

കേരള

ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം

(മൂന്നാം ഭാഗം)

ആർ. നാരായണപ്പെണ്ണിക്കർ,

ബി. എ., എൽ. റി.

വിദ്യാഭ്യാസത്തിനി അക്കൗണ്ടിപ്പാ ഉടമസ്ഥൻ വേണ്ടി
തിരുവനന്തപുരം കമ്മലാലയപ്രസ്സിന് അയച്ചിട്ടുള്ളത്.

മ-രേഖയിപ്പ് പ്രതികൾ ൧൦൦൦.

1116.

മുഖവുര.

ഇതേവരെ മൂന്നാം നാലാം ഭാഗങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ അവിചാരിതമായി ഉദിച്ച ചില പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നിമിത്തം സാധിക്കാതെ വന്നതിൽ വായനക്കാരുടെ ഞാൻ ക്ഷമായാ ചാനം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു. കടലാസ്സിനു നാലു ഇണം വില വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന കാലമായതിനാൽ മൂന്നാം നാലാം ഭാഗങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കാമെന്ന് ആദ്യം നിശ്ചയിച്ച് അച്ചടിയും തുടങ്ങി. എന്നാൽ ഏകദേശം അമ്പതു ഫാറം അച്ചടിച്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ആ ഉദ്ദേശം സഫലമാവുകയില്ലെന്നു കണ്ടു. അതുകൊണ്ട് ഇതാ മൂന്നാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഔദ്യോഗികമായി തന്നെ പ്രജാസഞ്ചയത്തിന്റെ ഭക്തിപൂർവ്വമായ സമാധാനത്തോടു പാത്രമായി, ഭക്തപ്രവേശനവിളംബരത്താൽ വിശ്വവിശുദ്ധിപോർ നാട്ടു വാണതന്നെ പൊന്നു-തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാൾദിവസം മൂന്നാം ഭാഗം പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സാധിച്ചതിൽ എനിക്ക് അനല്പമായ ചാരിതാർത്ഥ്യം ഉണ്ട്. നാലാം ഭാഗത്തിന്റേയും അച്ചടി പകുതിയിലധികമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അടുത്ത മാസാരംഭത്തിൽ സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്നാണ് എന്റെ പ്രതീക്ഷ.

എസ്,

തിരുവനന്തപുരം, }
14-3-1116. }

പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള,
പ്രസാധകൻ.

അനക്രമണിക.

അദ്ധ്യായം ൧൪.

ആമുഖം—കരുണാകരൻ എഴുത്തച്ഛൻ, ബ്രാഹ്മണ്യപുരാണം—സൂര്യനാരായണൻ എഴുത്തച്ഛൻ, സ്കാന്ധപുരാണം—ശ്രീമാന്താണ്ഡാചാര്യർ—മന്നവൻകവി—ഗോപാലനെഴുത്തച്ഛൻ, പാമ്പതീസപതംവരം കിളിപ്പാട്ട്—കോട്ടയം വീരകേരളവർമ്മ, വാല്മീകിരാമായണം കിളിപ്പാട്ട്, പാതാളരാമായണം കിളിപ്പാട്ട്, ബാണയുദ്ധം കിളിപ്പാട്ട്, മോക്ഷഭായകം, ഭീഷ്മോപദേശം ഹാസപ്പാട്ട്—മലയാളത്തിലെ അന്നത്തേ സ്ഥിതി; പടപ്പാട്ട് (അപ്പത്താനാമാ)—കാടഞ്ചേരിനമ്പൂരി, മാമായം പാട്ട്.

അദ്ധ്യായം ൧൫.

ജീവചരിത്രം.

കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ—കോട്ടയംതമ്പുരാൻ, ജീവചരിത്രം, ബകവധം, കിമ്മീരവധം, നിവാതകവചകാലകേയവധം—ഉണ്ണായിവാരിയർ, രാമപാശവവാദം, നളചരിതം ആട്ടക്കഥ—കാത്തികതിരുനാൾതമ്പുരാൻ ജീവചരിത്രം, കാത്തികതിരുനാൾതമ്പുരാന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ—അശ്വതിതിരുനാൾതമ്പുരാൻ, ജീവചരിത്രം, അകമിണീസപതംവരം, അംബരീഷചരിതം, ചെറുണ്ഡകവധം, പുതനാമോക്ഷം, പരമനാഭകീർത്തനം—കിളിമാനൂർ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ, കംസവധം ആട്ടക്കഥ—പുതീക്കൽ തമ്പുരാൻ, കാത്തിവീര്യവിജയം—കലക്കുറു രാഘവൻ നമ്പ്യാർ—ജീവചരിത്രം, ശാകന്തളം ആട്ടക്കഥ—പാലാഴി മഥനം ആട്ടക്കഥ; ബാണയുദ്ധം—ഗോദവർമ്മ, പാമ്പതീപരിണയം ആട്ടക്കഥ—കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മ തമ്പുരാൻ—കല്ലൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ട്, ഖാലിവിജയം ആട്ടക്കഥ—കല്ലേക്കുളങ്ങര രാഘവപ്പിഷാരടി, രാവണോത്സവം, നളചരിതം. മഞ്ചവപ്പള്ളി ഇട്ടിരാരിപ്പള്ളമേനോൻ—സന്താനഗോപാലം ആട്ടക്കഥ, അശ്വതിഗദചരിതം, ബാണയുദ്ധം. ഇരട്ടക്കുളങ്ങരവാരിയർ, കിരാതം

ആട്ടക്കഥ—വിദ്വാൻ കരണത്താക്കുപ്പ്, അദ്വൈതാനന്ദം
കിളിപ്പാട്ട്, മാക്കണ്ഡേയചരിതം—അണിമംഗലത്തു നമ്പൂരി
പ്പാട്ട്, വൈശാഖപുരാണം. ഇരയിമൻതമ്പി, ജീവചരിത്രം—
റൊസ്റ്റോകുജിൻ, ഉത്തരാസ്ഥാനം, ഷീഖവധം, ഭക്ഷ
യാഗം, മുറുജാം പാന, കീർത്തനങ്ങൾ, പട്ടങ്ങൾ. വിദ്വാൻ
കോയിത്തമ്പുരാൻ, ജീവചരിത്രം, രാവണവിജയം ആട്ടക്കഥ.
അരിപ്പാട്ട് വാരിയന്മാർ, കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ, ഉൾശീസപ
രംഭം—രാമവാരിയർ—ഇന്ദുമതീസപരംഭം, ഉരുംതിരുനാൾ
തമ്പുരാൻ, ജീവചരിത്രം—കൊച്ചുകുറുപ്പുകാട്ടുക്കാർ, പുത്താ
രിതം—ഗോവേമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ, മുച്ചുകുന്ദമോക്ഷം—പു
ണർത്തതിരുനാൾതമ്പുരാൻ, സീതാവിജയം—പൈവള്ളി
സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി, പാവ്തീപരിണയം, നരകാസുരവധം.
അമ്പലപ്പുഴ തിരുമുൽപ്പാട്ട്—സ്വതന്ത്രം, പാമ്പ്വിജയം. രാജ
രാജവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ, ഓരികോത്തവം. വാസുനമ്പി-
സീമന്തിനീചരിതം. കണ്ണുകുറുപ്പുതുവാൾ, കൃഷ്ണാവതാരം,
കാളിയമർദ്ദനം, കണ്ഡവധം, കേശിവധം, വ്യാസോല്പത്തി
തൂക്കൽ. ഇലത്തൂർ രാമസപാമിശാസ്ത്രികൾ, ജീവചരിത്രം—
ജലന്ധരാസുരവധം, മറ്റു കൃതികൾ. വയസ്സര മുസ്സത്ത്, ഭയോ
ധനവധം. കഥകളിപരിഷ്കാരം—പ്രസിദ്ധ നടന്മാർ.

ആർ. സാരായന്നപ്പണിക്കർ ജി. എ., എൽ. റി.

കേരള

ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം

(മൂന്നാം ഭാഗം)

അധ്യായം ൧൪.

ആധുനികകാലം.

ആമുഖം.

ഒന്നും രണ്ടും വാല്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ട് വർഷങ്ങൾ ഏതാനും കഴിഞ്ഞു. ഇതിനിടയ്ക്ക് അവ നിർമ്മാതാവായി കളയ പണ്ഡിതവരേണ്യന്മാരുടെ പ്രശംസയ്ക്കും അനുയാലു ക്ഷയ്ക്കും ഏതാനും പേരുടെ ഗ്രന്ഥാസൂത്രപ്രയോഗങ്ങൾക്കും പാത്രമായിട്ടുണ്ട്. ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങളിൽ തുറന്നു മാത്രമായ പ്രശംസയ്ക്ക് അർഹിക്കുക എന്നത് ഏതു ഗ്രന്ഥകാരനും അഭിമാനജനകമാണെന്നിരിക്കുന്നതും, ആ പ്രശംസകൾ പ്രശംസകന്മാരുടെ സൗമനസ്സത്തെയും ഉദാരമനസ്സത്തെയും ആണ് അധികം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നത്. നേരെ മറിച്ച് അനുയാലുകളുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ ഒരുപക്ഷേ താനേതെന്ന ഒരു ആത്മാഭിമാനവിജ്ഞാനം ഉണ്ടായിപ്പോകുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥാസൂത്രപ്രയോഗചതുരന്മാർ വായുവത്തിൽ എന്നേ സംബന്ധിച്ചിട്ടേതൊളം ഒരു സന്തുഷ്ടിയും എന്റെ ശ്രമം ഏറ്റെടുക്ക സഹലമായി എന്നൊരു ബോധവും ആണ് ജനിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

രണ്ടാംവാല്യത്തിൽ എഴുത്തച്ഛന്റെ ജീവചരിത്രവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളേപ്പറ്റിയുള്ള സവിസ്തരമായ നിരൂപണവും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിൽ പ്രകാശിതമായ വിഖ്യാത അഭിപ്രായങ്ങളേപ്പറ്റി സാഹിത്യപണ്ഡിതന്മാർ സ്നേഹബലത്തോ

എതിർക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആ പണ്ഡിതാഗ്രണിക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥ കാരണോടുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹാതിരേകത്തെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുമ്പോൾ, പ്രസ്തുത ഖണ്ഡനാഭിപ്രായങ്ങൾ മത്സരബുദ്ധിയിൽ നിന്ന് അകലിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവയല്ലെന്നു വ്യക്തമാണ്. അതുകൊണ്ട് അവയ്ക്കു സമാധാനം പറയേണ്ട ചുമതല എനിക്കുണ്ട്. ഒന്നാമതായി എഴുത്തച്ഛൻ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഭിന്നാഭിപ്രായം. അദ്ദേഹം ഏറെക്കുറെ ഭാഷാചരിത്രകാരന്റെ മതത്തെ അംഗീകരിക്കുകയാണു ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതേവരെ കിട്ടിയിട്ടുള്ള ചരിത്രരേഖകളേ വച്ചുകൊണ്ട് ചില ഉഴുതാപ്പോലാളങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനേ എനിക്കും അദ്ദേഹത്തിനും സാധിച്ചിട്ടുള്ളു. അതിനുശേഷം എഴുത്തച്ഛന്റെ ഗുരുസ്തുഭാധ്യക്ഷനായ ആ പുണ്യാത്മാവിനായി കോഴിക്കോട്ടുരാജാവു ചെയ്തിട്ടുള്ള ചില ഭാഗങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ച ചില രേഖകളും ഇപ്പോൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനുംപുറമേ ഇഴയീടയ്ക്കു പ്രകാശിതമായ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുത്തച്ഛന്റെ ചരമശ്ലോകവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കാണുന്നു. ആ ശ്ലോകത്തെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ഭാസപത്തുഞ്ചാലുസതമന്ത്രവില്വഗണന-

ശ്രേണി പുണ്യോദ്യമീണ്

ശ്രീമന്നീലാളുകണ്ഠാഭിഭിതബഹുപഥ-

സ്തവശാസ്ത്രാഗമാനാം

യേന്തേ തൃക്കാപാ ച ചിറവൂർപ്പരവരസവിധേ

സൂത്രനാരായണം മാരം

ഹംസം പ്രാപുന്ത സൗമ്യം പദമഗമഭേദം

മദ്ഗുരൂ രാമനാഥം.

ഈ ശ്ലോകപ്രകാരം എഴുത്തച്ഛന്റെ മരണം ൧൩൨൨ ധനുവർഷം ആണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

നാമത്തെപ്പറ്റിയും പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾ എന്നോടു വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദ്യന്തരമായ തെളിവുകളെ ആശ്ശമമാക്കിയാണ് അദ്ദേഹം രാമനാഥാവായിരുന്നു എന്നു ഞാൻ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. സൂത്രനാരായണാചാര്യർ തുരുവിന്റെ സ്മരണയായി സ്ഥാപിച്ച് ബ്രാഹ്മണക്കായി ഭാഗം

ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗ്രാമത്തിന് 'രാമാനന്ദപുരം' എന്നു നാമകരണം ചെയ്തത് എന്റെ ഉദ്ദേശത്തിന് ഉപോദ്ബലകമായിരുന്നു. ഗുരുപരമ്പരയുടെ സ്ഥാപകനായിരുന്നത് എഴുത്തച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായ രാമനെഴുത്തച്ഛനാണെന്നുള്ളത് വിചാരസഹമായി എനിക്കു തോന്നിയതുമില്ല. ഗുരുസമ്പ്രദായശ്ലോകത്തിൽ കാണുന്ന ശ്രീഗുരു എഴുത്തച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നിരിക്കാമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന മലയാളികൾ വിരളമാണ്. ഈ ചരമശ്ലോകം സംഗതികളെ സുതരാം സ്പഷ്ടമാക്കുന്നു.

കരുണാകരനെഴുത്തച്ഛൻ.

'വന്ദേഹം ഗുരുസമ്പ്രദായമനിശം തുഞ്ചത്തെഴും ശ്രീഗുരുവി
ഇത്യാദി പദ്യത്തിൽനിന്നും എഴുത്തച്ഛന്റെ പ്രധാനശിഷ്യന്മാരും
ലോകവൻ കരുണാകരനാണെന്നു തെളിയുന്നു. പണ്ഡിതവ
രേണുനായ പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളാകട്ടെ,
എഴുത്തച്ഛന്റെ പേര് രാമനെന്നല്ലെന്നു സ്ഥാപിപ്പാൻ വേണ്ടി
കരുണാകരൻ എന്നത് എഴുത്തച്ഛന്റെ സാക്ഷാൽ പേരായി
രിക്കാം എന്നൊരിട്ടതു പറയുന്നു. ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം കരു
ണാകരന്റെ കൃതിയാണെന്നാണല്ലോ പരക്കേ വിശ്വസിക്ക
പ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അതിന്റെ അർത്ഥസാരത്തിൽ 'നേത്രനാരാ
യണൻതന്നാരുതൊ വിരചിതം രാമദക്ഷതാമൃതായ രാമശി
ഷ്യനാലിദം' എന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ട് തദ്ഗുരു രാമനെഴുത്ത
ച്ഛനാണെന്നു സിദ്ധം. രാമനെന്ന് സാക്ഷാൽ തുഞ്ചത്തു ഗുരു
വിന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ പേരാണെന്നും ഗുരുസമ്പ്രദായത്തിന്റെ
സ്ഥാപകൻ അപ്പോൾ കരുണാകരനായിരിക്കാനേ തരമുള്ള
വെന്നുമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുക്തി. ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം
എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതിയാണെന്നു സ്ഥാപിക്കാനുള്ള അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ യത്നം സഫലമായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ബ്രഹ്മാ
ണ്ഡപുരാണം മുഴുവനും വായിച്ചുനോക്കിയാലും, എഴുത്തച്ഛ
ന്റെ പ്രതിഭാവില്ലാസത്തിന്റെ കണികപോലും അതിലെങ്ങും
കാണാൻ കിട്ടുകയില്ല. കവിതയ്ക്കു നല്ല ഒഴുക്കും ശബ്ദലാളി

ത്വവും ഉണ്ടെന്നല്ലാതെ, രാമായണാദികൃതികളിൽ കാണുന്ന ആശയപരമ്പരയ്ക്കു പുറമേ വണ്ണഗാവൈഭവമോ ഭാവഗാംഭീര്യമോ അതിൽ കാണുന്നില്ലെന്ന നിർമ്മാണബുദ്ധികൾ സമ്മതിക്കും.

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം ഏഴുപത്തയ്യായിരത്തോളം ഗ്രന്ഥ വിസ്തൃതിയുള്ള സംസ്കൃതപുരാണത്തിന്റെ മധ്യഭാഗമായ ഭൈമിനീസാഹിത്യയുടെ ഏകദേശവിവർത്തനമാണ്. മാതൃകയായി ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കുന്നു:

തപോവനവണ്ണന:—

ശ്രുതസതപങ്ങളൊന്നും മൂന്നുയോജനയടുത്താരുമേ ചെല്ലുകയില്ലമുനി തപോബലാൽ
ക്ഷുൽപിപാസാഭീതരും, ശോകവും നിദ്രാ തന്ത്രി
ദർബ്ബലിജരാമൃതിവാതഹർഷാദികളും
ഘർമ്മസന്താപമതിശീതരോഗാദികളും
കർമ്മവിപ്ലവങ്ങളുമടിക്കിലുണ്ടായ്ക്കൊന്നും.
വൃഷ്ടങ്ങൾ വാടകളും സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങൾപൂ-
ണ്ടൊക്കവേ മധുരസപാദകളാം ഫലങ്ങളും
പകുപങ്ങളോടു ചേർന്നു തളിർത്തുകൾക്കെന്തരും
പക്ഷികൾ മൃഗങ്ങളും വൈരംകൂടാതെ തമ്മിൽ
ദുഃഖമെന്നുള്ളതറിയാതെ വാഴുന്നു നിത്യം
നിഷ്കസമങ്ങളാമരണ്യദേശത്തോരും.

യുദ്ധവണ്ണന:—

അക്കാലമയോധ്വായിപതിയാം വസു മന-
സ്സർക്കാമ്പിൽ പരിഭവം ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചിനി
ഭദ്രശ്രേണുനൈജയിച്ചിടണമെന്നു കല്പി-
ച്ചുദ്യോഗംചെയ്താൻ നിജ ബന്ധുരൂപാലരോടും.
വാഹനായുധസ്തുചാമരാദികളോടും
വാഹിനിയോടും പൂർവ്വൈരമോത്തുസാഹസാൽ
നമ്മുഭാതീരം നിറഞ്ഞൊരു വൻപട ചെന്നു
സമ്മട്ടിച്ചിതു മാഹിഷ്വതിയാം പുരിയെല്ലാം.

ഉദ്യാനം പൊടിച്ചുകൻ നിരത്തി കിടങ്ങുക-
ളുദ്യോഗത്തോട് ഭദ്രഭ്രമണമതനേരം
ഏതൃശ്ശപരഗമയളോ പണിയും മുൻദൂതനാം
പത്രനംകൂടിപ്പറപ്പെട്ടിതു യുദ്ധത്തിന്നായ്
അന്നേരം ദേവാസുരയുദ്ധമെന്നതുപോലെ
സന്നാഹത്തോടുതിരക്കാരമായിതു പോയം.

... ..
... ..

ഭീരുക്കൾക്കെല്ലാമുള്ളിൽ ഭീതിയുണ്ടാകും കണ്ടാൽ
ശൂരന്മാർക്കെല്ലാം മതിപ്രീതിയുണ്ടാക്കും
ആനകളെല്ലാമിടമ്പുലകളോടുമുട്ട-
ത്താനകളോടു കലഹിക്കുന്ന പരസ്പരം
അശ്വങ്ങൾ കൂന്തിച്ചു തർച്ചേവുകരോടുമുട്ട-
ത്തശ്വങ്ങൾക്കോടുമടുത്തതിന്നു പിണക്കുന്നു
തേരാളിവിരന്മാരാവുന്നതേ മഹാരഥ-
ന്മാരാടു ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പോർപെരുക്കുന്നു
കാലാളായുള്ളോർ കാലാളോടുമാരുധവുമായ്
തോലാതവണ്ണം പൊരുത്തു നേടുന്നതും
ക്കാലുകൾ കരക്കളോ തോരുന്നതും തലകട്ടും
ശൂലപട്ടസ പത്രവല്ലാട്ടായുധമേറും
സാലങ്ങൾ മുരടറു പ്രമീയിൽ വിഴിവണ്ണം
മേലെ മേലെ മേലെ വീണവനി മറയുന്നു
നാലു ദിക്കിലും ചോരപ്പഴകളാലിപ്പു പോയ്
നാലുധികളും കൂടുന്നു ലഘുതരം.....

ശേഷനഭിപ്രവർണ്ണന:—

ശേഷനാമാനപിതാപിപം ത്രിഭുവന-
ഖേദമായ് ഷീരാപ്തിവേദിതമായുണ്ടു്
വിസ്താരവും ലക്ഷയോജനയുണ്ടതി-
ചിത്രം സുവർണ്ണമയം മനോമോഹനം

കന്ദകമാനേതുല്യകല്പാലങ്ങൾ
 വെന്തുമ്മും നിമ്ബലോപവയാലവും
 സിദ്ധനാരിച്ചുചരതിവേദം കളവതി-
 ന്നപ്പിതരും മൗഢികാശിനും
 പശുന്തപാഷാണസംസികതഫേനക്കു-
 ലായുള്ള മകന്താഫലങ്ങളാൽ ശോഭിതം
 സിദ്ധത്രിദിവശകിന്നരമാരണ-
 വിദ്യാധരാപ്പുരോതക്കുഗന്ധപോര-
 ഗാളൈപ്പുസ്പന്ധവിതം സ്വപ്നവിക്ഷാനപിത-
 മാദ്യന്മധുരമധുരസംസംയുത-
 രത്നങ്ങൾ കാഴ്ചയ്ക്കുന്ന വല്ലികലാവൃതം
 പത്മകുടുംഭം സുരന്മാർ കളിപ്പേടം
 പീയൂഷപുഷ്പനദികളാൽ ശോഭിതം
 വായുനാ മന്ദേന ശീതം സുഗന്ധിനാ.....

സൂര്യനാരായണനെഴുത്തച്ഛൻ.

ഇദ്ദേഹം രാമാനുജൻ എഴുത്തച്ഛന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു. ഓട്ടോ തരകനും മക്കത്തായിയും പ്രായത്തിൽ ഗുരുവിനെ അല്പം കവിഞ്ഞ ആളും ഒരു മികച്ച ശാക്തേയനും ആയിരുന്നു സൂര്യനാരായണൻ. ഗുരുവിനോടുള്ള ഭക്തിയാൽ പ്രേരിതനായിട്ട് ഈ മഹാനുഭാവൻ രാമാനുജപുരം എന്നൊരു ഗ്രാമം നിർമ്മിച്ച് ബ്രാഹ്മണക്കായി ഭാനംചെയ്തു എന്നുള്ളതിന് മതിയായ തെളിവുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പല അതുരതകൾ പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുള്ളതിനെ വിസ്തരഭയത്താൽ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നില്ല. സ്നാനപുരാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണെന്ന് ഭാഷാചരിത്രകർതാവ് പറയുന്നു. പക്ഷെ ആ വിശ്വാസത്തിന് അടിസ്ഥാനമായ തെളിവുകൾ കിട്ടേണ്ടതായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നത്.

കവിതാഗുണം നോക്കിയാൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണത്തേക്കാൾ ഇപ്പോഴുള്ള കറേണ്ടിയിലുള്ളതാണ്. ലക്ഷത്തോളം ഗ്രന്ഥ

വിസ്തൃതിയുള്ള സ്ഥാനപുരാണത്തിന്റെ ഒരു സംക്ഷേപമാണ് ഈ കിളിപ്പാട്ട്. മാതൃകയായി ഒരു രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

ഗുഹന്റെ പൊലവിലാവണ്ണന:—

അമ്മനെ കറങ്ങേതന്നു ചൊല്ലുന്ന കാവത്തിങ്കൽ
മംഗലശീലൻ ഗുഹൻ നടന്നുനടക്കിനാൻ;
ഭംഗിയിൽ സോദരന്മാരായുള്ള വീരന്മാരായ്
അംഗങ്ങൾതന്നിൽ നല്ല പ്രിയണങ്ങളും പൂണ്ടു
അങ്ങോടിക്കൂടാതെ ചൊല്ലിക്കളിച്ചുനടക്കിനാൻ
കിളിപ്പാട്ടി ശബ്ദിക്കയും സംഗീതം പാടുകയും
മംഗലസ്ത്രീകളുടെ മടിയിൽ ശയിക്കയും
കിളിപ്പാട്ടിയിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുകളിക്കയും
അംഗനാമൗലിദേവി തിരഞ്ഞുനടക്കയും
ഉത്തരം കോണിൽച്ചെന്നൊക്കിയിട്ടു വസിക്കയും
ഗംഗാവല്ലഭൻതന്നെ സ്തുതിച്ചു നമിക്കയും—
മംഗലവൈരിയുടെ ഹൃദയം തെളിക്കയും
ചെന്നടയ്ക്കത്തേതിൽകളിയിൽ കരയേറി—
യുന്നതുമായിട്ടു കകദം പിടിക്കയും
പോന്നുതൻ പ്രമ പൊത്തിത്തൊട്ടു കളിക്കയും
മന്ദിരങ്ങളിൽച്ചെന്നൊക്കിയിട്ടുകളിക്കയും
തന്മയംതന്നി ലേറി ഫലങ്ങൾ ചരിക്കയും.

... ..

യുദ്ധവണ്ണന:—

അപ്പോൾ ജനങ്ങൾ ജവന പുറപ്പെട്ടു
കെല്ലൊട്ടു യുദ്ധം തുടന്നിതു പോരാതായ്
അതുതമാമ്മാരു യുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്തതും—
ലുരഭയത്തോടു ഗമിച്ചാരുസംഭവം
അന്നൊരു സേനാധിപന്മാർ നവജനം
ചെന്നെതിർത്തിടുന്നിതുസുതനോടു

മാരി ചൊരിയുന്നപോലെ ശേഷമെ-
 കോരിച്ചൊരിഞ്ഞിതു വീരൻ ജയന്തനും.
 വിരോധാനവമാരുമുള്ളപോലെ
 പാരാതെ ശത്രുജാലങ്ങൾ തുകീടിനാൻ
 സേനാപതികളാനാനവവീരനും
 ഭീനതയോടുമൊഴിച്ചിതു പിന്നോക്കം
 അന്നേരമാഹവേ ഭാന കോപാസൂര-
 നന്നതബാണങ്ങൾ തുകിത്തുടങ്ങിനാൻ.
 വീരനും ഭാനകോപാസൂരൻ തേരിലും
 ഘോരമാമൈമാവാതത്തിൽ ജയന്തനും
 തങ്ങളിലുണ്ടായ സംഗരം ചൊല്ലുവാൻ
 തുംഗനാസ്താഴ്ചനന്തരം ഭണ്ഡമാം.
 ഇങ്ങനെയെന്നെ മരുവുന്ന നേരത്തു
 മംഗലശീലൻ ജയന്തനും കോപേന
 ഭാനവാൻതന്റെ മുമ്പെയും പൊട്ടിച്ചു
 ഭീനത കൂടാതെ കാർഷകം വാണയിച്ചു
 ഉല്ലാസമോടുകൂടി മറെറായ തേരേറി
 വില്ലും കലച്ചിടിനാൻ ഭാനവാൻ.

...

അന്നേരമൈമാവാതവും വിരോധമെ-
 ചൊന്ന പാരാതെടിനാൻ ഭാനവാൻതേരതിൽ
 തേരും പൊടിഞ്ഞുകൂടി ഭൂമെ പതിച്ചപ്പോൾ
 പാരിലാജാര ചാടിടിനാൻ ഭാനവാൻ.
 നാൽക്കൊമ്പനായുമെപ്പോഴേ കോപിച്ചു-
 ഞ്ചേക്കോടസൂരന്റെ മസ്തകേ കുത്തിനാൻ
 അപ്പോളസൂരനും ശൂന്യം പിടിച്ചു
 കെട്ടോട മസ്തകേ താഡിച്ചു സതപരം
 ശൂന്യം പിടിച്ചുപറിച്ചു വിരവൊടു
 തിങ്ങിന കോപേന ത്രളേ തള്ളിനാൻ

പട്ടണമാക്കത്തക്കൂറ്റ് ഉടിയത്തെ
കിട്ടിയ ദേവഗണങ്ങളേയുമവൻ
കുഴുമാൽ കെട്ടിവലിച്ചുകൊണ്ടെന്നാൻ
താതനാം തുപേയമാവിന്റെ മുഖിൽനിന്നു
പ്രാതരുമീടം വണങ്ങി വിനീതനാൻ.

സൂര്യനാരായണനെ സംബന്ധിച്ച് മിസ്റ്റർ ഐ. കെ. തുലയത്തൊട്ടൂർ എന്ന പദ്യകത്തിൽ ഒഴിച്ചു് ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. “രാമൻ എന്നതു് ഏഴത്തൊട്ടൂർക്കു് ഇരുവായ്ക്കു് ഏഴപ്പന്റെ നാമമാണെന്നുള്ള കാര്യത്തിൽ എനിമുതൽക്കു് തോന്നാത്തതുകൊണ്ടു് സൂര്യനാരായണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. സൂര്യനാരായണൻ ഒരു ദേവാൻ ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതു് നിർവ്വാദമാണ്. അദ്ദേഹം തന്നെയോ സാക്ഷാൽ ഏഴത്തൊട്ടൂർ? ആവോ നിശ്ചയമില്ല.”

അപ്പം മാവ് ഞാൻ ഉൾപ്പെട്ട ‘ചാസപതുഞ്ചാപ്പു’ എന്ന ലാഘവോക്താവല്ല കൃതികളും വെട്ടതി ഉണ്ടാക്കിയതല്ലെങ്കിൽ കാലത്തെ സംബന്ധിച്ച എന്റെ ഉത്തമാ മാനദണ്ഡമായി വരുമെന്നിപ്പോ ഏഴത്തൊട്ടൂർക്കു് പേരിനെ സംബന്ധിച്ച സംശയം തീരുന്നു. സൂര്യനാരായണൻ തുലയതു് ഏഴത്തൊട്ടൂർക്കു് ശിഷ്യനാണെന്നുള്ളതു് തെളിയുന്നു. അതേ ഗ്രന്ഥത്തിൽതന്നെ,

“വിഭവമാണിക്യം ത്രീനാരായണാചാർവ്വണ്ദൻ
അദ്വൈതസ്വരൂപമാം കൈവല്യനവരീതം

.....
.....

വിദ്വാനന്ദത്തോളമരുളി വിദേഹാപ്പു
മുക്കിയും പ്രാപിച്ഛോരുശേഷം തൽശിഷ്യനോടും
നിദ്രയിലെഴുന്നള്ളി അരുളിച്ചെയ്തയാലേ
വിദൂരമേൽക്കനായ സുബ്രീമാന്താണധാമാർത്തൻ.
ഹൃദ്യവിദ്വാനന്ദനും മമഞ്ചു പൂരിച്ചോരു”.....

ഇത്യാദി വരികളെ ഉൾപ്പെട്ടിട്ട് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

“ഇതിൽനിന്ന് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നത് വിദ്വാനവരമെന്ന വിഷയപ്രതിപാദനംവരെ കൈവ്യവഹാരിതം പ്രീനാരായണാചാര്യൻ സ്വശിഷ്യനായദേശിപ്പുരയ്ക്കേ മരമംതിയെ പ്രാപിച്ചു എന്നും അനന്തരം മരൊരാളെ ഉറക്കത്തിൽ സ്വപ്നം കാണിച്ചതനുസരിച്ച് അവശിഷ്ടഭാഗം ശ്രീമാന്താമ്രാധാചാര്യൻ ഉപദേശിച്ചു പൂർത്തിയാക്കിയെന്നും അങ്ങനെ മുഴുവനാക്കി എന്നുമാണ്. “വിദുരഭ്യൂതൻ” എന്നതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. വല്ല അപചാരവും ആയിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവിടെ ശ്രീമാന്താമ്രാധാചാര്യൻ എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സൂര്യനാരായണൻഎഴുത്തുപുസ്തകത്തിൽ എന്തെങ്കിലും സംശയമുണ്ടായിരിക്കണം. അപചാരപദത്തിൽ എഴുത്തുപുസ്തകത്തിൽ കാണുകയായ ഈ ഉപദേശിപ്രകൃതം അവകാശമുണ്ടാകുന്നു. എന്റെ ഊഹം ഭദ്രമാണെങ്കിൽ സൂര്യനാരായണാചാര്യനും ഇങ്ങനെയൊരുപാടേ പ്രത്യേക പരാമർശപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് രണ്ടുപേരും രണ്ടാകുന്നതെന്നു എന്നു മരൊരാളെക്കുറിച്ചു മാർദ്ദണ്ഡ്. പക്ഷേ അങ്ങനെയെന്നു ആവണമെന്നു നിർവ്വചനമില്ലതാനം.” ഇവിടെ അപചാരം എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ചുള്ള

‘സാനന്ദരൂപം സകലപ്രബോധം

ആനന്ദാനന്ദതപാരിഭാതം

മനുഷ്യപരമേഷു രവിസ്വരൂപം

പ്രണയമി തുങ്ങത്തൊഴുപ്പാദം.’

എന്ന ശ്ലോകത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. മിസ്റ്റർ പി. കെ. ഉദ്ധരിച്ച ഭാഗം കൊല്ലം ശ്രീമാമവർഗ്ഗപ്പതിപ്പിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള കൈവ്യവഹാരിതത്തിൽനിന്നാണ്. അതിന്റെ അനുഭാവം സൂക്ഷിച്ചു വായിച്ചിരുന്നവരിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഇങ്ങനെ ഒരു സംശയമേ ഉണ്ടാവുകയില്ലായിരുന്നു. റവ്യായുടെ പാഠം കേൾക്കട്ടെ വ്യക്തമാണ്. അതിൽ വിദുരഭ്യൂതൻ എന്നതിന്റെ പദം മനസ്സിലാക്കുന്നത് വിദുരഭ്യൂതൻ എന്നാണ് കാണുന്നത്. അർത്ഥം വിശദമാകുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ആചാര്യന്റെ പേര് തദിതാമ്രാധാചാര്യ എന്നാണെന്നുകൊണ്ട് ‘വിദ്യദി-
ത്യക്തനായ’ എന്നായിരിക്കാം ഇല്ലാത്തതെന്നു തോന്നുന്നു.

കൈവല്യനവനീതത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ധന്യനാസ്തന്നേനഹമുത്തരീയം വീരനേർ
ധന്യധന്വൻ അനന്തോ താമധയാ ചെങ്കിട്ടനേർ
തതഃപരമാനോദാനന്ദാ പശുനീയാവിവർ
നന്തനാചെങ്കുരുതേനതീന്ദ്രാ മധ്യതന്നേ
സത്യമാകുചാലല്ലോ താമധയാനാമിട്ടോ-
ത്തമാപിതാകന്മാർ ചാമോശ്വത്യയുതം.

ഇതിൽനിന്ന് കൈവല്യനവനീതം എന്ന തരിശുതീരഭൂമി കർത്താവ് താമധയാനാമമായ ആചാര്യനാണെന്നു സിദ്ധം.

അതണാമലസപാദികളുടെ 'മര'മോടുകൂടിയ കൈവല്യനവനീതത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ

'താമസവമുതിരിച്ചുവാചികൾ ചെങ്കു കൈവല്യനവനീതമുലമം പിടൊരരൂ അതണാമലസപാദികൾ ഇന്ദ്രനിയമമെന്തും' എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് 'സൂത്രീമാന്താമധയാമാസ്തൻ' എന്നതിനെ ശ്രീമാതാമധയാമാസ്തൻ എന്നു തിരുത്തിയാൽ പാഠം ശരിയാകും. തർജ്ജമ ചെയ്തത് വേറൊരാളാണെന്ന് മുമ്പ് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള വരികളുടെ പിന്നാലെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളിൽ നിന്നു സ്പഷ്ടമാണ്.

സജ്ജനശുപകൊണ്ട് കൈവലമേവം മൊന്നോ-
രിജ്ജനത്തിനാ മൊറ്റം പാഞ്ചധിത്യമില്ലെങ്കിലും
സജ്ജനം ക്ഷമിച്ചുനശ്ചാമിച്ഛാലതന്നെ-
രീജ്ജനത്തിന മച്ചതാൽപട്ടുകെന്തെന്നും.

അതായത് ശ്രീതാമധയാമാസ്തൻ രചിച്ചതായ കൈവല്യനവനീതത്തെ അപഞ്ചധിതനായ ഞാൻ സജ്ജനശുപകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ ഭാഷയിലാക്കി എന്നതിനാൽ.

അതാമധയാശ്ലോകം കിട്ടിപ്പോകുകയുടെ അവസാനത്തിൽ സാധാരണ വാഗ്വാദങ്ങളായിരുന്ന ഒരു പട്ടമാണ്. ഇനി

ഭാഷാകൈവല്യനവനീതത്തിന്റെ കാന്താവാക്കത്തുകൂടി അറിഞ്ഞാൽ നാമുടെ സംശയം തീർന്നു. അത് ക്കിതംകളം ഉപ്പു മനോന്റെ കൃതിയാണെന്ന് ഭാഷാചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു. ഈ അറിവ് അദ്ദേഹത്തിന് എവിടെനിന്നു ലഭിച്ചു എന്ന് അറിയുകയുണ്ട്. എതിരായ തെളിവുകൾ കിട്ടാത്തതിനാലാണത്രെ കാലം നമുക്കും അങ്ങനെ തൽക്കാലം നിശ്ചയിക്കാം.

എഴുത്തച്ഛനേപ്പോലെയും മറ്റും അനേക ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തി പലതും കണ്ടുപിടിച്ചു വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് അഭിമാനിക്കുന്ന ശ്രീമാൻ പുതൂക്കുളങ്ങര രാമചന്ദ്രമേനോൻ കോപ്പുസ്ഥാമികളേപ്പറ്റി പറയുന്നിടത്ത് ആ സ്ഥാമികൾ എഴുത്തച്ഛന്റെ സമാധിക്കു ശേഷം എട്ടു കൊല്ലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നിട്ട് ഒരം-ൽ മരിച്ചുവെന്നു പറയുന്നു. അപ്പോൾ ജാസപത്തുഞ്ചൊല്ലൊഴിവാക്കപ്പെട്ടതിന്റെ കലിശരൂപ ശരിയായിരിക്കണം. പക്ഷേ എഴുത്തച്ഛൻ കോപ്പുസ്ഥാമികളുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച് ഉത്തരമാശയണം ചമച്ചു എന്നു കാണിച്ച് ഉപന്യാസിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഗം വായിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം പാശ്ചാത്യരുടെതിനെ പൊതുവേ അവിശ്വസിക്കാനും തോന്നിപ്പോകുന്നു. എഴുത്തച്ഛന്റെ മരണമില്ലാത്തതായ ഉത്തരമാശയണവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശമുണ്ടത്രെ. അദ്ദേഹം പറയുന്നതിനെ മുമ്പാകെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

“ഈ മന്നവൻ കവിയാണത്രെ എഴുത്തച്ഛന്റെ ഉത്തരമാശയണം കിളിപ്പാട്ടിനെ മാർക്ടാർ. അദ്ധ്യായമാശയണം മുമ്പാകെ വായിച്ചു കഴിഞ്ഞ ശേഷം ആനന്ദാശ്വതപരവശമായിച്ചു. അതുകോപ്പുസ്ഥാമികൾ ഉത്തരമാശയണവും അറിയുകാരാത്തന്നു കിളിപ്പാട്ടാക്കി കൊപ്പാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുവത്രെ. “ആദ്യം കോപ്പു എഴുതു; പിന്നീടാവാം അന്നെഴുതുന്നത്” എന്നാണത്രെ ഈ മറുപടി പറഞ്ഞത്. ഇങ്ങവിന്റെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ചാണ് മന്നവൻ കവി എഴുതിപ്പുള്ളതെന്ന് അതിലെ അവസാനഭാഗംകൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കാം. മന്നവൻ കവി കോപ്പുസ്ഥാമികൾതന്നെ ഇതനാഥനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ വാത്സല്യനിധിയായ ഈ രോമാഞ്ചകണ്ഡകിതനായിത്തീർന്നുവത്രെ. ഇതിനെ ശേഷമാണ് എഴുത്തച്ഛൻ ഉത്തരമാശയണം കിളിപ്പാട്ടെഴുതിയത്. എഴുത്തച്ഛന്റെ മരണത്തെ

നിലയുള്ള ഉത്തരാരാധനം കിളിപ്പാട്ട് എന്റെ അനേകജ്ഞത്തിൽ കണ്ടെത്തിട്ടുണ്ട്."

കവി.

മന്നവനും മൈഥിലിയെ വെടിവെക്ക ശേഷം
മാതാക്കൾ നാനാമായിട്ടിരുന്നകാലം
ജാനകിയും ഔഷിതന്റെ ആശ്രമത്തിൽ
ജന്മമന്താശിരീകുന്നാൾ ഭക്തിയോട്
മന്നവനെ വേറിട്ടു ജാനകിയും
മഹർഷിക്ക് പൂപറിച്ചുജിരുന്നകാലം
അന്നരസം പകർത്തല്ലോ
അവൾക്കു ഗർഭംതികഞ്ഞു പറ്റു മാസവുമായി.

... .. ഇത്യാദി.

ഈ കവിത അഥവാ പദ്യങ്ങൾ വായിച്ചു കേട്ടപ്പോൾ ഏഴത്തൊട്ടൂർ രാമാഞ്ചകവ്യകൃതനായിരുന്നീർപോയെന്നുള്ളതു വാസ്തവമെങ്കിൽ—ഒരുകിൽ ഏഴത്തൊട്ടൂർ ശിഷ്യവാത്സല്യം അദ്ദേഹത്തിനെ അന്ധനാക്കിത്തീർത്തിരിക്കണം; അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന് കവിതാരസം അനുഭവിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി ഇല്ലാതിരുന്നു എന്നു വരണം. ഇതു രണ്ടും വിശ്വസിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. പക്ഷാത്കരം പറയുന്നതായാൽ ഇത് കവിത എന്ന പേരിൽപോലും അർഹിക്കുന്നില്ല. ഏഴത്തൊട്ടൂർ അധ്യാപകരാമായണം വിവർത്തനംചെയ്തതിനുശേഷം എന്തിന് കണ്ണന്റെ ഉത്തരാരാധനത്തെ ഭാഷാന്തരംചെയ്തു എന്നു മനസ്സിലാക്കാനും വിഷമമായിരിക്കുന്നു. ഉത്തരാരാധനം കണ്ണന്റെ ഉദ്ദേശിച്ചുകെട്ടി നിശ്ചയ പട്ടിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് മി. പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾപോലും സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ചാണ് മന്നവൻ കവിത എഴുതിട്ടുള്ളതെന്ന് മി. മേനോൻ പറയുന്നു. ഏതു ഗുരുവിന്റെ? ഏഴത്തൊട്ടൂർ ആജ്ഞ അനുസരിച്ചാണെങ്കിൽ ആ ഭാഗം എന്തുകൊണ്ട് ഉദ്ധരിച്ചു സംശയനിവൃത്തി ഉണ്ടാക്കിയില്ല? ഇതൊന്നാല്പ രസം. കോപ്പസാമികൾ ഏഴത്തൊട്ടൂർ മുരിത്രവും രേഖപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടോ. ഇതൊക്കെ ഒരു മാതൃക

പ്രപഞ്ചംപോലെ തന്നെ. മനുഷ്യന്മാരേറ്റി പട്ടം പോലും കൂട്ടിയിട്ടില്ല. ആക്കിയാൽ? ഏതായിത്തന്നെയും സംശയനിവാരണത്തിനായി നമുക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഏഴു അറ്റപ്പന്റെ' ഭീവചനം' വെളിയിൽ വരുന്നതുവരെ ക്ഷമപൂർവ്വം കാത്തിരിക്കാം. ശരിയായ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുമ്പോൾ കേരളീയരെപ്പോലും അദ്ദേഹത്തിനോടു കൂടുതലായുള്ളവരായിരിക്കുമോ? സംശയിപ്പാൻമുണ്ടോ?

ശോപാലനെഴുത്തപ്പൻ.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃത്യമായ പാഠിത്യസമ്പന്നതയും എന്തൊരു കിളിപ്പാട്ടുള്ളതായി ഭാഷാചരിത്രകന്മാർ പറയുന്നു. ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് തീർച്ചയായും അദ്ദേഹത്തിന്റെതല്ല. അത് ബ്രാഹ്മണപുരാണം, സ്കന്ദപുരാണം എന്നീ കൃതികളോളം പ്രസിദ്ധമല്ല.

മറ്റൊരു അപകടിച്ച പലതും ഇക്കാലത്ത് കിളിപ്പാട്ടുകൾ രചിക്കാൻ തുടങ്ങി. അവയിൽ പലതും നശിച്ചുപോയി. ഒട്ടു വളരെത്തന്നെ അനുഭവവിദ്യയായ മനഃശുദ്ധിയിൽ ഇപ്പോൾ പ്രവേശിക്കേണ്ടതെന്നു ഇരിക്കുന്നുമുണ്ട്.

വീരകേരളവർത്തനന്ദൻ.

പാട്ടുകൾ എഴുതി ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന് അത്യുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനം നൽകാം. മുകിലന്റെ ആകർഷണകാലത്ത് കൊല്ലവർഷം ൮൯൪-ാമതിലേക്ക് ഉത്തമനാണിയുടെ സഹായത്തോടെ വടക്കുകോട്ടയ്ക്കു നിന്നും തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്ന താമസം തുടങ്ങിയ ഈ മഹാൻ ശത്രുവിദ്യയിലെമ്പോഴും തുലികാപ്രയോഗത്തിലും അതിമയ്യുന്നതായിരുന്ന മറ്റൊരു ഉതിർ കേരളവർത്തനന്ദനെന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന വാണികീരമായെന്നുള്ളതും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. പലനാഥൻമേലമംപ്രെങ്കിലും, മൂലത്തിലെ സരസമായ ഭാഗങ്ങളൊന്നുംതന്നെ ഇതിൽ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭാഷയെ സംസ്കൃതത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നും മുക്തമായി മോചിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതും സർവ്വമാ

[illegible]

പഞ്ചലമാർദ്ദഭാരാ വിഷയാഭികരണനെ
 നെഞ്ചകരണനിൽ വൃഥാ ചിന്തിച്ചപ്പോൾ
 പഞ്ചലാക്ഷിമായുടെ പുഞ്ചിരിയിലൊസവും
 വാണനമരമായ കൊമ്പോലാടാലാപവും
 പഞ്ചസാരകശാസ്രം മിഞ്ചിയും നദീമണ
 പഞ്ചലാപാംഗങ്ങളുടെ മഞ്ജുഭാവാദിയും
 അഞ്ചമ്പർമലർവില്ലിൻകേൾക്കെക്കേടുകണ
 പഞ്ചിതകനചില്ലിവഴികൾവിലാസവും
 അഞ്ചനാഞ്ചിതമായ പഞ്ചനരേന്ദ്രങ്ങളും
 മഞ്ചാടിനീറം കൊള്ളും പെഞ്ചോടിവാഴ്ചയും
 തേങ്ങാപ്പൂവിലും പഞ്ചാപ്പം വെമ്പും
 പഞ്ചമിപ്പുത്രനാഭ വഞ്ചിമം നിമിളവും
 മഞ്ചാഴികക്കുറുപ്പോലേ പഞ്ചനോൽകവും
 അഞ്ചർക്കാർന്നിറം കൊള്ളും കഞ്ചിനകേശജ്ഞാൽ
 കിഞ്ചന കാഞ്ചമാറ ബന്ധിച്ച കസുമവും
 കഞ്ചരകുന്ദമും കഞ്ചിമം മലകളിൽ
 പഞ്ചവസ്ത്രങ്ങളായ കഞ്ചകമണിഞ്ഞതും
 കഞ്ചകിരണപോലെ സുന്ദരരാമാളീയും
 പൂഞ്ചലയുടെ മീതെ കാഞ്ചികൾ ബന്ധിച്ചതും
 അഞ്ചമ്പർ മണിപ്പീറം കൊഞ്ചുന്ന അലനവും
 പഞ്ചസാരകൻ തന്റെ നെഞ്ചകമലിയുന്ന
 മഞ്ജുളളകളും കഞ്ചരനടകളും
 പൊലിലമ്പണി നല്ല മിഞ്ചുകാപ്പുന്നതാണി
 പെഞ്ചമേന്മയണിയുന്ന സുന്ദരിമാരേക്കണ്
 കിഞ്ചനനേരംപോലും നെഞ്ചകം തുറക്കെ

മഞ്ചലധനധാന്യകാഞ്ചനവിഭൂഷണം
 മഞ്ചവുമ്പധാരാ മിഞ്ചിട്ടം പട്ടമെത്ത
 മന്ദുതരമായ മന്ദിരമന്ദനമേവം
 നമ്മുകൊണ്ടു മനം കഞ്ചിനമാകയാലേ
 പഞ്ചവാദ്യക്കൊണ്ടു വഞ്ചന വഞ്ചനിയും
 മഞ്ചലം വെടിഞ്ഞു തൊന്നമ്പല വിഷയങ്ങൾ
 നഞ്ചനകൊണ്ടു സദാ സന്തുഷ്ടമനമോടെ
 നഞ്ചരണാഖ്യാനങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുന്നനന്തിർ.....

മൂലകഥയെ അതേ രീതിയിൽ തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നതിനോ ദേവതാ
 ഐശ്വര്യമായി ഗോപ്യങ്ങളാക്കിയിരിക്കുന്ന തത്വങ്ങളെ വെളിവാക്കു
 വാനോ കവി ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല.

നല്ലൊരു ഗുരുവെല്ലി മിക്കതുമറിഞ്ഞോർ ഞാൻ
 ഞവോളം വെളിവാക്കിപ്പൊല്ലവൻ പല ദിക്കിൽ
 എന്നും

മൂലത്തിലുള്ള കഥയൊട്ടുമെന്തൊഴിയാതെ
 മാലവേ പറവടയാൻ ഗുരുവിദ്യരത്തോടെ
 ശബ്ദാത്മാവുകൾക്കു പാശമായ് ഭിക്ഷിച്ചില
 ഗുരുമാരുള്ള പൊരുൾ മൂലം തിരിച്ചു-
 പാശവൈശ്വദാരികപ്രാല്യവൻ മടിയാതെ.

എന്നും കവി തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കേരളവർമ്മന്മാരാണ് ഒരു വാചനാകവി ആയിരുന്നു
 എന്ന് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗം നോക്കിയാലും കാണാം.
 മൂലാനിശ്ചയിച്ച ഭാഗങ്ങൾ പാലകത്തുണ്ട്. രാമചന്ദ്രൻ
 ശിവധന്യസ്സു ഭാഷിക്കുന്ന ഭാഗം മൂലത്തിൽ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചി
 രിക്കുന്നു.

ലീലയാ സ ധന്വന്മയേ
 ജഗ്രാഹ വചനാലനേ
 ഞരോപരിതപാ ധന്വന്മാ
 പുരയാമാസ തലനഃ
 തദ്ബഭാഷ ധന്വന്മയേ
 നരേന്ദ്രാഷ്ട്രാ മഹാശയഃ.

തർജ്ജമ:—

ചൊല്ലേറും വീരനാരോ പെല്ലുന്ന രാമപതി-
 തെല്ലാതും മഹാജനം കൂടിയ സഭയിന്ന-
 ഞല്ലോസന്തോടുകൂടി വില്ലിനെക്കൊണ്ടുതൂടൻ
 വല്ലഭമുള്ള രാമൻ കണ്ണിമയ്ക്കുന്ന മുഖ
 കവ്യാണകരം നല്ല വില്ലിനെക്കവരേററി
 നെഞ്ചകംതന്നിൽ ഗുരുതാചരണങ്ങൾ നിന-
 മ്ബഞ്ചിതമായ വില്ലും ധരിച്ച ജനമധ്യേ
 ചഞ്ചലമകന്നവൻ തഞ്ചത്തിൽ പററിത്താണു
 പുഞ്ചിരി കലന്നാൻ വലിച്ചു കലച്ചു
 സച്ചിദാനന്ദമുന്തിയായവൻ രാമദേവൻ
 വെച്ചിതു വലത്തോളിൽ വിസ്താരം തോന്നുംവണ്ണം
 കൈതവം കരുണേന്ദനം കൈവല്ലും തൂണവൻ
 കൈക്കൊമ്പെടുത്തില്ല ഭാവവും പകർന്നില്ല
 എട്ടു ദിക്കുകൾ കൂടി ഗിരജവരന്മാരും
 കൃഷ്ണരാജസുകലം തെട്ടുമാനന്തരേരും
 ചെട്ടിച്ചാൻ ശരാസനം പൊന്നു പിടിയുടെ
 കല്ലാരേ ജീമന്താ വെട്ടുന്നാരിഴിപോലെ
 വട്ടവാർമുലയാളാം ജാനകീദേവിക്കുള്ളിൽ
 ഇഷ്ടമേറുന്നവാറു കേട്ടിതു ജഗത്തികൽ.

പരശുരാമനും രാമചന്ദ്രനും തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടുന്ന ഘട്ടത്തെ
 കവി അതിസൗസമായി വർണ്ണിക്കുന്നു. മാർഗ്ഗവരാമൻ,
 പത്തുരണ്ടൊരു വട്ടം ക്ഷത്രിയകുലത്തെ ഞാൻ
 ഇപ്പരശുവെക്കൊണ്ടു വെട്ടിയിട്ടൊതുക്കിയ-
 തൊക്കെയും മനക്കാണ്ഡിൽ ചെററുചില്ലയോ ബാല

എന്ന് അധിക്ഷേപിച്ചപ്പോൾ, ശ്രീരാമനാകട്ടെ 'സുന്ദരമായ
 മേളായ മനഹാസവും ചെമ്പ്'കൊണ്ടു ചോദിക്കുന്നു.

“അസന്ധ്യവചനങ്ങൾ മുനിമാർ പറയുമോ?
 അഭിമുഖംചെയ്തോരു സംശയം മുനിവര

അരുളിച്ചെയ്തിടേണം കരുണാജലനിയേ
രാജന്യകലരാകെക്കൊടുക്കിയപ്പോ മവാൻ
രാമനെനുള്ള ഞാനിന്നവിടുന്നുബാക്കുന്നു?"

അതു കേട്ടു കോപിപ്പനായ മുനി ഇങ്ങനെ ഭർതൃപിതനെന്നു.

"നിന്നുടെ പരാക്രമം കേട്ടിരിക്കുന്നു രാമ
മുനമേതന്നെ വില്ലുമുമാപ്പുറപ്പെട്ടു
പെൺകൊല ചെയ്യാനേറും നടന്നുകോ നിരൂപിച്ചാൽ.
അതിലും വയസ്സുകൾ പെരികെച്ചെന്നു തന്റെ
പതിയും മരിച്ചുപോയിപ്പിന്നേ നടക്കുമ്പോൾ
നാധികം നന്നു ശൗര്യം താടുകയായിട്ടെന്നോ-
രവളെക്കൊന്നു ബാഹുവീര്യവും കാട്ടിയപ്പോ"

എന്നിട്ടും കവുക്കൊണ്ടെ രാമചന്ദ്രൻ പറയുന്ന വാക്കുകളുടെ
നിശിതത്വം നോക്കുക.

ഒന്നിരിക്കണ്ടു വിഷാദം മനേ നിരൂപിച്ചാൽ
അമ്മയല്ലാതെ പോയി താടുകയിനിക്കേതാൻ"

പിന്നീടങ്ങായ വാക്യമരത്തിലും ഭാഗ്യവരമെന്നതന്നെ തോല്പി
സംഭവിക്കുന്നു.

രാജന്യകലത്തിരുലധനനായ നിന്തി-
നോരോന്നെ പറയുന്നതെന്തിന്നു ജളമതേ?

എന്നു പറഞ്ഞുരാമൻ. അതിന്നു രാമൻ പറയുന്ന മറുപടി
കേൾക്കുക.

അടിയൻ നൃപന്മാരിലധമൻതന്നെയെന്നാൽ
വടിവിൽ വിളങ്ങുന്ന നിന്തിരുവടിതന്നെ
ആരണവരനായിട്ടാരുധം ധരിക്കയാൽ
പാരമായ് ശോഭിക്കുന്നു ബ്രാഹ്മണ്യം തനിക്കിപ്പോൾ.

ഇത്രയുമായപ്പോൾ 'ഉന്നതകോപം' പൂണ്ട ഭാഗ്യവൻ 'വെണ്മു
കൊണ്ടു രാമകന്ധരം മുറിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു അടു
ത്തപ്പോൾ,

നൊമ്പകംതന്നിലേയ്ക്കു ചഞ്ചലമിഴലാതെ
പുഞ്ചിരിയോടും കൂടി കണ്മലോലനൻ ചൊന്നാൻ:

സ്വാധീനമല്ല, രാമശിരസ്സും പരശുവ-
നായികൂടാതെ വെച്ചുനാകിലും മന കൊള്ളാം
എന്നതെന്തവാങ്ങതിന് വേണ്ടതില്ലാമ?
നിന്തിയ പദിയെന്താലെയിനിശ്ശതകൊണ്ടു്

ഇ" ഭാഗം മുലത്തിലുള്ളതല്ല; കേവലം കവികളിതമാകുന്നു.

ദശരഥനൊരാൾ കൈകേയിയുടെ പ്രേരണയാൽ രാമ
നേ വനത്തിലേയ്ക്കു് നായയ്ക്കാൻ പോകുന്നു എന്നു കേട്ടപ്പോൾ
ലക്ഷ്മണനാണായ ഭാവപ്പുകൾ കവി എത്ര സരസമായി വർണ്ണി-
ച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

കടകനൽപോലെ ചുവന്ന കണ്ണുമായ്
മുട്ടാട്ടക്കണ്ണിഴൊഴുകിയുകൊണ്ടു
തുടച്ച നാസകയ്ക്കിരുപുറം തദാ
കലിമമായുള്ള പൂരികമേററവും.
പിടച്ച നൊറിയേൽ ഞായാടകളെല്ലാം
വിറച്ചധരവും ചുവന്നിതാനനം
കടുത്തുള്ള വാക്യം കടകടച്ചൊന്നാൻ.

തത്ത്വമയുടെ സ്വഭാവം അറിഞ്ഞെന്നതിൽ അയോധ്യാ
കാണ്ഡത്തിൽ 'കൈകേയിനിവർത്തനപ്രയാസം' എന്ന പന്ത്ര
ഞ്ചാംസ്കന്ധത്തിന്റെ വിവർത്തനം നോക്കിയാൽ മതി. എഴു-
ത്തല്ലന്റെ രീതിയിൽ സരസമായ അംശങ്ങളെ പരത്തിയും
അല്ലാത്തവയെ മുതക്കിയും എഴുതിയിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇതു
വെറും തർജ്ജമയാണെന്ന് ആരും പറയുകയില്ല. ഉദാഹര-
ണാർത്ഥം മുലത്തിലെ ഏതാനും പദ്യങ്ങളും അവയുടെ തർജ്ജ-
മയും താഴെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

ന കഥാചിട്ടതേ രാമാദ് ഭരതോ രാജ്യമാവസേൽ
രാമാദപി ഹിതം മന്വേ ധർമ്മതോ ബലവത്തരം
കഥം ഭക്ഷ്യാമി രാമസ്യ വനം ഗല്ലേതി ഭാഷിതേ
മുഖവർണ്ണം വിവർണ്ണം തം മഹൈവേഷമുപപ്സുതം
താം ഹി മേ സൂത്രതാം ബദ്ധിം സഹൃദ്ഭീഃ സഹ നിശ്ചിതാം
കഥം ഭക്ഷ്യാപ്തവൃത്താം പരൈരിവ ഹതാം ചമു

കിം മോ വക്ഷ്യന്തി രാജാനോ നാനാഭിഗ്ദ്ധഃ സമാഗതാഃ
 ബാലോ ബന്തായമക്ഷേപാകഞ്ചിരം രാജ്യമകാരതൽ
 യഥാ നു ബഹുവാ വൃദ്ധാ തുണവന്തോ ബഹുശ്ചതാഃ
 പരിപ്രക്ഷ്യന്തി കാകത്സീനം വക്ഷ്യാമി കിമാനം തദാ
 കൈകേയോ ക്ലിശ്യമാനന പുത്രഃ പ്രവാജിതോ മതാ
 യദി സത്യം ബ്രവീദ്യന്തേസത്യം ഭവീഷ്യതി
 കിം മോ വക്ഷ്യന്തി കൌസല്യാ രാവവേ വനമാന്വിതേ
 കിഞ്ചൈനാം പ്രതിവക്ഷ്യാമി കൃതപം വിപ്രിയനീട്ടരം
 യദാ യദാ ച കൌസല്യാ ദാസീവചു സഖീവ ച
 ഭാര്യാവദ്ഭഗിനീവചു മാതൃവദ്യോപതിഷ്ഠതി
 സതതം പ്രിയകാമാ മേ പ്രിയപുത്രാ പ്രിയംവദാ
 ന മതാ സൽകൃതാ ദേവീ സൽക്കാരാഹാ കൃതേ നവ
 ഇദാനീം തത്തപന്തി മോ യതയാ സുകൃതം തപയാ.

ഭാഷ:-

വരതനോ നിന്റെ നിരൂപണമിതു
 ഭരണൻ കൂടി ഹിതമാകയില്ല.
 ഭരതാനന്ദമൻ രമ്യവാനേക്കാൾ
 ചരിതങ്ങൾകൊണ്ടും തുണങ്ങളെക്കൊണ്ടും
 പതിസുതൻ ലോകരിവകെല്ലാവർക്കും
 ഹിതമല്ല ചൊറുചിത്തൻ നിഷ്ഠനും.
 നിനക്കുതന്നെയുചൊഴുകും തോന്നീടും
 പിഴച്ചിതെന്നതു മനസ്സിൽ വല്ലഭേ.
 പ്രഭകൾ മന്ത്രികൾ പുരോഹിതന്മാരും-
 മൊത്തമിച്ചു കൂടി നിരൂപിച്ച കാഴ്ച
 തിരിച്ചുവയ്ക്കുമ്പോൾ മഹാലോകരെല്ലാം
 മഹാപവാദത്തെപ്പറക്കയുംചെയ്യും.
 ഇതു സത്യമെന്നു നിനച്ചു ചൊയുമ്പോ-
 ഉതിയായിട്ടുള്ളോരപകീർത്തിയുണ്ടാം.
 മഹാജനം രാമൻ പിഴച്ചതെന്നെന്നു
 മടിയാതെ ചൊരിച്ചു വെക്കുകേയീ
 അവരോടൊതു ഞാൻ പറയുന്നതയ്യോ?

അപരാധിമിറ്റാഞ്ഞൊരുമകനോട-
 ഷ്ടേവിയിൽ പോരാൻ പറയുന്നതേരം
 അവർമുഖാംബുജം കുറുത്തുകാണുമ്പോൾ
 മരിക്കുമല്ലയോതിനികു നല്ലതും?
 ഹരഹരയിതിൽപാമുണ്ടിന്നിയും
 ശിവ ശിവ കണ്ടാൽ പൊരുമെന്നങ്ങനെ?
 ജലജലാചനൻ ജനമനോഹരൻ
 ജലദ്രോമളൻ വന്ന ഗമിക്കുമ്പോൾ
 ജലകണം കുണ്ഠിനൊഴുകി ഭീനയായ്
 ജനകനന്ദനാ കരഞ്ഞുവീഴ്ത്തും
 ജനനി കൈസല്യ ദ്രവി പതിക്കയും
 ജനപദേശന്മാർ മുറവിളിക്കയും
 ജനാനുവന്ന നൃപതിക്കിന്നിയും
 ജയം കണ്ടിപ്പോലും വിഷയാദികളിൽ
 ജഗൽപതി മായാവിചിത്രമല്ലായാ?
 ജ്ജ്വല കണ്ടുപുരിവനടയെന്ന
 ജനങ്ങൾ നിന്ദിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കയും
 ജഗത്തിലെല്ലാതും പരിഹസിക്കയും
 ജനകരാജൻകേട്ടതിപീഡിക്കയും
 ജനനിമാർ മനം കലങ്ങിയിട്ടുണ്-
 മുറക്കംകൂടാതെ വൃഥിച്ചിരിക്കയും
 ഇതൊക്കെയുംകണ്ടങ്ങിരിക്കുന്നങ്ങനെ?
 മികച്ച പാതകി വചിക്ക നീതിപ്പോൾ

രാമചന്ദ്രനേയും വഹിഷ്ടകൊണ്ടു വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ട രാമം പൊതിപദലാദികളാൽ മറയുന്നതുവരെ ശൈലമൻ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. പ്രിയപുത്രൻ മറഞ്ഞ മാത്രയിൽ അദ്ദേഹം നിവംപതിച്ചു. ആ ഘട്ടത്തെ വാളികി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ന പശ്യതി രജോഽഗ്രസ്യ യദാ രാമസ്യ ഭൂമിപഃ
 തദാഞ്ജലം വിഷ്ണുശ്ച പാദാത ശരണീതലേ

തന്ത്ര കേന്ദ്രീകൃതപാശാൽ കൗസല്യ ബാഹുജ്ഞനാ
 വാമം ചാസ്യാനപാദാബാഹു കൈകേയീ ഭരതപ്രിയ
 താം നന്ദന ച സമ്പന്നോ ധർമ്മേണ വാ നന്ദന ച
 ഉവാച രാജാ കൈകേയീ സമീക്ഷ്യ വൃഥിതേന്ദ്രിയഃ
 കൈകേയീ മാ മഹാജ്ഞാനി സ്പ്രാക്ഷീസ്താം ദൃഷ്ട്വാഭിന്നി
 നന്മി തപാം ഭൃഷ്മിച്ഛാമി ന ഭാഷ്യാ ന ച ബാന്ധവീ

 അഥ രാജാ സമുദ്ധപസ്തം തദ്യത്വായ നരധീപം
 നൃപരന്തത തദാ ദേവീ കൗസല്യാ ശോകകുശിതാ.

ഭാഷ:—

പരന്തപനായ ശേഖരനൃപൻ
 പരന്നനോക്കിത്തരികുവേ മഥം
 ചരിഞ്ഞിതു കൊടി പൊടിയുമാദിതായ്
 മറഞ്ഞനേരത്തു ശേഖരനൃപൻ
 കൗഞ്ചു വാവിട്ടു തളന്ന ഭേദവും
 കലങ്ങി കണ്ണുകൾ ചങ്ങി മാനസം
 നടുങ്ങി കൈകാലം മടങ്ങി ബുദ്ധിയും
 വിറച്ചു ഭേദവും ധരിച്ചിനായകൻ
 പതിച്ചു ഭൂമിയിൽ തൊഴിച്ച നാരിമാർ
 അടുത്തുചെന്നടനെപ്പുതിന്നായി-
 പിടിച്ചു കൗസല്യ വലത്തുകയ്യാൻ
 കടിവമാനസമുടയ കൈകേയീ
 എടുത്തു കൈ മെല്ലെപ്പിടിച്ചുതിന്നായി
 അടുത്തു ചെന്നവൾ പിടിക്കുന്ന നേരം
 നദിച്ചു കോപേന കടിച്ചു പല്ലുകൾ
 മുടുമുട നോക്കിക്കടുക്കുചൊന്നാൻ
 അലമലമിതു കലവിനാശിനി
 നഖമുടയ രാമനെക്കളഞ്ഞു നീ

എന്നിങ്ങ ഭാഗ്യമല്ലൊപ്പുകൊണ്ടൊപ്പം
നിനക്കു ഭത്താവുമിനി ബാനപ്പെന്നും
ഭരതമിതിന്നസവാക്കമങ്കിൽ
ഭരതനെന്നുടെ മകനല്ല ന്നനും.
ഇതിത്തരം പറഞ്ഞൊരുവ കൌസല്യ
പത്തുകുവേ നല്ല സമീപയുമായി
വിടിച്ചു കൈകളും നടത്തി ചെല്ലവേ
പെരുത്ത പ്രപാതിൽ നിൽച്ചുമാനവേ
പിടിച്ചാനകളെയിങ്ങപറയേച്ചതു
നഗരത്തിൽകൊണ്ടുവരുന്നതുപോലെ.....ഇത്രാടി.

ഇങ്ങനെ നോക്കിനാൽ കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ ഒരു സാമാന്യ കവിയല്ലെന്നു നല്ലപോലെ തെളിയുന്നു. ഈ ഭാരതഖണ്ഡത്തിന്റെ ഏല്പാ ഭാഗങ്ങളിലും വാല്മീകീരാമായണത്തിനല്ലാതെ അധ്യാത്മരാമായണത്തിലും വലിയ പ്രാധാന്യം ഇല്ലാതിരിക്കെ, അതിന്റെ ഏതാദ്യമായ ഒരു ഉത്തമവിവർത്തനത്തിൽ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ വേണ്ടിത്തോറും പ്രധാനം സിദ്ധിക്കാതെ വന്നതിൽ ആർക്കും അമ്മുതരം തോന്നും. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ കവിത്വശക്തിയും ഭക്തിപാരമ്പര്യവും പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ സർവ്വ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നിട്ടും ഇങ്ങനെ ഒരു ചർച്ചശയവെന്ന് എല്ലാ കൊണ്ടൊഴിയിക്കാം? അതിന് ഒരു സമാധാനമേയുള്ളൂ. എഴുത്തച്ഛന്റെ തുലികാസ്സുൾത്താൽ അല്പംമരമായണത്തിന് ഒരു മാറ്റം കൂടി കൂട്ടിപ്പോട്ടു. അദ്ദേഹം കാലംവരെ മലയാളികൾക്ക് എഴുത്തച്ഛനെ കവിഞ്ഞ ഒരു കവിനേയും കാലോൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇന്നു ക്ഷുദ്രകവികൾപോലും എഴുത്തച്ഛനെക്കാരും വലിയവരാണെന്നു സ്വയം അഭിമാനിക്കയും നിരൂപകന്മാരുമാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിലുള്ള നൂനതകൾ കണ്ടുപിടിക്കാനായി ഭ്രമിക്കുന്നൊഴിയുകൊണ്ടു നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നിട്ടും എഴുത്തച്ഛന്റെ സ്ഥാനത്തിന് വലിയ ഉടവു തട്ടിക്കൊണ്ടു തോന്നുന്നില്ല. അധ്യാത്മരാമായണത്തിൽ ആപാദചാലം വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഭക്തിരസവും തൽക്കർത്താവിനോടു ജനങ്ങൾക്കുള്ള ചെറുമാനാതിരേകവും ആ കൃതി

യുദ്ധ സാഹിത്യഗുണസമ്പന്നതയും എല്ലാം ചേർന്നപ്പോൾ, കേരളവർമ്മരാമായണത്തിന് അതർഹിക്കുന്ന പ്രാധാന്യവും പ്രചാരവും ലഭിക്കാതെ വന്നു.

കേരളവർമ്മരാമായണത്തെക്കൂടാതെ വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം ഫംസപ്പാട്ട് തുടങ്ങിയ പല കൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ എല്ലാം ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളുമാകുന്നു.

പാതാളരാമായണം കിട്ടിപ്പാട്ട്:—

ഇതു കേരളവർമ്മാവിന്റെ കൃതിയാണെന്ന് 'ഇതിവചനമഖിവിനൊടു വഞ്ചിദ്രുപാലകൻ ചോരിച്ചതു കേട്ടു ചൊല്ലിനാൾ ശാരിക' എന്ന് പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ പ്രാരംഭത്തിലും, 'വഞ്ചിദ്രുപാലകൻ കേരളവർമ്മന്റെ പുഞ്ചിരിയും ബഹുമാനവും ഭക്തിയും' കണ്ട് കിട്ടിയികൾ ചൊല്ലിനാൻ" എന്ന് ചതുർത്ഥപാദത്തിലും കാണുന്ന വാക്കുകളിൽനിന്ന് ഉദ്ഘാടിക്കാം. ശ്രീമാനമാന്റെ പരാക്രമശതങ്ങളിൽ ചിലതിനെയാണ് ഇതിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

കഥ:—

'മവികലേശനാം രാജവൻ ഭാഗ്യപത്രാദി കവിവരനോരൊടും രജനിവരവരരെ വിരവൊടു കോന്നോരുനാൾ' ദുഷ്ടിതനായ ഭഗകന്ധൻ ചന്ദ്രധാര പാതാളരാവണനെ വരുത്തി വിവരങ്ങൾ അറിവിക്കുന്നു.

'അതിബലധൂമവർകളുടെ ചരിതമിതു മുന്നമേ

എന്നോടു ചൊന്നെങ്കിലിത്ര വന്നിടുമോ?

ബഹുമതിയൊടുവരെയിവിടെക്കൊണ്ടുപോന്നു ഞാൻ

ദ്രോകാളിക ബലി കൊടുത്തിടുവൻ'

എന്ന് പാതാളരാവണൻ ഏല്ക്കുന്നു.

അനന്തരം അന്ധൻ വാനരജന്മമാന്തികത്തിൽ 'മാന്ദാ വൈഭവാൽ ചെന്നു മറഞ്ഞു' നില്ക്കുമ്പോൾ സുഗ്രീവാദികൾ ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ പലതും കണ്ട് പരസ്പരം ആശ്ചര്യപ്പെട്ടിട്ടും കാരണം അറിയാതെ കഴങ്ങവേ, പിളിപ്പുന്നത് പാതാളരാവ

ണന്റെ വശവുമാകുമെന്ന് അറിവിടുന്നു. അതു കേട്ട് ഭീതനായ സുഗ്രീവൻ 'നിദ്രയെ വെടിഞ്ഞു; നാശാക്കുവേ സുയ്യോദനും സുതപനും കാശാമാളവും പാർത്ഥീകിയെയുമുച്ചു' എന്നു പറഞ്ഞു കേട്ട്, ശ്രീഹരനാൽ,

‘അസ്സമിപ്പോളം യുദ്ധം ചെയ്തിനിയറക്കവും
തുലിച്ചീടുകയതിൽ മരിച്ചീടുക നല്ലു.
പരദുഃഖത്തെപ്പൊഴിച്ചു രക്ഷിച്ചാനായി
പരിചോടൊരു വസ്തു ചെയ്താൻ ഞാൻ കേൾക്കെല്ലായം
ലാംഗുലം വെട്ടെല്ലായ കോട്ടയായ് തീർന്നീടുവാൻ
മോദത്തോടതിൽ പൂജ വാഗ്ദാനമെല്ലാവർക്കും
നിദ്രയെ വെടിഞ്ഞു ഞാനുദനോദയത്തോളം.’

എന്നു പറഞ്ഞാശ്വസിച്ചിടുന്നു. പാതാളരാവണനാകട്ടെ വിഭീഷണന്റെ വേഷം പൂണ്ടു് ഹനമാനെ കളിപ്പിച്ചു് ഉള്ളിൽ കടന്നിട്ട് രാജലക്ഷ്യണന്മാരെ തട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു.

ഭക്താഗ്രണിയായ പാതാളജൻ,
ലജ്ജയും ക്രോധം താപമെന്നിവകാണേറെയും
പീതവസ്ത്രനായ് ചമഞ്ഞീടീനാകെന്ന വേഷം.

അനന്തരം ‘കല്പാന്തവചിപോലെ ക്രോധത്തേജസ്സോടുകൂടി ഉല്ലാസലിപോലെ കോപിച്ചിട്ട് സുഗ്രീവന്റെ അടുത്തു ചെന്നു് പാതാളരാവണന്റെ വാസസ്ഥലത്തേക്കു പോകാനുള്ള വഴി ഏതെന്നു ചോദിക്കുന്നു. വാനരരാജാവ് വഴി പറഞ്ഞു കൊടുത്ത ശേഷം

‘വിശ്രമശാലിയായ പാതാളനിശാചരൻ
എത്രയും പരാക്രമിയെന്നറച്ചിടണം നീ.
ഷഡ് പദജാലമെട്ടുണ്ടവന്റെയടുമേൽ
ഉല്ലാശത്തവന്തന്റെ കല്പിതമറിഞ്ഞാലും
അക്ഷമയറിയാതെയവനെക്കൊന്നിടുവാൻ
ചക്രപാണിമമാല്ലരിക മഹാമതേ
അഷ്ടമഹോഗിരികൊണ്ടവനടയടുത്ത്
ചൊട്ടുമാറിക്കുറേയോൾ മരിക്കു വണ്ടുകളും’

എന്നൊക്കെ ബോധിപ്പിക്കുന്നു. അതു കേട്ട് സുജ്ഞാദേവനെ
പൂജിച്ചു പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നു. സുജ്ഞാകളെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ
മേയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്,

‘വിക്രമനിയേതവിതത്തിലുണ്ടൊരു പക്ഷം

അപ്പുവില്പരപ്പുക്കു പോയിടണം പാതാളത്തിൽ’

എന്ന് ഉപദേശിച്ചതാണിത്. അദ്ദേഹം പാതാളത്തിൽ
പ്രവേശിക്കുന്നു. എന്നാൽ ‘കുമാരഗോപുരസവിധ’ത്തിൽ
ചെന്ന് അദ്ദേഹം മതിൽ കടപ്പാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, മാന്യൻ
എന്നൊരു കവി വന്നു തടയുന്നു. യുദ്ധമദ്ധ്യേ,

‘പരസ്സരം കരഞ്ചലം നിനമുടൻ

മനസ്സാവിസ്മയം വരുത്തുമൊരുമി.’

കടുവിൽ വിസ്ഫീകനായ മാന്യൻ ചോദിക്കുന്നു.

‘കുപിതരോ ഭവാനുടെ ജനനിയും

ജനകനാക്കുന്നുമിവിടെ വന്നതും

പരമാത്മനോടും ഉറച്ചിടത്തുടൻ

പരിഭവം കളഞ്ഞുതരിയെഴുതണം’

വിനീതനായ സംഭാഷണത്തിൽനിന്ന് അവർ പിതാവും
പുത്രനും ആണെന്ന് പരസ്പരം അറിയുന്നു.

ഈ പരമാത്മൻ അറിഞ്ഞപ്പോൾ പരമാനന്ദപരമാശ-
നായ്ക്കിന്ന് മാന്യൻ സ്വപിതാവിന്റെ സാക്ഷാൽരൂപം
കാണണമെന്ന് ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നു.

‘പ്രേമത്ത മാമലകണക്കേ കായവും

കരുത്തേറീടുന്ന കരചരണവും

കുറിമ്പലംപോലെതിരുടിക്കുമ-

കൂന്ന സമം നഖമെകിറുത്തുതും

നന്ദനസൂക്ഷ്മവും നെളിഞ്ഞു കണ്ടപ്പോൾ

മാന്യൻ ‘മതിമതിയെന്നു’ തെക്കത്തെയെച്ചെന്നാൻ.

അനന്തരം മാന്യൻ ഗുഹയ്ക്കകത്തു പ്രവേശിച്ച് ‘കൂരിന-
ടാകന്മാലേയം തെരിരാഞ്ഞു’ പാരമ്യന്നീടും ശോഭനരേ.’ ഒരു

വൃദ്ധ കടവു വെരിച്ചു ജലം മുക്കുവാനായി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു വരുന്നതു കാണുന്നു. ആ കിഴവിയുടെ വ്യസനത്തിന്നു ഹേതുവെ ഞെന്ന് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചപ്പോൾ അപരം പറയുന്നു.

‘എങ്കിലോഹീ ഭൂമിനാമ്പകനെന്നുടെ
നന്ദനൻ നന്നെയും മററിയവരെയും
പുത്രോത്ഭവത്തിനായ് ഭദ്രകാളിക്കുവൻ
നേർച്ച നല്ലീടുവാൻ ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നു.
ഒരുതലമുൾ കൊടുപ്പതിനായ് കൊണ്ടു
കുടുംബമായ് ഞാൻ ജലത്തിന്നു പോകുന്നു’

അപ്പോൾ ഹനമാണ് കാട്ടുത്തിന്റെ ഗൗരവം മനസ്സിലാവുകയാൽ,

‘നിന്മകയെന്നു ലീലിച്ചുകൊള്ളുവൻ
ഭയ്യനെന്തിനും പധിച്ചുകളഞ്ഞാടൻ.
തപസ്വതർതന്നെ രാജാവാക്കി വാഴിപ്പൂൻ’

എന്നു പറഞ്ഞ് വൃദ്ധയെ ആശ്വസിപ്പിച്ചിട്ട്, അവളുടെ കുടുംബത്തിൽ മണ്ഡുക്കളുപേണ ഇരുന്ന് കൊട്ടാരത്തിനകത്തു കടക്കുന്നു; ‘സുന്ദരമാനോരൂ വാനരപ്പെരുതലിന്റെ രൂപം പൂണ്’ മനമനം വിളയാടിത്തുടങ്ങിനാൻ.

‘മാടിയുമോടിയും വീണുരുളും പുന-
രോരോത്തരം ലീല കാട്ടുന്നതുനേരം’

രാജസുന്ദരങ്ങളോൾ രാവണപതിനായ സരമയുടെ അടുത്തു വെണം വിവരം അറിവിക്കുന്നു.

നമ്മുടെ രാജാവു കൊണ്ടുവന്നുള്ളതായ
മന്മഥസുന്ദരന്മാരുടെ സന്നിധിയെ
സന്തോഷമോർ കളിക്കുന്നതായ കപി-
പ്പെരുതലതീവ മനോഹരനെത്രയും
കൊണ്ടിങ്ങു പോന്നീടകിൽ തവ നിത്യവ-
മുണ്ടു കളി കാണുന്നതിന്നൊരു കൌതുകം.’

രാജസുന്ദൻ ഈ ബാലനേ ഏതെങ്കിലൊന്നു വിളിച്ചാൻ തുടങ്ങിപ്പോൾ അദ്ദേഹം കൂസാതെ നിൽക്കുന്നു. പിടികൂടും എന്ന

മട്ടായപ്പോൾ അദ്വാനം വാൽകൊണ്ടു് അയാളെ ചുറ്റുന്നു. അനന്തരം ഉള്ളായ യുദ്ധത്തിൽ പാതാളരാവണൻ ഫനിക്കപ്പെടുന്നു.

ഭേഷ സമുദ്രങ്ങൾ താഴിൽ പൊരുമ്പോലെ
ഭേഷ ശൈലങ്ങൾ താഴിൽ പൊരുമ്പോലെ

എന്നിങ്ങനെ മിഥ്യഭയ്ക്കു് കവി ഏഴാത്തപ്പോൾ വാക്യങ്ങളെ അപ്പാടെ പകർത്തിക്കാണുന്നുണ്ടു്. ഈ കൃതി വായിക്കുമ്പോൾ, കവി ഒന്നാകിയിട്ടുള്ള ഒരു കാമികനാണെന്നു നമുക്കു ഗ്രഹിക്കാം.

ബാണയുദ്ധം കിളിപ്പാട്ടു്:—

ഇതും ഈ കവിഭൂതമാണെന്നു്.
'വഞ്ചിപുളിശൻ നെഞ്ചിൽ കയ്യുണ' എന്നും,
പുളിവഞ്ചിപ്രവരന്റെ നെഞ്ചിൽ
ലിരുണയളി—ഒന്നാമനശായിരം'

എന്നും ഉള്ള വാഗ്ദണ്ഡിയിൽനിന്നു കാണാം.

മോക്ഷദായകം:—

പ്രാബാധപരോത്തമം നാടകത്തെ സംഗ്രഹിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതി ആട്ടക്കഥാകാരനായ കോട്ടയംതമ്പുരാന്റെ കൃതിയായിരിക്കണമെന്നു് പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും, കൊളത്തേരി ശങ്കരമേനോൻ അവർകളും അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ കൃതിയുടെ അവസാനത്തോടടുത്തു്,

'അനന്തതല്ലേ പള്ളികൊള്ളുന്നൊന്നന്തേശം—
നനന്തജന്മമെടുത്തീടുന്നു കൃപാംബുധി'

എന്നു് കവി തിരുവനന്തപുരത്തെ സ്മരിച്ചുകാണുന്നതിനാലും ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസനിയ്യ, രാമായണാദി കൃതികളിലെന്നപോലെ ഇതിലും കാണുന്നില്ലാത്തതിനാലും തൽകർത്താവു് കേരളവർമ്മതന്നെയല്ലേ എന്നു ബാലഭാരി സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഇതിലെ വിഷയം ദേവാന്തപരമാണ്. മാനസരാജാവു് 'കർമ്മമാം കടൽക്കരെ ദേഹമാം ദ്വീപന്തന്നിൽ' ലർമ്മാദിയായ ഏഴു കോട്ടകളും, മൂലാധാരാദി പന്ത്രണ്ടു നിലകളുള്ള മാടങ്ങളും,

ഇല്ലാ പിംഗല സുഷുപ്ത എന്ന് നാഡിഗ്രന്ഥാകന്ന ജന്മസ്തംഭേ
 വം നിർമ്മിച്ച് ഇന്ദ്രിയപ്രജകളെ പാലനം ചെയ്തേവ,

നരയൻ, വെള്ളപ്പുഴത്തൻ, കരയൻ, മേന്മയിനൻ

ജരയൻ മുൻപായുള്ള ശത്രുരാജാക്കന്മാരാൽ

കോടകൾ തകപ്പെട്ടൊടുവിൽ ശത്രുവനും

കൂട്ടമായകം പുഷ്പ നില്പുത്തും കണ്ടു രാജാ,

വാടിയ മനുസ്സൊടു കൂടി മലിനത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ പൂർവ്വപുണ്യമാകുന്ന ഈ കടന്നു വന്നതു കണ്ടിട്ട്
 രാജാവ് സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യുന്നു.

‘കേൾക്കേണ്ടതുകേൾക്കൂ നിൽക്കുന്ന നരേന്ദ്രനെ—

ചാണികൾകൊണ്ടു പിടിച്ച് അത്തിയിട്ട്’ ഈ ഇങ്ങനെ
 അരുളിച്ചെയ്യുന്നു.

‘എന്തെങ്കോ മനോരാജൻ ചിന്തയിൽ നിനക്കിപ്പോൾ

സന്താപമുദ്ധവാകാനുള്ള കാരണം ചൊൽ നീ.

നിന്നുടേയമാതൃരിൽ രാഗാദിഗ്രന്ഥാദരൻ

നിങ്ങളുടേയരികൾക്കു വശനോല്ലയല്ലീ?

നിന്നുടേയമാതൃദൂത്വാദിവർത്തങ്ങളുടെ

മുൻപുപ്രവൃത്തികൾ നീയറിഞ്ഞിരിപ്പി,

മത്തനായിരുന്നു നീ ഭക്തിശ്രദ്ധാദികളാം

ശക്തരെയുപേക്ഷിച്ചു കാരണാൽ നിനക്കിപ്പോൾ

അത്തൽ വഴിപ്പെട്ടതകറ്റിവെച്ചിടാം—

നെത്തിനാനിവിടേയെന്നറിക തുപോത്തമ്’

അനന്തരം ശത്രുക്കളായ പഞ്ചരാജാക്കന്മാരെ ജയിക്കാ
 നുള്ള വഴി ഉപദേശിക്കുന്നു. ഒന്നാമതായി മേന്മയിനൻ എന്ന
 ശത്രുവിന് ‘ഖാലം’ കപ്പലായിക്കൊടുത്ത് സന്ധി ചെയ്തിട്ട്
 നരയൻ തുടങ്ങിയ മറ്റു പരിപനാദികളെ ബന്ധിക്കുന്നു.
 അനന്തരം രാജമന്ദിരത്തിൽ വിളയുന്ന സദ്രതങ്ങളെ അപഹ
 രിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി, ‘സ്രീവിഷയശാന്തിയാം
 മുദ്രയും ധരിച്ചുടൻ സ്രീകളോടിക്കുമേനം’ ശത്രുക്കളോട് ഗ്രഹ
 , സഖ്യം ചെയ്തും നടക്കുന്ന രാഗമെന്ന ഗന്ധിയെ അകറ്റി

മിട്ട് തൽസ്ഥാനത്തു വിരക്തനെ, 'പാലിയാണവധിക്കുളാളം കൂടി,

തന്നുടെ ധനധാന്യാദിക്കൊരു മോഷ്ടംവെട്ടോ-
 നമ്പ്രിന്നപകാരം വെട്ടുന്നമെന്നു നന്നി
 കൊരമട്ടുപാമ്പുക്കൾ മിന്നിച്ചു മിന്നിച്ചുള്ളിൽ'

പരാമത വളരുന്ന പേപഷം എന്ന മന്ത്രിയെ കളുത്താതിട്ട് തൽസ്ഥാനത്തു ശാന്തിയേയും മന്ത്രിമാരായി നിയമിക്കണം. അതുപോലെ 'ആശയാകുന്ന ക്രമേ പതിച്ചു പതിച്ചുകൾ, ക്രമേത വരുമാന കാലനാമവെന്നും', 'ചാത്തമുറിയിന്നി-ം മാതു മാതുലാദിയെ'പ്പോലും കൊലചെയ്യുന്ന ക്രോധത്തെയും, 'ഉള്ളൊരു ധനമതി'ലെള്ളൊരുമാരുത്തംമുള്ളതെന്നാലും കൊടുത്തിടരുതെന്നതെന്ന ഉള്ളിൽ സദാകാലം മിന്നിച്ചു മങ്ങുന്ന' 'ലോഭത്തെയും, അന്തിത്വമാകാ പരാമതത്തിൽ അതിപ്രീതി വാചിച്ചു വരുന്ന മോഹത്തെയും, 'മഹത്വമെ- ശപ്തതാൽ കൃത്യാകൃത്യങ്ങളെല്ലാം മറന്ന്' നടക്കുന്ന മദത്തെയും, 'അന്യാസൗഖ്യത്തെ കണ്ടാൽ സമിച്ചുകൂടാതൊരു' റ്റന്നുപ്രദമായ മാതസത്യനേയും, 'തനിക്കൊരുപദാനം വന്നു പോയെന്നാകിലോ തന്നുടെ സമാശ്വരണം വന്നുപ്രദേണമേവം' എന്നൊക്കെ വിലാരിച്ചു വരുന്ന ഈർപ്പത്തെയും, 'തന്നോടു സമനായിട്ടു നൃപനൊക്കാരെന്നും വൈരമുദിപ്പുന്നത്' അസുഖത്തെയും, 'താൻ ചെയ്യും പുണ്യം പലർ കണ്ടു സന്തോഷം പൂണ്ടു സാനന്ദം പുകൾത്തേണമെന്നു മിന്നിച്ചിടന്ന്' സംഭവനെയും, 'സൗന്ദര്യസൗഭാഗ്യങ്ങളൊക്കെന്നാണു നിരൂപിച്ചാൽ തന്നോടു സമനായിട്ടാരുമില്ലവനിയിൽ' എന്നെല്ലാം വിവരിച്ചു മരിക്കുന്ന ദുഷ്ടനേയും, 'ആരെയും ഗണ്യംതനിക്കില്ലാതെ വരുമൊരു' വീരനായ അഹങ്കാരത്തെയും തത്ത്വതൽസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്ന്— മിലരെ വധിച്ചും, മിലരെ മുറ്റു വധിച്ചും, മിലരെ പുറത്താക്കിയും, മിലരെ 'മണിയവയ്യിച്ചും' അകറ്റിട്ട് യഥാക്രമം നിഷ്ഠുരൻ, ക്ഷമ, ദയ, ശമം, ദമം, സമമിത്തത, സൗമ്യം, തോഷാ, ഉപരതി, സത്യബുദ്ധി, വിവേകം എന്നിവരെ ചുമതലപ്പെടുത്തണം. ചിന്തി- ഈ സമ്പന്നികളുടെ സഹായത്തെ അപലാപിച്ച് ശത്രുക്കളെ അമർത്തിയ ശോഷം അന്തരമിട്ടു,

യുടെ ശമിപ്പിക്കണം. അതിലേക്കാണ് ഈ മാനസരാജന്റെ ജനനമുത്തായ പാപാത്മകർപ്പിക്കണം. മാതൃമായ മാതാവ് ആശ്വാദിക്കുന്ന സ്വർണക്കാരെ സന്നിധിമാത്രത്താൽ ഒന്നിറങ്ങാത്തവനാണത്രേ മാനസരാജാവ്. ആ രാജാവ് കാലക്രമേണ പ്രവൃത്തി ഏതും, നിവൃത്തി എന്നും രണ്ടു കമ്പുകൾക്കു വേട്ട. ഇവയുടെ സമാനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. എന്നാൽ, പ്രവൃത്തിയിൽ കൂടുതലായ പ്രീതി കവിതയായ്, രാജദാസമെല്ലാം അവയുടെ പുത്രന്മാർക്കായി നൽകി. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവർക്കു നിവൃത്തിപുത്രന്മാർക്കു തമ്മിൽ വൈരം ഉണ്ടായിട്ടു.

പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരായ മഹാമാഹാദികളെ നിന്ദിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്താലായി. നിവൃത്തിനന്ദനന്മാരായ വിവേകാദികൾ വിവേകാഭാവത്തിലുള്ള മന്ത്രശാലയിൽ ഇരുന്ന് ഇങ്ങനെ ആശ്വാദിക്കുന്നു.

വിവേകം:—

നമ്മുടെ ജനകന്മാർ വേദശാസ്ത്രങ്ങൾ മതി-
 തന്നുടെ തന്മയരും മഹാമോഹാദികളോടുകൂടിയ
 നമ്മുടെ പാപം മോക്ഷപ്രാപ്തിയും മഹാധർമ്മം
 നിർമ്മിയാമവരേക്കി വാണീടുന്നു.
 പുപ്പിളി-ന്നു നമ്മെക്കൊന്നു കേട്ടിട്ടുള്ളി-
 ലപ്പോൾമതുതന്നെതില്ലെന്നല്ലേ വന്നു.
 നമ്മുടെ ജനകന്റെ ജനനി മഹാമാതാ
 നമ്മുടെ പിതാമഹനാസഹനെന്നാക്കിലും
 അമ്മയും മഹാമാതാ തന്നിലിരിക്കിപ്പോൾ-
 മന്നവര വിചാരിച്ചു ഷരണാവമുണ്ടാകരുത്
 വെണ്മീൻ വയലുഴുപ്പുവെണ്മീലധികമാ-
 ത്തിനിവൻ നിത്യൻ ഞാനോ വൃദ്ധനായതുമാ-
 യുന്നിലേ പ്രീതി കറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ ചുവ-
 മ്ബി.നിവർത്തന്ന ബാധിച്ചവന്റെ പദമെല്ലാം
 എന്നുടെ മകനാക്കിവയ്ക്കുന്നിപ്പോൾതന്നെ-
 നെക്കൊല്ലാം ന.രൂപിച്ചു കോശങ്ങളുണ്ടെന്നാക്കി
 പാശങ്ങളും മുണ്ടുകൊണ്ടു മുറുക്കി വശത്താക്കി

അഖണ്ഡമെന്ന പദം കൊണ്ടു മതിക്കവൾ
 വണ്ഡമാക്കിനാൻ പിതാമഹനെയതുകാലം.
 എന്നതുകൊണ്ടല്ലയോ നമ്മുടെ പിതാവിപ്പോൾ
 മന്നിടഭക്തി വാണീടുന്ന സദാ കാലം?
 ഇന്നവ മഹാമോഹം തനിക്കു നല്കിയവ
 നിന്നവയുടെ കാമമസംഗൻ പക്കലാക്കി-
 വയ്യുതാൽ കിഞ്ചിതത്തായ് ദവിച്ചു പിതാമഹ-
 നൊക്കെയുദിഞ്ഞു നാം മുഖിക്കുമാറായല്ലോ.
 എന്നതുകൊണ്ടു മഹാമോഹാദിസമൂഹത്തെ-
 യിന്നു നാം വധിക്കേണമിതിനെന്നതാവതിപ്പോൾ?

ഇതു കേട്ട് ബുദ്ധി പറയുന്നു—

വല്ലാത്തതെന്തു നമുക്കൊക്കവേ നിരൂപിച്ചാൽ
 നല്ലവർക്കിതു നന്നല്ലാതെ വന്നിടമെന്നോ?
 നമ്മുടെ പിതാമഹനാകിയ പരിപൂണ്ണൻ-
 തന്നുടെ സവിധേ ഞാൻ പാർക്കുന്ന കാലത്തിങ്കൽ
 അന്നൊരുദിനം പരൻ ജാഗ്രമാനനേരം
 വന്നിതിദ്രജാലമാടുവാനത്തുളാമി
 അടിച്ചു പെരുമ്പറ പാരിച്ചോരിദ്രജാലം
 നടിച്ചു പൊടിയെടുത്തുതിനാരാശതോരം
 അന്നേരമവനുടെ മറയയുമൊരു പാവ-
 തന്നാലെ ജഗത്ത്രയമുണ്ടാ,യെന്നതേവേണ്ടു.
 അന്നുകണ്ടവർതന്റെ നന്മനനല്ലോയിവൻ
 നന്നല്ല ശീലമവനെക്കുറേ നന്നാകുന്നു?

അതുകേട്ടിട്ട് വിവേകം 'നി' പറഞ്ഞതൊക്കെ ശരിതന്നെ
 എന്നാലും മഹാമോഹയുടെ വാശല്ലേറ്റം ലെയാതെ ഞാൻ
 അഭ്യേകയില്ല' എന്ന് ഗർജിച്ചിട്ട് വിരക്തനേ വിളിച്ച് രാഗ
 ത്തിന്നും, ശാന്തിയെ വിളിച്ച് ദേവജ്ഞിനും എതിരായി നിരോ
 ഗിച്ചയയ്ക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ നിഷ്പ്രഭാദികളേയും കാമാ
 ദികളെ ജയിപ്പാനായി നിരോധിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രവൃത്തി
 നിവൃത്തിപത്രന്മാർ തമ്മിൽ കലഹം വലിക്കുന്നു. വിവേക

ത്തിന്റെ സൈന്യം അപ്പനാഗലം, സേനാപതി ഭക്തിയും, ദൂതൻ ശ്രദ്ധയും, പ്രാമുഖ്യം കാശീദേശ്യമായിരുന്നു. മഹാ മോഹത്തിനാകട്ടെ അഹങ്കാരമായിരുന്നു സേനാപതി. ഇദ്ദേഹം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ആയുധങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭക്തിയുടെ അസ്ത്രം അദ്വൈതം, അധർമ്മത്തിന്റെ അഹംബുദ്ധിയായിരുന്നു. പരാമോഹം നാശിപ്പിക്കലും, നട്ടുതി അന്നം, ആടി, അധർമ്മം എന്നിവ പ്രയോഗിച്ച് വിദ്വേഷത്തിന്റെ ഇതി, നാശി, പ്രതി, അന്നം, അന്നാടി, സത്യം എന്നിവയെ മുറിക്കാൻ നോക്കുന്നു. കാശർ വിരക്തനോടും, ദാസ്യാമർ നിഷ്ഠാമനോടും, അഹങ്കാരം ഭക്തിയോടും, ലോഭം ദയയോടും, മദം മമേന്തയോടും, ദാസ്യം ശത്രുതയോടും, ഇഷ്ട്യ സമ്മുഷ്ടിയോടും എതിർപ്പിടുന്നു. നിവൃത്തിപത്രങ്ങൾ പ്രവൃത്തി പത്രങ്ങൾ വധിക്കുന്നു. അന്നന്തരം വിദ്വേഷം ഭക്തിശ്രദ്ധകളെ മനോരാജനേ ഓടിവിടാനായി അയയ്ക്കുന്നു. പുത്രന്മാർ മരിച്ച വൃത്താന്തമറിഞ്ഞ് പ്രവൃത്തി ശ്രോധാലുതയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. അവരുടെ ബന്ധുക്കളായ മാധാകൻ, അർത്തൻ, കാപാലികൻ, ദിഗംബാർ, ക്ഷപണൻ മുതലായവർ വന്ന് മനോരാജനെക്കണ്ട് നിവൃത്തിപത്രമാർകളിൽനിന്നു പ്രവൃത്തിക്കുന്നതിനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. രാജാവ് നിവൃത്തിപത്രന്മാരെ നിഗ്രഹിക്കാനായി ചാപ്പട്ടാൻ ഭാവിക്കുന്നതു കണ്ട് ഭക്തിശ്രദ്ധ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ നോക്കുന്നു. അതു കേട്ട് കാപാലികൻ,

‘ഇന്നു ഞാനേകൻ ചെന്നു ജയിച്ചു വരാമല്ലോ

ഇന്നാമം ദമിക്കുതെന്നെന്റെ വഴികൾക്കു ഗ്രാമദികൾ കടന്ന് കാശീദേശത്തുള്ള വിദ്വേഷകാളത്തിൽ എത്തുന്നു. വിദ്വേഷം അയാളെ മാനിച്ചിരുന്നതിനപ്പോൾ അയാൾ പറയുന്നു.

‘ചോളദേശത്തുനിന്നു വരുന്നു ഞാനാദിമ

കേളതിന്നൊരു ബന്ധമുണ്ടെന്നു ചൊല്ലിപ്പോവൻ

കന്യകാരത്നം പരിവകാശംകാലത്തിങ്കൽ.

മന്നവന്മാരെപ്പരിചിന്നകണക്കിനെ

എന്നെ നീ നിനയ്ക്കുകിൽ വന്നു ഞാൻ തുപമതേ!

ഇന്നിനിശ്ചയിച്ചാലുതെന്നാഗ്രഹം തുപ-

കന്യകമാരെച്ചെന്നു മാലവസ്തുവല്ലാതെ

കന്യകമാരേക്കാട്ടു ചെല്ലമാറുണ്ടോ പാരിൽ?

പങ്കജകോരകങ്ങൾ വിടുന്നീടണമെങ്കിൽ
പങ്കമെന്നിതേ സൂത്രം ടിച്ചിടണം മൂഢാ.
രാഗദോഷാദികളെ വധിച്ചു നിങ്ങളിപ്പോൾ
രാഗവുമെന്നെ ത്വെച്ചു ധ്യാനിക്കുന്നിമിത്തമായ്
വന്നു ഞാൻ തവാതികേ വന്നീടാ പുനർജനം-
മിന്നിനി മന്ത്രം ജപിച്ചിടേണമല്ലാവരും'

ഇതു കേട്ട് വിവേകം ഭരിച്ചു വശോക്തൻ

'.....ദൈവിശ്രദ്ധയില്ലാത്ത കാരണത്താൽ മരിച്ചു-
മുക്കുമായിതു മരണകാണെല്ലാവരും
ശക്തിയുക്തനാമെ പൈതൃതത്താൽ പിടിച്ചൊട്ടു
ശക്തന്മാർ, തമ്മിൽത്തല്ലി' തുടങ്ങുന്നു. അതുകൊണ്ട്

ബോധം ശ്രദ്ധയെ വിളിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

'നേരിഞ്ഞതീലല്ലോ നീയുടേതൊരു കോലാഹരലം
പറഞ്ഞതീഴുവാൻ തന്നെ നാനമാകുന്നിതിപ്പോൾ
രജ്യസുസ്ഥിതാനിതാം പേ പിടിച്ചൊരു പുമാൻ
രജ്യവേക്കുട്ടി സുസ്ഥിതാനിയുണ്ടാക്കുംതോലെ
നിന്നുടെ വിവേകാദിത്തന്മയെ പരവിധേ മോചനം
നിന്നൊരു കാപാലികൻ പൊന്നത്തൊക്കെയും കേട്ടു
പാതിവൃത്യവും ദോഷോദ്യമില്ലാതായി
ജാതിദോഷം ഇതലംഗുത പമതുല്ല
പെന്നാലും നീയുൾക്കടയവിടയ്ക്കിപ്പോൾതന്നെ
എന്നാലിതുകൊണ്ടു നല്ലതേ വന്നുളളും
അല്ലെന്നാൽ നശിച്ചിടമില്ല സംശയമേതും.'

ദൈവിശ്രദ്ധ വിവേകാന്തികം പ്രാപിച്ചു്,

'എന്തിപ്പോൾ കാപാലികൻതന്നുടെ പദത്തിങ്കൽ
സന്തതം നമസ്കരിച്ചീടുന്നതെന്തു ഞാനും?
പ്രവൃത്തിവംശോച്ഛേദനാരിപകനാമിവൻ
പ്രവർത്തിച്ചീടും കർമ്മമുക്തനെന്നാകിലും
നിന്ദയും നമിക്കുതും യോമ്യമല്ലെങ്കോ സഖേ!

നി.കൃഷ്ണനാകുടിവർത്തന്നെഞ്ചുന്ധിപ്പീടണം
നാലുപേരങ്ങു വേഷധാരിയോ ചാടിപ്പോരും
നാലിലേകനേ നീക്കി മൂന്നു കള്ളന്മാരെടോ

അപ്പോൾ, വിരോധം ഉണ്ടായ വിശേഷമുണ്ടുപ്പറ്റി രാജസ
ന്നിധിയിൽചെന്നറിയിക്കാനായി ഭക്തിഭൂഷണൻ അയയ്ക്കുന്നു.
കാപാലികാദികൾ പേടിച്ചുപോകുന്നു. അതിനെത്തുടർന്ന് നിവൃ
ത്തി പ്രവൃത്തിയേയും കൊല്ലുന്നു. അതു കണ്ടപ്പോൾ മനോരാ
ജൻ കോപപരവശനായിട്ട് 'മൗനമാം ഭീരോപാധി' യത്ര
ത്തെ പ്രയോഗിക്കുന്നു.

‘വംശമേ നശിപ്പാനായ്’ ജപിച്ചു മഹാബാണം
കുഞ്ചതിയേം പൂർണ്ണ വിവേകാദികളെല്ലാം
മണ്ടിപ്പോയനന്ദാച്ഛിതത്തിൽ ചീഞ്ഞുനേരം
ചെന്നിതു ബാണം ഭരിച്ചിടവാനവിടെയും
മന്നവർ വിവേകാദിയാടിനാരവിടേണം.
ഭരിച്ചു ഭീരോപാധി മൂന്നുമനേരം ബാണം
ഭരിച്ചുന്ദീശോപാധി മൂന്നുമാലമപ്പോൾ
പിന്നെയുളളരിഞ്ഞിടുന്ന ശരം കണ്ടു
തന്നുടെ പതാമഹനാകിയ സർവ്വേശ്വരൻ
തന്നുടെ ഗ്രാമം പൂർണ്ണനരത്തങ്ങളവിടെയും
ചെന്നു കണ്ടുപ്പോവുമാറു പരവശൻ.
ചരിച്ചിടൊലാ മഹാമാന്യരും മാതാവേ നീ
വരിച്ചിടണമെന്നു നമിച്ചു ഭക്തിപൂർവ്വം.
കുതിച്ചു തുളുങ്ങിത്തേ ശരിച്ചു വിവേകാദി
ലയിച്ചു സ്വപനപ്രകാശംതന്നിലക്കാലമപ്പോൾ
ജപിച്ചു ബാണം ചെന്നു ലയിച്ചു സ്വപ്രകാശം
ലയിച്ചു മനോരാജൻ മാന്യരും മാതാവികൾ
ഉദിച്ചാരാദിത്യന്മാർ ഭരിച്ചു ഖരാമാരും
ലയിച്ചു പൂർണ്ണപിതൃലക്കാലം പൂർണ്ണവിയും
ഭരിച്ചു സുതുംഗി പോയ് ശേഷനെച്ചിടിലപട്ടു.
ഭരിച്ചു സുതുംഗരും ശേഷന്റെ വിഷാദനിധിയിൽ
ലയിച്ചുനിധിയിൽ പൂർണ്ണവി, ലയിച്ചുനിധിയിലപ്പൂ

അഗ്നിമയനവകലനിലൻ വ്യാമത്തിലും
 ലയിച്ചു സമുലകൃതം സൂക്ഷ്മതീലതുകാലം
 ലയിച്ചു പ്രകൃതിതൻ സാത്വികേ പുണ്യകാമൻ
 ലയിച്ചു പാപകർമ്മം താമസഗുണത്തിലും
 ലയിച്ചു മിത്രകർമ്മം രാമസഗുണത്തിൽ
 ലയിച്ചു സ്വസ്തരേണ മെഴുകിലണപോലെ
 ലയിച്ചു സമഷ്ടിയായ് പ്രകൃതിഗുണമുയേ
 ലയിച്ചു രേഖിപ്പുപോയ് ലയിച്ചു തുരുത്തിൽ
 ലയിച്ചു പ്രകൃതിയെന്നതേ പറയാത.

അദ്വൈതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രതിപാദിപ്പിക്കുന്ന ഈ ഉത്തമ
 ഗ്രന്ഥം ഇപ്പോൾ പ്രവേശിച്ചുമാർത്തിനിരിക്കുന്നത് ഭാഗ്യ
 ദോഷമെന്ന പറയേണ്ട.

വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം:—

ഇത് വേദാന്തപരമായ ഒരു ഹിംസുപാഠം.

‘കേരളൈകോ പുരളീശ പാശ്ചിമശിഖാമണേ
 വാസ്തവമതിശാഥമയോദിത്യനു നീ.’

എന്നിങ്ങനെ ഹിംസയെത്താങ്ങു പറയിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ,
 ഗ്രന്ഥകർത്താപണ്ണാദി സംശയത്തിന്നു അവകാശമില്ല.

മീശ്യാപാദശം ഹിംസുപാഠം:—

ഇതും ഹിംസപുരളീനാമനോട് പറയുന്നതായിട്ടാണ്
 നിബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

‘പരിജ്ഞാനപ്പോളനിന്റെ വാക്യ കേ-
 ട്ടുത്താനിങ്ങനെ പുരളീനാഥനും.’

എന്നു കേരളവർമ്മാവിന്റെ മറ്റു കാണുന്നതിനാൽ ഗ്രന്ഥ
 കർത്താപണ്ണാദി സംശയമില്ല.

ഈ വീരകേരളവർമ്മയുടെ ഒരു നല്ല ഗാതകകവി
 കൂടെ ആയിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള,

‘കലയേ ഗാംഭീര്യധീനനാലയേ തപാ’

എന്നു തുടങ്ങുന്നതും ഗദ്യരചനകവ്യഗുണായ മഹാകവി
 വിജ്ഞാനദീപികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ രാഗമാ
 ലിക സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അതിന്റെ അവസാനത്തിലും,

‘ദീനപാലനവഞ്ചിവിരക്കരള-
വർമ്മഭൂപാലസേവിതാദാമേ’

എന്നു മുദ്രയുണ്ടു്.

ഈ വിരപുരുഷൻ മകിവനോ- പടവെട്ടുവാനായി പുറപ്പെട്ട അാവസരത്തിൽ, അകാശാദിഗുരുമാനസരിപ്പു് രമിച്ചതായ തിരുവട്ടാരാട് ആദികേശവസ്തുതി അതിനോരോരായിരിക്കുന്നു. രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

ഇടിനികരമൊടിടയും റ്റിണ്ഡിപ്പടനിനദ-

വുമിടയിടെ വെടിയും

പൊടൻപാടെ നിലവിളികളുമാരുധമിട-

യെന്നൊരു തടയെടവവും

തടയതി കിളുണ്ണുതൊരു പൊടിയും തടവി-

ന പടയുടനെ തട്ടപ്പു-

നടിയനു യുധി പട്ടുത നരണം കേശിമന-

നാഥ തൊഴുന്നേൻ.

അക്ഷതമിന്ദവും രിപുരുലമൊക്കെ മുടിപ്പിറ പുരളീശം വാച്ചിഷ്ഠിതുകുരളസാരഞ്ചം രക്ഷ വിഭോ രക്ഷമുദാ മാം പക്ഷീശ്വാവാഹന സജ്ജനരക്ഷക കരുണാകരസന്നത- മക്ഷയയശസം കരു മാധവ കേശവ മമനനാഥ തൊഴു-
[നേൻ.

യുദ്ധകലാനിപുണനും മഹാകവിയും ആയിരുന്ന കേരള വർമ്മരാജാവിനെപ്പറ്റി ‘തമ്പുരാൻപാട്ടു്’ എന്നൊരു തമിഴ് കൃതി മഹാണു, മഹാണ എന്നീ വർഷങ്ങളിലെ വിദ്യാഭിവാദിനി മാസികയിൽ ടി. ജി. അച്യുതൻനമ്പൂരി എന്നൊരു ഓഷാ പ്രണയി പ്രസംഗീകരിച്ചിരുന്നു. ‘പുതുവാൻപാട്ടു്’ എന്നൊരു കൃതിയേപ്പറ്റി ശ്രവേഷകശലനായ മഹാകവി ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യരും വിജ്ഞാനദീപിക മൂന്നാംഭാഗത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടും ഒരേ കൃതി തന്നെ. പേജ് മാറിട്ടുണ്ടെന്നു യുള്ളൂ. ഈ തമിഴുപാട്ടിന്റെ കർത്താവു് പരപ്പള്ളിപ്പുലവന്റെ ഒരു ശിഷ്യനാണെന്നു് പ്രസ്തുത പാട്ടിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ നിന്നു തെളിയുന്നു.

‘സഭേതനിലൊരുക്കവും മണിതാളമിണങ്കിനവില്ലിന്മേൽ
തന്ത്രികട താതരികടതെയിതെയിതെന്നൊതുമിനിത്തി-

[ഭവേ

പദമരം താളപ്പെറ്റാരകഴുതാര ഇണങ്കിന വില്ലിന്മേൽ
തെയ്യനാമനാടെ കരു പാടവേ വൃദ്ധതകിടവാങ്ങേ.
ആഴിതനിൽത്തുമിൽക്കൊണ്ടവനേ മായവനേ ഉൻമാരണം
അലകടൽ വിരിവായ് പലതമിഴ് ചൊരിയവെന്നതുകരു-

[വരനാം

വരയൊടാമളപതിതനിലെ അഴകിനടൻ വാഴവോ വാഴവോ
യെന്നതുകരുവരനാകുമേ പരപ്പക്കുട്ടിപ്പുലവൻ
വന്നക്കുമാരി നാലടിതൊഴുതെന്നെപ്പൊഴുതും മറവേൻ
വിളകയിട്ടുടതനിലുതകിടവേ മന്നവനെത്തൊഴുതേൻ.
വിളക നാവതിലീശപരിതേയിതെ വെനറിയൊടും തൊഴുതേൻ’

അനന്തരം ഇഷ്ടദേവനാസ്താനി കഴിവാമ് കവി കഥാവസ്തു
വ്കെന ഇങ്ങനെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘നാടുതനിലീടേറ വാഴ്ന്ന കരു വേണാട്
നാനനരേതരകടലുറന്ത വേണാട്
കേളിയുരുകേതളപുരം തിരുവിതാംകോട്
കിരപപുകഴരനായും പള്ളികൊണ്ടനാട്
നാടുതനിൽ മന്നൻ പിറവേലി നാടും വിട്ടു
നല്ല പുകഴ്വേണ്ട നാടും മുഴുതാണ്ടും
അളവുവതരവർ തിരുവനന്തപുരം പുക്കു
നേരാംമനത്തുകട മന്തിരിമാർകരവതൈതെയ്യ
അളവുവതരവർ കയിലാതവും പണിതു
അരക്കനെ അടിയൊഴുതു മന്നൻ വരമതും വാങ്കി
പുകഴ്കൊണ്ടതീക്കെ ഇപ്പുത്തൽ തനിൽ വയ്ക്ക
പുതുവാതത്തമ്പുരാനടിയറക്കുതവി താഴേ’

പിന്നീട് കഥ തുടങ്ങുന്നു.

പിറവേലിനാട്ടിൽ (പുരളി) ഒരു അമ്മത്ത്വപുരാൻ ജനിച്ചു.
നോട്ടക്കിതു നന്മ പാതിതെന്ത് ചിന്തിച്ച് പുരളിശനായ

ഗോദാമർദ്ദം മന്ത്രിമാരും മനക്കളിഞ്ഞു ശിശുവിന് ഉദയമേ
എന്നു ചേരുമിട്ടു. ഈശ്വരപ്രഭാതം ഈ കന്യക,

‘വെട്ടു വെട്ടു തിരുവരതോടൊപ്പം

എഴുന്നൂറു വരുന്നതും പഠിച്ചു. പതിനൊന്നു വയസ്സു തികഞ്ഞു
പ്പോൾ രാജാവ് ‘പെന്തെമാത്ത മാതുളപ്പൂ പള്ളിക്കെട്ടു സരസ്വ
മാകവേ മകിക്കവേണമെന്ന് കരുതിയിട്ട് ‘വെററി പട്രകോ
യിൽ പാലാലയം’ വാങ്ങി; ശ്യാതിഷക്കാരന് അളയപ്പു.
ശ്യാന്ധ്യൻ വന്ന് ‘നല്ലപാലിലെ പാൽമൊരിയുകൊണ്ട്—
ചൊരിഞ്ഞപാൽ വാരിട്ടു പ്രകാശം നിറഞ്ഞിനോക്കിയ ശേഷം
പൈങ്കുനി പന്ത്രണ്ടാമത്സതിക്കു മാറ്റുന്നതും നിശ്ചയിച്ചു.
യാഥാകാലം കോയിപ്പാലമെക്കൊണ്ട് പള്ളിക്കെട്ടും നട
ത്തി. ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടും പുരുഷസന്താനമുണ്ടാകാത്തതാൽ
രാജാവ് വധിവാടകൾ പലതും നടത്തി. നൽഫലമായി ഉദാ
ദേവി കന്നി മ-ാം-ന- ഗുഹ്യപക്ഷപഞ്ചമിയാ കാർത്തികയും
കൃത്യ പെള്ളിയാഴ്ച സിംഹലഗ്നത്തിൽ ഒരു പുതുനെ പ്രസ
വിച്ചു. യഥാകാലം ആ ശിശുവിന് കേരളവർമ്മ എന്നു നാമക
രണവും ചെയ്തു. അങ്ങനെ

പേരപെടവേ നാലാണ്ടു—

നാവാണ്ടു തിന്നെട്ടു കേരളവർമ്മാധിപ

നട്ടുവിളയാടിവരക്കണ്ടുപോന്നേ

ചേലാകവേ തിരുമകനക്കു

മിറന്ന കോതവർമ്മയും മനം തെളിച്ചു.

പലരുമണിപൊന്നും തണ്ടു-ശരപടവും’

ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ ‘തിരുവെഴുത്തു
വോതുക്കുയ്യ’ മണി ‘പഴയ പള്ളിക്കൂടം തന്നിലകവും’ പുതുക്കി
ക്കെട്ടിച്ചു; പഠിപ്പിക്കാനായി ‘വടനാട്ടുതനിലെയിരുക്കമന്ത മറ്റു
തോരമുകുവൻ വാത്തിയാരെ’ വരുത്തുന്നതിനായി ഓട്ടനേയും
അയച്ചു. ഓട്ടനാകട്ടെ പിറവേലിനാടുവിട്ട് കടയ്ക്കാട്, പള്ളി
പറമ്പാട്, തുളുനാട് ഇവയെല്ലാം കടന്ന് വടനാട്ടിലെത്തി,
‘അരുമകുവന്തിയാരെ’ കണ്ടിപ്പു. അദ്ദേഹമാകട്ടെ ‘നല്ല മുര
ക്കോലുമെപ്പോഴും നല്ല കിരണമെങ്കൂടം’ എട്ടുണ്ണ് ചു-തെന്തായക്കി-

പുറപ്പെട്ട് യഥാകാലം പിറവേലിൽ വന്ന് ബാലനെ പഠിപ്പിക്കാനും തുടങ്ങി. രാജകുമാരൻ, അവിരോധ മലയാളം, തമിഴ്, കന്നടം, തുളു എന്നീ ഭാഷകളിലെ അക്ഷരമാലകൾ പഠിച്ചു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ തിരുവയസ്സിൽ കളരിപ്പയറും തുടങ്ങി. 'മാന്തയർ' എന്ന ഇരുവിന്റെ അർക്കൽ വാർദ്ധരും, ഒരു തുളനാടൻനായരുടെ അടുക്കൽനിന്ന് വിപ്പയറും അഭ്യസിച്ചു. അതിനുംപുറമേ ഒരു രാക്ഷസരോട് ചാവിയേററവും (കുതിരസവാരി) പഠിക്കുമ്പോഴായിരുന്നു. പത്തു പതിനാറു വയസ്സായപ്പോഴേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല പടയാളിയായിത്തീർന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ.

ഇതിനശേഷം രാജകുമാരൻ ശ്രീപോർക്കലിദേവിയെ സേവിച്ച് പൊന്നടവാൾ വാങ്ങാൻ ഒരുമ്പെട്ടു. ദ്രേകാളിയാകട്ടെ കമാരനെ ചെന്നീക്കുറ്റുപാടായി ഈ വാൾ നിറക്കുതന്നാൽ ജളതപററും. അതിനെ പ്രയോഗിച്ചാൻ നിനക്കു ശക്തി കാണുകയില്ല. വിശേഷിച്ചും,

‘കടിയ നൽക്കരുത് യാതൊരും വാൾ കടിഞ്ഞിട്ടും
കുതറിയേ ജപകൾ വേണം നിന്തപും
മുടകിടാതെയാട്ടുതോരും നല്ല പുക്കളെ ചെറ്റുവേണം
മുനിന്തു നാളത്തോരും വാളു തുളളമേ.

അതുകൊണ്ട് പഠവേലിക്കു തിരിച്ചുപോകയാണ് നിനക്കു നല്ലത് എന്ന് അങ്ങനെ ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞുനോക്കി. അങ്ങനെ യാക്കുന്നിൽ താൻ അവിടെത്തന്നെ ആശമലയി കഴിക്കുമെന്നു രാജകുമാരൻ ശാഗ്ഗംപിടിച്ചപ്പോൾ ദേവി “വാൾ ഇവിടെയല്ല; സമുദ്രത്തിലാണിരിക്കുന്നത്” എന്നു പറഞ്ഞു. ഒഴിഞ്ഞപ്പോൾ, കമാരൻ ദേവീസന്നിധിയിൽ ഇരുന്ന ചാപ്ഗത്തെ എടുക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അതിനെ തൊട്ട മാത്രയിൽ വാൾ തുളളി മുതലയാറിൽ പതിച്ചു. ഇനി എന്തു നിപുത്തി? ആറിൽ മുതലകളെ പേടിച്ച് ആരൊമ്പം? എന്നാൽ നാമോട ചമനാരുകൻ ആകട്ടെ കയത്തിലേക്കു കതിച്ചുപാടി, തദനുബന്ധമായ പ്രതപ്രേനാദികളുടെ ദീകരമായ ശർമ്മജനങ്ങളെ വകവെക്കാതെ

വാൾ എടുത്തുകൊണ്ടു കരയ്ക്കുമ്പോൾ. പ്രസന്നനായ ദേവി അദ്ദേഹത്തിനെ അഭിഷിച്ഛിച്ചു. ഈ വിവാഹമാക്കൂ അറിഞ്ഞപ്പോൾ ആ നാട്ടുകാർ മാത്രമല്ല, കോവളത്തുനാട്ടിലും പൊലനാട്ടിലും കോടിക്കോടും ഉള്ളവരെല്ലാം വിസ്മയസ്ഫുലിതരായത്രേ.

അങ്ങനെ സകല ഭവനങ്ങളുടേയും പ്രശസ്തരും പാത്രമാക്കിത്തീർന്ന കേരളവർമ്മരോട് ഗോദവർമ്മതമ്പുരാൻ പിണങ്ങുന്നതിന്നു ചില കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായി. പ്രധാന കാരണം മന്ത്രിയുടെ ഏഷണിയായിരുന്നു. തന്നെ യുവരാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്ന് അദ്ദേഹം നേരിട്ടുപെട്ടിട്ടു. മന്ത്രിയുടെ അഭിപ്രായം അറിയാതെ അങ്ങനെ ചെയ്താൽ നിവൃത്തിയില്ലെന്ന രാജാവു കല്പിക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം കോപിച്ച് നേരെ മന്ത്രിയുടെ ദവനത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. മന്ത്രിയാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തിനെ വേണ്ടപാലെ ആദരിച്ചുതരിച്ചു. അതു കണ്ടു കപിതനായ രാജകുമാരൻ വാഴ്ചരി മന്ത്രിയെ നിന്ദിച്ചു. ഈ വിവാഹത്തെപ്പോലും ഗോദവർമ്മ പാപപരിഹാരാർത്ഥം തീർത്ഥാടനംചെയ്യുന്നതിന് ഓതിനേരനോ-പോയിച്ചു. അതുകേട്ട് കേരളവർമ്മ വിചോനായ ഒരു തമിഴ്ബ്രാഹ്മണനോടും കരുണാകരപ്പിഷാരടിത്തോടും കൂടി മിഷ്ഠസമ്മാരത്തിന് ഇറങ്ങി. ചോളരാജ്യമായിരുന്നു ആദ്യത്തെ ലക്ഷ്യം. മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ മകുലന്റെ രാജ്യത്തു ചെന്നു. അവിടത്തെ നായകനായ മന്ത്രിയുടെ ഭടന്മാർ സംശയിച്ച് വിവാഹ അരമനയിൽ അറിയിച്ചു. മന്ത്രിയും ഒരു നല്ലൊരു കയറി തമ്പുരാണെങ്കാണെന്ന് വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം അന്വരണപോയി. ഏതൊരു തേജസ്സാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പത്തു കണ്ടതു്! അദ്ദേഹത്തിനെ മന്ത്രിയും കൊട്ടാരത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി യഥാവിധി സൽക്കരിച്ച് അവിടെ താമസിപ്പിച്ചു. കുമാരന്റെ ശരീരകാന്തി കണ്ടു് തുരയുടെ പത്നിയായ ഉമ്മാൾക്കു് തന്റെ പുത്രിയെ അദ്ദേഹത്തിന്നു കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹം ജനിച്ചുവത്രേ. പക്ഷേ ഭാര്യാചാരത്തിന്നു വിപരീതമാകയാൽ അദ്ദേഹം തുരയുടെ അപേക്ഷയെ തിരസ്കരിച്ചു. എന്നാൽ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന വിദ്വാൻ പട്ടർ പറഞ്ഞു:—“ഹേയ്! അതുകൊണ്ടു് എന്തു കറവു്? ധാരാളം പെണ്ണു പണവും നാട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാം.

തകമഭേത്തിന് എവിടെ കുറ പറയാൻ പോകുന്നു. ഒന്നുമില്ല. നേരമേറിച്ച് തടസ്സം പറഞ്ഞാൽ ഒരു വലിയ ശത്രു ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും." ഈ ഉപദേശം കേട്ട് കേരളവർമ്മ താനാവതിയെ കല്യാണം കഴിക്കുകയും, തുടർന്ന് പുത്രസന്താനമില്ലാത്തതായ രാജ്യത്തിന് അവകാശിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ രാജകുമാരിയെ ചടക്കൻ എന്ന മറവപ്പുമാണിയും, ചടക്കൻ എന്ന തൈപ്പുക്കനും പ്രണയിച്ചിരുന്നു. അവർ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞ് തെലുങ്കൻറെ രാജധാനി ആക്രമിച്ചു. എന്നാൽ കേരളവർമ്മ എത്തിവിട്ട് അവരെ കൊന്നുകളഞ്ഞു. അങ്ങനെയിരിക്കേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദാധത്തിന് പാത്രമായ ഏതാനും മറവന്മാർ ഒരു വാരത്തിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ നിഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആദ്യൻകോവിലിൽ സന്നിധിയിൽ വെച്ച് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. ആ ഉപദേശപ്രകാരം ദേവിയുടെ കാതമ്പത്തായ് സപ്തകത്തിൽ കണ്ട രാജാവ് പ്രിയപത്നിയേയും മറ്റും ഉപേക്ഷിച്ച് ഒരു രാത്രി മിഥ്യഭൂതനായിട്ട് ചെന്നു കൂപ്പലേറി പിറവേലിയിൽ എത്തിയിട്ട് താൻ കൊണ്ടുവന്നിരുന്ന ധനത്തെ ഉദാദായിക്കൂ സമർപ്പിച്ചശേഷം അവരുടെ മുമ്പിൽ സാക്ഷാൽ നമസ്കരിച്ചു. ദേവീയാകട്ടെ,

‘ഈ മകനെയെന്റ അറികണ്ടെന്നതു
മന്നത്തിരുമടിതന്നെമകവു’.

പിറവേലിനാട് തഴച്ചു; എല്ലാവരും സന്തോഷമായി.

ഉറക്കമുണർന്ന താനാവതിയോ? ഭർത്താവിനെക്കണ്ടാതെ വ്യസനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ടുപിടിച്ചാനായി ഈ മുതലാരെ നിയോഗിച്ചു. അവർ കാശിവാങ്ങയുള്ള തീർത്ഥസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം അന്വേഷിച്ചിട്ടും ഫലപ്പെട്ടില്ല. ഒടുവിൽ പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞപ്പോൾ ആ സാധവി നാവു പിഴിഞ്ഞെന്ന് പ്രാണത്യാഗം ചെയ്തുവത്രേ.

അപ്പോഴേക്കു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരുവരാജ്യാഭിഷേകം ആഘോഷപൂർവ്വം നടത്തപ്പെട്ടുവെങ്കിലും ദേശാടനത്തിവുള്ള തൂണു രേദിക്കാത്തതായ് മാതാവിന്റെ അന്തവാദത്തോടുകൂടി വക്കല, കന്യാകുമാരി എന്നീ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളെ ദർശിക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. വടക്കൻദിക്കുകളെല്ലാം കടന്ന് വക്കല എത്തിയ

പ്പോൾ ആണ്ടിരുത്താവി എന്നൊരു തർക്കബ്രാഹ്മണൻ കണ്ടു മുട്ടുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശാനുസരണം ഉദയമ്മറാണിയെക്കാണ്മാനായി ആറുശ്ശേലകം തിരിയയും ചെയ്തു. ആ അവസരത്തിൽ രാജ്ഞി ശത്രുപീഡിതയായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, പടവീട് പാലിക്കാൻ തക്ക കെല്പുള്ളവർ ഭാണാട്ടിൽ ഇല്ലാതെയും ഇരുന്നു. അതുകൊണ്ട് രാജ്ഞി അദ്ദേഹത്തിനെ തെരുട്ടുത്ത് പടവീടിന് അധിപതിയാക്കി. അദ്ദേഹം ഒന്നാമതായി ഉപമന്ത്രിമാരായിരുന്ന അനന്തൻപിള്ളയേയും, കോട്ടകാൽ ഉപരാജപിള്ളയേയും കൊണ്ടുകൂടെ അതിട്ട് തത്ത്വമാനത്തിൽ ചല്ലാപ്പിള്ള, നീലൻപിള്ള എന്നു രണ്ടുപേരെ നിയമിച്ചിട്ട് എഴുപത്തുണ്ടു മണിയക്കാരെയും ഏല്പിച്ചു. തമ്പുരാന്റെ ഉദ്യോഗപദ്ധതിയായ നടവടികൾ രസിപ്പാക്കുന്ന മറ്റു പതിനാലു മന്ത്രിമാർ അദ്ദേഹത്തിനെ വധിക്കാൻ തക്കനോക്കിയിരുന്നു. അവർ വില ഏഴുണികൾ രാജ്ഞിയോടു പറകയും, അദ്ദേഹത്തിനെ ശ്രദ്ധമായി നിഗ്രഹിപ്പാൻ അനുവാദം വാങ്ങിക്കയും ചെയ്തു. ദ്രകാളി ഈ അവസരത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന് നേരിടാൻ പോകുന്ന വിധത്തിനെപ്പറ്റി സ്വപ്നത്തിൽ അറിയിച്ചെഴുതിയും അദ്ദേഹം വകവെച്ചില്ല.

അടുത്ത ദിവസം ഏതാനും സേവകന്മാരോടും നേമത്തുകാരനായ ഒരു പട്ടാണിയോടുംകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കുപറപ്പെട്ടു. ശത്രുക്കളും ചിട്ടുക്കളും രാണിയെ ദർശിച്ചിട്ട് ഉറങ്ങാനായി കൊച്ചുകോമിപ്പേരുകൾ എഴുന്നള്ളാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ, അമ്മത്തമ്പുരാൻ തടസ്സം പറഞ്ഞു. വിധിയെ ആക്കു തടുക്കാൻ കഴിയും? അദ്ദേഹം വകവെച്ചില്ല. രാജ്ഞിയുടെ ഉപദേശാനുസരണം ഉദയാൾ, തേവാരത്തുകോമിക്കുവുള്ള ഒരു വൃത്തിൽ ബന്ധിച്ചുവെച്ചിട്ട് ഒരു ഇളനാടൻകത്തിമാത്രം എടുത്തുകൊണ്ടു തിരിച്ച്, വലിയകോമിക്കൽനടയിൽ എത്തിയ മാത്രയിൽ പണ്ടാരത്തിൽക്കുറുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒളിച്ചുനിന്നിരുന്ന മന്ത്രിമാർ വളഞ്ഞു. മണിയക്കാരെപ്പറ്റി കറെ പരാതികളെല്ലാം അറിവിച്ചു. അടുത്ത ദിവസം അതിനെപ്പറ്റി അന്വേഷണം നടത്താമെന്നു കല്പിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം പോവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ, പോവാ, അവിടെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിലേക്ക് ഇപ്പോൾ തന്നെ കല്പന ഉണ്ടു എന്ന് അവർ ശഠിച്ചു. തമ്പുരാന്മാരെ ഒരു വെക്ക

ഷണം വാങ്ങി നീട്ടെഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, കറുപ്പ് വേൽകൊണ്ട് നെഞ്ചത്ത് തെ കുത്തുകൊണ്ടു. പട്ടാണി ഓടി എത്തും മുന്പേ രാജാവ് പരലോകം പ്രാപിച്ചു. മന്ത്രിമാരോട് പട്ടാണി കോനേരംപൊയതു. എന്നാൽ ചെറുവള്ളിപ്പിള്ള അയാളേയും നിഗ്രഹിച്ചു. ഇങ്ങനെ അവർ രണ്ടുപേരും മരണം പ്രാപിച്ചിടം കഥ അവസാനിച്ചില്ല. തമ്പുരാനും അനന്തരനും ശിവലോകം പ്രാപിച്ചു. ശ്രീപാദേശ്വരൻ ചിത്രമുപ്പരേ വിളിച്ച് ഇവരെ സംബന്ധിച്ച കണക്കുകൾ ഫാജരാക്കാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അന്തിമം വന്നവരല്ലെന്നു കാണുകയാൽ പരമേശ്വരൻ നായർക്ക് 'പുതുവാത്' എന്ന പേർ നൽകിച്ച് ആയുധങ്ങളും കൊടുത്ത് അവരെ ഭൂമിയിലേയ്ക്കു തന്നെ അയച്ചു. പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചശേഷം അവർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് കറുപ്പിനെയും മറ്റും കൊന്നിച്ച് ശ്രീപത്മനാഭക്ഷേത്രത്തിന്റെ കിഴക്കേശ്വരപ്രവാതുക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ മഗധൻ 'എന്നൊന്നു എന്റെ ദേശത്തെ നശിപ്പിക്കരുത്' എന്ന് ആവശ്യാപിക്കുകയാൽ, അവർ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു പിൻവാങ്ങി. അദ്വാനം കൊടുപ്പിച്ച പട്ടം പരിവട്ടവും വാങ്ങിക്കൊണ്ട് അവർ സന്തുഷ്ടരായി. ഇങ്ങിനെയാണു് കഥ.

ഈ കഥയിൽ നെരല്ലൂർ പതിരേത എന്ന നിഷ്ഠൂരിക്കാർ വിഷമമുണ്ടെന്നു കിട്ടിയപ്പോൾ പാശ്ചാത്യസംഗതികൾ അടക്കിയിരുപ്പുണ്ടെന്നുള്ളതു് അനപലനീയമാകുന്നു. കേരളത്തിന്നു വെളിയിൽ മഹാമഹിയയും ഹിന്ദുക്കളും തമ്മിൽ വിവാഹബന്ധം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിയിൽ സംശയമില്ലാതിരിക്കേ അനാവതിയുടെ കഥ അവിശ്വസിക്കണമെന്നില്ല. മകിലന്റെ ആകൃഷ്ടനായെത്തുന്നതിന്നു പരയാതിരുന്നതെന്താണാവോ?

മലയാളവാട്ടിലെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി:—

പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വടക്കേ മലയാളത്തിന്റെ കഥ അജ്ഞാതവ്യക്തിയാണെന്നതു്. ഹനുമാൻ കോലത്തിരി വടകരോടു കടത്തുനാട്ടുരാജാവിന് ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തതിനോടുകൂടി കോലത്തുനാട്ടുസ്വരൂപം അധഃപതിച്ചു. കപ്പൽ വ്യാപാരം മുഴുവനും കടത്തുനാട്ടിന്റേതായിത്തീർന്നു. ഹനുമാൻ

കുഞ്ഞാലിമരയ്ക്കായുടെ വാഗ്ദത്തീദശേഷം കടൽക്കരയ്ക്കു കരയായിരുന്ന മരയ്ക്കാത്തർ സാമൂതിരിയുടെ ചേലോട്ടയെ ഉപേക്ഷിച്ച് കടത്തനാട്ടിന്റെ കീഴിൽ ആയിത്തീർന്നു. ഇങ്ങനെ കടലിന്മേലുള്ള അധികാരവും കടത്തനാട്ടിന് ലഭിച്ചു. ചമ്പാഴിപ്പുഴയുടെ വടക്കുള്ള കോലത്തിരിരാജ്യമെല്ലാം നീലേശ്വരം രാജാവും സ്വാധീനപ്പെടുത്തി. കോട്ടയത്തിന്റെ ഹിഖ ദാസങ്ങൾ ഇതവാഴിനയിച്ച അടയും ബാക്കി കോട്ടയം രാജാവിന്റെയും അധീനത്തിൽ വന്നു. പ്രമേണ പ്രബലനായ ഒരു കോട്ടയം രാജാവ് വന്ദനാടും താമരശ്ശേരിയും കൂടി പിടിച്ചെടുത്തു് തന്റെ ശക്തിയെ വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൂട്ടി. ഇങ്ങനെ കോലത്തിരിരാജ്യം കേരളവംശരാജാവിന്റെ കാലത്തു് കോലത്തിരി, കണ്ണൂർ, നീലേശ്വരം, കോട്ടയം, കടത്തനാട് എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു രാജാക്കന്മാരുടെ കീഴിലാണു് സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു്. അവയിൽ കടത്തനാട് വളരെ പ്രബലമായി; കോട്ടയം പ്രമേണ പ്രാബല്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഇരുന്നു. എന്നാൽ ഈ അഞ്ചു രാജ്യങ്ങളും പരസ്പരം കലർന്നിപ്പുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അവർക്ക് സ്വന്തമേ ശത്രുനിരോധനത്തിന് ശക്തിയില്ലാത്തതായി.

ഒരുമേമലയാളത്തിലെ സ്ഥിതിയും പരിതാപകരമായിരുന്നു. കൊച്ചിയും സാമൂതിരിയും അതിലുണ്ടായിരുന്ന വിരോധം നിമിത്തം സൗകന്ത്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെ അവിടത്തെ സാമന്തരാജാക്കന്മാർ സാമൂതിരിയെ വിരോധമായി പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു. സാമൂതിരിയുടെ സാമന്തരായ താൻതർരാജാവ് രാമസ്വദായി ചോത്തുഗീസ്സുകാരെ സ്ഥാനാധികാരവും ചാലിത്തു് ഒരു കോട്ടകെട്ടായ് അപവാദം കൊടുക്കയും ചെയ്തു. കോടിമോട്ട് ലത്തക്കാട് അനുകൂലമായി വർത്തിപ്പ് പറ്റാതികൾക്കു വിപരീതമായും നിലവകൊണ്ടു. കൊച്ചി ചോത്തുഗീസ്സുകാരേയും സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പാതികളും ലത്തക്കാട് മാരുണ്ടായ മേൽപറഞ്ഞിട്ട് ഈ രാജ്യങ്ങളും ഇപ്രപദേണത്തായി വന്നു. സാമൂതിരിയുടെ സമരത്വം നശിച്ചിരുന്നില്ല; എന്നാൽ അദ്ദേഹം പിടിച്ചുകൊണ്ടു രാജ്യങ്ങളിൽ ശീന്തായ ഭരണകൂടങ്ങളൊന്നും എടുപ്പുത്താതെ പടവെട്ടുന്നതിൽ മാത്രം ജാഗ്രതകനായിരുന്നതിനാൽ കീഴടക്കിയ രാജസ്വദാപന്ദരം സ്വാശ്രയശക്തിയില്ലാത്തവയായി നശിക്കാൻ ഇടയ്ക്കി. കൊച്ചിയും, കൊടുങ്ങ

പുരം സാമൂതിരിയുടെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ആകുലനും നിമിത്തം വളരെ തെന്തായി. തെക്ക് വേണാട്ടിലും അന്തഃപ്രദേശം ഉണ്ടായിരിക്കാണിരുന്നു. നെടുമങ്ങാട്ടുരാജാവായ കേരളവർമ്മർ ഇളയിടത്തു സ്വപത്രപത്തിലെ തനങ്ങളോട് ചേർന്നുകൊണ്ട് വേണാടും സ്വാധീനപ്പെടുത്താൻ നോക്കി; ഫരിച്ചില്ലെങ്കിലും അതു വലിയ കഷ്ടപ്പാടുകൾക്ക് ഇട വെത്തി. ആ അവസ്ഥയിലാണ് മുതിലന്റെ ആകുലനും നേരിട്ടതും ഉത്ഭവമാണിതെന്നു കേരളകോട്ടയം കേരളവർമ്മയുടെയും സാമന്ത്രിയോട് ലാളുതായിരുന്ന ഒതുങ്ങിയതും. വടക്കുംപുറം, മെമ്പലത്തൂരി ഈ രാജ്യങ്ങൾ ചിലവാരം കൊച്ചിയുടെ അധികാരത്തെ തിരസ്കരിച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ജീവിതരീതിയിലും യുദ്ധസമ്പ്രദായത്തിലും വലിയ വ്യത്യാസങ്ങൾ വന്നുവേണം. വലിയ തോക്കുകൾ യുദ്ധങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങി. പുതിയ വാക്കപ്പുകൾ നടപ്പിൽ വന്നു. പ്രളയങ്ങളുടേയും നാടുകാഴ്ചയ്ക്കും ഇടയിൽ ആയുധാഗ്രാഹത്തിലുള്ള താൽപര്യം കാരണത്തുകൾ. അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് അഭിമുഖീകരിച്ചു വർദ്ധിച്ചു. പതിനാറാശതകത്തിൽതന്നെ—ആയതു മരുത-ൽ—അച്ചടിയന്നും മലയാളക്കാരിൽ നടപ്പിൽ വന്നു. മരുത-ൽ മൊമ്പരായിനശനത്തിൽവെച്ച് അച്ചടിച്ചിട്ടു ഒരു കൊല്ലം വേദപുസ്തകം കാണാറുണ്ടു്. റ്റുവെ-മാണിടയ്ക്കു്, മലയാളത്തിലെ ഒരുക്കുകൾക്കു് ചേരുകൾ അടങ്ങിയതും പന്ത്രണ്ട് അധ്യായങ്ങളുള്ളതായ മലബാറികളെന്നൊരു ഗ്രന്ഥം സർപ്പക്കാർ അച്ചടിച്ചിട്ടു. ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോഴാണ് ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഫ്രഞ്ചുകാരും ഇന്ത്യയുമായി നേരിട്ടു കൂട്ടുവടത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടത്. അവർ ഇരുപ്രഥമമായി മലയാളത്തു പ്രവേശിച്ചത് മന്നമരു-ൽ ആയിരുന്നു. അക്കാലം ക്യാപ്റ്റൻ കീലാഷ് എന്നൊരാൾ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ അമസിപ്പിരുന്ന സാമൂതിരിയെക്കണ്ട് ഡ്രാപാരം സംബന്ധിച്ച ഒരു കാര്യം ചെറുകയ്യാ കോഴിക്കോട്ടു് ഒരു പണ്ടുകൾക്കു നിർമ്മിക്കയും ചെയ്തു. ചോളുരീസുകാരെ തോറ്റിരുന്ന വിഷയത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ സഹായം ലഭിക്കുമെന്നായിരുന്നു സാമൂതിരിയുടെ പ്രതീക്ഷ. പറങ്കികളുടേയും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും ഒരു

ശാർദ്ദൂലാധരനിന്ദത്തു മേയ്ക്കു അദ്ദേഹം അവൻ യാതൊരു സന്മാന്യവും ചെയ്യുകൊടുത്തില്ല. തന്നിമിത്തം അവന്റെ കയ്യടക്കം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ല. പിന്നീട് ഇല്ലേഴുകാർ കൊച്ചിയിൽ ഒരു വ്യാപാരശാല ഏല്പെടുത്തി. എന്നാൽ മന്യന്ദൻ-ൽ കൊച്ചിപ്പട്ടണം പറമ്പികളുടെ കയ്യിൽനിന്നു വന്നശാല ലഭിച്ചപ്പോൾ, ഇല്ലേഴുകാർ അവിടെ നിന്നു നിഷ്കാശിതാക്കി. അതുകൊണ്ട് അവർ ചെന്നാനിയിൽ വന്ന് ഒരു പണ്ടകശാല കെട്ടി സാമൂതിരിയുടെ രക്ഷാകർത്തൃപത്നിയിൽ വാണിപ്പം തുടങ്ങി. രണ്ടു ഇല്ലേഴുകാർ കോഴിക്കോട്ട് താഴ്വാരാൻ കോഴിക്കോട്ടു രാജാവ് അവിടെയും കൊടുത്തു. ആദ്യേയർ പിന്നീട് മന്യന്ദൻ-ൽ കോലത്തിരിയുടെ അനുവാദത്തോടുകൂടി തലശ്ശേരിയിൽ ഒരു പണ്ടകശാല സ്ഥാപിച്ചുവെങ്കിലും കറുത്തൊട്ടനായരുടെ എതിർപ്പുകൊണ്ട് അത് കരകൊലത്തെയും അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചില്ല. എന്നാൽ കോലത്തിരി ഇടപെട്ട് നായരുടെ വിരോധത്തെ ശമിപ്പിച്ചു. അതുകൊണ്ട് മന്യന്ദൻ-ൽ അവർ കടൽ വക്കത്തു കുന്നിനടുത്ത് ഒരു കോട്ട നിർമ്മിച്ചു. മന്യന്ദൻ-ൽ ആറുണ്ടൽവെണിയുടെ അനുവാദത്തോടുകൂടി ഇല്ലേഴുകാർ അഞ്ചുതെങ്ങിലും ഒരു പണ്ടകശാല സ്ഥാപിച്ച് കയ്യടക്കം തുടങ്ങി. അന്നു നാ-വാണിജ്യം ഉയർത്താനായിരുന്ന എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആ വഴിക്കാണു കഴിഞ്ഞു പിള്ള തുടങ്ങിയ മില എടുവീടർ രാജാവിനു വിപരീതമായിത്തീർന്നതെന്ന്, ഒരു പക്ഷെ പാട്ടിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. മന്യന്ദൻ-ൽ അവർ അഞ്ചുതെങ്ങിൽ ഒരു കോട്ടയും പണിയിച്ചു.

പരന്ത്രിസകരുടെ വരവോടെ മലയാളനാട്ടിൽ അന്ത്യം മരിച്ചതും ലാഭമുള്ള വർദ്ധിച്ചതുമുണ്ടി. കോട്ടയത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഇരുവാഴിനാട്ടിലെ കറുത്തൊട്ടനായരായിരുന്നല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന് ഇല്ലേഴുകാരോ-സേമില്ലാതിരുന്ന എന്ന് മന്യ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അവരെ ഇന്നാട്ടിൽനിന്ന് ആട്ടിപ്പായിക്കുന്നതിനു ചേർന്ന അദ്ദേഹം പരന്ത്രിസകരുമായി ഒരു സന്ധിക്കാരെ ചെയ്തു. എന്നതും ഇരുട്ടത്തും ഇല്ലേഴുകാരെ തലശ്ശേരിയിൽനിന്ന് ആട്ടിപ്പായിക്കാൻ ഒരു

കാലം ഇടയിൽ. ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കു കടത്തനാട്ടുരാജാവിനെ ചെന്നു കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിനൊക്കൊപ്പം മന്ത്രി ആകുമിപ്പിച്ചു. അനന്തരം നാവിൽ ഇരുവാഴിനാട്ടിലെ ഇളംകുറിയെന്നും വിപ്ര പ്രഭുക്കന്മാരോടും കോഴ കൊടുത്തു സ്വായംനപ്പെടുത്തി, നാവിൽ അന്തർദ്വീപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി.

മന്ത്രി.-ൽ പറയികളിൽനിന്നും കണ്ണൂരിലെ ആഴ്വരീരോക്കോട്ടു ലത്തക്കാർ ലഭിച്ചിരുന്നു. രണ്ടു നാളിലെ കരുമുളകു മുഴുവനും കാണ്മമാക്കാൻ വേണ്ടി ഈ ലത്തക്കാർ ആലി രാജാവുമായി സഖ്യംചെയ്തു. നാന്നു ധർമ്മപട്ടം എന്ന ദേശീയ ആലിരാജാവിന്റെ വകയായിരുന്നു. അതു ലത്തക്കാർ കൈവശപ്പെടുത്തേണ്ടതല്ലെന്നു നല്ലഭയംകൊണ്ടു വ്യാപാരത്തിന്നു കോട്ടാ സംഭവിക്കുമെന്നു കണ്ടിട്ട്, ഇംഗ്ലീഷുകാർ കോട്ടരം രാജാവിനെക്കൊണ്ടു ആലിയെ പറഞ്ഞാക്കി. ഇരുവാഴിയിലെ ഇളംകുറിയെന്നും ഇംഗ്ലീഷുകാർ അറിയുകയായിരുന്നു. അതിന്നു പ്രതിഫലമായി ഒരു മൂലക്കു പണം കമ്പനിക്കാർ അദ്ദേഹത്തിന്നു നൽകി. ഇളംകുറികളെ, ഇരുവാഴിനാട്ട്, ധർമ്മപട്ടം എന്നും രണ്ടുനാളെന്നീ പേരുകളിലെ കരുമുളകുവ്യാപാരത്തിന്നുളള അമ്പലക്കാലം ഇംഗ്ലീഷുകാർ കൊടുത്തു.

ഇപ്രകാരം ഐതോപ്യരുടെ വാസ്തു മലയാളക്കരയിൽ അന്തർദ്വീപങ്ങൾക്കു രാജാക്കന്മാരുടെ മൗൽമഹദ്വത്തിലും കാരണമാക്കി.

പടപ്പാട്ട്:—

‘കുടുംബവൃദ്ധത്തിന്റെ ശിഷ്യനും കൊമ്പനന്മേൽ’ കല്ലു നാലു കൂട്ടിൽ വെട്ടിക്കുറുത്തു കിളിപ്പൊന്നിനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇത് ഒരു കിളിപ്പാട്ടാണ്. കവി ആരെന്നറിയാതെപ്പോയി. സാമാന്യം വ്യത്യാസത്തിലും നല്ല ഭാവനാശക്തിയും വേണ്ടുമൊളം ദേശചരിത്രജ്ഞാനവും ഉള്ള ആളായിരുന്നു എന്ന് ഈ കൃതിയിൽനിന്നു തെളിയുന്നു. ‘ചാനിടത്തമ്പിളി തെല്ലുൽപോലെ കണ്ടു കരാ താനെടുത്തുതന്നിന്നിന്നുകേരുന്ന ബാലൻ’ എന്നു ചട്ടിൽ, ക്രിസ്തുവും പതിനേഴാംശതകത്തിൽ കൊച്ചിയിൽ നടന്ന താവഴിവഴക്കിനെ അധികരിച്ച് ഒരു കാവ്യം മെസ്സോൻ കവി ഉദ്ദേശിച്ചു. അതു സമ്പൂർണ്ണ സ്ഥലം മാറുകയും ചെയ്തു.

പടപ്പാട്ട് ആ പാദങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
ഒന്നാംപാദം,

‘കേരളമക്ഷിവാണീടിന മുടിമന്നൻ
പോരാൻ മരുമകന്നാടിയിൽ കൊടുത്തൊരു
നാടൻ പന്തീരുകാതം വാഴ്വ പെരുമ്പടപ്പിൽ
കൂടലർ കാലന്മാരാം മന്നവർ പലർ വാണം’

എന്നിങ്ങനെ കൊച്ചി രാജ്യോൽപത്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യപ്രശ്നോത്തരരൂപീകൃതമാണിത്. പെരുമ്പടപ്പിന്റെ മരുമകളായി അഞ്ചു പെൺവഴിത്തന്മാരാകയാൽ ഏതായാലും, അവരിൽ ഏറ്റയമത്തന്മാരായിട്ടുള്ള മാത്രമേ പുരുഷസന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെന്നും, അതുനിമിത്തം കൊച്ചി രാജ്യവാഴ്ച ഏറ്റയത്താവഴിയായിത്തീർന്നുവെന്നും ആണല്ലോ ഐതിഹ്യം. കാലക്രമേണ അഞ്ചു താവഴിയിലും പുരുഷസന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അവരിൽ മുത്ത തന്മാരൻ നാട്ടു വാഴ്ചയുണ്ടാക്കുന്നതുള്ള ഏറ്റയത്താവഴിയും, എല്ലാത്താവഴിക്കാകും പ്രത്യേകം താമസിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകം കോവിലകങ്ങൾ വന്നേരിയിൽ പണിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ താവഴികളെ പടപ്പാട്ടിൽ ഇങ്ങനെ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘മുത്തതാവഴി, ഇളതാവഴി മുറിക്കൂതം
പേരും ചാഴിയുർപ്പിന്നപ്പഞ്ചമം പള്ളയത്തി’

ഈ താവഴിക്കാരിൽ ഇളയ താവഴി മാത്രം തഴച്ചു വരികയാൽ വീടും പ്രബലമായ്ക്കുന്നതും. അങ്ങനെ രാജവാഴ്ച വീടും അതിനതന്നെ ലഭിക്കാനിടയായി. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ,

കാലമൊട്ടുതന്നെ കാലത്തു മന്നവന്മാർ
നാലുപേരായി; പിന്നെപ്പൊറുണ്ടാക്കിയവാനും
കണ്ടില്ല വഴിയെന്നു മന്നമമാത്രം-
മിഞ്ചൽ പുണ്ടിതു ബന്ധുവർഗ്ഗം പ്രജകളും.

അന്നു നാടുവാണിരുന്ന വിദകേരളവർമ്മ ഇങ്ങനെ വിശദീകരിച്ചു:—

താവഴിയമ്മിലായിട്ടു മൊട്ടക്കുവ
തന്നിലുൽപന്നരായ മന്നരിൽ ഗുണവാന്മാർ
ഇന്നവരെന്ന് നോക്കിപ്പലക്കു തെളിയവേ
ഉണ്ണികളാക്കാം.....

ഇങ്ങനെ മുതൽ താവഴിയിൽനിന്നും പള്ളയത്തിയിൽനിന്നും
'ജാതകം നന്നായിട്ടും, ബുദ്ധിശക്തി തുണായിട്ടും ഉള്ളവരെ
ഈ വയ്ക്കുന്നു'മെന്നുള്ള നിർദ്ദേശമാവശ്യപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന
തിന്നു മുമ്പ് അദ്ദേഹം നാടനീങ്ങി. മറ്റു മൂന്നു രാജാക്കന്മാരും
കൂടി ശേഷക്രിയകൾ നടത്തി. അല്പകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ,

'മുവരിലിട്ടു മോയ് മേവിന രാമവർമ്മ
പുയിശിഖനസമൻ ഭൂപതി മഹാബലൻ
ആദിതോലയത്തിലായിത്തുടങ്ങൽ വേറായ്
ആധിതോലത്തിൽ വീണാർ ധന വീഡിയെന്ന് ഭനം'

ഇപ്രകാരം രണ്ടുപേർ മാത്രം ശേഷിച്ചു. അതിൽ വീരകേശ
വർമ്മയുടെ നിർദ്ദേശാപ്രകാരം മുതൽ താവഴിയിൽനിന്നും പള്ള
യത്തിയിൽനിന്നും ഭരണമുണ്ടു.

കോട്ടയിൽ മരുവുന്ന പരദേശികൾ • പിന്നെ
ലോതരട്ടിയിൽ വന്നും മൂന്നും വെണ്മയും മേയ്ക്കും
മേയ്ക്കോമോഹനമുപൻ മെന്മെലിശമെന്മെന്തും
വെണ്മയും നെടുത്തി വാഴും വിശ്വജിതകോട്ട-
ത്തമ്പലവും മഹീസുരമന്നനും¹ തെളിഞ്ഞിട്ടു.
മെമ്പകളേറ്റി വാഴും ദേവനാരായണന്റെ-
മിത്വം വന്നിട്ടു മാടമന്നവയെങ്കാകയാൽ.

എളയ താവഴിയിലെ മറ്റു രണ്ടു രാജാക്കന്മാരും നാടനീങ്ങി
യപ്പോൾ,

വൈരവ്യമുണ്ടാക്കുന്നു മേയ്ക്കും മന്നർ തമ്മിൽ
പാർത്തിണനായ മുടിവായ്ക്കുതുതന്നെ.

ഇങ്ങനെ മൂന്ന് പറ്റാത്ത ഈ താവഴിവഴക്കിന്നും കൊച്ചിയുടെ
ബലക്കരുത്തിന്നും മേന്മയുണ്ടായിട്ടു.

* പാർത്തി. † പട്ടപ്പാട്ട് രാജാവ്. ‡ പാട്ടു രാജാവ്.

നല്ല ചെമ്പകശ്ശേരി വാഴം വേടിൻകോണം
 നെിച്ചുകുടിപ്പുള്ളിവിരുത്തി നാന്നാമത്ത്
 നന്നായി നിവൃചിച്ചു “കൂടാ താവഴിയിൽ
 വെച്ചാൽ നീക്കംചെയ്തു വാഴണം നമുക്കിനി
 ഈശ്വരവിധാസത്തെയ്തു പിന്നേടം മൊരുവു”

കുറുപ്പറവു ചെമ്പകശ്ശേരിയോട് യോജിച്ചുനിന്നുകൊണ്ട്
 പള്ളത്തുണ്ടാഖയിലെ വീരകേരളവർമ്മ സഹായിപ്പാൻ
 തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ.

മുത്തതാവഴിമന്നൻ മുട്ടത്തിന്നടുത്തുള്ള;
 അമ്മ കുറുപ്പറത്തുള്ള ലോകത്തും കൂടി
 വെടിവെപ്പിച്ചു പള്ളവിരുത്തി വാഴം മന്നൻ
 തിരിച്ചു പള്ളിയോടും തുറവുണ്ടുതോറ
 ഇങ്ങനെ വിവരനായ് മുത്തതാവഴി നൂപർ.

പള്ളത്തുണ്ടാഖവാൻ അദ്ദേഹത്തിനേയും ചെമ്പുവായ
 മക്കാട്ടു മേനോടനയും തോറ്റിട്ടു; മുത്ത താവഴിത്തമ്പുരാനായ
 രാമവർമ്മ കൊച്ചിയിൽനിന്നും കൂട്ടനാക്കപ്പെട്ടു. കവിയുടെ
 പക്ഷപാതം ഏതു വഴിക്കെന്ന് താഴെ ചേർന്ന വരികളിൽ
 നിന്നു കാണാം.

കുതിന്നനന്തമാൻ ക്ഷാധാരീതനന്തമാൻ
 ചുതിൽ തോറ്റിച്ചു നാടു വാണചോൽ പാരുതന്നിൽ
 എന്നതുപോലെ മുത്ത താവഴി മന്നവർമ്മ
 വന്നിതു വിധിമതമെന്നതേ പറയാവൂ.
 രാമവർമ്മതം തന്മിയും പിഴുകീതു
 രാമദേവതം തന്മിതാനമെന്നതുപോലെ.

ഇതു വളരെ ദേശചരിത്രജ്ഞാനം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഈ വഴി
 കിന്നൊക്കെ സൂത്രധാരതപം വാമിച്ചത് വിദേശവ്യാപാരിക
 ഉായിരുന്നു എന്ന് കവിജ്ഞ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ
 എങ്ങനെ അറിയും? പറക്കിയും ലത്തയും ‘അന്നൊന്നുമറി
 ഞ്ഞില്ലേ രാമനാരായണ’ എന്ന മട്ടിൽ വർത്തിച്ചതേയുള്ളൂ.
 ഭട്ടവിൽ സഹായിപ്പാനെന്ന മട്ടിലും, എന്നാൽ സ്വപ്രായം

ഒത്തിന് വേണ്ടി മാത്രവും അവർ രാജാ വശത്തു പോൻ.
മങ്ങാട്ടുപുൻ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു മാറി. അദ്ദേഹം കോഴിക്കോട്ടു
സാമൂതിരിയുടെ മന്ത്രിയായിരുന്നല്ലോ. കോഴിക്കോട്ട് സാമൂ
തിരി പാലികളോടുള്ള വിരോധത്താൽ ഡച്ചുകാരുടെ ബന്ധ
വായ രാമവർമ്മെ സഹായിപ്പാൻ പുറപ്പെട്ടതിൽ അത്രേത
പ്പെടാനിപ്പു. 'ബന്ധക്കര നമുക്കിനിയാരുള്ളവനുള്ളതും'
മിനിപ്പു മിനിപ്പു രാമവർമ്മെ വസിക്കുവേ,

വീരകരുളുപൻ മന്ത്രികളോടുംകൂടി
പാരാതെ നിരൂപിച്ചു തന്നതന്തരവനായ്
മാഴിയുരമവനെ ഒത്തുകാൾക്കയും ചെയ്തു.

അങ്ങനെ ഇവിടെ വീരകരുളവർമ്മെ മരിക്കയും മാഴിയുര-
മവൻ രാജ്യഭാരം ഏല്ക്കയും ചെയ്തു. മുത്ത താവഴിത്തമ്പുരാ
ക്കന്മാർ താസമൂലം മണക്കുളത്തു നമ്പിടിയുടെ സഹായം അഭ്യ
ർത്ഥിച്ചു. നമ്പിടിയായ്കട്ടെ,

'വാട്ടുമുണ്ടാകവേണ്ട മാന്യതയിലൊരു
കൂട്ടു ബാണങ്ങളെ പരയുകയാൽ,
ചൊല്ലുഴും പുതുക്കൾ • പാങ്ങല്ല തനിക്കെന്നു
തള്ളലോടതു കേട്ടു മുത്ത താവഴിമന്നൻ
തെക്കേക്കരവാസമായ തുറ്റിവേമ്പതുർ ചെന്ന്'

പദ കൂട്ടി, അവിടെ വാണിയാന മാഴിയുർതമ്പുരാനോട്
എത്തിരിട്ടു.

മാഴിയുരമവനും മുത്ത താവഴിക്കോനും
കോഴ കൂടാതെ പദ തുടങ്ങുന്നതന്തരം
നമ്പിടി നായരന്മാരോടൊന്നിച്ചു ചേർന്നിടുകാൻ.
വരമ്പും ശിവപേരൂരങ്ങാടിനന്നിലപ്പോൾ
മാഴിയുരമവൻ മേകവർ കണ്ടു വെട്ടി,
പാടിലല്ലെന്നുവെച്ചു നമ്പിടിതന്നതൊന്നും.
ബന്ധമായ് നമുക്കുപകാരമുണ്ടു പടയോടും
അന്തരം വന്നാൻ മണക്കുളത്തിലുമവനും

അതമാ കിനാരവർ ചിത്തയിൽനിന്നിറക്കലം
പാക്കിനി നമുക്കൊരുമിച്ചപ്പോൾ പടച്ചിപ്പാർ
വാങ്ങുകേൾക്കുവെന്നു വാതിച്ചു പെരുമ്പട.

ഇങ്ങനെ മുത്ത താവഴിടുന്നതായ രാമവർമ്മ പരാജിതനായി.
എന്നാൽ ബന്ധുവായ നമ്പിടിയുടെ മരണത്തുപറ്റി കേട്ട
സാമൂതിരി കപിതനായി.

‘പെട്ടെന്നും പടയിനി നമ്മുടെ മണക്കളം
പെട്ടൊരു ശിവപേരും കിട്ടുമോളവുമെന്ന്’

അദ്ദേഹം ആഴലാചിട്ടിരിക്കുമ്പോൾ, മുത്ത താവഴിടുന്നതും സാമൂ
തിരിയെ ചെന്നുകൊണ്ട് സമാധാനമുപജയിച്ചു. അദ്ദേഹമാകട്ടെ,

‘ബന്ധു ഞാനൊരു നാമം വാഴിപ്പുറന്നിറങ്ങനെ

മിതിച്ചു കൊല്ലിനിട്ട് വൻപടയും കൂട്ടി യുദ്ധത്തിന്
കൊള്ളിയിരിക്കുമ്പോൾ, മാധിയൂർ രാജാവായ രാമവർമ്മ നാമം
നീക്കി. ഇതു ക്രിസ്ത്യാബ്ദം ൧൪൯൯-ൽ ആയിരുന്നു. സാമൂ
തിരി ഇല്ലാതാകയാകട്ടെ തിരിച്ചു. അന്ന് അവിടെ കൊച്ചി
യിലെ റാണി ശംഭാദേവിയെപ്പറ്റി അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു.

‘അക്കാലം പെരുമ്പടപ്പിങ്കൽ പിറന്നുള്ള
ചെറുപ്പൊക്കത്തായ നീശത്തം വൻപടയോലക്കളം
മാലവനെത്തോലായുള്ള വാഴാക്കോനിലും
പോർക്കിടൻ പാലിയത്തു മേനവൻതന്നും
അരിയതിട്ടമരിയ മംഗലമെടുത്തിട്ടു
വാരിധിഗിരിയോരോടേർ ചെച്ചുപോല
കന്നിപ്പോലാം പോരിനേതുമേ വഴുതാതെ
മുന്നനാലയ്യവർമ്മം കഴിഞ്ഞോരനന്തരം
നിന്നിനിപ്പൊരക്കത്തനന്തൻ നിരൂപിച്ചു
അന്നു രാമവർമ്മ കോയിലമ്മത്തമ്പുരാണെയും
കൊണ്ടുപുക്കു നല്ല കൊല്ലിയിൽ കോയിലകം’

പാലിയത്തു മേനോന്റെ പട പിൻവാങ്ങി. സാമൂതിരിക്കു
ഇല്ലിവെമ്പൂർ സ്വാധീനമാവുകയും ചെയ്തു. അക്കാലത്തെ
കേരളീയരാജാക്കന്മാരിൽ ഏറ്റവും പ്രബലൻ മാനവി

നായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആകൃമണം ഉണ്ടാവുമെന്ന് കൊച്ചിയും കൊടുങ്ങല്ലൂരും കർപ്പൂരവും ഭയപ്പെട്ടു.

പൂത്തുറേക്കേൻ പട വരവു തെപ്പതി-
 നൊന്നൊരു കഴിവെന്നു മിന്നിച്ചു കണ്ണിച്ചതു
 വീരിയം പൂണ്ടു കർപ്പൂരമണിയാനിയം
 നോടാടയെഴുപത്തിരണ്ടു മാടനികളും
 പാത്തല്ലും നൂറിൽപെരുക്കീടട്ടായ രണ്ടുപ്രതി-
 നൊത്തല്ലീടേ ചാളെണ്ണച്ചുള്ള മേനവന്മാരും
 നെന്തു മരയുള്ള പെരുമുനത്തിനോടുകൂടി
 നെന്തു കൊള്ളുവാൻ വേട്ട മന്നനെച്ചെന്നുകണ്ടു.
 കാർപ്പൂരമുണ്ടോരോതരം കേൾപ്പിച്ചുനോത്തിലുൽ
 കാരിയക്കാരന്മാരും വല്ലു പർക്കോടുകൂടെ
 ഓടോടാ കാർപ്പൂരമെടുപ്പിതിച്ചു നരപതി.
 പാത്തിൽ പുകൾ പൊങ്ങും വീരിയോടേത്തിങ്കൽ
 ചോത്തരക്കൂറൊന്നുപേരാകിയ സ്വരൂപത്തിൻ-
 കാതലായുള്ള ജനം വന്നുപേക്കിപ്പുറവും
 കെല്ലൊന്നതാൽ മതിപോരാതെന്നതുതന്നെല്ല
 മൊക്കെയും പൂത്തുറോടനപ്പെട്ടിപ്പെന്നതും വരും.
 നെല്ലൊന്നൊക്കോണ്ടുളിനി വന്നുവരോടുകൂടി-
 മെല്ലെന്നും പെരുമ്പട്ടു മിക്കലെന്നറപ്പിതു.

നന്നതരം വെട്ടത്തുരാശാവ് കർപ്പൂരത്തുകാരോടു പറഞ്ഞു:—

നീതിമേറിയ നിങ്ങളെല്ലാം കേൾക്കാനായി-
 ട്ടാക്കുവോടു ഞാനെന്നൊന്നു മൊല്ലുന്നിതിപ്പോൾ
 ചോത്തരക്കൂറൊന്നൊരു പ്രതിനെ നിരൂപിച്ചും
 ചേതസി പെരുമ്പട്ടുപിൻസ്വരൂപത്തെയാണും
 നാതിയൊന്നെന്നുതാണും വന്ന നിങ്ങളെപ്പേർ
 ചേതസി തന്നീടുന്നിതെന്നുതെല്ലെന്നിരിക്കെ
 നല്ലതു മൊല്ലിട്ടോണം വിലക്കിപ്പുറമുപേ-
 നുള്ള മറ്റൊരുപോലെ നടത്തിക്കൊള്ളേണമേ.

മാനത്തിന്നൊരു കുടകളുവാ നീങ്ങുമെന്നു
മാനസതാരിൽ നിങ്ങുമാരുമാക്കയും വേണം.
വേട്ടവരെന്നാക്കീന്തിച്ചെടുത്താട്ടിവാ തൂതി
വിട്ടുവാങ്ങുമാറില്ല പടയുദ്ധ പുറകോട്ട്,
പെരികെ വൈകിക്കേണ്ടയല്ലാമെന്ന് ഗുണം.....

ഇപ്രകാരം മനസ്സിലാക്കി എന്തെന്നു രാജകുമാരന്മാരെ പെട്ടെന്നു
നാട്ടിൽനിന്നു ഭേദപ്പെട്ട് ഇളയ നാവാദിക്കാർ ഒരു പ്രയത്ന
നായ ബന്ധുവിനെ സ്ഥാപിച്ചു. നാമ്പ് ഉണ്ണി രാമവർമ്മക്കോ
യിൽ, വീരകേശവദാസ്, വീരബാലൻ, ഗോദാദാസ്, രവിദാ
സ് എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു നാവാദികളെയാണ് ആദ്യവ
ര്യത്ത്. പെട്ടെന്നു തമ്പരൻ വിവിധദേശങ്ങളിൽനിന്നു ഉണ്ണികൾക്കു
നൽകിയ ഉപദേശം വളരെ ഏറ്റവും വിദഗ്ദ്ധമായിത്തീർന്നു.

.....വില്പന പോകുന്നു മാടത്തിൽ
വെട്ടിക്കൊന്നിടും വെട്ടിമുട്ടിയിടും മടിയാതെ
വെട്ടെടുത്തുകൊണ്ടു പോകുകയും ചെയ്യുന്നതും.
അതിനുകലത്തിൽ ചിറങ്ങുമ്പോൾ
ശക്തരല്ലാതെ മുന്നമിപ്പെന്നു ശരിക്കും.
ആജീവിൽ ശരിക്കും ചിറങ്ങുമ്പോൾ
വ്യാജമെന്നിയെ ശത്രുസംഹാരപ്രവൃത്തിയും
ബാഹ്യമെന്നിയെ വേദശാസ്ത്രത്തിൽ മോഹം.
എന്നതിലൊരു വിദ്യയും വന്നെന്നാലവർക്കു
വിന്നെ നിന്ദാണുവെന്നാൽ നരകം ചിരകാലം.

ഈ മേൽ കഴിഞ്ഞു എന്തൊരു മനസ്സാക്കിയ കൊടുക്കല്ല
വില്പന ഒരു ശാഖയായ അതിരൂർത്തിന്നും ഒരു മേൽ കൂടി നടു
ന്നുവെട്ടു. ഇവരെല്ലാവരും കൂടി ഒരു പെരുമ്പട ഒരുക്കിയിട്ട്
സാമൂതിരിയോടു പട പെട്ടി. കവിവാക്യത്തിൽ പറഞ്ഞതാൽ

ഈ മേൽ കഴിഞ്ഞു പോയതിനുകലം മേൽകൊണ്ടായിത്തീ
ന്നത് വില്പന കേൾക്കുന്നതിൽനിന്നു കേൾക്കും. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്ക
ണം: "വില്പന കേൾക്കു മേൽകൊണ്ടായിത്തീന്നു പോയതിന്നും അതിരൂർ
ത്തിന്നും മേൽകൊണ്ടായിത്തീന്നു പോയതിന്നും."

“കന്നലക്കോനാതിരി വിന്നൊരുപ്രകാരേണ തടുത്താനെന്നേ
വേണ്ടു.” പിന്നീട്

‘നാശു പോരിയപുറം ചെല്ലതിലൊരുപുറം
മാഞ്ഞുപോകയില്ലെന്നു കേൾവിയും മുഴങ്ങപ്പോൾ
അടുത്തു വെൺപലേയത്തോൾ & വിനാശം തീപ്പാൻ’

അവർ ഇതുകൂടിയും രചിച്ചിരിക്കാൻ തോന്നി. കന്നല
ക്കോനും പെരുമ്പടപ്പു രാജാവു താമിന് നിരന്നു; എന്നാൽ
തൃശ്ശിവപേരൂർ വട്ടാചാടിമുദ്രശേഷമേ ഹിന്ദുവാഴ്ത്തിയുള്ളൂ.
ഇങ്ങനെ കൊച്ചിയിൽ സമാധാനമുണ്ടായി.

മംഗലനാഥ ചെമ്പുവർണ്ണം തെളിയിക്കുന്നു;
ചന്ദ്രശേഖരനാഥയുമുള്ളിടത്തു മഹാശാ

മനം തെളിഞ്ഞു. പോയ്തു മീസുകാരും പ്രസന്നരായി.

“ചൊല്ലേറ്റം പുറത്തുകാൽ മനസ്സുനീയോഹത്താൽ
വെട്ടുമൊഴു തനറവാം പാറി വന്ന
കൊച്ചിയും മറ്റും പല കോട്ടകൾ രക്ഷിച്ചാനായ്
മെച്ചമേറീടിന മാട്രപതിതന്നെക്കണ്ടു
സമാനിച്ചവൻ പൊന്നും വെള്ളിയും പട്ടകളും
നൗരേറിയ പരിനീരോടു ചെന്നവനും
കാഴ്ചയുംവെച്ചു നല്ല കൊച്ചിയിൽ കോട്ടതന്നിൽ
വിശ്വാസത്തോടുകൂടെ വാണിതു സുഖത്തോടെ”

സാമൂതിരി കൊച്ചിയെ വീണ്ടും യുദ്ധത്തിൽ മാടിക്കാൻ
എന്താണു് വഴി എന്നുവദിച്ചു. കൊച്ചിയും വെട്ടത്തുനാ
ട്ടിന്റേറയും വടക്കുംകൂർ തെക്കുംകൂർ രാജാക്കന്മാരുടേയും, ചെമ്പ
കുളുരിയുടേയും, വിണ്ടുന്നിക്കോട്ട് (പത്രർ), വള്ളുവനാട് ഈ
രാജ്യങ്ങളുടേയും സാമ്രാജ്യമാണെന്നു. എന്നാൽ ഇതൊന്നും
സാമൂതിരി വകവെച്ചിരുന്നില്ല. പ്രമേലന്മാരായ ലത്തക്കാ
തോളിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ കൊച്ചിയും പരാജയം ഉണ്ടാവുമോ
യിരുന്നുള്ളു. അതിലേക്ക് അദ്ദേഹം വിരകേരളവാർദ്ധ്യം

സമുദായത്തെ സഹായത്തെ അർപ്പിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്ക് മാനവികമർദ്ദം ഓരോ ദേശത്തു പിടിച്ചടക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു.

“ദേവശാസനമായ വെട്ടുന്നവർത്തം
കേൾവി ചെയ്തിട്ടു പെരുമ്പട്ടിൽ ഭക്തി വാണു.
ദേവദേവശാസനമെന്നു പരിചയം
ദേവനാമങ്ങളും പരമിതാനം പിന്നെ
വിജ്ഞാപനമെന്നു മനസ്സിൽ
വിജ്ഞാപിക്കാതെ വാഴ്ത്തുന്നതൊക്കെയും
ഇങ്ങനെയും തീർത്തൊക്കെ തന്നെ നാടമ്പത്തി-
രണ്ടുകാതും പാലിയുമാർ വാഴ്ത്താൻ
കുന്നലക്കോനോരോരോ ദേശത്തെയെക്കുന്നാൻ.
കുന്നിക്കരയായെ മാനാൻ മട്ടക്കണ്ണാൻ
എന്തൊരു പല വാക്കു വെറുത്തു ചൊല്ലേണമോ?
എന്തൊരു പെരുമ്പട്ടിൽ മൊഴിപോലെ
വെറുത്തു മൊഴി നാം”

അങ്ങനെ സാമൂഹിക ഒരു പെരുമ്പട്ടിൽ അതിർത്തുപോയ എതിരായി അയച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അശക്തം എന്തായിരുന്നു എന്ന് കവി നല്ലപോലെ പ്രകടമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

നല്ലൊരു കലാമയം കല്പിച്ചു പുഷ്പാശൻ
ചൊല്ലുകയെത്തുവാൻ വാഴുന്ന ഗുരും ബലാൽ
പാട്ടുപാടായ പാട്ടും തീർത്തുനന്നു കണ്ടു
വാടിയതിരികെയെല്ലാം വീണ്ടെടുക്കുക
മാടിയെന്നിടത്തും വെട്ടിക്കൊല്ലുകവെന്നും
മടയുന്നതെന്നെ വൻപടയെളിയ

ഇപ്രകാരം അതിർത്തു ആകുമിട്ടുപോൾ, അവിടെനിന്ന് തെരുക്കപ്പെട്ടിരുന്ന രാമവർമ്മൻ,

‘നോക്കി ഞാനിരിക്കയില്ലെന്നു കല്പിച്ചു’

ഒരു വൻപടയായി സാമൂഹികമായി എതിർത്തു. ആ യുദ്ധമധ്യേ രാമവർമ്മൻ വധിക്കപ്പെട്ടു.

കുടുംഭക്കോട്ടനാഥൻ മാനവിക്രമൻ പട
കുടുംഭം പൊതുപോലെ പൊതുവെ വെല്ലുന്നേരം
വെറുതാക്കിനിട്ടു മേൽപ്പക്ഷക്കാരെ രാമചന്ദ്രൻ
ശതശതവാരിയിതന്നെ വെട്ടിക്കൊന്നറിയാതെ
കുട്ടിൽമേൽ വച്ചു നല്ല പട്ടുകൊണ്ടുതൽ മുടി
ഒട്ടും വൈകാതെയൊത്ത നിലത്തു വെച്ചാരല്ലോ.

ഈ വാർത്താനും കേട്ട് 'വെട്ടംതന്നിന്നു മേൽപ്പക്ഷ
മന്നൻ പെരുമ്പട്ടപ്പിളിയനകപതി' വന്ന്, തന്റെ അന
ജന്റെ ശവം കണ്ടിട്ട്"

മത്തതു മുത്തവനെനോട്ടു സോദരകാര്യം
പത്തിതപതു വലം വച്ചു കമ്പിട്ടു കൂപ്പി
മടിയിൽ തലയെടുത്തുതന്നെ വച്ചു കേണം
"മടി കൂടാതെ വെട്ടി മരിച്ചു വീരനാക-
മാലാ നിന്നെയിനി ഞാനേതുനാളിൽ കാണും?
ഞാനല്ലോ മുൻപിൽ മരിച്ചിട്ടുവാനവകാര്യം
പിന്നാലെ നീയെന്നല്ലേ, ഞാൻ നിനച്ചിരുന്നതും
മുന്നേ നീ മരിച്ചതു കുററുതല്ലെന്നേ വേണ്ടൂ."
ഇത്തരമരംവെല്ലു മുഖിച്ചു വ്രപവരൻ
ചിന്തവേദന തമ്പിത്തന്നുതൽ തഴുകിപ്പോ
കണ്ണീരമനുജന്റെ മേൽത്തലിൽനിന്നു വരും
പുണ്ണീരും കരംകൊണ്ടു തുടച്ചു പകയുടോ-
ടെപ്പിറ്റാത്തോളം വരും കോപാവശത്തോടും
എന്നെയുമുണ്ണിയേയുമൊന്നിച്ചിട്ടുകുടുംഭം

എന്ന് അതളിച്ചെല്ല ശേഷം, പടയോട്ടകൂടി സാമൂതിരിയുടെ
സൈന്യത്തോട് ഏറ്റം. കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവർ എല്ലാവരും
ഒടുങ്ങിയപ്പോൾ കൂലർകാലനായ മന്നവൻ കോപത്തോടു
കൂടി,

കാരണമായ വെട്ടത്തും പെരുമ്പട്ടപ്പിലും
കാരണമായോർക്കളെ വന്ദിച്ചു നട്ടേതന്നെ
ആദരവോടു പരാദവതമാർക്കളേയും

ചോരതന്ത്രദിനേയും വന്ദിച്ചു വഴിപോലെ
ചിത്തത്തിൽ തുടങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതോടുകൂടി
പ്രത്യേക മനസ്സാണെന്നും പഴയതിട്ട്
തന്നെ വാളം പൊന്നെഴുതാൻ വിവരം
കുത്തിൽ രീതി പരിചയപ്പെടുത്തു മതിയെന്നെ
പേരുത്തിൽ പുലിപോലെ വാളത്തുടങ്ങുന്നതെന്നും

“വെടിവെച്ചു തട്ടി—ഏകാകിയായ് വരുന്ന ഏതാനാഴ് നിങ്ങളിൽ
തെമ്പൽ വെട്ടി എത്തിരിക്കണം” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട്
അടുത്തുവെക്കുകയും സാമൂഹികമായിട്ട് പൊതുവായോടുകൂടി
പാലത്തു കരേണോട് പൊതുവായോ വെട്ടുന്നതുപോലെ
വാങ്ങിയിട്ട് ഉന്നതമായ ഒരു ദർശനത്തിന്റെ തണലുമേറേ
നിന്നു.

“അങ്ങനെയൊരു വെട്ടിയും വാങ്ങിപ്പോന്നു
ഏറിയ പടകളെ” രാജാവുതന്നെ കൊണ്ടു.

കോഴിക്കാട്ടുസൈന്യം വളരെ ക്ഷീണിച്ചു.

മാനവവീരൻ മിഴി ചുമന്നുചെത്തിയ
മാനവിക്രമൻ പട വിറച്ചുമാങ്ങിത്തു
വൈനതേയനെക്കണ്ട നാഗമുഖമെന്നപോലെ
വാനവർകോണെക്കണ്ട നെലത്തളമെന്നപോലെ
ശോഭിതനെന്നു കണ്ട കുളികളെന്നപോലെ
വ്യാളവീരനെക്കണ്ട മണ്ഡൂകജാലമെന്നപോലെ
വാരിധിതെന്നു കണ്ട രാക്ഷസനെക്കണ്ട
ജാമ്ബവനെക്കണ്ട രഥക്രിയെന്നപോലെ
മീമധുരനെക്കണ്ട സുഭാഷികളെന്നപോലെ

മാനവിക്രമസൈന്യം ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചുപോയി. രാജാവുതന്നെ
ഇങ്ങനെ ഉച്ചത്തിൽ അലറി.

കുന്നലക്കാനോക്കുവാൻ തന്നെ നാടുതന്നിൽ
എന്നോടു നേരേനില്പാനൊരുവരില്ലാതായോ?

ഇതു കേട്ടു പാറ നമ്പി ‘പാദം പാക്കിപോലെ’ ആയുധം
തൊട്ടുകൂടി ചാടിവിങ്ങ,

നാലുവാൾ തമ്മിൽ നോക്കി വിലക്കിയതുനേരം
കാലശലാകഞ്ഞപ്പൂക്കു നമ്പിയെന്നിങ്ങതാലും
നമ്പിയുടെ പദയയ്യും അദ്ദേഹം നശിപ്പിച്ചു.

ചാകുന്നമനിക്കെന്നു മനവനമുക്കുവോൾ
വാട്ടുമെന്നിയേ പശുവുമുണ്ടായി പുക്കുകൊണ്ടു
ശുഭമേ മിപ്പക്കുളയത്തുനി കൊല്ലുംപോലെ
സുരേന്ദ്ര പടക്കൂട്ടംതന്നിലേ കടന്നടൻ
വൻപെഴും കാട്ടി കൊലവെഴ്ത്തിപ്പോലെ
കെരവന്മേ പട തന്നിലേ പുക്കുകൊണ്ടു
ഗൌരവമുള്ള മീടസേനൻ കൊല്ലുന്നതുപോലെ
അരചന്മാരായുള്ള ക്ഷത്രിയന്മാരുടെ
പാശുമാർ കൊലവെഴ്ത്തിപ്പോലെ
മാരുതി തോരണത്തിൽ പുക്കുർ ചെറുപ്പാലെ
നേരേ മനവാർ കൊലവെഴ്ത്തിർ മുടിക്കുന്ന
ചോരകൾകൊണ്ടു നന്നാമ് കുരിച്ചു തുടങ്ങി
ഇന്നൊ നരപതി വെട്ടുന്ന വെട്ടൽ അവി,

‘പുതുമാനൻ പടയ്ക്ക’ നീൽക്കുപ്പാറയിൽപ്പൊതെയായി. അ
വർ മിന്നു തുടങ്ങി:—

കൊന്നുകൊൾവാനും കഴിവേതുമേ കണ്ടതില്ല
പ്രട്ടത്തിൽ പുക്കുളം വയ്ക്കുതട്ടൊ വെടി.
മുട്ടത്തിൽ വെട്ടുകൊണ്ടു ചാമമാറായല്ലോ നാം-
വക്കാനും കഴിക്കാനും വെക്കുന്നതിനിയെന്ന-
ആൾക്കാമ്പിൽ വന്ന ശോകം നീക്കിക്കൊണ്ടു്,

അവർ അടുത്തു് വെട്ടും കത്തും തുടങ്ങി. അങ്ങനെ യുദ്ധം
പൊടിപൂരമായി.

ഇവിടെ വീഴ്ച ചോര വെട്ടിച്ചു നൂപവൻ
പാറാളർതന്നെക്കണ്ടു പാഞ്ഞുപാഞ്ഞുക്കുവോൾ
തൊറന്നു വെട്ടുംകത്തുമോറവനിയിൽ വീണു.

ശത്രുക്കളുടെ വെട്ടോടുകൂടി തമ്പുരാന്റെ ശേഷക്രിയ മറ്റുള്ള
രാജാക്കന്മാർ നിർവ്വഹിച്ചു. അവർ കുന്നലക്കോനോടുള്ള

വൈരവും മുഴുത്തു. ഇവിടെ ഒന്നാംപാദം അവസാനിക്കുന്നു. യുദ്ധവർണ്ണനയിൽ ഇക്കവിഷ്ഠ് അറിതസാധാരണമായ സാമത്വമുണ്ടെന്നു് ഇവിടെ ഉൾപ്പെടുത്തുക അപൂർവ്വമായിട്ടുള്ളതല്ലേ.

തൈത്തലപ്പട്ടത്തിൽ രാജപേർ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചിട്ടും പെരുമ്പട്ടപ്പാലാറു് കുന്നവക്കോനോടിയൊരുതെ പടവെട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അക്കാലത്തു് 'നാടുപിഴകിയ' വീരകേരളവർമ്മർ വടക്കൂർ ആദിത്യവർമ്മയെപ്പറന്നുകൊടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹായം അർപ്പിക്കിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ അപേക്ഷയെ കൈക്കൊൾകയും ചെയ്തു. അന്നത്തരം അദ്ദേഹം തെക്കൂർ രാജാവിന്റെയും, ആലയോട്ട രാജാവിന്റെയും, ഇടുപ്പമ്മി രാജാവിന്റെയും പ്രീതി സ്വീകരിച്ചു. അതോടുകൂടി ചുരുക്ക താവഴിയുടെ മേലും ഒരു വർദ്ധിച്ചു. വെട്ടത്തു രാജാവിന്റെ പക്ഷത്തു് ഇപ്പോൾ ചെലവുകൾക്കു് ദേവനാരായണനും, പുറത്തുകാലും, പാറുർ, വള്ളവനാട് എന്നീ ദേശങ്ങളിലെ രാജാക്കന്മാരും മാത്രമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

വർപൻ പുറത്തുകാൽ തന്റെ കരുത്തിനെ
വർപോടുകൂടിയാൻ തന്റെയ ബന്ധുക്കൾ
അർപ്പോടിതാക്കുന്ന കാണാഞ്ഞു ഭേദിച്ചു്,
വീരകേരളവർമ്മ വെണ്പലനാട്ടിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ,
അമ്പാട്ട കേട്ടൊരു കിംവദന്തി മുദാ
കമ്പങ്ങിയെന്നൊരു കൊമ്പൻകുലയാന
വമ്പാട്ട വാഴുംപ്രകാരം മനോഹരം.
വമ്പിൽ മുഖവൻ ഭീരകിയും പട-
ക്കോപ്പകൾ വൻപാഴും കൂപ്പവർമ്മവരും
കുപ്പനാക്കേരിയമിബ്ബവനാത്തരം
സുബ്ബസോമാവധിയൊരുവീര്യമുള്ള
കാട്ടുമുട്ടാമപ്പുണ്ടൊരു ദീപാന്തരം.

കളിയിൽ താമസിക്കുന്ന ഈ സമയകമ്പനിക്കാരുടെ സാഹായം ലഭിച്ചാൽ മാത്രമേ പോർത്തുമിസുകാരുടെ മേൽ ശരിച്ചിടാൻ സാധിക്കുമുള്ളതെന്നും, അവരെ അജ്ഞാതനെ വെട്ടത്തു

രാജാക്കന്മാരെ തോല്പിക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നും ഓർപ്പ് ഭൂതതാവഴിരാശാവ് കളവിലേക്കു തിരിച്ചു. സച്ചുഗവണ്ൻ ജനറൽ അദ്ദേഹത്തിനെ തിമാഭോക്തൃം സ്വീകരിച്ചു;

ലഭകശതലുനാം ലഭേതഗനകാലം
ശങ്കയും കൈവിട്ടു മന്ത്രികളുമായി
മൊരുതിരോൻതുപനെച്ചെന്നുകണ്ടിതു
.....
.....

കുരു പാദേശി കൊണ്ടാടിയതുപോ
2 ബിന്ദുണന്നു പിടിച്ചു പൂജിപ്പിനാൽ.
കണ്ടാൽ മനോഹരമായ കസേരയിൽ
കൊണ്ടെഴിഞ്ഞിടിയന്ന താനും പിന്നെ
മാർഗ്ഗപീഡ ശത്രുപീഡ പൈദാനാടി
പോയി സർക്കാരസേനജന്യവാക്കുക

പറഞ്ഞു. രാശാവ് ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളെ വിവരിച്ചു പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചശേഷം,

‘കൊച്ചുയിൽക്കോട്ട പിടിച്ചു പറയിയെ-
ത്തളിറക്കീടുകിൽ സർസാമ്യം വന്നു’

എന്ന് തന്റെ ആഗമനോദ്ദേശ്യത്തെ അറിയിച്ചു. ഗവണ്ൻ ജനറൽ സമാധാന വാദാനു മൊഴു ന്യൂന മാത്രമല്ല,

‘ശത്രുവായുക്കൾക്കൊലപെടുത്താൻ
വൃത്തിയടക്കി വാഴിക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ’

എന്ന് ഉറപ്പും കൊടുത്തു. പിന്നീട് എല്ലാവരുംകൂടി സാമൂതിരിയെ മെമ്പർ കണ്ടപ്പോൾ, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:—

‘കെല്ലോട്ടു ഞാൻ കരയ്ക്കുപ്പേൻ പട പിന്നെ
കുപ്പലൂടെ ലത്ത വേണം കടലിലും.
വെൺപലമന്നവരാറുപഴയിലും
പുററിയടുക്കുമൊളൊന്നുയിൽ ചത്തിടും
പറാലർ—അല്ലെങ്കിൽപ്പോമൊളിച്ചെങ്ങാനും;
അടുമല്ലെങ്കിൽ മുന്നാമതവർ നാമെ-
ക്കണ്ടിടേതിലുമെന്നുള്ളതും നിഷ്കണ്ഠം.’

പറങ്കികൾ അഴിക്കോട്ട് പിടിച്ചെടുത്തു് അവിടെ പാളയം
 അടിച്ചു; എന്നാൽ സാമൂതിരി ചതിച്ചു് അറിക്കെതിന്നു പട
 യൊഴിപ്പിച്ചശേഷം കോഴിക്കോട്ടു് ചെന്നു നാമസമുദിച്ചു.

ഡച്ചുകാരുടെയും ചുറ്റുന്ന കരകൾ നാ-നാ-യൊച്ചൊട്ടു
 നോക്കി,

‘കുപ്പലം തോണി മൂലം പാറയും പിൻകെട്ടും
 കൂട്ടം കലൻ പടവുമരുമാസം’

ഒപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പള്ളിപ്പുറത്തേക്കു തിരിച്ചു. വല്ലഭജനാധിപ
 നായർ പിൻവാങ്ങി. പാകികളുടെ വകയായ പള്ളിപ്പുറം
 കോട്ട ഡച്ചുകാർ സ്വന്തമാക്കി. എന്നാൽ വടക്കുപുറം
 തെക്കുപുറം മുൻപു പറഞ്ഞൊത്തീരുന്നതപസരിച്ചു് സഹായ
 ത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടവേ,

ദൂഷണൻതന്നഗ്രാമൻ മുതുകിന്റെ ചേർ
 ദൂഷണംകൂടാതെ ചൊല്ലുന്ന ദേശത്തു്⁶

ഉള്ളവർ നടുക്കായൽ പിൻവാങ്ങിക്കളഞ്ഞു. ഡച്ചുകാർ
 ലങ്കയ്ക്കു പോയ മാത്രയിൽ പറങ്കികൾ പള്ളിപ്പുറം വീണ്ടും
 സ്വന്തമാക്കിയപ്പോൾ ചെന്നു. എന്നാൽ ‘വേനൽ ഹിറ
 ന്നാമാ’ ലഭ്യതയ്ക്ക് തിരിച്ചുവന്ന് പുതുമാനനോട് ആലോ
 ചിച്ചശേഷം കൊടുങ്ങല്ലൂർ വളഞ്ഞു. കോട്ട സംരക്ഷിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്ന വെട്ടത്തു ഗോദവർദ്ധയുടെ മനം കലങ്ങി. ലാത
 കാരാകളെ,

വെട്ടമിടിപോലെ ചൊടും വെടിമോടും
 കോട്ട പിടിച്ചുനടത്തു തുടങ്ങിനാൻ
 കൂട്ടം കലൻ പറങ്കിപ്പരിഷയം
 കൂട്ടാകൂടി വെടിവച്ചു തുടങ്ങിനാൻ,

* അജ്ഞാതനാമം പതിനാലാമ-
 അജ്ഞാതനാമം പതിനാലാമ-
 തദ്യ ഹൃദയേ മാസവും രേഖയിൽ
 കലാപ്രകൃതി വാഗ്ദാനം ചൊല്ലുന്നിടത്താലും.

⁶ കരകൾ (ദൂഷണതന്നഗ്രാമൻ) മുതുകിന്റെ ചേർ, ചുറ്റും.

കീഴടങ്ങിക്കൊള്ളുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് അന്തരം പറഞ്ഞ് കപ്പിത്താനോട് പറഞ്ഞു. എന്നാൽ അയാൾ വകവെച്ചില്ല. അതു കേട്ടിട്ട് അന്തരം കപിതനായി.

വർനാമുളളൊരു തോക്കുകൾ വെച്ചിട്ട്
കല്ലും തുടയും നല്ലുണ്ടയുമിട്ടിട്ട്
കല്ലുകൾക്കൊണ്ടുള്ള മതിലുകൾ പൊട്ടിച്ചിട്ടു.

പറങ്കിയാകട്ടെ,

ചെല്ലുന്നൊരു കരകൊണ്ടു സമ്പിറാണു
നല്ല കഴി കഴിച്ചുണ്ടതിൽ മേവിനാൻ.
കോട്ട മറിക്കതിട്ടും വാഴ മറിക്കതിട്ടും
യുദ്ധമറിക്കതിട്ടും വാതിൽ മറിക്കതിട്ടും
താണുകഴിയില്ലെന്നാളിട്ടിട്ട് നോക്കിയും
വന്ന രിപ്പമുള്ള നന്നായ് വെടി വെച്ചു
വെൺ ചതിച്ചു വധിച്ചാൻ പറങ്കിയേ.

ഇങ്ങനെ നാലഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ലന്തശൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

“നാളെയിനിടെ കൊടുങ്ങല്ലൂർകോട്ടയിൽ
നീളെയിരുന്നതേയില്ലൊത്തീനേത്തും.
നീളെയിരിപ്പാൻ മനസ്സുണ്ടെന്നാകിലോ
വാളിപ്പണാകാതെ ജീവനാടുംകൂടെ
മീറ്റുവാൻ കൊച്ചിത്തന്നിൽ പാകികളെ
മീളാത്തയുള്ള പരിഭവം പിന്നെ ഞാൻ
കോളായ കൊച്ചിയിൽ വന്നു ചോദിക്കുന്നേൻ.

അന്നദിവസം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ ലന്തപ്പട,

“നല്ല പരിശയും വാളുകളും വൈരി
ചെല്ലാതെ മേവിന തോക്കുകളും പിന്നെ
കുത്തം കാരവും മിന്നുന്ന ചൊട്ടയും
മിട്ടുന്ന തീയുള്ള തീക്കടക്കുകളും
കോവണിത്തുടവും” കൈക്കൊണ്ടു.

കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കത്തന്നെ ചെയ്തു. പിന്നീടുണ്ടായ വിരോധങ്ങളെ കവി വളരെ തന്മയത്വത്തോടുകൂടി വഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നു.

‘നായന്മാർ ചത്തുമൊഴിഞ്ഞുചെത്തിയപ്പോൾ

നാശിമയുള്ള പറമ്പികളും ചത്തു

പോകുന്നനേരത്തു മിഞ്ചിരുവരെല്ലാം

മാകുകയുള്ള’ എന്നു വിചാരിച്ച് പാമ്പികൾ വെള്ളക്കൊടി വ്രക്കിമുണ്ടയേറുകിടന്ന കുപ്പിത്താനെ കുപ്പലിലേറ്റി. ലത്തക്കാർ കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ സൈപാമായ് വാണു. മുത്തനാവടിത്താഴ്വാരനും സാമുതിരിയും സന്തുഷ്ടരായി.

‘പശ്ചിച്ഛാപരനും * തെക്കിപ്പുറവും

ചെല്ലു പൊങ്ങുന്ന മങ്ങാട്ടു പടിഞ്ഞാറും-

കൂററിൽ മൂന്നാലനും മണവനും മറ്റും-

പുറത്തുതോങ്ങാമൊന്നും തെളിഞ്ഞു.’

ഗോദവർമ്മയും ദേവനാരായണനും ദുഃഖത്തിൽ മുഴുകി.

ഇപ്രകാരം,

‘വൈപ്പിൽ കരഞ്ഞൊട്ടു തെക്കോട്ടുള്ള നാടുകൾ

കോട്ടോടു വെട്ടത്തരമാന്മാർ രക്ഷിച്ചു.

നല്ല കൊടുങ്ങല്ലൂർ മുമ്പായ് വടക്കുള്ള

ചെങ്കല്ലും നാടുകാത്താർ കുന്നലക്കോനും.

രണ്ടു പ്രദം പകുത്തിങ്ങനെ ദേവിനാൻ

ഇണ്ടലും തീൻ പരിഭവിച്ചുകാലം’

ഈ സംഭവം നടന്ന കാലത്തെ കവി ഒരു നല്ല ചരിത്രകാരന്റെ രീതിയിൽ ഇങ്ങനെ വ്യക്തമായിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—

‘കൊല്ലമതെണ്ണുറിച്ചുപ്പത്തേഴാമതു

ചൊല്ലാം മകുമാസവും പിന്നെത്തുറ

ത്തായറായിടുന്നോരാഴ്ചയും നിശ്ചയം

മാതുമൊഴിഞ്ഞു മാധ്യന്ദിനനേരത്തു

വെട്ടിപ്പിരിച്ചുടൻ കോട്ടയും’

ഇവിടെ ദീർഘപാദം അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

ലത്തക്കാർ പിന്നീട് തെക്കോട്ടു പുറപ്പെട്ടു. അവർ മൗര്യർക്കു കടന്ന മാത്രയിൽ വെപ്പിലുള്ളവർ കീഴടങ്ങി; വടക്കു കോട്ടയും അവർ കരസ്ഥമാക്കി. അന്നത്തരം കൊച്ചിലഴിമുഖവും കടന്നു. വീരകേരളവർമ്മതമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്നു സഹായിയായി നിന്ന പാലിയത്തല്ലനും കൊച്ചിയിലെത്തി. കടൽ മുഴുവനും കപ്പലുകൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. കോടിയോളം ആളരൂപം ഇളംകുന്നപ്പുഴയിലും എത്തി.

‘മരിച്ചതിന്നിനിയിടക്കു മില്ലെന്ന-
ജറപ്പു വെട്ടുന്നതുമെന്തിനു’

പുറത്തുകാലാകട്ടെ ‘ഭയനരന്ധാരം ഖടാഭയനന്ധാൽ ദയപരവശമായ് ലുപ്തത്തിട്ട്’ പൂർത്തിയാക്കുന്ന കോട്ടയടച്ചിട്ടു. ചെളിയിൽ തുലം ചെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന നായന്മാർ പടങ്ങലിലുമായി.

‘മരിയാതെ കണ്ടു മരുവുവാനായി-
ക്കെതിരുകാലം മനസ്സിൽ മേന്നാമ്പാർ.
തെളിക്കൊന്നു കോയിലകത്തു പുറമേ
തരം തരം മറന്നു പെറ്റൊന്നു പിള്ളകളും
മരണഭീതിയാലരമുന്ന പുരുഷ.’

വീരകേരളവർമ്മരാകട്ടെ,

‘കടൽ മുഴുന്ന ഭൂമിയിൽ മേശ്ശേരുക
കടൽമകൾ കൊച്ചിത്തൂറു മനോഹര
തന്നിക്കൊരു തൊഴുകുറിയെന്നപോലെ
പണിക്കറ തീത്തു ചെച്ചു കോയ്ലക
കീഴക്കുതിന്നൊട്ടു പാടിത്തൊഴു വട-
ക്കുകേശനാദെ പുറിയെന്നു പാലെ
തെളിക്കുന്നല്ലോ.....

.....

അവിടെപ്പണ്ടാരപ്പറമ്പിൽ വീടതിൽ’

ഇതാണ് അമരംകൊട്ടു നായനായി ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തത്:—

‘പടകോമിമകത്തുടൻ കരോന്യോദം
ഉടമയേറുമ്മതസ്വരാനന്ദം
പിറന്നുടയതെന്നറികമരാഖെ,
മറന്നുകൂട്ടുവാനരുതതു നൃണം
മറയവരുമുണ്ടവിടെ കൂടവേ
മറ പിടിച്ചോണ്ടു പലതും പാർത്തു.
സകലം കൊല്ലുകെന്നതുവരാരുല്ലോ
പകയവരെക്കൊല്ലുകയെന്നു വരു
വെട്ടുതുമിന്നു കൊടിയോടും കൂടെ-
ക്കൂട്ടിച്ചു വന്നടനിന്നക്കും ഭാവിച്ചു
പിടിച്ചു കപ്പലിലുടൻ കരോറണം
നടിപ്പുഴ രിപുവന്മാരെക്കൊന്നാൽ
പടയുടന്നും പിന്നെ വരാ നാശമാക്കാം’

ലത്തപ്പ അടുക്കുന്നതു കണ്ട് നാടുവാഴുന്ന വെട്ടത്തരവൻ മരു
മക്കളെ അടുക്കൽ വിളിച്ചു അവർ മൂന്നുപേരോടായിട്ട്,

‘കരുതിയതൊതു പറവിൻ നിങ്ങളും?’

എന്നു ചോദിച്ചു. വീരാഗ്രണികളായ അവർ ഇങ്ങനെ ഉണ
ർത്തിച്ചു:—

‘പിഴക്കുവാനവർ വരുന്നതാകിലോ
വഴങ്ങുകയില്ല മരിക്കുന്നു ഞങ്ങൾ.
പഴിയുന്നില്ലതിന്നൊരുവർ കേട്ടാലും
മുക്കരയ്ക്കിപ്പൊളുത്തുനല്ലുവെന്നും.
മരിച്ചുപോകാതെ കടകയുമാവർ
മരിക്കരുത്’

അതു കേട്ട് രാജാവു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

‘തരമല്ലതിതു താമിള കേൾപ്പിൻ
പെരുത്തൊരു പുക്കൾ മരുന്നാട്ടിലെക്കും
പെരുമ്പടപ്പിൽ പുപ്പുകിൽ വാണ ഞാൻ
മരിക്കാതെ പോയാൽ ഗതിവരായല്ലോ’

അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ വല്ലപ്പാടും ജീവനെ രക്ഷിപ്പാൻ നോക്കണം." ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ഇളയതമ്പുരാക്കന്മാർ സങ്കടപ്പെട്ടു. ഒരിക്കലും അങ്ങനെ ചെയ്തയില്ലെന്ന് അവർ മുന്നപേരും നിർബന്ധമാക്കുകയാൽ, മേലിൽ കൊച്ചി വാഴുന്നതിന് അളില്ലാതെ വരരുതെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി ഇളയരാജാവായ ഗോദവർമ്മ ഉടൻ അവിടെനിന്നു കടക്കണമെന്ന് ആജ്ഞാപിച്ചു. അതു കേട്ട് ഗോദവർമ്മർ പറഞ്ഞു:—

‘കരുണയുണ്ടെന്നിടയികുമുണ്ടല്ലോ
കരുണയും കൊടുക്കപ്പെടുവാൻ.
അതിനാണുക്കടിനിയുകൊണ്ടുതന്നെ
വിധിയല്ലോയിനി മരിക്കുന്നതുള്ള

അപ്പോൾ പെരുമ്പടപ്പുരാജാവ് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തി.

‘അതിനു കാലവുമടുത്തില്ലയുണ്ണീ
അടലിൽ നാദമാക്കെ മുടിക്കത്തന്നാൽ പിന്നെ
അടലർ തങ്ങുമായ സുഖമാസ്താനിടാം.
പരിഭവിപ്പതിന്നൊരുത്തനെയെങ്കിലും
പുറത്തുണ്ടെന്നാകിൽ രിപുക്കൾ പേടിശ്ശാ.
ഇതുകാലത്തു നീ നിനച്ചു കാടിയ-
മിതമോദേതിനിഹൊരുനാളേ വേണ്ടു.’

അന്നത്തരം,

‘നരവരനിയു പലവട്ടം ചൊല്ലി-
ക്കത്തലം പിടിച്ചുണ്ടച്ച മാറത്തു
ശിരസ്സിൽ ചുമച്ചിട്ടു നയനവാരികിൽ
മരുമകൻതന്നെയഭിഷേകംചെയ്തു.
മുദാ മരുതല വരുമുദയ പോകെ-
ന്നടനേയമ്മാവനനുജ്ഞചെയ്തുപ്പോൾ’

ഗോദവർമ്മർ, അങ്ങനെയെ നമസ്കരിച്ചിട്ട് പഴയന്തർഭഗവതി യെയുംവരിച്ച ശേഷം പാക്കിക്കുപ്പലിൽ കയറി അവിടെനിന്നു കടക്കപ്പെട്ടു. പിന്നീട്,

‘പുതുമലർമകളുമതം കൊച്ചിയിൽ
കുതുകമേറുന്നൊരമനതനിൽ’

ഇത്തരംകൊണ്ടു്, ഒരു ആലോചന നടത്തി. ഇതിനിടയ്ക്കു്
ലത്തപ്പട അടുത്തു. അപ്പാൾ രാമൻകോയിൽ തന്റെ സേവ
കന്മാരോടായിപ്പറഞ്ഞു:—

‘പരന്നുടൻ വരം പെരുമ്പട കണ്ടോ?
മിരിച്ചിണക്കുമായ് വരുന്ന ലത്തകൾ
മുതിർന്നെന്നപ്പിടിപെടുന്നതിൻമുമ്പാ
കൊടുപ്പിനണ്ടകൊണ്ടുടനാടൻ വെടി.... .’

അതു കേട്ടു് നായന്മാർ,

‘നിറച്ച തോക്കുകൾ മുവത്തണച്ചുടൻ
നിരക്കെയുണ്ടകളൊഴിച്ചതുനേരം’

ഉണ്ടായ യുദ്ധം ഭയങ്കരം!

‘ഒത്തത്തന്നപ്പിടിപ്പെച്ചാത്തൻ കേഴുന്ന
തെത്തനെ വിളിപ്പെച്ചാത്തൻ പോകുന്ന
തെത്തന്റെ മീതത്തൊരുത്തൻ വിഴുന്ന
തെത്തനെ വിളിപ്പെച്ചാത്തൻ പായുന്ന
പൊടികളും പുക പെരുക്കുന്ന നന്നാരു്
പടകളും മണ്ടു പുറത്തും ചാകുന്ന
കടുക്കുന്ന പട വിറയ്ക്കുന്ന ദേഹം—
മടുത്തുള്ള വീട്ടിലൊളിയുന്ന ചിലർ
മരണവേദന ചിലർ കാട്ടീടുന്ന
മുറിവുകൾ നോക്കിക്കരയുന്ന ചിലർ’

രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ അടലുകളിൽ മരിച്ചുവീണു. അതു കണ്ടു്
‘മണ്ണുരുർകോയിൽ’ എന്ന രാമവർമ്മരാജാവു് കോപത്തോടു
കൂടി ലത്തപ്പടയോടു് ഏറ്റു. അദ്ദേഹവും മരിച്ചു. പിന്നെയും
സമരം നിവർച്ചിട്ടു. അതിനെ കവിവാക്യത്തിൽ വിവരിക്ക
യാണു് ഉത്തമം.

'മലയോടു മല പൊന്നന്നുപോലെ
 ജലധരംപോലെ സുനിതസാമിനും
 ഉരുണ്ടുവീണടൻ മരിക്കുന്ന നേരം
 കരുത്തുവെച്ചു കിടച്ചുകൊണ്ടു
 നരം നരം തമ്മിലിടക്കു പിന്നോക്കിൽ
 കഴലുകൊന്നുകളകലെ നീക്കിട്ടു
 കഴപ്പുമോട്ടനെടുത്തിതായുധം.
 കലഹത്തിനുള്ള കൊടിയും തൂക്കിട്ടു
 നിലാവെളിച്ചത്തുണങ്ങിയ ദുരന്നാക്കിൽ.
 വെടികളും വെട്ടും തുടങ്ങി തങ്ങളിൽ
 കടത്തുകളം കൊട്ടിമുങ്ങളം
 കടുത്താഴിപ്പൊക്കമൊട്ടിലൊരു വീഴുന്നു.
 കൊടികളും മുക്കുക്കത്തറിപ്പോകുന്നു;
 തൂക കരതലം മുറിഞ്ഞു വീഴുന്നു;
 പട്ടതിടക്കിടച്ചുനെ തങ്ങളിൽ
 നക്കാത്തുറിക്കൊണ്ടു നേററിടുന്നു;
 കൊള്ളുകൊള്ളുവാൻ തടുത്തു വെട്ടുന്നു;
 തടുക്കവല്ലാത്തു തല തെറിക്കുന്നു;
 നടിച്ച് ദുരന്നാക്കിലൊന്നു ചെറുക്കുന്നു;
 പിടച്ചിൽപൂർത്തുകൊണ്ടിപ്പുറമാടുന്നു;
 തുടർച്ചയെന്നടൻ ചതിച്ചു കയറ്റുന്നു;
 കടൽമാലകളും തുറിച്ച് മാടുന്നു;
 ശവത്തിന്മേൽ ശവം മുറിഞ്ഞുവീഴുന്നു;
 ശവത്തിന്റെ കീഴിലൊളിച്ചുപോകുന്നു;
 ദുരിധിൽ ചോരകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകുന്നു;
 മുറയിട്ടു നാരീജനമുഴലുന്നു
 തെറിക്കുന്നു തൊപ്പി; തുറിക്കുന്നു കണ്ണു
 പരിക്കുന്നു കപ്പ; പിടയുന്നു വീണു
 കഴിക്കുന്നു ധ്രാണം; വഴക്കുന്നു പോരിൽ

പൊടിക്കുന്നു വെടി; ഇഴയ്ക്കുന്നു ശവം
കടിക്കുന്നു നാല്പ്; വടിക്കുന്നു ചോര
കടിക്കുന്നു ചെമ്മൂടം; എടുക്കുന്നു പ്രാണൻ.

യുദ്ധമദ്ധ്യേ രാമൻകോതിൽ,

‘വെടി കരഞ്ഞിരുന്നാൻ’ ഇടവോടുകൂടി ഒരു കോണിൽ
ഉണ്ണു് ഒളിച്ചു. കണ്ടുവരെയൊക്കെ ലതകൂട്ടം തപാശ്ശി
ലാക്കി. നാവികത്തെ അപന്ഥ അതിഭയനീയമായിത്തീർന്നു.

വരണം കാട്ടിന വിടിപ്പു തീപോലെ
പെരുങ്ങിപ്പോകൻ കൊടുക്കുന്നു വെട്ട്.
തലതിരി പിരയിവടിനാദം കേട്ടു
ഞാളിടൈപ്പുതലോ പിരണ്ടു വീഴുന്നു;
നിരഞ്ഞിട്ടമ്മമാരപ്പോക്കുക്കൂന്നു;
പാവശ്ശെപ്പട്ട വിരണ്ടു വീഴുന്നു;
മരിതാമയെന്ന മുറവിളിക്കുന്നു
എരിഞ്ഞെന്നയും തീക്കട്ട അകാശപ്പട്ടൻ
കുരിഞ്ഞുപി മുടി പുടവയുമൊക്കെ.
കരിക്കട്ടപോലെ കരിക്കുന്നു ദേവവും
പിരിഞ്ഞുപോകൻ തെളിഞ്ഞുലകിൽ വീഴുന്നു.
തൊലിയും ഞാണുടൻ കടലും ചാടിട്ടു
മലവെള്ളംപോലെയൊഴുകുന്ന ചോര
പുലികളെപ്പോലെയാലുന്നു ലത
എലികളെപ്പോലെ വീരയ്ക്കുന്നു വൈരി

കൊച്ചിരാജാവിന്റെ പക്ഷിയരായ പണ്ടാർപ്പാനിൽ മേനോ
ന്നു നായ്ക്കർവീട്ടിൽ മേനാനും നേവലച്ചേരിൽ മേനോന്നും
കാക്കനാട്ടു പണിക്കരും തമിഴുട്ടെ പണിക്കരും അടുക്കള
ത്തിൽ വീണു. അറിയതിട്ട, മുരിയമംഗലം എന്നീ നായ്ക്കരിമാ
രാകട്ടെ, ‘മരിയാതെ മരുന്നുകേതനം പുക്കാൻ’. അവരോടുകൂടി
തമ്പുരാനും രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ ഈ യുദ്ധം അവസാനിച്ചു.
ലതക്കാരും വിരകോളവർക്കും അരമനയ്ക്കുമുള്ളിൽ കടന്നു.

ഇൻ പൂണ്ടുപാല ചിനകൻ താനും
കുലിൽ ചെന്നതു മറഞ്ഞുകൊണ്ടല്ലോ.
കുടപ്പുനാഥനും തെളിഞ്ഞിരുന്നതും
കടൽമലക്കോനും തെളിഞ്ഞു നന്നായി.

ഈ അപസരണിൽ ഒരു സംഗതി ഉദ്യമം പറഞ്ഞതായിട്ടുണ്ട്. രാമൻകോയിലിന്റേയും ഗോദാ ദേശത്തുള്ള വശപ്പെട്ട മാത്രമാണ് രാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മി മുത്ത താവഴിത്തമ്പുരാനെതിരായി വന്നിട്ടുള്ളത്. ആ സംഗതി ഇവിടെ പ്രസ്താവമാക്കിയിരിക്കുന്നു. വീരകേരളവർമ്മ ദേവിയെ ചെന്ന കഷ്ട അവസ്ഥയെ പാദത്തിൽ വീണു തൊഴുതു. പിന്നീട്,

നന്മനവാരിധി പൊഴിച്ചു തന്മലം
വീയത്തുകൊണ്ടേറെ വിറച്ചു ചൊല്ലിനാൻ
ദൂതം ദവനിയെ നിരന്തരം ചിന്തിച്ചു
വശപ്പെട്ട കാലമാൻ കൊതിച്ചു മാതാവേ
പലകാലം വാണ ഫലമിപ്പോൾ വന്നു;
ഫലിച്ചിതു വിധിമന്തമിന്നാകിലും.
പുറത്തുപോയവരുടെ കാമണ്യത്താൽ
പുറത്തു പോയ താനെകത്തു വന്നതും
പുറത്തു കാൽവെറിയമരാലെന്നുടെ
പുറത്തുകൊണ്ടെന്നറിവിനേവരും"

ഇപ്രകാരം വിനയഭാവത്തോടുകൂടി മുത്ത താവഴിത്തമ്പുരാൻ ചൊഴിച്ചത് വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ രാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മി, അദ്ദേഹത്തിനെ താഴികിൽ അണച്ച് ആശീർവ്വിച്ചിട്ട് നെരുകയിൽ ചാർന്നിട്ടു. അനന്തരം അദ്ദേഹത്തിനോടായിട്ട് പറഞ്ഞു:—

“നിനച്ചതു സാധിച്ചുനീക്കിനീയുണ്ണി
മനസ്സുകേടില്ല മരിക്കുന്നാകിലും
കഴിഞ്ഞു വൃത്താന്തം മറന്നു നാടിവ

വഴിയേ രക്ഷിപ്പാനും” ദേവി അനവദിച്ചു. അനന്തരം അമരാലിനോടായിട്ട് ഇങ്ങനെ അരുളിച്ചെയ്തു:—

“വയസ്സേറെച്ചെന്നൊരിക്കലുമില്ലിക്കും
വയസ്സായിട്ടുള്ള ജനത്തിനുമെല്ലാം
തുണയാതെയിനിപ്പരമേശ്വരി ഭവാൻ
തുണയാകവണ്ണം നടത്തിക്കൊള്ളണം”

അമരാവാകട്ടെ രാജ്ഞിയോടു വിട വാങ്ങിക്കൊണ്ടു് കോയില
കത്തിരിക്കുന്ന പടമനത്തെ രക്ഷിച്ചാനായിട്ടു പോയി. എല്ലാ
ഭിക്ഷകളും ശവശരങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ അവ
രുടെ ഒരു ഭാഗത്തു് വരിമിഴിമാർകൾ മരിച്ചു്, പുരികഴ
ലഴിഞ്ഞു്

‘കളഭം കസ്യഭിയിഴകുന്ന നല്ല
മുഖത്തത്തിൽ പോരയുമണിഞ്ഞുകൾ’

കിടന്നുനീങ്ങാതെ ഒരു മനോഭംഗത്തോടുകൂടെയാണു് കവി
വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ഈ മട്ടാഞ്ചേരിയുദ്ധം നടന്നതു്,

‘.....കൊല്ലമിരുന്നാലുത്തു-
മതിര മേലിൽ മൂപ്പനുമേഴം ചെന്ന
മകരമാസത്തിലിരുപത്തേഴായി
പകച്ചിടത്തൊരു മിനമറിഞ്ഞാലും;
തിരി പ്രതിപദം ധവളമായിതു
കുതുകമായ നാളഴകിലായില്ല
കരുതിക്കൊരുക വെള്ളിയാകമാളുതും’

എന്നു് കവിതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതനുസരിച്ചു് പൂന
മകരം രണ്ടാംതീയതിയും ഹൃദയപക്ഷപ്രതിപദവും ആയില്ലാ
നക്ഷത്രവും വെള്ളിയാഴ്ചയും ചേർന്ന ദിവസമായിരുന്നു.

മട്ടാഞ്ചേരിയുദ്ധം കഴിഞ്ഞു് ലത്തക്കാർ കൊച്ചിക്കോട്ട
പിടിക്കാൻ നോക്കി; ഫലിക്കാതെ പിൻവാങ്ങി. കോഴിക്കോട്ട
രാജാവു് കൊടുങ്ങല്ലൂരയ്യ പിൻവലിഞ്ഞു. വടക്കേക്കര പടവ
കളോടുകൂടി നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. ലത്തക്കാർ കൊടുങ്ങല്ലൂർ
കോട്ട ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അവിടെ വസിച്ചു. വഞ്ചകനായ

തിട്ടനമ്പൂരിയെ ചങ്ങലവച്ചു ബന്ധിച്ചു; 'മടയവർപുരമധികവ
ക്കുളത്തുമുടയവനായ' മുരിയമംഗലം ഒളിച്ചോടിപ്പോയി. ഇങ്ങ
നെ മൂന്നാംപാദം അവസാനിക്കുന്നു.

മാതൃലന്റെ ഉപദേശാനുസൃതം പാട്ടുകുത്തിയിലേക്കും
അവിടെ നിന്നും മുട്ടത്തേക്കും കടന്നുകളഞ്ഞു ഗോദവർമ്മ വിവര
മൊക്കെ അറിഞ്ഞ് വേഗം കൊച്ചിയിലെത്തി, മാതൃലനാ
രുടെ ശേഷക്രിയകളൊക്കെ നടത്തി. അനന്തരം സ്വയം രാജ്യ
ഭാരം കൈയ്യേറ്റു. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവ് തത്സമയം വഞ്ചി
പ്പടകളുമായി വന്ന് 'വൈപ്പിൻകര' മുട്ടുപൊടിച്ചു. അദ്ദേഹ
ത്തിന് പരതികളുടെ സഹായവുമുണ്ടായിരുന്നു. വീരകേരള
വർമ്മ വീണ്ടും കൊളമ്പിൽച്ചെന്ന് ഗവണ്ണർജനറലിനെ വിവരം
ധരിപ്പിച്ചു. ഗവണ്ണർജനറലാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ച്
ഇങ്ങനെ ഗൗരവിച്ചു.

'കല്പനാമംഗം വരുത്തുവാൻ നിന്നോ:-
കല്പിച്ചതൊക്കെത്തൊളിച്ചുപോന്നീടുവാൻ?
മുർഖലനായെന്റെ കല്പന ലംഘിച്ചു-
തിച്ചൊഴേ നിന്റഹിച്ചീപ്പൻ നിന്നെ ഞാൻ.'

എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് വാളെടുത്തപ്പോൾ വീരകേരളവർമ്മ അദ്ദേ
ഹത്തിന്റെ കയ്യോ പിടിച്ചു തടഞ്ഞു.

'വല്ലാത്തു വന്നുപോരേനൊരുത്തന്നുമേ-
യെല്ലാം പൊരുകണം നാഥനായുള്ളവൻ.
നീതികളെത്തിന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞീടുന്നു?
നീതിക്കുതന്നായ കാര്യത്തെവിടത്തന്നും.'

എന്നു സമാധാനപ്പെടുത്തിട്ട് വേഗം ഒരു സൈന്യത്തെ അയ
പ്പാൻ അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. അതു കേട്ട്

'എന്നെന്നക്കണക്കെന്റെ രാജനെ നിങ്ങളും
നന്നായ് ബഹുമാനസ്സേറുമുൾക്കൊണ്ടുടൻ'

അന്നസരിക്കണമെന്നുള്ള കർമ്മമായ ആജ്ഞയോടുകൂടി ലത്ത
ഗൻ ഒരു വാർപ്പടയെ കൊച്ചിയിലേക്കയച്ചു. എന്നാൽ,

‘കപ്പൽപടയോടും നല്ലമാസ്സോടും കെല്പേറിനോരു പട
 കോപ്പു തന്നോടും’ ഭൂമി അന്നിടമുപ്പാഞ്ഞത്തിയപ്പോൾ വീര
 കേരളവാർ മരിച്ചു. സാമൂതിരിയ്ക്കു ഓടവമായി; ഗോദവർമ്മനും
 ഭൂട്ടനും സഹതാഷിച്ചു. പക്ഷേ യുദ്ധം അതുതൊക്കെ അവസാ
 നിച്ചിട്ടു. അമ്പർ ചാഴിയർ അതിലുള്ള വീരകേരളവാർരെ രാ
 ജാവാക്കി നിശ്ചയിച്ചു. ലാതപ്പുഴ കൊച്ചിക്കോറിലകത്തായി;
 ഗോദവർമ്മ ചെമ്പകശ്ശേരിപ്പുഴയോടുംഭൂമി എറണാകുളത്തും
 എത്തി. ലാതക്കാരും പാറയികളും തമ്മിൽ ആയി യുദ്ധം.
 അത്ത് അവസാനിക്കുമ്പോഴുതന്നെ അന്തരം ഒരു കപ്പിത്താനേ
 വിളിച്ചു; പുറക്കാട്ടു രാജാവിനേയും ഗോദവർമ്മയേയും കൊ
 ന്നൊടുക്കീട്ടു വരാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. ലാതക്കപ്പിത്താന്റെ പട
 വരുന്നതു കണ്ടിട്ട്,

‘ദേവദേവശേനാം ഗുണ്ണൻ താൻ രക്ഷിക്കാം
 ദേവനാരായണൻ തന്റെ പടകളെ’

എന്നോർത്തുകൊണ്ട് തന്തെത്തും

‘കുന്തമെടുക്കുന്ന വാളെടുത്തിടുന്നു
 ചന്തം കലൻ ചുരികയെടുക്കുന്ന
 മിന്നിടിച്ചങ്ങും പാശയെടുക്കുന്ന
 മിന്നം കുത്തിലത്തൊക്കെടുത്തിടുന്നു
 നല്ല കണകൾ വളവുകൾ നീക്കുന്നു
 മിന്നം വെടിത്തിരിയൊക്കെക്കൊള്ളത്തുന്നു.’

പിന്നീടുചെയ്ത യുദ്ധത്തെ കവിതന്നെ വർണ്ണിക്കട്ടേ.

കൊള്ളപ്പെടുന്നവന്റെ വെള്ളത്തിൽ ചാടുന്നു
 വള്ളമിടയിട്ടു വെട്ടുന്നു തങ്ങളിൽ.
 ചെറുപരിഷയും വെള്ളത്തിലാരാരെ-
 യുദ്ധായ യുദ്ധമെന്നോന്നു പറയു ഞാൻ!
 ഓളത്തൊടൊന്നിച്ചു നീന്തിയടക്കുന്നു;
 ചീരുന്ന വെട്ടിപ്പുറകോട്ടു വാങ്ങുന്നു;
 വാട്ടുമുള്ളപ്പതു വീരമടക്കുന്നു;

ഉടുത്തിൽപ്പെട്ടുൻ തീട്ടുന്ത തമ്മളിൽ
 കത്തുവരുകണ്ടു തട്ടിക്കളയുന്നു;
 കയ്യുൾക്കൊണ്ടു കടലു തെറിയ്ക്കുന്നു;
 വായിമേൽനിന്നു വെടികൾ പൊഴിയുന്നു;
 നെടുമു പൊളിഞ്ഞു മറിഞ്ഞു വീണിടുന്നു;
 മത്തഗജങ്ങൾ പുഴയിലിറങ്ങിട്ടു
 കത്തിക്കളിയ്ക്കുന്നതുപോലെ തങ്ങളിൽ
 ശക്തിയോടേറുടൻ കത്തുന്നു, വെട്ടുന്നു,
 ചത്ത ശവം പൂഴ്തന്നിലൊഴുകുന്നു;
 നില്പനില്ലെന്നു മുന്നോക്കിലടുക്കുന്നു;
 നില്പാതെയുള്ള കെറുവാടടുക്കുന്നു,
 മേളമേറിടുന്ന ഭീമതിയിൽ നിന്നു
 കാളന്ന തീപോലെ വെറുപ്പുത്തുടൻ
 നാളികേരോപമുളളാളിക്കൊള്ളികൾ
 ഓളത്തിന്നു മീതെത്തൊറിനടക്കുന്നു;
 കോലുളികൊണ്ടു വലിച്ചുകൂടാഞ്ഞിട്ടു
 കാലു വിറച്ചു ലോതശൻ ഭൂമിക്കുന്നു;
 കൂപ്പായം പിന്തുടൻ കെല്ലു കറയുന്നു;
 തോക്കുകളും വാളും വെള്ളത്തിൽ പോകുന്നു;
 തോപ്പുമാറായിതു ലത്തുറ്റിഷയം.
 കാണിപോലും വഴുതാഞ്ഞൊരാ നായന്മാർ
 പ്രാണനെയെക്കവെടിഞ്ഞുതൃന്തശ്ശേണ
 നില്പാതെയുള്ള കെറുവാട്'

അന്നത്തെപ്പോൾ ലത്തക്കാർ തോറോടി. എല്ലാവരും ചെറുവ
 കമന്നാൻ പടയെ വാഴ്ത്തി.

‘ശത്രുവായുള്ളവരെമർദ്ദിപ്പുന്ന

ശക്തനാം ലത്തയെ ചെന്നമുലത്താലെ’

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരും പെരുമയും പൊങ്ങി. തൽസൈന്യം
 വഞ്ചിക്കാളാടുകൂടി നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. ഇതു ഭാഗിയായ ഒരു
 നാവികയുദ്ധവണ്ണന ഭാഷയിൽ മനോരമം കാഴ്ചാനിപ്പു.

ലാതപ്പു ചെമ്പകശ്ശേരിയോടു തോറെറങ്കിലും, കൊച്ചിയിൽ അപകാശം വിജയം നിശ്ചയിച്ചുതു്. വൃന്ദാവ-ധന വൃന്ദാവ-വെള്ളിയാഴ്ച, കൊച്ചിശ്ശോട്ട അവരുടെ കൈവശത്തായി. അവിടെ വച്ച് വീരകരവർമ്മയുടെ നാജ്യാദിഭോജകർക്കും അവർ നിശ്ചയിച്ചു. ഗോദവർമ്മ കരുണയോടെ ഭാരി; എന്നാൽ അവിടെ ഒരു സാമാന്യവും ലഭിച്ചില്ല. ചെമ്പകശ്ശേരി ഇതിനിടയ്ക്ക് മൂത്ത താവഴിയുമായി സാധി ചെങ്കോട്ടയിൽനിന്നു. അതിനാൽ, ആ രാജാവു്

ദേവനാരായണൻതന്നെയും കണ്ടിട്ടു്

ദേവൻ ഇണയെന്നു തെക്കോട്ടെന്നുള്ളി.

ഡച്ചുകാരും ചെമ്പകശ്ശേരിയും തമ്മിൽ സഖ്യമായി. ഗോദവർമ്മരാകട്ടെ,

‘നല്ല തിരുവനന്തപുരംതന്നിടലാ

വാട്ടുമൊഴിഞ്ഞു ചാവറന്നെനിക്കനെ’

നിനച്ചു് അജ്ഞാട്ടു തിരിച്ചു. ഇവിടെ നാലാപാദം അവസാനിക്കുന്നു.

ഗോദവർമ്മരാജാവു് ‘വലരിപ്പവിനോടു സമുത്തുണാകാ നമകിയ’ വല്ലഭവക്കോനോടും ‘കുതകവഞ്ചിയയസമ’നായ അയിരൂർ രവിവർമ്മനോടും കൂടി വഞ്ചിരാജാവിനെ ചെന്നുകണ്ടു. കേറിക്കാലാ അവിടെ താമസിച്ചു് ഒടുവിൽ,

‘പാമപ്പയക്കന്റെ പരണാരവിനങ്ങളും

ഭാഗിയിൽ കണ്ടു കൊടുത്തി’ട്ടു തിരിച്ചു പോന്നു.

ഉദ്ദേശം ഫലപ്പെടാതിരിക്കാൻ കാരണമെന്തെന്നു കവി വ്യക്തമാക്കിയിട്ടില്ല. അതിന്നു ചുമതന്നെ സുഹാഷ് എന്ന ഡച്ചുകാരൻ ആററുശതം വച്ച് മൂത്ത താവഴിയുടെ ന്യായമായ അവകാശമെന്തെന്നു വിശദമായി മഹാരാജാവിനെ ധരിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ രോഷം ഉണ്ടു്. എന്തെന്നു അറിയുന്നതും ഗോദവർമ്മ വീണ്ടും ചെമ്പകശ്ശേരിയിൽ എത്തി. ദേവനാരായണരുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു് അവിടെ കറാനാൾ താമസിച്ചിട്ടു് ഒടുവിൽ സമീപത്തുളള പ്രേരണ

യന്തസിച്ഛ് അദ്ദേഹം യാത്ര ചോദിച്ചു പറഞ്ഞു. സൂര്യോദയത്തിനുമുമ്പ് അദ്ദേഹം ആദ്യം എന്ന പ്രദേശത്തെത്തി. പടയും ഉടനെ അവിടെനിന്നു നടുപ്പാൻ ഭാവിച്ചു. ആ പടയാളികളുടെ നടുപടിയെ കവി ഇപ്രകാരം അപരമിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ജന്മവിജ്ഞാപനകളുടെയുടൽകൾ വിളറിപ്പിന്നാൻ
ചെമ്പിച്ച മീശയും കേശവും താടിയും
പയങ്കി സാമതിമറന്നു കയ്യാകെരാട്ടു മാഞ്ചൊടി-
പ്പുല്ലമാംസങ്ങളും തിന്നതിന്നങ്ങനെ
ശമരഹിതർ ശമനസമർ പടയത്തു തുനിഞ്ഞെന്നാൽ
മാൺപടം വഴുലിലവർ തിരിഞ്ഞെന്നുമേ.

ഈ ഭാഗം വായിക്കുമ്പോൾ കവി ഒരു നാഡ്യതിരിയല്ലെ എന്നു ബലമായി സംശയിപ്പാൻ വകയുണ്ട്.

‘ഉടലിൻവടിവിന്മുഖതിരുടനാണിസന്ത കന്യാക-
മുഷ്ടീഷപാദകമാദിപുഷ്പങ്ങളനെ
കുന്തളിലിലമ്പിയുമൊരു മുസലസമതോരമ-
ക്കാലൻ ഗദയെന്നപോലെയെടുത്തുതൻ
മിടമയ്ക്കു കയ്യാകെരാട്ടു പട വിജ്ഞാപന
ശ്ലോകം’

കുറുപ്പുള്ളു വന്നുചേർന്നു. ഇവിടെ ശ്ലോകത്തെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് സൂക്ഷ്മകാര്യം ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. കുറുപ്പാരുഷയത്തിലും ഗോദവർമ്മർ പരാജിതനായി. ‘ചെമ്പമ്പടപ്പു വാഴം മന്നൻ’ കൊച്ചിയിൽ സുഖമായി വാണു. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ ഗോദവർമ്മർ ഇങ്ങനെ ചിത്തമുടങ്ങി.

‘പരദിശയിലടയുമൊരു പറമ്പിനെപ്പാലിപ്പാൻ
പ്രാണാദികളും വെടിഞ്ഞു മൽപുഷ്പമാർ
പരമവനിതയുമരിയപടയും ഭണ്ഡാരവു-
മാമുഖസ്വകുളേയും വെടിത്തോരയ്ക്കു ഞാൻ
പരന്നുപതികളടയ പുടിയിൽ മേവുന്നതു
പാരവശ്യത്താൽ പറമ്പിനെനോക്കല്ലോ

ഒരു കരുണയകരുളിലൊന്നു തോന്നിലതി-
നോരാതിൽമല്ല കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും
ഇനിയുപനാട പുറയിൽ ഞാൻ തന്നെ ചെന്നാകി-
ദീപ്യമുണ്ടായിലോ പിന്നെ നിശ്ചയിക്കാം.

അനന്തരം തന്റെ ഉദ്യേശത്തെ മന്ത്രിമാരോടു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞപ്പോൾ, 'അതു വേണ്ട; അതിന്റെ വേദയി കാട്ടാ അറിഞ്ഞിട്ടു വരാം. ഫലിച്ചില്ലെങ്കിൽ തിരുമന്ത്രികൊണ്ടു് എഴുന്നള്ളിയാൽ മതി' എന്ന് തേവലംഗുളിയേനോൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അനന്തരം അദ്ദേഹം ഗോവയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. പക്ഷെ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞു് ഗോവേജാതം ലഭിച്ചുപോയി നോക്കി. ഏകദേശം ഫലം തന്നെ.

അക്കാലത്തു് 'ബ്രഹ്മവേദകല്പനയാൽ' ചെറിയ അമാൽ കൊച്ചിയ്ക്കു് 'സൂക്ഷിച്ചു കിട്ടുന്നശക്തി' നടത്തുവാനായി രണ്ട് രാജാവിനെ സമർപ്പിച്ചിട്ടു് കൊച്ചിയേ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം,

'അതിയ പരിവേഷയ മമിപു പാകിതാ-
നാഭിയിൽ വാണപോലെതന്നെ വാഴുവൻ
ഗുപതിവരിവിടെ നഭഃ പുകഴിഞ്ഞാഴു വാണപോൽ
നീതിയാൽ വാഴു നമ്മാൽ വിശോധാ വിനാ.'

എന്നു് അറിവിച്ചു. അതുകേട്ടു് 'ബ്രഹ്മവേദ ഗുപതേതന്നെ' വാണ. പെരുമ്പട്ടയിൽ സ്വപ്രകൃതിയെ ഉണ്ടായി നിന്നവർ നാലുപേരും രാജാവിനെ വന്നുകൊണ്ടു. അവരെ രാജാവു് യഥാമതിതം സൽക്കരിച്ചതല്ലായ്ക്കും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം കാലം കഴിഞ്ഞു. എന്നിട്ടും കോഴിക്കോട്ടു രാജാവു് കൊടുങ്ങല്ലൂർ വിട്ടു കൊടുത്തില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഒരു പട്ട വെട്ടാതെ തരമില്ലെന്നു വന്നു. സ്വച്ഛകർ രാജാവിനെ അനലുലിച്ചു. അപ്പോൾ പറങ്കി കര സാമൂതിരിപക്ഷത്തിലാ ചെന്നു.

സാമൂതിരിയ്ക്കു് ലാഭകാരകരം പേരിൽ ഉണ്ടാകാ കോവതിനെ വാഴ്ത്തുവതിൽ മതിയായ കാരണമുള്ളതു്. അതുകൊണ്ടു്

'പാല ദിവസമവ' തുണ പാലു നാം ചെയ്തു
പാവിനെ പാലു കൊടുത്തുപാലാപ്പെട്ടു

മറിയ പലതകതളിരിലുള്ളൊർകൾ തങ്ങളെ
മുതുകിൽ വാൾ വീണേ വിലകാനോർപ്പു ദൂരം.

എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഒരു സൈന്യത്തെ ആദ്യം
പെരുമ്പടപ്പിന്റെ നേക്കുവെച്ചു. ആ സൈന്യം കോട്ടപ്പടികൾ
മിക്കതും കൈക്കലാക്കിയിട്ട്,

“പെരുമ്പടപ്പിലിളയ നരചതിതിലകവീണേ
പാലിയത്തു നുമിളയമേനവനം
പകലിരവു പടകളൊടു മരുവുമൊരു നൃക്കണിയിൽ”

പാഞ്ഞുപോയി. ലത്തക്കാരും സമരത്തിനെത്തി,

യുധി വഴതി ചെട്ടരൊടു നെടുവിരിപ്പിൽനായനാ-
ജററുതപ്പൊര വടക്കൻമാപ്പിള്ള മാർ
കരികളൊരു മടകരികൾ വരുവതു കണക്കെയും
മെഴു സിംഹങ്ങൾ തമ്മിൽ പൊങ്ങുപോലെയും
മരവദനപടയും ശരവനനയസേനയും
ദോഷംകലർന്നുചെയ്തതുപോലെയും,

മാപ്പിളമാരും ലത്തക്കാരും തമ്മിൽ ഏററിക്കത്തു. ഒടുവിൽ
ലത്തക്കുട്ട ‘വാൺപടം’ പിൻവാങ്ങി. അർദ്ധമൈതന്യരായ
അവർ തത്സമയം ചെള്ളക്കൊടിയും നൃക്കി. എന്നിട്ടും മാപ്പിള
മാർ ആയ്തു ചെന്നു സാവധാനമെടുത്തു കൊണ്ടുപോയി സാമൂതിരി
മിക്ക കാഴ്ചവെച്ചത്രേ. ഈ വിജയത്തെ ഒരു വിജയമായി കരുതാ
നില്ലെന്ന് കവി ഇങ്ങനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

‘യുധി ജയവുമലയലനവരനമിതെ-
ന്നുള്ള വിശേഷവും മുന്നിൽ നടന്നിതേ’

കൊല്ലിയിലെ ഏളയരാജാവും പരിവാരവും നൃക്കണിയിൽനിന്നു
മാറി. ഇവിടെ പഞ്ചമധാദം അവസാനിച്ചു.

കൊല്ലിരാജാവ് തോൽവിനിമിത്തം വിഷണ്ണനാകാതെ
ബന്ധുരാജാക്കന്മാരോടും ലത്തക്കാരോടും സാമൂതിരിയുടെ മദ
മടക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചു; ലത്തക്കർ
പറഞ്ഞു:—

‘കേവലം ചോരിമകുറീന്ത നാം ചിലർ
ജീവിച്ചിരിപ്പതു മാനിക്കുന്നില്ലെന്ന
മേവിപ്പറപ്പെട്ടതാമുദിക്കുന്നവൻ
കേവലം വാഴ്തിരുവഞ്ചിക്കടുത്തിന്
നേരെയിനിയൊരു പോരു ചെയ്തിട്ടുവാൻ
നേരെ നിരൂപിക്കലെന്നോന്നിതുകുറി?
ചാരുവരിയ്ക്കങ്ങൾ നൂറു കഴിവോളം
പോരുചെയ്താലും പണത്തിന്നു മുട്ടുമോ?
ആഴിപോലുണ്ടു മരുന്നുമുണ്ടകളും
ആഴിയിൽ പോവാൻ മരക്കലവുമുണ്ടു;
കളളം വെടിത്തുളള തോക്കുണ്ടെന്നവധി;
വെളളംകണക്കു പട്ടമൊപ്പമുണ്ടല്ലോ.
നല്ലക്കുകൾശലം മേൽക്കുമേൽ കാണുന്ന
കുപ്പിത്താനാരുണ്ട് തുപ്പായികളുമുണ്ടു.
ചാവതിന്നും കൊലചെയ്തതിന്നുമൊരു
താമസം കൈവെടിത്തുളള പട്ടയുണ്ടു.
വാദവെട്ടും കരുവിത്തുമുണ്ടതി-
ന്നുടറിത്തൊ വേല ചെയ്തൊരുമുണ്ടല്ലോ.
കുന്നലമന്നമവനോടു യുദ്ധത്തിന്നു
പിന്നെയൊന്നിന്നു വികല്പം നരപരേ!’

ഇതു കേട്ട് അങ്ങനെയെന്നു ഏതു പറഞ്ഞു? എല്ലാം തലം
കാലം പിരിഞ്ഞു. ലത്തേശൻ ഒരു പട്ടയെ തിരുവഞ്ചിക്ക
ടുത്തെയുംയച്ചു. ആ സൈന്യം വടക്കു, വയ്ക്കൻ കരപ്പറമ്പു മത
ലായവ കുടന്ന് കൊടുങ്ങല്ലൂർകോട്ടയിൽ അന്നു പാർത്തിട്ട്
പ്രഭാതത്തിൽ അഞ്ചുക്കുളത്തുള്ള കോട്ടയിൽ എത്തിയിട്ട്
വെട്ടും വെടിയും തുടങ്ങി.

“അയ്യോ മരുതല വന്നു മുഴുന്നെന്നു
കണ്ണുലച്ചാരവിട്ടുള്ള പെണ്ണങ്ങളും”

നാലുപാടും പരിഭ്രമം വ്യാപിച്ചു. ‘നങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുള്ള കാര്യ
ത്തിനായുടനടുമിങ്ങും പോരു നായന്മാരും’ വന്നുചേർന്നു.
പിന്നീടുണ്ടായ യുദ്ധത്തെ വർണ്ണിച്ചാൻ പ്രയാസം.

‘അററവുമററവും പൊററമരേങ്കാടും
പററിയിററിററു വീടുന്ന കണ്ണീരോടും
കററക്കഴലയും കുട്ടരിക്കിടാത്തളം
മററമൊളിച്ചു മച്ചിൽപുരം തന്നിലേ’

‘അപ്പുൾ പെടാത്തൊരു കുന്നലമന്നനേ’ മിലർ മെല്ലെമെട്ടുന്ന
കൊണ്ടു’ ഓടി. യുദ്ധത്തിനിടയ്ക്കു പല സ്ത്രീകൾ മരിച്ചു.
രാജപത്നിപോലും മരിച്ചുപോയെന്നു കേൾവി പൊങ്ങി.
അനന്തരം ലത്തക്കാർ പിൻവാങ്ങിട്ട് കൊടുങ്ങല്ലൂർകോട്ടയ്ക്കു
നേരേ വടക്കുവശത്തായിട്ട് ‘ആനമേലാളിനും തോട്ടിലും നീട്ടി
ന്മാലെത്താത്ത’ ഒരു വാട തീർത്തിട്ട് അതിന്മീതെ ശത്രുസംഹാര
ക്ഷമമായ ഒരു തോക്കും ഇറപ്പിച്ചു; കുടിലും നെടുംപുറയും
പണി കഴിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഒരു സംവത്സരം തികഞ്ഞു. അന
ന്തരം കൊച്ചിരാജാവും കമ്പങ്ങരിയും അങ്ങിങ്ങൊരു വിടിക്കാ
നായി പോയപ്പട്ടു. ആ പടപുറപ്പാട് കണ്ടിട്ട് ഏല്പാരതം റി
സ്മയിച്ചു. പ്രസ്തുത പടയൊരുക്കത്തെ കവി ഏതു മനോഹര
മായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക:—

‘കുട്ടിമരങ്ങളെ വെട്ടിയറയ്ക്കുമെ
തട്ടുപലകുക്കരകൊണ്ടു മമെപ്പൊരു
മിത്രമം നല്കാ മരക്കോട്ടയും ശത്രു-
വത്രമം തീർത്തു നിലയുണ്ടു മുനനോടോ.
മൂന്നിലുമായൊരു മുന്തറ ലത്തയ്ക്കു
മൂന്നു വരിയൊന്നാലും കഴിപ്പിക്കാം.
നാലുപുറത്തുതിന്റെ വാതിൽകളിൽ
നാലുദിക്കും മുഴങ്ങുന്ന ഭീരതി
കാളത്തൊക്കോരോന്നു വായും ചിളന്നിങ്ങു
കാളമേലക്കുളപ്പോലായിരിക്കുന്നു.
മേരുമലയ്ക്കൊരു വൈരി പുറപ്പെട്ടു
കേരളഭൂമിയിൽ നിന്നു വടക്കോട്ടു
നേരേ വരുന്നൊരു തോന്നുന്നതിന്നൊരു
നേരുകേടുകൊണ്ടെന്നതൊന്നും മൊല്ലുമോ?

തേജമലയ്ക്കു ശിവജ്ഞാമുഖേനകിൽ
 മാതൃതന്മാലയ ശിഖാഭിതിനമുദം.
 അമ്മലമേൽ കരിസിംഹമലകിൽ
 ഇഗരക്കോട്ടയിൽ തോഷലവീടുമേ.
 വടുകുളമലമേൽ മുണ്ടലീടുകിൽ
 തണ്ടുകളെല്ലാം മുണ്ടലവുന്നിതിൽ
 വാരണം പിണ്ഡമിടുമതിലമിപ്പോ
 വാരണലീലാമിപ്പുണ്ടലീടുനിതിൽ.
 ഗന്ധർവാദികളുണ്ടു വസിക്കുകിൽ
 സന്തതം ലാതകൾ വാഴുന്നിതിലുമേ.
 തണ്ണീർ നിറയെ തമരനിപ്പുണ്ടലിൽ
 തണ്ണീർ നിറമു പത്മമാഴഭട്ടുണ്ടിതിൽ.
 കന്നിമാതാളു കളിച്ചു വസിക്കിലോ
 ഇവിടാദേവി കളിച്ചിങ്ങിരിക്കുന്നു.
 അന്നം പാശാ മലയ്ക്കുമീതകിലോ
 ഉന്നം പാശം കൊടിശ്ശേന കോട്ടമേൽ.
 ഇരശാനനാളായം പൂണ്ടതു വാഴുകിൽ
 പാശിതാനാളായം പൂണ്ടിതു വാഴുന്നു.
 സൂര്യന്റെ തേരതിൻമുററും നടക്കിലോ
 വാമിധിത്തേരിതിൻമുററും നടക്കുന്നു.

.....

പാമ്പുകളുണ്ടു തടിച്ചതതിലൊരിൽ
 പാമ്പുകൾക്കുണ്ടിതിലും മനോഹരം!
 പാഴ്മരമുണ്ടു പർവ്വതത്തേക്കലമിൽ
 പാമരമുണ്ടു വളർന്നതിതിലുമേ.
 വള്ളികൾ ചുറ്റിയ വൃക്ഷമുണ്ടെങ്കിലോ
 വെള്ളവെടിത്തീർ മുററും തോഷങ്ങളിതിൽ.
 ഇങ്ങനെറുള്ള മരക്കോട്ടയും പിന്നെ—
 മൃഷ്ടാഭൈശ്വര്യത്തതിലൊത്തുമെന്തും.....'

‘കണ്ണും പൊടിക്കുന്ന നാടും കലാർത്ത കണ്ണാടൻനോക്ക’ രണ്ടാ
യിരുത്തുമായിരുന്നത്ര. ‘കണ്ട മരംകൊണ്ടു തീർത്തൊരു കുറി’
കളും, മരുന്നിട്ടു കെട്ടിയ ചാളികളുട്ടങ്ങളും അനവധി.

‘മുടയും കൂടയിൽ കോഴിയും താരാവും
ആട്ടമാടുകളെക്കൊന്നായിറച്ചിയും’

കയററിയ മരക്കുലങ്ങളും,

‘തച്ചർ ചമച്ച മരവിയും മാട്ടവും
കല്ലോടക്കാരതം വാണിമുക്കുട്ടവും’

പറഞ്ഞതാൽ ഒടുങ്ങുകയില്ലത്രേ.

‘എണ്ണ വെളിച്ചെണ്ണ മുണ്ണാമ്പവെണ്ണയും
കണ്ണൻപഴക്കുല കിണ്ണത്തിലപ്പവും
വെള്ളരി വെള്ള വൻവെള്ളരിക്കാകളും

വെള്ളരക്കുട്ടകൾ കള്ളകുട്ടങ്ങളും

ഉപ്പിട്ട മീൻ താമരപ്പിച്ചിറച്ചിയും

ഉപ്പുമാങ്ങായുമുഴുന്നാട കോതമ്പു

നല്ല പയറും തുവര കുറവയും

വെല്ലവും പഞ്ചാരയുമുരുക്കുന്നതും

കോഴികൾ കോഴിച്ചുട്ട പഴലപ്പവും

നാഴിയിടക്കുഴിയും മുറവും പറ

ഇഞ്ചി കഞ്ചാവുമിഞ്ചെ പുളിഞ്ചിക്കായും

തഞ്ചി വഞ്ചനയും മിഞ്ചുവോളം തിന്ന

നാളികേരം തച്ചിക്കോരുക ചോളവും;

.....

.....

കൊച്ചുപിച്ചാക്കത്തി കത്തിത്തുടക്കുകൾ

താച്ചുകോലും നല്ല കൊച്ചുതോക്കുകളും

മെയ്യും ചേരും പടച്ചുട്ടയും തൊപ്പിയും

കൈക്കൊട്ട കൈത്തുകിൽ തൊക്കുലും ദംഗിയും

കുപ്പലിൽ വന്ന കുരിമ്പടം കൈപ്പടം

നെയ്തേണിക്കുടച്ചുപ്പിടും കൊട്ടയും

മെട്ടം കൊള്ളുന്ന വിളക്കു നെരിപ്പോടും
കണ്ടുകി മുണ്ടുകൾ കട്ടിയാവുകയും

.....

.....

മായിപ്പുട്ടവകൾ കായൽ ചുരമുകൾ — മുതലായവയും, നാ
യന്മാർക്കായി, ഞാണം കണകളും

തണ്ണീർക്കടങ്ങളുമെണ്ണമ്പ്ദാണിയും
കണ്ണാടിയും ലിപിയും കിളിക്കുഞ്ഞിയും
തീയെറിയുന്ന തീക്കുഞ്ഞിയും വീപ്പയും
വെറിലയ്യമടയ്ക്കായും പുകയില
കറവാഴയ്ക്കും പടറിക്കുലകളും
മുഴു ചതുരംഗപ്പോലിൻകുഞ്ചുകൾ
ജാതിക്കായും നല്ല ജാതിപത്രികളും
ചരയും മുക്കം മടിപ്പെടുക്കുകയും
അകം പ്രിയം ശരം കൊമ്പു വളകളും
കെട്ടം കടിലതിൽ കട്ടിയും പാകളും
കെട്ടിത്തരുന്ന പൂപ്പായും കപ്പായും

.....

കെട്ടിച്ചമന്ന വരമ്പുകൾ ചന്ദനം
ചാഞ്ഞാട്ട മുതിരിയോ കത്തിരിമുഖം
മാതളിർപ്പട്ട വിളമ്പുവണ്ണമേല
ഏറെ വടിവൊത്ത മുണ്ടുമുമാലും
ഊപയിറു കപ്പപ്പിണ്ണോടനം
നീലമനയോലയുമഞ്ചനമല്ലം
ചാലിയും ചേലെഴുന്ന മയിൽപ്പീലിയും

.....

മേളം കവൻ തളിക കിണ്ണങ്ങളും
തട്ടവെരകിൻപുഴവും കരയാമ്പു'

ഇത്യാദിയും വണ്ണിപ്പാൻ തുടങ്ങിയാൽ പകലവസാനിച്ചുപോ
കമേത്ര.

യുദ്ധം നാലുമാസത്തോളം നിലനിന്നു. വ്യാഴം കന്നി മാസം ൧൭-ാം- സാമുതിരിയും കൂട്ടത്താ പിൻവാങ്ങി. ലത്തക്കാർ അസ്ഥലം കോട്ടയുടെ ചെലപ്പെടുത്തി. ഇവിടെ കഥ അവസാനിക്കുന്നു. കവി വ്യക്തമായതായാലും അല്ലെങ്കിലും ചരിത്രസംഭവങ്ങളെ നിഷ്പക്ഷമായും വലിയ അതിശയോക്തികളൊന്നും കൂടാതെ വിശദമായും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വൃത്തബന്ധം കഠിന ശിഥിലമായിരിക്കുന്നു. ഈ നിലയിൽ ഈ പട്ടപ്പാട്ട് കൈരളിയ്ക്ക് ഒരു അമൂല്യസ്വത്താകുന്നു.

മാമാങ്ക പാട്ട്.

ഇതും ഒരു കിളിപ്പാട്ടാണ്. ഗ്രന്ഥകർതാവ് ഒരു കാടച്ചേരിനായുതിരിയാകുന്നു. പോല നിശ്ചയമില്ല. കൊട്ടാരക്കരയെ വഴരാന്റെ കാലത്തിന് ശേഷമാണ് ഇദ്ദേഹം ഭീവിച്ചിരുന്നതെന്ന്, അതിൽ രാമനാട്ടത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ നിന്നറിയാം. ഇതിലെ വർണ്ണനകൾക്ക് ധാരാളം തന്മയത്വം വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രം കവിതയെപ്പറ്റി പൊതുവേ പറയാം. വൃന്ദൻ-ലും വഴാ-ലും നടന്ന മാമാങ്കോത്സവമാണ് ഇതിലെ വിഷയം. അതുകൊണ്ട് അടുത്ത മാമാങ്കോത്സവകാലമായ വഴാ-നാമുചായിരിക്കണം ഇതു വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു തീർച്ചയാണ്. ചരിത്രാനുസൃതതൽപരരാണ് പ്രസ്തുത ഗാനം വളരെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതെന്നും. ഇപ്പോൾ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകം അധവസ്ഥിതമായിരിക്കണം. ഗോകുണ്ഠാലാരണം, മാമാങ്കോലാരണം, പുതുരേശ്വരതാ, ശക്തിപ്രസാദം, മാഹി മഹോത്സവം എന്നിങ്ങനെ ഇതു പല വിഭാഗങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടുകാണുന്നു. ഗോകുണ്ഠാലാരണത്തിൽ,

‘മുന്നമഞ്ചയിരോട്ട ഭാഗ്ഗവദ് ധരിത്രിയെ-

ചെല്ലനു കണ്ടുപേക്ഷിച്ചുനിന്നു താൻ ഗ്രാമിച്ചതും

പിന്നെബ്ബ്രസുരന്മാർക്കായൊക്കുമേ കൊടുത്തതും

വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ബ്രവക്ഷേപംകൊണ്ടു്,

‘നീളവും തെക്കുവടക്കുകൾ നിന്നെരും

നീളത്തിലിടം വടക്കോട്ടു വളർത്തു്’

ഈ കാമകൂടിയെ പരസ്യമാർ ഉദ്ധരിച്ചിട്ട്,
 'നാനാദേശ്യമായ പ്രമോദവന്ദനമാരെ
 താനിങ്ങു ചത്തതിനെക്കാളുപദേശമേയറിഞ്ഞു
 സാനന്ദം വിചാരിച്ചു കല്പിച്ചുതന്നു
 വാരിധി പുനരിതു മേലിൽ വന്നൊരു കാലം
 പാരിലിങ്ങതിമുചിച്ചിടത്തായുവണ്ണം
 കാണി പൂർവ്വദേവിതന്നെയും തീരേ തീരേ
 തീരേ സമ്പ്രതി നീക്കുസ്സംപ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ
 സേവാലോകപുഷ്പാദി മാലകളോരോ-
 ന്നാലോ വളർന്നു തൽസ്ഥാനസാന്നിദ്ധ്യങ്ങളും
 മണിമണികളാസാമന്തദേവ്യധാരം
 മേഘാദിതേജപുഷ്പം ദൃഷ്ട്വാ തൽപരിവാരെ
 വിശ്വാസമത്യാപി സംപ്രതിഷ്ഠിച്ചുപിടിച്ചു
 തത്സാന്നിദ്ധ്യങ്ങളെപ്പോലു വർദ്ധിച്ചുകാവണം
 നിശ്ശേഷമേതും ദൃശ്യമുദൃതികളെയും'

പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ട്,
 'വിപ്രാനാം ഗ്രാമങ്ങളും വർണ്ണാശാങ്ങളും
 തൽപ്രദാനനന്തൽ ഗ്രാമദേവതകളെയും
 കല്പിച്ചു നിരപരാധ്യന്മാനാം 'ദൂതന്മാർ
 അപ്രവേശനം മേലിൽ നല്കുന്ന വരംവണ്ണം
 വിദൂതം ദിവ്യേശ്വരൻ തത്തൽസ്ഥാനങ്ങളെല്ലാം
 മന്ത്രമിളകാതെ സന്ദേശിച്ചതുകാലം'

അപ്പോഴേഴിഞ്ഞുപ്രാകളായ 'നന്ദനനാരായണൻ' എഴുന്നള്ളി,
 നിത്യകർമ്മങ്ങളും മറ്റും മേലേയും മേൽ
 വൃത്തിയും ക്ഷേമിച്ചതിസ്ഥാനമായ് വാണീടവേ,

മാർഗ്ഗവരാർ അരുളിച്ചതു:—
 "ഈ തിരുക്കുളം രാജമല്ലിതു നമുക്കെല്ലാം
 നിത്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു വർദ്ധിച്ചാ മേലോരും
 കർമ്മവും നമുക്കു നേറാക്കിയിടെയി-
 ട്ലെയും സുഖന കാമങ്ങളും വഴിപാലെ

കൃതപാ സന്തതം വസിച്ഛിദവാൻ സകലവാ
 മിത്തതുല്യന പരിപാലിച്ചു നിരന്തരം
 മത്സരാലുസ്യന്മാരോഷമുളക്കവെന്ന്
 കന്ധിതാ മഹാമുളതിശക്തരായ് വളർത്തു
 ദൃഷ്ടതങ്ങളനാചാരതല്പരന്മാരായ്
 മുട്ടുകിലിപ്പോൾ നിങ്ങളല്ലാത്തതൊന്നിച്ചു
 മദ്ധ്യാനംചെയ്തു പാർത്തിടുമ്പൊഴിതവിടെ ഞാൻ
 പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചു സമദം പോക്കിപ്പവൻ.
 സമ്പ്രാപി ബഹുവിധസമ്പദ്വൃത്തിയും നിങ്ങൾ
 നിത്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു വർത്തിച്ചാൽ താനേവതാ
 വൃഷ്ടിയും വേണമെന്നു തോന്നുമ്പോഴുണ്ടാക്കുതാ
 പൃഷ്ടി വശിഷ്ഠാവസ്ഥാ ഗ്രീഷ്മകാലത്തിങ്കലും
 നിത്യവൃദ്ധാചാരവിശ്വാസങ്ങൾ നീക്കിക്കാതെ
 സത്യത്തെ സമാഹരിച്ചാനന്ദവശംഗത-
 പിത്തവും പാശ്ചാത്യമധ്യാനശോഭനം തെളി-
 ന്നതത്വനന്ദം ഫലാപേക്ഷ കൂടാതെ കർമ്മങ്ങളും
 വിശ്വസിച്ചാറാതെ ചെയ്തിടുന്നതിനുള്ളിൽ
 നിശ്ചയം വേണം ഗവ്യമന്ത്ര കൊള്ളരുതല്ലോ
 പൈശ്വര്യമുണ്ടാക്കു മററാടുകളെരുതക-

ഇതാകു വർണ്ണിക്ക.....ഇത്യാദി.

ഇങ്ങനെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടോളം ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുതന്നെ
 കവി നല്ല വ്യക്തതോർദ്ധ്വവും പദസാധിനതയും ഉള്ള ആളാ
 ണെന്നു കാണാം. പാട്ടപ്പാട്ടിൽ കാണുന്നതുപോലുള്ള ശബ്ദ
 ദാരിദ്ര്യം ഇക്കവിയില്ല. അതിൽ ചില സ്ഥലങ്ങളിലും ദീർഘ
 ത്വത്തെ ലഘുവാക്കിയും ലഘുവിനെ ദീർഘമായും ഉച്ചരിക്കേണ്ട
 തായി വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ.

പാശ്ചാത്യന്റെ ഉപദേശോന്മുഖം നേത്രനാരായണൻ
 (ആഴ്വാഞ്ചേരി തമ്പുരാക്കൾ),

സ്വപ്നോക്തമരേന്ദ്രേണ ദേവകർ
നല്ലവണ്ണം പരിപാലിച്ചതുപോലെ

പരിപാലനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ,

‘മയ്യാദകൾ വെട്ടിത്തൊടാ ജനങ്ങൾ’ നിമ്മയ്ക്കാക്കൾ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, ഭൂസമേന്ദ്രന്മാർ തെത്താരുമിച്ച് ‘ദിവ്യമാം മുഖസ്ഥലം പ്രാപിച്ച്’ പരശുരാമനെ ധ്യാനിക്കയും, അദ്ദേഹം പ്രത്യക്ഷനാവുകയും ചെയ്യും. അദ്ദേഹമാണത്രേ പത്മിരാണ്ടു കൊല്ലത്തേയ്ക്ക് ഒരു രാജാവിനെ നിശ്ചയിച്ച് ആ രാജാവു മുഖേന രാജ്യഭാരം നിർവ്വരിക്കണമെന്നുപരേശിച്ചത്. ഏതു ഭൂപതിയെയാണു് ആദ്യം ഈ ഗ്രാമങ്ങൾ സമീപിച്ചതെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി കവി മൗനമവലംബിക്കുന്നു. ഗ്രാമങ്ങൾക്കു് അപേക്ഷാതന്ത്ര്യം രാജാവു്,

‘ചിന്തിച്ച സർക്കാരായ സമുതിയെ
മുറയുറക്കുകയുംചെയ്ത കണ്ഠകയമ്മ
സാരം നീയിവരോടുകൂടെച്ചേർന്നു
സമുക്കുളപ്പരിപാലിച്ചു മുഴുത്ത-
ങ്ങുസിച്ച ശിക്ഷിച്ചുകൾ വഴിപാടേയ്ക്കു
ധർമ്മേണ കർമ്മകരം പരിചെയ്തു
നിജപന്താരാമിവർക്കു ചേരുംപാട്ടും
രണ്ടിച്ചു തേർവരങ്ങി പ്രതികവലം
വസ്തുവോടൊക്കെയും പുനരിങ്ങു നീ
വന്നു നമുക്കു കൈക്കൊണ്ടവസ്ഥകൾ’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ‘കേരളനാകിയ മന്ത്രിപ്രവരനെ’ അവരോടു കൂടി അയച്ചു. ആ പ്രതിപുരുഷൻവഴിക്കാണത്രേ കേരളം എന്ന പേർ നാട്ടിനു സിദ്ധിച്ചത്. പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വേറെ ഒരു രാജാ നിരൂപിക്കുന്നായി. ഇപ്രകാരം പലരും വാണ ശേഷം ചേരമാൻപെരുമാൾ ഏന്നൊരാൾ വാഴ്ത്തേണ്ടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണനൈപുണ്യത്താൽ സമ്പ്രദായ ഭൂദേവന്മാർ പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ പുറപ്പെട്ടു. അവർ രാജാവിനോടു് ഇങ്ങനെ അപേക്ഷിച്ചു.

‘ഞങ്ങൾക്കിനിയിവനോടു ചിരിഞ്ഞു ചൊ-
ന്നാക്കിയന്നാൽ സുഖമില്ലിവൻ തന്നിലും

നിമ്ബലന്തർ ചിലർ ചെന്നു രക്ഷിക്കിപ്പോ
ചെമ്മേ മനസ്സിന്നു ചേർച്ചയില്ലേതുമേ.
മന്നപനായിവരനെക്കുറിച്ചോടിന്നു
മന്നി നന്നായ് തെളിഞ്ഞതല്ലേണമേ.'

ഈ പ്രാർത്ഥന കേട്ട് രാജാവ് ചോദാനേ കേരളത്തിന്റെ
അധിപതിയായി അഭിഷേകം ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ പ്രതിപുരുഷ
ഭരണം നിന്നിട്ട് കേരളത്തിൽ രാജവായ്ക്കു സമാരംഭിച്ചു.
ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ,

'ചോദാനാകിയ രാജപ്രവരനാൽ
പാലിതമായതുകാലം തെളിഞ്ഞമ-
രായസന്നിഭമായിതു കേരളം'

എന്നാൽ,

'സർവ്വജനാകിയ സർവ്വജനകേതനി-
ങ്ങപ്പിതും പാലിച്ചു സർവ്വഭാഗത്തു
സർവ്വകാലം ഭൂമിപ്പുറോട്ടു ദൃസ്യ-
സർവ്വവേപ്രിയനായ് വിളങ്ങുന്ന നാൾ'

സർവ്വവിരക്തനായ് തീർന്നിട്ട്, രാജ്യത്തെ 'പുത്രമിത്രാമാത്യു
ത്യാദികൾക്കായി പങ്കിട്ടു കൊടുത്തു. 'ശല്യശാഗമത്യുത്തമം'
തന്റെ ഏഴു പുത്രന്മാർക്കായി നൽകിയിട്ട് 'തപസ്സിന്നൊരു
വെട്ട്' യാത്ര ഭാവിച്ചുനിൽക്കുമ്പോൾ, 'തൽപദേക്കു മുഴഞ്ഞു
പുതുരേശൻ' അവിടെ എത്തി. ആ പാദകേതന നൽകാൻ,
ഒന്നും കാണാത്തതാൽ, അരശ്ശോശത്താളം വരുന്ന കക്കട-
ക്കോട്ട (കോഴിക്കോട്ട്) മാത്രം അദ്ദേഹത്തിന്നു നൽകി. ചോദാ
നാകുട്ടി,

'തൃപ്പി വന്നില്ലിതുകൊണ്ടവനെന്നറി-
ഞ്ഞുരംകാമ്പിലുറു വിചാരിച്ചു സാംപ്രതം
സുസ്തിതവക്രനായവോടതന്നരി-
കത്തു വിളിച്ചു'

തന്റെ പള്ളിവാളും തൃപമിന്ദാങ്ങളും കൊടുത്തിട്ട്,

'കുന്നാരികളെ പുറപ്പെടുത്താത്താ -
മൈതലചാലാബ്ധിനമൊന്നാഴ്ക തീ'

ചെല്ലുന്ന ഭിക്ഷിമധികാധിപത്യം-
 ജ്ഞാപ്തം നിരന്തരം നിർണ്ണയം
 നല്ലവണ്ണം മോചനത്തിനായും-
 അല്ലാ പെരുമ്പടിയും നടന്നുവന്നു.
 ചെല്ലപ്പോൾ മരുത കല്പമോളിയും
 ഗുഹ്യമായതും മോചനം മാത്രമായി
 നല്ല മോചനം മോചിപ്പിക്കുകയും-
 മല്ലമോഴിക്കാരു ചെല്ലപ്പോൾ നിരന്തരം'

എന്ന് അനന്തരമിട്ടു.

അനന്തരം, പുതുനേരമായ വിശ്വരൂപൻ അനന്തൻ മുമ്പി
 പ്രവരന്മാരോടും മിത്രങ്ങളോടും ആശ്ചര്യമായിട്ട് കോഴിക്കാ
 ഭെന്ന സ്ഥലത്തെത്തി, 'കാടുംപടലും' തെളിച്ച് ഉത്തമന്മാ
 രായ ശിഷ്ടികളെക്കൊണ്ട് രാജാക്കന്മാരായിത്തീരും ലക്ഷണയുക്ത
 വും ആയ ഒരു കൊട്ടാരം പണിയിച്ചു. ആ പത്തനത്തെ കവി
 ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

'പത്തനം മഹാമഹം മണിമിട്ടു കൈ-
 തെളിയിക്കി മിത്രാനന്ദമനുഭവം
 പൂർണ്ണമായിട്ടെല്ലാം മെഴിയും
 വിസ്മയകാരകര്യകരമായിട്ടും
 മിത്രപാലസമീപമായതും
 തത്സമയം തുടർച്ചയായതും
 പുരുമിത്രാമൃതമോലയായതും
 ഒരു യുവാവുവന്നുപോകയും
 തത്സമയം മിത്രപാലസമീപം
 മന്ദ്രംഗമോളം മന്ദ്രാവയം
 നാടകശാലകൾ കേളിനാടനം
 വാടകയും മന്ദ്രവണ്ണമായതും
 കേരളാശിഷ്ടങ്ങളും മിഥിതണിതും
 പരോപയോഗമുപേക്ഷകൾ
 പ്രേമവികാരം വേദപാഠവയനം
 യോഗാശിഷ്ടകാവ്യവീഥികൾ
 യോഗാശിഷ്ടകാവ്യം പരോപയം
 ശിവകന്മാർക്കുപകാരവയനം
 കാവ്യപുരോഹിതാവയനം
 കാവ്യമോഴിക്കാ സമ്പന്നിതം
 മോചനശാലകൾ മിഥിമിതം
 മോചനശാലാ മോചനസമീപം'

സനാധായങ്ങളുമേറ്റുപോയകൾ
നന്നാകരികത്തുവെച്ചുണ്ടും
സൂരകൾപോലാവാതായും
സ്തോത്രസ്തോത്രകപോലാവാതായും
മോശാഹരിങ്ങളും വാഗ്ദോഷങ്ങളും
നീതിചെയ്യുന്ന സമൃത്തർ ഗുഹങ്ങളും
കരവിനേരമേവിധസോമങ്ങളും
കരമീനീനാമോരോധവരങ്ങളും
സോമരപരകണവീഥികളെയും
കരമീയമാം കൂട്ടവീഥികളേക്കേയും
പ്രാസരവീഥികൾ സേധങ്ങൾ മോചനം
പ്രാകരകമപരവീഥികളേക്കേയും
വെലികളും നെടുംകേണികൾ ശുപ്രസം
ഉപേക്ഷിച്ചുവെച്ച പത്തുകരങ്ങളും
നാന്നാവിധം നദികൾവെക്കും നിഷ്കടാ-
പ്താനങ്ങൾ യന്ത്രാലയങ്ങളോരപംചനികൾ
സാമാന്യരന്തവിടേയ്ക്കുചിതന്നുമാ-
യ്ക്കാമോമാട്ടു വെലികൾവെക്കേയും
സീമകളാഴിക്കെലുംകൂട്ടു രചിച്ചിട്ടും'

കൂമേണ ഈ ചാനവീകൂമന്റെ ഭാഷാഷ്ടാവിൽ അരാതി
വൃന്ദം ഏരിപൊരിക്കലൊന്നും. രാജ്യത്തിന്റെ വിസ്തൃതി അടി
ക്കടി വളന്നു. അകലുട്ടുപണിക്കർ തുടങ്ങിയ മുപ്പതിനായിരം
നായന്മാരും അദ്വൈതത്തിന്റെ അധീനത്തിലായി. ഇങ്ങനെ
രാജ്യത്തിന്റെ പുഷ്ടിയും ഐശ്വര്യവും തീർച്ച. പല പുത
പാത്രങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു.

‘നവാനപായ കേശലാസ്തിശന്മാരെല്ലാനാളും
ഇല്ലപേതസാ നാലു മന്ത്രികളോടും ചേർന്നു
നല്ലവണ്ണം പാത്രപ്രാമണ്യാദികൾക്കെല്ലാം
കല്യാണം ചേർന്നു പരിപാലിച്ചു ഭിന്നപ്രതി
കല്യാമാദേന കീർത്തി വളർന്നു വാഴ്ന്നു കാലം’

കൊല്ലവും ഏഴുനൂറ്റിനേലായി. നെടിക്കിരുപ്പുസപരവത്തി
ലേക്ക് സന്തതി ഇല്ലെന്നു വന്നു. സാമൂതിരി ഭൂദേവപ്രവരന്മാ
രുടെ ഉപദേശോന്നമ്യതം മാസത്തോറും തിരുവോണമുട്ടു നടത്തി.
മൂന്നു സംവത്സരം ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, തിരുവോണം-
നാൾതന്നെ ഒരു കമാരൻ ജനിച്ചു. അതിനെ തുടന്ന് മറ്റു
പല രാജകുമാരന്മാരും അവതരിച്ചു. അവരിൽ ശ്രീപതിനക്ഷത്ര

ജാതൻ (തിരുവോണംതിരുനാൾ) തിരുനാലാവുന്ന് മാമാങ്കം, തുലാമാങ്കം, ഓരിണ്ണുനർകു മാതലായവ നടത്തി. അദ്ദേഹം കൊച്ചിയെ ആക്രമിച്ച് തൃശ്ശിവപേരൂർ വാസിക്കുവേണ്ട സ്വർണ്ണാകം പ്രാപിച്ചു. അതിനെത്തുടർന്ന് അശ്വതിതിരുനാൾ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം കൊടുമുളപ്പുറം പാണന്തേ തീർപ്പുട്ടത്. ഈ സാമൂതിരിയും ഒരു മാമാങ്കം നടത്തുകയുണ്ടായി. അത്ത പൂരാടംതിരുനാൾ കൊച്ചിക്കോട്ടയെ ലത്തക്കാരുടെ അടക്കംനിന്നു ചിട്ടപ്പെടുത്തു. പടപ്പാട്ടിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന വിജയോദ്യമെല്ലാം അന്നുലഭമായി നിന്നത് വുമ്പൻ-ൽ നാടുനീക്കിയ ഉത്രട്ടാതിതിരുനാൾ സാമൂതിരിപ്പാടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രണ്ടു മാമാങ്കങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചുവത്ര. അന്നത്തരം വുമ്പൻ-ൽ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു സാമൂതിരിപ്പാടു നടത്തിയ രണ്ടു മാമാങ്കങ്ങളാണ് ഈ കവിതയ്ക്കു വിഷയം.

“.....വനിതായാ-

മാക്കുൻ നിൽക്കുകാലേ മകുപുത്രാത്മനീൽ

മിത്രവാസന്ദര കന്നിലുനാഗ മിഥുനമാ-

സത്തിലേഖപ്താണിനാളുത്തമജയോദയേ

ചക്രവർത്തിയും ഗജാകസരിനിപുണയോ-

ടുൽക്കടവസുമത്സോഗങ്ങൾ ചേർന്നുവായ”

ഈ സാമൂതിരി, പട്ടാഭയാഗങ്ങളാദികളെ കല്പമോദനേ പരിപാലിച്ചു,

നേത്രപുഷ്പാഗ്രണാരാജനാലാഗ്രഹ-

പാത്രമായ് പ്രകാശപ്രാദനോന്മാദമിച്ഛു

യോഗ്യങ്ങളെല്ലാമാവുമിച്ഛു തന്മൽസ്ഥാനങ്ങൾ

രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും ശത്രുക്കളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'മഹാഗൗരവ'പ്രഭാവങ്ങളോട് വിട്ടുസ്തരായത്രേ. 'കൈപ്പേറ്റം ഭക്ത്പ്രേമബ്രഹ്മനാകുന്ന ലത്തേശ്വരന്മാരും' ദൈവം പൂജയ്ക്കു കൊച്ചിയിൽ അടങ്ങി. മഹാജനങ്ങൾ എല്ലാം,

‘പണ്ടു തൃശ്ശിവപേരൂർനിന്നു സദ്ഗതി തേടി-
കൊണ്ടു ഭൂപതി സ്വപ്രസന്നനും കൃപാലയം
തങ്ങളലർബാണസമാ ബാഹുജപരാമജം
കൊണ്ടൽനേർച്ചുറ്റൻ കലാസംഭവം ദിവ്യാത്മാനും
കണ്ടുകൊണ്ടാലും മേന്മേലുത്ഭവിച്ചിടുന്നതി-
ക്കണന്നമ്മുടെ ഭാഗ്യമെത്രയും വലുതല്ലാ’

എന്ന് കൊണ്ടാടിച്ചുകഴി്. അദ്ദേഹവും തന്റെ പൂർവ്വാരി
യെപ്പോലെ തന്നെ കൊച്ചിത്തോട് പട്ട വെട്ടിയതായി കവി
ഇങ്ങനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

കുറുപ്പിനാൽ സമ്പ്രദായ മംഗലാധാരാലം
കുറുപ്പിനാൽകിരള പലപ്പോളാലാക്കും
വർദ്ധമാക്കു പരർ രാജ്യത്തേക്കിരിക്കയാൽ
കുറുപ്പാക്കൊണ്ടു കൃഷ്ണപതിതൻ ചരിക്കുമാൽ
മന്ത്രിനാശവും ധനാനാശവും ചെലിച്ചു
ചിന്തിച്ചു പരിതാപമുറക്കൊണ്ടു പരിവേഷൽ
സമ്പ്രതി പേരമ്പലം കടിയൊന്നുമാടിക്കൽ-
സകലത്തരം നാടും വിട്ടിടത്തുമാറ്റം
ചുട്ടുപൊരിച്ചു കക്കുപ്പാപ്പുറം പൊടിയെട്ടു-
ക്കെട്ടിക്കൽ പൂർത്തിയായിരിക്കുന്ന നാൾ.....

ഈ രാജാവ് പൊന്നാനിയിൽ താമസിക്കുകയായിട്ട് തൊണ്ണൂറോളം വയസ്സായ അന്ധാദിക്കോവിലകത്ത് വലിയതമ്പുരാട്ടിയുടെ മരണം സമീപിച്ചുവന്നു കേട്ടിട്ട്, കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി. അന്നതരം,

തൽക്കലേശപരിന്മേയും തൃക്കണ്ഠപാത്ത്തിമല-
തരക്കുറിപ്പുറം തൃക്കൈ കൂപ്പിനിന്നതത്രയും
സിദ്ധിച്ചു തത്സന്നിയെഴു ശുശ്രൂഷിച്ചതസരി-
ച്ചത്യാതാനന്ദം പാർത്തു സിദ്ധിയും ഭക്ത്യാ കരള
സത്തുക്കളോടും ചേർന്ന തൽപ്പേക്ഷിച്ചുകൂട്ടം

മറ്റും നടത്തിട്ട് ‘തത്സപത്രപാമാത്യദി ലോകരഞ്ജനത്തോടു കൂടി, വിദ്യോൽനാമകൻ സുധർമ്മയിലെന്നപോലെ കരേക്കാലം കോഴിക്കോട്ടു വാണതല്ലി. പിന്നീട്, വൃന്തമംഗൽ

‘കീടശ്ശേഫനഥപത്രാദൃഷ്ടമേ മന്ദാർ ചെന്ന
ഭേടനാമധീശനോടൊത്തുനിന്നുവികൽ’

തിരുനാവായിൽ വച്ച് മഹാമുക്താഞ്ചന എന്ന കർമ്മ ആഘോഷവും നടത്തി. ആ കർമ്മം നാല്പത്തിന്റെപത്തു ദിവസത്തേക്കുണ്ടായിരുന്നു.

അക്കാലത്ത് ‘ചുണ്ണന്തര’നായ വെട്ടത്തു മൂന്നാമൻ രാജപ്രഭുവിക്ക് ഇളമയായി വാഴിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞ് അയന്നിട്ടുള്ളതിലെ ആറാംകൂർ അദ്ദേഹത്തിനെ കൊച്ചിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. എന്നാൽ പാണ്ടത്തന്ന തന്നോട് വിരോധമായിരിക്കുന്ന വെട്ടത്തു തൃപാർ കൊച്ചിരാജവാസ്തന്നാൽ, തന്റെ സ്ഥാനത്തിനു ശ്രദ്ധം വരുന്നതല്ലെന്നു ഭയപ്പെട്ട് ലത്തേക്കൻ കൊച്ചിരാജാവിനോട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

പുതുക്കുന്നതെന്നു നല്ല വാമുക്കിടത്തു
സന്നതമല്ലാതെ മഹാകന്യാശ്രമം നമു-
ക്കെന്നിന്നു പണ്ടത്തു പത്തു നാം ചിന്തിക്കുന്ന
പുതുക്കേൽ തുണയാക്കുന്നതിൽ പരി-
പാധിക്കൾ മലയാളത്തിങ്കലുള്ള ദിക്കു
സന്തോഷിച്ചുവന്നുപോയിനാമെന്ന് പ്രസാദിപ്പാ-
നത്തോടുകൂടി ചുണ്ണന്തര ചിന്തിക്കുന്ന
പണ്ടു നാം പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന
ശബ്ദമോ തിരുവളക്കുടിയിൽനിന്നു
കണ്ടു കാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന
കുക്കുമാലയോടു പരിവർത്തിപ്പാൻ മതിയാകും
വെട്ടമന്ദിരത്തിൽ സർവ്വപരമനും
കാവ്യമുദയമുള്ളിൽ മലനനമോ മേലും
മുമ്പിനാൽ പിടിച്ചു നാം കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന
തന്മൂലംതന്നോടുകൂടിനിന്നി പ്രായശ്ചിത്തം
ചെയ്തു മുമ്പിനിന്നായ്ക്കൊല്ലാമതിനിപ്പോൾ
ദിവ്യനാം നന്മയെക്കൊണ്ടുനമുക്കിടത്തു.

അതനുസരിച്ച് കൊച്ചിരാജാവ് വെട്ടത്തുക്കുടിയിലെ

.....തൃപനളം—

രാവോളം പ്രസാദിക്കും പ്രാദുർഭാവമുള്ളും

മറുമായി പൊന്നാനിക്കുമ്പു. നമ്പൂരിപ്പാട് കാഴ്ചവൃത്തം
സന്ദർശിക്കും സാമൂതിരിയ്ക്കു നൽകി. അനന്തരം അദ്ദേഹം

മന്ത്രിമാരോട് ഒരു കൂടിയാലോചന നടത്തി. ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെയൊരു മന്ത്രിമാർ ഉപദേശിച്ചത്.

.....പരി-
പത്മിനീയം പെരുമ്പടപ്പോടു ചേർന്നേകയാ
പാലു ലത്തേരൻ പിഴച്ചിടിനാനെന്നാകിലും
കണ്ടു കാൽ പിടിക്കിൽ നാം രക്ഷിക്കുന്നതേ വത്ര
പാരിച്ചു പിഴകളുണ്ടെന്നെന്നിരിക്കിലും
പാരിതിലതേം സൽകീടുകെന്നാകാവതും
യാചിച്ചുനിന്നാലവർക്കുപരായം സഹി-
ദ്ദാമാരും പരിപാലിച്ച്തന്നെന്നങ്ങല്ലോ

അതുകൊണ്ട് കൊടുക്കല്ലാമ് ഏഴുന്നൂറ്റുവാൻ അദ്ദേഹം തീർപ്പു
പ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം 'പാപ്പിനിവട്ടത്തു' ഏഴുന്നൂറ്റിയിരിക്കുമ്പോൾ
ലത്തേരൻ അവിടെ വന്നു,

.....നടേ താൻ പിഴച്ചവയെല്ലാം-
മൊന്നിന്നൊഴിയാതെ ചേരവണ്ണമൊക്കവേ തീർത്തു
കുന്നലേരുന്നെക്കണ്ടു തൊഴുതു തിരുമയിൽ
നിന്ന പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളുടൻപോടെ ചെയ്തു.

കൊറ്റിരാജാവും അമാത്യന്മാരും അതു കണ്ട് സന്തോഷം കൈ
വെടിഞ്ഞു. അവിടെ വന്നപ്പോൾ, അവരെയെല്ലാം തൃക്കൂർ
പാട്ടു് ഉള്ളും തെളിഞ്ഞ സാമൂതിരി 'സംഗ്രഹാത്മനാ' ഇപ്ര
കാരം അരുളിച്ചെയ്തു.

.....നിങ്ങൾ-
ക്കിക്കാലമാകാവതും മത്സരമായതപംകൊണ്ടു
ശത്രുവർത്തങ്ങളെയിച്ഛിക്കാരിലാനന്ദംപു-
ണ്ടൊത്തവണ്ണമേ തെളിഞ്ഞെല്ലാമിരുന്നാലും
ചിത്തസങ്കടം നമെക്കണ്ടവർക്കുണ്ടാകരു-
തത്യന്തമതിനു മാഞ്ചല്യമില്ലാരിക്കലും

ഇങ്ങനെ സ്വപ്നമായ് അതരമെല്ലാ വാക്യപീഠുഷം വെന്ന
'ശബ്ദമന്ദിരപാതം' പൂകിവിട്ട് അകത്താരിൽ ഇരുന്ന 'ബല
സാധപാസവിഷ്ണു'നെ നശിപ്പിച്ചുവത്രേ. അനന്തരം പന്ത്രണ്ടു
കൊല്ലത്തേക്ക് തമ്മിൽ പിണയുകയില്ലെന്ന് അവർ തമ്മിൽ

ഒരു കമാറു ചെയ്തു. ഇവിടെ വൃന്ദന-ൽ നടന്ന ഉഭയദിഗ്ഗത യാണ് ഈ വരികളിൽ സൂചിപ്പിച്ചു കാണുന്നത്. പ്രസ്തുത കമാറിൻ പ്രകാരം ചോറുവായ്ക്കണപ്പുറം സാമൂതിരിക്ക് ലഭിച്ചു.

പെരുമ്പടപ്പു വാഴാൻ പുറപ്പെട്ട പെട്ടെന്ന് മൂന്നാമുറ ഒരു പിന്തുണയുചിറ്റാതെയും നാട്ടിലിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയും വിഷമിച്ചു. ഈ തമ്പുരാൻ പട്ടപ്പാട്ടിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഗോഭവർമ്മ തന്നെ ആയിരിക്കണമെന്ന്,

‘മുന്നമപ്രകാരം പ്രപഞ്ചത്തിങ്കൽനിന്നു
വന്നു വാണിരുന്നതു മന്നപന്മാരെപ്പോലെ
ഖിന്നതയൊഴിഞ്ഞമരാലയം വാണിടിക്ക-
രെന്നതിലേവം ശേഷിച്ചിടികു മൊതിനി
നന്മ വന്നീടും ഗ്രഹപ്പിഴകൾ നീങ്ങുന്നേരം’

എന്നുള്ള തത്ത്വസൂക്തികളിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. ബന്ധുക്കൾ പറഞ്ഞതു കേട്ട് തെല്ലൊരാൾപാസത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം അടുത്തുപ്രകാശം, വിക്രമനിയിയായ മാന്വക്രമൻ ചൊറിയം (അയനിശ്ശൂർ) പിടിച്ചടക്കിയിട്ട്, അക്കോട്ടയിൽ തന്റെ പടനായകന്മാരെ പാപ്പിച്ചുശേഷം, കൊച്ചിയിലെഴുന്നള്ളി ലന്തേ ശോൽ യഥോചിതം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്താൽ

‘തന്നുപതാത്താം കൂട്ടം സമ്പദപർവ്വതം ചെറുതും
വൃന്ദാരിനിവയനസന്നിഭം മനോരമം’

മാനവിക്രമൻ പിടിച്ചടക്കിയതിനെപ്പറ്റി, അസൂയാലുക്കളായ് തീർന്ന അയനിശ്ശൂർക്കാർ ചരിത്രപ്രമാണത്താൽ അതിനെ പിടിച്ചെടുത്തുകളഞ്ഞു. ഈ വർത്തമാനം കേട്ട സാമൂതിരി, ഒരു പെരുമ്പട കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് ചാവക്കാട്ടെഴുന്നള്ളിയിരുന്നിട്ട് കൂപ്പുനാലാവാം തലച്ചെന്നവർ മുഖേന, ആ കോട്ടയെ വളഞ്ഞു. അകത്തുള്ളവരെല്ലാം,

‘മുട്ടിയായുധങ്ങളും പട്ടു ജീവനങ്ങളും
കിട്ടുകിലതുമതിയെന്നോത്തു മേയപ്പെട്ട്’

വല്ല പാടും ഓടി വന്നു പുകി.

കോഴിക്കോട്ടേ സൈന്യമാകട്ടെ അകത്തു പ്രവേശിച്ച് ആ പൂരത്തെ,

'ഇഷ്ടണീദേവനീഷ്ടഭക്ഷണം നല്കിപ്പിന്നെ

വൃക്ഷാദി സകല വസ്തുക്കളും പൊടിപെട്ട്' ഒത്താക്കവേ നശിപ്പിച്ച ശേഷം വർദ്ധിതയശ്ശോഭകൂടി തിരിച്ചുപോന്നു.

ചെറുയയ്ക്കുകോട്ട പിടിച്ചതിനെ വെണ്ണിച്ച ശേഷം കുറിലത്തായാൽ സംപീഡിതനായ കായമുള്ളതരാജാവും മന്ത്രിമാരും 'മാനവിക്രമസ്വാമിതന്നുടെ തൃക്കാക്കൽവന്നാനന്ദം കലാൻ തൃക്കൈത്തൊഴുതവന്മകൾ' ഉണ്ടാക്കിപ്പുറത്തും, സാമൂതിരി പരപ്പിച്ചിനായരേയും ലാവക്കോട്ട് തലച്ചെന്നവരേയും അയച്ച് ലത്തയും കായമുള്ളവരും തമ്മിൽ സന്ധി ചെയ്തിപ്പുറത്തും സംക്ഷിപ്പുമായ് വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം 'മാരതവണ്ഡം തെക്കേഭാഗമേ വിളങ്ങിന കേരളമേവം ജയിച്ചു നിറകൊണ്ടു' ശൈലാദ്ധീശപാൻ, കീർത്തിയാൽ അവനിമേയും 'സമുദ്രദീപാന്തരധാത്രിമണ്ഡലങ്ങളേയും' വെളിപ്പിച്ചു, 'ദാതാരിതാനം പ്രസാദിഷ്ടമാൻ' എല്ലാവരുടേയും ആത്മികളൊഴിച്ചു വാഴുന്ന കാലത്തു, പുത്തൂരശൻ പൊന്നാനി വടക്കേ വാക്കോളപ്പുറങ്ങളി കോവിലകം പ്രാപിച്ച് ക്ഷണീദേവാദിപ്രജാഗുണരഞ്ജനയോടെ വസിച്ചു.

അയക്കുന്ന ഇരിക്കെ കൊല്ലം വൃന്ദാവ-മാമാങ്കം പിറന്നു. വൃന്ദാവം അന്നു വെളിച്ചം മീറ്റുന്നത്തിൽനിന്ന് ഇടവത്തിൽ പോയി തന്നെനിലും അടുത്ത കൊല്ലം മകരമാസത്തിൽ കർക്കടത്തിലാകുമെന്നു കരുതിട്ട്, മാമാങ്കം നടത്താനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തണമെന്ന് ദൈവഭക്തമാരുടെയും, ഭൂദേവമാരുടെയും, മറ്റൊരു പൂജനം ഉണ്ടാക്കിപ്പുറത്തും, ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്താൻ കല്പനയായി. പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ നടത്തിവരാറുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ആഘോഷമായിരുന്നു മാമാങ്കം. തെച്ചയത്തുനാൾ തുടങ്ങി മാലമാസത്തിലെ മകംനക്ഷത്രംകൊണ്ട് ഇതു അവസാനിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. മിവ സാമൂതിരിമാർ മിങ്ങുവ്യാഴത്തിലും മാമാങ്കം നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ഭരണീതിരുന്നാൾസാമൂതിരിപ്പാട് വൃന്ദാവം-ലും വൃന്ദം-ലും ഓരോ

തന്മൂലം

‘വെർ പരമികൾ കണ്ടു തർപരവകളേച്ചൊ-
 ന്ന വർ നായകന്മാർ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു.
 തന്നെക്കുറേനന്നം തിന്നുകയെങ്കിലും സന്ദർശനം കണ്ടി-
 ട്തതാഴ്ചയും വളർന്നുവന്നുപോകുന്നു.
 തന്നെക്കുറേനന്നം തിന്നുകയെങ്കിലും സന്ദർശനം കണ്ടി-
 രണ്ടു രൂപതി മുഖമന്ത്രകാന്താദ എന്നും.
 ശംഭിരൂപതപവും കേയസ്സുരേന്ദ്രതപവും.
 മംഗലിക്കനേരെയിട്ടുള്ള പൊരുഷങ്ങളും
 വർഷപ്പഴിയിലിടയിലിടയിലിടയിലിടയിലും
 തായലിലെങ്കിലും ശ്മിതികളാലും
 സത്യമേതുംശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 സത്യനി വീട്ടുകരേന്ദ്രതുംശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 മേലാഴ്ചയെന്നുവെക്കുന്നതും ശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 കേവലം മാനേരിലസത്യതപവും
 കർമ്മസ്ഥനായിത്താലാമഹിമ നിരതിയും
 കർമ്മസ്ഥനായിത്താലാമഹിമ നിരതിയും
 വർഷപ്പഴിയിലിടയിലിടയിലിടയിലിടയിലും
 തായലിലെങ്കിലും ശ്മിതികളാലും
 സത്യമേതുംശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 സത്യനി വീട്ടുകരേന്ദ്രതുംശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 മേലാഴ്ചയെന്നുവെക്കുന്നതും ശ്രദ്ധാമഹിമ നിരതിയും
 കേവലം മാനേരിലസത്യതപവും
 കർമ്മസ്ഥനായിത്താലാമഹിമ നിരതിയും
 കർമ്മസ്ഥനായിത്താലാമഹിമ നിരതിയും

സാമൂഹിക ഇപ്രകാരം, പെരുമ്പടം നിലംവേ ‘സരസിജസ്ഥാന
 മംഗലാലയ’നാകിയ മുവരോടൊന്നും, തിരുമനസ്സേരിക്കോട്ടയി
 ലെ നമ്പൂരിമാരും സപരിമാരും എഴുന്നള്ളി ‘ശ്രീപാ-
 ദംബുജം’ തൊഴുതു; തദവസരത്തിൽ പെരുമ്പടം നീങ്ങി.
 അനന്തരം ലോകാകാശത്തുനെ തുടങ്ങി കൂപ്പിട്ട്, അദ്ദേഹം
 തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി ചൊന്നാനി വടക്കേക്കോയിലിൽ എത്തി
 നിൽപ്പൻ സുരേന്ദ്രനപ്പോലെ’ വാണുളളി.

അടുത്ത കൊല്ലം വൃശ്ചികമാസത്തിൽ മാമാനത്തിനുള്ള
 ഒരുക്കങ്ങൾ തുടങ്ങി. ‘ചാങ്ങിക്കൊട്ടതിരുച്ചൊന്നനന്തരം’ വേ
 ളുന്ന കോവിലകങ്ങൾ പണിയിക്കുന്നതിന്, പ്രധാന മന്ത്രി
 ക്കളിൽ ഒരുവനായ ‘പരപ്പള്ളിനായകൻ’ നിയുക്തനായി.
 അദ്ദേഹമാകട്ടെ മണിത്തറ, തെക്കേക്കോട്ട കോവിലകങ്ങൾ,

വാഞ്ചേഴും വാകുരു മാളികാഗൃഹങ്ങളും
 നാല്പാട്ടുമാൻ തളിച്ചുമാന്മാടിയും
 നാല്പാട്ടുമ്മ മന്ത്രിപ്രാലയങ്ങളും
 പ്രീത്യാ നന്ദേയുള്ളവണ്ണം ചമച്ചതിൽ
 മേൽത്തരം ചിത്രങ്ങളുറെ വെച്ചുതുടൻ'

നിർമ്മിച്ചു. തിരുനാവാക്ഷേത്രത്തിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തായി,
 ബോധം തെളിഞ്ഞ വൈദ്യോകദണ്ഡാത്തമൻ
 സാധുസമ്പ്രദായംകല്പൻ തരോധനൻ
 ചോലനാ നാലാംഗുപന്ത്രാ വാഴ്വതി-

നായി ഒരു ആലയവും, അതിനപ്പുറ കിഴക്കു മാറി തിരുവോണം
 തിരുനാൾ മാനവിളയന്നു 'തെക്കേക്കര കിഴക്കുവേലത്തിന
 ട്വന്ത്' 'പുഴുരാധാനിർക്കുജ്ഞായ ഇളയരാജാവിന്നും ഓരോ
 കോയിലകൾ ചമച്ചു. അവയ്ക്കും പുറമേ

'ശിക്ഷയാ മാടങ്ങൾ മാളികാഗൃഹങ്ങളും
 ലക്ഷണഭൂതപ്രവസ്തോത്തമങ്ങളും
 ചിത്രം വിചിത്രമത്യന്താകാരമോ-
 മന്ത്രാതം രാജദേശാനാമയുതവും
 യുക്തികൃതമവക്തവ്യമജ്ഞാനിനാ
 ലക്ഷം വിദോഹനാകാരങ്ങളാണെന്നും
 കോയിലകങ്ങൾ മുഴുവ്വിട്ടുപുതി-
 നായിരത്തിനും പതിനായിരത്തിനും
 മായമോടിഞ്ഞിട്ടുമാന്തിഴിമാർകൾക്കും'

വസിക്കുന്നതിനുള്ള കുടിപകളും മാനസമോഹനാകാരമായ്
 തീർത്തു. ഏതാല്പാടത്തുപോന്നും, തിരുമനസ്സേരിനമ്പൂരിക്കും ഉള്ള
 നിലപാടുതറകൾ പുറമെ തെക്കേക്കരയ്ക്കാണ് നിർമ്മിച്ചത്.
 കൊച്ചിരാജാവിനുള്ള കെട്ടിടമോ? പേരാറിൽ ചങ്ങാടം
 ഉണ്ടാക്കി അതിനുമലായിരുന്നത്രേ.

'മാടപ്രട്ട നിളയിൽ തോണിമേൽ മറ്റാ
 വാടാതെകണ്ടുതൻ മാടമിരുന്നിനാൻ'

മക്കാട്ടച്ചൻ വന്നിരുന്ന് മണിത്തറയ്ക്കു തുണ നാട്ടുക എന്ന
 മംഗളകർമ്മം സമുദ്യമത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ചു. അനന്തരം ലോക

ഒപ്പൊ നിട്ടകൾ അയച്ചു. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ മുഖ്യസൈന്യങ്ങളായ ഏറാനാട്ടിലെ മുപ്പതിനായിരം നായന്മാരും, പൊലനാട്ടിലെ പതിനായിരവും തെപ്പയത്തിനരണ്ടു ദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പേ വാകയൂരഞ്ഞി. താലൂക്കിലും സാമൂതിരിപ്പാടും അവിടത്തെ കോവിലകത്ത് എഴുതിയിരുന്നു.

‘പാടേയകത്തുട്ടു വാഴാ പ്രധാനികൾ
 പേടമാൻകണ്ണികൾ ബാലരും വൃദ്ധരും
 സേനാപതികളും മന്ത്രിപ്രവരരും
 മേനോക്കികൾ കിടിക്കാരൻ കുരിശുമാർ
 നാനാവിധം മഹാരാജസഭാത്തരേ
 സ്ഥാനികളൊക്കെവെ കൂട്ടവന്നിടിനാർ’

അരൻനാഥനും ‘പുരയ്ത്തരിശി പോയ് മറഞ്ഞു’. സന്ധ്യയായി ദീപമാലാഗൃതയാചി ശോഭിച്ചു. ജൈനാതുക്കനും തെളിഞ്ഞു.

താലൂക്കിനും ജനങ്ങൾ, മക്കൾ മരുമക്കളുമ്പുനാമാർ നാർ ഇവരെത്തു്,

‘കുച്ചകളും തലയിൽക്കെട്ടുകളും-
 തിരിച്ചുവാവുന്നതെല്ലാത്തമമപ്പുടൻ
 വാളുകളും കയ്യിപ്പതിരിപ്പുമായ്
 മേളം വളർന്നുഴരിച്ചു ചർമ്മങ്ങളും
 കൈക്കൊണ്ടു ഭൂഷണഭൂഷിതരാ’യാത്തുനടത്തു്,

നീളാതിരത്തു വരുന്നതി. പ്രദക്ഷിണയുടെ കൂട്ടത്തിൽ, ‘പുതുക്കോട്ടുകാരിൽമുന്മാനം’ പുനത്തുർ രാജാവും, ‘പെരുമണ്ണമക്കമാകുന്ന ചാരമേത്തരപ്രഭുവീരരും’, ‘തെക്കേകൂറ്റിലെ തെക്കേതായവർ തങ്ങളും’, ‘നെട്ടുക്കനാട്ടുരാജാവും’, ‘മുരിക്കുന്നവാരനാഥനും’ (കവളപ്പാറനായരും), ‘വീട്ടിക്കാട്ടുനാഥനും’, ‘കണ്ണത്തർവാൾപ്പട്ടനായരും’ (തൃക്കിരീട്ടിനായർ), ‘കുതിരവട്ടത്തു നായരും’, ‘കായങ്കളും രാജാവിന്റെ മന്ത്രിമാരും’, ‘പെമ്പകശേരിനാടമ്പുനമ്പിപ്പരും’, ‘വേണാട്ടു പ്രമാണികളും’ മറ്റു മരപ്പെട്ടിരുന്നു.

മൈക്കണ്ണിമാരും പ്രഭുക്കളും ധൃതുതും നിഷിത്തിരക്ഷി നട
നവത്രേ. 'കുളുലപ്പികൾ പിള്ളർ നാണിമാർ ഉള്ളും
തെളിഞ്ഞലതാരമേളത്തോട്' കാട്ടിക്കൊണ്ടി.

ചോളരാജ്യോത്തരന്മാർ ദേശാധികർ
പട്ടന്മാർ വെട്ടികൾ ബുദ്ധാർത്ഥജാതികൾ
ഇഷ്ടരാജ്യാഭോനിധം ദേശ വർണ്ണികൾ
പാണിനിൽനിന്നുമുണ്ണുമാക്കാ മന
വേഷഭാരം പിറ്റാളികളാലോക്കാ
പാത്രങ്ങളാദരണങ്ങൾ വസ്ത്രങ്ങൾ
സ്ത്രോത്രസുവകരസാധ്യങ്ങളാക്കെയും
കുല കവിണി സോമൻ പല പട്ടികൾ
മെറ്റുകലൻ തുപ്പട്ടിത്തുവാരും

മറ്റും 'കെട്ടിക്കെട്ടിയു പോയിച്ചു' കൊണ്ടുവന്നു നിന്നു. മുഴക്കി
പ്രാഞ്ഞാൽ,

ഭാരതമണ്ഡത്തിലുള്ളവരൊക്കെയും
നേരേ പുറപ്പെട്ടു വന്നു ലുടിക്കിനാർ.

സൂരനും ഉദിച്ചു. മാമാക്കോസമ്പാ സമാരംഭിച്ചു.

മുത്തക്കടകളും കൊററക്കടകളും
മിത്രതരം പല വർണ്ണത്തഴികളും
വെഞ്ചാമക്കളേമാലവട്ടങ്ങളും

അഞ്ചിതമായ രാഗപ്രമേയേറ്റു വന്നൊഴിച്ചു. ഭരണിനാൾ
തമ്പുരാൻ 'സർവാഭരണവിഭൂഷിതശാത്രനായി, 'സർവ്വനീതി
ജ്ഞനും മന്ത്രിപ്രവരനാൽ സർവ്വം നിരോധിതനായ്', അതി
ശാന്തനാൽ, സർവ്വസഹാനിലയകമായ 'രംഗമംഗല'ത്തു
ഏഴന്നളി നിന്നു. കൈക്കോക്കുകളും നിലപ്പകരങ്ങളും
കേതു മുഴങ്ങി.

'പൊന്നണിഞ്ഞുള്ള കുശിപ്രമനത്തന്തന്റെ
സന്നിധൗ മറ്റും കുരിവരന്മാരാരും
വെണ്മേ പരിചരിക്കത്തു നിന്നി'തെളിഞ്ഞു.

ആ മാതവികുമാരന്മാർ നിലകൊള്ളവേ,

‘മേളവാദ്യപ്രവേഷങ്ങളാൽ ആശകൾ
ഡോളാസമാനമാത്’ഭവിച്ചു,
വെൺകുട ചൊന്ത വെച്ചാലങ്ങളോ
തിരുൾബിംബം തൊഴുമാലവട്ടങ്ങളും
മുമ്പിൽ മുഴന്നു വീരുന്നതും മൊഴി വേ-
ർത്തമ്പാടുന്നതും തൊഴുതൊഴുതിച്ചു നിൽക്കുന്നതും

കണ്ടിട്ട് ‘കീം പ്രയോഗാരംഭമെന്ന’റിയാതെ ഉമ്പർകോർ
ന്നല്ലം പരിഭ്രമിച്ചുപോയത്രേ. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു നിന്നും നീങ്ങിനും
വേദാഷ്ടയാത്ര മുന്നോട്ടു പോയി.

നടവെടികളിടത്തുടരയിടയിടെയുടൻ ഇട-
ന്നിടിയടുത്തുടയടുത്തു പടവുമാലംപിടയെ
നടനടനടേതിവർപാടുന്നതും നോക്കും-
പടി നടമിളയുടകൾ വളർന്നു പ്രാപിനാം
വിടികളികളും മനോഹരതാകാരമാം മേളവാ-
പേടമാർകളുമിമാർത്തർവിലാസങ്ങളും

കണ്ടു കണ്ടു’ ഉമ്പർകോർ സമാനം സാമ്യം നിറപ്പാടുന്നവരോർ
നീരാട്ടുകോരിലിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു നേരെ വടക്കോട്ടു നന്നുള്ളി
പ്രതിയാലും കരേറി. ഈ അല്പം ദൂരത്തു് വടക്കു
ക്കരയിൽ തിരുനാലാക്ഷേത്രത്തിന്നു പടിഞ്ഞാറും, മാമാങ്കം
നടത്തിയിരുന്ന വാകയൂരിന്നു തെക്കും ആയിട്ടു് സ്ഥിതിചെയ്
തീർത്തു. മാമാങ്കത്തിന്നു് ആ നൂലിന്റെ സമീപത്തു് പലേ
കുടങ്ങളും അമ്പലപ്പിള്ളികളായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ
നിന്നു് അദ്ദേഹം നടുവരമ്പിൽ കിടക്കു തലത്തു്കൂടെ തിരു
നാലാക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നിട്ടു് മഹാവിഷ്ണുവിനെ തൊഴുതു്,
നടുവരമ്പത്തുകൂടെ തന്നെ തിരിവു് വാകയൂരെന്നുള്ളി. അതി
നോട്ടു് സൂര്യനും അസ്തമിച്ചു.

പിറ്റേന്നു മാവില്ല അവിടുന്ന് ‘കേരളാദ്ധ്യക്ഷമാം
പൊരുഷത്തോടെ’ പള്ളിത്തണ്ടിലേറി നീരാട്ടുപള്ളിപ്പുര
ലിൽ ഏഴുന്നള്ളി നീരാട്ടു കഴിവിട്ടു് ‘മാനത്തിലും മന്യത
യോടുകൂടി വടക്കോട്ടുനന്നുള്ളി, നാലാമേക്കനെ വരിച്ചു

ശേഷം തിരിച്ച് വാകയൂർ പോന്നു. ഇപ്രകാരം ഇരുപതു ദിവസങ്ങൾ ഈത റാജാക്കളെല്ലാം അനുഗ്രിച്ചുകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞു. ഇതിനിടയ്ക്ക് അവിടം ദാരതാതിരിയ്ക്കു നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വന്നുചേർന്ന ആളുകളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. ഇരുപത്തൊന്നാംദിവസം,

പൊന്നും പുറവകൾ പട്ടം പാലിപ്പകൾ
വണ്ണിച്ചതാവല്ലലങ്കാരമേളങ്ങൾ
പെണ്ണങ്ങളും ചെറുചെമ്പതങ്ങൾ വൃന്ദത-
മണ്ണോജ്വലമൊന്നുവെച്ചുമാർ തമ്പുരാനും
മന്ദിരത്തിങ്കൽ മറ്റിൽ സംഗ്രഹിക്കിലും
തന്നുമുളിൽ വിശ്വാസമില്ലാത വസ്തുക്കൾ
തന്നെയുമുളിലും കരങ്ങളിലും ധരിച്ചു-
മ്മണൽതന്മേൽ നിരത്തിനൊരാൾക്കൊ.

സുയ്യോജ്യത്തിന്നു ചുവുതന്നെ പ്രളഭനങ്ങൾ അതാതു ധ്വാനത്തു് 'പൊന്മരുമാം കൊടിവെട്ടുന്നങ്ങൾ' നാട്ടി. 'പൊന്നണിഞ്ഞാനക്ഷൗത്തി' ചെഴുന്നമുത്തു് അന്നാണെന്നറിഞ്ഞ് ഐല്ലാ വരും 'സഹയാദിയാ ദക്ഷിണഗംഗ'യായ ചാരതപ്പുഴയിൽ സ്നാനം കഴിച്ച്,

ഭംഗിയിലംഗരാഗാഭരണങ്ങളും-
ഗംഗങ്ങളിലണിഞ്ഞമംഗളതുല്യരായ്
മംഗളാപാംഗികളായ്കൊന്നും
തുംഗസ്തനികളാമംഗനമാരെയും
ചെളുതു കരങ്ങളും കോളുതു മിടിച്ചുതി-
പ്രീത്യാ ചെറിയവകൊറയ്ക്കണമല്ലോ-
കൂട്ടമിട്ടുടോടിറാണിമേളങ്ങൾ
കാട്ടുവാണെയും നടക്കുംശോഭനരേ

ഭൂദേവനും ചിലർ 'ആകർഷാപാദം ചെല്ലുകൊണ്ടു്' അന്വരോദ്യം കൂടിത്തന്നു.

സാമൂതിരിപ്പാതവഴുതാവാകട്ടെ അന്നു കാവിലെ നിരട്ടും വയറാട്ടവും തേവാരവും കഴിച്ച് വാകയൂർക്കോവിലിനകത്തു

നിന്ന്, 'നില്പുകയ്ക്കേൾ നീളെ മുഴുകിച്ചു' കൊററക്കേരും തഴയുറവിടിപ്പിച്ചു, ആലവട്ടം മാമരം ഇവ വീതിച്ചു, സവരിവാരം പറപ്പെട്ട്

തിക്കമകംപിടിപ്പിച്ചാൽനില്പുറാസിക്ക-

മക്കവിമോഹനാകാരവികൃതികൾ

ഇക്കണ് പാട്ടു് രസിച്ചു. മണിത്തറയും കൂശിയാലും പ്രദശ്ശിന്നം വച്ചതിന്റെ ശേഷം, നടവരയേ കൂടെ നാവാക്കേതുത്തിൽ ചെന്ന് ദേവനെ വന്ദിച്ച് മടങ്ങി. അന്നത്തരം വാകയുർ എപ്പന്നമി. ഈ മാതിരി 'പൊന്നണിത്തൊന്നക്കഴുത്തി'ലെഴുന്ന മമ്മു് തുടരെ ഒരു വാരം നടന്നു. ഈ ഏഴ് ദിവസങ്ങളിലും വള്ളവനാട്ടുരാജാവിന്റെ 'മാവർ' സാമൂതിരിത്തമ്പുരാനെ നിഗ്രഹിക്കാൻ കൂടിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെമാണ് കവി ഇങ്ങനെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

'ചീത്തപ്പട്ടം വള്ളവമോഹനാതിരി തുപ-

രഗ്രാമതമാൻതൻനിയോമന കൂടെത്തന്നെ

വന്ന മരിക്കുമാറുണ്ടുമോ ചാവറാ-

രന്നമൊഴൊൻപതുപേർ വന്നതിശയം

നിന്ന പിണങ്ങിപ്പരാക്രമശക്തികൾ

നെന്നാഴിയാതെ കാട്ടുന്നവർ തമമയം

കൊന്നുതന്നെ വീട്ടുമാമമരിക്കും-

തന്നിൽ സൂചിപ്പിരിക്കുന്നതു ചാമരാത്'

ആദ്യത്തെ ശോഷയാത്രനാൾ ഒൻപതു മാവർ മരിച്ചുപോയതായി ഇതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഓരോ ദിവസവും ഓരോത്തരമാണ് അകമ്പടി നേരിട്ടത്. 'ആദ്യത്തെ ദിവസം വട്ടാവിനാട്ടു നമ്പിടിയും മുപ്പതിനായിരവും, രണ്ടാംദിവസം കടന്നമണ്ണ എളയവകയിൽ വള്ളോടിയും ആറുക്കാരും, മൂന്നാം ദിവസം നെടുവിത്തുപ്പിൽ മുത്തേറാടി തിരുമുൽപ്പാടും പരിവാരവും, നാലാംദിവസം ഏട്രനാട്ടുനമ്പിയാതിരിതിരുമുൽപ്പാടും, അഞ്ചാംദിവസം ഏറനാട്ടു മൂന്നാംകൂറു തിരുമുൽപ്പാടും ആറുക്കാരും, ആറാംദിവസം ഏറനാട്ടു എളംകൂറു നമ്പിയാതിരി തിരുമുൽപ്പാടും ആറുക്കാരും, ഏഴാംദിവസം ഏറാട്ടു മേനോനും

കോഴിക്കോട്ടു തലപ്പെന്നവരും പതിനായിരവും അകമ്പടി
ജനമായി നിന്ന് നടവരവിന്റെ ഇരുഭാഗവും മഴു വരിയായ്
നടകൊണ്ടു.

പുണർത്തുന്നനാൾ ഉല്ലാസിക്കുവാൻ പെരുനിലനില്പ്
ആരംഭിച്ചു. അന്ന് പുഴയിൽ ആറു ചെറിയ കപ്പലുകളും
ഒരു വലിയ കപ്പലും തമ്മിൽ യുദ്ധം നടത്തി. പുരം നക്ഷ
ത്രത്തിൽ തമ്പുരാൻ പെരുനില നിൽക്കുമ്പോൾ,

വിജയം കൂറിലാലൂർ പ്രകാശാധിപൻ
വിദ്യതം നിന്നു നീക്കിക്കൊടുത്തുനമിനാൻ.

ആയില്യംനാളിൽ അതുപോലെ,

തത്ര മുന്നാംതലേവരുംനഴിയുക-
തത്താലേണ താൻ നിന്നതളീടിനാൻ.

അടുത്ത ദിവസം മാറുമാസത്തിലെ മകം ആയി.
സുഷോഭനത്തിന്നു മുമ്പേ,

നാലാൾ മരിച്ചിതതിൻമുമ്പിലൊമ്പതു;
ചാമ്പർ പതിമൂന്നുപാൾ മരിച്ചിടിനാൻ.

അന്നു രാവിലേ തമ്പുരാൻ അപ്പനേരം ചൊടുന്നിറിയ്ക്കു് പുഴ
നമ്മളിവിന്നപ്പോഴേയ്ക്കും, ഏറനാട്ട് എളംകൂർനമ്പിയാതിരി
'തിരുമുപ്പയ്യവാരംദ്രവനോടും' സഹായസേനയോടുംകൂടി
പള്ളിത്തണ്ടിലേറി 'പേരാറിലിറങ്ങിക്കടന്ന്' വടക്കേക്കര
യിൽ വിളങ്ങുന്ന തിരുനാവായത്തേവരെ കൂപ്പിയിട്ട്, 'ചാരു
നടവരവേറിസ്സരസം' നേരെ പടിക്കതാരോട്ട് കാൽനടയായി
നടന്ന്,

'മാനവേദ്രപ്പെരുമാൾ കുന്നലേശ്വരൻ
താനങ്ങുനിന്നതളീടും പടവികൾ'

കണ്ടു് ആനനും പുണ്ടു് കൈ വണങ്ങി. വഴിയിൽ രണ്ടു
പ്രാവശ്യം പിന്നെയും നമസ്കരിച്ചു. നാലാമത്ത് മണിത്തറ
ഭൂടെ പുവട്ടിലും നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ തമ്പുരാൻ,

* ഏറനാട്ട് മുന്നാംകൂർ നമ്പിയാതിരി

‘ഉരക്കുനിവററ വീണീടുന്നിജാനപര
വന്ദനേ തൃക്കരംകൊണ്ടടുത്തതിദക
തന്മമം ചേർത്തു നിവർത്തി നിന്നു.’

പിന്നീട് മങ്ങാട്ടച്ചനും തിന്നയഞ്ചേരി ഇളയത്തും ‘അച്ചന്തറ യൂലൊരുമിച്ചു’ എന്നു ലോകരെക്കണ്ടു വന്നിപ്പിട്ടു പൂർവ്വാർക്കുണ്ടാ പോയി തമ്പുരാനെ തൊട്ടുത് ചെന്നിവി വാങ്ങി. അതിനു ശേഷം എളയതമ്പുരാക്കുമാരും പ്രഭുക്കന്മാരും അപ്രകാരം ചെയ്തു. ‘കൂടലരന്തക’നായ സാമൂതിരിപ്പാട് ‘ശ്രീയും ധരണിയും കൂടെപ്പുണയുന്ന നാവാമുരാരിയെ’തൊട്ടുത്, ഉല്പരങ്ങോട്ടുപുനേയും വന്നിച്ച്, പൊന്നാനിക്കോവിലകത്തേക്കു പോന്നു. ഇങ്ങനെ മാമായോത്സവം അവസാനിച്ചു. അടുത്ത കൊല്ലത്തിലും അദ്ദേഹം ഇതുപോലെ ഒരു മാമായോത്സവം നടത്തി.

ചരിത്രാലോചനപക്ഷികൾക്ക് ഇക്കൂതി വളരെ പ്രയോജനപ്പെടുമെന്ന് നിസ്തർക്കം പാടാം. കവിതയ്ക്ക് നല്ല ഷേക്കും മറ്റുമുണ്ടു്. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിന്റെ ശോഷയാത്രയെ എത്ര തന്മയതപത്തോടുകൂടി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നു നോക്കുക.

അധ്യായം ൧൫.

കഥകളിപ്രസ്ഥാനം.

ചാന്നാട്ടത്തെയും സാധാരണ കഥകളി എന്നു പറയപ്പെടുന്നതു്. കൊട്ടാരക്കാരാജാവിനും കോഴിക്കോട്ടുസാമൂതിരിപ്പാട്ടിനും താമിപ്പറമ്പായ പിണക്കമാണത്രേ കഥകളിയുടെ ആവിർഭാവത്തിനു കാരണം. അതു്കഥകളിണ്ടാക്കുന്നതിനു മുമ്പ് കോഴിക്കോട്ടു് അഴുപ്പടിയാട്ടത്തിനോടു് ഏതാണ്ടു സദാശമായി കൂടുന്നാട്ടം എന്നെന്നു നടപ്പിലായിരുന്നു. കൊട്ടാരക്കാരെക്കൊ

ട്ടാരത്തിൽ ഒരു പള്ളിക്കെട്ടു സംബന്ധിച്ച് കൃഷ്ണനാട്ടക്കാരെ അയച്ചുകൊടുക്കണമെന്ന് കൊട്ടാരക്കരമാർപ്പാട് മാനവിക്രമൻ എഴുതിയയച്ചപ്പോൾ, അതു കണ്ടു രസിക്കത്തക്കവണ്ണം അവിടെ ആളുകളില്ലെന്ന് അത്ഭുതം വരുത്തക്കവെണം ഒരു മറുപടി കൊടുത്തയച്ചുവത്രെ. അങ്ങനെ ആണെങ്കിൽ കൃഷ്ണനാട്ടത്തിലുപകരം രാജനാട്ടം എന്നൊന്ന് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാം എന്ന് വാശി തോന്നുകയാൽ രാജായണകഥയെ ഏതാനും കഥകളായി കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാൻ വിഭജിച്ചു എന്നാണ് ഐതിഹ്യം.

കഥകളിലൂടെ ആവിർഭാവത്തിലു് ഈ രാജാവ് ഒരു അവസരം ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കാം. എന്നാൽ അതിനുള്ള സാമഗ്രികൾ മുന്പുതന്നെ കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം എന്നുള്ളതു് അനൗകത്യാധിപമാകുന്നു. അപ്പുപടിയാട്ടം മുന്പുതന്നെ കേരളത്തിൽ പ്രചാരത്തിലിരുന്നല്ലോ. സമദോഷമെ ഗീതഗോവിന്ദം അഥവാ അപ്പുപടിയെ. അനൗകരിച്ചാണ് കൃഷ്ണനാട്ടം രചിക്കപ്പെട്ടതു്.

സ്വായത്ഭുതഭരണാനന്ദനാഥാ ശ്രീമാനവദാഭിധ-

ക്ഷോണീമന്ദ്രേണ കൃതാനിരാകൃതകലി ഗ്രാഹ്യാസ്തുതിക്രാമകൈലക്ഷ്ഠിവല്ലഭ കൃഷ്ണഗീതിവിതി വിഖ്യാതാ തവാനഗ്രഹമാ-

ദേഷാ പച്ഛരഭലാമനേന ദേഷാ പച്ഛാതു മോക്ഷശ്രീതം

എന്ന അവസാനപട്ടത്തിൽനിന്ന് കൃഷ്ണനാട്ടം പൂർത്തിയായെദിവസത്തെ കലിസംഖ്യ മന, മന്ദ, നന്ദ ആണെന്നു കാണുന്നു. അതുകൊണ്ട് അതു് കൊല്ലവർഷം ൮൨൯ ധനു ൨൦-ാം തീയതിയാകുന്നു എന്നു് പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കം. തൽക്കരതാവായ മാനവേദൻ, 'വിക്രാന്താക്രാന്തവിശ്വദിഷതസ്സമുദാരവിക്രാമപ്രസൂ രാജ്ഞാ സ്വപ്രീതം' ആനായതു് കൃഷ്ണപ്പിഷാരടിയുടെ ശിഷ്യനും ആയിരുന്നു. ഈ മാനവേദൻ അപ്പുപടിയാട്ടത്തെ അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചിച്ച് കൃഷ്ണനാട്ടമുണ്ടാക്കി. കൃഷ്ണൻ കിരീടം മുതലായവ ധരിപ്പിച്ചായിരുന്നു കൃഷ്ണനാട്ടം നടത്തിവന്നതു്. വേഷരീതികളിലും കഥാരചനയിലും അതു് രാജനാട്ടത്തിനു മാർഗ്ഗശൈലിയായിരുന്നിരിക്കാം. പക്ഷെ

മോയി ഒരു ദൂതനെന്നു് കൊല്ലം ഞ്ചു കിങ്കരമാസം നൂ-
 തായിത്തന്നുവെന്നും ആ ദത്തിൽപ്പെട്ട കൊട്ടാരക്കര മുത്ത
 തമ്പുരാൻ പുനഃ നാട്ടിൽ തിരിച്ചു ഒരു വിരകരളവർഷമായി
 എന്നെന്നും ആ വിരകരളവർഷവിന്റെ മരുമകനാണു് രാമനാട്ട
 ത്തിന്റെ ഉപയുക്തനാവാെന്നും പ്രാപ്താനന്തരമെന്നശ്രീയ
 പ്രിയതമ ശ്രീദോഹിണീഭവനോ വന്ധികുമാവര വിരകരളവി
 ദോരാജ്ഞഃ സ്വന്തഃ സ്വപനാ' എന്ന് പുത്രകാശേഷിയിലും
 "വഞ്ചിവിരകരള എന്നും, വഞ്ചിയരാരം എന്നും മറ്റു പല
 സ്ഥലങ്ങളിലും കാണുന്ന പ്രസ്താവനകളിലെ വഞ്ചിശമ്പുര മുൻ
 പാഞ്ഞ ഒതുവഴിയായി ഇളയിട്ടത്തു സ്വരൂപത്തിലേക്കു സി
 ധിച്ച മേന്മയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നും" മാനാകരിച്ചുള്ളർ
 പരമേശ്വരൻ്റെ അവർകൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഇവിടെ ചില
 സംശയങ്ങൾ വേരിടുന്നുമു്. ഒന്നാമതായി ദോഹിണീഭവനോ
 വിരകരളവിദോരാജ്ഞഃ സ്വസ്വസ്തുനാ' എന്നു വ്യക്ത
 മാമു് പറഞ്ഞിരിക്കേ പ്രസ്തുത കവി പുനഃതിരുനാൾ വിര
 കരളവർഷവിന്റെ ദേശീനേര നാണത്തെങ്ങനെ? രണ്ടാ
 മതായി ഞ്ചു-ൽ ഉപ്പാപ്പൂർ രാജകുമാരന്മാരായി കഥയെഴു
 വാൻ ഇടയായ വിരകരളവർഷ ശേഷിക്കനാട്ടു ശാഖയിൽപ്പെട്ട
 ആളായിരുന്നു. ദേശിക്കനാട്ടു മുപ്പരായിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിനെ
 ഞ്ചു ആനിമെന്നും ൪-ാം അഞ്ചു ഉപ്പാപ്പൂർ മുപ്പായി വാഴി
 ച്ചതും. ആ ഉള്ളിക്കരളവർഷ വർണ്ണ-ൽ പരലോകം പ്രാപി
 ക്കയും ചെയ്തു. വെറു-ലെ ദത്തിൽപ്പെട്ട ആളാണെന്നിൽ അദ്ദേ
 ഹത്തിൽ എന്തു കൊണ്ടു് വന്ധികുമാവരൻ എന്ന പേരു സ്വീ
 കരിച്ചുപ്രകടം? ഒതുവഴിക്ക് വഞ്ചിരാജവംശത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ട
 കൊട്ടാരം കരളവർഷ ആ സ്ഥാനം സ്വയം സ്വീകരിച്ചിട്ടു്?
 വർണ്ണ-മുതലു് വർണ്ണ-വരെ നാട്ടു വാണിരുന്ന മറ്റൊരു വഞ്ചി
 രാജാവിനെയും കാണുന്നുമു്. അദ്ദേഹവും ദേശിക്കനാട്ടു സ്വരൂ
 പത്തിൽപ്പെട്ട ആളായിരുന്നു. ഇവിടെ ആദ്യം പറഞ്ഞ
 അതായതു് വർണ്ണ-ൽ ഉടയമനാണിയോടു പടവെട്ടിയ ഉണ്ണി
 കരളവർഷരാവിരിക്കുന്നു കഥകളിമുഖെ ഉപയുക്തനാവു്
 എന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. വെറു-നു മുമ്പു് രാമനാട്ടം പ്രമാ
 നത്തിൽ വന്നുവെന്ന് മോദകം പാട്ടിലെ രാമനാട്ടത്തെപ്പറ്റി
 മുഖ്യ പ്രസ്താവത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം.

കോഴിക്കോട്ടു സാമൂതിരിയും കോട്ടത്തു തമ്പുരാൻ തമ്മിൽ ഏതോ ഒരു മത്സരം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു നമുക്കു വിശ്വസിക്കാവുന്നതാണ്. കൂപ്പുനാട്ടത്തിൽ കൂപ്പുവനാരം മുതൽ സ്വപ്നാഭാരണാവരെയുള്ള കഥയെ ഏഴ് ഭിവസംകൊണ്ടാണ് ആരാഞ്ഞത്. രാമനാട്ടകുന്താവും ഭാമാരണകഥയെ പട്ടുകാ മേങ്ങി, സീതാസ്വയംവരം, വിപ്ലിന്നാഭിഷേകം, ഖരവധം, ബാലിവധം, തോരണയുദ്ധം, സേതുബന്ധനം, യുദ്ധം എന്നിങ്ങനെ ഏഴ്ഭിവസത്തെ കഥകളായി രചിച്ചിരിക്കുന്നത് മത്സരവെളികൊണ്ടായിരിക്കാമല്ലോ? ഏതായിരുന്നാലും കഥകളിയുടെ ആവിർഭാവം മലയാളികൾക്ക് ഭേദം അനുഗ്രഹമായിട്ടാണ് പരിണമിച്ചത്. കൊട്ടാക്കരത്തമ്പുരാൻ അച്ചുൽപന്നനായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, മാനവേദനോലും പാണ്ഡിത്യമുള്ള ആളായിരുന്നില്ലെന്ന് എല്ലാവരും സമ്മതിക്കും. ഏകാക്ഷരീയാകട്ടെ, റാജശ്ലീലാകട്ടെ വലിയ സാഹിത്യാസം ഞാൻ കാണാനില്ല. എന്നാൽ ഈ നൂറുതമ്പുരാന്റെ തശ്ശിന് ഒരിക്കലും ഡാനികരമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചേരിനെ നിലനിർത്തുന്നതിന് കഥകളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവെന്ന ഒരു സംഗതി മനസ്സിലാക്കാം.

കോഴിക്കോട്ടത്തമ്പുരാൻ 'കൂപ്പുഗീതി' നിർമ്മിച്ചതുപോലെ 'രാമഗീതി' എന്നാണ് അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ആജ്ഞാസരണം രാമപാണിവാദം നിർമ്മിച്ചത്.

കഥകളിയെ ഉപധാരികമായി നാട്ടുമെന്തും നാടകമെന്നും പറയാറുണ്ട്. നോക്കുക!

“കേനാപി തൽപദജ്ഞാ കില ദക്ഷയാഗ
നാട്ടുപ്രബന്ധമിതി സധിതേ പുനന്തു”

“സോഹമദ്യകരവൈ സകൌതുക
മന്യുവല്ലഭജയാമ്യനാഹ്നം”

എന്നാൽ കഥകളി നാട്ടുമാത്രമല്ല; അത് അവിടുടെ രാജാക്കന്മാരും ലക്ഷണങ്ങൾ കലർന്നു നിൽക്കുന്ന

ജാതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. നാട്ടുമെന്നത് അവസ്ഥാനുകൂതിയാകുന്നു. അതുതന്നെ രൂപകങ്ങൾ, ഉപരൂപകങ്ങൾ എന്ന് രണ്ടായിപ്പിരിയുന്നു. നാട്ടും വാക്യാത്മാദിനയമാർത്തിനാൽ സസാദ്രയമാണ്; ഗുണമാകട്ടെ ചേവലോ താളലസാദ്രയവുമാകുന്നു. ഗുണവും താണധപലാധ്യഭോഭന ചെലായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഗുത്യം ഇവയ്ക്കു രണ്ടിലും മദ്ധ്യ ആണ് വരുന്നിടമെന്നത്. അത് പാത്മാദിനയവും ഭാവാദ്രയവും ആണ്. കഥകളി ആ ഇനത്തിലാണ് പെടുന്നത്.

നാടകത്തിൽ നടന്മാർ തന്നെ സ്ത്രീകളെയും ചുണ്ണികളെയും ചൊല്ലിക്കൊണ്ട്, മുദ്രകൈകളുടെ സഹായം അപേക്ഷിക്കാതെ, അഭിനയം നടത്തുമ്പോൾ കഥകളിക്കാർ മുകുടാവം അവലംബിച്ച് പാട്ടിന്റെ അർത്ഥത്തെ അംഗവിക്ഷേപാദികളാലും മുദ്രകൈകളെക്കൊണ്ടും മറ്റും പ്രകാശിപ്പിച്ച് ആടുന്നു. നാടകം പ്രൊത്സൃത്തമായിരിക്കണമെന്നുണ്ട്. കഥകളികളിലും അങ്ങനെതന്നെയാണ് സാധാരണ കണ്ടുപറയുന്നത്. എന്നാൽ കഥകളിക്ക്, നാടകങ്ങളിലെപ്പോലെയെ അതവിഭാഗമോ, ഗുഹാരവീരസങ്ങളിൽ ഒന്ന് അംഗീയായിരിക്കണമെന്നുള്ള നിർബന്ധമോ ഇല്ല. ചുവാടിപഞ്ചസന്ധികൾ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കയാൽ നാടകീയകഥ ഘോരപ്രതിഘോരതുപരതിലാണ് മുന്നോട്ടു പോകുന്നത്. നളചരിതം കഥ ഒഴിച്ചാൽ മറ്റൊരു കഥകളിയിലും ആ വ്യവസ്ഥ കാണാറില്ല. ദൂതാഹ്വാനം, വധം, യുദ്ധം, രാജ്യാഭിഷേകവിദ്യവം, വിവാഹം, ഭോജനം, ശാപോന്മുക്തി, മൃത്യു, രത്നം, ദന്തരേഖയും, നഖരേഖയും, ശമനാധരപാനാദികൾ, നഗ്നാഭ്യവശോധനം മുതലായി നാടകങ്ങളിൽ വർദ്ധമായിട്ടുള്ളവ മിക്കതും കഥകളിയിൽ അംഗീകാര്യമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. വധമോ വിവാഹമോ അഭിനയിക്കാത്ത ആടകഥ ഇല്ലതന്നെ. യുദ്ധമില്ലാത്ത കഥ ആടിയാൽ തെരളിലുപിടിക്കുന്നവനും തിരി ചൂണ്ടുന്നവനും മാത്രമേ കാണാനാണായിരിക്കൂ. ശാകന്തളംകുമരയെ ആടുകഥയായി രചിച്ച കവി അതിലെ രസികക്കൂട്ടനായ വഞ്ചത്താനേ ഒരു അസുരനാക്കിയിരിക്കുന്നത് യുദ്ധത്തിന് ഒരു അവസരം ഉണ്ടാക്കാൻ മാത്രമാണല്ലോ. കഥകളികൾക്കു പറഞ്ഞുവരുന്ന മറ്റൊരു ദൃഷ്ട്യം

വിഷേഷപരമോലൈ പ്രകാശിപ്പാൻ സാധിക്കുമുളളു. വാരിയ
 യോർ കേവലം ചെയ്തായി തോന്നുന്ന ശൃംഗാരവും സരസ
 നായ ഒരു നടന്റെ അഭിനയശയിൽ ആദാസമായിത്തോന്ന
 കയില്ല.

കഥകളിക്കാർ ഉപജാവിച്ചു വരുന്ന ചേഷ്ടാഭാ
 കളേയും മുട്ടികുന്നരിനോയും സംബന്ധിച്ചും ആക്ഷേപം പൂ
 പ്പെടുവിച്ചുകഴിട്ടുണ്ട്. അവയെ എല്ലാകൊണ്ടും കാലാനുസൃതം
 പരിഷ്കരിക്കുന്നില്ല എന്നതു നാമതക്കു മോട്ടും. നാടകത്തിൽ
 അഭാസനാമമുള്ള പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നത് അപൂർവ്വാത്;
 അഥവാ പ്രവയിപ്പിച്ചാൽ സ്വാഭാവികത തോന്നാകുമില്ല.
 കഥകളിയുടെ സ്ഥിതി വേറെയാണു്. രാഗിണാദികളും മറ്റും
 മാണ് അതിലെ പാത്രങ്ങൾ. സാധാരണജീവിതയിൽ ഉടഞ്ഞാ
 ത്തിരിക്കുമ്പോഴിൽ വന്നു് ചുറ്റക്കുകൾ മറ്റും കാണിച്ചുതുട
 ങ്ങിയാൽ, ആരാണ് കാണാൻ വരുന്നത്? കോപതാപാദി
 സാത്വികഭാവങ്ങളുടെ സമൃദ്ധ സ്മരണത്തിന്നു് പച്ച തുടങ്ങിയ
 മുട്ടികൾ കൂടിയേ തീരൂതാനും. ഈ ആക്ഷേപങ്ങളെല്ലാം
 നിസ്സാരങ്ങളാണ്. എന്നാൽ “സാഹിത്യരസം കണികാമാൻ
 പോലും ഇല്ലാത്ത ഒരു വളരെ കഥകൾ ഉണ്ടു്. അവയിൽ
 പലതും അഭിനയരോഗ്യമുള്ളായിക്കരുതുന്നമുണ്ടു്.” ഈ
 ആക്ഷേപം കോളാടി ഗൗരവമുള്ളതാണല്ലോ.

നാട്യവസ്തുവിന്നു് സാഹിത്യത്തന്നെ അതുതാപേക്ഷിത
 മല്ല. “രസങ്ങളുടെ സമ്മിശ്രണം, രസഗതിയിലുള്ള സ്തംഭനം,
 രസങ്ങൾക്കു ക്രമേണ ചെയ്യുന്നതായ നാദിഗൃദ്ധി, ലക്ഷ്യശ്രോത്ര
 ങ്ങൾക്കു കൊടുക്കുന്നതായ സുഖം ഇത്യാദികളാകുന്ന ഒരു
 കൃതിക്കു് രാഗപ്രയാഗത്തിൽ വിഷയം സമ്പാദിച്ചു കൊടുക്ക
 ന്നതു്. അവയിൽ അധികാരവും നടന്മാർ വശീകരിച്ചിരി
 കുന്നവയും ആണു്. രംഗത്തിൽ സരസസരസങ്ങളായി തോ
 ന്നാവുന്നവരാകുന്ന നേരമെറിച്ച് രചനയായി കവിത
 മുള്ള അനേകം കൃതികൾ മനോരാജകമായി തോന്നാതെയും
 ഇരിക്കുന്നു.” നാട്യവസ്തുവിന്നു് സാഹിത്യത്തന്നെകൂടി ഉണ്ടായിരി
 കുന്നത് സ്വസ്ഥ്നത്തിന്നു സൗരഭ്യം ഉണ്ടായാലെത്തന്നെയോ
 അതുപോലെ ഏതൊക്കെകാഴ്ചയിരിക്കും.

ഇനി ഈ ആക്ഷേപത്തിന് വല്ല അടിസ്ഥാനവുമുണ്ടോ എന്നുകൂടി ചിന്തിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പുരോഹിതകൾ കഥകളി കളെ ശാകുന്തളാദി നാടകങ്ങളോടാണു താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നത്. എല്ലാ നാടകങ്ങളും ശാകുന്തളം, ഉത്തരരാമചരിതം ഇത്യാദി കളെപ്പോലെ കാവ്യരസസമ്പന്നങ്ങളാണോ? സംസ്കൃതത്തിൽ തന്നെ ഉത്തമകാവ്യകോടിയിൽപ്പെടുന്ന ഏതു നാട്യഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ട്? ആ സ്ഥിതിക്ക് അന്യർത്ഥം പരം കഥകളികളുള്ളതിൽ ഒട്ടേറെ എണ്ണത്തിന് കാവ്യഗുണം ഇല്ലെന്നു വെച്ച്, കഥകളിയെ പൊതുവേ ആക്ഷേപിക്കാവുന്നതാണോ?

കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാന്റെ കാലശേഷം രാമനാട്ടത്തിലെ വേഷാദിധാനത്തിലും മറ്റും വലുതായ ഭേദഗതികൾ വന്നുചേർന്നിട്ടുണ്ട്. മുടിമേറാലിൽ മലയോഗിച്ചുവന്ന പാളക്കിരീടങ്ങളും മറ്റുമായ് ആദ്യകാലത്ത് കഥകളിക്കാരുടെ മറ്റും ഉപയോഗിച്ചുവന്നത് ചട്ടി കയ്യാണു ഏറ്റവും ഇന്നത്തെ രീതിയിലുള്ള ഉടുത്തുകെട്ടും അത് ഇല്ലാതിരുന്നു. അതിനും പുറമെ വേഷക്കാർ തന്നെയാണു പാടാറുണ്ടായിരുന്നതും.

ഈ രീതിയിൽ ചില ഭേദഗതികൾ ആദ്യമായി വരുത്തിയത് വെട്ടുതുരുമ്പുരാനമേ. അദ്ദേഹം പാളക്കിരീടം കളഞ്ഞു ഇന്നത്തെ മൂലമുള്ള കിരീടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി. മുഖത്തു മനയോല തേയ്ക്കുക, ഭേദത്തിൽ കുപ്പായം ധരിക്കുക ഇത്യാദി പരിഷ്കാരം വരുത്തിയതും അദ്ദേഹമായിരുന്നു. എല്ലാവർക്കും പുറമെ നടക്കാർ തന്നെ പാടുന്നതായാൽ ദാവസ്സരണം വേണ്ടപോലെ ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നു കണ്ട് പ്രത്യേകം പാട്ടുകാരായും അദ്ദേഹം എപ്പെടുത്തി. അതിനോടുകൂടി മേളക്കൊട്ടുപ്പിനായി മുള്ളത്തിനു പുറമെ ചെണ്ട കൂടി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു.

ഇപ്പോൾ കഥകളിയ്ക്ക് തെക്കൻ എന്നും വടക്കൻ എന്നും രണ്ടു പ്രധാന രീതികൾ നടപ്പിലിരിക്കുന്നു. ഇവയ്ക്ക് പ്രധാന കാരണഭൂതന്മാർ കല്ലടിക്കോടൻ, കുപ്പിങ്ങാടൻ എന്നീ നമ്പൂരിമാരാണ്. കുപ്പിങ്ങാടൻരീതിയിൽ രസാഭിനയത്തിനും കൈമുദ്രയ്ക്കും ആണ് പ്രാധാന്യം. കല്ലടിക്കോടനാ

വളരെ ചൊല്ലിയാട്ടത്തിനും കലാശപ്പെട്ടിട്ടിനും പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചു. കുപ്പിക്കാടൻ ഓരോ കൈയും ഈരണ്ടു പ്രാവശ്യം കാണിക്കണമെന്നു വ്യവസ്ഥചെയ്തു; കല്പദ്രുമാടൻ അത് പോലെയാണു വച്ചു. കുപ്പിയത്തീടിന്റെ വൈവിധ്യം വരുത്തിയതും, മുടിയും കുമ്പയും നടുപ്പിലാക്കിയതും കുപ്പിക്കാടന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണമായിരുന്നു. എന്നാൽ പാട്ടിന്റെ ഒരു ചങ്കിടി കൂടി ആവശ്യമാണെന്നു വെച്ചത് കുപ്പിദ്രുമാടനാണ്. ഈ രണ്ടു രീതികളും അത്യാത്മീയനായൊരു മനുഷ്യൻ അവ ഏകാകരകലനം ഒരു നിശ്ശബ്ദമായിത്തന്നെ ഇപ്പോൾ മിക്ക ദിക്കുകളിലും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

ആട്ടത്തിന്റെ പ്രധാനാശയങ്ങൾ കൈയ്ക്ക്, മെട്ട്, ചൊല്ലിയാട്ടം, രസവ്യാസന ഇവയാകുന്നു. ആട്ടക്കാർ കുമ്പമാണു ദിക്കുകളോടും മുഖത്തിന്റേയും സഹായത്തെ മാത്രം അറിവാം. ബിച്ച് വിവിധപദാത്മങ്ങളെ രംഗംവരിതത് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്ന കാട്ടു അതിരമണീയമാണ്. ചിത്രകാരൻ വിവിധവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടും, സാഹിത്യകാരൻ പദങ്ങളെ കൊണ്ടും നിർമ്മിക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾ ആട്ടക്കാരുടെ ഹൃദയവിരചിതമായ ചിത്രങ്ങളോടു സമീപത്ത് അനുശോഭിക്കുകയ്ക്ക് പര്യാപ്തം. എന്നാൽ ഈ കൈകൾ അറിയുന്നതിന് സാധാരണക്കാർ വിചാരിക്കുമ്പോലെ അത്ര പ്രയത്നമില്ല. ചുറ്റും കൈകൾ മിക്കവാറും ഭരതശാസ്ത്രപ്രദീപ്തങ്ങളാണല്ലോ. പിറ്റേ ദേശാന്തരം മാത്രമേ മലയാളികൾ വരുത്തിട്ടുള്ളൂ.

ഒരു നല്ല ആട്ടക്കാരനാകണമെങ്കിൽ മെയ്സപാധീനത പോലെയാവേണ്ടതിരിക്കണം. എന്നാൽ എത്ര കാലം കളരിയിൽ വെച്ച് നിൽക്കും ചവിട്ടും ഏറ്റിട്ടാണ് ഈ മെയ്സപാധീനത വരുത്തുന്നതെന്നോർക്കുമ്പോൾ കഥകളിക്കാരെക്കുറിച്ചുതന്നെ ഓർമ്മയുണ്ടാകുന്നതുപോലെ ആർക്കും അതുകൊണ്ട് തോന്നാതിരിക്കയില്ല.

‘ആട്ടങ്ങളാടി നടക്കുന്നില്ല ചില

കൂട്ടം ജനം പണം മോഹിച്ചെന്ന്’

അവരെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ പരിഹസിച്ചിട്ടുള്ളത് കേൾക്കുന്നവർക്കു മനസ്സിലാക്കേണ്ട വേണം പാവമാണ്. നിർദ്ദിഷ്ടം ഇരിപ്പിലും കലാശംചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതും ഒക്കെ മെയ്സ അതേ ക്ഷീതമായിരിക്കുന്നു.

നടം ചൊല്ലുമ്പോൾ ആടേണ രീതിയാണ് ചൊല്ലിയാട്ടം. പ്രാഗാഢപക്ഷാഭിമുഖ്യം പതിഞ്ഞ മട്ടിലുള്ളവരായാൽ അവ ചൊല്ലുമ്പോൾ പതിഞ്ഞ ആടേണെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ. അതായത് തിരക്കിലുണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ നായകൻ നായികയെ പിടിച്ച് ഒരു ദിക്കിൽ നിറുത്തിയ ശേഷം കുറച്ച നേരം പ്രേമപൂർവ്വം അവളെ അംഗപ്രസംഗം നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന് നോക്കിക്കാണൽ എന്ന പേർ. വില ആട്ടുകാർ ഇതിനായി ഒരു വളരെ സമയം ചെലവിക്കുന്നതായി കാണാം. നായകനായ ഒരു ഭാഗ്യവശമായിട്ട് മറ്റൊരു നായകൻ നായിക സമയമാണിത്. നോക്കിക്കാണലിനു ശേഷം പതിഞ്ഞാട്ടം തുടങ്ങുന്നു. അപ്പോഴെല്ലാം കാണികളിൽ ചലനം ഗാഢനീദ്രയിൽ ലയിച്ചു കഴിയും. പതിഞ്ഞാട്ടത്തിന് നേരം വിപരീതമാണ് ചാടിയാട്ടം. ഇത് ഒരു മാതിരി ഉറക്കത്തോടുകൂടുകയും ചെയ്യും. ചൊല്ലുമ്പോൾ വേണ്ടത് ചാടിയാട്ടമാകുന്നു. ഈ രണ്ടുതരം ആട്ടങ്ങൾക്കും മദ്ധ്യേ ഇടത്തരം ആട്ടം എന്നൊന്നു കൂടിയുണ്ട്. നടന്നുകൊണ്ടുള്ള ചൊല്ലിയാട്ടത്തിനാണ് ഈ പേർ പാഴായതെന്നത്. ഇങ്ങനെ ചൊല്ലിയാട്ടം മൂന്നു വിധമാകുന്നു.

രസഭാവവികളെ വേർപോലെ സ്മരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പാടവമാണ് രസവാസന. ഉത്തമനായ നടന്റെ നടന ചാതുരി സവിശേഷം കാണിച്ചുപറയുന്നത് ഈ വിഷയത്തിലാകുന്നു. കേവലം അഭിനയംകൊണ്ടു മാത്രം രസവാസന പാടവം സിദ്ധിക്കുന്നില്ല. മനോധർമ്മം പ്രയോഗിച്ച് തന്മയത്വം വരുത്തി ആനന്ദത്തിന് വിജയത്തുവർന്നെന്നു മുഖമൊഴിയിരിക്കുന്നതിന്റെ രഹസ്യം ഇതാണ്. വിലച്ചോൾ പാസ്സം വിപരീതങ്ങളായ ഭാവങ്ങളെ ഒരു കാലത്ത് ആടേണതായി വരും. തന്മയത്വങ്ങളിൽ നായകനായിരിക്കുമ്പോഴൊക്കെ നടന്മാർ കാര്യകേരിപ്പോകുന്നതിൽ അല്പതപ്പൊഴുവാറുണ്ടോ?

“കോക്കി നിറുത്തും കണ്ടു ചെല്ലെന്നു ചിന്തിച്ചു
എങ്കൊന്നു വിരഹത്തെ ശങ്കിച്ചിതാ

ഏകലോചനാമൊഴി കോപമോ നിന്നെയും

ശോകമോടപരണ നോക്കു പതിമേരും'

എന്ന പദം ശരിയായ് ആടി മറുപിടിക്കുന്നതിന് സാധാ
രണ നടന്മാരെക്കൊണ്ട് ഒരിക്കലും സാധിക്കയില്ല. അതു
പോലെതന്നെ

'തികൾക്കു ചില കേൾക്ക വാചം ദേവ ദേവ മേ

എന്തുളളവാലുമെല്ലാം നീതാൻ സമീകരേണോ'

എന്ന പട്ടുതെ അഭിനയിക്കുമ്പോൾ വജ്ര, ഭരം, കോപം,
ശോകം ഇത്യാദി വിവിധഭാവങ്ങളെ ഒന്നോടൊന്ന ഇടസ്
സ്സാക്കിപ്പോക്കി വരണം. അത് നല്ല വിഷയമാണെന്ന്
അപ്പം ആലോചിച്ചുനോക്കിയാൽ അറിയാം.

ഭാവാഭിനയവിഷയത്തിൽ വേറെയും ചില ദർശകങ്ങൾ
ഉണ്ട്. നടന് നായകന്റെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി പഠിപ്പുണ്ണു
മായ മഞ്ജനാ ഉണ്ടായിരിക്കണം. കഥയിലെ അംഗിയായ
സേതിന് അതുനന്നായിട്ടുപോലെ തടംഗമായ സെത്തെ
ഒരിക്കലും അഭിനയിച്ചുകൂട. നാട്യശാസ്ത്രപരിതത്തിലെ നായ
കൻ പ്രസ്താവ ശാന്തനാണല്ലോ. ഒരു ശാന്തസം കഥയിൽ
ആപാദമൂലം വ്യപിപ്പിക്കുന്നതാലും നാം കാണണം.
അങ്ങിനെ ഇരുന്ന അന്യമംഗളന്റെ പ്രശ്നരൂപത്തെ
പോലെ 'പാപ്പു'യായി ആടിയോൾ സവിമ്ലിത്തി സഭവിച്ചു
പോകും. അതുപോലെ തന്നെ നളചരിതത്തിലെ നളൻ
ധീരോദാമനനാണ്; എന്നാൽ കരുണയെ അഭിനയിക്കേണ്ട
മെട്ടുക്കൾ പലതുമുണ്ടുതാനും. അതുകൊണ്ട് നളന്റെ വേഷം
കെട്ടി ആടുന്ന നടൻ കരുണ അഭിനയിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ
കണ്ണീർ പൊഴിക്കുന്നതാൽ സഹൃദയരായ് സിരിക്കയില്ല.

ആട്ടത്തിന്റെ പ്രധാന അംശങ്ങളെപ്പറ്റി ഇവിടെ
സംക്ഷിപ്തമായി വിവരിച്ചു കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ ഇളകിയാട്ടം
എന്നൊരു സമ്പ്രദായം ഉള്ളതിനെപ്പറ്റി രണ്ടു വാക്കു കൂടി
പറയാതിരിക്കുന്നത് ഉചിതമല്ല. ഇത് നടന്റെ മനോധർമ്മ
പ്രകാശനത്തിന് നല്ല അവസരം നൽകുന്നു. ഇളകിയാട്ടത്തിൽ
ആടുന്നതിന് പദമൊന്നുമില്ല. കേവലം കൂട്ടയെ അവ
ലംബിച്ചു ചെയ്യുന്ന മനോഹരപ്രകാശനമാത്രം സ്ഥലകാലാദി

വസ്ത്രനയോ ആണ് ഇളകിയാട്ടം. ഒരു ശൃംഗാരപദം ആകി കഴിഞ്ഞുവെന്നിരിക്കട്ടെ; നടൻ ആട്ടം അവിടെ അവസാനിപ്പിക്കാതെ നായികയുടെ കേശാഭിപാദവസ്ത്രനയ്ക്കായെന്നു ചില നടന്മാർ ഇളകിയാട്ടത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതിലേക്ക് ചില മാതാശ്ലോകങ്ങൾ പാിച്ചുവെച്ചിരിക്കും. അതുകൊണ്ടാണ് ഇളകിയാട്ടങ്ങൾ പ്രായേണ ഒരു രീതിയിലായിപ്പോകുന്നത്. എന്നാൽ അതിവിശിഷ്ടമായ അപൂർവ്വ ചില നടന്മാരുടെ ഇളകിയാട്ടം കാണേണ്ടതു തന്നെയാണ്.

വേഷവിധാനത്തിൽ കഥകളി നടകളിൽനിന്നു വീടിന്നുമാറിരിക്കുന്നു. നാടകകളിന്മാർക്കു വേഷത്തെ സംബന്ധിച്ചു കഴിയുന്നത്ര സ്വാഭാവികത വരുത്താൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ കഥകളിയിൽ പച്ച, കഞ്ഞി, കരി, താടി എന്നിങ്ങനെ ചില ഭേദങ്ങൾ എണ്ണുന്നിയിരിക്കുന്നു. ഇത് ഒരു നൃതനയമാണെന്നു പറയുന്ന ചില രാഗികന്മാരെ കാണാം. എന്നാൽ ഒരു സംഗതി നാം പ്രത്യേകം ഓർമ്മിരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ആട്ടക്കഥകൾ സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ജീവിതത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്നവയെ അല്ല; അത്ഭുതപുരുഷന്മാരാണ് അവയിലെ പാത്രങ്ങൾ. നാടകത്തിലെ രാവണനെക്കുറേയാണ് 'അത്ഭുതവിഗ്രമധിക്കൂത ശക്തപരാക്രമനാകിയ നന്മതഞ്ചരായിപതി'യാണെന്നു തോന്നുമോ? കഥകളിയിലെ രാവണനോ? വേഷവും അലച്ചുവും ഭക്ഷണ കാണുന്ന മാത്രയിൽ തന്നെ, സാധാരണക്കാരിൽനിന്നു വ്യതിരിക്തനായ ഒരു അത്ഭുതപരാക്രമിയാണ് അവൻ എന്ന് ആർക്കും തോന്നാതിരിക്കയില്ല. അതിനും പുറമേ ശൃംഗാരവീരകൗമുദിഭാവങ്ങളുടെ സമൃദ്ധസ്തംഭങ്ങളായിട്ട് ചെലുത്തേണ്ടുന്ന ചായങ്ങൾ സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കഥകളിയിൽ 'പച്ച' എന്ന ശബ്ദം കേവലം സാങ്കേതികമാകുന്നു. പച്ചയ്ക്ക് മരം, ചുവപ്പ്, നീലം, എന്നീ നിറഭേദങ്ങൾ വരുത്തുന്നത് സാധാരണമാണ്. ക്ഷത്രിയന്മാരുടേയും അവരുടെ സമീവാദ്യപരന്മാരുടേയും വേഷം പ്രായേണ പച്ചയാണ്. പച്ച ആടിപ്പലിപ്പിക്കാൻ അധികം വിചാരിക്കേണ്ട. കൃഷ്ണപാത്രങ്ങളുടെ വേഷം കറുത്താണ്.

അതുതന്നെ കറുകുത്തി, നെടുങ്കുത്തി എന്ന രണ്ടു വിധത്തിലുണ്ട്. എല്ലാ നിയമത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി, ഈ വിഷയം ചെങ്കുട്ടിക്കുന്ന് എന്നു നിർണ്ണയിപ്പാൻ തരമില്ല.

ഫനമോദിവാനരന്മാരാണ് താടിക്കാർ; എന്നാൽ ഹവദാസ് വെള്ളത്താടിക്കാണെങ്കിൽ സുഗ്രീവനെ ചുവന്ന താടി വേണമെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ.

കൊട്ടാരത്താഴെ വേഷമാണ് ധരി. താടി, കർവ്വവേഷം ഇവ കൈ നവരത്നവും രാഗത്തിൽ അലരുന്നവരാണ്; എന്നാൽ റാദോ വേഷത്തിന്റേയും ബാലപ്പു റാദോ ചാതിരിയിൽ ആണ് ഇരിക്കേണ്ടത്.

കഥകളിയിൽ സംഗീതവും സാമിത്രിയും ഭംഗിയായി സമ്മേളിച്ചിരിക്കുന്നു. സംഗീതപ്രഭയാഗം മുഴുവനും സോപാന രീതിയിലാണ്. എന്നാൽ ഇരുകൈയ്ക്കും ദേശ്യസമ്പ്രദായവും പ്രയോജിപ്പാൻ ചിലർ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതു ശോഭനമായ പാർവ്വതാഭരണങ്ങളെ പാവവാൻ പാടില്ല. ഉചിതങ്ങളായ രാഗങ്ങളേയും ആനന്ദിയാ കൊള്ളാവുന്ന മട്ടുകളേയും തെരഞ്ഞെടുത്ത ഗാനങ്ങൾ വിളിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ കോട്ടാരം തമ്പുരാൻ, ഇരുകൈതമ്പി മുതലായ കവികൾ നല്ല സാമർത്ഥ്യ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അപാരത്തിൽപ്പരം ആട്ടക്കഥകൾ ഇപ്പോൾ കേരളത്തിൽ നേപ്പാളത്തിലും അവയിൽ മിക്കവയും രസസമ്പന്നങ്ങളാണെന്നു നിസ്തർക്കം പറയാം. പക്ഷേ മറ്റു സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയും ഇതുതന്നെയാണ്. ദേവകുന്താർ കാവ്യവയ്പാർ മടിക്കുന്നിട്ടത് മൂലമാന്മാക്കൾ പാഞ്ഞു കേറുമെന്നുള്ള പഴഞ്ചൊല്ല് നിരതകളല്ല.

അവസാനമായി ചിന്തിപ്പാനുള്ളത് കഥകളിയുടെ ഭാവിയെപ്പറ്റിയാണ്. അതിന് അതിഭാസ്യമായ ഒരു ഭാവിയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഇപ്പോൾതന്നെ ആട്ടക്കഥയ്ക്ക് അഖിലഭാരതപ്രശസ്തി ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഒരു വിദൂരസ്വന്യാരവും അവിരോണ വാണിയെക്കാനിടയുണ്ട്. ശ്രീകൃഷ്ണഭാഷി 'സ്വാമി'വിന്റെ അഭിനവനടന്മാരുൾക്കു നിരിച്ച വന്നാൽ ചിന്ന മലയാളികളും അതിനെ വേണ്ടപോലെ ആവദിക്കാനിരിക്കുമോ? ഏതാ

വിജനാപനം കഥകളിയുടെ കഥതീർപ്പു എന്നു വിചാരിച്ചു
 നെടുച്ചിട്ടവർക്ക് നിരാശയോ വഴികാണുന്നുള്ളു.

കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാന്റെ ശ്രുതികൾ.

തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാകവിത പ്രായേണ അസമയസ
 മാണെന്നാണ് പാണ്ഡിതാഭിപ്രായം. എന്നാൽ ഒരു കാഴ്ച
 പാവയേണിയിരിക്കുന്നു. ഒരു ദൂര്യോധ്വത്തിന് കവിതപത്തി
 ന്റെ സഹായം വേണമെന്നില്ല; കവിതപദ്മ ശ്രുതികൾ രാഗ
 ത്തിൽ ഫലിക്കാതെയും വരുന്നതും. ഉത്തരരാമചരിതം നല്ല
 ഒരു കാവ്യമാണെങ്കിലും രാഗത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചാൽ ലേശം
 പോലും ഫലിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കിരാതം ആട്ടക്കഥയ്ക്ക്
 വലിയ കാവ്യഗുണമൊന്നുമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അതു കാവ്യഭാ
 ഷക്കളെക്കൊണ്ടു നിന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും ആകാശം കൊ
 മ്മാവുന്ന കഥകളിൽ ഒന്നാണെന്നു സ്വസ്ഥമുതലാകുന്നു. കൊ
 ട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാന്റെ ശ്രുതികളിൽ കൊട്ടാരത്തിന്റെ കഥക
 ളിൽ കാണുന്നതിനുമുള്ള പാണ്ഡിത്യപ്രകടനമോ കവിതപ
 രേഖിതനെന്നോ ഇല്ലെന്നിരുന്നാലും, അവ ഒട്ടു മൂക്കാലും
 ആകാശം കൊള്ളാവുന്നവയാണ്.

കലയ സദാ രഹിനായകം
 ചിന്താധനികരകരവിഗളിതസുലഭം
 വിദ്വന്തനവചനി ഗണാധ്യക്ഷം. (കലയ)
 നമരയരോപരിതമുലശേഷമലനം--
 ദൂരതരശിശുശിശിഫാല
 വിധുഹൃദമഹിതമാനസനളിനീകനകം
 സരോജമമ ഭൂനയന

ഇത്തരം പദങ്ങൾ നിറമില്ല കവിയുടെ വാസനയില്ലായ്മയെന്നു
 എന്നു പറയാവുന്നതല്ല. അഥവാ ഒരു കവി എന്ന നിലയിൽ
 അദ്ദേഹം പാണ്ഡിതന്മാരുടെ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രമല്ലെന്നു
 വന്നാൽ തന്നെയും കഥകളിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാ
 കയെന്ന നിലയിൽ സർവ്വമാനസ്യരഹിതനാണല്ലോ.

കൊട്ടാരക്കരയെന്നവസാന്റെ കൃതികളിൽ, കഥകളിപ്രസ്ഥാനത്തിനു പിന്നീട് വന്നുകൂടിത്തുള്ള ദൃഷ്ടാന്തമൊന്നുമില്ല. എല്ലാ കഥകളുടേയും പ്രാരംഭത്തിൽ ഒരു ശ്രംഗാരപദം വേണമെന്ന് പിൽക്കാലത്തേ കവികൾക്കു നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഈ വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ച് പ്രസിദ്ധ നിരൂപകനായിരുന്ന പി. കെ. നാരായണൻ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തുകൊടുത്ത അഭിപ്രായത്തെ ഇവിടെ ഉൾപ്പെടുത്തുകയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു:—“ശ്രംഗാരപദങ്ങൾ സാധാരണ ആട്ടക്കഥകളിൽ കാണാമെന്നുള്ളത് ഏകദേശം ഒരുറ്റിൽ പിടിച്ചുപോലെ തോന്നുന്നു. പിന്നെയും ഒരു വിശേഷമുള്ളത് ഭാര്യ ഭർത്താക്കന്മാരുടെ സംവാദങ്ങളിൽ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ ഏതെങ്കിലും അറിവില്ലാത്ത കവികൾ പുരുഷന്മാർക്കു കിട്ടിയൊന്നു പ്രായ്ക്കനകൾ സ്ത്രീകളുടെ മുഖങ്ങളിൽ നിന്നും പുറപ്പെട്ടിട്ടിരിക്കുന്നതാകുന്നു. ഇതിനു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ, സിംഹധവജചരിതത്തിൽ,

കാമത ശ്രംഗാ നി മാമകവാക്യം പൈതേതൻ വാണിമനേ
ശാന്തേ മാനിനി സാമജഗാമിനി

മാതേലുംമലമാർകലമഹിതേ,

ഇങ്ങനെയുടങ്ങി കാമന്റെ പരാക്രമങ്ങളെ വർണ്ണിച്ച് അതിനിടയ്ക്കു ചെന്നതിൽ പ്രാവശ്യം രാജാവ് ചെയ്യുന്ന പ്രായ്ക്കനകൾ ഉത്തരവാരി ഭാര്യ പറയുന്ന വാക്ക്,

വാരിശാസ്ത്രമാതൃപാ ദൂരിതപാപ

മാമകേളിയെണ്ണതിനു പാശമുണ്ടു മോഹമിസ്

സോമബിംബഗിനു കാണുക മാമകപ്രാണനായക

കാമകേളി ചെയ്തിടവാൻ താമസിപ്പിക്കാല്ലേ ദവാൻ.

ഇത്യാദി അസംബന്ധമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഈ സ്ത്രീയേ ശാന്ത എന്നു രാജാവിനേക്കൊണ്ട് സംബോധന ചെയ്തിട്ടു കവി എത്രമാത്രം കഥയില്ലായ്മയേ പ്രശ്നിച്ചിരിക്കുന്നു! പ്രായേണ ആട്ടക്കഥകളിൽ വെതീസംഭാഷണങ്ങളുടെ വിഷയങ്ങൾ കാമദേവനും ചന്ദ്രനും കോകിലജാലവും കേളിസന്ദന്ധവും മന്ദപവനനും കേകീജാലവും ഇവയോടു ചേർന്നു മറ്റു സാമഗ്രികളും മാത്രമാണെന്ന് അനേകകഥകളെക്കൊണ്ടു തെളിയിക്കാവുന്ന

താഴെ. ഇതിൽ ദേവേന്ദ്രൻ മുതലായ സ്ത്രീലബ്ധന്മാരെയും, അംബരീഷൻ മുതലായ പാരുഷികന്മാരെയും കവികൾ ഒരേ നകത്തിൽ കെട്ടിക്കാണുന്നതു വളരെ കഷ്ടമായിരിക്കുന്നു. നാദോഡകളെക്കൊണ്ടുപോലും

മല്ലസാരകതുല്യ നിന്നെ ലഭിച്ചതോർന്നാർ
നല്ല പൂണ്ണഗിന്നല്ലോ സപാദം മേ
മല്ലസാരക കേളിയാടുക മോഹനാനാഥ
പല്ലകമലദളലോചന വിരവൊട്.

എന്നു പറയിക്കുന്ന കവിസ്തു് സ്ത്രീഹൃദയമധ്യാനത്തിന്റെ കണികപോലും ഉണ്ടെന്നു പറയാമോ?" മഹാകവി ഉണ്ണായി വാല്യനാകളല്ല, ആ മാതിരി രംഗത്തെ,

കാത്തർ കനിഞ്ഞു പറയുന്നൊരു ചാ-വാക്യം
പൂന്തൻ തൊഴും മൊഴി നിശ്ശയ വിദളകവ്യം
ധ്യാനം തുപാമമപാസ്യ വിശേഷനനം
സപാദൻ മമദാ പൂരവരേ സാദ തേന ദേവേ.

എന്ന ദോഷത്തിലാക്കിക്കളഞ്ഞു. ഈ മാതിരി വ്യക്തത കൊട്ടാക്കടത്തുവരാൻ പ്രതികളിൽ കാണാതെ ഇല്ല. വിവിധ കഥകളിൽ ഏതൊരു ഇല്ലത്താനും. ഭാഷക്കാരവിദ്യത്തിന് വേണ്ടി പുരാണകഥയ്ക്കു ധ്യാനമുള്ള പാത്രങ്ങളെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന സമ്പ്രദായവും അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചു കാണുന്നില്ല.

തന്മൂലം തീരെ അപൂർണ്ണനെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. പ്രസിദ്ധന്മാരായ പൂർവ്വകവികളിൽ പലരുടെയും ആശയ വിശേഷങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അവിടവിടെ കാണാറുണ്ട്. കോട്ടരം കേരളവർമ്മയുടെ രാമായണം പോലും അദ്ദേഹം വായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന അർത്ഥശ്ലോകാന്തങ്ങളെ സംവാദം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു

അർത്ഥശ്ലോകാന്തം:—ദേവേന്ദ്രന്മാരേ

രാജകുമാരന്മാർ നിങ്ങളെ ചരിതം

രാജസമധികമെന്നോക്കേ

അല്ലാമർ:—ഭാഗ്യവ മുനിവര രാമ

ശത്രുവുമെന്തിയെന്നുതന്നെ കണ്ടി-

ട്ടതു നിനമേറ്റൻ മുനിവരെന്നും

ഭാഗ്യവാൻ:—വൃദ്ധനാകുമൊരു സിംഹിമരിയെ നീ
തത്ര റെന്നിച്ചതു യുക്തമോന! (രേ രേ)

രാജാമൻ:—അവൾ മന മാനുവല്ല മുനീന
ശ്രമേതൊരിതമൊരുമൻ (ഭാഗ്യ)

ഭാഗ്യവാൻ:—ഈ ത്രിമയം ശമയേഴും കൃഷ്ണം
മെല്ലെ വന്നുമിതി കേട്ടിപ്പേ നീ? (രേ രേ)

രാജാമൻ:—സത്യമോന നീ മൊന്നതും ഭാഗ്യവാ
നെന്നു ഞാനവനാകുന്ന മോ? (ഭാഗ്യ)

ഈ ദേശങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത കുറിയും കേരളവർമ്മാചരണവുമായി നല്ല പരിചയം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. അതുകൊണ്ട് കൊട്ടാരക്കരരാജാവിന്റെ കാലം എൻ-നും വൃദ്ധ-നും ശേഷമായിരുന്നു എന്നും നിശ്ചയിക്കാം. വൃദ്ധ-നാക്കിയ മദ്ധ്യ രാമിക്കപ്പെട്ടതും വൃദ്ധ-രാജാക്കന്മാരോടൊന്നും വെളിപ്പെന്നതും ആവ പഴയ ചരിത്രം.

‘കൃഷ്ണനാട്ടുക്കുളം രാമനാട്ടുക്കുളം

കൃഷ്ണകുളം രാമനാട്ടുക്കുളം’

എന്നിങ്ങനെ രാമനാട്ടുക്കുളത്തിലുള്ള പ്രസ്താവ കാണുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലം എൻ-നും വൃദ്ധ-നും ശേഷം ആയിരുന്നു എന്ന് നിസ്തർക്കം പറയാം. സാഹിത്യ ചരിത്രം രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കാൽ ‘വീരകേരളവർമ്മ’യെപ്പറ്റി ഞാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം എഴുതുന്ന കാലത്ത് കൂടുതൽ ഗവേഷണം ചെയ്തെടുത്തായി വരികയും ‘സ്റ്റോർമാനപലി’നെ ആസ്പദമാക്കി സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവം അടിസ്ഥാന രേഖയാണെന്നു തെളിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവരികളിട്ടിട്ടുള്ളയുടെ കാലത്ത് നാം വാണിരുന്നതിന് വീരവിവർണ്ണ ആയിരുന്നു എന്ന് തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ സ്പഷ്ടമാണു ഞാൻ തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നും ഒരു വീരകേരളവർമ്മ ഉണ്ടായിരുന്നു; എന്നാൽ അദ്ദേഹം ദേശിക്കുനാട്ടു രാജാവായിരുന്നു. കറുപ്പു കാലം കഴിവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് രവിവർമ്മനാൽ തുല്യ പൂർവ്വപുനരാനു നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

“പ്രൗഢ-മത പുരുഷാതി മാനുഷ-പുരം നാൾ
തിരുവിഴിയിൽ കോയിക്കൽ എഴുന്നള്ളിയിരുന്ന് മുടിഞ്ഞള്ളി
യത്ത്. നാളെ മതൽ നായിനാൽ ഇരവിവർമ്മ ഇരുന്നള്ളി
യിടത്തിൽ പണ്ടാരത്തിൽ മൂപ്പ വാണം. വൃന്ദ-മതൽ ആവ
ണിമാതാ മത-മത- തൃക്കേട്ടനാൾ തിരുവനന്തപുരത്ത്
പിപാതത്തു കോവിലിൽ എഴുന്നള്ളിയിരുന്ന് മുടിഞ്ഞള്ളി
യത്ത് നാളെ മതൽ നായിനാൽ രാമവർമ്മ മൂപ്പ വാണം”
എന്നൊരു രേഖയുള്ളതിന് പുറമെ പർവ്വ-ലെ ശ്രീപരമനാഭ
ക്ഷേത്രവരിയിൽനിന്ന്, ശ്രീവീരകേശവർമ്മ ദേശീയനാട്ടു
രാജാവായിരുന്നെന്നും അദ്ദേഹത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് നാട്ടു
വാഴുന്ന തമ്പരൻ തൃപ്രാപ്പൂർ മൂപ്പ് സ്ഥാനം നൽകിയെന്നും
അദ്ദേഹം വൃന്ദ-ൽ നാട്ടുനീക്കി എന്നും നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാം.
ഇവയ്ക്കു പുറമെ വൃന്ദ-ലെ ഒരു രേഖയിലും ഈ ദേശീയ
നാട്ടുവീരകേശവർമ്മയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവമുണ്ട്. വേറെ ഒരു
വീരകേശവർമ്മ അതിനടുത്തൊരു വേണാട് വാണിട്ടുമില്ല.
അതുകൊണ്ടാൽ കൊട്ടാരക്കരയമ്പലം നെടുമങ്ങാട്ടു രാജാ
വായിരുന്ന വീരകേശവർമ്മയുടെ ഭാഗീദനനായിരുന്നു എന്ന്
ഞാൻ ചൊല്ലുന്നത്. ആ കേശവർമ്മയെ എളുപ്പിട്ടതുസ്വരൂപ
ത്തിലുള്ളവർ സഹായിച്ചു എന്നുള്ളതും ഈ ഉപാസത്തിൽ
മോദാദ്ബലകൾക്കിരിക്കുന്നു.

കോട്ടയം തമ്പരൻ.

കേരളത്തിൽ ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഒരുത്തർ സ്ഥാനം
സമ്പാദിച്ചു കൊടുത്തത് കോട്ടയം തമ്പരനായിരുന്നു. ഈ
പ്രൗഢകവികളുടെ കാലത്തെപ്പറ്റിയും ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങൾ
ഉണ്ട്.

അസ്തി സ്വവിത്താർജ്ജിതവീര്യധാതാം
ശാസ്ത്യാ ഹരിശ്ചന്ദ്രകലോദ്ഭവാനാം
പുതർ പിപതിനാം പുരളീതി നാമ്നാ
പുരീ പുരാതാനിനിഷേവകാനാം
ഹിമാനന്ദർഷഗുണശാലിതയാ തൃപാന്നാം

പ്രജാധിപതാ നിജകരാത്തസമൃദ്ധതേജഃ
കാമപ്രദാനമിതകല്പമഹീതാദിസ്സ
ചിന്താമണിർജയന്തി കേരളവർമ്മനാമഃ
തദനന്തരേണ നിർമ്മിതം തദിദം പാലപട്ടവാരം കഥാമൃതം
സ്വദത്തേ സ്വദതാം ചയാലയൈവതുനാമാശ്രയി സമർത്ഥി-
[താത്മനാം.

എന്നിത്രയും വചനമോടുകൂടിയതിനും സമൃദ്ധ് അറിയാവുന്നതു് ഇക്കവി ഒരു കോട്ടയം കേരളവർമ്മയുടെ അനുഭവനോ അനന്തരവനോ ആയിരുന്ന എന്തെങ്കിലും മാത്രമാണു്. എന്തു കേരളവർമ്മ? കവിയുടെ പേരൊതു്? അദ്ദേഹം എന്തു കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നീ സംഗതികൾ അറിയുന്നതിനു് ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ പരമാവധിയില്ല. കോട്ടയം രാജവംശത്തിനു് വളരെ പഴക്കമുണ്ടെന്നുള്ളതിനു് സംശയമില്ല. എന്നാൽ ക്രമേണ ഈ വംശം കോലത്തിരിയുടെ പ്രതാപത്തിനു് കീഴ്പ്പെട്ടിരിക്കണമെന്നു്. കോട്ടയം താലൂക്കു മുഴുവനും കോലത്തിരിയുടെ സ്വാധീനമായി. പക്ഷേ ഏറെക്കാലം കഴിഞ്ഞുവന്നതന്നെ പാളീശ്ശേരി കോട്ടയം വീണ്ടെടുത്തു എന്നു മാത്രമല്ല, അതിനുമുറുമുള്ള ദേശങ്ങളും സ്വാധീനപ്പെട്ടു. വരനാട്ടിൽ കുറുപ്രനാട്ടുരാജാവിനു് ഭാഗിച്ചുകൊടുത്തിരുന്ന സ്ഥലം ചില വാദങ്ങൾ പറപ്പെടുത്തിയ്ക്കു് അവർ പിടിച്ചെടുത്തതായി മലയാളചരിത്രത്തിൽ കാണുന്നു. ക്രിസ്റ്റാബ്ദം പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടു് അവസാനിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ താമരശ്ശേരിനാടും അവർ കൈവശപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. ഇങ്ങനെ കൊല്ലവർഷം ഏഴാം ശതകത്തിന്റെ ചതുർഥാദത്തിൽ അതിബലവാനായ ഒരു കോട്ടയം രാജാവിനെ ആണ് നാം കാണുന്നതു്. അക്കാലത്തു് ആ രാജകുടുംബം മൂന്നു ശാഖകളായി പിരിഞ്ഞു. അതിൽ പടിഞ്ഞാറേ കോവിലകം പാട്ടു്തിരിലും, കിഴക്കേ കോവിലകവും തെക്കേ കോവിലകവും കോട്ടയത്തു് ആണ് സ്ഥാപിച്ചിരുന്നതു്. വരനാട്ടു് കീഴടക്കിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ മാനന്തവാടി എന്ന സ്ഥലത്തെ തലസ്ഥാനമാക്കി.

മഹാമഹാജിടത്തു് കോട്ടയം രാജാവു് ഇല്ലീമ്പകാജമാരി സഖ്യം ചെയ്തു. കണ്ണൂരിലെ ആവിരാജാവുമായുള്ള

യുദ്ധത്തിൽ കോട്ടയം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് അധിപതിയായി നിന്ന് വേണ്ട പരമാവധി വെല്ലുഴക്കം. മഞ്ചേറ-ൽ യൂറോപ്പിൽ ആരംഭിച്ച സപ്തവർഷയുദ്ധകാലത്തും കോട്ടയം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് ചിലപ്പോഴായി നിന്നുവന്നുള്ളതിന് ശേഷമേ കാണുന്നു. ഹൈന്ദവരുടെ ആക്രമണകാലത്ത് ഇംഗ്ലീഷ് സൈന്യം ഉൾപ്പെടെ നിരോധനം തോലിച്ചു നിന്നു. ഏകദേശം 20 വർഷം കോട്ടയമായിരുന്നു. ടിപ്പു മലയാളത്തെ ആക്രമിച്ചപ്പോൾ, കോട്ടയം, കടത്തനാട്, ചിറയൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ പാടില്ലാത്ത. എന്നാൽ കമ്പനിക്ക് മിത്രങ്ങളായിത്തീർന്നു പുറം രാജാക്കന്മാരും ശത്രുക്കളായിത്തീർന്നു രക്ഷിക്കുന്നതാണെന്നുള്ള ഒരു വിളംബരം കോറൻററായിപ്പോയ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ, ആ രാജാക്കന്മാർക്ക് മെയ് 20-മായി. അവരെപ്പോലും കമ്പനിയാൽ സമ്പ്രദേശം. മൈസൂർ പടകാലത്ത് വടക്കൻ രാജാക്കന്മാരിൽ പലരും തിരുവിതാംകൂറിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു. കോട്ടയം രാജവംശത്തിൽ പിന്നീട് ചാക്രവർത്തിയായിത്തീർന്നു പാട്ടിരാജാവു മാത്രം നാ. വിട്ടില്ല. വലിയ തമ്പുരാൻ സ്വദേശാധിപനോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോയപ്പോൾ. മഞ്ചേറ-ൽ കോട്ടയവും, കടത്തനാടും, ഇരുവഴിനമ്പ്രാടും ഇംഗ്ലീഷ് കമ്പനിയുടെ രക്ഷയിൽ കീഴിൽ വന്നു. ടിപ്പുവടയുള്ളപ്പോൾ അവസാനിച്ചപ്പോൾ, നാട്ടു രാജാക്കന്മാരെപ്പോലും വല്ലാതെ തളർത്തു കൊണ്ടിരുന്നു. നികുതി ശേരിയായി പിരിയ്ക്കാതെ വന്നു. അതുമേൽപ്പരങ്ങളും വർദ്ധിച്ചു. ഒടുവിൽ രാജഭരണം കമ്പനി ഭരണത്തെ പുറംകൈയെടുത്തതായും വന്നു.

കോട്ടയത്തെ വലിയതമ്പുരാൻ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോയ കാലത്ത് പട്ടിണിത്തോറുകോവിലകത്ത് കേരളവർമ്മ എന്ന പേരായ ഒരു രാജാവ് നാട്ടിൽത്തന്നെ അധിപതിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം ധീരനും പരാക്രമിയും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ഉറവിടവും ആയിരുന്നു. യുദ്ധമെല്ലാം ശരിച്ച് സമാധാനം പുനഃസ്ഥാപിതമായപ്പോൾ കോട്ടയം നികുതി പിരിക്കുന്ന മുതലായ കമ്പനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധീനമായ കരം പ്രനാട്ടുരാജാവിനെ ആണ് ഏല്പിച്ചത്. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് കമ്പനി യോടിനോടു ജനിച്ചു. കമ്പനിയുടെ ആജ്ഞ വകവെക്കാതെ

നികുതിപിരിച്ച് കേരളവാടക തന്നെ തുടങ്ങി. അങ്ങനെ ഇരിക്കെ മൺപുരയിൽ കടോലിയിലെ മാപ്പിളമാർ ഒരു ചെങ്കി കെട്ടുന്നതിന് അമ്പാവാ മോദിച്ചു. പൂർവാചാരം അനുസരിച്ച് തിരുമേലിപ്പാട്ടു നാട്ടിൽ പള്ളിക്കൊട്ടാൻ അനുവദിക്കാമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതിന് അങ്ങനെയൊരു ചെങ്കി കെട്ടിയുണ്ടായി. അതു കേട്ട് പപിതനായ രാജാവ് കല്ലിയാടൻ ഏകൻ എന്നയാളെ, മാപ്പിളത്തവയനായ കുട്ടിയായിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരാനായി നിശ്ചയിച്ചു. കുട്ടിയായി ഏകനെ കൊണ്ടുവന്നു. അതു കണ്ടു ഏകന്റെ ആളുകൾ അവിടെയും നിന്നുനിന്നു. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ പദ്മിനീരാജാവ് കടോലിയിലെ ഏഴു മാപ്പിളപ്പാദേയും കൊണ്ടുവരാനായി ഒരു സൈന്യത്തെ അയച്ചു. ഒരു വളരെ മാപ്പിളമാർ കൊല്ലപ്പെടുകയും ചെയ്തു. കമ്പനിക്കാർ ഇതൊക്കെക്കണ്ടുകൊണ്ട് നരകത്തിലിറങ്ങിപ്പോയി. ലാലു ഒരു ജനത്തിലേക്ക് ഒരു സേനാവിഭാഗത്തെ കടോലിലേക്കും, മറ്റൊന്നിനെ പദ്മിനീലേക്കും അയച്ചു. ലാലു മരിച്ചു. എങ്കിലും ഇരുപാഴിനാട്ടു നമ്പ്യാരുടെ അല്പിതശാരിയ്ക്കു കൊടു മാപ്പിളമാർ കൊന്നതിനെ തുടർന്ന് നമ്പ്യാർ മാന മാപ്പിളമാരെ നിന്ദയിച്ചിട്ട് രാജാവിന്റെ അടുക്കൽ അടയ്ക്കുവാൻപിടിച്ചു. ഈ നമ്പ്യാരെ വിട്ടുകൊടുക്കാൻ കമ്പനി ആഗ്രഹിച്ചതിനെ പദ്മിനീ വകവെച്ചില്ല. ഇതെല്ലാംകൊണ്ട് മൺപുരയിൽ കോട്ടയം ചാഴിയിൽ നികുതി പിടിക്കുന്നതിനും രാജാവിനെ കൊലപ്പെടാനും പുറത്തി വിചാരിക്കുന്ന ചെങ്കിനും മോശമോശവണ്ണങ്ങളെ കല്പിച്ചുവന്നു. വെർണിക്സ് ജോസ് ഗോർഡൻ പദ്മിനീയോടു വളഞ്ഞു. എന്നാൽ രാജാവാകട്ടെ നാലുദിനസഭകൾക്കു മുമ്പെത്തന്നെ മനത്താനക്കാടുകൂട്ടിൽ ഒളിച്ചുകയറ്റത്തു. മലകൂട്ടിൽ താമസിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം കുട്ടിയായിപ്പുരം വരിയായുള്ള ധ്യാപാരത്തെ തടഞ്ഞുനിർത്തി. ഇതിനിടയ്ക്ക് കമ്പനിയുടെ പ്രേരണയാൽ കുടുംബനാട്ടുരാജാവ് ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിട്ട കായത്തിരിശാന്തയും അദ്ദേഹത്തിനോടു ചേർന്നു. അയാൾ തമ്പുരാന്റെ ഒരു ഉറപ്പിനാലായിരുന്നത്രേ. ഇവരുടെ ഉപദ്രവം സഹിക്കുവതായൊരു കമ്പനി രാജാവിനേയും കൂട്ടരേയും നാട്ടുകാരെയും സാഹായിച്ചുകൊണ്ടതും,

അങ്ങനെ ചെയ്താൽ അവരുടെ വസ്തുക്കൾ കഷ്ടപ്പെടുമെന്നും ഒരു വിളംബരം മഹാനഗര-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പഴശ്ശിയും ആരക്കുമാരും പരിഭ്രമിച്ച് കാക്കൽക്കോട്ടയിൽ ചെന്നു് ടിപ്പുവിന്റെ കീഴ്പ്പടാരുമായി സഖ്യം ചെയ്തു. പിന്നീട് അവർ ഇംഗ്ലീഷ്സൈന്യങ്ങളെ പാല സ്ഥലങ്ങളിൽ വെച്ചു തോറ്റിച്ച് പഴശ്ശിക്കോട്ട സ്വധീനപ്പെടുത്തി. അനന്തരം വരുന്ന ട്രിൽനിന്നു സമതലപ്രദേശങ്ങളിലേക്കുള്ള വഴികളെല്ലാം സ്വധീനപ്പെടുത്താൻ നോക്കി. അദ്ദേഹത്തിനെതിരായി അയയ്ക്കപ്പെട്ട കണ്ണൽഡെസവിനെ അദ്ദേഹം വളരെ കഷ്ടപ്പെടുത്തി; മേജർ കാമറോണിന്റെ കീഴിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു സൈന്യത്തെ നിർദ്ദലനാശം വരുത്തി. പിന്നീട് ചിറ്റയൂർരാജാവിന്റെയും പാപ്പനാട്ടുരാജാവിന്റെയും സഹായത്താലാൺ ലാറജ ശരിയായി. ഈ രാജാക്കന്മാരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം മഹാനഗര-ൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരുമായി ഒരു ഉടമ്പടിക്ക് അദ്ദേഹം വശപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന് കമ്പനി ചാപ്പുകൊടുത്തു; അനന്തരം തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി താമസിച്ചിരുന്ന വലിയ രാജാവിനെ വിളിച്ചുവരുത്തിച്ച് അദ്ദേഹവുമായി ഒരു പുതിയ കരാർ ചെയ്തു. രാജാവിന് വാൾ ബ്രൂപ് മാലിഖാനയും നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാൽ സമാധാനം നിലനിന്നില്ല. ടിപ്പുവിന്റെ മരണാനന്തരം ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് വരനാടു ലഭിച്ചു. അതിനേല്പുള്ള അറകൾക്കു തനിക്കാണെന്നു വാദിച്ചുകൊണ്ട് പഴശ്ശി വീണ്ടും കമ്പനിക്കാരെ എതിർത്തുടങ്ങി. ഗവണ്ണർജനറലാകട്ടെ, ഇനി ഈ രാജാവിന്റെ ദേശം ശരിപ്പെടുത്തണമെന്നു വേണം എന്നു നിശ്ചയിച്ച് സർ ആർതർവെല്ലെഡിയെ അതിലേക്കു നിയോഗിച്ചു. പല പ്രമാണികളും രാജാവിനോടു ചേർന്നു. എന്നിട്ടും ഫലമുണ്ടായില്ല. പഴശ്ശി വീണ്ടും കാടുകളെ അഭയംപ്രാപിച്ചു. മഹാനഗര-ൽ കമ്പനി മലയാളനാട്ടിനെ ഒരു കളക്ടറുടെ കീഴിലാക്കി. എന്നാൽ കളക്ടറായ് നിര്മിക്കപ്പെട്ട മേജർ മാക്ലോഡിന് മലയാളത്തെപ്പറ്റി ഒരു പരിചയവും ഇല്ലാതിരുന്നതിനാലും സ്വതന്ത്രരായി ഇവരുടെ ഇരുന്ന മലയാളികൾക്ക് ഈ പുതിയ ഭരണക്രമണം അരാധകരായ് ഭവിച്ചതിനാലും നാട്ടിൽ അസന്ധത വർദ്ധിച്ചു. മഹാനഗര-ൽ ഒരു നിമഗ്ന

അകരൂപ്പിയന്റെ ദാടത്തിൽപ്പെട്ടു കരെ നെല്ല് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ലഹളക്കാരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന ഇടമേഴ്ന്ന കണ്ണൻ ആ ശിപായിയെ കൊന്നുകളഞ്ഞു. കുരിച്ചിയും ഇളകിപ്പശായി. നൂറ്റാണ്ടുവരെയും ആട്ടുകൾ തലക്കാലത്തു എങ്ങനെയെന്നു നോക്കുന്നതിന്നും ഇടമേഴ്ന്ന കണ്ണന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയും പനമരക്കോട്ട ആക്രമിച്ചു കൈവശപ്പെടുത്തി; അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന കേന്ദ്രക്കര എല്ലാം വാളിന് ഇരയാക്കി. പിന്നീട് വടക്കേമലയാളം മുഴുവനും കൊള്ളയെടുത്തു. മധുര ആരപ്പാഴക്കോ ലഹളക്കാരോട് പ്രമാണികളിൽ പലരും ചേർന്നു. ഇങ്ങനെ വർദ്ധിച്ചു വന്നുവന്നതിന്നു ലഹളക്കാരന്മാർ അക്കൊല്ലത്തന്നെ പാഴ്ത്തിയ സഹായം പ്രാപ്തം കോട്ടയത്തു എത്തി. ലഹളക്കോട്ടയെ കൈവശമാക്കി ശ്രമം ചെയ്യുമായിരുന്നു. എന്നാൽ പഴശ്ശിയെ പിടിക്കാൻ അവർക്കു സാധിച്ചില്ല. മധുരയിൽ അദ്ദേഹവും കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന അഞ്ച് ലഹളക്കാരന്മാരും മരിച്ചു. പടയാളികൾ രാജാവിന്റെ മൃതശരീരത്തെ പല്ലക്കിൽ കേറി വിടാറിപ്പോയെന്നു മാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ വെച്ച് മൃതശരീരം യഥാവിധി സംസ്കരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ മലയാളം മുഴുവനും സമാധാനപ്പെട്ടു. ഇതാണ് കോട്ടയം രാജവംശത്തിന്റെ സംക്ഷിപ്തചരിത്രം.

ബകവധം കഥകളിയിലെ 'ഇനിയും ക്ഷമിക്കുമെന്നതിന്റെയും ദ്വേഷത്തിൽ, കനിവോടെ കേൾക്കുമേലിൽ കാട്ടേ ശതി നമുക്ക്' എന്ന വാക്യം അറിയുന്നതിനായിത്തന്നെ, ആ അനഭവം കവിതകളാണെന്നും, അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ ഇത്തരം പ്രാകൃകനായിത്തന്നെ പൊതുവിൽ മരിച്ചു പഴശ്ശിരാജാവെന്നും പറയാവുന്നതല്ല. ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളതു് അങ്ങനെയല്ല. അത് അറിയുന്നതിന്നുപോയതിനാൽ, കോട്ടയം രാജാക്കന്മാർ ഒടുവിൽ കാട്ടുകേന്ദ്രത്തെക്കുറിച്ച് തീർപ്പാക്കുന്നതും, കഥകളികളായതെന്നു ഒടുവിൽ ശത്രുക്കളാൽ പിടിക്കപ്പെട്ട കാരാഗൃഹത്തിലായിരുന്നു എന്നും, അവിടെ കിടന്നാണ് അദ്ദേഹം മരിച്ചതെന്നു പ്രാപിച്ചതെന്നുമാണ്. എന്തായിരുന്നാലും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ പട വെട്ടിയ പഴശ്ശിരാജാവിന്റെ ചേർ കേരളത്തിൽ

എന്നായിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ തെളിവുണ്ട്. കഥകളിയുടെ കർത്താവ് ആ കേരളവർമ്മയുടെ മാഹിതനെന്നായിരുന്നു എന്ന് മിലർ അതുകൊണ്ട് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ രാജ്യ ഉപാസകനും സാധുവെല്ലെന്നുള്ളതിൽ മഹാകവി ഉള്ളൂർ പറയുന്ന സമാധാനം ഇതാണ്. “തിരുവിതാംകൂർ കാർത്തികതിരുനാൾ മാമാരാജാവിനുമനസ്സിലെ രാജ്യഭരണകാലത്തിന്റെ അവസാനത്തിലാണ് കോട്ടയത്തുരാജാവു ജീവിച്ചിരുന്നതെന്നു വായിക്കയാണെങ്കിൽ അതിനു മുമ്പായിരുന്നു അശ്വതിതിരുനാൾ തിരുമേനിയുടേയും മറ്റും കാലം എന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടതായ് വരുന്നു. അത് അന്ത്യം അർദ്ധം ആണ്.” എന്തു കൊണ്ട് അനുപനം എന്ന വൃത്തമാക്കിയിട്ടു. വൃത്തമാക്കിയിട്ടു നളചരിതം ആദ്യം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു എന്നു വായിക്കുന്ന മഹാകവി ഉണ്ണായിവാർക്കർ കോട്ടയത്തിൽ മുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്നതായി വരുന്നു. അശ്വതിയും അനുപനം കോട്ടയം വിചാർത്തവരാനു മുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നു വരുമോ? പാലാഴി എന്ന ഒരു പ്രകാശിതമായ കൃതിയിൽ ‘ചാത്തലേ നിശ്ചയ രാജകുലം’ എന്ന നിരം എന്നു നിശ്ചയിക്കുന്നു. ഇത് ഒരു തെളിവായി മാർക്കാക്കപ്പെടാവുന്നതു. അങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നത് കവി ആയിരിക്കണമെന്നല്ല; ലേഖകന്റെ കൈകൾക്കുവേണ്ടുന്ന വാക്കു. അതാണ് ആ തെളിവ് ഒരു സ്മൃതകൃതിയുണ്ട്. പാലാഴി. മനം കഥ ആരുടേത്? കവി എന്നു ജീവിച്ചിരുന്നു? ഇന്ത്യാദി കാരുഷ്യം പരാജിതമാക്കേണ്ടി ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. “ആകെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവർ സമാരംഭത്തിന്റെ സ്മൃത നിമിത്തം വിചാരിക്കുന്നവർക്ക് അതുവരെ അനാദരണീയമായ് തോന്നിയിരുന്ന കഥകളിയുടെ ജീവതാപായ് ജീവിച്ചത് കോട്ടയത്തുരാജാൻ എന്നയാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായവും സമീകാർത്ഥമായ് വരണമെങ്കിൽ ഉണ്ണായിവാർക്കർ ജീവിച്ചിരുന്നത് തീർച്ചയായും കോട്ടയത്തിനു ശേഷമായിരുന്നെന്ന് അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു തീർത്തു. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ കഥകളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നളചരിതത്തിനുള്ള സമാരംഭം മറ്റൊന്നിന്മേലു. ആകാശം പാദം വായിച്ചുരസിക്കാനും കൊള്ളാവുന്ന ഒരു തെളിവായിരിക്കുന്നു അത്.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് കോട്ടയം തമ്പുരാൻ അശ്വതിയുടെ സഹകാലികനായിരുന്നു എന്ന് എനിക്ക് അഭിപ്രായമില്ല. ഉണ്ണായിവാളർ കോട്ടയം തമ്പുരാൻ മുമ്പിൽ നീവിളിക്കുന്നുവെന്നു വാദിക്കുന്നവർക്ക്, അങ്ങനെ ഒരു അഭിപ്രായം പറയാൻ അവകാശമില്ലെന്നു ഞാൻ പറയണമല്ല.

കോട്ടയം രാജവംശത്തിൽ ഏതു കോളവർമ്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അറിയാൻ മാർട്ടിന്റേതായാണു് തൽക്കാലം ഇരിക്കുന്നതു്, കവി പുതൻ-മാണിടയ്ക്കു് തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്ന കോട്ടയം കോളവർമ്മയുടെ പരാമർശം അനുസരിക്കുന്നതായിരുന്നു എന്നു വാദത്തോ? വന്നുകൊള്ളുക. എന്നാൽ

കവി പുതൻമാണിടയ്ക്കു നിങ്ങളെ
വിതാമന്നിടയെ തി കോളവർമ്മാർ

എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിനെ കവി വാഴുന്നിടയ്ക്കു് വെഞ്ചിരാജാവ് എന്ന വിശേഷണം പ്രദിച്ചേതു്കൊണ്ടാണു് ആ വിഷയത്തിൽ നമുക്ക് ന്യായമായി സംശയം തന്നിക്കാവുന്നതു്. പക്ഷേ കോളവർമ്മ തമ്പുരാൻ തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്നതിനു മുമ്പാകെ, അതായതു് പുതൻ-മാണിടയ്ക്കു് വിദ്വാൻ തമ്പുരാൻ കഥകൾ എഴുതി എന്നു വാദത്തോ? വാദത്തായ്ക്കു ഇല്ലെന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. ഭരതം ചെറുപിള്ളപാമ്പാലം നിവൃത്തിയില്ല.

കോട്ടയം നമുക്കു ഗതി എന്ന ദിക്കിൽ അന്നു ഉണ്ടായാലും ഇപ്പോഴും പെട്ടിടാലാലു് കാട്ടിൽ രക്ഷ പ്രാപിക്കേണ്ടതാണു് വന്നു എന്തല്ലെതു് ചെറുകൊണ്ടു് നാം കാണുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ കവിയല്ലാത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദത്തോടു ഒരു രാജാവിനാണു് അങ്ങനെ സംഭവിച്ചിരുന്നു എന്നു് ന്യായമല്ല.

കോട്ടയം വിദ്വാൻ തമ്പുരാനെപ്പറ്റി മില ഐതിഹ്യങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പകാലത്തിൽ മലബാറിലായിരുന്നു. പല യോഗമാർ പല വിധത്തിൽ ഹൃദിച്ചു നോക്കിട്ടും പലമുണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം കൃഗപ്രായം വരുമ്പോൾ, കോഴിക്കോട്ടു് പാർത്തിരിപ്പാൻ തീർപ്പു്. ഭവേ മനോഹരിച്ചു പോവാൻ ഈ കൃഗപ്രായനായ രാജാവേ ഉണ്ടാ

യിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ സംസ്കൃതാക്ഷരമാല കൂടി പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഈ രാജാവിനെ എങ്ങനെ അയയ്ക്കും? അയാളെ അയച്ചു വരുന്ന പ്രായമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂതാനും. അമ്മതമ്പുരാൻ വലിയ കണ്ണിതമായി. എങ്കിലും പുത്രനെ വിളിച്ച് ആ ദേവി കല്പിച്ചു:—“ഉണ്ണി കോഴിക്കോട്ടോളം പോയിട്ടുവരുന്നു. രാജാവിനെ കണ്ടാൽ ‘ചോ കിം കന്താവും?’ എന്നു മാത്രം ചോദിക്കണം. അതിനത്തരം കേട്ടാൽ ഒന്നു മുളകുതാമ്പകലുക്കമോ ചെയ്തിട്ട് തിരിച്ചുപോയതെല്ലാതെ ഒന്നും സംസാരിക്കരുത്.” രാജാവ് അതംസരിച്ച് കോഴിക്കോട്ടുനഗരം വന്നു ചെന്നു കണ്ടിട്ട് ‘ചോ കിം കന്താവും’ എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ, ‘ദീർഘോഽപരണം കന്താവും’ എന്നു അറിഞ്ഞ മരുപടി പന്തമവേട്ട. രാജാവാൻ അവിടുത്തെക്കണ്ടു തിരിച്ചുപോയകലം ചെയ്തു. ഇതു ചോദ്യവും മരുപടിയും കേട്ടപ്പോൾ കൂടെപ്പുറയിരുന്ന് വിദഗ്ദ്ധന്മാരെല്ലാം ചേർന്നു തോന്നി. എന്നാൽ വിവരം അറിയാതെ അമ്മതമ്പുരാനാൺ കോപമുണ്ടായതു്. പുത്രനെ വിളിച്ചുകെട്ടി കലാശലാശയിൽ കൊണ്ടു ചെന്നിടാൻ ആ മരുപടിയിന്നു കല്പിച്ചു. മലയുടെ മുകളിൽ നിന്നു ശക്തിയോ കൂടി വരുന്ന ആ അരുവിയിൽ വിളിച്ചുകെട്ടിയിട്ടാൽ, നേരത്തോളം നേരം കഴിയുമ്പോൾ ആരും മരിച്ചു പോകുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉരിക്കാതിരുന്നാൽ മരണമുഖിമാരും വിദഗ്ദ്ധരും ആവിഷ്ണികൾം ചെന്നുചെന്നായിരുന്നു പരമേശ്വര വിശ്വാസം. നമ്മുടെ തമ്പുരാനാകട്ടെ മരിച്ചില്ല. അതു കൊണ്ട് മരണവിദഗ്ദ്ധനായിട്ടാണു തീർന്നത്. ഇക്കഥ ഇന്നുള്ള വരികളുടേയും വിശ്വാസിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എല്ലാ മരണകവികളേപ്പറ്റിയും ഇത്തരം വാദം കേൾക്കു പഠനമുണ്ടെന്നു ധൂതാനം.

കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ സ്വാമസ്വത്തിന്റെ നാഭാവംനിമിത്തം ആരും ഇപ്പോൾ ആകാറില്ല. കൊട്ടാരത്തമ്പുരാന്റെ ബകവധം, കിർമ്മീരവധം, കല്യാണസൗഗന്ധികം, നിവാതകവചകാലകേയവധം ഇവ നാലും ഇന്നും പ്രസിദ്ധങ്ങളായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. നല്ല രസജ്ഞനും സംഗീതശ്രദ്ധനും ആയിരുന്നതിനാൽ ആദ്യകൃതികൾ കൃതികൾ

ആട്ടുന്നതിനും പാടുന്നതിനും ഒരുപോലെ കൊള്ളാവുന്നവ
യാണു്. ആട്ടത്തെ ഉതി നാകവധം ആയിരുന്നു. അതു്
കുറുതിയമേശം കവിതയെന്നു തുടവിതേൻ കാണിച്ചുപോയും.
'ഇതു് സ്ത്രീകൾക്കു് കൈകൊട്ടിക്കുറിക്കു കൊള്ളാം' എന്നു്
ഈ അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ, ലക്ഷ്മിതമ്പുര കണ്ടി കിളി
വധം എന്നു ഉതി പാടുവരുന്നു. അതു കണ്ടപ്പോൾ 'ഇതു
പഠിക്കുന്നവർക്കു് വ്യക്തനിരർത്ഥം ഉണ്ടാകും; ഒരു വ്യാഖ്യാനം
കൂടി ഉണ്ടാക്കണം' എന്നായിരുന്നു തുട പറഞ്ഞതു്. പുനാ
മതു് അദ്ദേഹം കല്യാണസൗഗന്ധികം ആട്ടുന്ന നിർമ്മിച്ചു.
അതു വായിച്ചുകേട്ടപ്പോൾ 'കാണുന്നവർക്കു് ഇതുകുറു കണ്ടാവു്
ഒരു സ്ത്രീയെന്നാണെന്നു തോന്നാം' എന്നായി തുടന്നു. നാ
ലാമത്തെ ഉതിയായ നിവാതകവചവധം കണ്ടപ്പോൾ ഈ
വിന തൃപ്തിയായപ്പോൾ, 'ഇതു് അന്തർ കൊള്ളാം' എന്ന്
അദ്ദേഹം സ്വാഭാമതം സ്ഥൂതിച്ചു. ഈ ഐതിഹ്യവും ആരു
ടെയോ മനോഹരമായതാണു്. ഇതുപോലെ അനേകം ഐ
തിഹ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടു് പറഞ്ഞുവരാറുണ്ടു്. നിവാത
കവചത്തിൽ വളർക്കുവയുമ്പോളു എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു് അസുര
ന്മാരെക്കൂടി മേന്തിട്ടുള്ളതു് എന്നതിനായിരിക്കാം എന്ന് കഥ
കളി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു വിദഗ്ദ്ധൻ മഹാഭാരത രസികനോട്
ചോദിച്ചപ്പോൾ, നാരായണ പാഞ്ചരത്നം പേരിട്ട് "കളി കണ്ടുകൊ
ണ്ടിരിക്കുന്നവർക്കു്, അതിനിടയ്ക്കു് ഒരു ചുരുക്കയോ മറ്റൊ
ഴികയോ വേണമെങ്കിൽ ആയിക്കൊള്ളട്ടേ എന്നു വിചാരി
ച്ചാലിരിക്കാം ഈ രണ്ടു് അപരന്ന വാക്കുകളെക്കൂടി സ്പഷ്ടി
ച്ചിരിക്കുന്നതു്." എന്നായിരുന്നുവെന്നു്.

ബകവധം.

പിൻകാലത്തുള്ളതായ മിഴ കഥകളും പ്രംശാരപാക്കു
ളെക്കൊണ്ടാണു് ആരംഭിച്ചുകാണുന്നതു്. കോട്ടയംതമ്പുരാനും
ഉണ്ണായിയും അങ്ങനെ ചെയ്യുകാണുന്നില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ
അവർ അഭ്യുപയം കൊട്ടാക്കുരത്തമ്പുരാനെ അനുകരിച്ചി
രിക്കുന്നു.

കഥ:—സോമവാശിളകന്മാരും ലോകരാജനശീലന്മാ
രും ആരു പാറുവധം പാറുന്നതുവെട്ടിത്തന്നി നാളിക

നാഭകൽ വെട്ടിപ്പുറത്തിന്മേലേഴുകി വെട്ടിനപ്പുറത്തു വെട്ടിക്കുവേ
 യാർത്താഴ്ചനാൽ അവരിൽ വിദ്വേഷം വർദ്ധിച്ചു. അങ്ങനെ
 ഇരിക്കെ ഒരു ദിവസം 'തപനീകലോചനനാത്' ധ്വനരാജൻ
 'സഗർഭൈർവൃത'നായ യാമപുത്രൻ വിളിച്ച് ഇങ്ങനെ
 പറഞ്ഞു:—“ഉണ്ണീ, കുണ്ണിക്കമ്മാൻ നിന്റെ കാക്കി കാണാത്ത
 യാൽ വളരെ ചോദിച്ചു. അങ്ങനെയൊരുമിച്ച് നീ സൂര്യ
 മാതിരിക്കുന്നോ? ഒരു കാലം പാതാൻ പോകണം; തെറ്റിപ്പോരി
 കയ്യത്ത്. എനിക്ക് നിങ്ങളും ദുഷ്ടോധനാടുകളും തമ്മിൽ ദേഷ
 ഖമുതിച്ചു. സ്ത്രീധനങ്ങളൊക്കെക്കൊണ്ടിപ്പോ നിങ്ങൾ നിത്യവും
 ഒരുമിച്ചു താമസിക്കുന്നതായാൽ പാപ്പുര വിദ്വേഷം ഉണ്ടാ
 കൂ. അതുകൊണ്ട് വാങ്ങാവതം എന്ന സ്ഥലത്തു് നീ മീമാ
 മിക്കുവാൻകൂടിയെന്നു പറയണം.” ഈ ആശയം അന്തസരിച്ച്
 'സതാമത'നായ യാമപുത്ര ജനനിയോടും സഹോദരന്മാരോടും
 കൂടി അവിടെ ചെന്നുപോയി. പുരോഹിതൻ എന്നൊരാൾ
 'കരോദ്യുധൽധ്വജാപാണകാർമുകന്മാരം' 'വിരോധി'യെക്കുറി
 കവിശസനോടുകൂടിയായ പാണ്ഡവന്മാരെക്കണ്ട് സാക്ഷി
 ധ്വനം പറഞ്ഞു:—“അവിടുത്തെ പാദസേവകന്മാരിൽ മുമ്പ
 നായ ഏന്റെ പേര് പുരോഹിതൻ എന്നാണ്; സർവ്വതര
 ന്മാരായ നിങ്ങൾക്കിപ്പിന്നായി ഉപകൂട്ടുന്ന അനുസരിച്ച്
 നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ് ഈ പുരം. ഈ നഗരിയുടെ നാലുത
 ഇണക്കൾ വെട്ടിപ്പുതീരുന്നതിന് 'കുപ്തകാടിക്കാലോപോലം'
 മതിയാവുകയില്ല. ഇതിന്റെ ശിപ്പുവൈമിത്രം മുറുപ്പാ
 കാമതൻ സുഗ്രാമമായി. പോലും നേട്ടങ്ങൾ പോലും
 അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന ഈ പുരിയ്ക്ക് നിങ്ങൾ സ്വന്തമായി
 വാണരുളുക. നല്ലതേ വന്നുകൂടും.”

ഇങ്ങനെ യുധിഷ്ഠിൻ അവിടെ പ്രാമിതബലമായ സഹ
 ജനന്മാരോടുകൂടി വെട്ടിക്കുവേ, 'നിദിതമിപുസമീഹിത'നായ ഒരു
 വനകൻ വിദരാജനെ അനുസരിച്ച് പ്രകൃത നഗരിയിൽ വന്ന്,
 ആ പുരിയെക്കുറിച്ചും മരങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള
 തെന്നും, വെറും മരക്കിപ്പൊക്കെന്നും, പുരോഹിതൻ എന്ന
 ഒപ്പൻ കൊള്ളി വയ്ക്കാൻ തരം നോക്കി ഇരിക്കയാണെന്നും,
 താൻ ഉണ്ടാക്കാൻ പോകുന്ന ഗുഹയിലൂടെ കാട്ടിൽച്ചെന്നുവേ

ണമെന്നും ഉപദേശിച്ചു. അതു കേട്ട് ഹൃദനായ ധർമ്മനന്ദൻ ചോദിച്ചു:—

‘ദുർമ്മതൻ ദുഷ്ടാധനനേരം ചെയ്യുമെങ്കിൽ
മന്നവർ സമ്മതിക്കുമോ സന്തുലീലൻ’

അഥവാ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അറിവോടു കൂടിയാണു് അയാൾ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ,

‘എന്തു വേദം വെച്ചുപോരുന്നാലിപ്പോൾ?
വല്ലതെന്നാലും ഞങ്ങൾക്കു മല്ലുവെരിതന്റെ
പല്ലവപാദങ്ങൾ ഗതിയല്ലോ നൂനം’

കവി ഈ വാക്കുകളിൽ എത്ര അംഗീയാതി ധർമ്മപുത്രന്റെ സ്വഭാവനൈർമ്മല്യത്തേയും ഈശ്വരഭക്തിയേയും പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ട് അയാൾ ഗർവ്വത്തിലേക്കു പോകുമ്പോ, കൃതാർത്ഥനായ ഭീമൻ ‘കല്പാന്തപ്രതിഭയകാലതത്ര കല്പ’നായി ഗമയും ചുഴറ്റിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:—“ധൂർത്തനായ ഈ ദുഷ്ടാധനനെ ഇനി അറന്നിടിച്ചുതെക്കു് ഭൂമിയിൽ വെച്ചിരുന്നുകൂട; അവനെ നിശ്ശരീർമാൻ അരാധാദം തന്നാലും. മുമ്പ് എന്റെ മർദ്ദങ്ങളിൽ സപ്പുരങ്ങളെക്കൊണ്ടു ദാശിപ്പിച്ചതും, കൈകാലുകൾ കെട്ടി ഗംഗയിൽ എറിഞ്ഞുകളഞ്ഞതും, വിഷാനം കേണിപ്പിച്ചതും എല്ലാം അവിടുന്ന് മരണകളത്തേതാ? അവിടുത്തെ കാരുണ്യമുണ്ടായാൽ ഇക്കണ്ണത്തന്നെ ഈ ഭൂമി നിന്റെ രവമാക്കിക്കളയാം.” ശീതലോത്തനായ ധർമ്മനന്ദൻ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ട് ലേശംപോലും ഇളകിയില്ല. ‘സാഹസം ആചത്തിന് അധിവാസമാണെന്നു വിവേകരോമിയ്ക്കു ചിന്തിതങ്ങൾ നിറവേറുമെന്നും,

‘കണ്ഠിതാളകമാരായ ഗോപികമാർ

കിഞ്ചിതേന രമ്യിച്ചു വിളങ്ങുന്ന

മഞ്ജുളകാന്തി കോലുന്ന മാധവന്റെ കൃപ-

നഞ്ചിപ്പന്നാകിൽ തങ്ങൾക്കു് വേദങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നും പറഞ്ഞു് അനന്തന്റെ കോപത്തെ അടക്കുകയാണു് അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്. ‘അതിഭീഷണരാഷ്ട്രനായ

ഭീമന്റെ കോപത്തെ സാമവാക്യകളാൽ തെളിയിക്കുന്ന ശിഷ്യ ചുരുക്കിത്തന്നുപോൾ, അർജ്ജുനൻ പറഞ്ഞു:—

“അവിടുന്ന് കല്പിച്ചത് കാര്യം തന്നെ. എന്നാൽ എല്ലാം വിധിപോലെ വരുമെന്നു പറയാതുകൊണ്ട് അടങ്ങിയിരുന്നാൽ ഒന്നും സാധിക്കുകയില്ല. പുരുഷപ്രയത്നം കൂടാതെ കേവലം ഈശ്വരകാരണ്യംകൊണ്ട് ആത്ം ഏതു കാര്യം സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്? കടിലന്മാരും സത്യംകൊണ്ട് ജയിക്കാതെന്നുള്ള വിശ്വാസം ശരിയല്ല.

‘തൈലത്തിൽ കത്തുന്നി സലിലംകൊണ്ടെന്നപോലെ
 ജപവിഷമോദവും ദണ്ഡജനങ്ങൾ ശാന്തതകൊണ്ട്’

അവർ ചെല്ലിപ്പോയ അപരാധങ്ങൾ ഒന്നൊന്നാണെന്നല്ല. ഇനിയും ഷമിക്കാനാണ് ഭാവമെങ്കിൽ “കാര്യം ഗതി നമുക്ക്”. ജ്ഞാതാർക്കോ ഭേദിച്ചിട്ട് ഗുഹയിലൂടെ കാട്ടിലേക്കുതന്നെ പോകാം.” ഈ വാക്കുകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ അർജ്ജുനൻ കുറച്ചുകൂടി പരിശുതാശയനാണെന്നു തോന്നാതിരിക്കുകയില്ല. ഓരോ പാത്രത്തോടുകൂടിയും അയാളുടെ സമഭാവഗതി അനുസരിച്ചു സംസാരിച്ചിരുന്ന വിഷയത്തിൽ ഈ കവി നല്ലപോലെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അന്യർക്കും അവർ “ജ്ഞാതാർക്കോ” നൽകിയിട്ട് വന്നതില്ലെന്ന്. ദുഃഖിതരായ പുത്രന്മാരെ കണ്ടിട്ട് കഷ്ടി ഭീനഭീനം വിലപിടിക്കുന്നു.

‘ഛോ ഛോ പൈതൃകൻ ദേഹതാപവും

ഭാരവും ഗന്ധവാഹനന്തൻ’

എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ട്, മാന്യതി, അമ്മയേയും ധർമ്മാദികളേയും നൃഗ്രോധവൃക്ഷത്തണലിൽ ഇരുത്തിട്ട് ജലം ആനയിക്കാനായി പോകുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു കമലപ്പൂക്കത്തിൽ സ്വപ്നജലവും കൊണ്ടുതിരിച്ചുവന്നപ്പോഴേയ്ക്കും അവരെല്ലാം ഉറങ്ങുന്നതു കണ്ടിട്ട്,

‘എന്തോന്നു ചെണ്ണുതിഹ ഹന്ത ഞാൻ ദൈവമോ?

കഷ്ടിതാം ജനനിയോടും കരുവീരരാഭിവാർ

സ്വാമിതരോകേത ചൈവ സ്പഷ്ടംസ്തുന്നതേ’

നല്ല ശയനിയമത്തിൽ നമ്മുടെ ഹൃദയം
കല്ലുകളിലിടുന്ന കയ്യൊത്തു
എന്നിടുന്ന വ്യസനിക്കുന്നു.

‘പ്രപഞ്ചമെല്ലാം വിട്ടുപോയ ധർമ്മപുത്രാദികൾ
ഉറങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ, ഹിഡിംബൻ എന്ന രാക്ഷസൻ തന്റെ
സഹോദരിയെ വിളിച്ചു,’

‘ലോകമാകെ നമ്മുടെ കാട്ടിലാണെന്നു ചോദിക്കാതെ
ആശിഷികളെ വന്നതെന്നു ചോദിക്കാതെ പോയവരേ’
മന്ത്രിച്ചാണെന്നു തോന്നുന്നു. അങ്ങനെ ആണെങ്കിൽ

‘ലോകംകൊണ്ടിനിമിത്തപ്പെട്ട പാപങ്ങളെല്ലാം വെക്കുന്നു’
എന്നു പറഞ്ഞുവെക്കുന്നു. സഹോദരനായ അനുസരിച്ച് അന്വേഷിക്കാൻ പുറപ്പെട്ട ഹിഡിംബൻ കാമനോടു തുല്യനായ ഭീമസേനനെ കാണുകയായ് ‘കാമനോടു ചേർന്ന്’, അന്വേഷിക്കുന്നതിൽ ‘മാതൃകയായ മറ്റൊരുതരം മോചിനിയായ്’ തീർന്നിട്ട് മുമ്പേ വിളിച്ചാകുന്നു. അവർ ഭീമന്റെ അടുത്തു ചെന്നു അടുത്തു നിൽക്കുമ്പോൾ തനിപ്രായം പറയുന്നു. അവരുടെ വാക്കുകളിൽ അഭിമാനമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതും ഒരു സ്ത്രീയെക്കൊണ്ട് ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥന ചെയ്തിട്ടു് അഭിമാനമായിത്തീർന്നതും അതു ലോകത്തിൽ ഒരിക്കലും സംഭവിക്കുന്നതും പുതിയ പരിഷ്കാരികളിൽ ചിലർ പറഞ്ഞതും. എന്നാൽ കവി ഇവിടെ പുരാണകഥയെ ഭംഗ്യത്തോടെ പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ എഴുതിയത് നാം ഒന്നാമതായി കാണാം. രണ്ടാമതായി ഹിഡിംബൻ പരിഷ്കൃതശാസ്ത്രസമ്പന്നനായ സ്ത്രീകളിൽ ഒരുവളായിത്തീർന്നു. അവർ കേവലം ഒരു രാക്ഷസിയായിത്തീർന്നല്ലോ.

അവർ രണ്ടുപേരും സംഭാഷണത്തിൽ ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നതന്നെ ഹിഡിംബൻ അവിടെ എഴുതുന്നു.

‘പോക പോക വിരണ്ട നീയേ! നീ മുന്നിൽനിന്നാക്കി
ആമിഷത്തിലഭിലാഷമുള്ള നീ മാറേണ്ടതാകാ
കാമിനി കാമാകലയാകയാലേ കാലമിത്രവൈകിത്തന്നു’
എന്നു പറഞ്ഞ് അവൻ സഹോദരിയെ ആട്ടിക്കൊണ്ടു് ഭീമനോടായിട്ടു പറയുന്നു:—

‘ആശരണാദിതേ ആഗ്രാമിച്ഛിതേ വേദേ
ആഗ്ര നാകനാമിമാരിലാശ വച്ഛിതേ മേലിൽ
വരിക പോരിന് വൈകിടാതെ നീ
മനുഷ്യായമ വരിക പോരിന്’

അടുത്തത് യുദ്ധരംഗമാണ്; ഭീമൻ ഹിഡിംബനെ നിന്ദ
ഹിക്കുന്നു.

പിറേദിവസം രാവിലെ അവിടെ വന്നുചേർന്ന് വൃശ്ച
നോടു പാണ്ഡവന്മാർ കൌരവന്മാരിൽനിന്ന് നേരിട്ട പാർ
വത്തെ വിറുപ്പിച്ചു പറയുന്നു. അദ്ദേഹം പാണ്ഡവന്മാരെ
ആശ്വസിപ്പിക്കുകയും,

‘യാമിനീധാരിണി നിന്നെക്കാമിച്ഛിതേന്നല്ലോ നന്നം
തന്നെക്കാമിച്ഛിതാതാ തനപംഗിനെ കാമിച്ഛേദാതം
തന്നെക്കാമിച്ഛിതേനാമുത്താപാദോ പക്ഷിച്ഛിതേനാതം
മന്ദരൈ പാരിവെല്ലാം ശ്രദ്ധമെന്നറിഞ്ഞിടണം
എന്നതുകൊണ്ടിവരുകൊണ്ടു നന്മനനാഭാവോളം
നന്നായനുസരിക്കേണമെന്നുടെ നിരോധത്താലെ’

എന്ന് ഭീമനോടൊരുമിച്ചിട്ടു മറുപടി പറയുന്നു. അടു
ത്തത് ഭീമന്റേയും ഹിഡിംബാരിയുടേയും ധ്വജാഭരണമാണ്.
അവിതേണ ഹിഡിംബിഷ്ട് ഒരു പുത്രൻ ജനിക്കുന്നു. ജനിച്ച
മാത്രയിൽ തന്നെ അവൻ,

താത! നിൽ കഴലിണകൾ കൈയൊഴുന്നൻ
സാദരാ കൃപയുണ്ടാകവേണമല്ലോ
കുറുപ്പമകുന്നതെങ്ങു ചെമ്പിടേണമിന്ന
നിമ്നലോകസംഭാവാനന്ദമോഹം
സപാതമതിൽ ചിന്തിക്കുന്നതേരംതന്നെ ദവ-
തേനികേ വന്നീടുവാൻ ഞാൻ വൈകിടാതെ’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് പിതാവിന്റെ അനന്തരമത്തോടുകൂടി പോ
കുന്നു. അനന്തരം പാണ്ഡവന്മാർ ‘അവലംബിതവിപ്രവേഷ
ഷായീ’ ഏകചക്രയിൽ ചെന്നു വസിക്കുന്നു. അവിടെ വെച്ച്
ഒരു വിപ്ലവം ഭാഗ്യവും തങ്ങളുടെ വശാൽ പോകുന്ന വിപ്ലവത്തി

നേ ഓളുത് ദേവനിയോഗി വിമുചിപ്പിക്കണുത് കുന്തിദേവി കാഞ്ഞ
കയ്യം, അവരോട് ചേർന്നുവന്നുവന്നു വരികയും ചെയ്യുന്നു.
വിപ്രൻ പറയുന്നു:—

‘നരസിംഹനിയേ കേൾക്കേ നി
രാത്രിയേതൊരയോരത്തനത്ര നാനീകുന്നവന
രിച്ചും നല്ലൊന്നാമതേ മേൽക്കേ ഉണ്ടേ അതും.
മുനമ്പൊന്നുവെക്കേതേ നിമി കോല്ലതേനോള
അന്നവന്നോട് സമാധാനമിയ്ക്കേതേ ചെയ്തേ ചേരേ.
കേന്ദ്രമേതേനും നോക്കേതേതിൽ നിന്നേ
അന്നിന്നോട് ചേരേതേ നിത്യമേതേ സത്യമേതേച്ചു.
ഇന്നു അതേ നല്ലതേനേ നന്നിന്നേതേ നന്നേ
പ്രാപ്തിയേ നോക്കേതേതേതേതേതേതേതേ.
കന്യക പരമ്പരമേതേ സൂര്യ സന്തതിയാകുന്നു നിന്നേ
അന്നു ചേരേതേ പരമ്പരമേതേ അന്നു ചേരേതേ
അന്നു സന്തതിയാകുന്നു നിന്നു ചെയ്തേ ചേരേ’

അതു കേട്ട് ഏതായും ചെലമുള്ള ഒരു പുത്രൻ തന്നിക്കണ്ടെ
ന്നും അവനെ അയയ്ക്കാമെന്നും വേറൊരു കറികളും തയ്യാറാക്കി
വച്ചാൽ അവൻ ചെകുത്തൻ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോകുന്നതിലേ
ക്ക് യഥാകാലം വന്നുചേരുന്നതും ആ മനസ്സിനി പറയുന്നു.
അതൊന്നിച്ച് ജീവൻ കറികളും മറ്റും കൊണ്ടു ചെകുത്തനേ
പ്രാപിച്ച് അവനെ മൃഗത്തിൽ കൊല്ലുന്നു. വിദ്വാനും ചരി
തര ചര്യപുരത്തിനെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.

കവി ഭാരതകഥയിൽ വലിയ വൃത്താസമോന്നം വരു
ത്തിട്ടില്ല. ഭാഷ ലളിതമായിരിക്കുന്നു. ശൃംഗാരവീരാദിരസ
ങ്ങളെ ഖ്യിദസ്വഭാവത്തോടും, ആട്ടത്തിലോ യോജിച്ച വിധത്തിൽ
പാത്രവൈചിത്ര്യം വരുത്തിയും, പാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവചിത്ര
ണത്തിൽ ശുദ്ധ വെച്ചും ചെലിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു കവിതാശൃം
ഗം ചെകവധം.

കിഷ്കിന്ദവധം.

ചെകവധത്തേക്കാൾ പ്രൗഢമായ ഒരു കൃതിയാണിത്.
ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും ഒരുപോലെ മനോഹരമായിരിക്കുന്നു.
കൗതുകത്തോടോടും മൃതിൽ തോറു ‘പ്രകടിതവനവാസാച
രജശന’ സിന്ധുതനത്തിനു പുറപ്പെട്ട യാമപത്രാദികൾ നൂ

വായ സൗമ്യനോടുകൂടി വനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. ആദ്യത്തേ രാഗത്തിൽ ധർമ്മപുത്രൻ പത്നിയായ പാഞ്ചാലിയോടു പറയുന്ന വാക്കുകൾ എത്ര ഹൃദയംഗമമായിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക:—

'അല്ല കേൾ നീ ദൈവദാസി കല്പെ പലപ്പനി'
 പാഞ്ചാലയിഴിമോർ കലകിലുകൾ!
 പാഞ്ചാലാധിപാസുത നാലിടാർക്കു'
 കാളരംബുരേഖി തേടും വിവിധന
 കരളിനി വന്നതിനാലതിനാൽ
 യാതൊരീടാർ നമോർപ്പാടാർ
 ദൈവകോണുതേങ്ങാകാഴിനി സഭയെ
 നല്ലതന്തു മാനുഷമേവേ
 തളിർക്കുടിയും തവ മലയുഗലം
 നല്ല കരളിമോരപ്പിത്തം മുടിമോരം'
 കഥയിൽ സമാന്ത ചാനനചാരണപ്
 വികസത്തിനിനക്കുതിരക്കണരയികം
 വിരോധാധിപരസഭോത്തമനിവാരം
 ത്രേക്കോക്കിനി അത നാമ ഭയകരം
 സുഖമി വാഴിപ്പനതിരവം,
 മണിമയസഭന മോഹനശയനേ
 മണിയല്ലുന്നവ കലാമണ്ഡലനേ
 മനോരസന മരിച്ചിപ്പനി
 മധുരമോഴി വാഴുന്നതന്നെ റിപരന'

ബകവയത്തിലെ കവിതയ്ക്ക് ഇത്ര ഭക്തി പ്രാസപ്രയോഗ വ്യത്യാസം അലങ്കാരവൽക്കാരവും ആശയപുഷ്ടിയും ഇല്ലെന്ന് ഏവരും സമ്മതിക്കും. എഴുതിത്തന്നുവന്ന ഒരു തൂലികയുടെ വിളയാട്ടമാണ് നാം ഇവിടെ കാണുന്നത്. പാഞ്ചാലിയുടെ മുമ്പടി ഒരു ഉത്തമമായ ഗ്രഹണാധിക്യം അത്യന്തം യോജിച്ചതന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

"മഹിപാലരണിത്തീർത്തുകടന്നു വിളാസന
 മണിപ്പിപിതമായുള്ള തവ പാദയുഗ്മം
 മാർദ്ദവ്യേ തപ്പുമണലിലിരിക്കുന്നെ
 മരുവിടുന്നതിനാൽ മനസി മേ ശോകം വളരുന്നു;
 മേനി തളരുന്നു; താപം കലരുന്നു; റാഗത കിമിഹ
 ഞാൻ പറയുന്നത്?

അതൊക്കെ സഹിക്കാമത്രേ. എന്നാൽ സഹിച്ചുകൂടാത്ത ഒരു സാഹചര്യമുണ്ട്,

കാണുന്നതിനായി കശംഗമലയിൽനിന്നു തിരികുന്നു. ധർമ്മപുത്രാദികൾ 'ചിരനിരീക്ഷണസാഗ്ദ്ധമുഖോപദേശമായി' ഭഗവാനെ അഭിവന്ദിച്ചിട്ട്,

'നാഗകേതനാർത്തൻ നീതൃതിയാൽ നാഗോപക്ഷിപ്പിടുന്നാഥ വാഴുന്ന അഷ്ടമുഖക്കണ്ഠാഭനാനാമിപ്പൂയോ? തവ ഹരേ കൃഷ്ണ'

എന്നു ചൊരിക്കുന്നു. തൽക്ഷണം ഭഗവാൻ സുദർശനചക്രത്തെ സ്തുരിക്കയും അപ്പോൾതന്നെ,

'കുപ്യാതാനല്ലപ്പിപ്പിപ്രചരപരിണമൽ കോടിസ്തൂപപ്രകാരോന്മയ ചക്രാഭയം ഞവിർഭവിച്ചു'

'പഞ്ചണാലയമിന്നു മരുഭൂമിയാക്കുവൻ; ധരണീധരങ്ങളേയും ധന്യശീല തകർന്നീടുവനധുനാ താവകീന കരുണാ തലി മയി തരുണദിനമണി കിരണപരിലസഭജണസരസിജ

മധുണമുത്തരമാണ നന്തശരണ കൌരവഭാരണ'

എന്നു ഭക്തിപൂർവ്വമായിപ്പറിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഇദ്ദേഹം 'ഭാഷാ' ധർമ്മനന്ദനന്റെ ധർമ്മബുദ്ധി സമ്പ്രദേശം പ്രകാശിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം അസ്പ്രവഹനിയെ സംസാരിക്കുന്നതിന്നു ഭക്ഷണാകൃത ഫൽഗുനനെക്കൊണ്ട് അർപ്പണയെക്കൂടി ശിക്ഷിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഗാന്ധാർവീതന്യന്മാരെ നിഗ്രഹിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ധർമ്മപുത്രർതന്നെ ഒരു അന്തരായമായ വന്നതിനാൽ ഭഗവാൻ ഞയ്യയെക്കൂടി വിൻവരിക്കുന്നു.

അങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഒരു ദിവസം 'പുഷ്പാങ്കുശപാലാലി' എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ചാലാലാലി മദ്യോധനചോദിതനായിട്ട് ശിഷ്യഗണങ്ങളോടുകൂടി,

'ചന്ദ്രക്കലാധര പാലായ മാനമന്ദോദയ പരിപാലയ മാനനാനാജനങ്ങളും കേട്ടുകൊരമ്പൽ നാളൊരു നാഴികനേരംപോലും

നാമം പലതുണ്ടതിലൊരു നാമസം-

കീഴ്ത്താം ചെയ്യണം നാണം വിനാ'

എന്നിങ്ങനെ ശിവനെ സ്തോത്രമെഴുതുകൊണ്ട് ധർമ്മനന്ദൻ സമീപം പ്രവേശിക്കുന്നു. ധർമ്മപുത്രർ അദ്ദേഹത്തെ യഥാവിധി പൂജിച്ച് ഭൂതനം നമിക്കുന്നു. മുനിയർക്കു കശല പ്രശ്നങ്ങൾ എല്ലാം ചെയ്തിട്ട്,

“പാത്രം ലഭിച്ചോരുത്തരും—കേട്ടു

വാഴ്ത്തുന്ന പലരും ഭവന്തരും.

സകൃതപാത്രമല്ലോ നീയുമോരുകിൽ നിതാന്തം.

ശിഷ്ടത്തെ നഗ്നമാക്കിപ്പോയതിനെ-

പുഴുക്കു നശിപ്പാൻ ഉപായം ഉണ്ടെന്ന്

പുഴുക്കുവേണ്ടേ ഉവി സഞ്ചരന്—ആനം”

എന്ന് രാജാവിനെ വാഴ്ത്തുന്നു.

‘സഞ്ചരന്സപുത്ര ചെയ്താൽ—വിപ്രർ

ലിജ്ജനത്തിലു കഴി വരാം— നീയുമു-

മ്മജ്ജനാദികളാൽ ചെയ്തു ഉദ്ധരാം’

എന്നു പറഞ്ഞ് രാജാവ് മുനിക്ക് കയ്യടപ്പാനയയ്ക്കുന്നു. താൻ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അത്താഴം കഴിക്കാതിരുന്നതിനാൽ എന്തു ചെയ്യേണ്ട എന്നു ആ സാധവി വിചിന്തിക്കുന്നു. ‘സോപദംശം ശോഭനമെന്നും നൂപസമിതം’ താൻ നല്ല കൊടുക്കത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം ശപിച്ച് വംശാർജ്ജവം വരുത്തുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ അവർ ‘പ്രാസാദവാന്മാരും പാവനമോലനായ’ ബ്രിഹദ്വിജാപാനെ സമ്പൂർണ്ണമാക്കുന്നു. അപ്പോഴേക്കും,

വിധുരാവിരൂടെ പുരോഹിത

ദുപദ്രേഭവാ മകോരികാരം

സ്തിതമന്ദ്രികയാ പ്രഹർഷയൻ

വലദൃക് മരിച്ചുപോയോരുമാപഹാരം.

എത്ര മനോഹരമായ ഒരു ദ്വോകൾ ഋഗ്വേദംകവിതപശകതി ഭൂതനന്ദനായ ഇത്തരം സത്യാവസ്ഥാനന്ദൻകൂടി ഈ കുറിപ്പോൾ മിക്ക ആളുകളെപ്പോലും ധാരാളം കാണാൻ പറ്റി.

'ദൃവദേവദേവമാകോരിക' ദശകലാർത്ഥിതമോപഹ്നാദ
 യഃ കലകലശാസ്തിചന്ദ്രൻ നൃപിതചന്ദ്രികയാൽ പ്രാഗ്വൃദ്ധ
 രഞ്ജിതഃ,

'നല്ലാർകലമെന്ന ചൊല്ലാമെന്തിനും
 വല്ലാത്തൊരല്ലൽ മെല്ലേ
 ക്ഷുധയാ പരവശേവേയംമോല-
 മരിതയാശ്വേമി മാം സഭയം.
 അന്നം മധുരോപപന്നം ദേവീ മേ
 വന്ദ്യം വാ യമി മാന്യം'

എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ട വാക്കുകൾ, അവരോട് 'പ്രതിൽ വരുമ്പോലെ ആയിത്തീർന്നു. 'ബാകവധം ചൊല്ലിക്കൾക്കു കൈകൊട്ടിക്കളിക്കേ കൊള്ള' എന്ന് ഇവ ആക്ഷേപിച്ചതുകൊണ്ടായിരിക്കാം കവി പാഞ്ചലിയേക്കൊഴുകി സന്യസ്തത്തിൽ പാറിച്ചിരിക്കുന്നത്.

'പാത്രം ദിനകരദന്തം പശ്യ വനിതാം ദോഷനദിധാ
 ക്ഷുന്ദം തവ ദൃക്തിം കിഞ്ചന
 ദേതന്നമി നമി സത്യം'

ഇതു കൊണ്ടൊന്നും ഇളയന്ന ആളല്ലല്ലോ മായാമയനായ ക്രിസ്തന്റെ. പാത്രം കൊണ്ടുവരാൻ അദ്ദേഹം അപേക്ഷിക്കുന്നു. അതു കൊണ്ടുവന്നു വെദിശോധിച്ചതിൽ അതിലൊരിടത്തു അതിസൂക്ഷ്മതരമായ ഒരു ശാകം പറ്റിയിരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട് എടുത്തു ദക്ഷിച്ചശേഷം, അദ്ദേഹം തന്റെ നഗരിയിലേക്കു പോയ്ക്കളയുന്നു. എന്നാൽ മഗധൻ സ്വന്തപ്പനായതിനോടു കൂടി ചന്ദ്രസസ്തം ശിഷ്യനും തുല്യരാകുന്നു. ശപിക്കാൻ വന്ന മനി,

'ഭാഗ്യാംബുധേ നികൽ ചാസുദേവൻ തന്റെ
 വാ സഖ്യമുള്ളതല്ലാം ഭാവിതദൃശാ കണ്ടു
 വിസ്തയം പൂർവ്വം തോൻ പ്രയാചി ജീവ സുഖം'

എന്നു ധർമ്മപത്രനെ വാഴ്ത്തിട്ട്,

'മനാകിനീജലാശ്വനന്ദനാദിതം
 മന്ദനംചെല്ലുമവനോ മന്ദനനും

ഉപ്പി വന്നു അങ്ങരക്കിന്നു മന്നിവതി

മാനഷൻ നീ.....

ഛത്രം വിചിത്രമീവൃത്താന്തമൊക്കെയ

പ്രത്യാഗതിക്കുന്നു ഞാൻ; പൂർത്തൻ ചെലൻ

കുതി മുട്ടോലനൻ തന്റെ ചാലമകനീടവൻ എന്ത
പാഞ്ഞുകൊണ്ട് അധികടന്നിനു പോകുന്നു.

ഇവിടെ ഭാരതകഥയിൽനിന്ന് അല്പം ദൂരേയി കവി
വഴങ്ങിത്തുളച്ച് വളരെ ഉചിതമായിട്ടുണ്ട്. മലകുറുപ്പിൽ, പ്രീതി
പ്പൻ വന്നുചേർന്ന മകനെ, ഉപ്പി അടുത്തുവന്നിനോട് മുനിയുടെ
വരവിനെപ്പറ്റിയും മാരം പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അപ്പോ
ഴാണ് ഭഗവാൻ പറയുന്നത്:—

‘എന്നെന്നപ്പുകൾ കൂട്ടേണു പിന്നെ നീ ചെമ്പുചൊക്കയും’
-അതായത് നീ എനിക്കു ഭക്തനും തന്നാൽ മുനിയേയും അന്ന
യാമികളേയും ഉപ്പിച്ചെടുത്തുന്നതിന്നു നിനക്കു സാധിക്കും’
നിസ്സാരമായ ചാറമാണ് ഇവിടെ വെച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും അതു
കൊണ്ട് ‘Dramatic effect’ വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. തന്നെ
സ്മരിച്ചത് എന്തിനാണെന്നോടേയും ചോദിക്കാതെ ഭഗവാൻ
‘വിശേഷണ വല്ലഭനും തരണം മധുരാനന്ദമായാൽ നന്മ’. അല്ലെ
ങ്കിൽ കാകനികളായാലും മതി’ എന്ന് യാതൊരുസനിയോടു
പാടുനോടും, അപരക്കണ്ടാകുന്ന ലജയും, സമുദായം, പരിഭു
ദ്യയും ഒക്കെ രംഗസ്ഥിതയ്ക്ക് അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്ന
തിന് നല്ല ഒരു നടന് സാധിക്കുമല്ലോ. അതുപോലെ തന്നെ
അക്ഷയപാത്രത്തിലിരുന്ന ശാകാന്നം ഭക്ഷിച്ചിട്ട് ഒന്നു പറ
യാതെ അടുത്തു പോകുകയും ചെയ്യുന്നു. പാഞ്ചാലി തന്നെ
സ്മരിച്ചു എന്ന് അടുത്തു എങ്ങനെ അറിഞ്ഞു? ഈശ്വരത്വം
കൊണ്ടല്ലേ? അതുപോലെ അടുത്തുവന്നിന്റെ ഐശ്വര്യശക്തി
കൊണ്ടുതന്നെ, മുമ്പ് വസ്ത്രാപരമണാലിട്ടുള്ളെന്നുപോലെ,
ഈ ദർശനത്തിലും തന്നെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുമെന്ന് പരമഭക്ത
നായ ഈ സാധവി വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളട്ടേ എന്നായിരുന്നി
രിക്കാം ഭഗവാന്റെ മനോഭാവം.

മഹാഭാരതത്തിൽ ഇങ്ങനെയൊക്കെ കാണുന്നത്. ശാകാ
ന്നം ഭക്ഷിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഭഗവാൻ സന്ദർഭമെന്നോട്

“മണ്ണാൻ ചനികളേ വിളിച്ചു” എന്നു തളിച്ചെഴു. തീർത്ഥാടകന് സമീപം സഹദേവൻ ചെന്നപ്പോൾ, അവർ “തേട്ടിയന്നാരസ സപാദപുഷ്പേണനം തൃപ്തിപുണ്ടിരിക്കുന്നതും ‘ആ വെള്ളം വിട്ടു കേൾട്ട്’ പരസ്പരം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും,

‘‘ഗുപ്തനയോദ്ധ്യ മോഹനാ-
 ശിച്ഛു പോന്ന കളിത്തൂണാം
 ആകട്ടെ തൃപ്തരാം നമ്മൾ
 വിപ്രദേഷ് തിന്നമെന്നിനി?’’

എന്ന് ശിഷ്യർ ചോദിക്കുന്നത്,

പ്രാഴായ് വണിച്ച് രാജയിൽ
 യോഗവും തെറ്റിയൊഴിഞ്ഞു. നാം
 പ്രവേശിക്കാൻ നോക്കി
 നോക്കിപ്പോയവർ മുട്ടിപ്പോയി.

‘കോപിച്ചാലോ? പാഠശിര്യ തീക്കണക്കിനെ അവർ നമ്മെ
 ക്ഷാമിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ ഓടിക്കൊള്ളുകയാ
 മ് നന്ന്’ എന്ന് പാപപാവ പാരഞ്ഞു കേട്ട് എല്ലാം
 ഓടിക്കൊള്ളുന്നതും, കേട്ടും കണ്ടും തിരിച്ചുവന്ന് വിചരങ്ങളെ
 ഗർഭനന്ദനനെ ധരിച്ചിട്ടു. അപ്പോൾ തിരിച്ചുവന്ന്,

‘നിങ്ങൾക്കൊക്കേപ്പേന മുനി-
 യ, ലമാപതുക്കുഴു ബാൻ
 ഹാബാമിരയാർയാൽ ഹാബാ-
 പുതുരേ വേഗമെത്തിനേൻ’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് യാത്ര ചോദിച്ചു പിരിഞ്ഞു. അപ്പരന് അതൊക്കെ വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അനന്തരം, പാണ്ഡവന്മാർ വനാന്തരത്തിൽ വസിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടായ ഒരു രാത്രിയിൽ അവരെ നിശ്ചയിക്കാനായി വന്നിട്ടുള്ള അർജ്ജുനന്റെ ബാണവഹിനിയിൽ ശബരനും പ്രാപിക്കുകയും, ആ വിപിനം നിഷ്പന്നമാകുകയും; എന്നാൽ അർജ്ജുനനോ 'ജയജയശബരേ കണ്ടകിത്'നായും ഉദിച്ചു. ഇവിടെ കവി അനന്തദൂതന്റെ ഭാരതചമ്പുവിലെ അശ്വമേധയെ ഏകദേശം ൨൦ കർത്തിയിരിക്കുന്നതായിപ്പറയുന്നു.

ശാർദ്ദൂലേ നിരതേ/സ്തിൻ
 ഗോത്രാവിത്രാസവിരഹിതാ സമഭൂതം
 നിഷ്പന്നകഞ്ച വിപിനം
 ജയശബ്ദേനാർജ്ജുനോഽപി കഞ്ചകീതാ
 നിഷ്പന്നകന്ദശാൽ വന്ദ്യ-
 ടിഷ്ണവൻ ഹതനാകവേ
 മുൻകണ്ഠകഞ്ചമേവ മോദം
 വായുരായ് ദൃപഭാരമജ്

ശി. റി.

ശാർദ്ദൂലന്റെ മരണവൃത്താന്തം അറിഞ്ഞു് അയാൾനി പ്രതികരിച്ചതു് ഇങ്ങനെ.

‘കന്തുതിഗ്രഹകണ്ഠഭൂതനരോ.
 മന്ദോദാരവതമോഹനത്തികേ.
 സന്തപരതിനരതരം ചലയാനം-
 സന്തപരില്ലയെനിമരണിയിക്കിയു.
 രഹവർഷം പ്രണവല്ലയോയിട്ടു
 കേവലമോരത്തിയൊ ചേരപ്പുറം.
 കേവലമോരോണ്ടുപോയ നന്മുണ്ടൊ-
 നവകരച്ചിട്ടുണ്ടു വനാന്തരം.
 സാദരം ചാഴ്വ വച്ചിടാനുണ്ടു
 വേദാന്താടിന പിന്നീട്പീതം
 പ്രേതരേഖ്യം ശിഷ്ടാനവകീർത്തം
 മേന്മയായ്ക്കുളുപോയ നരോ’

ഈ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി അയാൾ ‘പാത്ഥപ്രയാണസമയം നോക്കി’ ഒരു സുന്ദരിയുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു് പാഞ്ചാലിയുടെ അടുത്തു ചെന്നിട്ട് നല്ല നല്ല പഞ്ചാരവാക്കുകളാൽ ആ സാധവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ച് ഭർത്താവനത്തിലൊക്കെ പറഞ്ഞു് വനാന്തരത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു.

‘കണ്ടാലതിമോദമോദായുതം വിവിനമിതു കണ്ടായോ’
 കലശൽനിരതിമിരമിടയ്ക്കുന്ന നരം
 നീണ്ടുവൃത്തമോര കലമിനു പല
 ചണ്ടുകുളുപോയ നരം
 കണ്ടിവാർകഴലി കണ്ടു കണ്ടു ചുനം
 മിണ്ടൽപുണ്ടു മോര മേടിടുന്നു.
 ശിഖരിത കഴലുണ്ടു വിശദീകരമിരമോടിടമോരം—എരി
 സുഖിതമോടിന നിന്നു മില വല്ലിക്കാനിടർ വായു-
 സാധലിതപല്ലവാശ്ശമിദീഭിനയ്ക്കുന്നു.

കരവകുരുത്തികളിൽനിന്നു ചില കസേനീകളെങ്കിലും-

കുന്ദിരകളിലിതാവിഴ്ന്നു ആ പൊഴിയുന്നു-താ

കവചമാക്കി കുടുകന നിമനയെതിരേക്കേക്കുന്നതിൽ

തോന്നിപ്പോ

ഇത് ആടാനും പാടാനും വായിച്ചു രസിക്കാനും കൊള്ളാറുണ്ടു
തെ 132മാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളല്ലോ.

വനാന്തരത്തിൽ വന്നുചേർന്നപ്പോൾ ചില നാണിമിത്ത
ങ്ങൾ കണ്ടു ചകിത്തയായ പാഞ്ചാലി,

പ്രവരയതി ദൃശ്യമിഹ സ്ഥിപ്തി - 22

മുഹൂർത്തി വേപതി തന്നവല്ലീ-നാം

മുരുക മടങ്ങുകയല്ലല്ലീ-സഖി-

മഞ്ച മഞ്ച മാം മഞ്ചലാക്ഷി നീ

വഞ്ചയസി കിമിതി കോടം ചൊല്ലി?

എന്നിങ്ങനെ സംശയിച്ചു മോദിക്കുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും സിം
ഹികുസാക്ഷരത്വപരം കൈക്കൊണ്ടു് അവളെ എടുത്തുകൊണ്ടു
പോകുന്നു. അവളുടെ വിലാപം കേട്ടു് സഹദേവൻ ചെന്നു്
അ രാക്ഷസിയുടെ നാസാകുലതന്മാരും ചെയ്യുന്നു.

ഇങ്ങനെ കവി കിഷ്കിന്ദാമാരുള്ള യുദ്ധത്തിന്ദു വഴിയു
ണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇത്രയും ദാശം കവികല്പിതമാണ്. മറ്റൊ
രോരോരത്തിലെ അങ്ങുപട്ടം പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായത്തി
വുള്ള എഴുപത്തിയഞ്ചിൽ പരം ശ്ലോകങ്ങളിലാണ് കിഷ്കിന്ദ
വയാ കഥ സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നത്. ചുരുക്കം തോറു നാട്ടു
വിട്ടുപോയ പാണ്ഡവന്മാർ മൂന്നു രാപ്പകൽകൊണ്ടു് കാശ്ശിക
വനത്തിൽ എത്തിയതായും, പ്രജപാദദേവ്തിനാൽ കാട്ടാ
മർദ്ദാപാലം സംഭവിക്കാത്ത ആ കാട്ടിൽ വെച്ചു് കിഷ്കിന്ദൻ
എന്ന രാക്ഷസൻ ചൊട്ടെടു് ആറിൻദോലിപ്പു് അവരുടെ വഴി
മടക്കിയതായും ആ ദുഷ്കരസത്വത്തെ കണ്ടു് ദുഷ്കരിമിത്തം
കണ്ണടച്ചു് 'അഞ്ചു കണകൾക്കിടയിൽപ്പെട്ട പഴ'പോലെ
പാഞ്ചാലി കഴങ്ങിയതായും, അവനെ ഭീമസേനൻ നിഗ്രഹിച്ച
തായും അതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ കവി ശാർദൂല
നേയും സിംഹകന്യേയും പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് വേദന
വൈവിധ്യത്തിനു വേണ്ടിയായിരിക്കണം

‘നല്ലതുകലനാടി’യായ ‘പിള്ള’ സഭക്കാലത്തു കിർമ്മീന്റെ സമീപം പ്രാദിപ്പി ‘നിക്ക’ നാസിക്യായി.

‘ഓ ഓ രാജസഭാ വിളാകയ
ഓ ഓ വിളാകയേ ഓ ജാതാ
ഓ ഓ പീഡ സമീകരണേ ചേത
ഓ ഓ വിരസമോദം പാലയ’

എന്നിങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു. ഈ പദം നാനാസികൾക്കു കലമാത്ത ശബ്ദങ്ങളെക്കൊണ്ടുതന്നെ രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. നോക്കുക. സഭക്കാലത്തുളള പ്രവചനം അറിയാൻ കിർമ്മീൻ ഉടൻ തന്നെ പാഞ്ചവന്മാരെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്താൻ പാടുമ്പോൾ.

‘കടലാടുകൾ പൊയതിടിന പടയോടഹമിഹിക്ത
പ്രാധ്യഭക്തവിലിവിട പിന്ദവിരയ പൊടി
പെട്ടപ്പനതിപട്ടപഞ്ചമാട—
മുഹി വിളാകയമേ വാടാ പാടവം
ടപാടൊരു കട്ടനായിതു ശാ നേ കരപട്ടാ
വിടമ തേട്ടമടികൾകൊണ്ടു നിന്നടൽ പടതി
പാടിതടൊച്ചയി കീട’

എന്നിങ്ങനെ വന്നപ്പോൾ രാജസഭാ ഭിമൻ വധിക്കുന്നു. തപസ്വിവർഗ്ഗം അദ്ദേഹത്തിന് മോളമാശംസിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

ഈ കവിതയിൽ ശ്രദ്ധേയമായ ഇടം അതിന് അവകാശമുണ്ട്. മറ്റു വല്ല കവികളുമായിട്ടെന്നിടയിൽ നട്ടുമാറ്റമോരംഗത്തിനോടൊന്നു ഉദ്ദേശിച്ച് എഴുതുന്നതെങ്കിലും അതിവികൃത അവസരമുണ്ടാകുമായിരുന്നു. പക്ഷേ അങ്ങനെയൊന്നുമില്ല. വരുത്തിയപ്പോൾ ഈ വിടപാടുകവി തുനിയാത്തതു ഭാഗ്യമായി. കിർമ്മീവലം കോട്ടയം തമ്പുരാന്റെ പാഞ്ചമിത്തൃത്തിയും കവിതപത്തിയും വശ്യവാക്യപത്തിയും നിക്ഷോപലമായ് വിളങ്ങുന്നു.

‘പുരാണിതം മുനിമുഖമിഷ്ടമാസതേ
പുരാണിതം നിജമുഖമവശ്യമുജ്ജ്വലം’

പുരോഹിതപ്രകൃതിരനേന ഹെസ്തിനാൽ-
പുരോഹിതപ്രഹിതമുവാച സാമുദലിഃ.

സഭാജനൈർവിരചിതസഭാജനഃ
പരന്തപസ്സമഭിഹിതഃ പരന്തപഃ
മരിഷ്ണുനാ ഖലു മുനിനാ മരിഷ്ണുനാ
വനാന്തരേ രമത സപാവനാന്തരേ

ഈ മാതിരി യമകുപ്പണികളും,
'കരവകതരുനീരകളിൽ നിന്ന ചില
മസുമനികൾമിതാ പൊഴിയുന്നു തവ
കരനീരകളിലിതാ വീഴുന്നു—അതു
കവലയാക്കി കയറുകേന നിന്നൊരുതിരേല്ലെന്നു.'

ഇത്യാദി അദ്വൈതപ്രാസങ്ങളും

'ക്ഷേപാഭോധാഷാതീതിപ്രവഹാനിമിഷാ
സിംഹികാഭാഷ്യപ്രച്ഛേദ്'-
ഔപാഷാഭോധാമരീരം ഖലു നിജവാഷാ
ദീപ്തയന്തി പ്രഭോഷേ
ഇഷാ ക്രവലക്ഷണ പ്രവഞ്ചപഞ്ചാ-
ഭോഷമാദായ ഭോഷാ
ഭോഷാഭ്രോഷാമനൈഷിൽ പ്രിയവധരയതിതാ
പാർവ്വതിനുമഭോഷാ'

ഇത്യാദിപ്രാസങ്ങളും,

'മുഖാരുതി ദൂരമിഹ ധിഗ്വി-മ
മുഹൂരപി വേപതിതനവല്ലി-നാം
മുരുക മടക്കുകയല്ലല്ലി-സതീ
മുഞ്ച മുഞ്ച മാം മഞ്ചലാക്കീ നീ വഞ്ചയസി
കിമിതി കപഭാ ചൊല്ലി.'

ഈ മാതിരി അത്യുപ്രാസങ്ങളും ഇതിൽ സുലഭമായി കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും, രസപോഷണത്തിലും, അർത്ഥമർശക്കരണത്തിലും അത് കവി കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. നല്ല പൊതുസാഹിത്യത്തെ നമുക്കു് ഇക്കഥ ആടി ഫലപ്രദമാക്കും

സാധിക്കയില്ല. മന്നാമതാൽ ഒരു നാൾ തന്നെ പാസ്സം വിജയങ്ങളായ ഭാവങ്ങൾ ഒരു കാലത്തു സ്പർശിക്കേണ്ടതായി വന്നു. ധീശാതനായ ധർമ്മപുത്രന്റെ വേഷം കെട്ടി ആടുന്ന നടൻ, ശാന്തസമത്ത് വിഭാജിത തന്നെ 'മണിമയസഭേ' ത്യാഗി ഘട്ടങ്ങളിൽ തെല്ലശ്രദ്ധാരം കൂടി കാണിക്കാതെ തര മില്ല. ഇത് നന്നു വിഷമമാണെന്ന് അന്നഭവാനുമേൽ അറിഞ്ഞുകൂട. അതുപോലെ ലളിതാവേഷം സ്പർശിക്കുന്ന സിംഹി കയുടെ പാർട്ട് ആടാൻ കുറെ പ്രയാസമാണ്. എപ്പുകൊണ്ടെന്നാൽ അവൾ വളർന്നു നില്പിൽ ഒരു ശ്രദ്ധാരംകൂടക്കയാണെന്നിപ്പം അവളിൽ പ്രാധാന്യേന സ്പർശിക്കേണ്ട ഭാവം ഇപ്പോൾ അഥവാ പാഞ്ചാരിയോടുള്ള അടുപ്പമാണ്. ആ സ്ഥായി ഭാവത്തെ വട്ടകളാതെ ശ്രദ്ധാരം അടിക്കയില്ലെങ്കിൽ രാഗസ്ഥിതന്മാർ പുറകു മാറ്റിക്കും. ഇത്തരം ഘട്ടങ്ങൾ പലതും ഇതിപ്പുറം. കിഷ്കിന്ദവധരണിലെ 'മാധവജനശൈലേ' എന്ന പദം മന്ത്രാത്മകമാണെന്നാണ് ചിലർ പറയുന്നത്. അതെഴുതി ഏതൃത്തിൽ കെട്ടിയാൽ ബാലോപദ്രവമുണ്ടാകുന്നില്ലെന്നു പലരും വിശ്വസിക്കുന്നുമുണ്ട്.

കല്യാണസൗഗന്ധികം.

പാശുപതാസ്ത്രം സാധിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി അയ്യപ്പൻ ശിവനെ തപസ്സ് ചെയ്താൻ പോയിരിക്കെ, ധർമ്മപുത്രൻ സന്തതങ്ങളാൽ വളർന്നിട്ടുള്ള ചുണ്ണകുമകൾ കേടും ശത്രു വർഗ്ഗങ്ങളെ കടക്കുന്നതിൽ ഉച്ചതാമിതനായിട്ട് വിദ്യയും അന്യം ധരിച്ചുമാത്രം അന്യന്മാരോടുകൂടിക്കാണുന്നതിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഒരുദിവസം ആ ശൈലിമുഖെ കാലപ്പു തിനെപ്പറ്റി ഓർപ്പ് കോപപരവശനാൽത്തീർന്ന ഭീമസേനൻ മൃത്യുനോട്.

“ശത്രുവാൻചൈതിനമുദാ ശത്രുജനെ മാത്രയാക്കിയതു പഴതേ—

ശത്രുക്കളെ വിരവിലൊക്കെത്തെയ്പ്പതിന്നത്രാല-
മേകനഹൈന്നരിക വിശ്വം”.

അതുവന്നപ്പോൾ ആ കൈവലാമന്മാരെ നിലനിർത്തുന്നതിൽ അനവധി അർത്ഥം എന്താണെന്നു ചിന്തിക്കുന്നു. “ധർമ്മപുത്രിഭാഗലീ

ഘട്ടമെന്നായ ഭീമസേനന്റെ ശ്രദ്ധയായ വാക്കുകൾ കേട്ട് ധർമ്മനന്ദനൻ 'ധർമ്മതത്വസംഹിതം ഉദ്ദവാക്യം' പലതും പറഞ്ഞ് അറുപത്തിയെട്ടു കോലം ശരിപ്പിക്കുന്നു.

‘അനലന്താ വെടികിലമാലോകനം
 ഭിന്നകരൻ കൈവെടികിലം
 അനിവനന്ദന! സത്യമേജി ലംഘിപ്പതിന
 അനലമരമെന്നറിക ചൊല്ലിക്കാഞ്ഞേവം’

എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുമ്പോൾ ഭീമൻ ശത്രുക്കളെല്ലാവരെയും അടക്കിക്കളയുന്നു. ആ അമരസമയത്ത് അർജ്ജുനന്റെ വേർപാട് നിമിത്തം മറ്റു പാണ്ഡവന്മാർ ദുഃഖിച്ചിരിക്കുമ്പോഴായിരിക്കണമെന്നോർത്ത് ഇദ്ദേഹം 'ഭോമശനീരവാഹ'നെ അവയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്നു. വിജയൻ പാലുപതാസ്രം നേടിട്ട് ശ്രീ പാണ്ഡലോകത്തു ചെന്നത് 'സുരജനശീതം ശാക്തുമനായി വിളങ്ങുന്നു എന്നും, ഇദ്ദേഹം അടുക്കൽ നിന്ന് അനേകം ശത്രുജാലങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, അവിടെനിന്ന് നാലഞ്ചുകൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ തിരിച്ചു വരുമെന്നും ധരിപ്പിച്ചതിനു പുറമേ,

‘പാദിതം തന്നിൽ പ്രസിദ്ധശാലാമേരം
 പാദാമരങ്ങളായുള്ള തീർത്ഥങ്ങളെ
 പാദാമര ചെന്ന നിഷേവണം മൊഴ്ത്താനാത്
 പാദാവപുരം പാകനാമെല്ലാമം’

എന്ന് അവരെ തീർത്ഥാടനത്തിന് ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ അവരെല്ലാം അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ട് പല ദിക്കിലും സഞ്ചരിച്ച ശേഷം 'സപ്തപുല്ലായുഷ്കല്പാദ'മായ ഒരു തത്വപാവനത്തിൽ ചെന്നു ചേരുന്നു. ആ തത്വപാവനം അഗസ്ത്യപ്രാശ്നമെന്നെന്നറിയായ് സത്യജ്ഞായിട്ട് അവിടെനിന്ന് ഭാഗ്യവതാദായനത്തിലെത്തുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ അവരെ കാഴ്ചയിനായി അവിടെ വന്നു ചേരുന്നു. ഭഗവാനെ അറിവ് കേൾക്കുവാൻ സമീകരിക്കുന്നു.

‘പരിതാപിക്കരുതേ പാണ്ഡവന്മാരെ
പരിതാപിക്കരുതേ.....

.....
പരനെന്നു മഹമെന്നും ഭാവാഭാമ്യങ്ങൾ
പരിതാപിച്ചിരുന്നതും പാർത്ഥിവികത്വം,
പാമാശ്വാസകരമായ പാമാശ്വാസം വേദാഭ്യർത്ഥന
പരിചോദ്യങ്ങളായ നിങ്ങൾ പ്രാപ്തന്മാരെ-
പ്പോലെ പരിതാപിക്കരുതേ.’

എന്നുള്ള ഭാവാഭാമ്യം കേട്ട് യാദവന്മാർ പറഞ്ഞു:—

‘നിൻകൃപയെന്നൊന്നിൽ നിരൂപിച്ചതു സാധിച്ചാൻ
സങ്കടമുണ്ടോ ദുരിതമുണ്ടോ സകല ലോകങ്ങൾ?
കിരോതാജ്ഞയിൽ കൃപയില്ലാത്തതിനാലേ
പങ്കഭേദമുണ്ടു പാരമ്യമുണ്ടുണ്ടു.
പെരുമാറ്റമൊന്നായി തന്റെ പേരടി സേവിച്ചാനായ്
സാക്ഷാത്ക്കാരം വേദ സമ്പ്രദായം താൻ
നന്മ വാഗ്ദത്തംകൊണ്ടു സന്തോഷം വളർത്തു
പാണ്ഡവന്മാരുടെ ഭവണ്ഡമോലനനാഥം.’

അപ്പോൾ വേഗം വന്നുചേർന്നതും തീർത്ഥാടകരും
കഴിയുമ്പോഴേയ്ക്കും വിജയം ലഭിക്കുമെന്നും ഒരു പറഞ്ഞു
സമാധാനപ്പെട്ട് തീർത്ഥാടകന്മാർ മറുത്തു.

പിന്നീട് പല ദിക്കുകൾ കടന്ന് അവർ ഒരു ചെറുപുരയിൽ
പിറന്നതിൽ എത്തുന്നു. ഇവിടെ ഭാരതകഥയിൽ നിന്ന് അല്പം
വ്യതിയാനം കവി വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. മൂലകഥയിൽ ഘോരമായ
കുലശംഭനും സൗമത്യം സൗമത്യം സൗമത്യം കഴിഞ്ഞാണ് ജടാ
സുരനാമുള്ള യുദ്ധം. ഭാരതകഥകൾക്കു നന്നായ അനന്തഭൂതം
മൂലകഥയെത്തന്നെ അനുസരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ കവി
നാകട്ടെ, പാണ്ഡവന്മാർ ഘോരവനാത്തങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ച
പ്പോൾ, ജടാസുരൻ വന്നതിൽത്തന്നെയാണ് പറഞ്ഞിരിക്കു
ന്നത്. കഥകളിയാരക്കൊണ്ടു് ഒരു കത്തിവേഷണിനു വക
കിട്ടിയത് മേലേക്കിടാൻ താമിപ്പല്ലോ. കല്യാണസൗഗ

ധികാരംണത്തില ശേഷം അങ്ങനെ ഒരു വേഷത്തെ പ്രാവ
ശ്യപ്പെട്ടാൽ വെറുതെ കഥ നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിരിക്കുന്നു
എന്നൊരു ആക്ഷേപവും ഉണ്ടാകും. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം
ഇങ്ങനെ ഒരു ദേവതാവിവരണത്തിലിരിക്കുന്നത്.

“ഭൂമിസുരനായ്ചെന്നു ഭീമനെന്തിനാലെ ഞാൻ
ദൂപതികളെക്കൊണ്ടുപോയവനിദാനീം
രണ്ടുമൊഴിവരുതെ രമണിയെക്കൊണ്ടൊഴു
നരസി പൊന്നീടുവാൻ നിണ്ണയമിദാനീം.”

എന്നാൽ ഒരു പക്ഷാധിപത്യവാദിയാണെന്ന് വേഷത്തിൽ പാശ്വ
വന്മാരുടെ അടുത്തു വെന്ന് അവരുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു
കൊണ്ട് ‘കാലാഗമനം’ പാട്ട് അവർ അവിടെ താമ
സിക്കുന്നു. ‘കാലാഗമനം’ എന്നതിനെ കവി രണ്ടുതരത്തിലാണ്
പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.
അങ്ങനെ ഇരിക്കെ, ഭീമൻ വേട്ടയാടാൻ പോയിരിക്കുന്ന സാ
രം നോക്കി, അവൻ ധർമ്മാദികളേയും കൊണ്ട് കടക്കുന്നു.
എന്നാൽ അതിനിടയ്ക്ക് ഭീമൻ എന്തു കടം അറയ്ക്കാ നില്
ക്കിയിരുന്നെന്നു ചൊല്ലണം.

പിന്നീട് വനാതലത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാവരും കൂടി സഞ്ച
രിക്കുമ്പോൾ, വലുതായ കരീണം നേരിടുകയാൽ പാശ്ചാലി ഒരു
വൃക്ഷമുറട്ടിൽ ഇരുന്ന് തന്റെ സന്തതങ്ങളെ പറഞ്ഞു കേൾ
പ്പിക്കുന്നു. അതു കേട്ട്,

‘അതെല്ലാജാക്കുതൊട്ടും-വല്ലാതെ യുള്ളിൽ
അതെല്ലാജാക്കുതൊട്ടും
രക്ഷതൻ പരഭോജ്യമാണെന്നുതമനാധിദ്രാമ
നകതയുണ്ടാണവനതു വന്നിടം പാശ്ചാൽ
വരണമിതടിക്കളിൽ ബാധയകുന്നു നാശ
സഞ്ചരിച്ചിടമവൻ നാശമറിഞ്ഞാലും.’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ഭീമസേനൻ പരഭോജ്യമാണെന്നു വൃക്ഷവും
അയാൾ ഉടൻതന്നെ വന്ന് പിതാവിന്റെ അടിപണിയുകയും
ചെയ്യുന്നു. ഭീമൻ യാജ്ഞസേനിക്കു നേരിട്ട സന്തതത്തെ അവ
നോട് അറിയിച്ചപ്പോൾ,

ഈ അവസരത്തിലാണ് 'വാദന വസലതയേവകി ലോപനീത'മായ ഒരു സൗഗന്ധികപുഷ്പം ഉണ്ണയുടെ ലഭിക്കുന്നത്. അതെടുത്തുകൊണ്ട്, അവൾ ഭീമന്റെ സമീപത്തു വെനിട്ട്,

'നിൻകുഞ്ചുനയ്യക്കൊന്നാകിൽ നിണ്ണുമിനിയും മര
സംഗതി വരും ലഭിച്ചാൻ സരസസൗഗന്ധികങ്ങൾ.
പാരിലില്ല പാർന്നൊക്കെയും ചാത്തുമിവണ്ണം
പാരം വളയന്ന മോദം വാരികനയന.
വല്ലതെന്നാകിലും നിജ വല്ലഭനോടൊല്ലാതെ
മൊല്ലുമാറില്ലളിലാലും ചൊല്ലേറും തരണിമാർ.'

എന്ന് തന്റെ അഭിലാഷത്തെ സാദിക്കുകയും അതിലേക്കായി അദ്ദേഹം പുറപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ശാരദാദേവീ ചതുലചാരു കടാക്ഷപാതപാഥേയാനാ'യിട്ട് അദ്ദേഹം നടന്ന് കളഭീവ നത്തിലെത്തിയപ്പോൾ, രാമകേതാഗ്രണിയായ ശ്രീഹന്തമാൻ കാണുന്നു. ഭീമന്റെ വാചുനിമിത്തം, 'മുരയവേഗം കൊഞ്ച് ശ്രീതരമായുള്ള ശ്രീമഹാസ്വയംവര പ്രമീതിൽ വീണു'ന്നും, ഭിതി കലർന്ന ചമുതക്കൾ കാട്ടുന്നതും, 'മാതംഗയുഗമഭിമാനം വെടി തെളുക്കിൽ ആത്മമോഹമുക്തി'മുളയുന്നതും, കേസരികൾ പേടിച്ച് ഇഹാമൃതരം പ്രാപിക്കുന്നതും മറ്റും ഓർത്ത് ഇവൻ തന്റെ അനജനാമിരിക്കണമെന്നും ഇവന്റെ സ്വലം ഒരു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുകതന്നെ വേണമെന്നും കരുതി, ഒരു മന്ത്രശരത്തിന്റെ വേഷത്തിൽ കിടന്ന് ശ്രീഹന്തമാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാർഗ്ഗനിരോധം ചെയ്യുന്നു. അവർ തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടാകുന്നു. കഥകളികളിലെല്ലാം യുദ്ധത്തിന് മുമ്പ് ഒരു വാക്സമരം നടത്തുക പതിവാണ്. ഇവിടെയും നടക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മറ്റു പല കഥകളിലും നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളലുകളിലും കാണുമ്പോലെയുള്ള സദ്യേശമായ വാക്കുകളൊന്നും ഭീമനെക്കൊണ്ടോ മന്തമാനെക്കൊണ്ടോ ഇക്കവി പറയിക്കുന്നില്ല.

ഭീമന് ആ മുത്ത കക്കളന്റെ ബാലാഗ്രൂപംപോലും ഇളക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല; ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം വാസ്തവം മനസ്സിലാക്കാനായി, 'നീ ആരാണു്? ഇങ്ങനോ? വരണനോ?

തീർച്ചയായും കേവലം വാനരൻ്റെ എന്നു പാശ്ചാത്യർ,
മനുമാൻ,

‘മാവനാദാകനന്ദീഭം മാദന്താ ദൂതനാകം ജ്ഞാൻ
താപകന്ദഹരനല്ലോ മമ നാമം മനുജാനല്ലോ’

എന്നിപ്രകാരം പരമാർത്ഥം ശരിപ്പിച്ചിട്ട് തന്റെ സാക്ഷാൽ
രൂപം കണ്ടിട്ടുകൊടുക്കുന്നു. ആ രൂപം കണ്ടു് സംഭീതനായ
ദീമന്റെ ദയാ നാകാറിയിട്ട് അദ്ദേഹം താലഗുഹിക്കുന്നു.
അനന്തരം കീമൻ യാത്ര തുടരുന്നു. മാർദ്ദമാപ്യ ‘മൈത്രധാന
നത്തെ സ്വഗ്രാ മാക്കീടുന്ന’ വനത്തിന്റെ ശോഭ കണ്ടു് വിസ്മ
യിക്കുന്നു.

‘കാസാരമിതല്ലോ മുൻപിൽ കാണുന്ന വിപുലം
ഭാസ്യരക്തസമജാലവാസനമലം.
മഞ്ചരികതതി വായ സഞ്ചലിതമാർ
നേൻ ചൊരിയും പുവിലാർച്ച സഞ്ചരിക്കുന്നു.
വേഗേന ചെന്നിതിനടെ വേവമാമാർത്തുട
ആഗമനം ചെയ്യിടുവേൻ.’

എന്നു് വിചാരിച്ചു അദ്ദേഹം നടക്കുന്നു. എന്നാൽ പൊതു
യിൽ ചെന്നു പുകൾ ഇറച്ചു തുടങ്ങിയ മാത്രയിൽ, കുമ്പോ
രൂതുമ്മാൻ വന്നു തടയുന്നു. അവരെ തോല്പിച്ച് സൗഗന്ധിക
ങ്ങളാ കൊണ്ടു് തിരിച്ചുവന്നു് പ്രിയ പത്നിക്കു സമർപ്പിക്കുന്നു.
ഇതാണ് ഇക്കഥയുടെ പോക്ക്.

നിവാതകവചവധം.

സാധാരണ നിവാതകവചന്റെ വധംവരെ മാത്രമേ
ജ്ഞാൻ അഭിനയിച്ചുകണ്ടിട്ടുള്ളൂ. കഥയുടെ പേരും അങ്ങനെ
താണ് അച്ചടിച്ച പുസ്തകങ്ങളിൽ കണ്ടിട്ടുള്ളതും. ‘ദൈത്യേന്ദ്ര
പോരിനാമേഹി’ എന്ന കാലഭേദവാക്യംകൊണ്ടു് കഥ
പെട്ടെന്നുവസാനിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണ് മുദ്രിതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ
കാണുന്നത്. കവി തീർച്ചയായും അങ്ങനെ അവസാനിപ്പി
ച്ചിരിക്കയില്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. മഹാഭാരതത്തിൽ നിവാത
കവചവധവും കാലഭേദവധവും പരസ്പരബദ്ധമല്ലാത്ത

സംഭവങ്ങളാകുന്നു. ചാണ്യപർവ്വത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം തുടങ്ങി നൂറ്റാണ്ടുപത്തിനഞ്ചാം അദ്ധ്യായം വരെയുള്ള ഭാഗത്തിന് നിവാതകവചവധവധം എന്നു പ്രത്യേകം പേരും നൽകിക്കാണുന്നു. എന്നാൽ കാലക്രമവധത്തെയും ആ പർവ്വത്തിൽത്തന്നെ അന്തർവിച്ചിട്ടുണ്ടുതാനും. ആ പർവ്വത്തിൽ നിവാതകവചവധം എന്നു കവി കഥയ്ക്കു ചേരിട്ടിരിക്കുന്നതിൽനിന്ന് കാലക്രമവധംകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നോ ഇല്ലെന്നോ ഖണ്ഡിച്ചു പറയാവുന്നതല്ല. കാണികൾക്കു രസിക്കാനുള്ള ഭാഗം നിവാതകവചവധംകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ മിക്ക സ്ഥലങ്ങളിലും കാലക്രമവധം അഭിനയിക്കാറുമില്ല. സാധാരണ ആടാറി പൂത്തതുകൊണ്ട് നൃത്തനൃകർ ചൊക്കി ഭാഗത്തെ വിട്ടുകളഞ്ഞതായിരിക്കുമോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. ഏതാചിരുന്നാലും മഹാകവി ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരൻ പൂർണ്ണപാഠം ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിച്ച പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അത് കോട്ടയം താലൂക്കാൻതന്നെ നൃത്തനൃകർ വിൽക്കാലത്തു വല്ലവരും എടുതിച്ചെടുത്തതോ എന്നു ഖണ്ഡിച്ചു പറയാവുന്നതല്ല. മിക്കവാറും അദ്ദേഹത്തിന്റെതായിരിക്കാനാണു് സാധ്യം.

കഥ:—ഇശക്തപന്തൽ അയ്യപ്പൻ ചാലുപതാസ്രം വെച്ചു എന്നു അറിഞ്ഞു് തന്റെ പുത്രനെ ഒരു കാണെണമെന്ന് ആഗ്രഹം ജനിക്കയാൽ ഇവൻ മാതലിങ്ങു വിളിച്ചു്,

‘ചൊല്ലതികലം തമാച്ചീട്ടുനവൻ തന്നെ
കാഞ്ചാനേറാമുള്ളിൽ കാംക്ഷ വളന്നീടുന്ന.
പലതായകാരും പലതുടങ്ങിന പാത്ത്—
ബലവിശ്വേണ സാധിച്ചാനലസനല്ലൊടും.
കന്യത വെടിഞ്ഞു നീ പാഞ്ചവനൻതന്നെയിങ്ങു
കൊണ്ടുചോന്നീടുവതിനാണൊക്കൊല്ലാ താമസം.’

എന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. മാതലി വിട്ടുകൊള്ളാമകിയെന്നു വിജയനാഥിന് എന്നു പാഞ്ചവനൻ വിട്ടു വിജയനാഥിനെ പ്രാപിച്ചു്,

‘വിജയതേ ബാഹുവികൃമം വിജയതേ’ എന്നിങ്ങനെ സ്തുതിക്കാൻ ഭവിക്കവേ, അർജ്ജുനൻ ലജ്ജിക്കുന്നു.

‘സഖഭേജാനം നവ ചാപവചനങ്ങളാലേ’ എന്ന പദം സവാസനയുള്ള നടന്മാർ ആടിക്കാണുന്നത് വളരെ രസാവഹമാകുന്നു.

താതലിയോടുപൂട്ടി സ്വപ്നത്തിലടങ്ങി അർജ്ജുന്റെ പാപ്പാട്,

നഗരീതസാരമിനാ-

മപഹന്താ കീർത്തിയാട്ടുതസാരമിനാ

യുധിനാമനസാഭരിണാ

ലംഘ്യാ പ്രാപേർക്കുനേന മനസാ ഭരിണാ.

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കഴിച്ചിരിക്കുന്നു. അർജ്ജുനൻ ഇത്ര സന്നിധിയിൽ പ്രവേശിച്ച് പിതാവിനെ നമിച്ചിട്ട് ‘തദാ ശ്ലേഷസുനിർവൃതനാമി’, ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു:—

‘കരുണാവാരിപുരേണ കരു താത

മരുതരമഭിഷേചനം മേ

മരുജനകാരുണ്യം സകലസായകമെന്ന

ഗുണമുള്ള മഹാഭനം പാതയു കേൾപ്പുണ്ടു ഞാനും’

കടിലനയകന്താരിൽ നടവീടും

അരിപടലങ്ങളെയൊക്കവേ

ഭക്തചാനായാദിമലർ തൊഴുതിടും

അടിയനെ വിരവൊടു ചാതുര്യമുണ്ടാവാ നാ-

മ മന്ത്രമിച്ഛിക്കുന്നു.

പാർവതീയായ ജയന്തനെ സമ്പൂർണാശമാൻ ഇത്രാൾ വിജയത്തെ അർദ്ധാസനം നല്കി ഇരുത്തിയിട്ട് ‘തനയ ധനജയ ജീവ സുഖിരം’ എന്ന് ആശംസിക്കയും ധർമ്മജാദികളുടെ സുഖവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അനന്തരം പിതാവിന്റെ വാത്സല്യപൂർവ്വമായ വാക്കുകളാൽ സന്തുഷ്ടനായ ധനജയൻ ജയന്തന്റെ കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രസേനയിൽ ചെന്ന് മാതാവായ പുലോമയനെ നമസ്കരിക്കുകയും, ആ ഭാഗി അർച്ചനത്തിനെ പ്രസ്തു-

വരുളോടു കലന്ന് സദാഭാഷാശ്രുക്കളാൽ സേവനം ചെയ്യുകൊണ്ടു് കശലപ്രശ്നം ചെയ്യുന്നു. പിന്നീട് ശമീദേവി രാജാ അധ്യക്ഷനായ വാക്കിക്കൊണ്ടു്, ആ സൌധത്തിൽ നിന്ന് ശ്രംഗാകത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൗന്ദര്യത്തിനേകത്താൽ വശീകൃതരായ സുന്ദരവരികളെല്ലാം 'മണശരവിവശതയൊടതികൂതുകവാരിധിയിൽ' മുങ്ങുന്നു. അവരിൽ ചിലർ സഹീതരീതികൾ അവലംബിച്ചും മറ്റു ചിലർ പലേ തരത്തിലുള്ള ശ്രംഗാരചേഷ്ടകൾ കാണിച്ചും അദ്ദേഹത്തിനെ വശീകരിക്കാൻ നോക്കുന്നു. 'ഇന്ദ്രാണിമെത്തൊഴുതു് ചന്ദ്രാനപയാഭരണൻ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഭണ്ഡകം ആട്ടക്കാൽ തങ്ങളുടെ അഭിനയകൗശലം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനും വായനക്കാർക്കു വായിച്ചു രസിക്കാനും ഒരുപോലെ കൊള്ളാം.

അങ്ങനെ ഇരിമേ വരുണ്യൻ എന്നൊരു ദുഷ്ടൻ അന്ധനായ വരുകേതുവിനോടു കൂടി വന്ന് ഉപശീലവരായ സുരാംഗനാരെ അധാരിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നു. ഈ കല്പിതപാത്രങ്ങളെ ഇവിടെ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് കേവലം രോഷവൈവിധ്യത്തിനു മാത്രമല്ല, ഉപശീലന്റെ പ്രണയകഥയ്ക്കു രംഗം ഒരുക്കുന്നതിനും കൂടിയാണു്.

അർജ്ജുനൻ ആ ദുഷ്ടനാറെ നിഗ്രഹിച്ചിട്ട് നാകാംഗനകളെ മോചിപ്പിക്കുവേ, 'സ്വപ്നധൂമനമണിപാതിടുന്ന മണിമൗലിയിൽ ഖചിതരത്നമായ' ഉൾശി മന്ദഗന്ധാൽ 'വശീകൃത'യായിട്ട് 'വിവശീകൃത'യായ് ഭവിക്കുന്നു. കോട്ടയം തമ്പുരാന്റെ കൃതികളിൽ ശ്രംഗാരത്തിന്നു വലിയ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചുകാണുന്നില്ല. അതൊരു നൃപതന്യാണങ്കിൽ, ആ നൃപതന്യെ ഇവിടെ പരിഹരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു കൂടിയാണു് ആടാൻ കൊള്ളാവുന്ന കഥകളുടെ ശൃട്ടത്തിൽ ഇതു പ്രഥമഗണനീയമായിരിക്കുന്നതും. അത്യുജ്ജ്വലമായ ഒരു ശ്രംഗാരരംഗത്തെ കവി ഇവിടെ സജ്ജരാക്കിയിരിക്കുന്നു. നാടകങ്ങളിൽ സാദാശ്രംഗാരം വളരെ വിരളമായിട്ടേ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടുവെന്നും, കഥകളിയിൽ നേരേമറിച്ച് അതിന്നു പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നവന്നും പലപ്പോഴും ആ ശ്രംഗാരം ഉൾക്കൊള്ളാത്തതായും നിരീക്ഷിക്കുന്നു. ആശങ്കപ്പെടുന്ന ഒരു പ്രശ്നം

ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്. എന്നാൽ കഥകളി മുകാടിനയമാണെന്നുള്ള സംഗതി അവർ വിസ്മരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. വാങ്മുഖന പ്രകാശിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഉൽക്കടമായി തോന്നുന്ന ഭാവം മുദ്രക്കൈകളെക്കൊണ്ട് പ്രകടിതമാവുമ്പോൾ നീരസജനകമായിത്തീരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് നാടകത്തിൽ അഭംഗിയാക്കി തോന്നുന്നത് കഥകളിയിലും അങ്ങനെതന്നെ ആയിരിക്കണമെന്നില്ല. നാടകലക്ഷണം ഒറ്റിച്ചു എഴുതിട്ടുള്ള നളചരിതത്തിൽ ഈ മാതിരി ഒരു രംഗമുണ്ടല്ലോ. അതു വാസ്തവം തന്നെ. എന്നാൽ അതിനനുയോജ്യത എന്ന അംശത്തിൽ അത് കോട്ടയത്തിന്റെ കൃതികളോളം സാഹചര്യമനുസരണമല്ലതാനും.

ഉൾശി അയ്യനഗതമായ തന്റെ അഭിനിവേശത്തെ സഖിയോ പാഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചിട്ട്,

‘നിന്ദാ മനസ്സുണ്ടാശീലേ മയി കരുണ കലന്നീടും

[ബാലേ

എന്നാലതിന്നൊരുപാഴും വദ വന്നീടുത്തൊരുപാഴും’
എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

രഥസി തടവുകേ നീ ചെല്ല

നിജ പരവശമവനൊടു ചൊല്ല.

മന്ദഹസിതമധു തുകന്നേരം

സന്ദരി തവ വരനോകം

പരിമളമുള്ളതിലല്ലോ

മധുകരനികരം ബത ചെല്ല.

എന്നിങ്ങനെ സഖി ഉപദേശിച്ചതനുസരിച്ച്, ഉൾശി ‘കുടുംബകൃഷ്ണാ ദേവേന്ദ്രാദി സാരസ്വസാരസ്വനിവാസുരമി’യായ അയ്യനന്റെ സമീപത്തു ചെന്നിട്ട്,

‘സ്തസാമകുടുംഭം പരിപാലയെന്നും

സതതം തപദധീനാം’ എന്നിങ്ങനെ നിർദ്വേഷം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

അയ്യനന്റെ അംശലേയ്യയുള്ള ഉൾശിയുടെ പൊക്കം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നത് അത്യന്തം ഹൃദയംഗമമായിട്ടുണ്ട്.

സുലളിതപദവിന്യാസം
അമിതാലങ്കാരശാലിനീ മധുര
ഉദയാപി ഗാഥനഭാവം
സുകന്തിരിവാവാപ സോഭന്തീ വിജയം.

ഇവിടെ, സുലളിതമായ പദവിന്യാസത്തോടുകൂടിയതും ഉപമാദിമനോഹരങ്ങളായ അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളാൽ മലർക്കൂതവും മാധുര്യഗുണോപേതവും ശബ്ദഗുണത്തോടുകൂടിയതെങ്കിലും ഗംഭീരവും ആയ കാവ്യം മാത്രമേ വിജയം പ്രാപിക്കയുള്ളൂ എന്നു കൂടി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കോട്ടയത്തിന്റെ കവിത ഇത്തരത്തിലുള്ളതാണെന്നും ഇവിടെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്.

ഉദ്ഗ്രീഭാട പ്രാത്ന ശേട്ടപ്പോൾ അയ്യുന്ന നഖായ
അവസ്ഥയെ വർണ്ണിക്കുന്നതെങ്ങനെ എന്നു ചോദിക്ക.

പദമണ പുഷ്പമനഗതാമലൗകിക്കെട-
വ്വേലാഭിരത്നവിനിമിതാമൃതഃ
വിയോഗഭവൈകവിധായി വിഭ്രമാം
ജ്ഞാതപാശസതീതാം സമീരകതയീരഭ്യം.

ഈ പദ്യത്തിൽ വാചുചെയ്ത അർത്ഥത്തിന് പുറമെ വേദാന്തപരമായ ഒരർത്ഥംകൂടി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

പദമണ പുഷ്പം—പരമപുരുഷനാൽ പരമാത്മാവിനാൽ അനുഗതരും, (അലൗകികകൈ വേലാഭി) അലൗകികളായ ശ്രുതി അഥവാ ഉപനിഷദപാത്രങ്ങളാൽ (മൃതഃ അത്യന്തവിനിമിതാ) വീണ്ടും വീണ്ടും അത്യന്തം വിഗർഭിതരും (വിയോഗഭവൈകവിധായി വിഭ്രമാം) വിയോഗഭവത്തിന് ഏകവിധായിയായിരിക്കുന്ന ചേഷ്ടകളോടുകൂടിയവളും, പരമാത്മപ്രാപ്ത ഭാവമുലകളാകുന്ന ഭവത്തിന് ഹേതുഭൂതമായ ചേഷ്ടാവിശേഷങ്ങളോടുകൂടിയവളും ആയ (താം) അവളെ, മായയെ, (അസതീം ജ്ഞാതപാ) അസതി ആണെന്നു് അതായത്ത് 'യാ മാ സാ മായാ' എന്ന പ്രമാണമനുസരിച്ച് സദ്ഭാവം ഇല്ലാത്തവളെന്നു അറിഞ്ഞിട്ട്, 'സഃ', ആത്മാവ് (വിരക്തയീ അഭ്യർത്ഥന) വിരക്തനായ് ഭവിച്ചു. ഈ മാതിരി പ്രൗഢങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെ സന്നിദ്ധഭാവംകൊണ്ട് ഇക്കാര്യം ലോകോത്തരമായ് വിളങ്ങുന്നു.

അയ്യന്നൻ പല ഒഴികഴിവുകളും യുക്തികളും പറഞ്ഞു നോക്കിട്ടും കാരാധയായ ഉൾശി പിന്മാറാതെ അദ്ദേഹത്തിനേയും കടുംബത്തെയും നീവനീലമായി അധീക്ഷണിച്ചിട്ട് 'നീ ഷണ്ഡനായ് പോകും' എന്നു ശപിക്കുന്നു. തന്റെ ഈ മാതിരി ഭട്ടശ രാജ്യത്ത് അദ്ദേഹം വിലപിക്കുമ്പോ, ഇത്ര വൻ 'ഉൾശിശാപം ഉപകാരമാണ്' എന്നു പറഞ്ഞു സമാശ്വസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അനന്തരം അർജ്ജുനവൃത്താന്തത്തെ ശല്യപുത്രൻ അറിവിക്കുന്നതിന്നു ചോണ്ടി രാമേശൻ എന്ന താമസനെ അയച്ചിട്ട് ഇത്ര തന്റെ പ്രിയപുത്രൻ സമന്വൃത്തം സകല അസ്പ്രമങ്ങളും ഉപദേശിക്കുന്നു. അതിലംപുറമേ ഹൃദയേനൻ എന്ന ഗന്ധർവ്വനെക്കൊണ്ട് സംഗീതവിദ്യയേയും പഠിപ്പിക്കുന്നു. തദനന്തരം അതിനെല്ലാം ഇടക്കുക്കിടക്കെന്നാണു ഇത്ര 'ദ്രിവിഷദിരോധിനാം വധം' അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. അങ്ങനെ നമ്മുടെ കഥാനായകൻ നിവാതകവചനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടുകയും അതീവ മേന്മയായ ഒരു സമരത്തിന്നു ശേഷം ആ അസുരനെ സഭാസന്ധ്യ നിഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തിട്ട് സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകാൻ ഓടിക്കറേ, ഹതാഹശിഷ്ടന്മാരായ അസുരന്മാരിൽനിന്ന് സുഹൃത്തുമാണവൃത്താന്തം അറിയരു കാവകേയൻ,

'അദ്വൈത മൊൻ ചെന്ന മായാബലേന തം
സദ്യോ ഹനിച്ചിടുന്നേൻ'

എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയ്യന്നനോടു എതിരിടുന്നു. അവൻ സമോഹനസ്സും പ്രയോഗിച്ചു സമ്പ്രസാദിയെ മോഹിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ ദുഷ്ടവചനം അറിഞ്ഞു, ഭക്താഗ്രണിയായ ശ്രീപരമേശ്വരൻ നന്ദിയെ അയ്യന്നന്റെ സഹായത്തിനായി അയയ്ക്കുന്നു. ഇവിടെ നന്ദികേശ്വരനെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നത് ഒരു താടിവേഷത്തിന്റെ കുറവു പരിഹരിക്കാനാണെന്നു തോന്നുന്നു. നന്ദികേശ്വരൻ വന്ന് ഒരു തൊട്ട മാത്രയിൽ 'സുപ്തപ്രാപ്തൻ' എന്നോണം അദ്ദേഹം എണീല്ക്കുന്നു. പിന്നീട് രണ്ടുപേരും കൂടി കാലകേയനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നു. മായാവിനാശി എന്ന അസുരന്റെ മിത്രമായ ആശു

മറ്റും ഭക്തമാരുമെല്ലാം മരിക്കുന്നു. കാലകേയൻ ഈ അവസ്ഥയിൽ,

‘മാനഹാനിയല്ലേ വാനമെന്നെച്ചെ-
ന്നാശ്രയിച്ചു നിശ്ചയം ലഭ്യം’

എന്ന് അർത്ഥനന്ദൻ ചോദിക്കുന്നു. ഈ ചോദ്യം വായനക്കാരന് പാടില്ലാത്ത ചോദ്യമല്ല. “കവി ആട്ടക്കോഴകളെ ആവാശ്ശിക്കിടയ്ക്കിട്ട് ഒരു താടിപ്പാത്രം പ്രവേശിപ്പിച്ചു നന്നായി മൂലകഥയിൽ ശൈലാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ച് കാലകേയനെ നിശ്ചയിച്ചതായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, ഇങ്ങനെ ഒരു മാനം വെത്തി അർത്ഥനന്ദൻ അപകടം വരുത്തിയതെന്തിനാ?” ഈ മാതിരി ചോദ്യങ്ങൾ വിലയിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. ഒന്നാമതായി തുടരെ പല രംഗങ്ങളിൽ അർത്ഥനന്ദനെക്കൊണ്ട് അസുരന്മാരോടു യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുള്ളതെങ്കിലും, കാണാൻ അധികം ആത്മകൾ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല. യുദ്ധരംഗങ്ങൾ പ്രാമേയ്യ അനുഭവങ്ങൾ ഉറക്കത്തിൽനിന്ന് ഉണർന്നു തിന്ന മന്ത്രമേ ഉപകരിയൂ. രസികന്മാർ കണ്ടു രസിക്കാൻ അവയിൽ വളരെയൊന്നുമില്ല. നന്ദിയെക്കൂടി പ്രവേശിപ്പിക്കു തീർന്നാൽ രസികന്മാർല്ലാത്തവർ ചോദ്യം മുന്നിലുപോകുന്നതല്ല തീർച്ചയാണ്. അതോ ചോദ്യമല്ല. മൂലകഥയിലെ ഒരു ദ്രാസ്യത്തെയാണല്ലോ ഇവിടെ നന്ദിയായി കവി മാറിയിരിക്കുന്നത്? കാലകേയന്റെ സമ്മോഹനാസ്പത്യാൽ വിവശനായി എന്നുള്ളത് ഒരിക്കലും അർത്ഥനന്ദൻ അപകടമല്ലെന്ന് വല്ല. അത് പ്രയോഗിക്കുന്നവർക്ക് അപകടമല്ല. ഭക്തവത്സലനായ പരമശിവന്റെ കാരുണ്യമാണല്ലോ ഇവിടെ നന്ദിയുടെ രൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. ഈശ്വരകാരുണ്യത്തെ അവലംബിക്കുന്നത് വിഭാവനമല്ലെന്ന് പറയാമോ? അതിനാൽ ഇതു കവി തന്നെ ചെയ്തിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡത്തിൽ അതിനെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിക്കാതെത്തന്നെ.

നന്ദിയായ കാലകേയൻ വധിക്കപ്പെട്ട ശേഷം, അർത്ഥനന്ദൻ അമരാനന്ദനായ മാനിതനായി, ‘ശ്രീനിവാസപരണാംബജത്തെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ട് കരോക്ഷാലം അമരാവതിയിൽ പാടില്ല.

உதாரணம்

കോട്ടയണ്ണിത്താൻ.

ഇദ്ദേഹം ഒരു പതാംശനകുഞ്ഞിന്റെ അവസാനത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കാം. സദാശിവദേവവിശ്വരൂപാക്ഷൻ. നാസകകുതുപ്പുരാജൻ പിടിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണത്രെ. തീർച്ചയായും ഒന്നോ അതികളോ ആട്ടക്കഥകളും അദ്ദേഹന നിർമ്മിച്ചിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ആട്ടക്കഥ ഉണ്ടാക്കിയവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഈ കവിതയുടെ പേരു കാണുമായിരുന്നില്ല. ഗവേഷകന്മാർ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതുവരെ നമുക്ക് കാത്തിരിക്കാം.

കുടുംബനാട്ടു തമ്പുരാൻ.

നാമം-ചാപ്പു മരിച്ച ഒരു കുടുംബനാട്ടുതമ്പുരാൻ ശതമുഖരാമായണം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥയുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസിദ്ധമല്ല.

ഉണ്ണായിവാരിയർ.

ഗ്രന്ഥകളി പുസ്തകങ്ങളുടെയും പേരുകൾ നോക്കൂ.

‘ആട്ടക്കഥകളി’

കൊട്ടാരക്കര കോട്ടയം

കോട്ടയണ്ണായിയും മറ്റും

കുടുംബനാട്ടികൾ

എന്നും.

‘കൊട്ടാരക്കര കോട്ടയത്തുവെച്ച കോട്ടയണ്ണായിയും’ എന്നും ചില പ്രസിദ്ധ ശ്ലോകങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്. അവയെല്ലാം കവികളുടെ പേരു ചേർത്തിരിക്കുന്നത് അവരുടെ കാവ്യത്തിനനുസരിച്ചാണെന്നു വ്യക്തമാണ്. എന്നാൽ ഈ ആട്ടക്കഥകൾ ഉണ്ണായിയുടെ കാലത്തേറ്റുനിന്ന മഹാകവി പരമേശ്വരവർകൾ ചില പുതിയ അഭിപ്രായങ്ങൾ ചേർത്തുവെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തേറ്റു വലുത്തായ സംശയങ്ങൾ നേരിട്ടിരിക്കുന്നു. ഗിരിജാകല്യാണം ഒരു ‘രാമായണവ’ന്റെ കൃതിയാണെന്നുള്ളതിന്നു തെളിവുണ്ട്. ആ കൃതി ഉണ്ണായിവാരിയരുടേതാണെന്ന് സർവ്വധികാർഷ്ടക്കാർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളരും മി. പി. കെ.എം. പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ ഗദ്യപ്രായങ്ങൾ കാണിക്കുന്നതിനോടുള്ള നമുക്കു മുമ്പുള്ള

വിവിധ പുതിയ വാദ്യങ്ങളും അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉണ്ണായിയുടെ സ്വാക്ഷാൽ പേജ് രാമവാരിയെന്നാണെന്നും, അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നിട്ടേയില്ലെന്നും, വൃശം-വാദ്യവിനയവേ നളചരിതം നിർമ്മിച്ചിരിക്കാം എന്നുമാണ് വാദത്തിന്റെ ഖുരുക്കം.

ഗിരിജാകല്യാണം ഒരു രാമവാരിയർ ചങ്ങരൻകോത കുഞ്ചാപ്പ് എന്ന പ്രഭുവിന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് നിർമ്മിച്ചതാണെന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല. ആ കവിയിന്റെ കൃതിയായ രാമചഞ്ചശതീസ്സോട്ടത്തിൽ കാണുന്ന 'പരിണമേൽപ്രസരൈ' എന്നത് കവിസംഖ്യയല്ലെന്നു പറയാൻ മറ്റൊരു വിഷമവുമാണ്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ രാമചഞ്ചശതീയുടെ നിർമ്മാണകാലം ഓർവ്വ ഇടവം ൧൧-ാംതീയതിയാണെന്നു വരുന്നു. ടി. പരമേശ്വരയ്യർ പറയുന്നത് വൃശ്ച-വാദ്യത്തിൽ കൊട്ടാരക്കാരന്മാരാണ് തുടങ്ങിയ കഥകളിപ്രാധാന്യത്തെ അനുകരിച്ചു നളചരിതം ഉണ്ണായിവാരിയർ വൃശം-നാട്ടു നിർമ്മിച്ചു എന്നു വരാൻ പാടില്ലായ്മയില്ലെന്നാണ്. മി: പി. കേ. നാരായണപിള്ള പേർക്കു സംബന്ധിച്ചും ഗിരിജാകല്യാണത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥകർത്തൃത്വം സംബന്ധിച്ചും മഹാകവിയോടു യോജിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നത് ഒൻപതാംശതകത്തിന് മുമ്പാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തെ യുക്തിപൂർവ്വം ഖണ്ഡിക്കുന്നു.

വൃശം-വാദ്യങ്ങളെയും നളചരിതം നിർമ്മിച്ചിരിക്കാം എന്നുള്ള അഭ്യൂഹത്തിന് ഖണ്ഡകമായി പല സംഗതികളുണ്ട്. കോഴിക്കോട്ടന്മാരാണ് കൃഷ്ണനാട്ടം കുറുതീർത്തത് വ്യാൻ മന ൨൦-ാംതീയതി ആണെന്നുള്ളതിന് ആർക്കും സംശയമില്ലല്ലോ. പിന്നീട് രണ്ടു മൂന്നു കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ കൊട്ടാരക്കാരന്മാരാണ്, മത്സരമല്ലോ അല്ലാതെയോ രാമനാട്ടം നിർമ്മിച്ചു എന്നുള്ളതു വിവാദസ്വരൂപമാണ്. ഉണ്ണിക്കോളവാർ വൃശ്ച-വാദ്യം നാട്കനീക്കിയതിനാൽ അതിന് മുമ്പായിരിക്കാം രാമനാട്ടത്തിന്റെ നിർമ്മിതികാലം എന്നുള്ള അഭ്യൂഹം പ്രസ്തുത കേരളവർമ്മരാജാവിന്റെ നിർദ്ദേശകാലത്തെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. വൃശ്ച-വാദ്യം നാട്കനീക്കിയ ഉണ്ണിക്കോളവർമ്മ വേണാട് സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നതായെന്നും, പഴയ കേരളം വൃശ്ച-വാദ്യം

ജന്മ സാശയമറ്റ സഹനതിയാകുന്നു. വാദത്തില വേണ്ടി വന്ന നാമാവിടയ്ക്കോ അതില മുമ്പോ മാനോഭം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട എന്ന് സമ്മതിച്ചാലും ആ സംഭവത്തിനോട് ഇത്ര അടുത്താണ് നളചരിതത്തിന്റെ നിർമ്മാണം എന്നു വിചാരിക്കുന്നത് കേവല പ്രയാസമായിരിക്കുന്നതാകുന്നു. കോട്ടയം തമ്പരാന്റെ കാലം അശേഷമായിരിക്കുമ്പോൾ ശേഷമാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിന്നു കഴിവില്ലാത്ത മഹാകവി ഉണ്ണായിയെ കോട്ടയത്തില വളരെ മുമ്പാക്കി വയ്ക്കാൻ തടിക്കാരത്തിൽ അതുതപ്പെട്ടുകയേ തരൂള്ളൂ. പരാമർശത്തിൽ "കൊട്ടാരക്കര കോട്ടയത്തു ചെന്നു കോട്ടയമണ്ണായിരും" എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധശ്ലോകത്തിൽ ആ കവികളെ പ്രധാന്യമനുസരിച്ചല്ല കാലാനുസരിച്ചു തന്നെയാണു് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അജ്ഞന വരുമ്പോൾ നളചരിതകർത്താവു് ഭാഷാമേരിത്രകാരനും, പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളുടെ പാദത്തിടുള്ളതുപോലെ പത്താംശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായിട്ടേ വരൂ. 'പരിണമേൻ പ്രസന്തൈ' എന്നതു് 'നാലകലനകാലേ' എന്ന വാക്കുകളെ തുടർന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ടു് കലിസംഖ്യ ആവരിക്കാതെ തരൂള്ളൂ. അപ്പോൾ തൽകർത്താവായ രാമവാരീയരും ഉണ്ണായിയും രണ്ടുപേരായിരിക്കാതെ തരവുമില്ല. അവർ രണ്ടാളുകളല്ലെന്നു സ്ഥാപിക്കാനായി ഇതേവരെ ഹാജരാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തെളിവുകൾ അസമത്വങ്ങളും, പറഞ്ഞുകാണുന്ന യുക്തികൾ അപര്യാപ്തങ്ങളും ആയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ഉപരിഗവേഷണഫലം പ്രതീക്ഷിച്ചു കാത്തിരിക്കുന്നതിനോടുകൂടി, ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനാ കാലത്തിൽ ഗിരിജാകല്യാണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിമർശനാവസരത്തിൽ ഞാൻ ചുരുക്കിപ്പറിച്ച അഭിപ്രായത്തെ മറുകെപ്പിടിച്ച് കൊള്ളട്ടെ. പ്രതകാലഗർഭത്തിൽ മറഞ്ഞു കിടക്കുന്ന ചരിത്ര ഫലസ്യങ്ങളെ കണ്ടുപിടിച്ച് പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന നിഷ്ഠയത്തിൽ സദാചി വ്യഗ്രനായിരിക്കുന്ന മഹാകവി പരമേശ്വരൻ തന്നെ പ്രസ്തുത കവിയെപ്പറ്റി പുതിയ വിവരങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കാതിരിക്കുമല്ല. അതുവരെ ചാലകസാലയിൽ സ്വസ്ഥമായി കിടന്നുകൊണ്ടു് സാരമില്ലാത്ത വേഷം നന്നായവർ അവരുടെ ദൃഢമായും മൃഗമായും നടത്തിക്കൊള്ളട്ടെ.

ഇരയിത്തോളം ഉണ്ണായിയെപ്പറ്റി ഒരു മാന്യൻ പ്രാസിയ്ക്കി കഴിയില്ലെന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം കാണുവാൻ ഇടയായി. റിശേ ഷിച്ച് വല്ല വിവരങ്ങളും കിട്ടിയേക്കാമെന്ന വിചാരിച്ച് മില വശത്തു മറിച്ചു നോക്കി; പക്ഷെ നിരാശയായിത്തന്നെ ഫലം. അദ്ദേഹം ഉണ്ണായിയുടെ കാലഗണനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന രീതി കാണിച്ചാനായി ഒരു ഭാഗം ഉൾക്കൊള്ളാം.

“ആട്ടക്കുറുപ്പുവന്നതും തന്നെ കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പലം ആ കാലത്താണ് എല്ലാ ആവിർഭവിച്ചത്.” ആ മഹാകവി ആകട്ടെ കൊല്ലവർഷം ഏഴാം എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പേ ആണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞനോടുകൂടിയാണ് ആരംഭം. എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പൊതുവായി ൮൦൦-മാണ്ടാണ് എല്ലാം. അപ്പോൾ ഉണ്ണായിയുടെ ആവിർഭാവം മാത്രമായിട്ടേ അറിയപ്പെടുന്നുള്ളൂ. ചാനവേദൻ തമ്പുരാൻ ഉണ്ണായിയെ നിർമ്മിച്ചത് വാൻ ധനുരം-മാസത്തിൽ ആണെന്നു മുഖ്യ പഠത്തു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. സാധ്യത്തെ സിദ്ധവൽ ഗണിച്ചുകൊണ്ട് ഗ്രന്ഥകാരൻ തുടരുന്നു:—“അപ്പോൾ അതിനുമുമ്പ് വാരിയർ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ സംഗതിയില്ലല്ലോ. ഈ പരമാർത്ഥം വാരിയരുടെ കാലം എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിനിപ്പുറമെന്നു കാണിച്ചുതരുന്നുണ്ട്.” ശരി—അപ്പോൾ ൮൦൦-മാണ്ടു് എന്നൊരു അതിരൂ കിട്ടി. മറ്റൊരു അതിരൂ? “ഉണ്ണായിവാരിയരുടെ കവിതാസമൂഹത്തെ ആമുലാഗ്രം അനുകരിച്ചിട്ടുള്ള പണ്ഡിതകവിയായാണ് ഇരയിമ്മൻതമ്പി അവർകൾ.” മറ്റൊരു ശുഭപ്രദം “ഉണ്ണായിവാരിയരെ മറ്റു ആട്ടക്കുറുപ്പുകാരനോടൊന്നു അനുകരിച്ചിട്ടു; വിശേഷിച്ചും ഇരയിമ്മൻതമ്പി തീരെ ഇല്ല. ഈ അറിവ് ഗ്രന്ഥകാരന് ഏവിടെനിന്നു കിട്ടിയോ? രീതി വിഷയത്തിൽ ഇത്ര സാദൃശ്യമില്ലാത്ത വേറെ രണ്ടു കവികളെ എടുത്തു പറയാൻ പ്രയാസം. പിന്നെയും തുടരുന്നു:—“മവി വർമ്മൻതമ്പി അഥവാ ഇരയിമ്മൻതമ്പി എന്നു വിദ്യാതനായ ഈ ഗ്രന്ഥകാരന് കൊല്ലവർഷം നൂറു തുലാമാസത്തിലുള്ള പൂർവ്വരാത്രിയിൽ.....ജാതനായി.”..... “മേൽ പ്രസ്താവിച്ച സംഗതികൾ മൂലപ്രമാണമാക്കി വെച്ചുകൊണ്ട് നമ്മുടെ വാരിയരുടെ കാലനിർണ്ണയം

ചെയ്യാം. അദ്ദേഹം നർത്തനം മൂലം വ്യവഹാരം പിന്നും ജീവിച്ചിരുന്നവെന്നു തെളിയുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഭാഷാചരിത്രകാരന്മാരും കൊട്ടാരത്തിന്റേയും (ശങ്കുണ്ണിയായിരിക്കാം) അഭിപ്രായം ഏതെങ്കിലും ശരിയായിരിക്കണമെന്ന് അനുമിക്കുന്നതിൽ തെറ്റുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല."

മേൽ പ്രസ്താവിച്ച സംഗതികളെ മുഖപ്രമാണമാക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു വ്യക്തമാണെങ്കിലും വാദത്തിന് ചേർന്നിരുന്ന മറ്റു സിദ്ധാന്തങ്ങളെ വെക്കുക. എന്നാലും വ്യവഹാരം നർത്തനം മദ്ധ്യത്തിലെന്നല്ലാതെ കിട്ടുമോ? അതുതന്നെ ശരിയല്ല. ഇരയിമ്മൻ തമ്പി തന്നെതന്നെയോ, അതിന് മുമ്പോ ഉണ്ണായിവാരിയർ മരിച്ചിരിക്കണമെന്നുണ്ടോ?

വാരിയരുടെ ജനനം നർത്തനമാണിടയ്ക്കുണ്ടെന്ന് കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയാ, നർത്തനമാണിടയ്ക്കുണ്ടെന്നു ഭാഷാചരിത്രകാരനും വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക് വാരിയരുടെ ജനനം വ്യവഹാരം നർത്തനം മദ്ധ്യം ആണെന്ന് സാധിക്കുവാനായി പഠത്തിട്ട് അവരുടെ അഭിപ്രായവും അതുതന്നെയാണെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥം എന്താവാം?

അകത്തുവായിയെന്നു ഇപ്പോഴത്തെ കാരണവരായ ത്രീമാൻ ഇരച്ചുവായിയർ ഉണ്ണായിവാരിയരെ സാക്ഷാത്കീകരിച്ചു നമ്മുടെ ഈ ഗ്രന്ഥകാരനായ വിഷ്ണുപ്രഭുക്കൾക്ക് ഉത്തരം നൽകും ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട് സമുചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി പോലും. ആ വിഷയംകേസരിക്ക് വ്യക്തമായി ഇങ്ങനെ നിരൂപണവും നിർബന്ധിതമായ നിരോധനവും വരുത്തിവെച്ചു വലിയ കഠിനമായിപ്പോയി. എന്തായിരുന്നാലും ഭാഷാചരിത്രകാരനും, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയും, മഹാകവി ഉള്ളൂരും സഞ്ചരിച്ചുതന്നിട്ടുള്ളതിൽ കൂടുതലായി യാതൊന്നും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നു പറയേണ്ടു.

ചേരിനെ സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം പരമേശ്വരൻമേലോടുകൂടിയായിരുന്നു. എന്നാൽ ഉണ്ണിമേൽ എന്ന പേര് പല കാരണങ്ങളാലുകൾ കഴിഞ്ഞു ഉണ്ണായി എന്നു പരിണമിച്ചു

എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. മാമൻ എന്നു ചേരിട്ടു. പക്ഷേ, ഉണ്ണായി എന്ന രാമനപ്പേരിനാലാണ് വീട്ടിലുള്ളവർ വിളിച്ചു വന്നത്. ക്രമേണ സാക്ഷാൽ പേര് വിസ്തൃതിയിൽ ലയിക്കുകയും രാമനപ്പേര് പ്രസിദ്ധമാവുകയും ചെയ്തുവന്നു. ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തി. അങ്ങനെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മില്ല. എന്നാൽ 'ഉണ്ണിവാരിയർ' എന്നത് ഉണ്ണാച്ചി എന്ന പരിണമിച്ചതായി വരുന്നതോ? എന്റെ പരിവേഷത്തിൽ ഒരു രണ്ട് ഉണ്ണിവാരിയന്മാർ ഉണ്ടെന്നും. 'കിട്ട്' കിട്ടാതിക്കുയ തുപോലെ ഉണ്ണി ഉണ്ണാച്ചി ആയിക്കൂടാമോ? ഉണ്ണിപിയാണം ഉണ്ണായിരായതെന്ന പറയുന്നവരും ഉണ്ട്. പക്ഷേ, ഇതുകൊണ്ടൊന്നും കാട്ടുവാൻ പറ്റില്ല. ഉപരിപേക്ഷണമേ ശരണീകരണീയമായുള്ളൂ.

വാരിയരുടെ ജീവചരിത്രത്തേപ്പറ്റി നമുക്കു യാതൊന്നും നിശ്ചിതമായി അറിഞ്ഞുകൂട. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മദേശം കൊച്ചിയിൽ മകനപുരത്താകുകിൽ പ്രകൃതിയുടെ നദന രംഗമാ എന്നു തോന്നുമാറ്, 'മാമണീയകത്തിൽ ധാമം' പേരു വിളങ്ങുന്ന ഇരിക്കാലക്കു എന്ന പ്രസിദ്ധഗ്രാമമാണ്. പലവിധത്തിൽ പരിത്രപ്രധാനമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രം ഈ ഗ്രാമത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ദക്ഷിണമുഖാഭം കടന്ന് പടിഞ്ഞാറോട്ടു നോക്കിയാൽ വാരിയർ ജനിച്ച ഗ്രാമം കാണാമത്രേ. പത്തു പതു കൊല്ലത്തിന മുമ്പ് ആ ഗ്രാമം ഇരുന്ന് സ്ഥലം കൊച്ചി സർക്കാർ വിലയ്ക്കു വാങ്ങുകയും, പ്രസ്തുത വാരിയർ അകത്തു വാരിയരായി മാറുകയും ചെയ്തവനെ കാണുന്നു. ഈ വാരിയർ തദ്വ്യക്തകൃഷ്ടരുടെ വസതിയോട് അടുത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.

ഉണ്ണായിയുടെ മാതാപിതാക്കന്മാർ ആരെന്ന് നിശ്ചയിച്ചില്ല. പഴയകാലത്ത് വാരിയർകുടുംബങ്ങൾ മിക്കവാറും പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ വിളനിലങ്ങളായിട്ടാണ് ഇരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഉണ്ണായി ഗ്രാമത്തിൽ വച്ചുതന്നെ വിദ്യ അഭ്യസിച്ചു കാണണം.

‘ജനകൻ മരിച്ചുപോയി
തനയൻ തൊന്നകനായി
ജനനി തന്റെ ദശയിങ്ങനെ.’

എന്നു നളചരിതത്തിൽ ഹാസത്തെക്കൊണ്ടു പറിച്ചിപ്പിരിക്കുന്നിട്ടു കവി തന്റെ അവസ്ഥയെക്കൂടി പുതിച്ചിറങ്ങിപ്പിച്ചിട്ടു കണ്ടെന്നും, അതിനാൽ വാരിയരുടെ ഹിതാർത്ഥം നോക്കേണ്ടതെന്നു മരിച്ചുപോയിരിക്കാമെന്നും ചിലർ ഊഹിക്കുന്നു. അങ്ങനെ വിശ്വസിക്കുന്നതിൽ ആർക്കും ഒരു വിശ്വാസവുമില്ല. എന്നാൽ ഇങ്ങനെ ഒക്കെ ഉറപ്പാക്കിപ്പോകാൻ ഇടയ്ക്കുവാൻ കഴിവില്ലെന്നു കേൾക്കുകയും എന്നാകൂടി പാശ്ചാത്യരായിരിക്കുന്നു. ഇതൊന്നുമല്ല വിശേഷമായിരിക്കുന്നത്. ഉണ്ണായിവാരിയരുടെ ചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു:—

“ഉണ്ണായിയെ പ്രവചിച്ചതിനശേഷം അചാരണ മാതാർ പരദേവാകൾതയായി എന്നാൽ ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. അവരിങ്ങനെ പറയുന്നത് അടിപഥാനരഹിതമെന്നു പറയാവുക. കാരണം ഉണ്ണായി ശാസ്ഥാനുസരണമുള്ളു പറയുന്നതാണ്.” ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു? കേൾവി അഥവാ ഐതിഹ്യമാണോ അടിപഥാനം? അങ്ങനെ ആണെങ്കിൽ എല്ലാ ഐതിഹ്യങ്ങളുമായും വിശ്വസിക്കേണ്ട? വാരിയരുടെ ഗ്രഹനില അറിയാമെങ്കിൽ ജനനകാലവും അറിയാമല്ലോ.

ഈ കവി നല്ല സംസ്കൃതവ്യക്തപണനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിന്നു താതൊരു സംശയവുമില്ല. ഉണ്ണായിവാരിയർ കൊച്ചിമഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ പ്രീതിദാജനമായിരുന്നു എന്ന് ശ്രീമാൻ കേ. നാരായണപ്പിഷാരടി എം. എ. പറഞ്ഞുകാണുന്നു. അതു വാസ്തവമായെന്നു ആയിരിക്കാം. കേരളീയരാജാക്കന്മാരിൽ ആരും വിദഗ്ദ്ധരുടെയല്ലെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാതിരുന്നതായി അറിയുന്നില്ല. ‘എന്നാൽ മാടമഹാരാജകുടുംബത്തിലെ പരമദൈവങ്ങളെ മാത്രമേ നളചരിതത്തിൽ സ്മരിച്ചുകാണുന്നുള്ളു’ എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. നളചരിതത്തിൽ ഒരു പരദൈവത്തെയും കവി സ്മരിച്ചുകാണുന്നില്ല. ‘ഇതിന്മേൽ ഈ വിശിഷ്ടകൃതി തിരുമനസ്സിലെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം തൃപ്പൂണത്തൂർ വച്ച് നിർമ്മിച്ചതാണെന്നു

വേണു ചുമ്പിപ്പാൻ ഏന്തുകൂടി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നത് കാണുവാൻ ഈ ലേഖകന്റെ ഇഷ്ടമിയ ദേശീയമനസ്ഥിതി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുപോകുന്നു. 1൯൪൦-മാനവിട്ടയുട് വാരിയർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് മഹാരാജാവിനെക്കണ്ടു താമസിച്ചിരുന്നു. ആ സമയം കണ്ണൻനമ്പിയാരും തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടു വിദ്യാനന്ദന്മാരും തമ്മിൽ ആദ്യപരിചയം ഉണ്ടായതിനു കാരണമായി ഒരു കഥ പറയുന്നുണ്ട്. അത് ഡ്യൂക്കുദേശം സൂക്ഷ്മമായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ച് താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത് എന്നാണു് ഭാഷാചരിത്രകാരൻ പറയുകയിരിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഒരു ഐതിഹ്യമുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണെന്ന് കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ഈ ഐതിഹ്യം വാസ്തവമാകണമെന്നില്ല. എന്നാൽ അതിനെ ഖണ്ഡിക്കാൻ പുറപ്പെടുവേണ്ട മതിയായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കിയ മതിയാവില്ല. പരമേശ്വരൻ അവർകൾ ചില രേഖകൾ ഹാജരാക്കുന്നുണ്ട്. മറുപടി-ലെ ഭാഷാചരിത്രം ഒന്നാംപതിപ്പിൽ പറയുകയാണെന്നു യാതൊരു രേഖയേയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി അല്ലെന്ന് രൂപം ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഹാജരാക്കിയ രേഖകൾക്കു പണ്ഡിതസമ്മതി ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതിന് പ്രസിദ്ധനീതുപകനായിരുന്ന പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾ അവയെ ഖണ്ഡിക്കാൻ ഒരു വെട്ടുത്തുരുന്ന തെളിവാണ്. ആ തെളിവുകളേ നമുക്ക് കാരണമായി പരിശോധിച്ചു നോക്കാം. (൧) പണ്ഡിതപക്ഷപാതിയായ കർത്തികൃതികനാൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇരിപ്പോലക്കടക്കേട്ടത്തിലെ കടകുപ്പത്തിക്കാരനായ ഒരു മഹാകവി തന്നെ സന്ദർശിച്ചിരുന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിനു വല്ല പ്രത്യേകാനുഭാവങ്ങളും ആ ക്ഷേത്രത്തിൽതന്നെ പതിച്ചു കൊടുത്തിപ്പാൻ ഇടയുണ്ട്.

ഇരിപ്പോലക്കടക്കേട്ടത്തിൽ തന്നെ വേണമെന്ന് നിർദ്ദേശം ഏതു്? അദ്ദേഹം വളരെക്കാലം തിരുവനന്തപുരത്ത് താമസിച്ചുവെന്നാണല്ലോ ഐതിഹ്യം. ഈ വാദത്തിന് മി: പി. കെ. പറയുന്ന സമാധാനം ഭക്തിയുക്തമാക്കിരിക്കുന്നു:-

“പാരിതോഷികമായി തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാർ ഭരതജാത അനഭവങ്ങൾ മാനം ഉണ്ണാതിവാദ്യ സംഭരണി അണിപ്പെന്നു വന്നയിച്ചു പറയാൻ തക്ക തെളിവുകൾ ഉണ്ടെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ചമ്പൽനമ്പ്യാർക്കു പോലും കല്പിച്ചു വെളിച്ചിരുന്ന അനഭവങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലശേഷം വില്ലിന്നുമായിപ്പോയി. പിന്നീട് കേനാൾ കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംശ്യാരുടെ സങ്കടത്തിൽപേരിൽ അനഭവങ്ങൾ പൂർണ്ണവിതരണമുണ്ടാകയാണു ചെയ്തത്.”

(2), “നളചരിതം കഥകളി തിരുവനന്തപുരം വെച്ച് നിർമ്മിച്ചു” എന്നുള്ളതിന് തുടങ്ങിയ തെളിവുവരിട്ടു; ശരി. അവിടെ വെച്ച് നിർമ്മിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതിനും തെളിവുകൾ ഇല്ല. അദ്ദേഹം പിന്നെയും പറയുന്നു:— “നേരേമറിച്ച് രാമരാജാജിടത്തു” വാരിയർ ഇവിടെ വരികയും കറേക്കാലം താമസിക്കുകയും ചെയ്തെന്നെങ്കിൽ വലിയ ഒരു സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായ അദ്ദേഹം മഹാകവി അശ്വതിതിരുനാൾ തിരുമനിയെ തന്നെകൾപ്പിച്ച് സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടുതന്നെ തന്റെ കഥകളി പൂരിപ്പിച്ചിരുന്നിരിക്കുവാനാണു എളുപ്പമുള്ളത്.”

മഹാകവിയുടെ ആരംഭം അനുകരിക്കാൻ വഴം അപ്പം നിരക്കുനായ ഉണ്ണാതിവാരിയർ തീർച്ചയായും അങ്ങനെ ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല. രാജപാണിപാദവും സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്നില്ലേ? അദ്ദേഹം എന്തുകൊണ്ട് അങ്ങനെ അനുകരിച്ചില്ല. രാജപാണിപാദന്റെ അപ്രകാശിതമായ ഒരു കഥകളി ഏതെങ്കിലും കൈവശം വന്നുവെന്ന് കിട്ടുണ്ട് അതിലും മേലായുള്ളോകങ്ങൾ കാണുന്നു. അതു പോകട്ടെ. അശ്വതിതിരുനാൾ കഥകളി രചിക്കുന്നതിലാകട്ടെ നളചരിതം എഴുതിക്കഴിഞ്ഞു എന്നു വരുമോ? അശ്വതിതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ രാമൻ-വരെ ജീവിച്ചിരുന്നല്ലോ. അതൊക്കെപ്പോകട്ടെ. അദ്ദേഹം തന്നെയും സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടുതന്നെയല്ലല്ലോ തന്റെ കഥകൾ പൂരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പുതനാമോക്ഷത്തിലേ ഒരു മലയാള ശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടേ.

കന്നടക്കണ്ണികൾക്കു മേൽ നന്നെക്കൽ കാളാലം വരിച്ചാലാൽ
രാജപാണിമാരെക്കൊന്നിന്റെ പുതന പലമണം നടന്നിടുന്നാൾ

വിന്നെപ്പെന്നവരും ഗോകുലേ കുളർച്ചലക്കുന്നിന്നു മീതേ ചിരം
മീനം ചന്ദ്രികപോലെ മന്ദാനസിതം വൃശിപ്പറഞ്ഞിടീനാൾ.
ഒരു സംസ്കൃതപ്രയോഗവും കൂടാഞ്ഞുള്ള ഏതു ലളിതമായ
ഭാഷാശ്ലോകം!

വാരിയർ സ്വരൂപത്തെ വയസ്സിൽ ഇരിങ്ങാലക്കുട വാരി
പട്ടു വെച്ചു മരണം പ്രാപിച്ചുവെന്ന് ഭാഷാചരിത്രകാരൻ
പറയുന്നു. അപ്പോൾ ആ സാരവം നൽകുന്നത് ന്നൈ-മാരാജിദ
യ്ക്കാരിരിക്കണമെന്നു വരുന്നു. മിസ്റ്റർ പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും,
മധാകുവി പരമേശ്വരൻ തുടങ്ങിയവരും ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള
ശൈലകളെ തട്ടിനോക്കുമ്പോൾ നമുക്ക് വാരിയരുടെ ജീവിത
കാലം ഏതാക്കണ ശരിയായി നിർണ്ണയിക്കാം.

അററക്കൊച്ചൊമ്പലം അല്ലെങ്കിലും വാരിയർ സന്തതിയി
പ്പാതെ മരിച്ചു എന്നുള്ളതു വാസ്തവമാണ്. കോട്ടയംരാജവംശം
ഇപ്പോഴുകാലത്തുള്ള ശബ്ദയിൽ കാട്ടു കേറി; അത്ത് 'കാട്ടേ
നാക്ക ഗതി' എന്നിങ്ങനെ അറവന്നുപോയതുകൊണ്ടാണെ
ന്ന് പിന്നീടുള്ളവർ പറഞ്ഞുപോയി. അതുപോലെ മണ്ണായി
വാരിയർ സന്തതിയോടും വന്നപ്പോൾ 'എന്നാൽ കലമിത
വിവചനമതിവന്നിതു' എന്ന ഹംസവാക്യം അറമായിത്തീർ
ന്നു് ആളുകൾ പറവാൻ ഇടയായി. അറക്കഥയ്ക്ക് ഇത്രയേ
വരുംമുള്ളു.

"മണ്ണാതിവാരിയരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞു് ഒരു തലമുറയ്ക്കു
ശേഷം കലത്തിൽ സന്തതിയില്ലാതെ വരികയാൽ അന്നമനദ
വാരിയത്തിൽനിന്നും ദൈതമുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ ഇരിങ്ങാലക്കുട
നഗരക്കടുത്തു വാർത്തുള്ളവർ മണ്ണാതിവാരിയരുടെ മരുമക്കളുടെ
മരുമക്കളാകുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ കാരണവാൻ ശലവാരത്തം അന്ന
നഗരവാൻ കൂടൻവാരത്തം ജ്യോതിഷശാസ്ത്രത്തിൽ സമഗ്രന്മാ
രാണ്. അവർക്ക് എഴുതിത്തയച്ചിരുന്നതിന്റെ ശേഷവും വാ
രിയർ സംഭവമായിട്ട് കൂടുതലായി ഒരു വിവരവും കിട്ടാത്തതി
നാൽ വ്യസനിക്കുന്നു" ഇങ്ങനെയാണു് മിസ്റ്റർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള
പറയുന്നിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹം പറയുന്ന അററക്കണക്കുകൾ
പാടത്തായിരുന്നിട്ടു് എന്താ് ഈ വാക്കുകളിൽനിന്നു തെളിയു

നഷ്ടം. മഹാകവി പാദേശപര്യവർക്കർ പറയുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്.

“വാരിയരുടെ മരണശേഷം അകന്ന ഒരു ശാഖയിൽ ഒറ്റനായി ശേഷിച്ച കൈത്തരവൻ തൃശ്ശൂരിനടുത്ത് കട്ടനല്ലൂർവാരിയത്തുനിന്ന് അകത്തുട്ടുവാരിയത്തേക്കു മേത്തു വച്ചു. അതിന്നു കണ്ടു തലമുറയ്ക്കു മേലാണ് ഒരു പ്രസിദ്ധ ജ്യോതിഷാസൂത്രഞ്ജനായ ഇടുണിക്കുണ്ടുവാരിയർ ന്നമ്പു-ൽ കുടുംബത്തിൽ മൂപ്പനായതെന്നത്രേ ഐതിഹ്യം. ഇടുണിക്കുണ്ടുവാരിയർ ന്നമ്പു-ൽ തന്റെ മകൻ തൃപ്പാൽകടത്ത് ശേരവാരിയരെ അമ്മയോടുകൂടി ഭയത്തോടു കൂടുംബത്തേക്ക് അവകാശിയാക്കി തീർത്തു. ആ മേത്തുപുറം ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്. അദ്ദേഹം ഒര-ൽ ചിവപാനം വയസ്സ് ജീവിച്ചിരുന്നതിന്നു ശേഷം കൊല്ലം ൧൦൨൦-മാണ്ടിടത്ത് കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു. പിന്നീട് രാമൻ നമ്പിടിയെക്കൊണ്ടു രാമപഞ്ചശതീസ്തോത്രം വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടു ശകവാർയർ ചുപ്പനായി. അദ്ദേഹം ഏഴുപത്തിനാലു വയസ്സോളം ജീവിച്ചിരുന്നു” ൧൦൬-ൽ അന്തരിച്ചു.. ..

ശേരവാരിയരുടെ കാലത്തിനിപ്പുറം കറക്കൊല്ലം ജ്യോതിഷവിദ്വാൻ കട്ടൻവാരിയർ കവമഹിമയെ പരിപാലിച്ചുപോന്നിരുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ കാരണവൻ ഈശ്വരവാരിയരാണ്.”

ഇനി ഉറങ്ങും ഉറക്കവും ഉപേക്ഷിച്ച് ‘മണ്ണായിവാരിയരുടെ ജീവചരിത്രംകാരന്റെ വിഷമപ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചു സമുചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൊടുത്ത ബ്രിമാൻ ഈശ്വരവാരിയരിൽ നിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അറിവുകളെന്തെന്നു നോക്കാം.

“മണ്ണായിവാരിയർ മരിക്കുമ്പോൾ തെക്കേവാരിയരായ്ക്കുംഗമമായ്തീർന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിന്നു ശേഷം കട്ടനല്ലൂർവാരിയത്തുനിന്ന് അവിടെ ഏകനായി ശേഷിച്ച ഒരു ചാപ്പക്കാരൻ അകത്തുട്ടുവാരിയത്തെ അധീനപ്പെ-ത്തുകയും അധികാരാവകാശങ്ങളിൽ കൈകടത്തുകയും ചെയ്തു. അന്നത്തെ ദർശനകാൽ ഈ ചാപ്പയ്ക്കുനിന്നായി നാലാം നാളത്താൽ ദശശതകയുണ്ടായില്ല.

പിന്നെയും ഒരു രണ്ടു തലമുറ കഴിഞ്ഞു. അകത്തുട്ടവാരിയരുടെ പ്രഖ്യാതിയെ പുനഃജീവിപ്പിക്കാൻ ആ കടംബത്തിൽ ജ്യോതിസ്സാസ്രവിദ്യയായ ഇട്ടിണിക്കുണ്ടവാരിയർ സമയംചെയ്തു. ആ മഹാശയർ പിൻഗാമികളെ സംഭാഷിച്ചിടത്തോളം മണ്ണായിവാരിയരെപ്പോലെ തന്നെ ആയിരുന്നു. കടംബം അന്യംനിന്നുപോകാതിരിപ്പാൻ നർന്ദ്വ-മാഷാദ് ഉപേക്ഷമത്ത് ശങ്കവാരിയരെ അമ്മോടുകൂടി ഭേദമില്ല. പ്രസ്തുത വാരിയർ കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്താൽ പുറപ്പെട്ട പുത്തൻപിറവുദേശത്താണ്. മേതു കഴിഞ്ഞു ഇരുപത്തിരണ്ടു കൊല്ലംതികയുന്ന കാലത്ത് ഇട്ടിണിക്കുണ്ടവാരിയർ കാലഗതി അടഞ്ഞു. 1807-ൽ ശങ്കവാരിയർ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന അകത്തുട്ടവാരിയരേതര കടംബസംഹിത പാർപ്പു മാറി. ഇദ്ദേഹം മരിച്ചത് 1807-മാഷിലായിരുന്നു. ഇവയിൽ ഒടുവിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള രണ്ടുപ്രായങ്ങളുടേയും ഉല്പത്തിസ്ഥാനങ്ങൾ ഒന്നാണെന്നു വ്യത്യസ്തമാണല്ലോ. മണ്ണായിവാരിയരുടെ ജീവിതകാലത്തോളം കുറയ്ക്കുകയും ആദ്യ ജീവിച്ചിരുന്ന ശങ്കവാരിയരും കടൻവാരിയരും നൽകിട്ടുള്ള റിവാജുകളിൽനിന്ന് ഭാഷാലിപിഗ്രന്ഥങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചു അറിവുകൾക്കും മാത്രമേയോജനിക്കുന്നു എന്നതെന്തെങ്കിലും വരിയിൽനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അറിവുകൾക്കും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം എന്തെന്നാണ് ആദ്യമായി പരിശോധിക്കേണ്ടത്. ശങ്കവാരിയർ മണ്ണായിവാരിയരുടെ മുമ്മക്കളുടെ മുമ്മക്കളാണെന്നാണല്ലോ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതായത് മണ്ണായിവാരിയരുടേയും ശങ്കവാരിയരുടേയും ഇടയ്ക്ക് രണ്ടു തലമുറക്കാരെ കാണണമെന്നു വരുന്നു. അവരെ പുതിയ രേഖകളിൽ കാണുന്നമുണ്ട്. എന്നാൽ കട്ടനല്ലൂർവാരിയരെന്നിന്ന് അകത്തുട്ടവാരിയരേതര വച്ചു ഭേദിക്കും ഇട്ടിണിക്കുണ്ടവാരിയർക്കും ഇടയിൽ കഴിഞ്ഞുപോയതായി പറയുന്ന 'രണ്ടു തലമുറകളെ'പ്പറ്റി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ല. ഈ വ്യത്യാസം വളരെ പ്രാധാന്യമുള്ളതുമാണ്. പക്ഷെ ഇങ്ങനെ രണ്ടു തലമുറകൾകൂടി കഴിഞ്ഞുപോയെന്ന് ഐതിഹ്യമേയുള്ളവെന്ന് മഹാകവി സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ശങ്കവാരിയരിൽനിന്നു ഗോവിന്ദ

പ്രിയങ്കുരം ലഭിച്ച അറിവാണു് കൂടുതൽ വിശ്വാസാർഹം. പത്തു വയസ്സുകാലത്തുകൂടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹാകവിനായ ഒരു രാമവാരിയെ കണ്ടുകിട്ടുകയും ഉണ്ണായിവാരിയെ അറിയുകയും ഒന്നായിരിക്കണമെന്ന് ഒരു ഉറപ്പും ഒന്നിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തെപ്പറ്റി രേഖയുള്ളതുകൊണ്ട് കാലഗണനം ശരിയാക്കുന്നതിന്നു് ഒരു രണ്ടു തലമാകൾ കൂടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് രണ്ടുപ്രായങ്ങളും ഒരു റിധത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്ന വരുന്നു. രാമവാരിയുടെയും ഉണ്ണായിവാരിയുടെയും കാലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കഴിഞ്ഞുപോയ രണ്ടു തലമാകളെ കൂട്ടിയാൽ ഈ രാമവാരിയവർകളിൽ നിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അറിവു ശരി; അല്ലെങ്കിൽ രാമവാരിയരിൽനിന്നും കൂടുതൽ അറിവു ശരി; അല്ലെങ്കിൽ രാമവാരിയരിൽനിന്നും കൂടുതൽ അറിവാണു് ശരി.

ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ ഉണ്ണായിവാരിയുടെ ജീവിതം കൊല്ലവർഷം ൧൧൭൦-ത്തോളത്തുവരുന്നതെന്നും, ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ജീവിതത്തെ വാണിജ്യത്തെക്കുറിച്ചുവരുന്നതെന്നും ഇങ്ങനെയെ ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്നും പറയാതെ അമിട്ടു.

ഇനി വാരിയർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് വഞ്ചിരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി താമസിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാം. കൂടൽമാണിക്യശേഷതയ്ക്കിലെ മാലാകാര്യത്തിനായി വാരിയരുടെ കടംബാത്തിരേക്കുണ്ടല്ലോ ഉറപ്പായിരുന്നു. ആ കേന്ദ്രം ഉൾപ്പെട്ട ദേശം പെരുമ്പറ്റപ്പുറം വകയായിരുന്നെങ്കിലും ക്ഷേത്രത്തിനേല്പുള്ള ഭരണാധികാരം കായംകുളത്തു രാജാവിനായിരുന്നു. നാമക-ൽ ഇരിക്കാലുള്ള വെച്ച് തീപ്പെട്ട കൊച്ചിത്തമ്പുരാനും കായംകുളംരാജാവും മിത്രഭാവത്തിലാണു വർത്തിച്ചിരുന്നതു്. ഡച്ചുകാരും ആ രാജാക്കന്മാരോടു സ്നേഹപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും വേണാടുമായി പടവെട്ടിത്തോൽക്കുകയും ചെയ്തു. നാമക-ൽ രാമവർമ്മരാജാവു് കൊച്ചിയിൽ മുപ്പോറ അക്കൊല്ലംതന്നെയാണു് ഡച്ചുകാർ കൊളച്ചുകൊടു തിരുവിതാംകോട്ടയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുക്കേണ്ടതായി വന്നതു്. പുതിയ കൊച്ചിരാജാവും, തെക്കുംകൂർ, വടക്കുംകൂർ രാജാക്കന്മാരും വേണാടുമായുള്ള ഡച്ചുകാരുടെ വഴക്കു ശരി

പ്രിക്കാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി ഓരോന്നു ചെയ്തുകൊണ്ടു ഇരുന്നു. ഒടുവിൽ ഫൺ ഡിസംബർമാസത്തിൽ ഡച്ചുകാർ തിരുവിതാംകൂറുമായി സാമയന്മാരായി സന്ധി ചെയ്താൻ നിർബന്ധിതരായി. പക്ഷേ ഡച്ചുകാരുവോടൊന്നിച്ച് ചേർന്നിട്ട് ചേർന്നിട്ട് കാലം കഴിഞ്ഞു. ഒടുവിൽ ഉടമ്പടി നടന്നത് നാൾ-ന്തെയ്യം. അങ്ങനെ ലത്തീനുകൾ നോന്നും താഴിൽ ഡച്ചുകാർ സന്ധി ചെയ്തായി. പക്ഷേ അതിനോടുകൂടി ലത്തീനുകൾ മലയാളക്കരയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മേൽക്കോയ്മയ്ക്ക് മറ്റു തട്ടിപ്പൊന്നും പറയാം.

ഡച്ചുകാരു തിരുവിതാംകൂറും താഴിൽ യുദ്ധം നടന്നു കൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ, നാൾ-ന്തെയ്യം ഡച്ച്-ാംതിരുവിതാംകൂറിലിരുത്തുന്നതിനുള്ളതും വീരകേരളവർമ്മന്മാരുടെ രാജ്യഭാരമേല്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു കൊച്ചിയെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു വലിയ ചർച്ചയുമായിരുന്നു എന്നു പറയാം. നാട്ടിനുള്ളിൽ ആഭ്യന്തരകലഹമുണ്ടായിരുന്നതിന്നു പുറമേ, തെക്കേനിന്ന് തിരുവിതാംകൂറിന്റേയും വടക്കേനിന്ന് കോഴിക്കോട്ടിന്റേയും ആക്രമണഭീതിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. മങ്ങാടും പാവുതും താഴിൽ ശണ്ണു; പാവുതും ഡച്ചുകാരു താഴിൽ കലഹം; ഡച്ചുകാരു വെമ്പകശ്ശേരിയുമായി പൊരുതം—ഇതെല്ലാം കൊച്ചിയിൽ വലിയ കലശത്തിന് ഇടയാക്കി. അതിനും പുറമേ ഇളയതമ്പുരാൻ വലിയതമ്പുരാനോടും മാസിച്ചിരുന്നു. ഇതിനോടുകൂടി സാമൂതിരി പെരുമ്പടപ്പുസ്ഥലത്തിന്റെ വകയായ തൃപ്പാലാശ്ശേരിയിൽ കൈയേറുന്നതടത്തുകയും മണപ്പുറം കൈവശപ്പെടുത്താൻ നോക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുവിതാംകൂറുകൾ, മുന്നോട്ടു കടന്നുകൊണ്ടു ഇരുന്നു. നാൾ-ന്തെയ്യം വീരകേരളവർമ്മ തിരുപ്പുകയും രാമവർമ്മന്മാരും മറ്റു സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗുഹാമുദ്രയും വർദ്ധിച്ചു. ഈ ചരിത്രം തിരുവിതാംകൂറിന് വളരെ സൗകര്യപ്രദമായിരുന്നു എന്നു പറയാവുന്നതില്ലല്ലോ. കൊച്ചിരാജാവിന്റെ എതിരാളികളായി നിന്ന തമ്പുരാക്കന്മാർ തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്ന് മാർത്താണ്ഡവർമ്മരാജാവിന്റെ സഹായം അപേക്ഷിച്ചു. അവിടുന്ന് തന്റെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു വേണ്ടി ആ അപേക്ഷയെ

കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. വടക്കുപുറം തമ്പാക്കനായരുടെ വശം ചേർന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവ്, ഇതിനിടയ്ക്ക് കൊട്ടാരക്കര ഇളയദത്ത സ്വരൂപം, കായങ്കുളം, ദേശിങ്ങനാട്, തെക്കൂർ മുതലായ ദേശങ്ങളെ ഏല്പാം കീഴടക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കായങ്കുളം വേണാടിൽ തെങ്ങിമതിന്നോടു കൂടി കൂടൽ മാണിക്യംക്ഷേത്രത്തിലെ ഭാണാധികാരവും തിരുവിതാംകൂറോടേയ്ക്കു സിദ്ധിച്ചു. നർമ-ൽ വേണാടുപട തമ്പാക്കനായരെ സഹായിക്കുന്നതിനെന്ന ഭാവത്തിൽ ആലപ്പുഴ വാടയ്ക്കൽ പാളയം അടിച്ചു. കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ ചേൽപ്പലക്കോ റിമകുഞ്ഞ് രാമസമാർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു സൈന്യത്തെ വാടയ്ക്കലേയ്ക്ക് അയച്ചു. ആ യുദ്ധത്തിൽ വേണാടുപട ജയിച്ചു. കൊച്ചിരാജാവ് ചേൽപ്പലനിന്നും പിൻവാങ്ങി. നർമ-ൽ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവ് കരുപ്പുറം കൈവശപ്പെടുത്തിട്ട് ചേൽപ്പലപ്പുറപ്പിൽസ്ഥാനത്തേയ്ക്ക് തമ്പാക്കനായിൽ മുത്ത ആളെ നിശ്ചയിക്കുകയും തിരുവിതാംകൂർരാജാവിന്റെ കീഴിൽ ഒരു സ്വരൂപിയായി കരുപ്പുറം വാങ്ങുകൊള്ളാൻ കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ നർമ-ൽ കൊച്ചിവലിയതമ്പുരാനും മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവും തമ്മിൽ ഒരു സന്ധിമുഖമായി. ആ സന്ധി ഖരകാലം വീണില്ല. എപ്പുകൊണ്ടെന്നാൽ വേണാടു ചെമ്പകശ്ശേരി ആക്രമിക്കുകയും, കൊച്ചി വീണ്ടും പിണ്ടങ്ങത്തായി വന്നു. അമ്പലപ്പുഴ പിടിച്ചെടുത്തശേഷം വേണാടു ൧൦൨ ദേശങ്ങളെ തെക്കിത്തുടങ്ങി. നർമ-മാണിടയ്ക്ക് പമ്പാഅഴിപ്പട കൈതപ്പുഴയ്ക്കും തെക്കുള്ള രാജ്യം മുഴുവനും കരുനാടും കുന്നത്തുനാടും വേണാട്ടിനു സ്വാധീനമായി. അക്കാലത്തുതന്നെ നെടുവിരിപ്പിൽസ്വരൂപത്തിലെ പുരുഷാരം ആലങ്ങോട്ടും പാലയ്ക്കും കടന്നുവന്ന് ആലുവായിലും വരാപ്പുഴയും മഞ്ഞുരുളയും കോനാടും വാത്തനാടും കോട്ടകളിട്ട് രാജ്യം തെക്കി. ഡച്ചുകാർ ഒരു സഹായവും കൊച്ചിക്കു ചെയ്തുമില്ല. തിരുവിതാംകൂർസൈന്യം പിന്നെയും മുന്നോട്ടു കടന്നു. രാമസ്താൻദ്രവാര്യരുടെ കീഴിൽ അനൂക്കുറിയഴിക്കു വടക്കോട്ടു നീക്കി. കാത്തിരുത്തിക്കൊണ്ടു ഇളയതമ്പുരാൻ മറ്റൊരു സൈന്യവുമായി കരുനാടു മുതലായ പ്രദേശങ്ങളെ പിടിച്ചടക്കിയിട്ട് തൃപ്പൂണി

ആകാശികളിൽ സമീപം ചാലപ്പാലത്തിനടുത്തു എത്തുകയും ചെയ്തു. ഇത്രയും ആയപ്പോൾ സമാധാനത്തിന്നു പേക്കിക്കാതെ നില്ക്കുന്നില്ലെന്നു വന്നു. ഇങ്ങനെ ആൺ നാലു-ലെ ചാലപ്പാലത്തുവെട്ടി ഉണ്ടായത്.

നാലു കഷ്ടകം ൧൨-ാംതീയതി കൊച്ചി വലിയതമ്പലം തീപ്പെട്ടുകയും വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പലം സിംഹാസനസ്ഥനാവുകയും ചെയ്തതിനോടുകൂടിയാണു് കൊച്ചിയുടെ നാഗ്യം ആരംഭിച്ചത്. നമ്മളെന്നായ അവിടുന്ന് കാത്തിരിക്കുന്ന നാൾ ധർമ്മരാജാവിന്റെ മൈത്രി സമ്പാദിച്ചിട്ടു്. തിരുവിതാംകൂർസൈന്യത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി സാമൂതിരിയെ തോല്പിച്ച് കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്തിന്റെ വടക്കേ അതിർത്തിയിലാക്കി. കോഴിക്കോട്ടേ മൂന്നാംശതകം സാമൂതിരിയുടെ നിർമ്മാണവും മൈസൂർ പട്ടാളങ്ങളും മില അന്ത്യമായിട്ടുള്ളതും നിമിത്തം പുതിയ സാമൂതിരിക്ക് തിരുവിതാംകൂർപടയെ തട്ടത്തു നിമുത്താൻ കഴിവില്ലാതെ വന്നുകൂടി. മഹാനു-ൽ അതു കൊണ്ട് അപ്പോൾ തന്റെ ഒരു പടത്തലവനായിരുന്ന ഗോപാലൻ തലച്ചെന്നവരെ പത്തനാപുരത്തേയ്ക്കു് അയച്ച് തിരുവിതാംകൂർരാജാവിനോടു് സമാധാനത്തിന്നുപേക്കിച്ചു. ഈ ഉടമ്പടിപ്രകാരം സാമൂതിരി യുദ്ധച്ചെലവിലേയ്ക്കു് ഒരു ലക്ഷം രൂപ തിരുവിതാംകൂറിന്നു കൊടുത്തതിന്നു പുറമേ മേലാൽ കൊച്ചിരാജ്യത്തെ ഉപദ്രവിക്കയില്ലെന്നു വാഗ്ദാനവും ചെയ്തു. കൊച്ചിയും, ആലത്തൂറും, പാവയൂരും തിരുവിതാംകൂറിലേയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുത്തു. ഇതിന്നു ശേഷമാണു് കൊച്ചി തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യങ്ങളായ ഉദ്ദേശിച്ചു് നെടുങ്കോട്ട പണിയിച്ചത്.

ഇങ്ങനെ മലയാളക്കരയിൽ സമാധാനം സ്ഥാപിതം. അപ്പോൾ താമസിയാതെ ഹൈദരാലിഖാന്റെ പട്ടാളങ്ങളും തുടങ്ങി. അതുനിമിത്തം വീണ്ടും കൊച്ചിക്ക് അസംസ്ഥാനം നേരിട്ടു. ഈ അസംസ്ഥാനം കരേ അധികം കാലം നിലനില്ക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലങ്ങളിൽ ശ്രീതരുക്കുട്ടന്തയായിരുന്ന ധർമ്മരാജാവിനെ വടക്കൻനാട്ടിലെ പല രാജാക്കന്മാരും പ്രഭുക്കന്മാരും ആശ്രയിച്ചു എന്നതു് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

ഈ പടയിട്ടു കൂടി തനിമിട്ടുണ്ടെന്നു അനുപാഥത്തും എഴുതിരിക്കാം വാരിയർ നാട്ടുവിട്ടുപോകുന്നതിനുള്ള ഒരു മേയ്ക്കു. കൂടൽമാണിക്യംശ്ലേഗ്രത്തിലെ ചാമാകാരനായിരുന്ന അദ്വേതം നൽകേണ്ടതിന്റെ ഭാണകോഴ്സായിരുന്ന വഞ്ചിരജാവിന്റെ അടുക്കലല്ലാതെ മറ്റൊരിടം അഭയം പ്രാപിക്കേ?

അദ്വേതം തിരുവനന്തപുരത്ത് വാങ്ങേണ്ടത് അവസരത്തിൽ കഞ്ചൻനമ്പ്യാരും അവിടെ ചെന്നായിരുന്നു. അവർ തലമിൽ ചാരിയരും ആയതെങ്ങനെ എങ്ങനെയെന്നു പറയാൻ കഴിയാതെപ്പോയി. വടക്കുനിന്ന് വിടപാടും കവിതയായ ഉണ്ണായിവാരിയരെക്കൊന്നാലും വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു നമ്പ്യാരും, കഞ്ചൻനമ്പ്യാരെക്കൊന്നും ഉണ്ണായി കവി അവിടെ താമസമുണ്ടെന്നു വാരിയരും കേട്ടിരുന്നതല്ലാതെ പരസ്പരം കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. അങ്ങനെ ഇരിപ്പുകൾ ഒരു ദിവസം നമ്പ്യാർ പത്മനീയമത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വാരിയരും യുദ്ധയാത്ര കടവിൽത്തന്നെ ചെന്നിറങ്ങി. തത്സമയം മാനുഷനായ ഒരു നാമർസ്രീ സമീപത്തു കൂടി കരയിൽക്കൂടി കടന്നുപോകുന്നതു കണ്ടിട്ട് വാരിയർ കാതിലോലാ എന്നു സ്വഗതം എന്നു പോലെ ചാങ്ങി. അതു കേട്ട് നല്ല താളി എന്നു നമ്പ്യാർ മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ നിങ്ങളാണോ കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ എന്നു വാരിയരും, നിങ്ങൾ തന്നെയോ ഉണ്ണായിവാരിയർ എന്ന് നമ്പ്യാരും ചോദിച്ചു. ഇപ്രകാരം അവർ പരസ്പരം അറിയാതെ സ്നേഹമാവുകയും ചെയ്തുവത്രേ.

മറ്റൊരു ദിവസം വാരിയരും നമ്പ്യാരും കൂടി ശ്രീവരാഹസ്തലത്തിൽ കളിക്കാൻ പോയിരുന്നത്രേ. അപ്പോൾ ആ കളത്തിലെ വെള്ളം ആനയിറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ട്, വേറെവിടത്തു പോകാൻ കഴികയില്ലെന്നുവെച്ച് അവർ അതിൽത്തന്നെ കളിച്ചു. തിരിച്ചുവരുന്നപ്പോൾ 'നിങ്ങൾ എവിടെയാണ് കളിച്ചത്?' എന്ന് മറ്റൊരാൾ ചോദിച്ചു മോദിച്ചു നില്ക്കി. 'ശ്രീവരാഹസ്ത' കരിക്കലക്കിയ കളത്തിൽ എന്ന് വാരിയരും, 'കളി' കളിക്കിയ കളത്തിൽ' എന്ന് നമ്പ്യാരും മറുപടി പറഞ്ഞതാണ് മറ്റൊരു കൈതിരുമുദാഹരണം.

ഈ ഐതിഹ്യങ്ങൾ ആരുടെ മനോധർമ്മലക്ഷ്യമായി
 എന്നാലും തൽക്കർത്താക്കൾ ആ രണ്ടു കവികളുടേയും കവിതാ
 ദീപ്തിയേയും സ്വഭാവവ്യത്യാസത്തേയും നല്ലപോലെ ഗ്രഹിച്ചി
 തന്ന രസികന്മാരായിരുന്നു എന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.

വാരിയർ വാർദ്ധക്യശേഷിൽ ദിനവനസ്തപുരം വിട്ട്
 പാലേശം പ്രാപിച്ചുവെന്നും, കോണികതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ
 വാരിയർക്ക് കൂടൽമാണിക്യംക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്നും കഴകവിത
 ത്തിയായും മറ്റും ഒരു വളരെ അലക്ഷ്യങ്ങൾ അറിയിച്ചിരുന്നു
 എന്നും, നൂറ്റൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പൂർവ്വഭാഗത്തെ വയസ്സിൽ മരണം
 പ്രാപിച്ചുവെന്നും ഉണ്ണാരിയുടെ ചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു.
 തുടർന്ന് ഈ പുരവാരിയർവർകളിൽനിന്നുള്ള അറിവാണെന്നു
 കൂടി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ഒരു വലിയ പടലപ്പിണ
 ക്കും സംഭവിച്ചുപോയിട്ടുള്ളതിനെ മുണ്ടിക്കാണിക്കാതിരിക്കാൻ
 നിവൃത്തിയില്ല. നോക്കുക: “കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രക
 ൾവാചയ ശ്രീമാൻ ആർ. നാരായണപ്പണിക്കരവർകൾ അഭി
 പ്രായപ്പെടുകയാണ്:—

“ഈ വിശിഷ്ടഗുതി * കേരളഭാഷാകന്യകയുടെ കല്യാണ
 മഹോത്സവം എന്നപോലെ വിളങ്ങുന്നു. എഴുത്തച്ഛൻ മുമ്പു
 പറയിട്ടുള്ള കാവ്യങ്ങളുടെ പ്രകൃതിയിൽ കൃഷ്ണഗാഥ ഒഴിച്ചാൽ
 ഇതിനു പ്രമുഖസ്ഥാനം നൽകേണ്ടതാണ്”.....”

പാവട്ടിൽ * ചിഹ്നമിട്ട് ഗ്രന്ഥകാരൻ ഈ അഭിപ്രായ
 മഹാത്മ്യം മോജിക്കുന്നില്ലെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പുതിനോടാണ്
 ചിഹ്നിക്കാതിരിക്കുന്നത്? ഞാൻ ഉറപ്പാക്കുന്നത് ഗിരിജാകല്യാ
 ണം എഴുത്തച്ഛൻ മുദ്രാങ്കമായിട്ടുള്ള കവിത എന്നു പറഞ്ഞി
 രിക്കുന്നതിനോട് ആയിരിക്കണമെന്നാണ്. ശരി, ഗ്രന്ഥകാ
 രൻ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്വന്ത അഭിപ്രായത്തോടുതന്നെ യോ
 ഗ്യമാണെന്ന് വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. മുമ്പത്തെ വശത്തു പറയുന്നു.
 “അദ്ദേഹം കൊല്ലവർഷം നൂറ്റമ്പതാം മുപ്പതും പൂർവ്വം-നാ പിറവും
 മിന്നിച്ചിരുന്നു എന്നു ഞങ്ങളിരുന്നു....” ഇത്യാദി.

൧൪൨-ാമത്തെ വശത്തു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് നോക്കുക:—
 “സാഹിത്യഭേദനായ ഉണ്ണായിവാരിയർ ന്ൻറ-ാമാണ്ടോടു
 കൂടി ൮൦-ാമത്തെ വയസ്സിൽ.....കാലത്തി അടങ്ങതൊ
 യിട്ടാണ് കേൾവി.”

ന്ൻറ-ാമാണ് ന്ൻറ-ാ മാധ്യം പിമ്പോ? മുമ്പായി
 ിക്കാം.

നാലാംവശത്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു നോക്കുക:—“ഉണ്ണായി
 വാരിയർ മരിക്കുമ്പോൾ കുടുംബം അച്ഛാശാമയ്ക്കിനി: അതി
 നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം കട്ടനല്ലൂർവാരിയരു
 നിന്ന് അവിടെ എകനായി ശേഷിച്ച ഒരു ചാപ്പുകാരൻ അക
 ത്തടുവാരിയത്തെ അധീനപ്പെടുത്തുകയും അധികാരാവകാശങ്ങ
 ളിൽ കൈകടത്തുകയും ചെയ്തു.....പിന്നെയും
 ഒരു രണ്ടു തലമുറ കഴിഞ്ഞു.....ആ കുടുംബത്തിൽ മൂപ്പാതി
 ്ലാസ്യവിദഗ്ദ്ധനായ ഇടുണിക്കുണ്ടവരിയർ സമുദയം ചെയ്തു.
 ആ മഹാശയൻ പിൻഗാമികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
 ഉണ്ണായിവാരിയരെപ്പോലെ ആയിരുന്നു. കുടുംബം അന്യംനിന്നു
 പോകാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി ന്ൻറ-ാമാണ്ടിൽ.....
 ശമവാരിയരെ തെരഞ്ഞു.”

ഈ അഭിപ്രായപ്രകാരം ഉണ്ണായിവാരിയരെ ശേഷം
 കട്ടനല്ലൂർ വാരിയർ—പിന്നെ രണ്ടു തലമുറ ഇടുണിക്കുണ്ടവാ
 രിയരുടെ കാലത്തിൽ കുറേദാഗ്ദ്ധം—ഇത്രയും ആയപ്പോഴാണ്
 ന്ൻറ-ാം വയ്ക്കം ഉദയം ചെയ്തത്. എന്നാൽ ഉണ്ണായിവാരി
 യർ മരിച്ചത് ന്ൻറ-ാമാണ്ടിടത്തുമാണത്രേ. ഇതെങ്ങനെ
 യോജിക്കും? യോജിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഗിരിജാകല്യാണം
 നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടത് ഔറ കൊല്ലത്തോടു ചുവന്നെന്നു വരണ
 മെന്ന മാത്രമല്ല, ഉണ്ണായിവാരിയർ മരിക്കുമ്പോൾ എന്നതിന്ദ
 പകരം ഗിരിജാകല്യാണകത്ത് മാത്രം മരിക്കുമ്പോൾ എന്നാക്ക
 കയും വേണം.

പ്രിയ സ്നേഹിത! ചരിത്രാസനപക്ഷണം വളരെ പ്രയാസ
 മുള്ള ജോലിയാണു്. എന്നെങ്കിലും എഴുതിവിട്ടാൽ അത്
 ചരിത്രമാവുകയില്ല. കിട്ടുന്ന രേഖകളെ വളരുകൊണ്ടു് ചില
 അനുമാനങ്ങൾ ചെയ്താണു് ചരിത്രാസനം സാധിച്ചു. പുതിയ

രേഖകൾ കിട്ടുമ്പോൾ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ചിലത് ചാനോണ നായും വരും. സാമത്യാലിപിയിൽ ഒന്നാംഭാഗത്തിൽ പെരുന്നതിട്ടുള്ള ചില സംഗതികൾ അന്നാസ്തമോണെന്നു തെളിഞ്ഞപ്പോൾ ആയത് രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ മൂന്നാംഭാഗത്തിലും ചില ഭിമകളിൽ പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയേണ്ടതും. സത്യാനേ ചെന്നുചാഞ്ച് ഹരിപ്രകാശൻ ഉദ്യോഗത്തിൽ, തൊറ സാമതിക്കാരും അയാൾക്കു സന്നദ്ധനായുള്ളവരിലുള്ളതും. ഗിരിജാകല്യാണം നളചരിതകന്യാവിഹർ കൃഷ്ണപ്രണാതനെന്നുമാണ് അന്നം ഇന്നും എന്നുള്ള അഭിപ്രായം. അതു ചാനോണക്കു തെളിവുകൾ കൈവരും വന്നുവേരുന്ന നിമിഷത്തിൽ ചാനോണയും ചെയ്യും. ഇത്രയും അച്ചടിപ്പതിന്നുപ്പോൾ, ഉണ്ണായിവാരിയർ ന്മന-ൽ തിരുവനന്തപുരത്ത് ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനും അദ്ദേഹത്തിന് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഭൂമനം ചെയ്തതിനും ഒരു ലക്ഷ്യം വരിവെന്നുള്ള സന്തോഷവാർത്ത കൂടി ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടേ. അതിനോടുകൂടി. ഗോവിന്ദപ്രിയയുടെ കാലഗണനം തെളിപ്പായിട്ടില്ലെന്നു തെളിയുകയും ചെയ്യുന്നു.

നളചരിതം ആട്ടക്കഥ.

മഹാഭാരതത്തിലെ അർണ്യപർവ്വം 32-മുതൽ 69-വരെ വരുന്നതുള്ള അദ്ധ്യായങ്ങളാണ് നളോപാഖ്യാനം. കഥാഗതിയിൽ വാരിയർ ഭാരതത്തെ ആണ് അനുഗമിച്ചിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ദമയന്തിയുടെ സ്വയംവരത്തിന് രാജാക്കന്മാരെ ചൂണ്ടിക്കാണിപ്പുകൊടുക്കുന്നതിനായി സരസ്വതീദേവിയെ നിശ്ചയിച്ചതും, വിവാഹമണ്ഡപത്തിൽ ദേവോപദേവന്മാരെ നിറത്തിനിറുത്തിയതും കൈഷധമഹാകാവ്യത്തെ അനുസരിച്ചാണ്. ഒന്നാംഭാഗത്തെ കഥയിൽ അസുരരാക്ഷസസംവാദം നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നത് വേഷഭവവിധ്യത്തിന്റേ വേണ്ടിയായിരിക്കാം. നാരദനെ കഥയുടെ ആരംഭത്തിലും അവസാനത്തിലും പ്രവേശിപ്പിച്ചുകാണുന്നതും കവിയുടെ മനോധർമ്മമാണ്.

ഒന്നാംഭാഗത്തെ കഥ 'ശ്രീതവാംശൈകരീ'നായ നളന്റെ പ്രാവശ്യത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്നു. 'അദ്ദേഹം പെരിയൊരു

ദോർബലപാവകാവേന വിറകാക്കി വിമതൈരഹം' ഭൂതലം
കാത്തു വാഴ്ത്തേവ, നാരദമഹർഷി അവിടെ 'മിളിതരസം' എഴുന്ന
ഉണ്ണ. രാത്നാവ് അദ്ദേഹത്തിനെ യഥോചിതം അഭിവാദനം
ചെയ്തിട്ട് നാട്ടുവാർത്താനങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. നാരദനാണ്,

'കണ്ഡനപുരിയിലുണ്ടു സുന്ദരി ദമയന്തീതി

കന്യകാമന്ദാഗവളിൽ വൃന്ദാരകന്മാർക്കും മോഹം.' എന്ന
പാതാവ് തടഗതമായ പ്രേമം നന്ദനിൽ അർപ്പിപ്പിക്ക
ുന്നത്. അങ്ങനെ ഉണ്ടായ പ്രേമാന്ദരം പാമ്പുമലോകത്തിൽ
നിന്നു ഭൂവിമു വാർത്താനത്താൽ ക്രമേണ വികസിതാവസ്ഥയെ
പ്രദർശിക്കുന്നു. ചങ്ങക്കുപ്പാണന്മാർ,

'വിപുലനിരൂപക രൂപമധരത കേട്ടു മഗ്ന

വിപുതവന്നു; കൃത്യചതുരതപോയീ

മുദിതതികമ്പരീപരിചമ്പടവിന്ദോ?

വർജന വന്നതിന്ദോ? മേന്മയിനി രണ്ടിലൊരെന്ന.

എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം എത്തുന്നു.

'പെണ്ണിനെരാണിലൊരു പ്രേമതാമരയ്ക്കിന്ന

കണ്ടപ്പൻ വേണമല്ലോ കണ്ടും സൗർപ്പിയിതും'

അതുകൊണ്ട് അവരൾക്കു തന്നിൽ അന്തരംഗം മുളപ്പിക്കുന്ന
തിന് എന്തു മാർഗ്ഗം? എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം ആലോചനയിൽ
മുഴുകുന്നു. ക്രമേണ മദനകടനാഗരിയിൽ എരിപൊരിക്കൊള്ള
ന്നവനായി, രാജ്യഭാരത്തെ സമീപനിൽ വിനിയോഗിച്ചിട്ട്
ഉദ്യാനത്തിൽ ചെന്ന് ഇരുപ്പു തുടങ്ങുന്നു. അവിടെച്ചെല്ല
യൊഴോ?

'പുതുമടനന്ദൻ പടവീടിതേ വാപീ

തടവിടപികളേതൽപടകടികൾ; കസുമ-

മേന്മിച്ചുതിയും കുമിൽനാദസ്വപരവും മായത-

യോധദ്രുചിയും വിരഹജിതിസ്ഥലമേയിതു'

ഇങ്ങനെ ഒരു നൈപര്യം ഉണ്ടാകാതെ വിശദീകരിക്ക
നോര സൂപ്പുവെണ്ണ തടന്ന ഒരു അരയന്ന അദ്ദേഹത്തിന്

അക്ഷരമക്ഷീഭവിക്കുന്നു. ആ അരാജനത്തിന് കൗതുകം ജനി
ച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം അതിനെ പിടിച്ചെടുക്കുന്നു. തത്സമയം ആ
അരയന്നം,

‘ചെറുതും പിഴചെറുതൊത്തൊന്നെ-
ക്കൊന്നാൽ ചെറ്റാരിതമുഷ്ട തവ ഭൂപതേ!’
മനസി തമി ജനകം—എന്റെ
പിറകു മണികനകം—ഇതുകൊ-
ണ്ടാക നി ധനികൻ—അയ്യോ
മുണവുമനവധി ദോഷമായിത്’

എന്നു റ്റിലാറിച്ചതു കേട്ട്, രാജാവ്
‘വശവാതുണനിയേ! ഖേദമുള്ളതേ
പാന്നിട്ടയ്യൊത്ത വഴി ഗല്പ നീ’
എന്നു പറഞ്ഞ് അവനെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം വിമുക്തനായ ഹംസം കൂതത്തായാൽ പ്രേ
രിതനായിട്ട് രാജസമീപം വിഗതഭയം ചെന്നു്,

‘കാമിനിരൂപിണി ശീലവതീ മണി
ഹേമാമോദസമാ
ഭീമനരേന്ദ്രസുതാ മേയന്തി
നാമരാമനവമാ
സാമരധാമവധുമഭൂമവി-
രാമഭകോമളിമാ
തപാമരരാഗിണിയാം; അതിനിക്കു ദരം
അമരാധിപതിമപഹായ രാഗിണം’

എന്നു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ട് ഭീമനഗരിയിലേക്കു പോകുന്നു.

കൂതനളനായ മേയന്തി സഖിമാരാൽ അനുഗത
യായി നളഗതരായ ചിത്തപ്പുത്തികളോടുകൂടി ഉദ്യാനത്തിൽ
പ്രവേശിച്ചു മരിക്കുവേ,

‘ചാലഭളിതലംകാരം ചെവികളിലഗാരം
കോകിലകൃഷ്ണിതജ്ജല കെഴിയ കണ്ണുനൂലജ്ജലം

കണ്യകാസൗരഭം നാസാകരസൗരഭസൗരഭം
അതിദ്രവകാരണമിന്നാമാസഞ്ചരണം'

എന്നു തോന്നുകയാൽ അവിടെ നിന്നു പോവാൻ ഭാവിക്കുന്നു
അപ്പോൾ,

'മിന്നൽക്കൊടിയിറങ്ങി മന്നിലേക്കു വരികയോ?
വിധുമന്ധലമിറങ്ങി ക്ഷിതിയിലേക്കു പോവുകയോ?'

എന്നു തോന്നിക്കൂവാൻ ഒരു അന്യംനം പാഞ്ഞുവരുന്നതു
കാണിട്ട് അവനിൽ അമ്പരക്കുകയെന്നു സന്നിക്കുന്നു.

വെളിച്ചമെടുത്ത ഹിമാലയം അതിസൗന്ദര്യം പ്രത്യുൽപ്പന്നമതി
യുമാണു്. അവസരോദ്ധ്വം പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ
അവനുള്ള വിത്തു് അന്യോദശമായിരിക്കുന്നു. നളൻ അവനെ
വിടികൂടിയപ്പോൾ,

'ശിവ ശിവ ഏതു ചെയ്തു ഞാൻ—എന്നു—
മുതിർച്ചകൊല്ലുന്നതു നാമുള്ളൂർ. !
വിവരം നിരവലംബം ഒരു കടംമുഖിനി,
ഒന്നാൽ മരിച്ചുപോയി;
നന്മയ്ക്കു് അനേകനാണെന്നു്;
ഒന്നിനു് അന്യം ഭവിക്കുന്ന.
താവി ചമർത്തുക കളിയ—
മുതലിവിരപ്പുതാ—പ്രാണൻ
കുളുർത്തിവിധുതാ—എന്നാൽ
കുളുർത്തിവിധുതാ—എന്നാൽ

എന്നിങ്ങനെ ശിലയുദ്ധമുമാറു വിലപിട്ടു് കാറ്റും നേടും.
മെന്തിനുള്ള അടക്കൽച്ചെന്നിട്ട്, അമ്പളിൽ

'തൊട്ടേണേ ഞാൻ കൈകൾകൊണ്ടു്—തോഴിമാരെ
കിട്ടുകിൽ നന്നായിരുന്നു കേളി ചെയ്വാൻ.
പുനല്ല സാധുവത്രെ ചാരുരൂപൻ; നിങ്ങൾ
മുതലിപ്പിന്നെനൻകിലാമം വേണം'

എന്നിങ്ങനെ കൈയ്യകളും വിശ്വാസവും ഒരു സമയത്തു്
അകർപ്പിച്ചു.

'ഇനിയൊരടി നടന്നാൽ കിട്ടുമേ കൈക്കൊലൻ' പ്രതി
പദം തോന്നിക്കൂവാൻ മന്ദം മന്ദം നടന്നു് സൂത്രത്തിൽ അവനെ
തോഴിമാരിൽനിന്നു് അകറ്റിക്കൊണ്ടുപോയും, ഇടയ്ക്കു്,

‘ഏങ്ങനെ പിടിക്കുന്നു നീ നഗ്നമാരിയാമെന്നെ?
യൗവനാവസ്ഥയിലും ചെറുതായില്ല ചെറുപ്പം’

എന്ന് ‘സൗമ്യമായി’ അപരസിച്ചു. എന്നാൽ ‘അതുകൊണ്ട്’
അവൾക്ക് ഉന്മാദരോഗം വരാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി,

‘മേന്മയോടെ ചെല്ലേണം നീ മരം ചെമ്പുവെട്ടു തല ഞാൻ.
സരിമാരിലധികം വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നെ’

എന്ന് അടുത്ത നിമിഷത്തിൽതന്നെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചും അ
ന്തോടുകൂടി ‘സൈവനം’ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ഒരു വിജ
യത്തു വന്നുവെന്നു.

അവളുടെ മനോഗാതിയറിയാനാൽ അവന്റെ ചിന്ത
തന്നെ ശ്രമം.

‘ജഗൽപതിയും രതിപതിയും
തവ കൊതിയുള്ളതാൽ പതിവരുമേ’

എന്നു പറയുന്നത് അവളുടെ മിത്തം ഏതെങ്കിലും ഒരുവ
നിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കയാ എന്നു അറിയുന്നതിനാണെന്നു
തോന്നുന്നു. അടുത്ത ക്ഷണത്തിൽ,

‘നമുനശരേ വാഴുന്നു ഞാൻ നളിനജനവചസം
നളിനമിഴിമാമെല്ലാം നാം പെരിപ്പാൻ
മലളിതം മലളിതം ഗുണമിളിതം—ഇതു കളിയല്ലേ’

എന്നങ്ങനെ നളന്റെ പേരിനെ പ്രാസംഗികമായി അവത
രിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് അവൾക്കു നാമകനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള
മനോഭാവത്തെ അറിവാനാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആ
ഉദ്യോഗം നല്ലപ്പോലെ ഫലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏതു കൊ
ണ്ടെന്നാൽ,

‘നൈഷധപുരമോ തവ പാമപദം?’

.....

നളനുമുഖമുണർത്തുമോളുകടോ.
തവവാചികമൗൽമോഹകം മമ
കണ്ഠമാലയ പുണ്യലേഖയതം’

ഇത്യാദി വാക്കുകളിൽനിന്ന് മേയന്തിയുടെ മിത്തത്തെ ‘പതി
നഞ്ചും’ അറിവാൻ അയാൾ കഴിഞ്ഞു. അതിന്നു ശേഷമാണ്
അയാൾ

'കാതാമിഴിമാർമെലിമാലി'കേ മേ-
 സോദരി നിനക്കു ബാലികേ
 ഏതൊരു പുരുഷനുള്ളിൽ കൈയ്ക്കുക? പാരി-
 ലാമമണിയം തന്യു ജാതകം.
 ഏണമിഴി പാവൻ മടിക്കരുതേ
 നാണംകൊണ്ടിനിതേത്തും മറയ്ക്കരുതേ'

എന്നു തുറന്നു ചോദിക്കുന്നത്. അവൾ നളനിൽ അന്നരാഗി
 ണിയാണെന്നു ബോധം വന്ന മാത്രയിൽ, ഈ സംഭവം, നായ
 കന്റെ ചിത്രം ഉദ്യോഗപദ്ധതികളിൽ രചിച്ചുകാണിച്ച് ആ
 പ്രേമത്തെ പതിവുപോലെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതു
 കൊണ്ട് ഉച്ചിപ്പെടുന്നോ? ഇല്ല; അവർ വീടും പോടി
 കുന്നു:—

'ചെന്നിതു പാവേൻ നൃപനോടഭിലാഷം ഞാൻ
 നിന്നിലുണ്ടാമവനാ പരിതോഷം.
 നന്യനിലയി തേ വരുമോ സന്തോഷം? എന്നാൽ
 താതനൊരുവൻ കൊടുക്കാ ന്ന്നെ;
 പ്രീതി നിനക്കുണ്ടാമവനിൽതന്നെ;
 വിഫലമിന്നു പാവുന്നതെല്ലാം.
 മപലനെന്നു പുനരെന്നൊല്ലാല്ലാം.
 ഇതഥനതർക്കമിതപരമാം—അതി-
 വത്തരമോതുക സതപരമിപ്പോൾ'

തനിക്ക് ഒരു കാലത്തും മാനന്ദം വരുകയില്ലെന്നുള്ള മേയ്ക്കി
 തുടെ ശപഥം കേട്ടതിനുശേഷമേ അവൻ ആ സന്തോഷവൽ
 മാനം അറിയിക്കാനായി നളന്റെ സന്നിധിയിലേക്കു പോ
 കുന്നുള്ളൂ.

നളനാകട്ടേ ഹിംസത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതം പ്രതീക്ഷിച്ച്
 അക്ഷമനായിരിക്കുമ്പോഴാണ്,

'നരപതേ ദവദളിലയിതമെന്നാൽ
 സാധിതപ്രായമിദം'

എന്ന വാക്കുകളോടുകൂടി അവൻ തന്യുക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെ
 ന്നത്. നളന്റെ ഏതാനും കളിപ്പണം.

ഇതിനിടയ്ക്ക് ഭീമരാജാവ് മേയത്തിൽ സപതംവരം നടത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. കലഹം കലാശമാൻ കൊതി പുണ്ടിരിക്കുന്ന നാരദൻ സപ്തത്തിലേക്കു പോകവേ പവ്തനെ കണ്ടുചേർന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും കൂടി സപ്തത്തിൽ ചെന്ന് ഇന്ദ്രാദികളെ സപതംവരവുത്താനും അറിയിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രൻ, യമൻ, അഗ്നി, വാണൻ ഈ നാലു ദേവന്മാരും ഭീമനഗരിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു കയ്യും, മാർഗ്ഗമേല്ക്കു നളനെക്കൂടി കാത്തു തുറന്നുപറയാതെ,

‘ശമനനിവൻ അനനനിവൻ താൻ
വരണനിവൻ വലമനൻ ഞാൻ
അമരതരുന്നകലെ വെടിഞ്ഞുനി-
ന്നരികിൽ വന്നു വരുമൊന്നിപ്പോൾ’

എന്നു പ്രസ്താവിക്കുകയും, നളൻ,

‘ദംഭോളിധരി ചൊന്നതൻപോഴു
ചെയ്യാം ഞാൻ’

എന്നു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോഴേക്കും,

‘പാൽപൊഴി മുറുമൊഴി മേയത്തിയെ
കേൾപ്പതിന്നായ് രാപ്പകൽ പോരാ
താൽപട്ടം വേർപ്പു തിന്നുന്നതു
ചേപ്പുതിന്നായ് നീ തുടരേണം’

എന്ന് അവർ തുറന്നു പറയുന്നത്. അതു കേട്ട് നളൻ അവനനു പോകുന്നു.

‘ഭൈരീകാമകനല്ലോ ഞാനും
സപാമികളേ കരുണവേണം’

എന്നു പറഞ്ഞ് അവരുടെ ധാരണയെ അദ്ദേഹം അദ്യക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു. അല്ലാത്തതു നിവൃത്തി? വാശനത്തെ ലംഘിക്കാമോ?

‘വാശക്കൊരാകുമതിയായ്
മാകരു നീ വശകളതം’

എന്ന് അവർ, നിർഭയനും ചിരിച്ചപ്പോൾ.

‘നിറയുന്ന ചെപ്പുജനം നഗരം—ഒന്നു
പറവാനും കഴിവുണ്ടോ വിജനേ’

എന്നൊരു ശിക്ഷിപ്പു പറഞ്ഞുനോക്കുന്നു. അതു വിഫലമാ
യ്ക്കത്തീരുന്നു.

‘വരികെന്നും നീ ഞങ്ങൾ നാല്പതും—
ലോകത്തന്നെ എന്നെയും ദവാൻ പോയ്
തിരസ്കരിപ്പിനി തവ തരുണ ഞങ്ങൾ
ഇരിക്കുമത്രേ തവ വരുവോളം’

എന്ത് ദേവന്മാർ നാങ്ങളിച്ചെണ്ണയാൽ അദ്ദേഹം ഭീമനഗരി
യിൽ ചെന്ന് തിരസ്കരിപ്പിനുള്ള സഹായത്തോടുകൂടി മേയ
ക്കിയെ.

‘നഖനിരകൾ മുതൽ പുഞ്ചികരതതിയരതി നികളുവി’
കണ്ടു’ കണ്ണിനു സാഫല്യം നേടുന്നു. എന്നാൽ അമരം
വേർതിട്ടു തന്നാണു് താൻ എന്നുള്ള ബോധം മനസ്സിൽ പെ
ട്ടെന്നുദിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹം തന്റെ ചിത്തവൃത്തികളെ അട
ക്കിക്കൊണ്ടു് ദൈത്യകർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

‘വല്ലഭനങ്ങളിൽ പുറത്തിട്ടു കാലമാനം പാരം
അല്ലവുണ്ടുവന്നേപ്പോലെ നല്ലവൻ നീയു,
വല്ലാതെ ജീവിപ്പാൻ മ്മ തെല്ലനരം നീ വാണു
നല്ല വലനും ചൊൽകിലില്ല വൈഷദ്യം.’

എന്ന വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടു് തന്റെ ധർമ്മം താൻ നിറവേറ്റി
ക്കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ള സമാധാനത്തോടുകൂടി നൂറു വേണമെ
യിൽ തിരിച്ചുപോകാമായിരുന്നു. എന്നാൽ സത്യനിഷ്ഠനായ
ആ രാജശ്രേഷ്ഠൻ, ദൈവത്തിയുടെ മനോഹരികളു മാററം വരു
ത്തുന്നതിനു് ഭീഷണിപോലും പ്രയോഗിച്ചുനോക്കുന്നു. അതു
ഫലിച്ചില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോഴാണു് അദ്ദേഹം ആശ്ചര്യവും,
‘വാസല്യം ചെപ്പുമാനവും ചീത്ത’ ദേവന്മാരുടെ അടുക്ക
ലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നത്. നൂറു സ്വഭാവരൂപങ്ങൾക്കണത്തിൽ
കവി നല്ലപോലെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ ധീര
നും സത്യനിഷ്ഠനും ധർമ്മസ്ഥനും മോലുവു ആത്മനിര

ഗുണശക്തിയുള്ളവനും ആണ്. ഹിംസത്തിന്റെ വിലാപം കേട്ട മാത്രയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം അനുകമ്പാർദ്രമായിത്തീർന്നു. ഇന്ദ്രാദികളുടെ ദൈവത്വം വഹിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്നെത്താൻ മറന്ന്, അറപ്പാർ ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന സകല നയോപാധങ്ങളും പ്രശ്നാഗ്നിമുനോജ്ഞം.

അദ്ദേഹം ദേവസന്നിധിയിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. ഉണ്ടായ സംഗതികളെ വിവരിച്ചു കേൾപ്പിച്ചശേഷം പറയുന്ന വാക്കുകൾ നോക്കുക:—

“അതളിളെല്ലുപോലിത്തല്ലാം കേട്ടോൻ.
അഗതിക്കെ നിശ്ചിന്നിയാവതെന്തിപ്പോൾ?
അപരനെത്തട്ടു നിന്ദയാഗിച്ഛാലും—ദൃത-
മപഥരിച്ചാലുമവളെ വേഗാൽ.
അബലമാരതിലപലമാരിനി
പറവതിനു നമ്മി കറവു കിഞ്ചന
വാളനെന്നു വശികരിച്ചു
രമിച്ചുകൊള്ളുക നല്ല വേഷാടകിൽ.”

അനന്തരം ദേവന്മാരും നന്ദനും കേൾച്ചു സ്വയംവരോത്സവത്തിനു പോകുന്നു. അപ്പോഴാണ് വിദർഭനഗരിയിൽ ഉച്ചനാൾ അവരവരുടെ മാധ്യമത്തിൽ ഉപദ്രവിക്കുന്നത്. ആ അവസരത്തിൽ ചില രാക്ഷസന്മാരും ഭാനവന്മാരും കൂടി ആലോചിച്ചു,

‘ഹരിശ്ചണ്ഡനമവളെ നാം
കൊതിക്കേണമശക്തന്മാർ; നടക്കു നാമവിദേയ്യം
മിനക്കെട്ടിക്കിരുന്നാലോ കനക്കേടു വരും’

എന്നാലുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെടുന്നു.

ഇങ്ങനെ ‘ചുരുസായകന ലോകഭേദവും ദ്വീപഭേദവും മന്ദുരന്റെ ഏന്തമ ന്യായം അനുസരിച്ചു’ ദേവാസുരകളും രാജാക്കന്മാരും കൈക്കൂപ്പി സ്വയംവരത്തിനു വന്നുവേരുകയാൽ അവരുടെ ഗുണങ്ങളെ എല്ലാം വെണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിക്കുന്നതിന് സാധാരണ ആരെക്കൊണ്ടും സാധിക്കയില്ലെന്നു കണ്ട് മഹാവിഷ്ണു

അതിലേയ്ക്കു സരസ്വതീദേവിയെ നിന്യോഗിച്ചുയയ്ക്കുന്നു. ദേവി രാജാക്കന്മാരെയും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു വെട്ടിക്കൊന്നു. എന്നാൽ മേയന്തിക്ക് അവരിൽ ആരിലും പ്രീതി ജനിക്കുന്നില്ല. ഒടുവിൽ, പാമ്പനളന്മാരുടെ അടുക്കൽ എത്തുന്നു.

‘ഇപ്പ്രകാശിതൻ പാശിയെന്നു നാലു വരിതാ നളൻ
തന്നരികിൽ മരുവുന്നു സുന്ദരി തത്സപത്നപന്മാൻ’

എന്ന് ദേവി ഉപദേശിക്കുന്നു. ഭാഷാതി കഴിഞ്ഞു.

‘ചെറിയ നാളിൽ തന്നെത്തുടങ്ങി ഞാൻ
അറിവേൻ കണവൻ മമ നളനെന്നു’.
മറുപിറ്റുതിനിക്കെന്നു വരികിലോ അറിയായ്
വരിക മമ മരുണെന്നു’

എന്നു ചൊല്ലി അവൾ ദേവന്മാരോടു പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ, സാക്ഷാൽ നളനെ അവൾക്കു തിരിച്ചറിയാനാകുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണത്തിൽ അവൾ വരണമല്ലോ അപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. പ്രസ്താവനയ്ക്കുവേണ്ടി നളന് രാജാക്കന്മാരെ വെട്ടിക്കൊന്നിട്ടു മരണമുണ്ടാകുന്നു. ഇതാണ് രാജാക്കന്മാരുടെ കഥ.

നളൻ മേയന്തിയോടുകൂടി സ്വപ്നാവസ്ഥയിൽ എത്തുന്ന അന്നുമുതൽ രാജാക്കന്മാരുടെ കഥ ആരംഭിക്കുന്നു. പിൽക്കാലത്തെ കഥകളികർമ്മാക്കന്മാരുടെ രീതിയിൽ ഇവിടെ ഒരു ഉല്പലത്രം മാതാമാ വാദ്യം സജ്ജമാക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. എന്നാൽ രസജ്ഞനായ ഈ കവിയുടെ ചോദ്യം വേറെയാണ്. നളൻ അവരുടെ അഭിനയിക്കുവാൻ യോഗ്യനായവനെ സംഗതികളെല്ലാം പാഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചിട്ട്,

‘ഇടയിൽ വന്നിടമെല്ലാം നിലച്ചു
ഇപ്പോഴെന്ന നീക്കം ലഭിച്ചു—ഇതിനാൽ
ഇനിക്കു പുരാ പുണ്യം ഫലിച്ചു
ഇനിയോ നിൻ രൂപയൊന്നേ—
യെന്നിക്കു വൈരിണീ മന്ത്രേ
തന്നിയേ പോയതുമാഴിയാതോ’

എന്ന് തന്റെ പ്രവേശനം ഇംഗിതത്തെ നായികയേ ധരിപ്പിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. നവോദയമായ നായികയേക്കാൾ അങ്ങോട്ടും തിരിച്ചുവരാനും വെളിച്ചം കാണാതെ, ആ ഭാഗത്തെ

‘കാതൻ കന്നിത്തു പറയുന്നൊരു മാതൃവാക്യം
പുത്തൻതൊട്ടം തൊഴി നിശ്ശൂന്യ നിശ്ശേഷനേവ
ധർമ്മം ശുദ്ധമായമൊഴി നിശ്ശേഷനേവ
സ്വാതന്ത്ര്യം പുരവശ സന്ദർഭം തേന തേമ’

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. ഈ മനോഹരിയുടെ ഭാവിതൃപ്തിയോടൊപ്പം സഞ്ചരിക്കുന്ന കോടിയോടി നമ്മുടെ പാതയോടും മിശ്രിതമായി.

‘സാമൂഹികനോമ്പും - ഏതുമായി-
മാതൃകയിനമെങ്കിലും

ഗ്രാമം നവനവനവം പാതയോടും
കാലം നിന്നുനന്നായി സമൂഹത്തിൽ
കാലം കൂടി വന്നുവന്നു പുതുക്കിയതും,
തന്നെ വന്നുവന്നതും.

ഗ്രാമം നിന്നു പാതയോടൊപ്പം
കാലം കൂടി വന്നുവന്നതും

പുതുക്കിയതും വന്നുവന്നതും
പുതുക്കിയതും വന്നുവന്നതും

പുതുക്കിയതും വന്നുവന്നതും - കഴിപ്പിക്കാൻ
നമ്മുടെ മനോഹര ഗീതീയ മനോഹര
സമൂഹം മനോഹര - പാതയോടൊപ്പം
പുതുക്കിയതും വന്നുവന്നതും

ഗ്രാമം നിന്നു പാതയോടൊപ്പം
കാലം കൂടി വന്നുവന്നതും

ഈ മനോഹരമായ ഒരു ഉദ്യാനവർണ്ണന ആട്ടിമകളിൽ മനോഹരമായ കാഴ്ചയായി. ആട്ടിനത്തിനും പാട്ടിനത്തിനും വായിച്ചു സിദ്ധിക്കുന്നതിനും തെളിവായി കൊള്ളാവുന്ന ഒരു പാതയായി. “കോട്ടയംരാജാവിന്റെ ആട്ടിമകൾ അതിനേക്കാൾ കൊള്ളാവുന്നിടത്തോളം കവിതയായി കൊള്ളാവുന്നതല്ല. അവിടുത്തെ ചമൽക്കാരമുള്ള ചില അലങ്കാരപ്രയോഗങ്ങൾ കാഴ്ചയെക്കുറിച്ചും ചില വർണ്ണനകൾ മനോഹരവർണ്ണന വിശേഷങ്ങളാണെന്നു പറയേണ്ടതായി തോന്നുന്നില്ല

നളചരിതംകഥകളി മലയാളഭാഷയിലുള്ള ഏതു കവിതയോടും കിടന്നിരിക്കത്തക്ക യോഗ്യതയുള്ളതാണെന്നുള്ളതു് പരിപൂർണ്ണമായി തെളിയിക്കുവാൻ നമുക്കു സാധിനമുള്ള സമയത്തിന്റെ ക്ഷൗഭ്യതയേ തടസ്സമുള്ളൂ. മേയത്തിനളയാതെക്കുറേ അനുരാഗമാണുണ്ടു് ഈ കഥകളിയുടെ വിഷയം. അന്യോന്യം പാഞ്ഞു കേട്ട മേയത്തിനളയാർ പരസ്പരം അനുരാഗമുപേക്ഷിക്കുന്നതും രണ്ടുപേരുകേയും അനുരാഗം അനുരാഗശൂന്യമാവുമിതിയിൽ ഇരുന്ന ശേഷം രണ്ടാളിവസത്തെ കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ സംഭോഗശൃംഗാരമായി പരിണമിച്ചു് അതിൽ തന്നെ വിപ്രലംഭദശയെ പ്രാപിച്ചു് മൂന്നാളിവസം വിപ്രലംഭം അത്യുച്ചമായി നാലാളിവസം പിന്നെയും സംഭോഗദശയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു മനോഹരം സൗന്ദര്യനാടകത്തിന്റെ സർഗ്ഗമായതുള്ളു പ്രസ്തുത ആലോചനയിൽ ഉണ്ടെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നതാകുന്നു. *

ഉപവനതലത്തിലും സൗധത്തിലും വാപീതടത്തിലും മണിമന്ദിരത്തിലും ഭരിതിലാലധനമായി നളൻ ധാമദാരുണോളം പ്രഭി സാധരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു, ഹിദിശോപതികൾ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു തിരിച്ചുപോകാമടയ്ക്കു കലിഞ്ചു കാണുന്നു. അയാൾ അതിൽ സംഭാഷണം നടക്കുന്നു.

പ്രമിതത്തിൽ ഭീമസുതഞ്ചനൊരു
കാമിനീ കമലലോചനാ
കാമിനീയകത്തിൽ ധാമരൂപം—അവൾതൻ—
നാമം കേട്ടു മേയത്തിപോൽ
യാമി ഞാനവളെ ആനയിപ്പതിവ
സ്വാമി അതിനു വിട തരിക നീ'

എന്നു കലി പറഞ്ഞപ്പോൾ ഇത്രാൻ
പാമസാം നിമിത്തം വാണൊഴിഞ്ഞുവ
സേതുബന്ധനോദ്യോമമെന്തേടോ?
.....
നല്ലമുള്ളതാ നവഗുണാശിമുള്ളനെ
നളനെെന്നൊരു റൂപനെ അവൾ വരിച്ചു

ഇനിബ്ഭവി തേ ഗതി പഴതേ
ശകന്ദുപ്പിഴ തവ ജനിതം'.

എന്നിങ്ങനെ അവനെ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ നോക്കുന്നു.

'നളനിൽ തവ വൈരമനസ്കരം
കമതി ഭവാനുൻ അവൻ ഗുണവാൻ

വ്യസനം തവ വരുമുനെ' എന്നു ശാസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കലിയാകട്ടെ അതൊന്നും വകവെക്കുന്നതെ പോപരസ ഹിതം ചെയ്ത് പുഷ്പരന്റെ കൂട്ടപിടിക്കുന്നു.

'ധരണിയിലുള്ള പാശികൾ നമുനെച്ചെന്നു കാണും;
അവർക്കു വേദമുറകയും നളനും സാധിപ്പിക്കും.
ഭൂതപുണ്ണാതം വരികയില്ല നാമെക്കാണാൻ.
നമുക്കിപ്പോ നാം നഗരവും കടയും മാമരവു-
മമിത്രവീരോദായമകും വൻപടയും.

പാശുക്കളെന്നുള്ളതേ നമുക്കൊന്നുള്ള മൂറും'

ഇത്യാദി വാക്കുകളിൽനിന്നുതന്നെ പുഷ്പരൻ നളനിൽ അസുരാവുവാണെന്നു കലി മനസ്സിലാക്കുന്നു. ആ ഭൂതന്റെ പ്രേരണയാൽ മലിനാശനവാച ആ നിഷധപുഷ്പരപുരമേതു നളനെ ചുറ്റു പൊരുതുവാൻ ക്ഷണിക്കുന്നു. നളന്റെ സ്വഭാവ ഗുണം ഇവിടെ നല്ലപാലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ ഉപദേശിച്ചുനോക്കുന്നു.

'താനേതൊരുത്തനെന്നു ചിന്തയു
ണ്ടാനോ തരം നിനക്കു സാമ്പ്രതം?
ഉരനാതിരിക്കത്തക്കതും നഷ്ടം.
ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠൻ നീയെന്നുരുജൻ,
അസഭ്യവാക്കുകളോതുക മൂതിന
വിളിച്ചതും തവ ചേരവനോ?—അതാ-
നിളപ്പമല്ലവും തേടുവനോ'

പക്ഷെ പുഷ്പരൻ അതൊന്നും വകവെക്കുന്നില്ല. ചുറ്റു നടക്കുന്നു. നളൻ മറുപുറം തോന്നുന്നുണ്ടെന്നു.

‘മുണിന്നാഥ പത്തു നീള നീശ്ചിതമുപോലില്ലാ-
[തെരുത്
‘വേണുന്നോരൊക്കൊരാളിപ്പുമാരുനേരം നാശി നക്കരം-
[ഭിവം

എന്നായി നളന്റെ മട്ട്. ദുഃഖിതനായ ഭൈമി

‘കാണുമ്പോന്നു ചന്ദ്രനൂതിന്നു കരയും’ — എന്തു ചെയ്യാം?
‘വായ്പ്പും ദൈവഗതിക്കു നീക്കമൊരുനാളുണ്ടോ?’
‘ധനം രാജ്യവും തല്പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടു്’ പണ്ഡിതൻ,
‘മിണ്ടാതെ നടക്കൊണ്ടാലും വനവാസത്തിന്നു മമ
നാശതിരിവിലൊക്കലാ’ എന്നു പറഞ്ഞു് നളനെ മേയ്ക്കതി
യോടുകൂടി തെളിപ്പിക്കത്തക്കുന്നു.

‘പുരത്തിൽ മരുവും മഹാജനങ്ങളും പുകൾ
പെരുത്തൊന്നു നാഗരികജനങ്ങളും—നാട്ടിൻ-
പുറത്തു വസിക്കുമോരോ ജനങ്ങളും—ഇന്നു
കേൾക്കാണമെന്റെ അടുത്ത—ഓക്കോലാ നളനിൽ വേഴ്
നിന്ദ്രപനാമവനെ നമ്മാനിക്കൊല്ലാ— ഒരു
വസ്ത്രതാഡ്യലാഭികൾ വിളാണിക്കൊല്ലാ.
മല്ലാപിതാമരുതൊരൊക്ക കൊല്ലാ സന്ദേഹമില്ല.
ചൊന്നതാചരിപ്പൊരിലുന്നതാ മമ പ്രീതി’

എന്നൊരു വിളംബരവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു.

ഭൈമി തന്റെ രണ്ടു കുട്ടികളേയും സാക്ഷാദിയാൽ വാർഷ്ട്യേത
നെ ഏല്പിച്ചു് കണ്ഡിനത്തിലേക്കയച്ചിട്ടു് ഭർത്താവിന്റെ സുഖ
ദുഃഖങ്ങളിൽ പല കൊള്ളാനായി അദ്ദേഹത്തിനെ അനുഗമി
ക്കുന്നു. നളനോ? തന്റെ അവസ്ഥ കാണല്ല അധികം വീണ്ടി
ക്കുന്നത്.

‘സന്ദർഭ മേയ്ക്കതി സമുഖി സമതി സതി
തനപി തരുണീമണി തളയന്നിതല്ലോ പാശം
തപ്തതോരസികതാലതീവന-
നക്കമാലമല്ലമുലമിവനതും
മുത്തു ശാഖിലുപ്ലവിതമാശ്വതി-
ച്ചതൽമുലം ചത്തുപോകിലാ’

‘എന്നു വിചാരിച്ചു വനത്തിൽ പ്രഭ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ പക്ഷി
കൾ വരുന്നതു കണ്ടു’

‘മക്ഷണാർത്ഥമിക്ഷണേന ഖാനിരം

വികുലേണ കയ്യുദ്ധാക്ഷവൻ’ എന്നു അദ്ദേഹം വിചാ
രിച്ചുറയ്ക്കുന്നു. എന്നാൽ എപ്പുകൊണ്ടു വല വയ്ക്കും?

‘വസ്യമേതരസ്തജാമി—ചാമിവ’

എന്നുള്ള വിചാരത്താൽകൂടി അദ്ദേഹം വസ്യത്തെ എറിഞ്ഞ്
അവനെ പിടിക്കാൻ നോക്കുന്നു. പക്ഷിത്രയം പൂർണ്ണ വന്ന
കവിചോപരന്മാർ ആ വസ്യവും തട്ടിക്കൊണ്ടു പോയ്ക്കളയുന്നു.
നളൻ ഉത്തരീയനായ്ക്കുനിമിത്തം ഏകവസ്യനായ്ക്കു തീരുന്നു.

‘സന്ദരി യദി തേ ശൃണു കൈരീ നിന്നെ മക്കിപ്പാൻ
ഇന്നമിമ എന്നെന്നിരിക്ക വന്നു.

ഒന്നല്ലെനിക്കുള്ളൊധി! ഖൊന്നാലരിയപൊരോ?

എന്നെന്നും നിന്നെന്നും നീ തന്നെ കാട്ടുകൊള്ളണം’

എന്നു പറഞ്ഞു കേട്ടു നളന്റെ മനോവേദനയുടെ ആഴം
ആർക്കു നിർണ്ണയിക്കാം?

മേലത്തി തന്റെ ദുഃഖത്തെ തൽക്കാലം വിസ്മരിച്ചിട്ട്,

‘പശ്യോ പാപക്കാമേ ദാഹവം—ആത്മപാത്രം കേൾ

അശ്വോ ധ്യാൻ പ്രിയപ്രാണനാഥ!

കശ്യോ കാലോ തിരുമ്മി മെളോടു മെളുണവൻ’

എന്നിങ്ങനെ നളനെ സമാധാനപ്പെടുത്താൻ നോക്കുന്നു.
ഇതിന്റെവ്യത്യാസമനോയ് ചമഞ്ഞ നളൻ തന്റെ പത്നിയെ
കണ്ഡിനപുരത്തേയ്ക്കു പറഞ്ഞയയ്ക്കാൻ നോക്കുന്നു. എന്നാൽ
കൈമിയാകട്ടെ,

‘ആധിപ്യാധികളിലും പ്രീതിദൈതൃഷധം കേൾ

സ്വാധീനസഹധർമ്മിണീതി നീ ധരിക്കേണം’

എന്നു തന്റെ ദുഃഖനിശ്ചയത്തെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അന്നത്തരം
അവൾ കാണന്റെ മടിയിൽ തല വച്ച് ഉറങ്ങുന്നു. കവിശ്വ
രണനിമിത്തം ‘മുഖപ്രായമനാവായ’ നളൻ ആ രാത്രി നിർഭ
ന്നായ വനത്തിൽ അവളെ തന്നിപ്പു വിട്ടും വച്ച് കടന്നുകള
പ്പായ കൈമി കണ്ടെത്തുന്നതാണ്’.

‘കേരളവും ചേർപ്പും വനമുഖി തിരഞ്ഞു നിബിഡമാണ്
നിറംശരണവും തിരയും തിമിഴും മേൽക്കേൾക്കണമെന്നു
പറഞ്ഞു കോപിച്ചു പല വഴി നടന്നു’

വലയസ. ‘അലസതാവില്ലാത്തതിനാൽ തൊന്നിത്തന്നെ’
എന്ന പദം വാചിച്ചാൽ കാച്ചൽ വരാത്ത മലയാളികളുടെ
മിടൽ അവരുടെ ഏതേതെങ്കിലും ശിലാസ്തംഭങ്ങളായിരിക്കണം.
കേരളീയാംഗനമാക്ക് അതിപ്രിയമായ ഒരു ഗാനമാണിത്.
ത്യാഗരാജകൃതികളുടേയും മറ്റും തളുകേന്ദ്രത്താൽ കേരളീയ
ഗാനകലയ്ക്ക് ഉഭയ തട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, നൂറ്റാണ്ടിതത്തിലെ ഗാന
ങ്ങൾക്ക് ഇത്തേവരെ പറഞ്ഞതൊന്നും സ്ഥാനഭ്രംശമാണെന്നും സംഭവി
ച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് ചാരിതാത്മ്യജനകമായിരിക്കുന്നു.

മമ്മതിയുടെ വിലാപം ഒരു വനോദ്ധർ കേൾക്കുന്നു.

‘മലയത്തു വൻകാട്ടിനകത്തു മലയത്തൊരു പാതയ്ക്കു-
[മലയാളം]

പേടി നമുക്കും പാരുടിക്കും പേപ്പറ്റും ഗാഢന തിരവാസം’
ഇപ്രകാരം വനവാസിയായ ഒരുവനപോലും ഭീതിജനകമായി
വന്ന ഒരു കൊടാക്കാട്ടിലാണു് ആ ഡോഡീരണം തനിമുക
പ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നാൽ മോശം, അവളുടെ മേനിയസ്ഥിതി
നമുക്ക് ഏറെക്കുറെ ഉറച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കാട്ടാളൻ വില്ലാസനും
ധരിച്ച് അനേകപക്ഷിപ്പാണായിപ്പോകുന്നു. പാരിയരുടെ കാട്ടാ
ളൻ വെറും സാധാരണക്കാരനല്ല. ‘സപരത്തിന്റെ മേപ്പറ്റും
കേട്ട്’ ഒരുത്തിയെന്ന് അവൻ നിശ്ചയിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ
മെന്ന് മരത്തിന്റെ ഇടയിൽക്കൂടി നോക്കിയപ്പോൾ ഇവർ
സെറവർദ്ദേവതയാണോ എന്നു സംശയിക്കുന്നു

‘കേന്ദ്രം വിധിനാ വശ്യേന’ എന്നായി ചിന്തയെ
മിടുന്നു.

‘അകൃതിമട്ടുതിരനവശ്വേന
അകൃതമെന്തിനിയന്ദ്രമേ
അകൃതി കണ്ടാലതിരമേയം
അരാലിവരുന്നധരം പേരും’

എന്നീ വിചാരങ്ങളോടുകൂടി, അവൻ മാപ്പുളയെല്ലുന്നു.
കാട്ടാളൻ കൊടാപട്ടി ഇങ്ങനെയൊരു കൃത്യമായി നോക്കിപ്പി

ജ്ഞാതിന് വാരിയത് ഒരു സങ്കോചവുമില്ല. അവൻ രണ്ടുതരത്തിൽ സ്വർഗ്ഗനിതകൾ ഉൾപ്പെടെ പരിചിതകളുമാണത്രേ.

അവൻ വാഗ്ദാനശ്രദ്ധപാലനമായി കേൾക്കുന്ന മേയത്തിയെ സമീപിച്ചിട്ട്,

“നീ അപ്രകൃതിയായി കാത്താരം പ്രാപിച്ച് അനന്തം ഗർഭത്തിൽ വിത്തുപോയിരിക്കുന്നു. ലജ്ജിച്ച് വെളിച്ചമില്ല; ഒരു വനമരനാണ് അനന്തൻ വെളിച്ചം സമീപപ്പെട്ടിട്ടും കാണുകയില്ല.

‘ആരെന്നാലും കണ്ടിട്ടുപോയില്ല. നല്ലതാൽ വരുത്താൻ കേണമേ വസിക്കു നീയെന്നുതന്നെ താങ്ങി വെളിച്ചമെന്നും വെളിച്ചമല്ലി വെളിച്ചമെന്നും പ്രാണാധാരം അതിച്ചൊഴും വേണ്ടാ തൊട്ടു-
[വായ്.]

എന്നുപ്രകാരം അപ്രകൃതിവിശിഷ്ട ഉദാഹരണം. മേയത്തി അപ്രകാരം നിന്ദിക്കാമെന്നും, അവൻ ഗർഭം പ്രയോഗിച്ചു പാമ്പിനെ നിഗൂഢിക്കുന്നു. ൧൧ നാൽ മേയത്തി,

‘സാഹസം പാലിതാ നിന്നാൽ നന്നു നീയിനി-
പ്പോക വേണ്ടുന്ന ഭിക്ഷിൽ ഇന്നു നീ
പ്രാണമക്ഷണത്തിനൊന്നിപ്പോ പ്രത്യുപകാര-
പ്രദമാം സുതമാട്ടേ’

എന്നു യാത്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ,

‘അംഗനേ അനന്തൻ പോവരുതെന്നോ?’

എന്നായി അവന്റെ ഭാവം. ഈ വനമരന്റെ പ്രസംഗം കേട്ടാൽ വാത്സല്യായനതന്ത്രത്തിൽ ചെറുവിരുതനാണവനെന്നു ആർക്കും തോന്നും. മുതക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ അവൻ മേയത്തിയുടെ വാരിയഭംഗത്തിന് ഉദ്യമിക്കുന്നു. അവളുടെ ശാപാഗ്നിയിൽ സ്തബ്ധവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അനന്തരം അവൾ നടന്നു നടന്ന് ഋഷ്യാശ്രമത്തിൽ എത്തുകയും ഒരു സാത്വോഹകനെ കണ്ടുമുട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. അവനോടു കൂടി അവൾ ചേരിപുരിയിൽ ചെന്നുചേരുന്നു. ചേരി രാജപുത്രി അവളെ കണ്ടിട്ട്,

‘കിം ദേവീ കിമു കിന്നരി സുന്ദരി

നീതാനാശെന്നോടു വരേഖാലേ’

എന്ന് അതുതപ്പെട്ടു ചോദിക്കുന്നു. ഈ വടം വളരെ പ്രസിദ്ധമാണ്. ചേദിരാജ്ഞി അവളെ സ്വപ്നത്തിലൂടെ സമീപിക്കുന്ന നിലയിൽ അന്തഃപുരത്തിൽത്തന്നെ പാർപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിക്കുന്നു. ഭാര്യന്തിയാകട്ടെ വൃത്താന്തമെല്ലാം രാജ്ഞിയെ ധരിപ്പിക്കുന്നു; എന്നാൽ,

‘ഭൂപാലാനന്ദത്തിൽ പിറന്നെന്നേ നല്ല

കേവലം പ്രിയനെ വേർപിരിഞ്ഞതായി നില്പു’

എന്ന പ്രസ്താവിക്കുന്നതല്ലാതെ തന്റെയോ കാന്തന്റെയോ പേർ അവൾ പറയുന്നില്ല.

‘ഭർതാവ് എന്തുകൊണ്ടാണു് ഇങ്ങനെ അവളെ കൈവെടിയാൻ ഇടയായതു്?’ എന്നു രാജ്ഞി ചോദിക്കുമ്പോൾ, അവൾ പറയുന്നതു നോക്കുക.

‘ദേവനത്തിലേ തോറുപോയ് വനം തേടി

വേദനകളും വന്നു ഭാവനമുടീ

നാവിനാണ്ടിൽ ചൊൽവാൻ നവപ്രേമധാടി

പേവശാൽ പ്രസൂപ്ത മാം വെടിഞ്ഞവനോടീ’

എന്നല്ലാതെ ഭർതാവിനെ അവൾ പഴിക്കുന്നതായും കാണുന്നില്ല. അതു കേട്ടു്,

‘മന്മാദംകൊണ്ടു ചൊല്ലു കല്പവും ക്ഷമിക്കു നീ

ഭാതിഴികണവനെക്കാണുമോളമിഹ വാഴ്ക’

എന്നു രാജ്ഞി ഉപദേശിച്ചപ്പോൾ അവൾ ഗത്യാന്തരമില്ലാതെ സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ

‘ഉല്പിപ്ലവം ദുഷിക്കയില്ലൊരുനാളുമേ ഞാൻ;

ഉരിയാടുകയുമില്ല പുരുഷന്മാരോട്’;

പ്രസ്തന്നരതിക്കേകൻ പ്രാതർമിച്ഛാലവനെ

പ്രസരം നീ വധിക്കേണം’

എന്ന് ദേവിയെ ധരിപ്പിക്കയും അങ്ങനെ തന്നെ എന്ന രാജ്ഞി സമ്മതിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

അങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഭീമാരുടെ അനുസരിച്ച് മുമ്പാകെയെത്തിപ്പറപ്പെട്ട സുദേവൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ അവരെ കാണുന്നു.

ഈ ബ്രാഹ്മണൻ,

‘നിനമുവണ്ണമല്ല ദൈവമാർക്കു
നമുനേ നിന്നോടു ചേർക്കുമേ
നിന്നെക്കണ്ടത്തി ഭാഗ്യമേ
താനനേക്കാൺക യോഗ്യമേ
പോകവേണമെന്നിനി’

എന്ന് ഉപദേശിച്ചതനുസരിച്ച് ആ സാധവി രാജ്ഞിയോടു യാത്ര ചോദിച്ച് ഭീമപുരിയിൽ ചെന്നു പിതാവിനെ വരികുന്നു. അവൾ പിതാവിനോടു്

‘നാടുപോയതുകൊണ്ടാടലേതുമില്ല
നമുൻ പിരിഞ്ഞതിലലം വ്യഥാ;
കാടുതോറും നടന്നുപ്രവിവശഭാവം
കടനമവതവന്നതെന്തെന്നാററിയാ?
ഏതു ചെട്ടും പ്രാണനാഥൻതന്നെക്കാൺകി-
ലൊഴിച്ചു നഹി സുഖമെന്നിക്കരേറാ.
ആധിപാരിധിയിലാണ്ടുകിടക്കരുേക്കാൾ
നാരുന്മുഖമുക്കിനി വരികിലേറെ നല്ല’

എന്ന് അറിയിക്കയാൽ, അദ്ദേഹത്തിനെ ദൂതന്മാരെ അയച്ച് കണ്ടുപിടിക്കാമെന്നും

‘പ്രാണേശനോടു നിനക്കവിടെയും
വാണിടാം പിരിയാതെയിവിടെയും
നൂനമീ വിവരതെല്ലാം പോരായ്കയും,
ആനന്ദം നമുക്കു വന്നതോയും,
അഭിഷിഖ്യാമ്യഥ നിഷധസദനേ
ഗതകടനേ തവ സുതനേ ഉടനേ’

എന്നും പറഞ്ഞ് മകളെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്നു. ഇവിടെ രാജാവിവസരത്തെ കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

മേയത്തിൽ തന്നെപ്പററിയോ നാടും രാജഭോഗവും നഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ടോ അല്ല ദുഃഖമുണ്ടായതെന്നും തന്റെ ഭർത്താവിന് വല്ല ആചാരം നേരിട്ടിരിക്കട്ടോ എന്നുള്ള കേൾവാൻ അവളെ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതെന്നും രണ്ടാമിവിധത്തെ കഥയുടെ അവസാനത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ നളന്റെ അവസ്ഥയോ? അദ്ദേഹം രോഗപാലനം വിളിച്ച്,

‘പ്രതിദിനം നൈഷധൻ നമസ്കരേതേ—ഭദ്രേ-

പ്രതിദേവതേസ്തു ദുഃഖം വാചതേജസേ’

എന്ന പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. രോഗവിവരത്തിൽ വെച്ച് അദ്ദേഹം ഏതാണ്ട് ഒരു വിരക്തന്റെ അവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചിട്ട്,

‘നാരിമാതം നവസന്തതും നന്യാ അയം

ദയാം വ്യയം നാ—ശിഷ്യാരോ നമസ്തേ’

എന്നിപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ചിലിപ്പന.

‘അമ്മോർമേദാ’ എന്നു വിചാരിച്ചതിനാലും വിചാരം കലിപ്പനയുടെയും വെളിച്ചം തുണയ്ക്കുന്നതിനും കിടന്നും സുരേന്ദ്രാനിരന്തം’ ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു നടക്കവെ, കാട്ടുതീ നടുവിൽ വിജയവർമ്മയായ ഒരു വാക്കു കേൾക്കുന്നു. ഉടൻ ആ ശബ്ദം പറപ്പെട്ട സ്ഥലത്തു വെന്ന്, അതിലുൾപ്പെടെ വെച്ചുതുടങ്ങിയ കാഴ്ചകളെ നോക്കുന്നു. എന്നാൽ ദാമനമോചിതനായ ഈ സ്വപ്നം നളനെ ദംശിക്കും അദ്ദേഹം വിഷബാധയാൽ വികൃതനായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. അനന്തരം നളന് സംശയം ജനിക്കുമെന്നതെന്ന താൻ കല്പിച്ചതാണെന്നും, ഒരു മനിയെ ശാപിച്ചതുപോലെയാണ് ഈ ദർശനം നേരിട്ടതെന്നും, ഇപ്പോൾ ദംശിച്ചത് കൃതാർജ്ജുനക്കൊന്നല്ലെന്നും, തന്റെ വിഷജ്വാലയിൽ പെട്ട് നൈഷധന്റെ ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന കലി നീരിട്ടുതുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നും, അത് അവിരോധ വിട്ടമാറുമെന്നും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട് ഒരു തുകിൽ കൊടുത്തിട്ട്,

‘ഇതു കിലുക്കുകിൽ നിന്നടൽ നിന്നു വരും’

എന്ന് ഉപദേശിച്ച് അനന്തരമായി ശേഷം ‘അസ്യ പുനർ-ഓടനം’ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് തിരോധാനം ചെയ്യുന്നു.

നമുൻ പിന്നീട് അയോധ്യാനഗരിയിൽ ചെന്ന് ഇതുപറ്റി രാജാവിനേക്കുണ്ട് ബാല്യക്കുറുന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുതനായി കണ്ടെത്താൻ വാഴുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രിയിൽ 'വിജയേ ചേത മഹന്തി വിവിനേ, നീയുണന്നിപ്പുവടനേ വി-
 ള്ളെച്ച ചെമ്പു കടന്നേ? അവനെ ചെന്നായോ ബന്ധുവേ-
 നേ ചെന്നായോ—ജീവ ന്നേ ക്ഷമനിപ്പു സാമ്രാജി മുഖ-
 മെന്നു പൂർവ്വനിശ്ചയിച്ചുവെന്ന് എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം വി-
 ലപിക്കുന്നത് ജീവലൻ കേട്ട്,

‘അവളെന്നോരു കാമിനി? ഓരോ ബാല്യക-
 തവ യാ ഗൃതിശമനീ
 സവിമാരം നിയതം പരിഭവദിതം
 യതകൃതേ നിശിനിശി’

എന്നു ചോദിക്കുന്നു; എന്നാൽ ‘സൈലംവചനം സ്വകൃതം ചനം ഭണിതം ജീവല’ എന്നു പറഞ്ഞതാഴിയാൻ അദ്ദേഹം നോക്കുന്നു. ബുദ്ധിമാനാർ ജീവലൻ വഞ്ചിതനാവുന്നില്ലെന്ന്

‘നീയും നിനക്കു തരുന്നീയും
 അഭിപ്രായം പ്രകടമാക്കേ
 പലർക്കു കിട്ടിയാകിത്തളിർച്ചി സുഖമായി
 വന്നു നേടി ക്രീഡയാ നടന്നു വിലനവളെ
 ചെട്ടിക്കൊന്നോ നടന്നാണോ സുഖവാണോ ഗൃതിമാനോ?
 നീ താനേ ചിന്നിക്കുടന്നു നന്നല്ലെന്ന്
 ചമസി വിലപസി’

ഇത്യാദി വാക്കുകളിൽ തന്നെ നെളിയുന്നു.

മുതിർന്ന ജ്യോതിർമാരാൽ ചെറുതെ തുരക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹം സകല ഭിക്ഷകളിലേയ്ക്കും ദൂതന്മാരെ നിയമിക്കുന്നു. അവർ പുറപ്പെട്ടാൽ ഭാവിച്ചു വരെയ്ക്ക് ദമസ്കോൾ അവരുടെ അ-
 ക്ഷൽ ചെന്ന് തുടങ്ങുന്ന ചപരണിക്കുന്നു:—

“നിരക ദിശി യുദ്ധം—ദയിതമുരുമാരം
 നകല നുപസദകളിലുമെന്തൊരു വഴതു
 കളി കയത്തിപ്പോയിവിലെന്നു കെട്ടിയുടമയെല്ലിൽ.

‘എങ്ങോട്ടു പോയി രസഭംഗോദ്യതോസ്’
 പംഗോസ്തു വേദമതിനില്ല—എതുമറി-
 വില്ലാഞ്ഞായി മേ നില്ലാ—എവമതി കിതവ മേ
 ഭാവമിനിയതുമറിക യാവസ്യനിയമമില്ല.”

ഈ സൂത്രം ഫലിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ പണ്ണാമൻ
 എന്ന ഭൂതൻ കൂട്ടുപണ്ണന്റെ സങ്കീർണ്ണ വച്ച് ആ സൂത്രം
 പ്രയോഗിക്കവേ ബാഹുകൻ അതാളെ സമീപിച്ചിട്ട് പ്രസ്തുത
 പോദ്യത്തിന് ഇങ്ങനെ മറുപടി പറയുന്നു:—

‘ധാരതപരമം നിയമനിഷ്ഠയും—നല്ല
 മാർഗ്ഗമെന്നുള്ളൊരു ചട്ടയും
 പാതിവ്രത്യപരമകണ്ഠയും
 ബാലികമാക്കിതല്ലോ നല്ല കോട്ടയും.’

ഇപ്രകാരം നളർ എവിടെ പാക്കുന്നു എന്നറിയുന്ന മാത്ര
 യിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ അവിടെ വരുത്തുന്നതിന്നു വേണ്ടി മേ
 യത്തി, മംഗലം നിവാഹവാദിയും കൊച്ചു സുഭദ്രയെ അങ്ങോ
 ടുവരുത്തുന്നു.

‘കരണിയം ഞ്ഞൊന്നു ചൊല്ലുവേൻ’ എന്നും, യാമി
 യാമി മൈമി’ എന്നുമുള്ള പദങ്ങൾ കേരളീയരംഗനമാർക്ക്
 വളരെ പ്രിയമായ രചന ഗാനങ്ങളാണു്.

സുഭദ്രയൻ ചൊല്ലുസരസനാകുന്നു. അവിടെ ന്നും ഉത്തര
 കോസലം ‘ഒപ്പിട്ടിടിനപ്രാപ്തമാണല്ലോ. ആ വഴിയെല്ലാം
 താമി അദ്ദേഹം കൂട്ടുപണ്ണസന്നിധിയിൽ ചെന്നു്,

“പാതണിച്ചലമാർമണി സുനരി ചെന്നതി—കാനന-
 ഭ്രാന്തനെന്നയധരോഷിണി

‘താതനിക്കു നിതാനരമ്യനി-
 ശാന്തകേളീപ്പു ബാണധവം
 കാതനാക്കി വാപാത്തരം വരിപ്പാൻ
 ഇനിങ്ങു സഭത്തരേ.’

എന്നു തട്ടിവിടുന്നു. എന്നാൽ സ്വയംഭാവം അടുത്ത ദിവസവു
 ളാണു് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഈ അല്പ

‘സമരത്തിലുള്ളിൽ അവിടെ എത്തുന്നതിന് അശപാദയ മന്ത്രം അറിയാവുന്ന നളനെ സാധിക്കുകയുള്ളവെന്ന് ഭയത്തിന് അറിയാമല്ലോ. ഇതുപറ്റാൻ ബാഹുക്കന്റെ സാമഗ്ര്യത്തിൽ കണ്ഡിനത്തിലേക്കു തിരിയണം. രാമനറിവോൾ കണ് വാർഷ്വേയൻ,

‘ഇരുപലുണ്ടിവാൻ നൈഷദ്ധൻ സുതരവേഷധാരി

വാനിപനാരിതദ്വനി’ എന്ന് അയ്യതം ജനിപ്പുകൊണ്ടു. മാറ്റമല്ലെ തന്റെ ഉത്തരീയം വഴിച്ചെടു വീണ്ടുപോയെന്നുള്ള കാരണം പറഞ്ഞ് രാജാവ് അതെടുക്കാനായി വാർഷ്വേയനെ അയയ്ക്കുന്നു. അയാൾ തിരിച്ചുവരുന്നതിനിടയ്ക്ക് ബാഹുക്കനിൽ നിന്ന് അശപാദയമന്ത്രം പഠിച്ചിട്ട്, അഷ്ടാദയം പകരം ഉപദേശിക്കുന്നു. അത് പഠിച്ച മാത്രയിൽ കലി നളനെ വിട്ടുമാരുന്നു. ബാഹുക്കൻ അവനെ കൊല്ലാൻ ഭാവിക്കുന്നെങ്കിലും ആ ഭയ്യന്റെ കണപ്രാപ്തിയെ കേട്ട് കര കൈ ഗുണഭോഷിച്ചശേഷം വെറുതെ വിടുന്നു.

‘ബഹുമാനിയാ അനാരയം ഗുണവൽ—തദ്വേ

ബഹുമാനം—തവ ചരിതം ഗുണവൽ—

വേദാദേശമിവിശ്വൈര്യം സ്മണീയം—ഇനീമേൽ

തവ കീർത്തി തെളിഞ്ഞിരിക്കും മണീയം’

എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അവൻ അവിടെ നിന്ന് പ്രാണനേയുംകൊണ്ടു കടക്കുന്നു. അനന്തരം അവർ തേജോടിച്ച് കണ്ഡിനപുരത്തിൽ എത്തുന്നു.

‘കരുന്ന നളനെ’ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ മൂന്നാം ഭിംസത്തെ കഥ ഇന്നും ധാരാളം ആടിപ്പറയുന്നു.

ഇതുപറ്റാൻ കണ്ഡിനനഗരിയിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ അവിടെ കല്യാണത്തിനുള്ള ചട്ടവട്ടങ്ങളൊന്നും കാണാതെ,

‘ഉദ്ദീസുരമാപലം പെരുതേ—പാരിൽ

സർവ്വിദിതം കേവലം’

എന്നു വിചാരിച്ച് വിഷ്ണുനായിത്തീർന്നിട്ട് സ്വയം നിൽക്കുന്നു. ആ രാജാവിന്റെ രഥം വന്നുണ്ടെത്തപ്പോൾ അന്നെ മരുത്തി തോഴിമാരോട്,

**‘തീ.നം സന്ദേശമെല്ലാം നന്മയ്ക്ക് തോഴിമാരേ!
തീ.നം സന്ദേശമെല്ലാം’**

എന്നു പറയുന്നു. ഭീമനാഥന്മാർക്കു് ഇതുപറ്റുന്നോട്ടു് കരുത
പ്രശ്നം,

‘പരിഭവനാശിപ്പാതം പരിച്ഛേദനാശിപ്പാതം’
പാത്രിയേവ പരയണം പരിച്ഛേദം
നിർവരവ കാരണം പ്രദാനേയം
പരമാനുഷത്തിൽ പ്രണയം കരുതിട്ടു”

എന്നിങ്ങനെ അവിടെ വരാനുള്ള കാരണം ചോദിക്കുന്നു. ഇതുപറ്റാൻ അപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ എന്തു ഭരണീയം! അദ്ദേഹം എന്തു പറയും?

“പലനാളായി ഞാനൊക്കെത്തന്നെ നവ പുര വന്നി-വാൻ മറ്റൊര-
 മതിനായി സംഗതി വന്ന മരണമേ കാഴ്ചചൊണ്ടുവന്നിട്ടു.

തവ തുണയ്ക്കോർത്തോൾ അവധിയുണ്ടോ ചൊല്ലുവാൻ? തപദിധന്മാരെക്കാലത്തിനല്ലോ സൂത്രസാധ്യം മറോതുമില്ല. പരിചയവും വേഴ്ചയും പെരികയില്ലെന്നത്തിൽ.

പറമ്പർകാല! ഭാര്യയെ പാരിൽ തൊട്ടശ്ശേനംഗമല്ലോ"

എന്നിങ്ങനെ ഭാഗിവാക്കു പറയുകയാണു ഗന്ധത്താമരയ്ക്ക്? മലയാളി ഇതിനിടയ്ക്ക് തന്റെ തോഴിമാരിൽ ഒരുത്തിയെ സുതന്റെ അടുക്കലേക്ക് അയയ്ക്കുന്നു. അവൾ ബാഹ്യകന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് അയാളെ പ്രാപ്ത ചെയ്യുന്നു. അയാൾ അവളുടെ വശവിനയമു മേന്തു പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ, ദൂതി ചോദിക്കുന്നു:—

‘പുത്താടൻ സാങ്കേതത്തിൽ വന്നൊരു വാതിൽ
 ചൊന്നാനതിനത്തരം നീ ചൊന്നാനോപോൽ?
 ഇന്നാമൊഴികൾ നീതാനെന്നോടു പറയണ-
 മെന്നുമേ മൈമിപ്പതു പിയ്യപ്പമല്ലോ.’

ഉണ്ണായിചാരിയർ സംസ്കൃതഭാഷ അഭ്യസിച്ചതിനു ശേഷം
ഒരു ദിക് സഞ്ചാരം നടത്തിയെന്നും, തമിഴ് ഭാഷ നല്ലപോലെ
അഭ്യസിച്ചുവെന്നും താജ്ജീവചരിത്രകാരൻ രമിടത്തു പറഞ്ഞത്

‘ദൂഷയ്ക്ക് അബദ്ധമാണെന്ന് ഈ മാതിരി പ്രയാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് നമുക്കു ഗ്രഹിക്കാം. പല സ്ഥലങ്ങളിൽ ക്രിതകളോടു മദ്ധ്യമധ്യേഷപ്രത്യയം ചേർക്കേണ്ടിട്ടുള്ളത് ‘നീ ചൊന്നാണോ’ എന്നുമാതിരി പ്രഥമധ്യേഷപ്രത്യയം ചേർന്നു കാണുന്നുണ്ട്. ഈ കവി ഏതെല്ലാന്റെ കാവത്തിനിപ്പുറമാണു സിദ്ധിച്ചിരുന്നതെന്നുള്ളതിന് ഇതും ഒരു ലക്ഷ്യമാണ്.

‘കലവധൂനാം കോപമാകാ.

പലതല്ല ലോകസാക്ഷികൾ?

ഉദ്യേവനസുഖമല്ലയോ

വനശൂന്യതയിലേക്ക് മേൽ’

ഏതെങ്കിലും ബാഹ്യകാര്യങ്ങൾ കേൾക്കുന്ന മാത്രയിൽ ആ സമത്വമായ ഭൂതി വിവരമെല്ലാം ദമയന്തിയെ ധരിപ്പിക്കുന്നു. തന്നത്തരം ആ സാധുവിന് പ്രഥമമായി ബാഹ്യകനെ ചെന്നു കാണുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശുതത്വം കണ്ടിട്ട്,

‘നൈഷധനിവാർത്താനാശീയലില്ല മേ നിണ്ണയം

വേഷമിവണ്ണമാകിൽ ദോഷമന്തെന്നിരിക്കില്ലോ?

എന്നു വിചാരിക്കുന്നതിലും, സംശയം നീങ്ങുന്നില്ല.

‘ഇവനോടു ചേർന്നാൽ നന്മയോ?

ചാരിത്രത്തിനു ചെമ്പുമോ? അറിയാവതല്ലേ’

എന്നു ശങ്കിച്ച് കൈലാശ്യമാതാവിനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ സ്വമാതാവിന്റെ അമ്മയ്ക്ക് ചെന്നു അവയുടെ അനുവാദം വാങ്ങിയിട്ട് കേശിനിയെ അയച്ച് ബാഹ്യകനെ വരുത്തുന്നു. അന്നത്തരം അവൾ,

‘എങ്ങാനുമുണ്ടോ കണ്ടിട്ടു ഗുഹാനഭാവനാം നിൻ-

ചങ്ങാതിയായുള്ളവനെ?

അംഗാനദിയിൽ ബഹുതരാഗാവലിയിൽ ഞാനോ

മുക്കുവതോ മുക്കിമക്കിനെന്നറിയാഞ്ഞേതെന്നേതു.’

എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ ബാഹ്യകൻ പറയുന്നു:—

‘ആനന്ദമുഖനായ’ വന്നിരുന്നെങ്കിൽ

ആപനനെന്നായിലും

.....

നിമ മര്യം കരകന്തിത്തു ചന്ദ്രോജവാസിയാമേൻ.
 ഹവിരാജ്യപുസന്നാഭം മവിരാജ്യം വാമേനൻ.
 അവരം മാം വെടിത്തുറായാത് വെ ശാപാശ്രാന്നന്തി
 കപിയകവേ—അന്തമണവേ വന്നിതു സുരരി? നിന്ന—
 നിശിന്നി നിശാതാർ വിരിവർ ഉയിർച്ചവരദോ
 ശിവൈ കഴവേ വിഖപിതമിതു മതി നിളനതു
 സുഖമിതി കരോദാലാലേതി മരിയതിത്തതി'

മുതൽപ്പുറത്താൽ നായികാനായകന്മാർ പരസ്പരം തിരിച്ചറി
 യുന്നു. നളൻ 'ഭുജംഗസ്രജ'മായ വസനംമാർത്തി സ്വന്ത
 രൂപം പ്രാപിക്കുന്നു. മേയ്ത്തി ഭൂഷിതനല്ലെന്ന് അശരീരിവാക്യ
 ത്താൽ നളൻ അറിയുന്നു. വിദ്യാധരന്മാർ താസമയം പൂർവ്വ
 തൃകുന്നു; മംഗലവാദ്യം ആകാശത്തിൽ മുഴങ്ങുമാറാകുന്നു. നളൻ
 ഇപ്രകാരം സ്വപത്തിയുടേയും പുത്രന്മാരുടേയും പുനർല്പാദ
 ന്നാൽ ആനന്ദപരമാശനായിത്തീരുന്നു. എന്നാൽ കഥ ഇവി
 ടെ അവസാനിക്കുന്നില്ല. നളൻ സൈന്യസമേതം ചെന്ന്
 പച്ചുരനെ തോല്പിക്കുന്നു. പക്ഷേ അവനെക്കൊല്ലണോ
 വേണ്ടയോ എന്നു സംശയിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ ഹംസം പ്രത്യ
 ക്ഷിക്കുവിട്ടു, 'വധിയാമ്പു പച്ചുരനെ' എന്നുപറക്കിക്കളയും
 അദ്ദേഹം അപ്രകാരം തന്നെ അവനെ വിടുകയും ചെയ്യുന്നു.
 അനന്തരം നളൻ പച്ചുരനെ യഥാമാഹിതം സ്വൽക്കരിക്കുന്നു.
 താമസരത്തിൽ നാരദൻ വന്നുചേർന്ന് ഐല്യാവരനും അനന്ത
 ഹിക്കുന്നു.

'കലിദ്രുതമഖിലമാവകുന്നിതു.
 നളന്ദപി മംഗലമവികലമുദയതു.
 സതികളിൽമണിയൊടു നീ പരം പ്രവിശതു.
 സന്തപ്തനാവും സരസ്വതീ വടുതു'

എന്നുള്ള നാരദാത്മജനസരിച്ച് ഭാരതിയാലുദിതമായ സു
 ഹൃദയത്തിൽ നശരപ്രദേശം ചെയ്യുന്നു. ഭീമാദികളും വന്നുചേ
 രുന്നു. ഇങ്ങനെ ഐല്യാ മംഗളമായി അവസാനിക്കുന്നു.

കഥകളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സാഹിത്യഗുണത്തെ സംബ
 ന്ധിച്ചിടത്തോളം നളചരിതത്തിന്തന്നെയാണ് പ്രാമുഖ്യം
 നല്കേണ്ടത്. നാടകലക്ഷണങ്ങൾ ക്ലേശിച്ച രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള
 ഏക കഥകളി നളചരിതമാണ്.

“വിജനേ ബത മഹതി വിപിനേ നീയുണന്നിന്ദു-
വദനേ വീണെന്തു ചെയ്തു കടനേ”

“എങ്ങാനുമുണ്ടോ കണ്ടു തുറന്നുവെച്ചുവന്നോ നിൻ-
ചങ്ങാതിയായുളളവനേ”

ഇത്യാദി അഭംഗമാർക്കി കവിതാരസം തുളയന്ന നിരവധി പദങ്ങൾ ഇതിൽ കാണാമെന്ന്. എന്നാൽ ഇതുകലക്രിസ്തു നായർ വായിച്ചുപരിചയം മതി എന്നായിരുന്നിരിക്കാം കവി യുടെ ആശയം. സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസം സ്വീകിച്ചവർക്ക് ഓരോ ഫലമുണ്ടായ പല ഭാഗങ്ങൾ ഇതിലുണ്ട്. ഉണ്ണായിയെപ്പോലെ നിരവധിനായ ഒരു കവി ദാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നു തന്നെ സംശയമാണ്. ശബ്ദഭംഗിയോടൊപ്പം ആശയഗാംഭീ ര്യവും ഈ കൃതിയിൽ സർവ്വതാപകാണുന്നു. ശബ്ദപുരണത്തി നായി നിരന്തരശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന പതിവ് ഇക്ക വിഷ് തീരെയില്ല. എന്നാൽ ഭൂവണമാത്രയിൽ അത്ഭുതപ്ര തീതി ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം പ്രസന്നതയും കവിതയിൽ കാണു ന്നില്ല. അതിനുള്ള പ്രധാന കാരണം ശബ്ദപ്രയോഗത്തിലുള്ള നിഷ്കർഷാവും നിരവധിപവുമാണ്. സമുച്ചയനിപാതത്തെ ഏവിടെ എവിടെ വേർതിരിച്ചു, ചില ഭാഗങ്ങളിൽ ക്രിയാശബ്ദങ്ങളു യും മറ്റും ചിലപ്പോൾ കർമ്മാവിനേത്തന്നെയും വിട്ടുകളക, പദങ്ങളെ ഒരിടത്തുചേർക്കിയും അനവധിപ്രകാരം തെറ്റിപ്പും പ്രയോഗി ക്കുക ഇത്യാദി സംഭവങ്ങളിൽ കവിതയ്ക്ക് ഒരു ക്രമവും ഇല്ല. കടകം, അന്യപ്രാസം മുതലായ പ്രാസങ്ങളിലുള്ള അതിനിഷ്ഠ നിമിത്തം വന്നുകൂടിയിട്ടുള്ള അത്ഭുതശൃംഗാരം കണ്ടുവരിക. സം ധാരണ കഥകളിൽ ശ്ലോകങ്ങൾ മിക്കവാറും സംസ്കൃതത്തിലും പദങ്ങൾ പലപ്പോഴും അർത്ഥത്തിൽ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ നേരേ മറിച്ചാണ്. ഇക്കാരണത്താൽ നല്ല ചാലസീത്വം ഇല്ലാത്ത ഒരുവന് നല്ല ചരിത്രത്തിന്റെ സാക്ഷ്യവും പൂർണ്ണമായി അന്യ വിചാരിയുന്നതിന് സാധിക്കാതെ വരുന്നു. വാരിയർ നമ്പ്യാരെ പോലെ പ്രാക്ഷാപാകക്കാരനല്ല; നാളികേരപാകക്കാരനാണ്.

വാരിയർ നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളെപ്പറ്റി പൂർണ്ണമായിരുന്നവനും, അദ്ദേഹം സംഗതിവശാൽ നിർമ്മിച്ച കാർത്തികത്വ നാൾ തന്മൂലമെന്ന ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു,

‘സുതേ സുകരയുവതീ

സുതശതമത്യന്ത ദർഭഗം ത്വദിതി

കരിണീ ചിരേണ സുതേ

സകലമരീപാലലാളിതം ചതുരം’

എന്ന പട്ടം അതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നും ചിലർ പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ട്. ഇതു വിശ്വാസയോഗ്യമേ അല്ല. നമ്പ്യാരുടെ കവിതപശങ്കതിനെ അറിഞ്ഞ് സമാദരിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി വാരിയങ്ങ് ഇല്ലായിരുന്നെന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തയാണിരിക്കുന്നത്. അഥവാ അദ്ദേഹം അത്രയ്ക്ക് ഉദാത്തനായിരുന്നെന്ന് വരികിൽ, അതുകൊണ്ടുമാത്രം നമ്പ്യാർ ഒരു കറവാസംഭവിച്ചതുമില്ല. വാരിയൻ പ്രശംസിക്കുന്നതിന് നമ്പ്യാരെ താഴ്ന്നുണ്ടെന്നുവേണ്ടാ? “മേന്മപേരും മഹാകവികളായിരുന്നു എന്നല്ലാത്ത, അവരെ താരതമ്യപ്പെടുത്തി ഒരു വിധി പ്രസ്താവിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്നത് പലാപലമാണ്. നമ്പ്യാർ ഒന്നിച്ചുള്ള കവിയാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം കേരളീയനായതയുടെ ഏക ഖണ്ഡിൽ സംഗമാപിച്ചിട്ടുള്ള സാമ്രാജ്യത്തിന് ഒരു ഇളക്കം ഒരുകാലത്തും ഉണ്ടാകുമില്ല.

ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളോട് പ്രതിപത്തിയുള്ളവനെന്നിപ്പോവാരുടെ ശ്രദ്ധ സവിശേഷം വരിഞ്ഞിരുന്നു” രസവരിപോഷണത്തിലും അത്വിഷയകമായ ചമൽക്കാരത്തിലും ആയിരുന്നു. നളചരിതത്തിൽ, നാടകങ്ങളിലെന്നപോലെ ഒരു രസത്തെ അംഗിയായും മറ്റു രസങ്ങളെ അംഗങ്ങളായും വെട്ടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. അതിലെ അംഗിയായ രസം ശ്രംഗമാണ്. പരസ്പരമുണരൂവണത്താൽ നായികാനന്ദകന്മാർ അഭരിക്കുന്ന അനന്ദാഗരം ഒന്നാംദിവസത്തെ കഥയിൽ അയോഗവിപ്രലംഭദശയിൽ ഇരുന്നിട്ട് രണ്ടാംദിവസത്തെ കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ സംഭോഗവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ച് തദവസാനത്തിൽ തന്നെ വിപ്രലംഭത്തിലേക്കു കടക്കുന്നു. മൂന്നാംദിവസത്തെ കഥയിലാകട്ടെ ആ വിപ്രലംഭം മുർദ്ധന്യദശയിലെത്തുന്നു; അത് ആ നിമിഷത്തിൽതന്നെ നാലാംദിവസത്തെ കഥയുടെ അവസാനംവരെ ഇരുന്നിട്ട് വീണ്ടും വിപ്രലംഭമായി പരിണമിക്കുന്നു.

പാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവരൂപവൽക്കരണത്തിലും പഞ്ച സന്ധികളുടെ സമാവേശത്തിലും വാരിയർ നാടകങ്ങളെത്തന്നെയാണു് അനുകരിച്ചുകാണുന്നതു്. നായകനായ നളൻ ധീരോദാത്തനാകുന്നു. ധീരോദാത്തന്റെ പക്ഷത്തു് ഭക്തന്മാരിൽ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘അവികൃതനേ അമാവാന്തനിമംഭീരോ മഹാസത്ത്വം
സ്ഥൈരാനിഗ്രഹമാനോ ധീരോദാത്തോ ദൃഢവ്രതം കഥിതം’
ഈ ലക്ഷണമുള്ളപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു യോജിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് നളവരിതം വായിക്കുന്നവർ എളുപ്പത്തിൽ ഗ്രഹിക്കാം.

‘കാന്താരതാരകം’ എന്ന വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ആലോചിച്ച് പ്രസ്തീകരിച്ചു പണ്ഡിതസാർവ്വജനനായ ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനെ സംസ്കരിക്കാതെ ഈ പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതു് കൃതഃപൂതയുടെ പാഠ്യമായിരിക്കും. അദ്ദേഹമാണു് കാ? വെട്ടിത്തെളിച്ച് ഈ മനോഹരഗ്രന്ഥത്തെ മലയാളീകരണവും അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തീർത്തതു്. ഇത്ര ഭംഗിയായും സമഞ്ജസമായും പ്രസാദിതമായ മറ്റൊരു പ്രാമീനഗ്രന്ഥവും മലയാളഭാഷയിലില്ല. പുണ്യശ്ലോകനായ ഈ തിരുമേനി സാഹിത്യവിഷയകമായ മറ്റു പല പ്രാധ്യാനങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇതിലും മലയാളീകരണു് ആദ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

കൊട്ടാരക്കര, കോട്ടയം, ചണ്ണായി—ഈ മൂന്നു കവികളെയും ഒരിനത്തിൽ കൂട്ടാം. ഒന്നാംനഗ്നത്തിൽ ശ്രംഗാരപ്പദം വേണമെന്നുള്ള നിർബന്ധം ഇവർ മുന്നപേക്ഷിച്ചില്ല. അശ്ലീലമായ ശ്രംഗാരവും ഇക്കവികളുടെ ഗുതികളിൽ കാണാനില്ലെന്നതിന്നു് പറയാം. വേഷവൈവിധ്യത്തിന്നു വേണ്ടി അനവസരമായി ചില പാത്രങ്ങളെ പ്രവേശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയതും ഇവരുടെ കാലത്തിന്നു ശേഷമാണു്.

കാർത്തികതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ.

ധർമ്മരാജാവെന്ന പേരിലാണു് ഈ രാജ്യത്തെ കേരളം അറിയുന്നതും ആരാധിക്കുന്നതും. ധീരനായ ഒരു പടനായകൻ എന്ന നിലയിൽ അവിടുന്ന് കാരകളുംയുദ്ധത്തിലും കൊച്ചി

യുദ്ധായുദ്ധ യുദ്ധത്തിലും നല്ല പേരു നേരത്തേതന്നെ സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. സിംഹാസനാരോഹണാനന്തരം ത്രിവിരാമചന്ദ്രാക്ഷരേണൻ പരിചിദ്യക്ഷിയ ഭേശങ്ങളിൽ സമാധാനവും തൃപ്തിയും വളർത്തുന്ന വിഷയത്തിൽ നാമഗ്രാമം വിജയവും അവിടുന്ന് നേടുകയുണ്ടായി. സാമന്തിന്റെ കൊച്ചിയിൽനിന്നു അകറ്റി യത്ത് അവിടുത്തെ സൈന്യമാണ്. ജൈന്യർ പാതിമുക്കും ഉണ്ടായപ്പോൾ, ഉത്തരഭാഗീയരായ രാജാക്കന്മാർക്കും പല പ്രദേശങ്ങൾക്കും അഭയം നൽകുകനിമിത്തം ഹൈദരാലിയോടും ടിപ്പുസുൽത്താനോടും പാ വെട്ടുകളായി വന്നുവെങ്കിലും, അതിരുമേനിക്ക് വേരും പലുരുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ ഇതിനൊക്കെ ഇടയിൽ സാഹിത്യചരിത്രമോ സാഹസികമായി ചെയ്യുന്നതിന് അവിടുത്തേക്ക് എങ്ങനെ സമയം വളിച്ചു എന്നോട് ബോധം നാം അതുതപ്പെട്ടു പോകുന്നു. സംസ്കൃതം, തമിഴ്, ഇംഗ്ലീഷ്, പെർഗ്ഗർ എന്നീ ഭാഷകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കൊണ്ട് നല്ലപോലെ വശമാക്കിയിരുന്ന എന്നമാത്രമല്ല, വിപോലാരോഹം കഞ്ചൻ, ഉണ്ണാതി ഇടക്കരിയ അനേകം മഹാകവികളേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു.

‘വിപദ്ഗജാനപി നിരജഗവന്തിനസൈവ-

അദ്ധ്വാനമെന്നേ കനകഗുഹലികാ ചന്ദ്രമാൻ’

എന്ന രാമവർമ്മശോഭനകാവ്യം ഈ തിരുമേനിയെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ അതിശയോക്തിയുൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു.

കാർത്തികതിരുനാൾത്തുറന്ന് വഞ്ചിസംവരണി ആന പാർത്തിരാണിയുടേയും കിളിമാനൂർ കേരളവർമ്മകോയിത്തുറാൻതിരുമനസ്സിലേയും പുത്രനായി കൊല്ലവർഷം ൮൯൯-ൽ തിരുവവതാരം ചെയ്തു.

‘യോധം മകതാമണിർജാതഃ

പാർത്തി ഗർഭേനുകതിതഃ

സദ്യുത്തോ ഗുണവാൻ സ്വപ്നഃ

സ്തിലധസ്തോധം വിരാജതേ’

എന്ന് അനന്താകാവത്ത് കവികളാൽ വാഴ്ത്തിപ്പെട്ട ഈ തിരുമേനിക്ക് നാലു തിരുവെണ്ണ തിരുത്തപ്പെട്ടാൽ വിതാവ്

കാഴ്ചകുറിയിനാലു മനോരാജാ, തിരുനസ്സുകൊണ്ടു്

ദിവാഗതനായി. ന്നന്മ-ൽ അവിടുന്ന് സിംഹാസനത്തോ
 ഹണം ചെയ്തു. വലിരാജ്യത്തിന്റെ ഭാഗ്യകൃത്യം തീർച്ച.
 ചേന്നാടിന്റെ പുകൾ ഹൊങ്ങി. അവിടുത്തെ വിദ്വാൻസമസ്ത്
 പാണ്ഡിത്യമേറുന്നതും അധ്യാത്മവിദ്യാപാരംഗതനായതായ
 മഹാനാഥനായി. ശങ്കരനാരായണവിദ്യാഭ്യാസം, പാതളം
 സമ്പ്രദായശാസ്ത്രം, കിളിമാനൂർ രാവിവർക്കോയിത്തമ്പു
 രാൻ, മാതപാണിപാദൻ, ഉണ്ണായിവാരിയർ, പുതിയിക്കൽ
 തമ്പാൻ, കടിയംകുളത്തു ശുദ്ധമേനോൻ, പുതിയിക്കൽ
 തമ്പാൻ മുതലായവർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

അവിടുന്ന് സംഗീതകലയിലും ഗുണവിദ്യയിലും അനല്പ
 മായ താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു വന്നു. നവരാത്രിപ്പൂജ, ഉത്സവം
 മുതലായ അഭിഷേകങ്ങളോടുകൂടിയുള്ള ശുദ്ധവും വേണ
 മെന്ന് ഏർപ്പാട് വച്ചതും, അതിലേക്ക് മാതൂർപണിക്കരെ
 ചുമതലപ്പെടുത്തിയതും ഈ മഹാരാജാവാണ്. അവിടുന്ന്
 തന്നെ രാജാധാര, സമദ്രാഹരണം, ചെങ്കവധം, ഗന്ധർവ്വി
 ജനം, പാണ്ഡാലീസ്വയംവരം, കല്യാണസൗഗന്ധികം, നർ
 കാദൃതവധത്തിൽ പാതി ഇങ്ങനെ ഏഴിൽ പരം കഥകൾ
 രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയൊന്നും സ്ഥാനിത്യം കരഞ്ഞവയ്ക്കു
 മപ്പ. കോട്ടയം തമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ അവിടുത്തെയ്ക്കു പരി
 ഹിതങ്ങളായിരുന്നു എന്ന് കല്യാണസൗഗന്ധികാദി കഥകൾ
 വായിച്ചുനോക്കിയാൽ അറിയാം. മൈസൂർപ്പട്ട പാപ്പട്ട
 കാലത്ത് കോട്ടയത്തെ മുത്തരാജാവ് തിരുവനന്തപുരത്തു
 വന്ന് തിരുമനസ്സിലെ അഭയംപ്രാപിക്കുകയായിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കാർത്തികതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ കവിതാഭേവി പ്രാ
 ദേണ പ്രസന്നയും ഉല്ലാസവതിയും എന്നാൽ അല്പം ലജ്ജാ
 വതിയുമാണ്. കോട്ടയംതമ്പുരാന്റെ കൃതികൾക്കുള്ള പ്രൗഢി
 അവിടുത്തെ കഥകൾക്കില്ലെങ്കിലും നല്ല ഭാഷാ ശബ്ദ
 ഭംഗിയും ഉണ്ട്. ഓരോ കഥയ്ക്കുമുണ്ടായ ആരംഭത്തിൽ ശ്രംഗാര
 പദം വേണമെന്നുള്ള ഏർപ്പാട് അവിടുന്നാണ് ആദ്യമായി
 നടപ്പാക്കിയതെന്നു തോന്നുന്നു.

രാജാധാര സുതാ സുരഭിലസുവേണി സുകോകിലസമു
 ദപാണി എന്നും,

മേന്മയുള്ളതുകൊണ്ടും, വര-
കനകമധുരസുഗന്ധമുള്ളതും—കവിപ്രഭാ-
മണിയെക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കരോരമണി
എന്ന മെരുവുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവ്യക്തമായതും.
സമയം.

പോർവിളി.

1. 'പോർവിളി വരിക മുതൽ'
പോർവിളി വരിക മുതൽ.
അതിനാൽ നീയെക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കരോരമണി
ശ്രദ്ധയോടെ കാണു നീ നിത്യനാകരുതെന്ന്.
എന്ന നിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമെന്തെന്നു അറിയുക
അതുകൊണ്ട് പുതിയതിൽ നിന്നുപോകരുത് ദയം.'
2. 'മേന്മയുള്ളതുകൊണ്ടും നീ മോചനം
പുതുക്കുവരികമേനിമേൽ.
ചിത്രം തവ ചേർന്നുവെക്കുമ്പോൾ
പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടി.
അതാവതിനാൽ നീ പുതിയതിൽ
മോചനം വരുത്തുക.
അതുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും നിന്നെ
പരിചയപ്പെടുത്തുകയും ഇതും.'

നരകാസുരന്മാരും.

നരകാസുരന്മാരാണ് തമ്പുരാന്റെ ഭവനത്തിൽ കൂടി.
അതു പുറത്തുവരികയും അതിനാൽ തമ്പുരാന്റെ
പറഞ്ഞുവരുന്നു. അതു വാസ്തവമാണെങ്കിൽ ഈ ആട്ടി
പ്രകാരം നന്നം-മാണെന്ന് ചുവ്വ് രചിക്കപ്പെട്ടവരുമായി
കൊണ്ടും. നന്നം കണ്ടു നന്നം-ശിവരാത്രിവസം ഒരു മണി
മേൽ രണ്ടു മണിക്കൂർ മേൽയാണ് അവിടുന്നു നാടുകീഴിറയ്ക്കുക.

അതുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും നന്നം വരുത്തുക.

ഈ തിരുമേനി നമ്പര-ൽ തിരുവെത്തരം വെട്ടു.
കിളിമാനാൽ രവിവർമ്മകായിരമ്പുരാനായിരുന്നു അവിടേക്കു
പിതാവ്. ആ കോമിത്തമ്പുരാൻ ഒരു മഹാവിദ്വാനായി
രുന്നതിനാൽ, പുതുക്കൻ മേധാമൂർത്തനാണെന്നും അദ്ദേഹം
വെട്ടി. എന്നാൽ 'ശ്രീമദ്ഭക്തനാരായണഗുരുവരണപരി
മരണപ്രാപ്തിവിദ്യയെഴുതുന്ന' എന്ന് ശ്രീശങ്കരനാഥൻ
ഭാഷണത്തിൽ സംസാരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ശങ്കരനാരായണപരി

അരപ്പതിരിയനാൾ ഇതുതന്നെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്

ആയിരുന്നിരിക്കാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ഗുരു. നർത്ത-
 ആരംഭമേ വെച്ച് അറിഞ്ഞെ തിരുവാടമ്പു നടന്നു. അവിടുന്ന
 പട്ടം പരിവട്ടവും ഇട്ടത് ഉജ്ജ്വലമായ അജ്ഞാതവർത്തിയെ
 ഒരു സ്ത്രീയെത്ത ആയിരുന്നു എന്നു മാത്രം അറിയാം. നന്നുൻ
 ധനം നന്നു-ദാമം ഈ ചുണ്ണശ്ലോകൻ ദിനംനരതനായി.

അശ്വതിതിതനാൻ തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ വഞ്ചി
 മംഗലാഭിഷേകം. സന്ദാനാഭാപാലം, കാന്തനീർവ്വിജയം
 എന്ന് പ്രബന്ധങ്ങൾക്കു പുറമെ അക്രീടീപരിണയം നാട
 കവും, ശ്രംഗാരസുധാകരംഭാണവും ചെലിപ്പിച്ചുണ്ട്. മികച്ച
 കവിതാവാസനയുടേയും ഉറച്ച വ്യക്തതയുടേയും പരിണത
 ഫലങ്ങളാണ് ഈ കാവ്യതല്പരങ്ങൾ. സരസങ്ങളായ ആശയ
 ങ്ങളെ മധുരമന്ദ്രസാർവ്വമായ വാക്കുകളിൽ പൊതിഞ്ഞു രചി
 ച്ചിട്ടുള്ള നാല് ആട്ടക്കഥകൾക്കും അവിടുന്ന നമുക്കു സമ്മാ
 നിപ്പിച്ചുണ്ട്. അവ ചോട്ടരംതമ്പുരാന്റെ കൃതികളേക്കാൾ
 ഒട്ടും താഴെപ്പ. കാവ്യഗുണത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
 അവ കേരളത്തിൽ ഉച്ചശ്രേണിയിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു
 പോലും പറയാം. പ്രാക്കുവാകത്തിലുള്ള ആ നാലു കവിത
 കളും സമുദയചുടരത്തന്നു ചെല്ലുകൊണ്ട് ഇന്നും ജീവി
 കുന്നു.

കാത്തികത്തിരുനാൾ തമ്പുരാൻ,

‘അയ്യോജാക്കികളെ ഹരിച്ചൊരു നിൻ
 കണ്ണനാസികാകുലകൃന്മനമിഹ
 മൂണ്ണമെണ്ണൻ കണ്ടുകൊൾക നീ’

എന്നാലും വെളിൽ ഏഴുതിവെച്ചിട്ട് ആശയം അവസാനിച്ചു
 പോകരുത്, അടുത്ത വരിയ്ക്ക് എവിടെറ്റുപോകുന്നു എന്നുള്ള
 ആലോചനയോടുകൂടി അതിനെ മേശപ്പുറത്തു വെച്ചിരുന്നതായും
 മംഗലാജാവിന്റെ ഇല്ലാതിരുന്ന അവസരത്തിൽ അശ്വതിതിരു
 നാൾതമ്പുരാൻ അവിടെ എഴുന്നള്ളി മേശപ്പുറത്തു ഇരുന്ന
 രാജയും നാശായവും എടുത്തു്

‘നിഴ്ന്നുമതിനാളെ മേ കരാളേ’

എന്നു പുരിപ്പിച്ചുവെച്ചിരുന്നതായും മംഗലാജാവുതിരുമനസ്സു
 കൊണ്ടു സന്തോഷിച്ച് “അപ്പൻ നല്ല വാസനയുണ്ട്. ബാക്കി
 യും അപ്പൻ തന്നെ തീർന്നു” എന്ന് അമ്മളിച്ചെഴുതാനും

ഒരു കഥയുണ്ട്. അങ്ങനെയാണത്രേ നരകാസുരവധം അവിടുന്ന് പൂരിപ്പിക്കാൻ ഇടയാക്കിയത്. മാലൻ, മരാരി, വേളുതി മുതലായ കവികളെ അവിടുന്ന് ഉപജീവിപ്പുകാണുന്നു. ഈ രാജകവികോട്ടയത്തു തമ്പുരാനെ അധികരിപ്പിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, കിളി മന്ത്രൻ വിചോൻകോയിത്തമ്പുരാൻ. കേരളവാർ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തുടങ്ങിയ പ്രൗഢകവികൾ അവിടുത്തെ കാവ്യ സരണിയേറത്തന്നെയാണു് പിന്തുടർന്നിട്ടുള്ളതു്.

അശ്വതിതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ സമ്പ്രദായത്തോടുകൂടുകയും മനോഹാരിത ഒന്നു പ്രത്യേകം തന്നെയാണു്.

‘മാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
സപ്താസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
പ്രാചീനാമാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
ഏവം സമ്പ്രദായേ മനോഹാരിത പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം’

എന്ന തർക്കിണീ സമ്പ്രദായത്തിലേയും,

‘മാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
സപ്താസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
പ്രാചീനാമാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
ഏവം സമ്പ്രദായേ മനോഹാരിത പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം’

എന്ന അംബരീഷചരിതത്തിലേയും,

‘മാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
സപ്താസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
പ്രാചീനാമാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
ഏവം സമ്പ്രദായേ മനോഹാരിത പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം’

എന്ന പൌണ്ഡ്രകവധത്തിലേയും ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.
ഇവ മറ്റുടും

‘മാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
സപ്താസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
പ്രാചീനാമാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
ഏവം സമ്പ്രദായേ മനോഹാരിത പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം’

എന്ന ലക്ഷണമാസരിപ്പ് വൈദർഭീരീതിയിലുള്ളവയാണെങ്കിൽ,

‘മാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
സപ്താസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
പ്രാചീനാമാധവകണ്ഠനാഥാസ്തമോവധാവിപദ്യീധാരിമാനമിതേ
ഏവം സമ്പ്രദായേ മനോഹാരിത പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം’

എന്നിങ്ങനെ ഓജസ്വകാശകമായ ഗൌഡീരീതിയിലും അവിടുന്ന് അതിശയിക്കുന്നവയെന്നു് ചൊല്ലുന്നു,

தகவல்: இவ்வாறு அறியப்படுகிறது.

ധർമ്മശീലശിഖാമണിയും 'അശേഷധർമ്മനിപതിചക്രവർത്തി' വിക്രാന്തവിശ്വതന്ത്രശാസ്ത്രമായ ഭീഷ്മകൻ 'കുളകണ്ഠകണ്ഠമുഖി' നാളിഗുഹ്യ പഞ്ചമംവും 'കിഞ്ചിത് കിഞ്ചിപ്പുഞ്ചിതാഞ്ചിതലതാ സഞ്ചരണ'വുമായ ക്ഷമോത്തരത്തിൽവെച്ച്, 'പ്രാചീനാലലമത' ലിമണ്ഡലവിധിയെ പ്രാചീന വിഷമണ്ഡലം കണ്ടിട്ട് സത്യജ്ഞാനിത്തനായ്, പ്രേമാകുലരായ തന്റെ പ്രേമസിദ്ധാമോഹജ്വലിമിഷ്ണ.

[illegible]

എന്നിങ്ങനെ ശുശ്രൂഷപദ്ധതിയിൽ അവിടുന്ന് ജന്മദേവനെ കാണാൻ അറികരിച്ചു കാണുന്നത്. വാണിയേവി അവിടുത്തെ ജിഹ്വാഗ്രത്തിൽ ഇളകിപ്പിടിക്കുമ്പോലെ തോന്നുന്നു. ആദ്യകുഴപ്പാസം, കേരളപ്രാസം, അന്ത്യപ്രാസം, മഹാമാസ്തപ്രാസം ഇत्याദി പ്രാസങ്ങളെല്ലാം പ്രയോജിക്കുന്നതിൽ ഇവേവി വിരതനാണ്. അവസ്ഥയേണി അതിനെ കൊല്ലേൻ- ആവശ്യം അദ്ദേഹത്തിന് നേരിട്ടുകാണുന്നില്ല.

‘കലയ്ക്കു മഹാ സമര മതിലിന്തിരുമേനി’ എന്നുണ്ടെന്ന നായി കയ്യെക്കൊണ്ടു് മണിപ്രാശ്ന ചെയ്തിച്ചിരിക്കുന്നത് അവാചീനമായ ചില നിരൂപകന്മാർക്കു് സിരിക്കുന്നില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. നാടകങ്ങളിലാണെങ്കിൽ ഇതു തീരെ വർദ്ധമാണെന്ന പറയാം. നായികമാർ റാറ്റസ്റ്റിയലും തുറന്നു് മണിപ്രാശ്ന ചെയ്യാറില്ലെന്നുള്ളതു പരമാവധിമാണ്. എന്നാൽ അവാർ ചേയ്ക്കാവിശേഷങ്ങളാൽ നങ്ങളുടെ മതിവിഷയകമായ തുൾക്കിത്തങ്ങളെ പ്രകാ

ശിപ്പിക്കുമെന്നുള്ളതും വാസ്തവമാകുന്നു. മുകാഭിനയമായ കഥ കളിയിൽ 'കലയ മയാ സാമ രതിപതി സമരം' ഇത്യാദി വാക്കുകൾ ആത്മശുദ്ധത്തിൽ പരിണമിക്കുന്നതിനാൽ മേല്പറഞ്ഞ ആക്ഷേപം സാധ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഭീഷ്മൻ 'വരരാജ്ഞീയകുന്ദുണഗ്രാമാദിരാമാത്രതി'യായ തന്റെ പുത്രി അർജ്ജുനിയ്ക്ക് തക്ക വരൻ ആരാണെന്ന് ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, 'ജടാകലാപഭീനീനശ്രീ നീലകണ്ഠപുത്രി'യായ നാരദൻ അവിടെ പ്രവേശിച്ച്, അവൾക്കു യോഗ്യനായ വരൻ ചോദാവതിയിൽ വാഴുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാനാണെന്നു പറയുകയാൽ, അമ്മനേതെന്നയാളെക്കൂടി ഏന്ന് അദ്വൈതം നിശ്ചയിക്കുന്നു. പിതാവിന്റെ ഈ നിശ്ചയം അറിഞ്ഞു കോപാധനായിത്തീർന്ന അർജ്ജുനൻ.

‘കൃപവരനാകും തവ നന്ദിനരേ—നന്ദന
ശോചയ്ക്കുന്നപാശകേന്ദ്രം നല്കിത്തരൂ?
മാതിയെന്നതുണ്ടോ പാശ്ചാത്യർക്കുവന്ന
പുതനരേ ഫനിമുഖ പാപനാശവന്?’

എന്ന് ഭീഷ്മനോടു ചോദിക്കുന്നു. അദ്വൈതാകട്ടെ,

‘വാസുദേവൻ തന്നോടു മമ തനയ!
വൈരമിദമതരുതേ,
സജ്ജനവിരോധമരുതേ—മമ തനയ
സകലജനനിസ്സമരിക.’

എന്ന് ഉപദേശിക്കുന്നുവെങ്കിലും,

‘എന്തു താവകകാമമെന്നാൽ വിര തവ
മിതയതിനെന്തു? ചെല്ലൻ’

എന്നുകൂടി സമ്മതിക്കുന്നു. അർജ്ജുന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് പിതാവ് തന്നെ ചേദിപന്ത നല്ലാൻ പോകുന്നു എന്ന് കേട്ട് അർജ്ജുനി വിലപിക്കയും നന്ദാത്മജൻ തന്റെ നാഥനായ് വരുന്നതിന് മറ്റാരുമില്ലാത്ത പ്രാർത്ഥിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

ഇങ്ങനെ വിലപിച്ചു വിലാപിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ മുമ്പിറങ്ങിയ ചെങ്കിടുന്ന ആ പാശ്ചാത്യൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന

വരുത്തി അദ്ദേഹം മുഖന തന്റെ അഭിലാഷത്തേയും അതിന്നു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന വലുതായ പ്രതിബന്ധത്തേയും ഭഗവാനെ അറിയിക്കുന്നു. ബ്രാഹ്മണൻ ചെന്ന് ആ സന്ദേശത്തെ ത്രീകുണ്ഡനെ അറിയിക്കയും, അദ്ദേഹം,

‘തരുണീമണിയാകെന്തെ മെന്തിലെ

തരുസാ കൊണ്ടിഹ പോന്നീടുന്നേൻ’ എന്നു വാചാനം ചെയ്യിട്ട് ദൂതനെ കണ്ഡിനപുരിയിലേക്കു തിരിച്ചയയ്ക്കയും ചെയ്യുന്നു. ദൂതൻ മടങ്ങിവന്ന് ദേവിയെ വിവരം അറിയിക്കുന്നു.

സ്വയംവരദിവസം ദാവാന്തം വാചാനമനുസരിച്ച് കണ്ഡിനപുരിയിൽ എത്തുന്നു. ഭീഷ്മകൻ അദ്ദേഹത്തെ യഥോചിതം സൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗൃപസുതയെ ഹരിക്കാനായിട്ടാണ് ത്രീകുണ്ഡൻ വന്നിരിക്കുന്നതെന്നും ‘ശാമവരൻ തന്റെ പുത്രിയെ ദൂതം വ്യാജേനകൊണ്ടുപോവൻ’ എന്നും ചേദിവാൽക്കിവാമണിയായ ദമോലാഷയൻ മാറ്റാക്കുമ്പോഴും പറയുകയും,

‘വീരരാം നാമിങ്ങിരിക്കവേ രണ-

ഭീരുവാം ശരേരി റെരിക്കുമോ?

എരിവവനെ ഹെന്റുപ്പതിന്നൊരു

ശങ്കയില്ലിതു ധരിക്കണം’ എന്ന് അവർ ഉറപ്പുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏതാനും ബ്രാഹ്മണർ പ്രവേശിച്ച് കണ്ഡന്റെ വരവിനേപ്പറ്റിയും മറ്റും അനലൂലരായും പ്രതികൂലരായും വിമർശനം ചെയ്യുന്നു. സ്വയംവരമുളർത്തവും അടുക്കുന്നു.

‘പഞ്ചബാണൻ തന്റെ ചാപവല്ലിപോലിരിക്കുന്ന ആ ‘രാജന്യപാളിഛദൈകമലിനീരാജഹംസി’ സ്വാഭരണവിഭ്രമിതനായി ത്രീപാർത്തിദേവിയെ വന്ദിച്ചാനായി ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോകവേ ത്രീകുണ്ഡൻ വന്ന് തേരിലേററിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. ആ സഭവത്തെ വല്ലിക്കുന്ന ശ്ലോകം നെന്തരിച്ചുകൊള്ളട്ടേ.

മനമനമരവിന്ദസുന്ദരദശം ഗിരീന്ദ്രമിതും പദം-

ദിവിരാമിവ കരാഞ്ചലാഞ്ചിതമന്ദസാസ്രവനമാലികാം

കന്ദമാണവിജയത്രിനം ഗൃപതിവൃന്ദമല്യമുപസംഗതാം

സുവനം സമധിരോച്യ താം സമഭിനന്ദയത് സ മധുരദനം.

അതു കണ്ട് ശിശുപാലൻ ഭഗവാനെ എതിർക്കുന്നു. മറു രാജാക്കന്മാരും എതിർത്തു. എന്നാൽ രാജാക്കന്മാരെല്ലാം മായവായുധമേറത് ഓടിക്കളയുന്നു. ഒരു ഭടൻ ചെന്നു വിവരം അക്മിന്റെ ധരിപ്പിക്കുവേ അന്താരം,

‘ഗോപസ്വാലക ധീമനേന്ദിഭോ
 ചാപപാണിയായ് വരിക പോരിനായ്
 ക്രമന്തശമജഭരം കൊണ്ടിടുന്നേരം
 ഞ്ഞാനായ് ദൂരെ ധൃതി മണ്ടിടും.
 ഭക്തതയെല്ലാമിങ്ങണം കാണാം
 സക്ഷതനായിട്ടിങ്ങിനെ നീയും’

എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഭഗവാനോടടുക്കുന്നു. ഭഗവാനാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തെ തൊല്ലിച്ചു ബന്ധിക്കുന്നുവെങ്കിലും അക്മിണിയുടെ പ്രാർത്ഥന അനുസരിച്ചു മോചിപ്പിക്കുന്നു.

അനന്തരം മധുധർമ്മസി അക്മിണിയേയും കൊണ്ടു കടക്കുന്നതിനായി അസുവാതിരിക്കേ, സ്വപ്നാരോഹികളായ രാജാക്കന്മാർ തട്ടക്കുന്ന് മാവിക്കുന്നതു കണ്ട് ചെലരാമൻ ‘ശാത്രവ ശാത്രശോണിതാധരമൊപാടല’മായ വാംഗലത്തെ ചുറ്റി കിടക്കുകയും,

‘കാഴ്ചതരന്തരം ഞാനറിവര-
 കഴുതരിവരും കണ്ടിട്ടു വീര!
 മാപ്പുൽ പിടക്കമോടി അക്മിണിയെക്കൊ-
 ന്നപ്പോഴുതന്നെ നന്മമേയിൽ പരി
 കൈപ്പൊലികളും ഭൂപാലന്മാർ
 മോഴ്ചാഴിച്ചു തടുത്തുളളവം
 ഉൽക്കുലമേലേപ്പൊഴിമ കയരം
 കിടപാലന്മാർ വരികിറുക്കിനിന്ന
 മൽക്കേതലാഹിതികൊണ്ടുവരായുധം-
 മരക്കുരു വെടിക്കുരു തിരിച്ചും നീയരും.’

എന്നു സത്യകിയോടു പറയുന്നു.

‘കല്യാണക്ഷപാതിരൂക്ഷകുടിതാലനമുടാ
 നിജരാഘാതഭൂത-

ധ്വാനസ്തർദ്ധ്യതമാസപ്രകടിത നിജ ദോഷ്ഠണ്ഡ-

മണ്ഡപ്രതാപനായ മാമധൻ ‘കുണ്ഡാഭാദ ഭൂശോഭാമദമേദിമദാജമാനപ്രതീകനായ ബ്രീഹദ്യുനെ തടയുന്നു. ഭഗവാനാകട്ടെ ദേവിസേവയും മൊണ്ടു സപുരം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

“കലയാമി ചാതകലയാമിനീപതി
പ്രതിമാനനം കലിതമാനനം ജനനേ
അഭികാന്തലോലഭഭികാന്തകന്തളം
മഹദിന്ദ്രനീലമണിമേഖകം മഹഃ.”

എന്ന മഹദ്വപുരത്തോടു കൂടി കഥയെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു. മുദ്രിതമായ ഈ കഥയുടെ ഒറ്റയിൽ ഒന്നു രണ്ടു യുദ്ധപ്പട്ടങ്ങൾ കാണാനില്ല.

പൊതുധൃതവധം.

ഈ കഥയ്ക്കു് പ്രൗഢമായ ഒരു കഥയാണ്. ശ്രീകൃഷ്ണൻ സഗർവ്വധരിതം, ‘നീയ് പ്രതിമപ്രതാപഗർഭഭാജിഷ്ണ’ മായ വൃഷ്ണികാളയും വാവിട്ട് ചാക്കയിൽ വശിക്കും കാലത്ത് ഒരു ദിവസം ‘ശ്യാമനോദ്’,

‘ശൈശവകാലേ ചോഷിതരായ’ നാം
യശോദാനന്ദന്മാരുടെ കൂവയം.
ശ്രേണുപുണ്ഡർ വാണീടുന്നു
കേവലമിഹ നമ്മുടെ വിരഹേണ.
ബന്ധുരമാം വചനംകൊണ്ടവരുടെ
സന്താപം തീർത്തിട്ടവരിന്നായ്
നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുമനതാരിൽ
ഹന്ത കൂപാലവമുണ്ടാകണം.’

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ബലരാമൻ ‘സാധുതര’മായ ആ അപേക്ഷ കൈക്കൊണ്ടു് ഗോകുലത്തിൽ ചെന്ന് ‘മുസ്സുഹവിപ്രരോഗഭേദനക്രിഷ്ണനായ നന്ദനെ വന്ദിച്ചിട്ടു്,

‘വശ്യാമോജമരണസാന്ദ്രലഹരി സന്ദോഹശങ്കാവഹ’ങ്ങളായ വ്യാധാരങ്ങളാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ ശിശിരീകരിക്കുന്നു.

‘മന്ദഹസനം തൂകി മധുരമൊഴിയെന്തു മമ
നന്ദനൻ ചൊന്നതുമമന്ദമിഹ ചൊല്ല.
ഇങ്ങനെ വാഴുന്ന ഞങ്ങളെത്തോവിന്ദൻ
എങ്ങനെ കാണാതെയങ്ങു വാഴുന്നു?’

എന്നീ വാക്കുകളിൽ സ്തുതിക്കുന്ന പുത്രവാത്സല്യം അനപലപനീയമായിരിക്കുന്നു.

‘പ്രേമരസമിയലും ദാമോദരാനനം

താമസംകൂടാതെ താത കാണാത്തും’ എന്നു പറഞ്ഞ്, അദ്ദേഹത്തിനെ സമാശ്വസിപ്പിച്ചിച്ച് ഭഗവാൻ ബലരാമൻ യശോദയെ ചെന്നു കാണുന്നു.

‘കണ്ണാടെ പൂജേനിയെന്നു കണ്ടു

കണ്ണുകൾ സ്ഥലമാകുന്നു!

മുരളിമന്ദിരന്റെ മുദ്രവാദം കേൾപ്പാൻ

മനസി വളരുന്നു മമ മോദം’

എന്നുള്ള യശോദാപ്രസ്തത്തിനും അദ്ദേഹം മുൻപറഞ്ഞപോലെ മറുപടി പറയുന്നു.

വന്ദനകാലമെന്നു. നീലാംബരൻ ‘കൈരവബന്ധു ബന്ധുരകുന്ദേന്ദ്രനീകൃപാണീലതാപനപ്രേരവതമസ്തമാലഗമനം’വും ‘മാച്ചൽ കോകിലകാമിനീ കളവചോവാലാലിതാശാന്തരവുമായ വൈതകാചലത്തിൽ സ്വപവനിമാരോടു കൂടി രമിക്കുന്നു. അടുത്ത രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളിലും അത്യന്തം മനോജ്ഞമായിരിക്കുന്നു.

ദാമോദരമന്ദിരം മധുരതരം മധുരാദിമാദാ കന്ധനം

സാധുശീലമാകേ നാം സമ്പ്രതി മനേനെ

ആരാധനം ചെയ്യാനാരാമേ പോകരുല്ലി,

സുഹൃദോദാ വിവിനം കാണു സുരഭിമതിനിമനം,

മനോരമരവീര്യം മനോഹരനീലനം,

കലധാരാശ്രമമതിമധുരം കണ്യമുള്ളിരുമധുരസരിരിരം,

ചാതുരകാലാവിശേഷരം ചാതുരവികാശ്ചിതരവമുഖരം

നന്ദനവിവിനവിനീലിതമിതു കന്ധിരവചിതാവിരകരുളിനിമനം,

നന്ദകലാലാലിതം നല്ല നന്ദിനീലമണിനാലകം

മനസിമ മനസാധരം നല്ല മനകരമവേദിമം.

വന്ദനമിതി കലാലാലം വന്ദനം കാമക മലയാദനം

വന്ദനമവേദനമാലമം കളയാലനം സവിമലമം

അന്താമമിതിനം യന്താമലാലിനം നവധി വിഹാരി നന്ദഗുഹം

[സർവം

നാരികമാരുടെ പദം.

‘പ്രാണനായക ശുഭ മമ വചനം

പൂജനം സമാധാനം—കാണുക മാധവനാലാലിമാനം.

മാലതീലതമളം മാനിനീമാരാലനം

ദാലാലാലിതനായികസുകാലന

ലോചംബതനോലോചസരംഗമിതിലറി
 മംബയചവതാൻ മന്ദമിതാ വന്ദനം.
 വല്ലാഭിതനോലോചസരംഗമിതിലറി
 കല്ലികരമന്ദമിതാ കഷ്ടകൃതി വിവിതനം.
 പുല്ലാചയനോലോചസരംഗമിതിലറി
 കല്ലികരമന്ദമിതാ കഷ്ടകൃതി വിവിതനം.
 വല്ലാചയനോലോചസരംഗമിതിലറി
 കല്ലികരമന്ദമിതാ കഷ്ടകൃതി വിവിതനം.
 വല്ലാചയനോലോചസരംഗമിതിലറി
 കല്ലികരമന്ദമിതാ കഷ്ടകൃതി വിവിതനം.
 വല്ലാചയനോലോചസരംഗമിതിലറി
 കല്ലികരമന്ദമിതാ കഷ്ടകൃതി വിവിതനം.

ശബ്ദമേകദേശം പരസ്യമേകദേശം ഇന്നാമൊന്നല്ലോ ശബ്ദം. ഈ
 മാതിരി ഒരു ശബ്ദമാണെന്നു പറയുന്ന വിധം വാചകവികളുടെ
 ഗുണമല്ലെന്നു കാണാം. വിവിതനമെന്ന കഥകളികളുടെ
 കഥാമാതൃകയാൽ പേരും അപരിചിതനാൽ തന്നാണെന്ന
 അർത്ഥം കാണാം. ഇങ്ങനെയൊരിക്കൽ ഒരു മറ്റൊരു കഥ
 കഥാമാതൃകയാൽ വാചകവികളുടെ ശബ്ദം തോന്നിക്കുന്നതു്.

നീലാംബരൻ ഇങ്ങനെ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് വച
 യാനായ സാക്ഷാൽ മറ്റൊരു എന്നു തോന്നുമാറുള്ള ഒരു കവി,
 കണ്ടിട്ടു്

‘മാതൃപാലാലുളിതശാരദാനന്ദപോലെ
 നാലിപരിവാരനിവനാമമോ ധീരൻ?’

എന്നു വിസ്മയിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ,

‘മിത്രമാമനയെ ധാത്രിസുതന്റെ ഗള-
 കർത്തനം വെണ്ണ യുദ്ധമന്ദാഗ്രജനിവൻ’

എന്നു മനസ്സിലാവുകയാൽ,

‘മുന്നതബലേന ഞാൻ ചെന്നവനെയാഹരേ
 കൊന്നതന്നെയായിട്ടു വന്നീടുവനായുനാ.’

ഇങ്ങനെ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു് അവൻ ബലമാമനെ ആക്രമി
 കുന്നു. യുദ്ധത്തിൽ വിവിതൻ മരിക്കപ്പെടുന്നു.

നരകാശ്രയമോവിതകൃത്യം-
 പുഷ്പദാമമോദിതം കവി
 നിധനാഭവി താരയന്തിഹി
 സ്വപ്നമണിയാ മന്ദതാം സമാഗമാ.

ഇങ്ങനെ ഇരിക്കേ ഒരു ദിവസം കരുശാപതിയായ പൗണ്ഡ്രകൻ പോരകയിലേക്ക് ഒരു ദൂതനെ അയച്ച് ഇങ്ങനെ അറിയിക്കുന്നു.

“പാശംചാരശായിയാന പാശാദ്യുക്തം ദേവൻ
 വാരിയം പാശിപ്രാനവാരാമവ്യം അനേ-
 നാദരണേന നിനച്ചാനാദകളിപ്രസ്ഥാനം
 ചാരണം നിജ വാശിപതിചാരവിഭവനായ്-
 ഹരിതദ്വാര ചാരകരംശാരദോണ അഗാരി കര-
 കളക നികരം
 കല്പനാശാക്ഷിവിള വല്ലവരുരുണിരം
 നല്ലവരുമിനിക്കും - മേവയായ
 വല്ലമാർ വന്നു വരികും - അതു മേരുദ്വാ-
 തില്ല മലരമാരു കരുമുതിരിരം
 നല്ലതിരു കവ ചാക്ഷിപതിനാല-
 പല്ലവരുമുപാലുമു കരണാലം
 ചിഹ്നനാലാലം”

ഈ നിശാചരനും കേട്ട് സാത്വകി കോപാസനായിട്ട്

‘നല്ലവരോടൊന്നുതന്നെ ഭഗവാന്റെ തിരസ്കൃതി കേട്ടുളവായ
 ഹൃദയത്തി കളവതിനവധമെ അധിരേ
 നിശ്ചിതീരാപ്പവനം’

എന്ന് പറഞ്ഞതയ്ക്കുന്നു. ഭഗവാനാകട്ടെ, ഗരുഡനെ സ്മരി
 ക്കയും ഗരുഡൻ പ്രത്യക്ഷനാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

‘ശ്രദ്ധ ശരാരതികൊണ്ടിന്നവരുടെ
 മുത്തി പിളർന്നടനേ മണഭൂമെ
 കായ്ത്താനികപുരദൂതന്മാരുടെ
 വാർത്താകരനായാക്ഷീടണം’

എന്ന് ഭഗവാൻ ഗരുഡനോട് പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കേ,
 പൗണ്ഡ്രകന്റെ രണ്ടു കിരകന്മാർ വന്ന് ആക്രമിക്കുന്നു.
 പക്ഷിനാൻ അവരെ ഞെട്ടുപോയും സന്ദൈവനും ഫനിക്കുന്നു.
 അന്നത്തരം കരുശാധിപതി യുദ്ധത്തിനവന്നടക്കുന്നു. ആ യുദ്ധ
 ഫലത്തെ കവിതയെന്ന വണ്ണിക്കട്ടേ.

‘നിത്യത്താതിമേന്തേതരകൈതാല തൃപ്ത-
 പ്രമത്തേതാനതോത്താള വേതാളതൃണേ

കരുശാധിനാഥോ രണേ ശൈലിണാഥോ-

രക്ഷാ/നായി നിദ്രാമന്തമാനമുദ്രാം'

പിളയ്ക്കപ്പെട്ട ആനണലവന്മാരുടെ രക്തസമുഹം കടിച്ചു
 ത്രാപിതമാണെ വേതാലങ്ങൾ തുളുക്കുളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ
 യുദ്ധഭൂമിയിൽ വെട്ടി അവൻ 'അനന്തമാനമുദ്ര'യായ അനാമതു'
 ഒരിക്കലും ഉണരുന്നില്ലാത്തതായ നിദ്രയിലേയ്ക്കു നയിക്കു
 പ്പെട്ടവരേ.

കോട്ടനാട്ടതികളിനെപ്പോലെയുള്ള തമിഴപ്പണിയിലും
 ഇക്കവി ചതുരൻതന്നെയാണു്. നോക്കുക:

'സമസൈസ്സഹസന്തൈകന്നിനീയഃ'

പരമന്തം പരമന്തമംബുജാക്ഷഃ

വിനയോ വിനയതാത്വം നിഭയേവ

സമനോഭിസ്സമനോഭിരാമകീർതിഃ.'

പിതാവിന്റെ മരണത്താൽ ഘമിതനായ സദാക്ഷിണൻ
 ശ്രീപുണ്ണനോടുള്ള പര വീട്ടുന്നതിനു വേണ്ടി ശിവനെത്തപം
 ചെയ്ത് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതാണ്.

'തുണ്ണം ദക്ഷിണദാദിചാരവിധിനാ വഹ്നിം സമാധായ
 സാകുലം തവ സാധയിഷ്യതി.'

എന്നപദേശിച്ചിട്ട് ശിവൻ മറയ്ക്കുന്നു.

നാജനെ ആരാധിക്കപ്പെട്ട അഗ്നിയിൽ നിന്ന് കരാള
 യായ കൃത്യ ആവിർഭവിച്ചിട്ട്,

'മണ്ഡവിക്രമയാകം മമ ഭൂമ-

ഭണ്ഡം കൊണ്ടു പിടിച്ചു നിബന്ധിച്ചു

• മണ്ഡലീധിതിതന്നെരോ? ചൊല്ലുക-

ഖണ്ഡലനൈയോ? കൊണ്ടുവരേണ്ടതു.'

എന്ന ചോദിച്ചപ്പോൾ,

'വിപ്രിയം ചെയ്തു ഗോപന്ദ്രശംസനെ

ക്ഷിപ്രമണ്ഡ ഗമിച്ചു ഹനിക്കു നീ.'

എന്ന സദാക്ഷിണൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു.

കൃത്യമുടൻ വരവു കണ്ടിട്ട് പോരകാവാനിടയായ ബ്രാഹ്മണർ ഇങ്ങനെ വിചാരം തുടങ്ങി:—

എന്തുമോ! കൃത്യമൊരോ എന്തുമോ!

മണ്ഡമാരുതൻ വരുന്നു—ബഗ-

ഭണ്ഡമാകെയിളകുന്നു—ചഗ-

ഷണ്ഡമോടവനിമണ്ഡലേ—വിടാടി-

മണ്ഡലങ്ങളില-

കാണേയ വീണിടുന്നതെന്തുമോ!

ലോലവീചികൊണ്ടുതന്ന—തിമി-

ജാലമാകെയുഴലുന്നു—നിജ-

വേലയോ വെടിശ്ശി വാരിയിയമതി-

വേലമാകവതപൂണ്ടു കണ്ടിടുന്നതെന്തുമോ!

ഒഗമാൺ്, 'സുരാരികളെക്കുളീകാണയാവീകുന്നത' ക്രീഡാസ്ത്രവിനോദസാധകതയായ ചക്രാധാര സുരേഷിണനെ ഹനിക്കയും കൃത്യരിൽനിന്നുള്ള ഭക്തത്തെ ശമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അംബരീഷചരിതം.

ഒന്നാമത്തെ രംഗത്തിൽ 'ഭാനുകലാപ്തികൊഴുപ്പുട'ണിയായ അംബരീഷൻ തന്റെ വല്ലഭനോടു കൂടി ഉദ്യാനം പ്രാപിച്ചു രമിക്കുന്നു. പരമഭാഗവതനായ അംബരീഷനെ ഒരു ശ്രംഗാരകഴമ്പനായി അവതരിപ്പിച്ചതും 'മഞ്ജുതരകണ്ഠമിളകുന്നേകേളി ചെണ്ണതിന്ന അരുന്ധതാ പോക നാമംബജവിമലാചന' എന്നു തത്പത്തികളെക്കൊണ്ടു നിർല്ലജ്ജം പഠിയിപ്പിച്ചതും ഭംഗിമായില്ലെന്നു പറയുന്നവരുണ്ട്. എന്നാൽ അംബരീഷൻ ഒരു ഭക്താഗ്രണിയാണെന്നല്ലാതെ സ്വന്തംഗപരിത്യാഗിയാണെന്നു പുരാണങ്ങളിലെക്കും പറഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. കഥകളി ശോഭിക്കണമെങ്കിൽ ശ്രംഗാരപ്പദം കൂടിയേ തീരൂ. കഥകളിരസികന്മാരുടെ ആവശ്യം പരസൂരിച്ചു മാത്രമായിരിക്കാത്തതുകൊണ്ടു ഒരു രംഗം വേണമെന്നു കവി നിശ്ചയിച്ചത്.

മഞ്ജാംരംഗത്തിൽ ഈ അംബരീഷൻ 'നിർമ്മുകതവൈരമുഗ്രസുഹനിഷേധമാണ്'വും 'നീരസ്യശാചികലനിർന്നതഭാസംബിംബ'വും ആയ വസിഷ്ഠാശ്രമത്തിൽ ചെന്നു്,

‘പന്നഗേന്ദ്രശരണൻ മകൻ പ്രാപന്നനായ് വരുവാൻ
കിന്ദ കാല്പമതെന്നെന്തിനോടീനരുൾ ചെയ്തു’

എന്ന ശുഭവിനോദം ചോദിക്കുന്നു. പാദശീഗ്രന്ഥനാശിപ്പിക്കു
യാൻ കാല്പസിദ്ധിക്കുള്ള ഉപായമെന്നു വസിപ്പൻ ചോദശി
ക്കുമായ്, ഒരു ദിവസം ‘നാനാതപാശ്ചൈവപ്രസൂനമാനസമച്ഛ
മപ്രവർത്തനം അദ്വൈതമസ്രിതോ’;

‘വാരിധികാഞ്ചിയാം ധരണിതന്നി-
ലാശ്വരോ പാക ഹരിചരണവിമുഖൻ?’

എന്നു ചോദിക്കുന്നു.

‘പാപരാം യവനന്മാർ പാശ്ചാത്യരോമി
പാശതിൽ മരുവുന്നു പാത്ഥിവാശ്ചൈവമേവ’

എന്ന മന്ത്രിവാക്യം കേട്ട്, അദ്വൈതം സൈന്യസമേതം ചെന്നു
യവനന്മാരെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിക്കുന്നു. മൈസൂർ പട്ടണത്തിൽ
തെ മനസ്സിൽ വളുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഈ പദം രചി
ച്ചത്.

‘നിന്ദ്രിംശമുക്തശിരഃപരേതമേവ-
നിന്ദ്രിംശം യവനകലം വശം വിധാതം
പ്രതാനാം ഗമ്യഭൂമിമൈവ ചിദാസിതാനാം
പ്രതാനാം സമിതി ബലിം വകാര വിമേ’

യവനരെ തോല്പിച്ച് നിന്ദ്രാർച്ച ശേഷം അഞ്ചരീശൻ മധു
വനത്തിൽ പ്രവേശിച്ച്, ഭഗവദ്യുഗാന്തനെ ജീവിതത്തിന്റെ
പരമപ്രയോജനം എന്ന് മനസ്സിൽ കരുതിക്കൊണ്ട്,

‘നാനാതപസവലീതാളിനീന്ദ്രവഹ
ഗാനാതിമോഹനതമാലംഭം ‘കസ്യമകവസുരദീലവം’
ഈയ ഒരു കടിലിൽ ചെന്നു ചോദിക്കുന്നു.

മോചിപ്പിച്ചവിനെ ധ്യാനിച്ച് ധ്യാനിച്ച് ‘നീരവധികസു
ഖജലധിനടുവിൽ അദ്വൈതത്തിന്റെ ഹൃദയം മുഴക്കു;
കണ്ണിൽനിന്ന് ആനന്ദപൊഷ്പം തെരുതെരെ പ്രവഹിക്കുന്നു;
അദ്വൈതത്തിന്റെ ശരീരം ‘പുരുഷഭാരമനകവചിതമാ’ൽ
ഭവിക്കുന്നു. •

ഇങ്ങനെ ഇരുകൈ ഏകാസാവെന്ന ശിവഭക്തൻ അവിടെ വരികയും രാജാവ് അദ്ദേഹത്തിനെ തടമാചിതം സ്വർക്കു റിച്ചിട്ട്

‘ചോദശിയാം ഭിന്നമതിൽ സാദരം നീ വരിക
മോദാ വളരുന്ന മമ ചേതസി മുഖീന്ദ്ര!
പാരണ ചെണ്ണതിനായ് നിൻ-
പാദയുഗം കൈതൊഴുന്നേൻ

.....

കാളിന്ദീതട്ടിനി തന്നിൽ കാമ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്താൻ
കാലം വൈകിടാതെ മമ മാലവേ റന്നാലും.’

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മുനിയൊക്കെ കളിക്കാൻ പോയിട്ട് യഥാകാലം വരാത്തതാൽ വിഷമിച്ചു,

പാദനാഡിക പാക്കിലോ ചോദശി കഴിഞ്ഞു
പാരണ ചെണ്ണാകിൽ വൃതപുരണമെങ്ങനെ കൂടും?
അപസാതികൂടം ചെണ്ണിൽ പാപമുഷ്ടമല്ലോ പാരം
നിന്തിരുവടിയല്ലാതെത്തൊരവലംബം മമ?
പാഥിമാം ശൌര പാഥിമാം.

എന്നു ഭഗവാനെ സ്തുരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഭാസ്കരാഗന്മാരായ ചില ഭൃത്യന്മാർ വന്നുപോൻ,

‘കേവലമംഭുസ്സുകൊണ്ടു പാരണം
രണ്ടിന്നമിതു ഭുഷണം—ഇപ്പതിനൊരു
ഭുഷണം—വിശ്വലീലിക വീര.’

എന്നുപദേശിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മുനിയെ കൂടാതെ പാരണ വീട്ടുന്നു.

മുനിയൊക്കെ തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ രാജാവ് പാരണ വീട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞ് കോപാധനയായി തടപി നാശം വരുത്തുന്നതായി,

‘കാലപ്രദാനമാലവിഭോചന
ലോലഹൃതശരവിലാസവിലാസി

കരാളകളെഞ്ചരകൃത്യാ

കാലാനിലനെ'

അദ്ദേഹം സൂക്ഷിക്കുന്നു.

'അതല്ലേ ബന്ധുവിതരേ ഹണിപ്പേറ്റേലേ ബന്ധുസുതരേലേ
അതുലബദ്ധപദപദവിതവിതലയേ അലമാരി മ
തുലയാമി നിഖിലം

എന്ന വാക്കുകൾക്കു മുമ്പെ സമീപിച്ച കൃത്യം,
സഹസാ മമ വംസാപുതയശേഷം ഭജമഹസാ
അമിതമിഹനഹതമാനനീറ്റി റിയേഫി
യാനി ചാരി തേ ചിന്താ? കരധൃതകരവാദ്യേ!
രണത്തിനു പോക നീ കരാളേ.'

എന്നിങ്ങനെ അർദ്ധരീഷഭൻ നേക്കു് അയയ്ക്കുന്നു.

'മദ്യപാനകപണിതകപാലമാലദ്രിഗ്രീവാഗ്രയും' 'കമ
ഗിരിശ്ശാഗമനമേഫ'യും 'വികടഗഭീരഗാത്രനേത്രയും' ആന
ആ ദയക്കരി അദ്ദേഹസിദ്ധകൊണ്ടു് സമീപിക്കുവ വിണ്ണുപത്രം
ഏറിടത്തു് നാലളെ കൃതാശ്ശഗംഗരത്തിൽ അയച്ചശേഷം
ദയാസാവിന്റെ നേക്കു തിരിയുന്നു. മുമ്പാകെട്ടു, കൊടി
ബ്രഹ്മാവിനെ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മാവു് ആ വിണ്ണു
പത്രം അടങ്ങുന്നതിനു്,

'ചാരുചില്ലിലതാചാലനംകൊണ്ടുഖില-

പാലനാഭി ചെയ്യുന്ന ചാമകല്യാണ'നായ നാരായ
ണനെ ഭജിക്കുതന്നെ വേണം എന്നു പറഞ്ഞു് ഒഴിഞ്ഞുകള
യുന്നു. പിന്നീടു് അദ്ദേഹം 'ജഗതാം ശിവങ്കരനായ' ശിവനെ
ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. അദ്ദേഹവും ഒഴിയുന്നു. ഒടുവിൽ,

സോമകോടിസമധാമകയ്യുകിലലാമഞ്ചതലമാസ്ഥിനം
ശ്യാമനാമരസദാമകോമളരമാദൃഗഞ്ചലകലാഞ്ചിതം
കാമദായകമദ്യോലാലമേലകലകാമനീയകരരം പരം
സാമജാമയ ഹരരം ഹരിം മനിരാനനാമ വനമാലിനം.'

ഭഗവാനാകളെട്ടു,

‘സാധുശീലരോടുള്ള വിരോധങ്ങൾ

ആധിപത്യവെന്നോട് അഭിമാനിയോ’

അതുകൊണ്ട് “എന്റെ ഭാസനായ അംബരീഷനെത്തന്നെ അദ്ദേഹം പ്രാപിക്കേണ്ട നിർവ്വാഹമുള്ള” എന്ന് ഉപദേശിക്കുകയാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്ന് ക്ഷമാപ്രാർത്ഥന ചെയ്യുന്നു. അനന്തരം അംബരീഷന്റെ പ്രാർത്ഥന അനുസരിച്ച് ചക്രം പിൻവാങ്ങുന്നു. മനീശാവാദിസ്ഥിതിയുടെ ഭാരം താങ്ങാൻ കഴിയാത്ത വാഴുന്നു.

ഈ കഥയുടെ ആരംഭം മുതൽ യവനന്മാരുടെ നിന്ദനം വരെയുള്ള ഭാഗവും കൃത്യയുടെ പുറപ്പാടും കവികളിത്തങ്ങളാണ്. ചൊല്ലി എല്ലാം ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ഒൻപതാം സ്കന്ധത്തിലെ നാലാം അദ്ധ്യായങ്ങളുടെ സംക്ഷേപമാണ്.

പുതനാഭോക്ഷണം.

ആടാൻ കൊള്ളാവുന്ന കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യന്തമായ ഒരു സ്ഥാനം ഈ കൃതി വഹിക്കുന്നു. ഇക്കാര്യം അറിയിച്ചുകൊണ്ട് ആദ്യസൂചിതരേഖയായ ഒരു നടനാകുലാവിഭാഷക കേരളീയനാട്യകലയ്ക്കുവേണ്ടി വളരെ ശ്രമംചെയ്ത് ഒരു രചനയും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നതു്. ഈയിടെ ഞാൻ വായിച്ചുയണ്ടായി.

കഥ:—ദിവ്യോദ്യാനഭൂമി എന്നതുപോലെ കസ്യമസ്സോമങ്ങളാൽ സദാ ഭൂഷിതയും, രതിപതിയുടെ കോദണ്ഡവല്ലി എന്നപോലെ പ്രേമശോഭാഭാസമുണ്ടാത്തുപോയും ആ രണ്ടുകാൽ എന്നപോലെ അനുപമയും ആയ ശ്രീദേവകീദേവിനെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തിട്ട്, ആ ദേവിയോടുകൂടി ആനകുമാരി സ്വപ്നപാതയിൽ ചെന്ന് സഖയായി വസിക്കുന്നു. അശ്വപതിതിരുനാൾത്തമ്പുരാന്റെ ഭാരാ ശ്രംഗാരപദവും ഭാരാ മാതിരിയുള്ളതാണ്. നോക്കുക,

അരവിന്ദവേദനേ! അരികിൽ വരിക്കോമരവേ!

കുന്ദവിഭാമയരേണേ!

രമണാംഗി! ഏർജ്ജുനരത്നവിനയേ ഹലകുതേ!

വരദിൽ നിൻ ചാൽകൊമരപാതയിൽ സന്തതം.

എന്നുള്ള ഏഷ്യാനിറംകിറ വശപ്പെടുന്നു. ദേവകിക്കുണ്ടായ പൗത്രമാരെ എല്ലാം അവൻ നിന്ദിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ ഏറ്റാ മത്തെ പ്രാപവവാ അറക്കുന്നു. ആസന്നപ്രാപവസമയമായ ദേവി,

‘നമ്മുടെ നാട് അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനും സാമ്പത്തികമായി മുന്നേറാനും പദ്ധതി 2008-2012 പ്രകാരം പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്’

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. പ്രസംഗം നടന്ന മാതൃകയിൽ രാജഭരണാ
രെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സുരഭിലമായ വാതാകരം വീതിയു
ടെയും, അർദ്ധരൂപം 'പ്രൈവറ്റ്' മാതൃകയിലായിട്ടായി
ഭവിക്കുന്നു. ദേശീയസുരഭിയാർ 'നിഷ്ഠാസഭ'ത്തിനിവശ്ശാ
യിട്ട് 'ദേശീയസഭ'യിൽ നിന്നും 'മാതൃക'യ്ക്ക് സമാനമായ ഒരു
യെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ദേശീയർ അതിനെ 'അനുഗ്രഹിച്ചിട്ട്' ചോദ്യ
ഭാവം കൈക്കൊള്ളുന്നു.

എന്നെ ആവാതിവിൽ കൊണ്ടുവന്നാക്കിയിട്ട് നന്മ
 കൊണ്ട് ഇങ്ങോട്ട് കൊണ്ടുവരിക എന്ന് ആനുകൂല്യം
 യോടു പാകയാ തന്നിരിക്കുന്നതിൽത്തന്നെ പ്രാഗുതമായ ശിശു-
 ഭാവം കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ വാസുദേവന്റെ
 പോക്കു വഴിയിലിരിക്കുന്ന ദണ്ഡകം അന്തിമനോഹരമായിരി-
 കുന്നു.

[illegible]

കംസൻ ഉടൻതന്നെ സുതുകാലയത്തിൽ വന്ന് സഹോദര്യമുണ്ടെന്നു കാണിച്ച് വിളിച്ച് നിവർത്തു അടിക്കാൻ ഭാവിച്ചുവെങ്കിലും, ആ കന്യക ചോരമാലയത്തിൽ നിന്നു നിർത്തിയതിട്ട്,

‘മോ മോമോളേ ഹന്താശി! കിന്താ മന്താ നിർത്തിയതിട്ട് വിട്ടുപോയി
ഹന്താഹന്ത തവാനു കന്യകിളിർവാഗ്ദാനി സഞ്ചിതൃതാം’
എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അന്തർധാനം ചെയ്തു.

ബ്രീഹദ്യോനിമുഖെ വാഷകേരംകേരന്മാൽ കപിതനായ കംസൻ പ്രപഞ്ചാദിമുഖായ ഭാസ്യന്മാരെ വിളിച്ച് വസുദേവനെ ബാധിച്ചുകൊണ്ടു വരാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. അനന്തരം പൂതന എന്ന നക്തന്മാരിയെ വിളിച്ച്, വാപിയായ വസുദേവൻ ശത്രുവിനെ ഗോദാമഗ്ധമത്തിൽ കൊണ്ടു ചെന്നാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നും “കാതരാക്കിരൂപിണിരായി” അവിടെച്ചെന്ന് അവനെ നിശ്ചരിക്കണമെന്നും ഉപദേശിക്കുന്നു.

കംസന്റെ ഈ വാഷകേര കേട്ട് പൂതന ‘നിർഗ്ദ്ധാത ശപതിനി’ മുദാമുഹിതങ്ങളാൽ എട്ടു ദിക്കുകളെയും മുഖരിതമാക്കിക്കൊണ്ട് ഗോപർധനയെക്കൊല്ലുവാൻ പ്രാപിക്കുന്നു.

പപ്തവർണ്ണന വളരെ ശരീരമായിരിക്കുന്നു.

‘മിരിരാകവരന്തയ പരിണാഹമേന്തു മേ
കരളിലതിവിസ്മയം വളരുന്നിടേനീം.
കണ്ഠീരവജ്ജലപകണ്ണ സപിലാരയേ
കണ്ഠ സിങ്കളപവിന കലുക്കു കലുക്കു
വാഹസകലാശുഭദ വാക്ത്ര വാഴിയന്ത
നാഹനം ചെയ്തു ശക്തരവക്കരം.
മേന്മയ്ക്കൊക്കെക്കേകുന്നതും ചെല്ലു പുന-
രന്തരായംവിനാ ഹന്ത ചോകനം.
അന്തരാരകേരില മധുസൂരി ചരോ,
ആസമ്പസം വിരവിധംസപിക്കുന്നു.’

‘ദക്ഷിണാ മോക്ഷപതി! പക്ഷപാതനേ തൊൻ കാൽക്കു
ത്താ വൈകാതെ കാക്കിത്താ സ്വാമന്തേ’ എന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി അവൻ ലളിതാനന്ദൻ കൈക്കൊള്ളുന്നു. ആ ലളിതമുഖെ പ്രപഞ്ചവർണ്ണന ശ്ലോകം,

‘കുന്നൽക്കണ്ണികൾ മെഴലിരുന്നകലികാരൂപം ധരിച്ചാദോൽ’ എന്നിങ്ങനെ ലളിതമായ ഭാഷയിൽ ആക്കിപ്പതു വളരെ ഉപരിതമായിട്ടുണ്ട്. കഥകളിപ്രിയന്മാർക്ക് വളരെ ഇഷ്ടമുള്ള രംഗമാണിത്. ‘നാടകാകരാവിദഗ്ദ്ധന്മാർ’ തങ്ങളുടെ അഭിനയചാതുരി പേൺപോലെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിന് ഈ പദം ഉപകരിക്കുന്നു.

പുതന നന്ദഗന്ധത്തിൽ വന്ന് കപടഭാഗവതകിശോരനെ കണ്ടിട്ടു പറയുന്നു:—

‘സുകുമാര നന്ദകുമാര! വരികരിക്കിൽ

സുകുമാര നന്ദകുമാരി

കൊണ്ടൽനിര കൊതിക്കോവും കോമളമാം തവ മേനി
കണ്ടിടുന്ന മനങ്ങളെ കണ്ണുകൾപ്പോലെ സഫലം.

കണ്ണിർകൊണ്ടു വദനം കലുഷമാവാതെപ്പൂർവ്വം

മൃഗം മരിച്ചല്ലവകൊണ്ടു പൂർണ്ണമാമരവരംപോലെ?

പൈതൃകം നിനക്കു പാഠം പൈതൃകമുണ്ടെന്നാകിലോ

പ്രീതിയാടെ ഭവകളെത്താതി പാപാവലിയിടുക.’

ഇപ്രകാരം പൗരസ്ത്യകൈകൾ അവരും,

‘പല്ലവമുഴുളമാകും പാലം

പാണികൊണ്ടെടുത്തു മെല്ലവേ

മുഖത്തണുപ്പു മന്ദം പുഞ്ചിരി വുകുന്നു’

ശ്രീകൃഷ്ണൻ പുതനയുടെ മുഖമുണർന്നു; അവളുടെ വേദന ‘ഏറ്റു വാനെളുത്തപ്പോലെ’യുമായിത്തീർന്നു; മതിമയങ്ങുന്നു; ദേഹശോഭമങ്ങുന്നു; ദാഹവും വളരുന്നു. വയക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ തനിക്ക് കാളകൂടം നല്കിയ ഈ രാക്ഷസരിക്ക് മാരാഭാഗവതകൻ അതിദുല്ലഭമായ അമൃതം നൽകുന്നു. പിന്നീട് തന്നെ കൊല്ലാനായ് വന്ന ശകടാസുരനെയും അദ്ദേഹം നന്ദിക്കുന്നു.

അങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഗദ്ഗദ് എന്ന മുനി നന്ദഗന്ധത്തിൽ വരുന്നു. അദ്ദേഹം മോമകൃഷ്ണന്മാർക്ക് നാടകമെന്നു വെളിപ്പെപ്പാകുന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് കഥ അവസാനിക്കുന്നതു്.

പാശനാദകീർത്തനം.

ഇരുപതോളം സ്ത്രീകളുള്ള ഈ കൂട്ടിനും ഈ തിരുമേനിയുടേതാണെന്നാണ് കേൾവി. ഒന്ന രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

അതുപോലെ പുകച്ചുപലവിധമാമം
പതിച്ചൊഴിച്ചൊഴിച്ചു ചമ്പിന പൊയ്പടത്തും
മരിച്ചു പോർ വിളിച്ചുതിരിച്ചു മുതലാണുണിയെ-
ങ്ങിട്ടു മോഷ്ടം രണ്ടുകൾക്കു വേണ്ടി വായിമാം.
മരം തിരണ്ടു സിന്ധുവേദപൈതൃക്കളും പാശം
മനം വെട്ടെടു മഴുതിന്നുവെട്ടി രണ്ടുകൊണ്ടു
നലം തിരണ്ടുതന്നെ രണ്ടു തുരുട്ടുപോലും
പുലയുകുന്നിലമ്പനോടു പാശനാദ പാശിമാം.

അശ്വതിതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെപ്പോലെ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഉത്തമ കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ച് കൈമാലെ വിജയം നേടിയ കവികൾ കേരളത്തിൽ സ്മർപ്പിക്കാൻ. വാസനയുടെ അസുരത്വം, ചലവത്തായ ശിക്ഷണം, വിശാലമായ കവിധർമ്മമുടമത്തേ, മന്ദ്രണമായ മനോധർമ്മം മനലോലവയ്ക്കൽ അനുഗ്രഹിതനായ ഈ മഹാകവിയ്ക്ക് പാശിനാടു വാണുജനത്തിന് ഈശ്വരേശ്വരൻ ഇടയാക്കിയല്ലെങ്കിലും അവിടേക്ക് ഇന്നും കേതിപ്പെട്ടമാനപാശങ്ങളായ ശക്തീയശക്തയങ്ങളിൽ അനന്തസാമ്രാജ്യം നടത്തിക്കൊണ്ടു തന്നെ വിളക്കുന്നു.

കിളിമാനൂർ രവിവർമകോയിത്തമ്പുരാൻ

ഇദ്ദേഹം അശ്വതിതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ പിതാവായിരുന്നു എന്നു മൻചു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളല്ലോ. അദ്ദേഹവും കംസവധം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കവിത സാമാന്യം നന്നായിരിക്കുന്നു. ജീവചരിത്രത്തെപ്പറ്റി അധികമൊന്നും അറിവില്ല. കൊല്ലവർഷം ൯൪൦-മാണ്ടിടയ്ക്ക് ജനിച്ചു. ൯൮൨-മാണ്ടു് ബ്രിജീരമാന്താണധവർമ്മമഹാരാജാവു് കോലത്തുനാട്ടിൽനിന്നു ഭക്തകുന്ത വംശനാശത്തിനുള്ളതായ രണ്ടുരാണിമാരിൽ മൂത്തരാണിയെ ആണ് ഈ രവിവർമകോയിത്തമ്പുരാൻ പാണിഗ്രന്ഥം ചെല്ലൂർ അദ്വൈതത്തിന്റെ ഈ

‘വേദാന്തവിനാശവിജ്ഞാതിതത്ത്വപര്യായം’, ‘അധീതസമസ്തശാസ്ത്രം’ രാമകൃഷ്ണാദിധനം ആയ ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. കവിതാലീലി കാണിച്ചാനായി ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

മാതാപുത്രം ഹതമാ കൈകൾ പിറ്റുതൊള്ള കയ്യും
 സമതപാ ശൈലപുഷ്പം സമയമേ വസന്തമാ സാഗരമലം
 സുഭാഗം രാമവധിജ്ഞാതാശ്ചരണീകൃതം
 മുദാസംപ്രദാപ്യതം ഹരിരവതരംഭാകനന്ദനം !
 മാനുഷമരല്ലതരം മേൽപ്പിൻ അഭി-
 മാനം കളഞ്ഞു ശിഖരേ ഭജിപ്പിൻ.
 പാപയ ശങ്കര ശംഭോ
 ക്ഷണനന്ദതരകളയും ക്ഷായം—കുന്ത
 മതാനന്ദമരല്ല ഭനം പാപയം—പാപയ ശങ്കര ശംഭോ
 ബ്രഹ്മരണതം വിജ്ഞാതം മോക്ഷം
 വിനന്തതം ശിഖരേമരണ—പാപയ ശങ്കര ശംഭോ
 ബാഹ്യമരണമരണീകരതമല്ല
 മാനം നീട്ടുണിട്ടാല്ല നിത്യം—പാപയ ശങ്കര ശംഭോ
 ബാഹ്യമരണമരണം—പരം
 മാനമൃഗ്ഗ്നിയകാരണമരണം—പാപയ ശങ്കര ശംഭോ.

ഈ വിഭാഗ്ഗ്നിയകാരണമരണം ‘മുക്തചരിതാമൃതകീർത്തന’ങ്ങളിൽ ബലമുദാസ്യകനം ആയിരുന്നു.

പുതിയകുടുംബം.

ഈ കവിയും കാത്തുകിട്ടിയിരുന്നതാവാണെ ആശ്രയിച്ച് തിരുവനന്തപുരത്തു പാർത്തിരുന്ന ഒരു പ്രൗഢവിഭാഗ്നിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടു ആട്ടക്കഥകൾ കാർഷ്വീർവീജയവും രാമാനുകരണവും ആണ്. ഇവ രണ്ടും തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ച് ഏഴുതപ്പെട്ടവയാണെന്നു തോന്നുന്നു. കാത്തുകിട്ടിയിരുന്നതിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ,

സാനന്ദം വന്ദിപ്പുനൈരക്രതകവചസാ സാമുസംസേവ്യമാനം
 ദാജ്ഞഞ്ചിരകാഞ്ചികടകകടമാരാദിഭേദീപ്രമാനം
 ശ്രീമന്നിലാഞ്ചദാഭാ ഭവഭയശമനം ഭവമാനന്ദസാഗ്ര-
 സ്യാനന്ദം രാജയേശാ ഹിതീപതിശ്ശനം ഭാവയേ പത്മനാഭം.
 എന്ന് അനന്തരാജയേശനെ സ്തുതിച്ചിട്ടുണ്ട്. കവിന ഒരു വിധം നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം. മറ്റൊരു കവി ഒരു ദണ്ഡ

കുറം പട്ടണം ഉദ്യോഗസ്ഥൻ. കാർഷികവിജ്ഞാന സെന്റർ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് 'വിജയപുരം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും' 'മലയാളത്തിന്' മനോഹരമായും ആയ രാജധാനിയെ പ്രാപിക്കുമെ,

2. ജി.കെ. കുമാരൻ, അനുകൂലമായി കാണുന്നു
 മാധവൻ നീ. പി. രാജൻ, അനുകൂലമായി കാണുന്നു.

മു. തമിഴാണെന്നുമാകാതെ നാമം നാമീകരിച്ചതന്നിൽ
ഈ തദ്ദേശം, മേൽമുറി ചെറുപ്പം, പാട്ടം, പാലാലാലാലാ വി

എന്നു തന്നായിരിക്കുമ്പോൾ പ്രാർത്ഥിക്കണം.

ഇമ്മു: പറഞ്ഞു നിങ്ങളെ ചികിത്സിക്കുന്നതും:-

കുതുകമുണ്ടാകുന്നതായി വീക്ഷിക്കുന്നു.

உரிமை - அடி - அடிநிலை அடிநிலை
புதுவகையில் உருவம் - அடிநிலை அடிநிலை
அடிநிலை அடிநிலை.

എല്ലാ വർഷവും സർക്കാർ പരീക്ഷകൾക്ക് തയ്യാറെടുപ്പിക്കുക.

[illegible]

നടി കെ.ബി.അമ്മ—കടാക്ഷവിപര്യയുടെ

நாடுபெருகியதில் சிறந்தவர்கள் பலர் உருவாகியிருக்கிறார்கள்.

അന്താരാഷ്ട്ര സഖ്യം നഷ്ടമാകാതിരിക്കേണ്ടതു്

കാണിക്കുമ്പോൾ നന്നാ-ശിഷ്യന്മാ-

ചിന്താ - പ്രമുഖനാചാർ - പരിമർശനം

ചരമചരിത്രങ്ങൾ നി. യമമുദതികളുമുൾക്കൊള്ളുന്നു.

നിരപ്പുള്ള ചെറു കലാകൃതികളായിട്ടു

നവീകരിച്ചിട്ടുള്ള അനുകൂലനം — സമീപമായി —

ചോദ്യം—പട്ടെട്ടു വാടം—ശിവരാമ.

5 നവംബർ 1964-ൽ നടത്തിയ പരീക്ഷയിൽ

ଆମର ଚେତନା ଚେତନା ବିଚାର.

சென்னை, 15 நவம்பர் (ஐ.வி.என்) -

ശാകുനത്തിം കഥകുട്ടി.

കലക്കത്തു രാമവർണസ്വാമിയിൽ കൃതിയാണു് ശാകുന്തളം. നളചരിതവും അഞ്ചു ദിവസത്തെ കളിയാടി ഏഴുതീട്ടുണ്ടെന്നുവന്നു. അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം നൂതന-മാണിടയ്ക്കു് ജനിച്ചതായി മി. ഡി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പറയുന്നു. ഇതു ശരിയല്ലെന്ന് ഇപ്പോൾ തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. കണ്യൻനമ്പ്യാരും ഇദ്ദേഹവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റിയും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ കാണുന്നു. കണ്യൻനമ്പ്യാരുടെ ഭാഗീനേയനാണെന്നു ചിലരും മാതൃലനാണെന്നു മറെറു ചിലരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ടു്.

‘അസ്തിമംഗലഗ്രാമവാസ്തവസ്യ സാവവപാണിംവസ്യ
ഭാനിനേയോ രാജോ നാമ പാണിവാദഃ’

എന്ന് ലീലാവതിവീഥിയിൽ പറഞ്ഞു കാണുന്നതുകൊണ്ട് രാജാവപാണിവാദൻ ചഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ മാതൃലനായിരുന്നു എന്നു നിസ്തർക്കം. ഏതായിരുന്നാലും രണ്ടുപേരും ഏറെക്കുറെ ഒരേ പ്രായക്കാരായിരുന്നു എന്നാണു തോന്നുന്നത്. * മരുകവി ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരൻ ഈയിടെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളതും ഒന്നാംദിവസത്തെ കഥയുടെ ആരംഭത്തിലുള്ളതും ആയ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്ന് ചില വിവരങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാം.

യസ്യാർക്കം നിഷിദ്ധകുമാരപതിയിരമാന്യോ യദീദം യാഥാ
വിശ്വാസാഥാ ചാദീ സമുദായസംഗാ യാദന്തോ രാജനപതി
കേരളഗ്രാമനരകപാദാലഹരിണാ ചക്ഷുഃസ്വപനാപ്തികാ
നിത്യം യാദന്തോ പാണിവാദേ യതി പ്രീയാപാദിതാദി.

പ്രീയാപാദിതാപാദാലഹരിണാ രാജനീ
പ്രീയാപതിതാ കപടകേരളസമുദായ
പ്രീയാപതിതാ കപടകേരളസമുദായ

കപടകേരളം ഗുരുമാനന്ദവർദ്ധൻ പ്രഭാപ്ത
പ്രീയാപതിതാ പരിശിക്ഷിതതീതികേരളം
രാജനരം വിനയോ പാദിതം മിതം നാമ
മിതം യാദന്തോ യതി പരിശിക്ഷിതതീതി.

ഈ വിവരകുമാരനനുരാഗൻ കാൽക്കുതിരനാൾ ധാരാ
രാജാവുമായി നാമം-ൽ സഖ്യം ചെയ്തിട്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ
സഹായത്തോടുകൂടി സാമൂതിരിയെ കൊച്ചിയിലെ അതിർത്തി
യിൽനിന്നു കടത്തിയ മഹാരാജാവായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ട
തില്ലല്ലോ. ആ സഖ്യത്തെപ്പറ്റി കവി പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്ന
തിനാലും പ്രസ്തുത വിരകേശവർമ്മതമ്പുരാൻ നാമം-ൽ
തീർപ്പുതേപായതിനാലും ശാകന്തളത്തിന്റെ ആവിർഭാവം
നാമം-നാമം നാമം-നാമം മദ്ധ്യത്തിലായിരുന്നുവെന്നു നിസ്തർക്കം
പറയാം.

ശാകന്തളം മഴവനം ഈ കവി ആദ്യകഥകളായി എഴു
തിട്ടുണ്ടോ എന്നറിയില്ല. ആദിവാസത്തെ കഥകളിലും
കൂടി മഷ്ഷന്തന്റെ നഗരപ്രവേശനം—അതായത് നാലാമതാ
ത്തിന്റെ പൂർവ്വഗവയെയുള്ള കഥയാണു പ്രതിപാദിക്കു
പ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

* ഇതിനെപ്പറ്റി ‘ചഞ്ചൻനമ്പ്യാർ’ എന്ന അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കാം.

കവി കഴിയുന്നത്ര ശാകന്തളത്തെ അന്ധസരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും തർക്കമുണ്ടാണെന്നു പറയാവുന്നതു.

ഗ്രീവാഭംഗാഭിരാമം മുഹൂർത്തപതനി സ്പന്ദനേ ബലദ്രഷ്ടിഃ
പശ്യാത്സേന പ്രവിഷ്ഠശ്ശരപതനഭയാദ്വ്രതസാ പൂർവ്വകാരുഃ
ഭക്തഭംഗാഭിരാമഃ ശ്രമവിവൃതഃ പശ്യാത്സേനാ കീഴ്ന്നവർമ്മഃ
പശ്യാത്സേനാ പാപിനീ ബഹുനരംശ്ശോകമുദ്യോധ-
[യാതി

എന്ന പദ്യത്തെ തർക്കമൊഴ്ത്തിയിരുന്നതു നോക്കുക.

കാൺകെടോ സാരഥേ ഇതു കാൺകെടോ
മുഗ്ദ്ധാ കേളികൗതുകാലിനാ നാമോരോ
മുഗ്ദ്ധാലംഭമുള്ളതാണു നെരിണത്തിൻപിറേ
നഗവനനികരങ്ങൾ കടന്നു മുരവേ പോന്നു
അകന്നു സേനകളെല്ലാമിവനാളു ശരിക്കണ
അതിവേഗമണയെങ്കിലും തെരികെത്തന്നെ
താപപദം തിരിഞ്ഞിതാ നോക്കുന്നത - ഇറുൻ
അതിശയമരം പാതയ്ക്കൊക്കെട്ടു വിരഗനാ-
വലികമുതലാതിച്ചിട്ടുപോൾ അതിമുരപ്പെത്തിക്കുന്നു.

കണപാശ്രമവർണ്ണന.

ശാകന്തളം.

നീലാഭംഗം കമലഭംഗം മുഖമുഖം പൂർണ്ണമാഭം
പ്രസ്തിഗ്ധം കവചിംഗം ശരീരമലിംഗം സമുത്ത ഷാഖപക്ഷം
വിശ്വാസോദഗാമിനഗന്തം ശബ്ദം സമരണ മഗ്നം-
ശബ്ദാലംഭം പാശ്രമം വല്ലഭനിഖരനിഖരശബ്ദാലിംഗം.
മരുതകുതിരനത്തെ നന്ദനായു കണാൽ
കവിമുഖമുളകണിടം ധർമ്മനിരുത്താം.
രാജാസഭാഭാഷിയാ രാജാനുകൂല്യം
രാജവർമ്മാലാ മാലിനീയം പൂണ്യാ
മാതവീചിമോലം
മാതമരനേനിരല്ലാ മോക്ഷമുളകിനാനാതി
നന്ദാമരിപ്പിക്കുന്നു; മോക്ഷോടു ശുഭങ്ങളും.
വേദമോതിടുന്ന ആഗതരും നമ്മോടൊ
സ്വാഗതം ചൊല്ലുന്നു;

അമ്മിനും സിംഹങ്ങളും ബുദ്ധ വിട്ടു മോക്കം-
 ചെയ്തു നന്നായ് രമിക്കുന്നു.
 വിശ്രമിച്ച കാണ്മ ശരഭകിയണമുണ്ടാക്കിക്കും
 കോരകടംമുപ്പാൾ ചാരുതകിന്റേനാൽ നന്മ
 ചാരു വിളിക്കുന്നു ശരഭമോഴ നന്ന.

നൃപനാഥ.

ശാപനമുൾ.

‘നോക്കുകൊല്ലമേലം
 പൂർത്തി ച യാമുള കന്ത ഫലമിന്നെപ്പോ
 രാമചാ വേദവ്യാനരം
 ചൊരണി നോന്തി സർവ്വം.

നർത്തകി:—

പൂർത്തി മോക്കം കരളിനും മൃഗം
 പാരമമോഹനം വിമിശ്ര കൽമലം
 ശരഭമിന്നെപ്പോഴും വെക്കുകിട്ടേപ്പോ
 കാണ്മനാശിപ്പോഴും വെക്കുകിട്ടേപ്പോ
 ശരഭമോ മോഹനം വേദവ്യാനരം
 നന്നനോന്തിപ്പോഴും മലിപ്പിക്കുകിട്ടേപ്പോ.
 ചാരിനാഴിപ്പോഴും ചാരുത കൽമലം
 ചൊരണിനും മേ മോഹനയ്യോനം.

ശരഭമോ മോഹനം സർവ്വമാക്കും നമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം എന്തെങ്കിലും
 നേർ തത്ത്വമെന്നെന്നെന്ന പരയാം.

അവരുടെ സംഭാഷണമേപ്പോഴും ആവിർഭവിക്കുന്ന രസിക
 കൂട്ടനായ വണ്ടത്താണെ ഇക്കവി രക്ഷോനാഥന്റെ ഭൂതനായ
 ഒരു മധുരനാക്കിയിരിക്കുന്നു. വികടാഭാസനും ഭീഷണനാ
 കൂട്ടനും ആയ ഈ രാക്ഷസനെക്കുറിച്ച് ശരഭമോ,

‘താതന്നും ഭൂരവേ പോയി
 നാഥനായ ഞങ്ങളെക്കിട്ടേപ്പോൾ?
 ആത്മരക്ഷാപനം ചെയ്യാൻ
 പാർത്തിവന്നാരല്ലേ വേണ്ടും.
 ദുഷ്ടന്മാരെൻ ഞങ്ങളെക്കിട്ടേപ്പോൾ?
 ഇക്കവിതയിൽ ഫലിയാതോ?’

എന്നു വിളംപിക്കുമ്പോഴാണ് ദുഷ്ടന്മാരെ പ്രവേശിക്കുന്നത്.
 പിന്നീട് ഒരു യുദ്ധവും നടക്കുന്നു. യുദ്ധത്തിൽ രാക്ഷസൻ
 തോറ്റൊടുങ്ങുന്നു. ഭീതിയൊഴിഞ്ഞു മുന്നിട്ടുകൊണ്ട് സുഖമായി
 ജീവിക്കുന്നു. ഇതാണ് ഒന്നാം ഭാഗത്തെ കഥ.

കവിതയ്ക്കു വലിയ പ്രയോജനമില്ലെന്നിരുന്നാലും ആട്ടി
ന്നതിനുള്ള വകയൊന്നും ഇതിലില്ല. ആരെങ്കിലും ആഭിമുഖ്യം
എന്നതന്നെ സംശയവുമാണ്.

ഏഷ്യാനും ശക്തനുമായ പാശ്ചാത്യ നാഗരകന്മാരും
വിശേഷമുള്ളതായ സഖികൾ രാജാവിനെ ചെന്നു കണ്ടു്
അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. ശാക്തമ്യത്തിന്റെ
പ്രോലപതന്ന ഇഷ്ടമതിയും രാജാവിന്,

വിദ്യാതനാം ചൈതവമെന്നെന്ന
രക്ഷാർത്ഥേ വീതരേ നിരോധിത.
ധർമ്മപരന്മാരാം താപസന്മാരുടെ
കർമ്മവിപാതം ചെയ്തും ദർശനീയനാണെ
നിർദ്വലനം ചെയ്താൻ സമുദായമോടൊന്നു ഞാൻ സമാ-

[ഗതൻ'

എന്നു പറയുന്നു. അനന്തരം സഖിമാരിൽ നിന്ന് ശക്ത
മുദേപ്പറ്റിയുള്ള പരാതികൾ അദ്ദേഹം ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇത്രയും
ഭാരം ശാക്തമ്യത്തെ അധീനമാക്കിയെന്നു ജ്ഞിക്കുന്നുണ്ട്.

ഇവിടെയും ഒരു രാക്ഷസനെ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.
അതോടൊപ്പം മധുരൻ തിരിച്ചുവന്ന് ഏഷ്യാനത്തിൽ നിന്നു
പാറിയ പരാജയത്തെ അറിയിക്കുന്നു. അപ്പോൾ അയാൾ.

ശക്തരാകും ഭൂതരോടുമൊത്ത
തത്ര ചെന്നു മോദാൽ
ചിത്തതാരിഖത്തൽ കൂടാതെ
മന്ത്രികീടനെ നീതനെ കൊല്ലണം'

എന്നു പറഞ്ഞു് മധുരനെ വീണ്ടും അയയ്ക്കുന്നു. ഏഷ്യാന
നാകെ,

സമുദായമൊക്കെയും
സമുദായത്തിൽമെല്ലെക്കൂടി
ഏല്പാക്കി വിചാരിച്ചാലും
നല്ലാർക്കറിയിവൾ മെ മോശ്യാ
നല്ലാർക്കറിയിവൾ മെ മോശ്യാ
അറിവ് നിമിത്തമനുഭവിക്കട്ടെ

“മാമോ മദനകൾ ഞാൻ ചൊല്ലുമ്പോൾ
കനം ചെന്നുനില്ക്കുന്നതും
പാർ കെട്ടുകമിന്നിവളധനം
പാടിയാകട്ടെ മേൽനിന്നും
സാമന്തമാണെന്നായിരുന്നു
നന്ദൻ നന്ദം നോക്കിയിന്നായ്
നന്ദൻ മുമ്പിറങ്ങിയതാൽ
നന്ദനനകൾ താഴ്ന്നിട്ടുണ്ട് .

എന്നിങ്ങനെ കാരണം വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സ്ത്രീയും
വള ഉദ്യമത്തിൽ വെട്ടി,

താതന്നിവിടെയുണ്ടെന്നാകിൽ ക്ഷാമിനി കേൾ
സാധിതമെൻപാടു കാല്ക്കൽപ്പോ

എന്ന നായികയെ കളിയാക്കുന്നു. ശേഷമുള്ള പിണങ്ങിപ്പോ
കാൻ ഭാവിമെന്നു; എന്നാൽ,

‘നിന്നുടെ പുരുഷിത മണ്ടും ഞാൻ നനച്ചു
എന്നുടെ പുരുഷം നീനന്നയ്ക്കു’ എന്നു പറഞ്ഞു പ്രിയം-
വള തടുക്കുന്നു. താഴ്ന്നാൾ രാജാവു പ്രവേശിച്ചു

‘അതെന്തു ഭാഗ്യമിതു ചാരുതീരം
പരമഭയനീയതും പ്രിയസഖിഭയമിവിധം.
തമലതാനിതരമി ; മിരിച്ചിട്ടും നന്നല്ലയാൽ
പരവശത കലത്തം കസുലൂതാതി.
ചാരുപാദസേവനം ചാരുതരംമേലിട്ടു
സാധുവായ്ക്കു മണലേസതരം ചോലനം
കനമുൾക്കൊള്ളവരമംസമുദി കിഴിയുന്നു.
നന്ദൻ നന്ദപ്രസന്ന മലകളിട്ട കുന്നു,
പാദസേവനമേലൂടെ കടമിന്നു നീർപ്പാദം
തവ സുമുഖി ഞാൻ തെല്ലേറെനൂലിയം തരാം .

* കനമേ വെ സാഖിലേക്കിപ്പോൾ
വന്നുകൊല്ലേതി സംസാരങ്ങൾ തീർപ്പു
കനമേവൻ നിനക്കു ഭാഗ്യ നീകാ
നന്ദനം വാക്കു സി ധാതുഭയം തരാം

† എന്നാലാപമകാഴ്ച സാമിളിതമാകുമ്പോൾ കിരീടംനീക്കി-
രല്ലെന്നാലും ചെവി തപ്പിടുന്നവനിൽ സംഭാഷണമേയ്ക്കി.

‡ പുറം കടലിൽ വെക്കുന്നതോ ഇതുപോലെയുള്ളതോ

ഇങ്ങനെ ഒക്കെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കവേ മധുകരൻ
വന്നുചേർന്നു. അവനെ രാജാവ് ഹനിക്കുന്നു. അസൂരഭക്തന്മാ
രെല്ലാം കൊല്ലുന്നു. താമസമാർ വന്ന് അദ്വൈതത്തിനെ സ്തുതി
ക്കുന്നു. അതിനോടുകൂടി,

‘ഇന്ദുകലാത്തരോ! നിന്ദാഭക്ത സൈന്യശരീരം വന്നു
ധർമ്മശത്രുസന്നിധിയിലധുനാ
വന്യഗജമേകനിത ഭിന്നഭൃഗുമുഹൂർത്തം
സ്വന്ദനം കഷ്ടവശമോടുന്നു ഭീത്യാ.
ലഭ്യതരതരഗവരകുറിന്ദാപരമാദരേണ
പൊടിപടലമീത നമസി ധൃതിനി നിറയുന്നു.
പടുത തടവിടുന്ന ഭക്തഭക്ത കളകളും
വടികുലാഭിത കേൾക്കുന്നു വാസവസഖപ്രഭോ!’

എന്നും അറിയിക്കുന്നു. രാജാവ് അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്തി
യിട്ട് തന്റെ സൈന്യത്തിന്റെ അടുക്കലേക്കു പോകുന്നു.
ഇവിടെ രാജാവിവസത്തെ ക്ഷമ ചാവസാനിക്കുന്നു. ഇത്രം
നൈരാഭിമതത്തെ ക്ഷമപാലെ തന്നെ വാരിക്കാൻ കൊള്ളാ
മെന്നു കല്പം ആകാൻ കൊള്ളുകയുള്ളൂന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

മുനാംഭിവാസത്തെ ക്ഷമയിൽ മുഷ്ഠിക്കുന്നു.

‘മതിമിംബമുഖിയിവരും സുഖഭയല്ലേത്താൽ
അതിനാലിന്നതിലേക്കിളിമേ.
അവളുടയനുരാഗം സാൻതതാചിദ്യുതം
മകന്മാരിലതിമോഹം വളരുന്ന.
സംഗമം ലഭിയാത്ത കരമിതരക്കർമ്മിത്
അന്തരിൽ ബ്രഹ്മരേഖാ സുഖമുലം.
മൃതന്തർമിഴിയുടെ വിശ്വനന്ദനനിൽ
സന്ദർശനമനുജ്ഞാലുപയുക്തൻ
മുട്ടുന്നതിനിത്യഭക്തമേദം ഗാനം.
മുട്ടുന്നതിനിത്യഭക്തമേദം ഗാനം.
മുട്ടുന്നതിനിത്യഭക്തമേദം ഗാനം.
മുട്ടുന്നതിനിത്യഭക്തമേദം ഗാനം.

എന്നിങ്ങനെ വിവരിച്ചു ദർശിപ്പിക്കുവാൻ വിട്ടുപോകുന്നതാ
രാണ്.

ആവേശശീലനാം പ്രപതിതനുടെ സേവനാൽപര-
മാകലനായി ഞാൻ കാണുന്ന പിന്നാലെ ധാവനാൽ.
രാജാ ഉഗ്രങ്ങളെക്കണ്ടുൻ പിന്നാലെ ഓടുന്നു—ബത
സൂരകിരണങ്ങൾകൊണ്ടു ശരീരവും വാടുന്നു.

ദാഹം വളന്നു കലുഷജലത്തെക്കുടിക്കുന്നു—ഹന്ത-
ദാഹം തളന്നു പലവക മാംസം ഭുജിക്കുന്നു.

മുള്ള തറച്ചുള്ള വേദനയാൽ നിദ്രയുണ്ടില്ലമേ—കഷ്ട-
മുള്ളിലൊക്കുന്നേരില്ല സുഖം മമ തെല്ലമേ.

എന്നിങ്ങനെ കേടുന്നു. രാജാവിനു ഉഗ്രതാപിനോദത്തിന്റെ
താൽപര്യവും കെല്ലും നശിക്കുന്നു. വിദ്വേഷകൻ രാമന്റെയെന്ന്

എന്തൊരു ഭാവമുള്ളിലൊന്നോ? ഭവാനിപ്പോൾ

കിന്ദവ രാജ്യകാളത്തിൽ ചിന്തയുണ്ടാകുന്നു? എന്നിങ്ങനെ
ചോദിക്കുമ്പോൾ, രാജാവ് തന്റെ രഹസ്യാത്മ തോഴനോടു പറ
യുന്നു. വിദ്വേഷകനാകട്ടെ,

‘ഇന്ന് ദർശപ്പെണ്ണിനെക്കാംക്ഷിച്ചു
സന്ദർശമാരെ മറന്നതും കൊള്ളാം.

നല്ലൊരു പഞ്ചാര കഷ്ടം വെടിഞ്ഞു
വല്ലാത്ത വേപ്പില തിന്നാൻ കൊതിക്കും
മഞ്ഞുളകാര മരീചാലമെഴുലിടണേ വീര!’

എന്നു പറഞ്ഞാക്കേപിക്കുന്നു. രാജാവ് എതിർത്തപ്പോൾ,

‘എന്നാലാഹ് നീ ചെന്നു കനിവൊടു
സന്ദർശനാഗ്രിയെക്കൊണ്ടിങ്ങു പോയിക.
ചോഴി കവന്നിടം ചെണ്ണിനെ ഇന്നൊരു
താഴിക്കാരൻ മൂന്നി കൈമലയാൾക്കൊല്ലാ’

എന്നുപറയുകയും.

ഇങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഒരു യാതൃധാനി രാജാവിനെ കൊല്ലാം
എന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി വന്നു ചെന്നു; എന്നാൽ ‘മല്ലി-
സായകതാപചാർത്തനാ വൈദം മറന്നാദോൽ മല്ലാസം കല
ത്തന്ന കണപത്തനയാത്രപേണ ചെന്നതിങ്കേ’ തന്റെ ഇംഗി
തത്തന്ന രാമനിക്കുന്ന ‘ഇതു പക്ഷമന മാനമാണ്. ഇവളെ

വിശ്വസിക്കരുത് എന്ന് മാധവൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. രാജാവ് അതുകൊണ്ട്,

‘കാലിനീനിൻതാതനാകം മാമനീപ്രനറിയാതെ
നാമിനേവം വെളിപ്പെടുത്തേണമോ പാപെവ്’

എന്നു ചോദിക്കുന്നു. യാജ്ഞാലി രാജാവിന്റെ തിരസ്കാരത്താൽ ക്ഷയിച്ചിട്ടു് തന്റെ സാക്ഷാൽരൂപം അവലംബിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനെ എതിർക്കുന്നു. രാജാവ് അവളുടെ നാസാകുലങ്ങളെ ക്ഷമാനാചെയ്യുന്നു. അതിനിടയ്ക്കു് താപസന്മാർ വന്നു് തങ്ങൾക്ക് ആശങ്കാർഹിതനിന്നു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന സമയങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നു. അവരെ നിഗ്രഹിച്ചു് ആശ്ചര്യത്തോടെ നമിക്കാമെന്ന് ഭക്തന്മാർ ഏല്പുന്നു. ഇങ്ങനെ ആശ്ചര്യത്തിൽ താമസിക്കാൻ ഒരു അവസ്ഥ വരിച്ചതിനെ കാത്തു് അദ്ദേഹം സമ്മതനാകുന്നു. എന്നാൽ തത്സമയം മാതൃസന്ദേശം കൊണ്ടു് കുമാരൻ ഏകനാഥൻ നഗരത്തിൽനിന്നു വന്നു ചേരുന്നു. രാജാവ് തന്റെ പ്രതിനിധിയായി മാധവനെ നഗരത്തിലേക്കു അയക്കുന്നു.

മാധവനിയന്നു കാത്തു് ദുരിതനായ വശ്യഭംഗൻ യുദ്ധത്തിനായി വരുന്നു. രാജാവ് അവളെ നിഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം മൂന്നാംദിവസത്തെ കഥയും അവസാനിക്കുന്നു.

ഒരുദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ ഭക്തന്മാർ വിശ്രമാർത്ഥം ഒരു വിജനത്തിൽ ഇരുന്ന് യോദ്ധാഭംഗനായമാണായ ശക്തനായൊരാളെ കാത്തു് മനപരവശനായിത്തീരുന്നു. തത്സമയം ശക്തനായോ? മാലിനിയുടെ തീർത്തു് ‘ലോലാപാദസംഗതി ശിരോപാന്ത’മായ ലതാഗ്രഹത്തിൽ ഇരുന്ന് ‘നാളികാശ്വതാപ’ത്തെ ‘ആതപജ്ജ്വലാപ്ത’ സമീപത്തിൽനിന്നു മറച്ചു വെച്ചുകൊണ്ടു കേഴുന്നു. അവളുടെ അവസ്ഥയെ കവി ഒരു ഭംഗ്യകത്താൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

നല്ലാരികൾക്കുവേണ്ടി കല്പനാശീലവതി
ചൊല്ലാൻ മാമനീപ്രനറിയാതെ—വരവേസരം—
പരിലസതനാകം—ഉരുക്കുലേളികൾ
വരവേസരി സുരനാകനാകം—മാമനീപ്രനറിയാതെ
കാണുന്ന സാ രാമനി മോഹം കലൻ ഏരി—മോഹം
നല്ലൻ മോഹനാ—നല്ലൻ വരവേസരം—മോഹനാ
സരം—മോഹനാ—മോഹനാ—മോഹനാ—
മോഹനാ—മോഹനാ—മോഹനാ—

അതുകൊണ്ട് അത് കേരളീയനായെങ്കിലും അതുകൊണ്ട്
 അതിൽ അതിർപ്പില്ല—മറ്റൊരു മേഖലത്തും—മേഖല
 എഴുതാത്ത—വിജയത്തിൽ വാങ്ങിയ വിജയത്തിൽ
 മേഖലയുടെ വിജയത്തിൽ അതിർപ്പില്ല.
 സംസ്ഥാനത്തിനുള്ള സംഭാവനകൾക്കായി
 സംസ്ഥാനം നൽകി സമീപിക്കും—മേഖല
 മേഖലയെ—കേരളത്തിന്റെ—സംസ്ഥാനത്തെ
 മേഖലയെ അതിർപ്പില്ലാത്ത മേഖലയെ വിജയത്തിൽ വിജയത്തിൽ വിജയം.

അങ്ങനെ ഇതിൽ സാധിക്കും അവിടെ ഉപയോഗിക്കുന്നതും
 മറ്റൊരു കാര്യം, അവിടെ കാലപരിധിയിൽ അതിർപ്പില്ലാത്തതും
 തന്റെ സാധനം സാധനം കേട്ടാൽ, കേട്ടാൽ മേഖലയെ സമീപി
 ഗതികൾ മനസ്സിലാക്കാനും രാജാവു വിചാരിക്കുന്നു. തോടി
 മേഖലയെ നിർബന്ധത്താൽ അവിടെ,

‘മാനന്തപ്രസാദം മനസ്സിലാക്കുന്നു
 മനസ്സിലാക്കി വെള്ളം നാളത്തോളം
 പരിതാപം സഹിക്കാതെ തോഴിമാരെ ഫലം
 കാര്യമാണ് മമ ജീവൻപോലും.’

എന്ന സമ്മതിച്ചു പറയുന്നതുകേട്ട് അദ്ദേഹം സന്തോഷനാ
 കുന്നു. തോഴിമാരെക്കൂടി,

‘ഇന്ദ്രകുലോത്തമനാകം ഗൃഹത്തിൽ
 നിന്നുകൊണ്ടു കാലിത്തുടർന്നു തന്നെ.
 നന്ദി കലർന്നു തെങ്ങിനീക്കു സാധിപ്പിക്കാം.
 വിനയം തെങ്ങിനീക്കു സഹി സുദേഷി’

എന്ന നാലുകൾ സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നു. രാജാവ്,

‘പരിതാപമെന്താവാം പാപവിശിഷ്ടൻതന്നെ
 പരിതാപമെന്താവാം കൈവെട്ടി;
 തന്നെക്കൊണ്ടു മേഖലയെ തെങ്ങിനീക്കു
 പരിതാപം മെന്താവാം സഹിക്കുന്നതെന്ന്’

എന്ന വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെടാൻ ഭാവികൾ,
 മായാവിനായ അസുരൻ വന്ന് ആക്രമിക്കുന്നു. അയാൾ മായാ
 പ്രയോഗത്താൽ രാജാവിനെ മയക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ട് ശക്
 തുള്ളതോടും സാധിക്കാതെയും മറയ്ക്കുന്നു, രാജാവ് വ്യസനിച്ചു

കൊണ്ടിരിക്കാവ, അശ്വരീരിവാക്യം കേട്ട് ഇതു രാക്ഷസമായതാണെന്നു ഗ്രഹിക്കുന്നു. അന്നത്തന്നെ അദ്ദേഹം മായാവിനെ നിഗ്രഹിച്ചിട്ട് 'നിജമനോരഥപ്രഭുസീതികാലസദിധം' പ്രാപിക്കുന്നു. ഇതാണ് നാലാംദിവസത്തെ കഥ.

ശേഷമുള്ള സഖിമാരുടെ നിദ്ദേശം അനുസരിച്ച് കാമലേഖം ഏഴതി വാതിച്ചു കേൾപ്പിക്കുവാ, രാജാവ് പ്രവേശിച്ചു.

പ്രണയിനി കേൾ മാനേകവാണി
തന്ന രാത്രി പാശാതം താലകരണിതം.
മനസിജൻ താമിക്കുന്നു നിന്നെ;
അനുകമ്പാദവഹീനം കഷ്ടമിനൻ
അനുരോധം ലഭിക്കുന്നിതെന്നെ.
പരവശനാകുമെന്തെങ്കിലും ജീവനിൽ
കരുണയുണ്ടാകണം ബാലേ!

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. സഖീജനം ഈ വാക്കു കേട്ട്,
'ഇന്നു കാമിതമല്ലോ സഫലം റിധിയാലെ
നന്ദിപൂർണ്ണജനാലുചിഹ്നഗുപ്തമെല്ലെ!
നിഷ്കൾക്കിന്നുരാശമമാമഹാപാലെ—തന്നെ
നിരിവഴും പുരിപുണ്യഫലമെന്നു മന്ത്രേ'

എന്നു പറഞ്ഞ് രാജാവിനേയും ശേക്കുളത്തേയും അനുമാളിക്കുന്നതിനോടുകൂടി,

അവനിപാലന്മാർ ഭയിതമാർ നല്ലോ—
പലവമാർ മതിചേർന്നു പലയുണ്ടാമല്ലോ.
ഇവരല്ലെങ്കിൽ തെക്കുൾക്കുളവാക്കീടാതെ
അവനുമെഴുന്നിടുന്നതിനെയും ഗുപതേ.

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കയും, ദുഷ്ടജന്മൻ അതിനു മറുപടിയായി,
'അജ്ഞിമാരെനിക്കു പലയുണ്ടെന്നാകിലും
ഇരുവർ ഭയിതമാർ ധരണിയുചിവളും;
വരഗുണയധിയാചിവളുടെ സുതനെ ഞാൻ
പുരുഷലഗ്നീയുടെ മരണനാഷണേൻ'

എന്നു വാശാനം നല്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇവിടെയും കവി ഒരു അസൂയനെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു. കഥകളിയുടെ ചടങ്ങുകൾ പാലിക്കാൻ അദ്ദേഹം എന്തു മാത്രം വിഷമിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

‘എന്തെ ശാസനം മാനിച്ച് നിർദ്വയം
ചെന്ന മധുരനൈമിസ്സൻ കൊണ്ടേൻ
പിന്നെയുമിഴയുന്നതോടോരോ
മണ്ഡം ചെയ്യുന്നുപോൽ.
ബന്ധുവധം കേട്ടു വളരും ജ്ഞാദികൾ,
സന്ധുക്കുടിതാമരപ്പൊരി കൊരോ
സന്ധിയും ചെയ്തൊരു പോരി പോൽ.
ആയവർ എന്തു വരാഞ്ഞതിപ്പോൾ?’

എന്നിങ്ങനെ ആ അസൂയൻ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ‘എന്തുകൊണ്ടെന്നാ’യായി ധൂമ്രകേശി കണ്ണനുകൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു. അവളിൽനിന്ന് വളരും ജ്ഞാദികൾ ഹനിക്കപ്പെട്ടു എന്ന വർത്തമാനമറിഞ്ഞ് അസൂയരോടാവ് കോപാജ്ഞിതാഭ്യനായി പരഞ്ഞിട്ട് ദുഷ്ടജനനെ നിന്ദിക്കുവാനായി പുറപ്പെടുന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്ക് അനസൂയാപിയാംവടമാർ ഒരു ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞ് ശകുന്തളയുടെയും ദുഷ്ടജനന്റെയും അടുക്കൽ നിന്നു പൊയ്ക്കളരുന്നു. നായകൻ നായികയെ അനന്തവക്യാൽ ഉൾ രഞ്ജിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ മാതാവ് വരുന്നതു കണ്ടിട്ട്, രാജാവ്,

‘മാതാവിതാ വന്നിടുന്നു സാധുശീലേ നിന്നെക്കൊണ്ടാൻ’
എന്നു പറയുകയും, അതു കേട്ട് അവൾ,

‘മേലിനീന്ദ്ര വൊൻ ഗ്രന്ഥം
വേസികാനനേ വാഴ്’

എന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കണ്ഠപാപത്തിന്റെ,

ആലോലമിഴി തവ തന്മസന്താപവ-

മലസതയും ബത കിമുചി കുറഞ്ഞിതോ?

എന്നു ചോദ്യത്തിന്,

‘മമ സഖിമാരുടെ പരിചരണത്താൽ

കീഴ്പി കറഞ്ഞിതു താപമിദാനീം’ ഏന്ത് അവൾ മറുപടി പറയുന്നു. ആ വാക്കു കേട്ട് സത്തുഷ്ടനായ ആ തപസ്വിനി ശകുന്തളയെക്കൂടി ആശ്രമത്തിലേക്കു വിളിക്കുന്നു.

‘അവനിതലചന്ദ്രനിവനന്ദസരിപ്പോതുവോൾ

അവരത കലാർ ഞാനതിവിമുഖിയായിഹ.

ഇനിയെന്തിനീവണ്ണമന്താപമിയലുന്നു?

മനമേ നിനക്കു സുഖമിനി വരുവതെങ്ങിനെ?’

ഏനിക്കുനെ ദുഃഖിതയായ് ഒറിച്ചിട്ട് ലീലാനികുഞ്ജത്തോടൊന്നു വ്യാജേന ദാഷ്ട്യത്തോടൊന്നു പറയുന്നു:—

‘സന്താപമാരിതാം സുദൃഢനികുഞ്ജമേ

ഹരത യോക്താം ഞാനാവാദിക്കുന്നമേ.

വിരവൊടു രമിച്ചതിന്നു വരുവനിനിയും ഞാൻ

രാജാവ് ലതാഗൃഹത്തിനുമ്മിൽ വന്ന്,

‘കളമൊഴിയുടെ ലളിതമാനനം

ലളിതകന്തളം വഴിയൊന്നതം

ഉന്നയിപ്പിച്ചുണ്ടിതകൊത്തുകൾ

ഒന്നു ചുംബിച്ചാൻ കഴിവന്നീലഹോ’

ഏനിക്കുനെ കേണകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ,

‘ഹാ ഹാ ദയാനിയേ നരപത്നേ!

ശേഷാദിഭീഷണാ യാധവേണ ചെല്ലയാ’

ഏന്നുള്ള തപോധനവിലാപം കേൾക്കുന്നു. രാജാവു ചെന്ന് അസ്മരനേയും പടയേയും തോൽപ്പിച്ചുപോക്കിക്കുന്നു. മുനികൾ,

‘കല്യാണം വേതു തേ

കാരുണ്യജലധേ

കല്ലോലാവലിപോലെ

കലിതാപമധസം’

ഏന്ത് ദാഷ്ട്യത്തെ പ്രശ്നിക്കയും ആശീർവിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അന്നിനോളമിതി അഞ്ചാംദിവസത്തെ കഥയും അവസാനിക്കുന്നു.

ആറാംദിവസത്തെ കഥ സംഭോഗം ഗോരംകൊണ്ടാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. നായികാനായകന്മാരുടെ രണ്ടു പട്ടങ്ങളും ഭണ്ഡകവും മനോഹരമായിരിക്കുന്നു.

മന്ദാകുന്ദമൃതമനാ ക്ഷരാതതിമന്വിതഃ
 ഘണ്ടാം തഹിതശിഖാം—മനോസമോദ്ധാ-
 മധുരതരശിഖാം—ഓരോരസമോദ്ധേയ മനോധര
 കിഷകതവനന സരജനൻപുണനരകൃപം—അന്യന-
 മഗമിതമരാനിദ്യ ഗുഹതരമന്യോന്യമിഹ ശക്തി
 ചേന്ദ്രം—സുഖമോദ പുണൻ—മൃഗമൃഗ നകൻ
 മന്ദമിതി കേവരമോദ ഖിന്നതകര നഖ്യിതമന്ദ
 മന്ദഗുണമേകമേഴ്ത്തിണമിതി.....
 ചരിതകാരുണ്യമോദ ഹരി സുരതാത്സവ വിവിധ
 സരസംപ്രദേശമേഴ്ത്തിയ—നരതന മതിന—
 പുനരവമിയന്ത—സുരകാരുണ്യമേഴ്ത്തിയ—
 ക്ഷണപാദ നടനപരിമിതിമേഴ്ത്തിതകിരമൃഗം.
 ഗുണമേഴ്ത്തിയകാരുണ്യം വിചിത്രമകാരുണ്യം കേവര
 പിഴിഞ്ഞും പുറംകൈപ്പിഞ്ഞും—പുറമേ പൊഴിഞ്ഞും—
 വാരോദിവാതന വിനോദന സമൃദ്ധമോദ—വിനോദന-
 പൊരുതം—കുറുപ്പിപ്പുറ മേരുമോഴിപ്പുറമി
 മന്ദനീപാദപാദമേരുമോദ—നഖ്യിതയ പ്രമേ—വിനോ
 ദനമേരുമോദ—നഖ്യിതമിതിനമോദനം—
 മന്ദാ കന്ദശരസരസതയ്യിത്തും.
 അന്ധവചമോദിത മൃഗമേരുമോദനവതി
 മന്ദഗുഹതവമോദ ഗുഹം—വികന്ദമിതി ചേന്ദ്രം—
 വികന്ദവേദന കേന്ദ്രം—മനസി മേരുമേകി മിഖിതി-
 നമ മേരുമേരുമിതി മന്ദിതനയ ഗർഭമേരുമിതി.

അദ്ധ്യായനമ്പർ വന്ന് പൂർണ്ണമെന്ന പ്രശംസിക്കുകയും അനാഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരുടെ അനാഗ്രഹത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം പ്രണയാകലാതരനായി കണപകാനായുടെ അടുത്തു ചെന്ന് സുഖമായി താമസിക്കുന്ന കാലപ്പൂറ് ഒരു സാധാ എന്നത്തിൽ ഭണ്ഡകാരണ്യവസിയായ ഒരു നക്കരഞ്ചേരൻ ഘർഷണത്തോട് അന്യയ ഭവിക്കുന്നു. ശങ്കരന്റെ ഏഷിനെ എങ്കിലും അറിയുമെങ്കിലെന്നതാണ് അവൻ നിശ്ചയിച്ചുവെക്കുന്നത്. പക്ഷെ ശങ്കരൻ ചിലപ്പോൾ വിഷമിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ വീര ചൊല്ല എന്ന രക്ഷയോടെ വന്ന് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:—

‘ഇഷ്ടിരക്ഷ നിർവഹിച്ചു ശുശ്രൂതയോടവനിന്നു
പുഷ്പമോദം തൽപരിയിൽ പോവതിന്നു തുനിഞ്ഞു.
മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ തടുത്തു ഞാൻ പോക്കുവാൻ തൽപ്രേലം-

[ഭോപം

ശ്യാഖ്യവീരനാകരുതൻ ശാസനം നീ അതഭൂതം’

മാക്കുസംഗ്രാഹൻ അതിന്നു. അന്നുവാങ്ങു നൽകാനു.

ഇതിനിടയ്ക്കു് ഭുഷ്ണന്തൻ സ്വപ്നയിലേക്കു പോവാൻ
നാശികയോട് അന്നുവാങ്ങു മോഷ്ടിക്കുന്നു.

‘ഹേമാംഗുലീയചിത്തിലേക്കെകകുടനാദിനം

നാമാക്ഷരം ഗണയമേ സീമാദീനേ സുതേ

സാകം മയാ ദൃഢം കാലം തരിപ്പതിന്നു

കൈവയം വല്ലഭേ! എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അദ്ദേഹം നഗര

ത്തിലേക്കു തിരിയുന്നു. അനന്തരം നായിക,

‘ഭീനയാകുമെന്നതു മാനസവും കവന്നുട്ടോ

പ്രാണനാഥൻ പോയാനല്ലോ ഹാ ദൈവമേ!

കോമളാഗ്നാനന്ദന്റെ പ്രേമമോലമപാശവും

കാലകേളികൗശലവും കാലമെന്നു ഞാൻ?

ഏനോടാളീസന്നിധിയിലൊന്നു ചൊല്ലുവാൻ

വസു മന്ദം കണ്ണുമൂലം പാലമിളയ്ക്കിത്തോന്നുന്നു.

സംഗമംഗലമൊന്നു തമ്പടിയിൽ ശരിപ്പിച്ചു

നന്ദിപ്പിച്ചതെങ്ങനെ മാനിടുന്നു?’

ഇങ്ങനേ ദാദാന്നു വിചാരിച്ചു വിചാരിച്ചു ചൊല്ലുലോക
തെപ്പറിയുമു സൂരണ പോലും ഇല്ലാതെ ഇരിക്കവേ, മറ്റാ
സാധു വന്നുചേരുന്നു. അതൊന്നും അവരും അറിയുന്നില്ല.

‘എന്നെ നീ മാനിയാതെ ഇന്നേവം വസിക്കുവാൻ

നിന്നെന്തിവൻ മറന്നീടും എന്തു ചൊന്നാലും’

എന്നു ശപിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം തിരിച്ചു പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നതു
കൊണ്ട് സഖികൾ വന്ന് അനന്തരവിനയാദികളാൽ ശാപമോ
ക്ഷത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം സന്മാദിക്കുന്നു

‘മിണ്ടാതെയിരുന്നവൾ കൊണ്ടുമാത്രമിതാ
കണ്ടാലവനോർത്തിടും’

എന്ന മന്ത്രിവാക്യം കേട്ടപ്പോൾ അന്തർ സൂക്ഷ്മമാകുന്നു.

മുഷ്ഠിമുഖം ഹൃദയം പൂർണ്ണമായിട്ടുള്ള പാപംവെട്ടിച്ച്
വീരപാപം എതിരിടുന്നു. അപനെയും പ്രകൃതം വെട്ടിച്ച്
രാജാവ് സ്തിരജനങ്ങളാൽ സാധനംതന്നായി മേലവയ്ക്കു
പോയപ്പോൾ നിശ്ചിതമായവയ്ക്കുതന്നെ ‘എഴുത്തുപെരുത്ത
മാവുത’വും ആയ പരിധിയിൽ വെണ്മ ഗുണമിനെ വെട്ടിക്കുറുത്തു.
ഗുണമിന്റെ അനന്തരപര്യം അദ്ദേഹം സുഖമായി വാഴുന്നു.
ഇങ്ങനെയാണു് ആനന്ദമിടവെന്തെന്നു കഥ.

തീർച്ചയായും മറ്റു ഭാഗങ്ങളും കവി എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു.
ആകപ്പാടെ വായിച്ചു രസിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന ഒരു കൃതിയാ
ണിതെന്ന് സാമൂഹ്യന്മാർ സമ്മതിക്കും. ആദ്യത്തിന് തീരെ
കൊള്ളുകയില്ലെന്നുള്ളതും സർവ്വസംവിധിതമാണു്. യന്ത്രവൈ
ദ്യന്മാർ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കുതന്നെയും രാജാക്കന്മാർ പ്രയാ
ഗിച്ചു പഠിപ്പിക്കാൻ വിഷയമായിരിക്കേണ്ട കഥകളിയുടെ
കാലം പ്രാത്യകിച്ചു പാഠനാണെന്നു മിട്ടു.

പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം.

മഹാകവി കഞ്ചൻനമ്പ്യാരും ചില ആട്ടകഥകൾ രചി
ച്ചിട്ടുള്ളതായി ഓഷാധരിതുകുന്ദാവ് പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.
ശംഖവേലം, ബാണയുദ്ധം, കൈലാസരാത്രം, ഗോവർദ്ധന-
യാഗം, രാസകീഡ, അർദ്ധിണീസ്വയംവരം, സ്വമതകം, കംസ
വധം ഈ ആട്ടകഥകൾ ആ മഹാകവിയുടേതാണെന്നത്രെ
അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. ഇപ്പോൾ അച്ചടിപ്പിച്ചുള്ള
കംസവധം കിളിമാനൂർ രവിവർമ്മകോമിത്തമ്പുരാന്റെയും,
അർദ്ധിണീസ്വയംവരം അശ്വതിതിയനാൾ തമ്പുരാന്റെയും,
ബാണയുദ്ധം ചാലകവി രാമശാസ്ത്രികളുടേയും ആണെന്ന്
മി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളതന്നെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക്
അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിന് അടിസ്ഥാനമെന്തെന്ന്
അറിയുന്നില്ല. മലർഗവേഷണം ചെയ്യുന്നതിനായി ചാവു്
അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത് അദ്ദേഹം തന്നെ പറയുന്നതിന്
സാമസംബന്ധമായിരിക്കും.

‘ആട്ടണലാടിനടക്കുന്നിതു ചില-
 കൂട്ടം ജനം ധനം മോഹിക്കുകാരണം
 വാഴുകയും ചില മറ്റുകാരനും
 കൂട്ടുകാരും കടിക്കാരും പ്രധാനിയും
 കൊട്ടിയപ്പടയുമാർ ജനങ്ങളും
 കട്ടിപ്പാറാൽ മാനം നിറക്കുകയും
 രട്ട നല്ല കഴവിക്കാരും തെന്തും
 കട്ടിനിയ്യും ചില വില്ലും വഴികളും
 പെട്ടെന്ന് ചാക്കയും വഴിപ്പുരയും
 ചിലപ്പോൾ പാലാഴിയിൽ പുറത്തു
 ചുറ്റും നാലു-മറ്റൊരാളായിട്ടും
 മല്ലും ധനമുള്ളവരും ചുറ്റും വടക്കും
 നെടുമിടൽ മകനാണെന്നതും
 കേട്ടിറങ്ങാൻ പറ്റിപ്പുരയും പൂരം
 നാലും പാഞ്ഞെത്തിക്കുട്ടികൾ
 കൂട്ടുപുരയിൽ ധനംവെട്ടുമാകുമോ.
 കെട്ടി വെണ്ണ കെട്ടൽ ചിലതും
 കൊട്ടിക്കെട്ടുകൾക്കുമൊന്നും വരും.
 അപ്പിമാത്രം കൊടുത്തുയർന്നും ചിലർ
 കയ്യിട്ടു കേളി കൊട്ടിച്ചുവെന്നും വരും.
 നാട്ടുങ്ങളിൽ കൂടുന്നാളും ശുഭം നാമം
 നാളും തുടങ്ങിയാൽ കോട്ടം നന്മ ഉറവം’

എന്നിങ്ങനെ രാമനാട്ടത്തെ കുറിക്കുമായി ആക്ഷേപിച്ചിട്ടുള്ള കവി കഥകളി ഏഴുതാൾ മുതിർന്നുകാണുമോ എന്ന് ന്യായമായി സംശയിക്കാനും വഴിയുണ്ട്. അദ്ദേഹം കൂപ്പുനാട്ടത്തിന്റെ രീതിയിൽ ‘രാമഗീതി’ എന്നൊന്നു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാരതഗീതി എന്നൊന്നു മലയാളത്തിലും രചിച്ചു കാണുന്നതിൽ നിന്ന് കൂപ്പുനാട്ടത്തോടുള്ള പക്ഷപാതം നല്ലപോലെ തെളിയുന്നതാണു്. വല്ല പ്രളഭനങ്ങളുടേയും നിർബന്ധമനുസരിച്ച് കഥകളി രചിച്ചുവെന്നു വന്നുകൊള്ളുമല്ല.

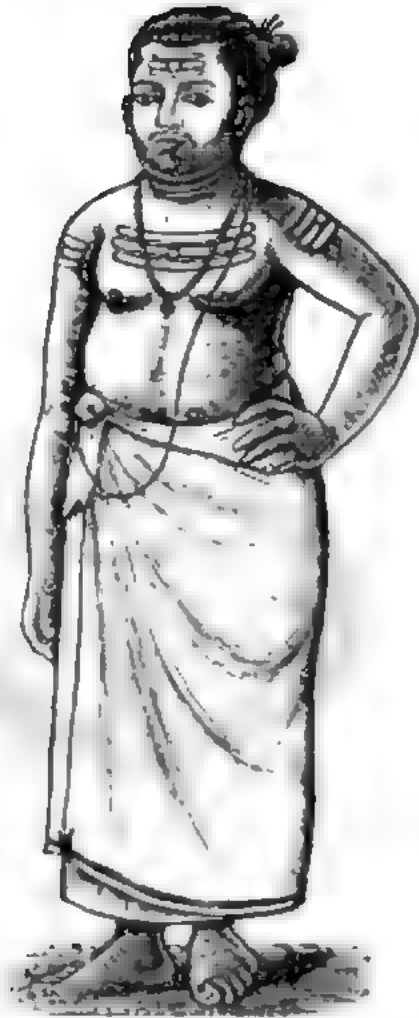
ശംബരവധവും ശാകുന്തളവും കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേതാണ്. ഭാഷാഭിരുചിയിനിപ്രസ്സുകാരും അവരെത്തുടർന്ന് ശ്രീമാമവിലാസം പ്രസ്സുകാരും പാവത്തു കാണുന്നത് പ്രമാണം തന്നെ. അതേ ശാസത്തിൽത്തന്നെ പാലാഴിമന്ദനത്തിന്റെ കർത്താവെന്നു നിശ്ചയിച്ചെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നതാണ് അതുതന്നെ. ശംബരവധം നമ്പ്യാരുടേതാണെങ്കിൽ പാലാഴിമന്ദനവും

[illegible]

സംസ്കാരവും പൊരിനാഗതനാലായാൽ
സ്വാമിമാരവൽ പൊരിൽ നിത്യം ദോഷം
സ്വാമിമാരവതനി ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ടിരിക്കും
സ്വാമിമാ സുൽത്താനം സമീപിപ്പിക്കുക.

6907300-130.

[illegible]

കൊച്ചി
വീരകേശവർമ്മ തമ്പുരാൻ
തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്

അവിടുത്തെ ചില അപരമപുരുഷന്മാരെ കാണുന്ന
മെന്തും പാരയെപ്പിയിരിക്കുന്നു.

കൊച്ചി വീരകേരളവർത്തമ്പുരാൻ.

നൂറ് പ്രമാണപുര-ാതീയതി വെള്ളാരപ്പള്ളിയ്ക്കു
വലിയതമ്പുരാൻ തീപ്പെ-കയും, അവിടുത്തെ സഹോദരനായ
വീരകേരളവർത്തമ്പുരാൻ സിംഹാസനസ്ഥനാവുകയും
ചെയ്തു. അവിടുത്തെ കാലത്താണ് കൊച്ചിയിലെ ഭരണ
നന്ദ്രം പരിഷ്കൃതമായതീർന്നത്. നാടുവാഴികളുടേയും നൂറു
പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും അധികാരങ്ങൾ നിർമ്മൽ ചെയ്തും രാജ്യ
ത്തെ കോവിലകത്തും പാതിവകുപ്പായി വിഭജിച്ച്, അഭാണി
ക്കന്മാരും കാര്യാന്വേഷണത്തിന് കാഴ്ചക്കാരെ നിയമിക്കുക,
സിവിൽവ്യവഹാരങ്ങൾ കേട്ടു തീർച്ച ചെയ്യുന്നതിന് തൃപ്പൂണി
ത്തുറയും തൃപ്പിയാലത്തും അതോ കോടതിയും എറണാകുളത്തും
അപ്പീലധികാരത്തോടുകൂടിയ ഒരു ഫജർകോടതിയും സ്ഥാ
പിക്കുക, ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിയുന്നവയ്ക്ക് പെൻഷൻ
എടുപ്പുവരുക്ക, മനവിപാകരങ്ങളായ വാക്കുകൾ നിർമ്മുക,
നിർമ്മുകൾ, പാലങ്ങൾ മുതലായവ നിർമ്മിയ്ക്ക, ഇത്യാദി
പരിഷ്കാരങ്ങൾ അദ്ദേഹം നടപ്പിൽ വരുത്തി. ഈ വർഷ
ത്തിൽ റസിഡൻസായ കണ്ണൂർ മൺഭാവിയെൻ ഉപദേശവും
ഉണ്ടായിരുന്നു.

നൂറ്റാണ്ടിൽ സിവിൽക്കോടതികൾ വിഭാഗ പരിഷ്കരിക്കു
പ്പെട്ടു. മന്യവാരാധിയെന്ന ചെറിയ കോടതികൾ ജില്ലാക്കോടതി
കളായും ഫജർകോടതി അപ്പീൽകോടതിയായും രൂപാന്തര
പ്പെട്ടു. കാർഷികാർ എന്ന പേർ നിർമ്മപ്പെട്ടിട്ട്, തൽസ്ഥാ
നത്തു് തഹശീൽദാർ ഉദ്യോഗം എടുപ്പുവരുത്തി. ഓരോന്നായ
നഞ്ചുപ്പള്ളിന്റെ ഉത്സാഹത്താൽ റവ. ജേ. സാസൻ എന്ന
പാതിരി മട്ടാഞ്ചേരിയിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് പള്ളിക്കൂടവും ഇംഗ്ലീ
ഷ് വൈദ്യശാലയും സ്ഥാപിച്ചു. ഗോവപുരിപ്രയോഗം നട
പ്പിൽ വരുത്തി. അധികാരമോ- അവരുടെ ഉടമസ്ഥന്മാർ
നിട്ടയും പെരുമാറുന്നതിനാൽ അവരെ സക്കാർവഴിക്കല്ലാ
നെ ശിക്ഷിക്കുന്നത് മറ്റൊരുതരം വിളംബരം പ്രസിദ്ധ

പ്പെടുത്താൻ. പാർവ്വത-ൽ പുതിയ കണ്ടെഴുത്തു് ആരംഭിച്ചു. തിരുവിതാംകൂറുമായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ചരതിപ്പിത്തക്കം പാശ്ചാത്യരായിരുന്നു.

മഹാമുഖം കർക്കശം ൨൨-ാം-ഉപ്പുണിത്തു വെച്ച് അവിടുത്തെ തീപ്പെട്ടം.

ഈ തമ്പുരാൻ മഹാവിദ്വാനും കവിജ്ഞാപിയെന്നതിന്നു പുറമേ പണ്ഡിതന്മാരും കവികൾക്കും ഒരു കല്പനയുണ്ടായിരുന്നു. അവിടുത്തെ കഥകളി കാണുന്നതിൽ വലിയ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, പ്രതിദിനം ഭാരതം കഥ വിരമിച്ചു് അങ്ങേയറ്റം നടന്നിരുന്നവെന്നാണു് ഔദ്യോഗികം. സ്മരിപ്പലും കഥകൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി പറയാറുണ്ടു്. ഇതിൽ എത്രത്തോളം പരമാർത്ഥമുണ്ടെന്ന് അറിയുന്നില്ല. അവിടുത്തെ പ്രത്യേക ഒരു കഥകളിപ്പോലും ഉണ്ടായിരുന്നതിന്നു പുറമേ കല്പിതമാണെന്നു് ശിഷ്യപരമ്പരയിൽ പെട്ട പ്രസിദ്ധ നടന്മാരെ കടത്തുവാൻ നിന്നും വരുത്തിക്കളിപ്പിക്കയും അവർ പാടിപ്പോയിക്കഴിയാൻ നല്ലയും ചെയ്തുവന്നു.

കൊട്ടാരം ഈടുവെച്ചിൽ അവിടുത്തെ കൃതികളായ അഞ്ചുപത്തും കഥകൾ ഉണ്ടെന്നു പറയുന്നു. എന്നാൽ കൊട്ടാടി ഭാഷാപരിഷ്കരണക്കമ്മറ്റിക്കാർ ഈ കൃതികളുടെ പ്രസാധനവിഷയത്തിൽ അലസത കാണിക്കുന്നതു് പരിതാപകരമായിരിക്കുന്നു. ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം സ്വതന്ത്രംഗം, പലം തുടങ്ങിയ ഒട്ടുവളരെ കഥകൾ അടങ്ങിയ ഒരു താഴ്വാരാലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തു് 'കൊട്ടാരം മഹാമുഖം കർക്കശം ൨൨-ാം-ഉപ്പുവെച്ചു ത്തിൽ നവമിയും തിരുളാഴ്ചയും കാത്തിക്കനക്കുറവും കൂടിയ ദിവസം ഉപ്പുതിരിഞ്ഞു് നാലു് അടയാകുമ്പോൾ ഈ മഹാമാരാലു് ഉപ്പുണിത്തു വെച്ച് തീപ്പെട്ടംപോകുകയും അദ്ദേഹം മഹാജ്ഞാനിയാകുകയും സ്വർഗ്ഗത്തെ പ്രാപിച്ചു എന്നു നിശ്ചയം.' എന്ന് ഒരു കുറിപ്പുള്ളതായി കട്ടമശ്ശേരി നാരായണപ്പിഷാരടി എം. ഏ. അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. തമ്പുരാന്റെ കൃതികളായി അദ്ദേഹം കൊട്ടാണിട്ടുള്ള കഥകളുടെ ഒരു പട്ടിക ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

1. മിശ്രമണിസംഗ്രഹം.	13. നാലാമി.
2. ചുവചരിതം.	14. സിന്ധുവചനം.
3. ശങ്കരമഹാശയം.	15. സുരീയാചരിതം.
4. സന്താനമഹാശയം.	16. സന്താനമഹാശയം.
5. ശങ്കരമഹാശയം.	17. സിന്ധുവചനം.
6. ശങ്കരമഹാശയം.	18. സിന്ധുവചനം.
7. സിന്ധുവചനം.	19. സിന്ധുവചനം.
8. സിന്ധുവചനം.	20. സിന്ധുവചനം.
9. സിന്ധുവചനം.	21. സിന്ധുവചനം.
10. സിന്ധുവചനം.	22. സിന്ധുവചനം.
11. സിന്ധുവചനം.	23. സിന്ധുവചനം.
12. സിന്ധുവചനം.	24. സിന്ധുവചനം.
13. സിന്ധുവചനം.	25. സിന്ധുവചനം.
14. സിന്ധുവചനം.	26. സിന്ധുവചനം.
15. സിന്ധുവചനം.	27. സിന്ധുവചനം.
16. സിന്ധുവചനം.	28. സിന്ധുവചനം.
17. സിന്ധുവചനം.	29. സിന്ധുവചനം.
18. സിന്ധുവചനം.	30. സിന്ധുവചനം.
19. സിന്ധുവചനം.	31. സിന്ധുവചനം.
20. സിന്ധുവചനം.	32. സിന്ധുവചനം.
21. സിന്ധുവചനം.	33. സിന്ധുവചനം.
22. സിന്ധുവചനം.	34. സിന്ധുവചനം.
23. സിന്ധുവചനം.	35. സിന്ധുവചനം.
24. സിന്ധുവചനം.	36. സിന്ധുവചനം.
25. സിന്ധുവചനം.	37. സിന്ധുവചനം.
26. സിന്ധുവചനം.	38. സിന്ധുവചനം.
27. സിന്ധുവചനം.	39. സിന്ധുവചനം.
28. സിന്ധുവചനം.	40. സിന്ധുവചനം.
29. സിന്ധുവചനം.	41. സിന്ധുവചനം.
30. സിന്ധുവചനം.	42. സിന്ധുവചനം.
31. സിന്ധുവചനം.	43. സിന്ധുവചനം.
32. സിന്ധുവചനം.	44. സിന്ധുവചനം.
33. സിന്ധുവചനം.	45. സിന്ധുവചനം.
34. സിന്ധുവചനം.	46. സിന്ധുവചനം.
35. സിന്ധുവചനം.	47. സിന്ധുവചനം.
36. സിന്ധുവചനം.	48. സിന്ധുവചനം.
37. സിന്ധുവചനം.	49. സിന്ധുവചനം.
38. സിന്ധുവചനം.	50. സിന്ധുവചനം.
39. സിന്ധുവചനം.	51. സിന്ധുവചനം.
40. സിന്ധുവചനം.	52. സിന്ധുവചനം.
41. സിന്ധുവചനം.	53. സിന്ധുവചനം.
42. സിന്ധുവചനം.	54. സിന്ധുവചനം.
43. സിന്ധുവചനം.	55. സിന്ധുവചനം.
44. സിന്ധുവചനം.	56. സിന്ധുവചനം.
45. സിന്ധുവചനം.	57. സിന്ധുവചനം.
46. സിന്ധുവചനം.	58. സിന്ധുവചനം.
47. സിന്ധുവചനം.	59. സിന്ധുവചനം.
48. സിന്ധുവചനം.	60. സിന്ധുവചനം.
49. സിന്ധുവചനം.	61. സിന്ധുവചനം.
50. സിന്ധുവചനം.	62. സിന്ധുവചനം.
51. സിന്ധുവചനം.	63. സിന്ധുവചനം.
52. സിന്ധുവചനം.	64. സിന്ധുവചനം.
53. സിന്ധുവചനം.	65. സിന്ധുവചനം.
54. സിന്ധുവചനം.	66. സിന്ധുവചനം.
55. സിന്ധുവചനം.	67. സിന്ധുവചനം.
56. സിന്ധുവചനം.	68. സിന്ധുവചനം.
57. സിന്ധുവചനം.	69. സിന്ധുവചനം.
58. സിന്ധുവചനം.	70. സിന്ധുവചനം.
59. സിന്ധുവചനം.	71. സിന്ധുവചനം.
60. സിന്ധുവചനം.	72. സിന്ധുവചനം.
61. സിന്ധുവചനം.	73. സിന്ധുവചനം.
62. സിന്ധുവചനം.	74. സിന്ധുവചനം.
63. സിന്ധുവചനം.	75. സിന്ധുവചനം.
64. സിന്ധുവചനം.	76. സിന്ധുവചനം.
65. സിന്ധുവചനം.	77. സിന്ധുവചനം.
66. സിന്ധുവചനം.	78. സിന്ധുവചനം.
67. സിന്ധുവചനം.	79. സിന്ധുവചനം.
68. സിന്ധുവചനം.	80. സിന്ധുവചനം.
69. സിന്ധുവചനം.	81. സിന്ധുവചനം.
70. സിന്ധുവചനം.	82. സിന്ധുവചനം.
71. സിന്ധുവചനം.	83. സിന്ധുവചനം.
72. സിന്ധുവചനം.	84. സിന്ധുവചനം.
73. സിന്ധുവചനം.	85. സിന്ധുവചനം.
74. സിന്ധുവചനം.	86. സിന്ധുവചനം.
75. സിന്ധുവചനം.	87. സിന്ധുവചനം.
76. സിന്ധുവചനം.	88. സിന്ധുവചനം.
77. സിന്ധുവചനം.	89. സിന്ധുവചനം.
78. സിന്ധുവചനം.	90. സിന്ധുവചനം.
79. സിന്ധുവചനം.	91. സിന്ധുവചനം.
80. സിന്ധുവചനം.	92. സിന്ധുവചനം.
81. സിന്ധുവചനം.	93. സിന്ധുവചനം.
82. സിന്ധുവചനം.	94. സിന്ധുവചനം.
83. സിന്ധുവചനം.	95. സിന്ധുവചനം.
84. സിന്ധുവചനം.	96. സിന്ധുവചനം.
85. സിന്ധുവചനം.	97. സിന്ധുവചനം.
86. സിന്ധുവചനം.	98. സിന്ധുവചനം.
87. സിന്ധുവചനം.	99. സിന്ധുവചനം.
88. സിന്ധുവചനം.	100. സിന്ധുവചനം.

ഒരു കവിയുടെ കവിതകൾ ഇവയിൽ സാധാരണയായി വിരമമായിരിക്കുന്നവയത്രെ. മിക്കതും സംസ്കൃതമെന്നു തോന്നുന്നു. പിന്നാലായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ശൃംഗാര എന്ന നിലയിൽ ഇവ ഉത്തമങ്ങളാണെന്നു കൂടി അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു് വിശ്വസിക്കാനാണു് പ്രയാസമായിരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ എന്തു കൈമാറ്റം അവയ്ക്കു പ്രലോഭനം സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല?

എന്തായിരുന്നാലും പാണ്ഡിതരാജനായിരുന്ന ഈ മഹാമാജാവിനു് അനേകം വിദ്യാഭ്യാസവും കവികളേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എന്തെങ്കിലും സംശയമെന്ന സംഗതിയുണ്ടാകാം.

വടക്കൻകിരാതം എന്നൊരു കഥ ഇപ്പോഴും ആദിവാസികൾക്കു് അറിയാം. അതിൽ ഒരു ഭാഗം ഓ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർക്കു് ഉദ്ധരിച്ചു കാണുന്നു.

‘ലീലാകിരാത ഹരനവനരോദ്ധ്വഭാസീം
കോലാഹരഭേന ഭരതേ സമഭേ പ്രപൃത്തേ
കാലാശങ്കയു വിജയഞ്ച സമീപ്യസി സാ
ശൈലാധിരാജതനയാ വചനം ബഭാഷേ.

പോയോ പോയോ രണമഹോ; തപം

പോയോ പോയോ.

അതു് നന്നെക്കൊല ചെയ്യരുതെന്നുടെ

നിർമ്മജനായകനാഥ മയാലാ’ (പോയോ പോയോ)
(അതു് നന്നോട്)

‘ബാല പാണ്ഡുസുത മഹാമതേ

കാലകാലനിവാൻ ശുഭം കാരാ പശ്യേ മർദ്ദിതാ

മാലവ്വിലാലനന്തേഷ പുരാതീ’ (പോയോ പോയോ)

ഈ ഗ്രന്ഥ തമ്പുരാൻറതായിരിക്കുമോ എന്തോ? ഒരു സുന്ദരീസ്വയംവരവും പ്രകാശിതമായിട്ടുണ്ട്. കവിത നന്നായിരിക്കുമെന്നു് ചെയ്യുന്നു.

കല്പർ നന്ദുരിപ്പാട്.

കല്പർമന കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്തു് തൃശ്ശിവപേരൂരിൽ സമീപം ആവണമുറ്റിയിലാണ്. കല്പർ നന്ദുരിപ്പാടന്മാർ എല്ലാം മാന്ത്രികവിദ്യയിൽ അഖിലകേരളപ്രഖ്യാതി സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ‘ബാലിവിജയം’ ആട്ടക്കഥയുടെ കർത്താവു് മാന്ത്രികനായിരുന്നതിൽ പറ്റാതെ വ്യത്യാസമില്ലായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം ൯൧൦-നും ൯൨൦-നും മദ്ധ്യേ ആയിരുന്നു എന്നു് ഭാഷാചരിത്രകർത്താവും ൯൨൦-നും ൧൦൦൦-ാമുണ്ടിടത്തും ആണെന്നു് തി. നാരായണപ്പിഷാരടിയും പറയുന്നു. ബാലിവിജയം കഥകളിയുടെ തോടത്തു് നിന്നും കവിനെപ്പറ്റി മിലത്തെല്ലാം ഗ്രഹിക്കാം.

‘പണ്ഡിതാരുദ്ധ്യമെന്നും കരോതി സന്തതം സാക്ഷാദപരന്തോപമാ
പ്രിയോ യസ്സു മനോജനാപ്തിതമമാരത്നാശ്ചരപരസ്യ ഗാഭിക

ശരീരം ഭരണകൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം. ഇന്നും സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം. ഇന്നും സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം. ഇന്നും സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം.

‘ശ്രീമദ്ഭാരതവർമ്മാശാസ്ത്രം പ്രാർത്ഥനാ

നിത്യം ദിശ്യം തുരവാ മത മംഗലാനി’

ഇതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം പഠിച്ചത് പണ്ഡിതാ ഗ്രന്ഥിയാചരിയന്ന ദേശമംഗലത്ത് ഉദ്യോഗ വാർത്തയുടെയും തദ്ദേശ്യ നായ കണ്ടിട്ടി രാജവർമ്മവർമ്മയുടെയും അടുത്തുനിന്നു ഒന്നു കാണാം. ഉദ്യോഗ വാർത്താ ഫോറത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യുന്നതസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്ന ‘വിവരണ’ത്തിന്റെ കർത്താവായിരിക്കുമോ എന്തോ?

ബാലിവിജയം കഥകളിയുടെ സാക്ഷാൽ പേര് ‘രാവണ ബന്ധനം’ എന്നാണ്. അത് കൊളീരാജാവിന്റെ പ്രേരണ നിമിത്തമാണ് നിർമ്മിച്ചതെന്ന്,

‘സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം. ഇന്നും സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം. ഇന്നും സോയം ഭരണ കൂടം/പ്രവർത്തനശാലിഗമ്യം.

‘തത്ത്വകേന്ദ്രം സോയം ഭരണ കൂടം

പിന്നെ നാ കേന്ദ്രികഗോത്രമെന്ന

വിശദിച്ചതേ രാവണബന്ധനാദിയാ

കഥാ വിനോദായ തദീയസന്നിധൗ’

എന്ന പ്രസ്താവം ഉള്ളതിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

അക്കാൻ കൊളീരാജാവിന്റെ അപൂർവ്വ ചില കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നാണ് രാവണബന്ധനം അഥവാ ബാലിവിജയം. കവിതയും അതിമനോഹരമായിട്ടുണ്ട്. കഥയെ വ്യക്തി ഇവിടെ വിവരിക്കാം.

ഇദ്ദേഹം ‘കേളിയേറമിവാണിയം നാളികാക്ഷിതന്നെ ലാളനം ചെയ്യുകൊണ്ട്’ മണിയായ രമ്മുഹർമ്മിൽ വസിക്കുന്നു.

[illegible]

എന്നിങ്ങനെ പ്രശ്നാലോചനകളാണ് ഇക്കവിതകളും പരപ്പാട്.

ഇങ്ങനെ ഇന്ത്യാർ വസിക്കുന്ന കാലത്ത് രാവണൻ, കയോ
രണെഴുതിച്ചു തിരിച്ചുവന്ന മോഹനാദനെ അഭിനയിച്ചിട്ട്
ഇങ്ങനെ ജയിച്ച വരാൻ നിശ്ചയിക്കുന്നു.

‘എന്തുകൊണ്ടെങ്കിലും ബന്ധിച്ചു ശ്രമനെ നിന്ദിതമന്ധിൾ വെച്ചു ബാഹു-
സന്തോഷത്തോടു നമസ്കരിച്ചിടുവാൻ എന്തിനു ശങ്ക വെച്ചാ?’

എന്നുള്ള പുതുവാക്യം കേട്ട് സന്തുഷ്ടനായ രാവണൻ,
 'പോക നാമിന്നിവരോടൊക്കെയെന്നിയേ താതു
 പാകശാസനൻതാൻ മേവീടും—ലോകത്തിൽ ചെന്നു

വൈകാതെ വിളിയ്ക്കു പോരിനായ്
 സമരമേന്തിന സുരപതി വരികിൽ
 സമയവുമുണ്ടാം ബന്ധിപ്പതിലും.
 ചന്ദ്രമേഘം ചോലക നീയന്തികേ നിന്നിടിൽ പോരും
 ചെന്നിടാമവനെ യുദ്ധത്തിൽ—നാശത്തിലുണ്ടു
 ചെന്നുകൾ മറന്നു നോക്കൂ

എന്നു പറഞ്ഞു അമാവാതിലിലേക്കു ചാളുടന്നു.

‘നിഷ്ഠരകീടപുരസ്കരിയ്ക്കുക
 ഗർഭജനങ്ങൾ പോരും.
 കൈലാസാലയമുലവിപ്രേട്ടന—
 ലോലസമുത്ഭവ നീലകിണ്ണാങ്കിത—
 സാലോപമകരജാലപ്രകരണ
 ലീലാണമിമോലോകയ നി’

എന്നിടേക്കു പോരിനായി അടുത്ത രാവണനോട്,

‘ശൈലപ്രകരവിശാലപതത്ര—
 സലീലനിക്രാന്തനലോലമേന്തിക—
 രാലംകൃതകലിശേന ദവദ്ഗുഹ—
 നാലജാലമിഹ വിഭലയാജ്യഹര’

എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇദ്ദേഹം എതിരിടുന്നു. ഇവിടെ മാധവ
 യുദ്ധഭക്തമാന ‘ലീലാണമിമോലോക’ ആവർത്തനം വിരഹസ
 ത്തിന്റെ ഉൽക്കണ്ഠത്തിന് സ്വാധകമായിരിക്കുന്നു എന്ന്
 സെക്കന്റാർ പറഞ്ഞതും. എന്നാൽ ഈ പദത്തിന്റെ
 ആദ്യഭാഗം എല്ലാം പരമ്പരാഗതനിബിഡമായിരിക്കുമ്പോൾ,
 കവി എന്തിന് ഇങ്ങനെ രീതി മാറ്റി എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ
 ശാസ്ത്ര അഭിപ്രായത്തിന്റെ ഉപരിതും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.
 ‘ലീലാണമിമോലോക’ എന്നു രാവണനും ‘ശൈലപ്രകര
 വിശാലപതത്ര സലീലനിക്രാന്തനലോല’മാണ് തന്റെ ‘കരാ
 ലംകൃതകലിശേന’ ഇദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നും ഇരു
 വരും ഈ യുദ്ധത്തെ കേവലം ലീലയായിട്ടേ ഗണിക്കുന്നുള്ളൂ.

വെന്ന് സൂക്ഷ്മമാണല്ലോ ആ ലീലാബലിയിലെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിന് 'ല'യുടെ ആവർത്തനം സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ആയോധനത്തിൽ ശൈഖർ പിൻവാങ്ങിയതു കണ്ട് മോഹനാദൻ ചായാബലത്താൽ ഇന്ദ്രനെ ബന്ധിച്ച് പിതാവിന് കാഴ്ചവരുത്തുന്നു. ഇന്ദ്രന്റെ ഈ അവസ്ഥ കണ്ട് ദേവന്മാർ ചെറിക്കുന്നു. കൗലാസനൻ ഈ വാർത്ത അറിഞ്ഞ് അതിവേഗത്തിൽ രാവണാസന്നിധിയിൽ ചെന്ന് ഇന്ദ്രനെ പോയിപ്പിക്കുന്നു. നിശാചരകൃതസ്വാഭാദീകസഞ്ചിത്തന്താൽ ലജ്ജാനമുദ്ധനായിരിക്കുന്ന ദേവന്മാരെ നാരദൻ വന്ന് പരിവീധിയിലുള്ള സാന്ത്വനവാക്കുകളാൽ സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നു.

സമ്മതമെപ്പോക്കും നിങ്ങളുൾ തമ്മിലുള്ള ശക്തിഭേദം.
 ഗ്രാമവരബലത്തന്നെ ജിഹ്വനവൻ ജയിച്ചതും,
 എന്തിലുമിന്നവരുടെ ധൃത്യതികൾ തീർത്ഥീഭവാൻ
 എന്തൊരൊരവർത്തിപ്പേ പ്രാദുർഭിക്കുന്നുണ്ടു കേൾക്ക.
 ശക്തനാകുന്നവർ നവീനപുരുഷന്മാർ ചാലിത്തോ-
 യാലനംഗതിയുണ്ടാക്കാം സിംഹിപ്പീടും കാഴ്ചമേറ്റുപാൾ.
 വാനരത്തോടെതിർന്നേവാൾ മാനഹാനിയവനാണു
 ആനന്ദതിരണ്ടു ശോചന ഞാനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നല്ലോ'

എന്ന നാരദഭരിതം കേട്ട് അദ്ദേഹം പ്രസന്നനാകുന്നു.

രാവണൻ മനോധാദരിയോടുകൂടി സ്വപ്നത്തിൽ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ, നാരദൻ ചെന്ന് ബാലിശോട് വൃത്താന്തമൊക്കെയും അറിയിച്ചിട്ട് നേരേ ലങ്കയിൽ എത്തുന്നു. രാവണൻ അദ്ദേഹത്തെ തരോഹിതം പുജിപ്പിക്കത്തിരിട്ട്,

'ആരാനമിനി മമ വൈരികളായി ലോകേ
 പോരിന്നു വന്നീടുവാൻ റീതിമുള്ളവരുണ്ടോ?'

എന്നു ചോദിക്കുന്നു.

'ആരുമില്ല തവ തുല്യനാരായണ
 പുരുഷനെന്ന് ധരിച്ചാലും.
 വീരൻ മഹാഭയശൂന്യൻ ദേവാനതി-
 ധീരനാദാൻ ഗംഭീരൻ മഹാമുനൻ'

ഓർത്താലതിലവേദവെതിലുമൊരു

.. വാങ്ങുവെഴിപ്പോളുണർത്തുവാൻ.

മത്തനാം ബാലിക്കു മാത്രം വേദാനൊ?

മൗഢമുള്ളതു നിസ്സാരമെത്രയും

എന്ന് നാമൻ തട്ടിവിടുന്നു. ആ വാക്കുകൾ കേട്ട് രാവണൻ ലജ്ജിക്കുന്നു.

‘മിത്രമേറെ നമുക്കൊരു ശത്രുവുണ്ടായതും

മിത്തമതിലോംഗ്വേനരം സത്രുപനാകുന്നു,

മത്തമിപ്പോഴേക്കു മസ്കം പിടിക്കും

മൽക്കരം തട്ടുവാൻ മർദ്ദനാത്മാകുമോ?’

എന്നിങ്ങനെ അട്ടഹസിപ്പുകൊണ്ട് അവൻ ബാലിയെ സ്വസിക്കാനായി ചാടിപ്പുറപ്പെടുന്നു.

എന്നാൽ പുറപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ലയാലക്ഷ്യം വെളിച്ചം,

‘നന്നായിട്ടു സൂക്ഷിക്കേണമിത്രാവമാനം കാരണ-

മിനു വേദകൾ മിലർ വന്നു ചതിച്ചിടാതെ’

എന്ന് ആജ്ഞാപിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല.

ഇതിനിടയ്ക്ക് കിഷ്കിന്ധയിൽ വന്നിരുന്ന ബാലിസൂത്രീ വാദികളെ വിളിച്ച് നാരദവചനം അറിയിച്ചിട്ട് അവരോട്,

‘മീരാലിമാനിയം പിത മനുജവന്ത ഭൂമി

പോരിനിന്നു കൊണ്ടുവന്നുമാതമിനാകര.

മൃഗമതിയാകുമെന്നും—ഭൂമിയുടേ

വാഴ്ചമേഴി പാലാമുളയിൽ

പ്രപഞ്ചവചനമേ മമ—പാടവമാതകൊക്ക

സ്രവമെന്നായി വിറക്കമേ വരിമല്ലോ.

തോടി മര കരംകിഴക്കനെ—വേടിതൊഴ-

മേഴുമൊന്നിനു നിയതം

കടയായാലുവെഴിക്കുന്ന മരണമേ കടയാ

തം വന്നുപുതിയൊരു മരിയാക്കേ

മരിയാക്കി മൃഗമാക്കി മരണമേ

മൃഗമാക്കി നൽകിത്തരേ

കേരളം രാജീവമഹാസാരം മേലേഴുന്ന
 അതിലൊരു പുത്തൻ ചോരമാർ ചൊൽക്കിൻ?

എന്നിങ്ങനെ ഓടിപ്രാതൻ ചോദിക്കുന്നു.

‘കാലാമാതി വസിച്ചുരുളുന്നതാ
 കൈവാസത്തെതിളക്കിയ ചിലനെ
 കാലപുരത്തിനയ്യപ്പതിനിക്കുന്നതാ
 കാലവിളംബനമരുതേ തെല്ലം.
 മോക്ഷാപേക്ഷി മഹാജനമേക്കണ
 തൃക്കുശയനാം രാക്ഷസവരനെ
 വീക്ഷണസമയേ ശിക്ഷിച്ചുതിന്നിയ
 കാര്യമേണമതന്തൊരുപേക്ഷ മഹാ രാജൻ’

എന്ത് സുഗ്രീവാദികൾ ഉപദേശിക്കുന്നു. ആനന്ദരം അനന്ദരം
 കരണീരം ഏതെന്ത് മനസ്സിൽ ഉറച്ചുകൊണ്ട് മഹാബല
 വാനായ ചോലി കിഴക്കേസമുദ്രം ചോലിച്ച് കൃതനിയതപ്പി
 ണ്നായിട്ട്, ഹേമൻ പക്ഷിണാപ്പിരിയിൽ ചെന്ന് കളിച്ച് കല്ല
 മന്ത്രാജ്ഞകൊണ്ടു നല്കിയ ശേഷം ആ സമുദ്രത്തിന്റെ
 ഗാർഭീയം നോക്കി ഇങ്ങനെ വിചാരിക്കുന്നു.

‘അരദോധിതന്മയ ഗാർഭീയമോളിട്ടു മേ
 സമ്പ്രതി കുതുഹലം സംഭവിക്കുന്നു.
 തുംഗതാപ്ത ഗിരിതുംഗസമീകര്യോദ്ധാ
 അശ്വിതാ വരുന്ന ചാതുരഭംഗിശേഷം.
 വിക്രമികളായ വില നക്രമകരാദികൾ
 വളപ്പുഴിയിൽ പുക്ക വിക്രമിക്കുന്നു
 അത്യുഷ്ണമുള്ളതാ മേവനവര
 നേത്രസമമെപ്പോഴും സിദ്ധിക്കുമല്ലോ’

അപ്പോൾ രാവണന്റെ മുമ്പായ സമുദ്രത്തിൽ കണ്ടിട്ട്,

‘പത്തു മുഖമുണ്ടിവന്ന ഹസ്തങ്ങൾ വിശതീയം
 രാത്രിയെരാധിപതി രാവണനെനല്ലോ.
 നാരദനുമായി മമ സാരമില്ലെന്നാക്കി
 നേതന്തല്ലാത്തതിന്നു മോക്ഷവ വരണം.

മ. ഭനകനധികവദാനങ്ങൾ വെള്ളതിൻ
 2 നസി കൃപ കൂടാതെ മർദ്ദിച്ചുവന്നേ.
 കേൾക്കൂ തപ്പായ സകലസൗതൃപ്പരേ;
 ഉപരിയേന്നൻ പ്രസാദിക്കു പരമാർത്ഥം

എന്നു വിചാരിച്ചു അദ്ദേഹൻ തപ്പുന്ന കൂടാരം.

രാവണൻ പോലും പരമ ഭക്തിയോടെ ഭജിക്കുന്നു. നാദനാഥൻ
 'കുണ്ടത്തേതുമില്ല സാക്ഷിപ്പോൾ
 മകുടമേലാ നവമകുണ്ടംത,
 ഉണ്ടൊരു ഭക്തനും—പിന്നെ ചെന്ന കരം—
 കൊണ്ടു ചിരിയുമ്പോഴിടവകപ്പെട്ടു.
 നിശ്ചലനായിട്ടു ചെന്നു—മനം
 പുല്ലുത്തു പിടിച്ചാലും.
 വിചിത്രസാമർത്ഥ്യനാകമതുനേരം
 നിശ്ചയമിങ്ങനെ ഭാതിസ്വപോവമാ'

എന്നിങ്ങനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. രാവണൻ 'സ്വപോതവിസ്മയഭയ
 നായിത്തീരുകയാൽ,

'എന്തിനാ വൃന്ദാ ജ്ഞാനാത വെ സദിപ്പാതുജകാലം
 ചിന്തിച്ചു വിഷാദിക്കുന്നു ചിന്തിച്ചിരിക്ക നല്ല'

എന്നപോലും വിചാരിച്ചു പോകുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹൻ നിർ
 ഷത്തിൽ,

'നന്ത ഹന്ത ഭഗവൻ ചിന്തിച്ചാരു പോയിട്ടോ?
 ചെയ്തിപ്പ നിറഞ്ഞു'പ്പോളതഭിഷ്ഠേതും'

എന്നറച്ചുകൊണ്ട് അവൻ ചൊല്ലിയെ സ്മരിച്ച മാത്രമേ
 ലാഗ്നവത്താൽ വെറുനായിത്തീരുന്നു. തുടങ്ങിയ മുനി മ
 യ്യകയും ചെയ്യുന്നു.

ഈ നിലയിൽ കാലം കടന്നു കഴിയുന്നു. പത്മാവിന്റെ
 അവസ്ഥ എന്തെന്ന് അറിഞ്ഞവരാൻ ഇല്ലെന്ന് ഉത്തരം
 നൽകുന്നു. അവന്റെ നിന്ന് വിജ്ഞാതവൃത്തനായ മോ
 നാൻ.

‘പക്ഷരിപുഖവകിലും വക്ഷ്വീശനെയിലും
ശിക്ഷിച്ചുനിശ്ചോലവനെ’

എന്ന് അനുമനസിപ്പുകൊണ്ട് യഥാർത്ഥിനെ പുറകുപ്പാൻ ഭാവി
ചുരുക്കിപ്പോയ മയാസുരൻ തട്ടിക്കുന്നു.

‘കൈവരിശെതി തരൾ പാതി പൊരുളെന്തെ നല്ല

സാരമൊരു വരം’ അവനങ്ങനെയും, അതുകൊണ്ട് സാഹ
സത്തിനൊന്നും ഒരുങ്ങരുതെന്നും ഉള്ള മയാസുരന്റെ ഉപദേശ
ത്താൽ ഇന്ദ്രമിത്ത് ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുന്നു. ദശക
സ്ഥന്റെ അവസ്ഥയെ കവി വളരെ ഭംഗിയായി ഒരു ദണ്ഡക
ത്താൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘മേന്നരമെങ്ങു കിടപ്പു വൃദ്ധരനീകിടക്കും
നിന്ദാശങ്കൻ സ ലഭ്യ ബലഹീ—കമ്പിയിടകം
കൊല്ലം—കനകമണിമേലി—സമരമേൽ—
പലപ്പോഴും വിമതനായും പാതി വരി—
കമ്പിവാണെന്നു വരെയെഴി.

പുറം മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000
‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

‘‘മയാസുരൻ വന്നുവന്നു. 31000

കിമപി ച തിരിഞ്ഞു - കണവന്തിത്തു.
സ്വാതന്ത്രിയെറിയെട സദ താജമാധേന
ജന്മനമരിച്ചുപോക്കു.

ബാലി ഒന്നു അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ മട്ടിൽ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ അതിനിശിന്ധങ്ങളും തന്നെ.

'പാക്കിത്തുരാജമാധേന - പാക്കിത്തുരാജമാധേന
ബാലിപ്പു സമർത്ഥൻ കൈൻ കാര്യമാ നീ?
കൈമാസമെത്തു നിൻ പാക്കിത്തിൽ പാക്കി
പിടാവിനാശമാർ ചെയ്തു വിരട്ടോ നീ?
എന്തിനിഹ നല്ലതേ മാംഗുലത്തിൽ വന്നു
നിന്ന പാക്കിത്തിൽ നി കരുതുമല്ലോ.
"എന്തോ കരിയുടെ പൂക്കുമാം അന്നിൽ
ഇപ്പോൾ വന്നി, പാക്കിത്തിൽ പാക്കി
നാട്ടുകാലവന്മാർ നിന്നെ അട്ടാറാസമാർ കേട്ടാൽ
കൈമാസ പിയർ ചൊല്ലിക്കേട്ടു താൻ.
എത്ര നല്ലതാണിഹ വന്നുകിടയന്നു ചൊല്ല,
ഒരു തവ കൈനായ പുതുനിപ്പാർ?'

ഈ വാക്കുകൾ കേട്ട് ലജ്ജിതനായ രാവണൻ ക്ഷമാപണം ചെയ്യുന്നു. നാദൻ സുഹൃത്തുപാർശ്വം പ്രാപിച്ച് മന്ത്രേസഭാ 'നാക്കഞ്ചരണ്യസനാദിവാൻ' വെണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിക്കുന്നതിനോടുകൂടി കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

ബാലിവിജയം കൂടാതെ മധുക്കൈരവധരവും, സുഖീ-സ്വാതന്ത്ര്യവും, സ്വാഹാസുധാകരവും ഇക്കവി തന്നെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഓഷാചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു. അവ അത്ര പ്രസിദ്ധങ്ങളല്ല.

ഇക്കവി തന്നെ 'അജാമിളമോക്ഷം' പത്തുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിച്ചാട്ടും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഏടവട്ടിക്കാട്ടു നമ്പൂരിമാർ.

ഈ രണ്ടു നവോദാരന്മാരും കുന്നത്തുനാട്ടു താലൂക്കിൽ പാക്കോട്ടു എന്ന സ്ഥലത്തുകാർമാണ്. ഇവരും കൊച്ചി വീടുകേരളവർമ്മനമ്പൂരിയെ ആശ്രിതന്മാരായിരുന്നു. മ്യോസുസഭാരംഗനായ നാരായണൻ നമ്പൂരി മ്യോകായ്മൻ പറയുന്നതിനു വിരുദ്ധനായിരുന്നത്രേ. അക്മിണീസ്വയംവരം സംസ്കൃതപ്രബന്ധം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

കാത്തികുതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ കാലത്ത് ഈ രണ്ടു നമ്പൂരിമാരും തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് അവിടേയ്ക്കു അഭിനന്ദനാർത്ഥം പാത്രമായതായി മിസ്റ്റർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അവരുടെ കൃതികളായി ചിലനായ്ക്കൾ, വൈശാഖപുരാണം എന്നു രണ്ടു ആട്ടക്കഥകൾ ഉണ്ടെന്നും അവ അപ്പു കാശിത്തുളാണെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നുണ്ട്.

‘രാജാ കിഷ്കിന്ദിനാട്ടു ചിമനേരരി
നാലുരൂപ നമ്പൂരിമാർക്കു വകയെടു
നാലികൾക്കു മേൽ വന്നു നീക്കം ചെയ്തു
രണ്ടു പരം വിമതരേ ഭരി രാമരാജാ.

ചക്രീ: കിഷ്കി: രൂപാഭിഷ്ഠി കവ മതിരം-
സ്തനി രാജേന്ദ്ര തിരു-
സ്താ: സകലാഭി: ക്ഷണാക്ഷരം ന തിരുവതി നദോഷ
സന്നിധൗ മിത്രമേനി
ആദ്യം രാജാവിനോടും വസതികളിൽ
മദ്ധ്യം മിത്രം വാ-
ത്സല്യം സാദിനോടും ദിവസം വിശത-
പ്രദാനം ചെയ്തു.

ഈ ചക്രങ്ങൾ അദ്ദേഹനമ്പൂരി കാത്തികുതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ സമർപ്പിച്ചവയാൽ. ഇവയുടെ ജീവിതകാലാൻവരണം മാരകമാണെന്ന് ഇടയ്ക്കുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കാം.

കല്പമുള്ളതും രാവവർപ്പിയാരടി.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രസംക്ഷേപം പാട്ടുകളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന അടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണ്. ഇക്കവി രാവണോത്സവം, നളചരിതം എന്ന രണ്ടു കഥകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടത്രേ. അവ രണ്ടും കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞാനുസൃതമാണെന്നും കാണുന്നു. രാവണോത്സവം ആകാശം. ശബ്ദാഡംബരത്തിൽ കുറിയ്ക്കുവലിയ ഉമ്മായിരുന്നു. എന്നാൽ രസപോഷണത്തിലും ഭ്രമപതിപ്പിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഒന്നു രണ്ടു മാതൃകകൾ മാത്രം കാണിക്കാം.

ഭാഗ്യപ്രദം.

അധാരമോടുകൂടിയ കൃതികളായി നാലു പദം
സന്നിധിപ്പിന്നിറ്റു മേൽപ്പിറ്റു—ചോല

സന്താനഗോപാലം ഭക്തിരസം തുളുമ്പുന്ന ഒരു കഥയാണ്. ധാരാളം പ്രസിദ്ധിയും അതിനുണ്ട്. ഒരു രണ്ടു പദങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ശ്രീകൃഷ്ണവിജയസംവാദം.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ:

'ശ്രീമൻ സഖേ വിജയധീമൻ
സകലഗുണധാമൻ, സ.ഗതമോ സുധാമൻ
സോമൻ ത്രിഗുണഭീഷമൻ വണങ്ങിട്ടും
നിന്ദുവപുരുഷമിഹ കണ്ഠത്തിനാലതിസുഖം
സംഗതസുഭിനം മിനമിതു മമ.
ധീരൻ സുകൃതിജനഹീരൻ നന്ദവിനയാധാരൻ
ധർമ്മജനസ്തുഭാരൻ
വീരൻ വ്യക്തോദനനും സൈന്യം വസിക്കുന്നല്ലി?
സഹോപാധി സഹോജഗുണഗണമഹിതം തവ
ഐതിത്യാധി മേ കരുവര.'

അർജുനൻ:

'നാഥ ഭവച്ചരണദാസരാമീജനാനാം-
മേതാകിലും വരുമോ ഖയാധാ?
വിതശ്ശൈമല്ലാതും ജാതാനന്ദം വാഴുന്ന
ശരണാഗതഭരണാവഹിതം തവ
കരുണാമൃതമരുണാംബുജലോചനം.
വന്ദേ തവ പാദാരവിന്ദേ സതതം
സുരവൃന്ദേശഗിരീശാഭിവന്ദ്യ.'

ശ്രീകൃഷ്ണൻ:

'കരുണാമൃതം മകദേ സ്തുതിക്കും രത്നമേ നീയിഹ
വസിക്കു ചിരമെന്നൊട്ടുകൂടെ രമിക്കു;
പലിക്കും നളിനീട്ടളമല്ലേ ലസിക്കും
ജലവിന്ദോപാലെ വിലസുന്നൊരു നരജന്മനി
നല്ലൊരു സുഖമെന്നതു സാമുദ്രം സഹ മരുവുക'

വിഷ്ണു വക്രത്തിന്റെ പുറപ്പാട്:-

‘ശുഭാശ്വസംഗാതാ ദുഃഖമുദാ അസരേ
 ഹൃദയനളമർന്നു വേദം
 തിരുവുമ്പുത്തരം ഇതിൽ നൽകും
 നിത്യമുഖം നന്മമിടാൻ
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 ഭവാനുസരിച്ചു കൃഷിയിടേന
 കേളധര കൽ കിഴുതിയി താ
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 കയ്യൊന്നു ചൊല്ലേ മനുഷ്യർ പാപമിൻ
 മരതീയന്മാരസിനാം മേയകരർ മേനം
 പാലുപുരസ്കരിച്ചാലാം തിരുമുഖം പാലം
 പഞ്ചമം മൃഗം മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

തെരുവരിട്ടു പതിനാൽ:-

‘ശുഭാശ്വസംഗാതാ ദുഃഖമുദാ അസരേ
 ഹൃദയനളമർന്നു വേദം
 തിരുവുമ്പുത്തരം ഇതിൽ നൽകും
 നിത്യമുഖം നന്മമിടാൻ
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 ഭവാനുസരിച്ചു കൃഷിയിടേന
 കേളധര കൽ കിഴുതിയി താ
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 കയ്യൊന്നു ചൊല്ലേ മനുഷ്യർ പാപമിൻ
 മരതീയന്മാരസിനാം മേയകരർ മേനം
 പാലുപുരസ്കരിച്ചാലാം തിരുമുഖം പാലം
 പഞ്ചമം മൃഗം മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര
 മൃഗാദിമൃഗേഭിർന്നു വിവര

കമലമിതലമണിപദയുഗ്മം
വിമലസുകമയൊട്ടു ധരിച്ചുതളം
ഓംഗിതരംഗിതമംഗളിണമുസോഷ്യം
നേടാമെന്നും ചുരുക്കം

സന്താനഗോപരവം.

'പ്രശ്നാനംഗിതത്ത്വമുദയാ സന്താനി
മഗ്നാണാമുത്തമംഗിനി
നീതിബാണനമിതുന്ന നൃത്തിരിയും മംഗ
മഞ്ജുധാധാരയും നൃത്തിൽ നിന്നാ
നീതിതന്ത്ര മൃതമന്ത്ര കന്താലം ചാമുക്
വീണമാത്രപുണിട്ടു കേരള രത്നം
മിന്നൽപാല മിന്നിട്ടുന പ്രഭാതത്തും കണ്ഠ
മനോഹരമായ പൂണു നിന്ന നേരം'

അർദ്ധഗോപരവം.

ഇത്തരം വരികൾ തന്നെ വടക്കൻ തകിലാമംഗമധരിതത്തിലും കാണുന്നു. ലിപികൾ പ്രമാദമായിരിക്കാം. തൽകന്താവാരെന്നു നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല.

ഇരട്ടക്കുളങ്ങൾ വാരിയർ.

അപലപ്തപക്ഷേത്രത്തിന് പടിഞ്ഞാറ് കടൽത്തീരത്തിനടുത്ത് ഇരട്ടക്കുളങ്ങൾ എന്നൊരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ട്. ആക്ഷേത്രത്തിന് തൊട്ടു കിഴക്കുവശത്താണ് ഇരട്ടക്കുളങ്ങൾ വാരിയരും പുരയിടവും. ആ വാരിയരും ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. കൊല്ലവർഷം പത്താംശതകത്തിൽ അവിടെ പരമേശ്വരനായ ഒരു വാരിയർ ജീവിച്ചിരുന്നു. അപണ്ഡിതനായിരുന്നെങ്കിലും, അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള കിരാതംകഥയ്ക്കുമേൽത്തോളം പ്രചാരം അപ്പോൾ വില കഥകൾക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു.

സാഹിത്യവിഷയകമായി ഏതെല്ലാം നൂനതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നാലും, കിരാതം ഭക്തിരസമധ്യമായായിരിക്കണം.

അയ്യനന്റെ തപസ്സ്:—

'തേരരികും മകി കണ്ണാക്കണ്ണം
പ്രഭാതമരം കിരകയ്ക്ക് മഴവൻ
തേരരി വിരിയെ പുരന്തമുഖ്യ
പുരാസുരസംചരചരചരം'

ഗൗരീ.ശം.

കുടിലത്തിങ്കളും തട്ടമുടിയിടയിൽ സുര-
തട്ടിനിയും കകുടിയ പരാമമണിയും
മട്ടമലർത്തൻ കണ്ഠ പട്ടന വേർപെട്ടതോര
വിപ്രമുഖ പാർത്താട്ടി പാർത്തിട്ടുണ്ട്

ഗൗരീ.ശം.

ഗർവ്വവിരചിതചിരകാലവഞ്ചന
 പുരികയുഗ്മഭംഗം കിതച്ചിഴിയിണയ്ക്കും
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 നീയല്ലേയ്ക്കു മുമ്പേ പുതയ്ക്കിയിരുന്നോ? (നഗ്നശീശം)

‘മനംതൊടുന്ന 22 പഞ്ചമിരമം?
 കന്മരമുഴക്കുവാൻ മരിക്കുന്ന പാദം കരകാടേ,
 മരമരമേ കടലിലോട്ടേ നൂറോളം തൊന്നിപ്പോവാ
 പുല്ലാലം പാഞ്ഞിരുന്നിട്ടു മേലോട്ടേ പാഞ്ഞിരുന്നതോ
 യാതൊരാൾക്കും മുമ്പേ കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 നവനീലം മേപ്പിടം മേൽ നന്നു മേൽ നന്നു മേൽ
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 ‘കാലമിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 ഉന്നതപുരസ്കാരം സമ്മാനിച്ചാൻ കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ.

.....

 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ
 സന്തോഷമുള്ളിടത്തോളം കിതയ്ക്കുകയും ചെയ്താൻ

ഇതുപോട്ടിൽ പുരികയ്ക്കുന്ന മകുതിരസം അഭിനയവേള
 യിൽ പെറ്റുത്തണ പ്രകാശിതം. ഇവിടെ കവിസ്ത്വം അറം
 പാറപ്പോയെന്നും, കഥ തീർന്നുടക്കം കാല കത്തി പൂർവ്വര
 ത്തെൻ്റെ പെറ്റുത്തണ തീർന്നുപോയെന്നും ഇപ്പോഴും ആ നാട്ടുകാർ
 വിശേഷിച്ചുപോയെന്നും.

ഇക്കാലത്തു തന്നെ പൂർവ്വരം നവ്വരിയുടെ വകയാക്കി
 ഒരു രാജാധ്യക്ഷം കിട്ടിക്കൊടുത്തുപോയെന്നുകാരനായ മന്ത്രേ
 യ്ക്കു നവ്വരിയുടെ വകയാക്കി ഒരു സുദ്രാഹരണവും ഉണ്ടായി.
 ഇവയെ വടക്കൻരാജാധ്യക്ഷം, വടക്കൻസുദ്രാഹരണവും എന്നി
 ണ്തെന്നെ ആണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്. സുദ്രാഹരണത്തിലെ
 കവിത വളരെ ലളിതമായിരിക്കുന്നു.

‘കുഞ്ജമുളലോലനേ! മന്ത്രേതരഭാഷിണി!
 കുഞ്ജരസതാനഗമനേ!
 നാമസാ നൃത്തേൻ കന്യ വിശിഷ്ടൻ എന്തേ!
 മന്ത്രേതരഭാഷിണി കാണുക മുമ്പേ!

കന്തളഭരണ നീ കാന്തപുഷ്പാംബുജം
 ഹന്ത മറയ്ക്കുന്നതെന്തേ?
 കാന്തേ പാദാംബുജം നോക്കി നില്ക്കുന്നിടതാ?
 പുന്തെന്തൊഴി കമനി നോക്കേണമെന്നേ'

സാധാരണ കഥകളീകൃത്തുകളെപ്പോലെ നവോദയത്തെക്കൊണ്ട് പാട്ടുതെന്തി പറയിക്കാതിരുന്ന ഈ കവീരസമന്തൻ തന്നെയാണ്. ഇതിലെ കവിതയിൽ ഋദ്ധ്യമായാണെന്നു കാണുന്നില്ലെന്ന് ഭാഷാചരിത്രകാരൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് പക്ഷേ മുഴുവനും വായിച്ചു നോക്കാത്തതുകൊണ്ടായിരിക്കണം.

പുലപ്പാക്കര നമ്പൂരിപ്പാട്.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വദേശം വടക്ക് പൊന്നാനിക്കു സമീപം എട്ടുപ്പാഴുദേശത്താണ്. ജീവിതകാലം നിശ്ചയിക്കാൻ തരമില്ല. പത്താം ശതകത്തുലാഭണന്നു പറയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയായ വ്യാഘ്രസുഖധം വളരെ പ്രസിദ്ധമല്ല. ഒരു ദണ്ഡകംമാത്രം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

'പുഷ്പം പുറത്തു തിരു ദേവം പകൻ വാസു-
 ദേവം ഹരിപ്പതിനെയ്യ—അവന്തൽ വിറയ്യ
 അസിയയ്യ ധരിച്ചു—അതു സമുദയമേ
 മനിയുടകികളണ കലതമോളം മധുര-
 ശിരമധികമിതി വരിച്ചു.
 കളം ചോരയെ ഭൃതപുഷ്പത്തികളീടായും
 ഗുണം വരവതെയ്യ—ശത്രുവിവരല്ല—സത്യ-
 മതു ചൊല്ലും—ഭീമകലമുതെ ബലരാജനോ
 സമനെന്നതിധിമാൻ—തിനക്കു നിറുവല്ല.
 ശിരസ്സ് പാറക്കു കൊഴി കൊട്ടാൻ നേരമവ-
 നൊട്ടൊടു ശാന്തത കവിച്ചു—അസി സംഗി
 വല്ല—സുഷി ഹിവി ശമിച്ചു—അന്നു നിരു സന്ധക
 യയുമവളും മരണമനയം വിരവിനൊടു
 വിപിതമവി കളച്ചു'

അമൃതശാസ്ത്രകൾ.

ഇദ്ദേഹം പാലക്കാട്ടുകാരനായ ഒരു തമിഴ് ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. തൽകൃതിയായ ലവണാസുഖധം ആകാറുണ്ട്. കവിതാഭിനി കാണിച്ചാൽ ഒരു പാദം മാത്രം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

ஐயம் நித்ய வாயு கால பூரண
 விவாயிதாஹேதேய விபிநம் நகாநி
 வாயா ந சோகதகநம் சரவாயாநகரி
 சாதனமஸ்து வரவா வாயோக
 நித்யநித்ய வரவ கஸ்துநித்ய நேதூநா
 வித்யாநிகலகதஜா நத்யாகந சிநித்யாந
 நத்யாகந நுபாயநாநத்யாக
 நத்யாகந தோநா—நிவயநித்ய
 நித்ய நுபாயித்ய
 நயாந தோநா நிநாந விரநாந கதாநத
 நயநித்யநித்யாந விரநாந கதாநத
 நயநித்ய நுபாய—நித்ய நுபாய—நித்ய
 நுபாய—நித்ய நுபாய
 நயநித்ய நுபாய நயநித்ய
 நயநித்ய நுபாய—நித்ய நுபாய—நித்ய
 நயநித்ய—நித்ய நுபாய—நித்ய
 நயநித்ய நுபாய—நித்ய நுபாய—நித்ய
 நயநித்ய நுபாய—நித்ய நுபாய—நித்ய

ബാലകുറി 'കാമശാസ്ത്ര'യർ.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക പാലക്കാടായിരുന്നുവെങ്കിലും താമസസ്ഥലം ആലപ്പുഴ ആയിരുന്നു. കളർകോട്ട് ഒരു ഗുഹയിൽ സംബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു എന്നും അറിയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളായ ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്.

എന്ന സഭ യുനൈറ്റഡ് മെത സഭ യുനൈറ്റഡ്
കരവയിലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
കുടുംബം കരവയിലായിരുന്നു
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.
അതിനുള്ളിലായിരുന്നു.

വികസപരവികസപര വികസ മാബിനസോപര
 മോഡകസസസസസ മോഡിന സോഡമരര
 വിഹരവിവിനാനര മാക മാബിനസോ
 മോഡ രവിമോഡ സോഡിന മോഡ മോ

ൻ പരമ-ൽ ജനിപ്പു; നാപ്പത്തിയെട്ടു കൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. പ്രസ്തുത കൃതി അപ്രകാശിതമാണ്.

ദാക്ഷിണാത്യഭോജനേന്ന് അഭിപ്രായമതപ്രസ്തേനായ സ്വാതിതിയശാലത്തുപോർ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കല്പിച്ചു കൊടുത്തതാണ് വിദ്വാൻ കുറച്ചുപറഞ്ഞ സ്ഥാനം. ഇക്കാര്യത്തെ പുതുനായിരുന്ന മാവായിൽ പുതുക്കാട്ടുമാതയിൽ കൃഷ്ണനാശാണും ഒരു നല്ല വിഭാഗമായിരുന്നു.

വിദ്വാൻ കുറച്ചിന്റെ കൃതിയായ അന്യൈതാനന്ദം കിളിപ്പാട്ടിൽനിന്നും ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ചില സംഭവങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാം.

‘ദാസനാമൈതനോവാസനയെ ഭക്തി
 മനസ്സൊക്കിപ്പുളയ്ക്കു കൃപാനിധി,
 ഗുഹാരഹിലാഗ്നാനന്ദീശോഭാ-
 വാസനാതൽപാർ കേശവർത്തനടെ
 ദാസമാനന്ദീപദാഭോജനം-
 പാസുനാ നാമമേ മനോദർപ്പണ
 വാസുദേവൻ പ്രതിഭാസികളും സദാ.
 കൗസരീസോനതൽപാർ കൃഷ്ണാഗ്ന-
 ദേശികർത്തനനും സഞ്ചിതയാഗി ഞാൻ’

ഇതിൽനിന്ന് ആശ്ചര്യമകമത കേശവൻപോന്നിരുന്നും ലോകികവിദ്വാനായ വൈദ്യനീശേഷപരമഗുഹത്തിന്റെ കർത്താവായ മാവായിൽ പുതുക്കാട്ടുമാതയിൽ കൃഷ്ണനാശാണുമായിരുന്നു എന്നു കാണാം. ആശാന്റെ ദാമിനേയിയെന്നാണ് വിദ്വാൻ കുറച്ചു വിവരമൊഴിച്ചത്.

അന്യൈതാനന്ദം രചിക്കപ്പെട്ടത് 1020-ൽ ആയിരുന്നു.

അണിമംഗലത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്.

അണിമംഗലത്തു നമ്പൂരിപ്പാട് പദ്യരീതിയിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരനായി റിണത്തി കാട്ടു പുകിയ കോട്ടയും കേരള വർമ്മയുടെ ഉറാ മിത്രമായിരുന്നു. പദ്യരീതിക്കുപോലുള്ള അദ്ദേഹം കിളിമാനൂർ വന്ന് താമസം തുടങ്ങി. ആംഗ്ലേയന

മായുള്ള കലഹത്തിൽ അദ്ദേഹം വേലുത്തമ്പിയെ പല വിധത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും സഹായിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ധിഷണാശക്തിയിലും വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനോട് കിടമായി അപകാരം നാധികാരം വെച്ചായിരുന്നു. 'ദൈവശാപമാണ്' എന്നൊരു ആട്ടിമേ അദ്ദേഹം രവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഭാഷാചരിത്രകാരൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ആ കൃതി അയ്യപ്പിനുമുറിപ്രാദിലെ വകയായിരുന്നു. അത് അയ്യപ്പിപ്പിട്ടുണ്ട്.

ഇരയിമ്മൻതമ്പി.

ഇദ്ദേഹം അശ്വതിതിനോടടുത്തുവെച്ച് കാലത്തിനുശേഷം അനേകം ആട്ടിമേകൾ വെച്ചാൽ കിടന്നുവെച്ചിട്ടുള്ളവ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മാക്കിനാത്തുടേതെന്നും അസഹാവതാരമെന്നും അറിവപ്പെട്ടിരുന്ന സ്വാതിതിനോടടുത്തുവെച്ച് കാലത്താണ് സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളുടെ മധുരമായ സമ്മേളനംകൊണ്ട് കണ്ണത്തിനും കരളിനും ഒരു പോലെ ആനന്ദസന്തോഷമായ ആട്ടിമേകൾ ആവിർഭവിച്ചത്. ആട്ടിമേകാകാരമായ കൂട്ടത്തിൽ എന്നല്ല കേരളീയ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇരയിമ്മൻതമ്പിക്കുള്ള സ്ഥാനം അപ്രതിമമാകുന്നു. തമ്പിന്റെ ഒരു പദം എങ്കിലും തോന്നാത്ത കലാശാസ്ത്രമാർ ഈ അടുത്ത കാലംവരെ ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്ന് സംശയമാണ്.

ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടെ സാക്ഷാത് ഭാര്യ രവിവർമ്മ എന്നായിരുന്നു. 'ഇരയിമ്മൻ' എന്നത് കേവലം ഭാമനപ്പരാമിത്തുവെന്നും പറഞ്ഞുകൂട. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവും കാരാതികതിനോടടുത്തുവെച്ച് അനേകമായ മകയിരംതിന്നാൾ രവിവർമ്മതമ്പിന്റെ മകളുടെ മകനായിരുന്നതിനാൽ, മാതാമഹിക്കും മാതാവിനും 'രവിവർമ്മൻ' എന്നു വിളിക്കാൻ സങ്കോലമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം അതിനെ 'ഇരയിമ്മൻ' എന്നാക്കിയത്.

ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടെ മാതാമഹി തിരുവനന്തപുരത്ത് ആണ്ടിയിറക്കത്തുള്ള പുതുമനത്തമ്പിയിലെ ഭാഗമായിരുന്നു. രവിവർമ്മതമ്പി ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ അനന്തത്തിനെ

വിദ്യാഭ്യാസക കമ്മീഷൻ,
ഇരയിമ്മൻ തമ്പി.

ശ്രദ്ധ പറ്റും പരിവൃദ്ധം ഇട്ടിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും യാതൊരു മത്സരബുദ്ധിയും പ്രാപ്തെ തമ്പുരാനെ പരിചരിച്ചു വന്നു. ധർമ്മരാജാവിന്റെ ആശ്രിതന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന നടുവിലേ കോവിലകത്തു കേരളവർമ്മതമ്പാൻ—അഥവാ—ശാസ്ത്രീത്താലാണായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ്.

രവിവർമ്മൻതമ്പി ന്റെയു തുലാമാസത്തിൽ പുത്തൂർത്തറ നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ജനനസ്ഥലം കോട്ടയ്ക്കുകത്തു കിഴക്കേമാം ആയിരുന്നു. ഏഴാമത്തെ വയസ്സിൽ വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങി. മുത്താട്ടു ശൈവൻണ്ണയ്യരുടെ അടുക്കലാണ് സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചത്. ധീഷണാശാലിയായിരുന്നതിനാൽ പതിനാലു വയസ്സു തികയുമ്പോഴുതന്നെ അദ്ദേഹം കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും താഴമ്പ്രാകരണാധി ശാസ്ത്രങ്ങളും വായിച്ച് ഒരു നല്ല വിദഗ്ദ്ധകേസരിയായിത്തീർന്നു.

പതിനാലാമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു ദ്വേഷം രചിച്ച് കാവ്യാലങ്കാരത്തിനാൾ തമ്പുരാൻ അടിയറ വെച്ചു. അവിടുന്ന് ഉള്ളുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചവകിലും ഇത്ര മെരുപ്പത്തിലേ കവിതാരചനയിൽ എർപ്പെടുപോയാൽ പാടിത്തത്തിൽ അമാതൊ വന്നുപോയെങ്കിലോ എന്നു വിചാരിച്ച് 'കവിതയെഴുത്ത്' കറച്ചുകുടി പാറിപ്പിടാവാം' എന്ന് നീരസഭാവത്തിൽ കല്പിച്ചു വത്രേ. അപ്പോൾ ധർമ്മരാജാവ് നാടനീങ്ങി. എന്നാൽ അതിനുമുമ്പുതന്നെ ഈ ചൊല്പ് നിത്യച്ചെലവിൽനിന്ന് അടുത്തുണ്ട് പതിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു. പിന്നീട് അവിടുത്തിരു നാൾ തമ്പുരാനാണ് നാടു വരുന്നത്. അവിടുന്നു തമ്പിണ്ണി വില്പ പതിവുകൾ ഏർപ്പെടുത്തിരുന്നിട്ടു. നമ്പുണ്ണൻ ആയില്യംതിരുനാൾ വന്നു കൈരി പക്ഷിഭായി തിരുമനസ്സു കൊണ്ട് രാജ്യഭാരമേറ്റു. നമ്പുണ്ണൻ ശ്രീവഞ്ചിരാജവംശസംവർത്തിയായ ആ തമ്പുരാട്ടി തിരുവയർ വാങ്ങ് സ്വാതിതിരു നാൾ തമ്പുരാനെ പ്രസിച്ചു. അന്നു-ൽ ഉത്രംതിരുനാൾ തമ്പുരാനും അവതരിച്ചു. രണ്ടു വർഷം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ രാണിയുടെ കനിപ്പുസഹോദരിയായ ഒത്തരി പാടിതിരായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് രാജ്യഭാരം ഏറ്റു.

ജ്ഞാതപാ ഭാഗ്യശൃംഗീഷം സ്വയമഖിലമഹി
 സ്വാമിനീത്യാജനമൈനേ
 മിത്തേ/പ്രാശാശോഭാം പ്രതിഭിനവിവശാം
 വിക്ഷ്യ മേ സാഹിതീയം
 താദൃഹം സാധയിഷ്യാമ്യഭിമതമി തേ
 മാ വിഷീരേതി ലൈനാ-
 മാശ്വാസ്യ തപാമുപതാം വിഷി ത്വാ വരം
 പക്ഷപാതോ ഹ്യുമിഷ്യാം.'

എന്നും,

അഭാമ പാർതിഭേവി ലോകമഖിലം
 രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുവരവു
 സമോദനേ നദീതടാലയമതിൽ
 സൈപരം വസിക്കും ശിവേ
 മൊമ്മ നിശിതമേനി കഷ്ട തൊഴുവാൻ
 വാങ്ങിച്ചു വാഴുന്നു ഞാൻ
 ഏമ്മേലൻ, കലൗ വര നന്മനാ-
 നനും റാമുന്തിടണം.'

എന്നും,

'പ്രാചീനാവനിട്ടുട്ഭോവാ യുദ്ധോദ്ധ
 യോ/സൗ മവിന്നാമതോ
 ധാരാസ്വാഗൃ ദീരോ ദശാപി സതതം
 രാജ്ഞിതപയാലംഗുതാ;
 ശതജസ്ഫുത്തി സുവർണ്ണാസുരയശ-
 ശ്ശുഭാംശുകൈസ്സാദേശോ-
 ധ്യേഷതപദസനേന മേ പ്രിയതമാ
 നാലംകുതാ കിം കൃതാ.'

എന്നും അദ്ദേഹം ഓരോരോ അവസരങ്ങളിൽ പാവ്തീരാണി
 തിരുമനസ്സിലേക്ക് അയച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങളിൽ നിന്നും
 തന്മിട്ട് കൊട്ടാരത്തിൽ മുഖമുഖമായിരുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം
 അക്കാലത്ത് കരേ ശിരിലമായിപ്പോയി എന്ന് സംശയി
 ക്കാൻ വഴിയുണ്ട്.

ഈ കമ്മി ഇരട്ടിമർന്നതല്ലയുടെ 'മണിപ്രവാളപദങ്ങൾ' എന്ന പേരിൽ പ്രകാശിതമായ ഒരു പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

പാർവ്വതീദാസിയുടെ കാലത്തു് തമ്പിയുടെ ധനസ്ഥിതി ശോഭനമായിരുന്നില്ലെന്ന്,

‘അപാദാരിദ്ര്യസമുദ്രപുര-
പുതാപദീനസ്വ മശാവലംബം
നൃപാലംഗുഡാദൃതപാദുകേ തേ
കൃപാലവം കേറാലമന്ദിരേന്ദ്രം.’

എന്നു് ആ രാമനിയ്യം,

‘മഹീപാത ദഗവതോപമാനം
മഹാപുരാണം ദവനം മദീയം
നോക്കുന്നവക്കൊക്കെ വിരക്തിയുണ്ടാം;
അയ്യർക്കളില്ലെന്നായ ദേവമുണ്ട്’.

എന്നിങ്ങനെ സ്വാതിതിത്തനസ്സിലേയ്ക്കും ഓരോ ശ്ലോകം അടിയറ വെച്ചിട്ടുള്ളതിൽനിന്ന് ഉദ്ഘാടിക്കാം. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനയിത്രിയുടെ വൈമാതൃകസഹോദരനും ശപത്രനും ആയിരുന്ന കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ ഭാഗിനേയനായ ഉമ്മിണിത്തമ്പി ഖാലരാമവർമ്മഹാരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതി മേശമായിത്തീർന്നതു് അതിനെത്തുടർന്നായ രാഷ്ട്രീയസംഭവങ്ങളാലായിരിക്കണം. ഉമ്മിണിത്തമ്പിയുടെ നിഷ്ഠാസനമുതൽ സ്വാതിതിത്തനാർ തമ്പുരാന്റെ കാലംവരേയ്ക്കു് തമ്പിയുടെ കുടുംബം രാജകുടുംബത്തിന്റെ അപ്രീതിക്കു പാത്രമായിരുന്നവെന്നു വിചാരിക്കാം. നാണു് ന്യായം ചാണുന്നതു്. എന്തായിരുന്നാലും ഇരട്ടിമർന്നതമ്പി പാർവ്വതീദാസിയുടെ പ്രീതി സമ്പാദിക്കാൻ വളരെ ശ്രമപ്പെട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമത്തിന്നു പരിപൂർണ്ണഫലപ്രാപ്തി അടഞ്ഞതു് സ്വാതിതിത്തനാർ തമ്പുരാന്റെ കാലത്തായിരുന്നു.

പാർവ്വതീദാസി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആററുക്കൽ എഴുന്നള്ളിയപ്പോൾ ഇക്കവി അല്പദൂരം പിന്തുടർന്നിട്ടു് തിരിച്ചുപോന്ന

തായി വളർത്തിക്കുന്ന ഏതാനും ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവയുടെ സ്വഭാവവും അനുഭവവേദ്യമാണ്.

അമ്മ പാർത്തിയേവി ചോരമേലിലും നശിച്ചു മോങ്ങുന്നതും
 സന്തോഷേന നദീതാലമേലിൽ കൈപ്പാദം വാഴിക്കേരിവേ'
 വെളിച്ചം നിറഞ്ഞ മേതി കണ്ടു കൊഴുവാൻ വെളിച്ചം വാഴിക്കേരി
 നാദമേൽ പൂക്കൾക്കു നാദം വെളിച്ചം വാഴിക്കേരി.

ഇല്ലാത്തവരിൽ വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 ഇല്ലാതെ പാർത്തിയേവിയിൽ വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം.

യാത്രാശേഷം കേരളി പാർത്തി പെട്ടെന്നു വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 കേരളി പെട്ടെന്നു വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം.

കേരളി പെട്ടെന്നു വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 കേരളി പെട്ടെന്നു വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം
 വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം വെളിച്ചം.

മറ്റൊരു-മാണുസ് സ്വാതിതിത്തനാൾ നാട്ടുവാഴാൻ തുടങ്ങിയതാണ് തമ്പിരുടെ ഭാഗ്യദശ പരമാർത്ഥത്തിൽ ആരംഭിച്ചതെന്നു പറയാം. അദ്ദേഹം വിന്നീട് ഉത്രത്തിത്തനാൾ തിരുമനസ്സിലെ വാഴ്ചക്കാലത്തിന്റെ മദ്ധ്യകണ്ഠവരെ കൊട്ടാമത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു കൊണ്ടുവന്നു.

ഇതിനുമുമ്പ് സ്വാതിതിത്തനായ കൂട്ടുതമ്പിരുടെ മകളായ കാളിപ്പിള്ളത്തമ്പിഴയെയാണ് വിവാഹം കഴിച്ചത്. ആ സ്ത്രീയെത്തിന്റെ ഒരു സഹോദരി അവിടുത്തിത്തനാൾ ബാലരാമവർമ്മ മാറാജാവിന്റെ പുത്രനായ നീലകണ്ഠൻ തമ്പിരുടെ ഭാര്യയായിത്തന്നു. കവിതയ്ക്ക് പുരുഷസന്താനമുണ്ടായിത്തന്നു എന്നായില്ല. പ്രസിദ്ധ വിദ്വാനായ കവയിത്രിയും ആയിരുന്ന കുട്ടിമാമ്പുതമ്പി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രിയായിത്തന്നു.

മറ്റൊരു-മാണുസ് പാണ്ടിയിൽ നിന്നും രണ്ടു വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്വാതിതിത്തനാൾ നമ്പുരായ സന്ദർശനം പുനഃപ്രവേശനം അവർ ക്ലിഷ്ടാർത്ഥകങ്ങളായ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ

രമിച്ച് തുടങ്ങിയതിൽ കൊടുക്കയും തമ്പി ആ സ്ത്രീകളുടെ താൽപര്യം ആ സഭയിൽ വെച്ചുതന്നെ പറഞ്ഞതിനു പുറമെ പെട്ടെന്നു നിർമ്മിച്ച രണ്ടു സംസ്കൃതസ്തോത്രങ്ങൾ ആ ശാസ്ത്രിമാർ കൊടുത്ത് അവരെ മക്കളെയും ചെപ്പുവെണം പ്രസന്നനായ തമ്പിരാൻ തന്നു കൊടുത്തു. അദ്ദേഹങ്ങൾ വീരത്തോടെ സാധിച്ചുവെന്നു ദാശാധിപതിയിൽ പ്രശ്നിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാധവ-മാധവ് കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിൽ ഈ മഹാകവി ഭിംഗതനായി.

രമിപ്പൻ തമ്പിയെപ്പോലുള്ള പ്രൗഢകവികൾ കേരളത്തിൽ മറ്റും പിമ്പു അധികമുണ്ടായിട്ടില്ല. ശബ്ദങ്ങളുടെ മന്ദ്രണമായ ഖണ്ഡം, അർത്ഥപുഷ്പി, ആശയഗാഭീര്യം, രസപൊഷ്ഠ്യം മുതലായ സകല ഗുണങ്ങളും തമ്പിയുടെ കവിതാദേവിയിൽ അലംകരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതസ്തോത്രങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ദാശാസ്തോത്രങ്ങൾക്ക് രചനാഭംഗിയും മാറ്റം കുറവുണ്ടെന്ന് മഹാകവി പരമേശ്വരൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ദാശാസ്തോത്രങ്ങൾ രചിക്കേണ്ട ആവശ്യം അദ്ദേഹത്തിന് താൽകാലം നേരിട്ടിട്ടില്ലെന്നും, കുറിതകളിൽ അധിക ഭാഗവും ഗാനങ്ങളാണെന്നും നാം ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളുടെ എട്ടുമായ പരസ്പരസമ്മേളനം കൊണ്ടു സമഗ്രമായിരിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മണിപ്രവാളപദങ്ങളാൽ കിടപിടിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള പദങ്ങൾ സ്വാതിതി അനാരതാപരാൻപോലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയാതം. ആ രണ്ടു കവിസാർവ്വഭൗമന്മാർ തമ്മിൽ എന്തപിഷയകമായി സൈഹന്ദ്യമായിത്തീർന്നതായ ഒരു മന്ദരം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നുവെന്നാണ് കേൾവി. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഒരു മണിപ്രവാളപദം നിർമ്മിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഉടനെ തമ്പിയെക്കാണിക്കയും തമ്പിയോട് അതുപോലെയാണു രചിക്കാൻ ആജ്ഞാപിക്കയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നത്രേ. ആ അവസരങ്ങളിലൊക്കെ തമ്പിക്കാൻ വിജയം സിദ്ധിക്കാറുണ്ടായിരുന്നതെന്ന് പഴവന്മാർ പറയുമ്പോൾ. അതുകൊണ്ട് തമ്പിയെ ഒരു നോട്ടിപ്പിക്കുന്ന പേരും എന്നു തീർപ്പുണ്ടായിരിക്കണം അവിടന്ന്

‘പഞ്ചബാണൻ തന്നടയ’ എന്ന പദം രചിച്ചു തമ്പിയേ കാണിച്ചു. തമ്പിയും അതേ രാഗത്തിൽതന്നെ,

‘പ്രാണനാഥനെനിക്കു നല്കിയ പരമാനന്ദസന്തെ’ എന്ന ശൃംഗാരപദം നിർമ്മിച്ചു. ആ ഗാനത്തോളം മധുരമായ ഒരു ശൃംഗാരപദം ഇതേവരെ ഭാഷയിൽ ആരും രചിച്ചിട്ടില്ലെന്നു നിസ്തംശം പറയാം. അത് പല ശൃംഗാരമായിപ്പോയെന്ന് ഇന്നത്തെ ചില പരിഷ്കാരികൾ പറയുമായിരിക്കാം. അങ്ങനെ ആണെങ്കിൽ ജയദേവയുടെ ഗീതാഗോവിന്ദത്തിനും ആ ദൃഷ്ടിമുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ തന്നെ ‘ഒരുനാൾ നിശി-
വെയ്ക്ക ലീലകളൊരിക്കലും ഏറ്റി മരമമോ സഖി’ എന്ന പദവും അക്കാലമായ സാഹിത്യഭംഗി നിറഞ്ഞതാണ്. ഈ ശൃംഗാരപദങ്ങളെല്ലാം വഞ്ചിരാജാവിന്റെ വിമർശിണിയായ പത്നി സമ്പിയോടു പറയുന്നതായിട്ടാണ് രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

ഈ കവികോകിലത്തിന്റെ മധുരഗാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിക്കുന്നതിന് മുമ്പു കൊല്ലത്തുവെച്ചു ചുമ്പ് അതായത് ഗാനം-ൽ “പഞ്ചാരവകയിൽനിന്ന് അനുവാദം വാങ്ങി തിരുവനന്തപുരത്തു പട്ടിണത്താറെത്തെയവിൽ പുനയ്ക്കൽവീട്ടിൽ കണക്കുകമാരൻ മാർത്താണ്ദൻ ഒണ്ടാക്കിപ്പിരിയുന്ന കേരളവിഭാസം അച്ചന്തട്ടത്തിൽ” അമൃദിക്കപ്പെട്ടു. അതിന്റെ പകർപ്പുകൾ കിട്ടാൻ ഇപ്പാൾ പ്രയാസമാണ്.

മണിപ്രവാളകീർത്തനങ്ങളിലും ഒരു രണ്ടെണ്ണം ഇവിടെ പകർന്നുവെക്കുന്നു.

പ്രിരാഗം ചെമ്പട.

1. കരണാചണ്ഡനേന താമസം ഓഷ്ഠം
കഴിഞ്ഞ കൈകൊടുത്തുനൽ (കരണ)
2. 1. 1. കരണാഗതനാശിജ്ഞ—മാതാപാപം ചെല്ല ചെലവ
ഗുരുവായുപുരംതന്നിൽ മരുവുമലിഖ
ദേവീതാരതാ ഗോമൻ (കരണ)
3. 1. 1. താരിൽതന്നീകളോടും മാതാപാപം ചെലവ പദം
പുരത്തിങ്ങിരുന്നോരും ഏതത്തിൽ നിന്നുപോ
മാരത്തുവന്നുപലമാരത്തിൽ സേവിയുമാ
പാരിൽ തിങ്ങിന ഒരു പരമേശ്വരൻ താഴെ 344444 (കരണ)

[illegible]

(2) പിതൃഭാവമനുസരിച്ചു പുഷ്പം കൾക്കുമിടയും.
 പുഷ്പമിതി മേലുന്ന് കൂടാ പുഷ്പം കൂടാക്കുമ്പോൾ
 അതിനുവന്നുചെയ്യാനാകാത്തതുപോലെയല്ല.
 ച. പശുവിധവും പർവ്വം ഭൂമനാദിഗോളം കൂടാകാൻ.

(3) யாழ்ப்பாணத்திலும் கிழக்கு மாகாணத்திலும் இரு-
பாதுகாப்பற்ற சூழ்நிலைகள்
பிரதீபகரணமாக உள்ளன. புகளியாக்கப்பட்ட
வாழ்க்கை வகைகளில் உள்ள வாழ்வுகாக்கைகளையும், அவை
சுரட்சை மையம்.

பெரிய நகரங்களில் மிகவும் அதிகமாக இருக்கிறது. இது ஒரு பெரிய நகரம்.

6. 'சோனிகடுக' நிகழ்ச்சியைப் பற்றித் தனது
சோனிகடுக நிகழ்ச்சி மீது உறுதியாக, மாற்றி

മ. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ചേർന്നു നടന്ന പരിഷ്കാര സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുത്തവർക്ക് അഭിനന്ദനങ്ങൾ അർപ്പിക്കുന്നു.

ப. (2) ஆதாரமாகக் கொண்டு உத்தரவுகளை
கொடுப்பதில் தாமதமாகி வருமா? ஆதாரமாகக் கொண்டு
உத்தரவுகளை கொடுப்பதில் தாமதமாகி வருமா?

ചി. (ന.) ഗുണമയയിൽ വാഴും ഭാഗം തീവഴക്കരക-
 ന്ന പാലാശ്വതി കലാശം കലാശം, നമുക്കു കലാശം.
 കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം
 കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം കലാശം

ഇതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടിമകളിലുള്ള ഗാനങ്ങളും ഭാസകങ്ങളും പൊമിത്തസ്സു മദ്രസങ്ങൾ തന്നെയാണ്. ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ കഥകളിയിൽ അധികമായിട്ടില്ല. മകളിൽ ഉദ്ധരിച്ച സ്തുതിപാഠങ്ങളായ ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ സരണങ്ങളല്ലെങ്കിൽ 'സംഗീതം' എന്ന് പാട്ടുപിൻപറ ചേർക്കുന്നത് ചോദ്യകരമായ അംഗമല്ല.

അദ്വൈതത്തിന്റെ പാശ്ചാത്യസാമിസ്തവം, ഏകത്വമുള്ളതും 'നിമന്ന പീലികൾ നിരക്കുവേ കത്തി' എന്നതിന്റെ വിവർത്തനമാണെങ്കിലും ഭംഗിയായിട്ടുണ്ട്.

'പാശ്ചാത്യഭാഷാമണിപാതി പുട്ടുപുട്ടുതൊഴുവേ നാരായണവരം
കാതമ്പ്യാംഭോധി നാരായണനെക്കു ചങ്ങനാശാങ്കമുദാരായ നിത്യം
താരാർമാതിർചിയാസത്തിൽ എന്നമതായാത വഞ്ചിത്തിരിയ്ക്കുക
മാരാവാരം മുഴന്നീടുക വരണിധരമേകൃതം പ്രഭുമാം'

ദിവ്യം കിഞ്ചന വെള്ളമുണ്ടൊരുമുറിസ്സാമൻ കറുപ്പും ഗമേ
പാശ്ചാൽ നല്ലതൊരുമുള്ള കരമുണ്ടെട്ടല്ലമോ പിന്നെയും
തോലന്ത്രേ ഗുണിയില്ല തെല്ലമരയിൽ കേളേറുമാനുരെയും
പോററി നിന്റെ ചമിത്രമുള്ളതമേറൊ ഏ്തായ നൃദ്യം നമഃ.
എന്നിങ്ങനെ അപൂർവ്വം മില ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളെ തമ്പി രചി
ച്ചിട്ടുള്ളു. അവയെല്ലാംനിന്നും അദ്വൈതത്തിന്റെ സംസ്കൃതശ്ലോക
ശരക്കുള്ളിടത്തോളം അർത്ഥശാഭീർവ്വിമല്ലെന്ന സമ്മതിക്കു
മെങ്കിലും, അവ തീരെ സംസ്കൃതങ്ങളാണെന്നു പറയാവുന്ന
തല്ല.

തമ്പിയുടെ ഭാഷാശൃതികൾ.

മ. ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ, ഡ. കീർത്തനങ്ങൾ, ഡ. മണി
പ്രവാളപഞ്ചരം, ട്. വർണ്ണങ്ങൾ, ഓ. മുദ്രാപുഷ്പം, നു. സുര
ഭാമണോ തിരുവാതിരപ്പാട്ട്, കെ. നവരാത്രിപ്രബന്ധം,
വു. ഉത്തരാസപതരംവരം ആട്ടക്കഥ, റ്. കീലകവയം ആട്ടക്കഥ,
മാ. ദക്ഷയാഗം ആട്ടക്കഥ, മ. രാസകൃീഡ കിളിപ്പാട്ട്,
ന. വാസിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ട് ഇവയാകുന്നു.

മുദ്രാപുഷ്പം:—

നന്ദനം—ൽ നടന്ന മുദ്രാപത്തെയാൽ ഇതിൽ വിവരി
ച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിലെ ലക്ഷണപദ്ധതികൾ അദ്വൈതവേദം.

മുദ്രാപുഷ്പം:—വിവരത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പദ്യങ്ങൾ

മുദ്രാപുഷ്പം:—വിവരത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പദ്യങ്ങൾ

[illegible][illegible]

மதுராதிபுரம்.

നാഥനാമിതി പേ.

ഭരണശാസ്ത്രത്തിന്റെയും നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെയും പരിചയം ഉണ്ടായിരിക്കണം. അതിനാൽ നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെയും ഭരണശാസ്ത്രത്തിന്റെയും പരിചയം ഉണ്ടായിരിക്കണം. അതിനാൽ നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെയും ഭരണശാസ്ത്രത്തിന്റെയും പരിചയം ഉണ്ടായിരിക്കണം.

പ്രീതിയോടു തുറന്നി കൊടുവരിൽ കടക്കുമ്പോൾ
 ഇഴിയൊഴികയും വലിയ വെടിയിമിവ
 മേലിടാ വാളെടുപ്പി ഗുരുജാളാൻ മെയ്യുന്നതാൻ മാരപ്പോം.
 പൊന്നണിഞ്ഞ മൂലഗർഭം തന്നിൽ യുദ്ധനടവരണം
 മിന്നുന്നതിൽ പ്രയത്ന ശരംകൊടു വാ മനോരമ,
 ഇപ്രകാരം വഞ്ചിതപൻ സമ്പ്രദായം ഗമിച്ചിട്ടുമേധാർ
 ഷ്ടണാക്ഷിജനങ്ങൾ സമഞ്ചാണാർക്കി പൂണ്ടു
 പെട്ടെന്നിരുന്നതൊക്കെ കർമ്മപ്രദാരിയപ്പോൾ
 പേരവമുഖാംബു തെരിമറ്റു പെണ്ണ പതിപ്പു,
 മേലമിന്നിമിദിവാമോം താഴി
 വളർ പാരുമിടതിട്ട പിതനീടിപ്പൊന്നി പലമോശമായി
 ഉപരിയും ചിട്ടികുടാം മറ്റൊന്നിറ്റിന്നായിൽ
 ചെട്ടാൻ അങ്ങാടിയിൽ ചെട്ടാപ്പു ചിറ്റാൻ,
 തരമിഴിപ്പാമെയി പട്ട പെട്ടെന്നിടാം മണ്ണകാളാ-
 ളിങ്ങാവാരത നാണമോടു പണിപെട്ട പിരിഞ്ഞും,
 പെട്ടാൻ മോശാപ്പാതിരയിൽ മെട്ടെപ്പാൻ പൊതിച്ചിത്താം,
 നന്നതപ്പൊക്കിയിൽ മിന്നുന്നതൊക്കെച്ചിട്ടും
 കിട്ടുപട്ടുതവയിയോ പെട്ടെന്നിടേത്തീർന്നാൻ
 കാണിമകളിൽ കൂട്ടിട്ടു താഴി പാൽ വളരും
 പല്ലവാരം മോശാ പണി പല്ലവനക്കാരിയല്ലാം
 പെട്ടെന്നു പൊട്ടുന്നതീരകളിൽ മുട്ടി,
 തന്നെ മാനിപ്രപഞ്ചം തന്നെയും മോശ പാൽ
 തന്മയമായി പെട്ടെന്നു ചിത്തം മണ്ണപ്രദാവരം.

ഇതായിരുന്നതായിരുന്നു ഒരു ഗ്രന്ഥാവലം കൂടി ഇവിടെ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടു.

കാളാഭാരി ചലനം.

- പ. പ്രാണനാഥനെന്നിരു നല്ലിരു മരമാനന്ദസന്ദർശനം—
 ചൊല്ലു പൊതുക്കളെല്ലാം. (പ്രാണ)
- അ. പ. ഷ്ടണാക്ഷിഴിവാർത്തേ സമി! ഷ്ടകാരേ—
 മണ്ണിയയക്കേതേ! (പ്രാണ)
- ച. (മ. മോശാപ്പാതിരയിൽ യാൻ—കൊണ്ടുണ്ടാൻ മോ-
 യക്കുണ്ടാന്നാൻ താഴി—പുണ്ണിയി കൂടി—താഴെക്കൊണ്ടു
 കക്കുണ്ടാടി—ഗാഥം പുണ്ണ—
 അങ്കുരിയ പൂക്കുകുലനിട്ടമെങ്കു പൊതികുലൻപൊട്ട
 നികൾമുഖത്തെയങ്ങല്ലാമെന്നു നാണമോശ പരിവൃത്തം (പ്രാണ)
- 2) മോശാപ്പാതിരയിൽ മെട്ടെ—പാൽപാൽ പാണിക്കാണു—
 പാൽപാൽ കരികര—മീശാക്കൊണ്ടാൻ ചെട്ടു,
 മോശാപ്പാൽപാൽ—മോശ കരിയുമാൻ—
 മോശാപ്പാതിരയിൽക്കൊണ്ടാൻ മോശാക്കൊണ്ടാൻ—മോശാക്കൊണ്ടാൻ—
 മോശാപ്പാതിരയിൽക്കൊണ്ടാൻ മോശാക്കൊണ്ടാൻ—മോശാക്കൊണ്ടാൻ (പ്രാണ)

- (൨) ഉത്താനത്തായി കോൽ—ചിസ്താമുഖൻ മറികൽ
ചിത്താന ചത്തൊന്നാച്ചു—ചുഷണാദികൾ—
അന്താദശങ്ങൾ ചെല്ലു പിന്നെ—ഏകൻ മനമം—
പത്തൊന്നു മൊഴി—മിത്താകടയൊന്നു മൽപതി
മത്താമം ഉത്താമത സമത വാമിച്ചു—ചുവടു സീട്ടം (പ്രാണ)
- ൪) സീമാവാടിത്തൊട്ടു—ചാത്താകടയൊന്നു
സാക്ഷാതെനന്ദം ചെയ്തു—വീരായിതേ നി—
കാത്താതന്നയും പ്രാസീട്ടം—രതിവാരവെട്ടാൽ
പ്രേമവാക്യവിശേഷവും മേ—കേമലയേകപാനവും മേ
കേമകതാമര രതികടയൊന്നു—സമാനമിളിന ഭൂമി നന്ദം
(പ്രാണ)
- ൫) കോൽനാലാമതതി—കാത്താതതിലൊന്നു
കുട്ടു—ചിസ്താമുഖൻ—ഉത്താ—
മത്താകടയൊന്നു—കാൽ മത്താ—
നീതി മത്താതതിനൊന്നു—താതി ചുട്ടു നിത്താമിത്താ
കാത്താതം സുത്താതമൊത്താതൊന്നും പുനരതൊന്നൊന്നും
(പ്രാണ)
- (൭) കാമിനീകനം കണ്ടു—മത്താതന്ന കോത്താട്ടം
കോമലാകൃതി ചാതതിലൽ—പ്രീപത്തനം—
സപാമിതൻ ചാത്തേവയോചാൽ—വല്ലഭനനീൽ—
പ്രേമകതിൽ വിരാമമെ നിത്ത—മമ്മലീലതിലൊത്താല തൂണ
മത്താതന്ന മത്താ ചാതതിലൽ—ചിസ്താമുഖൻ—ചാതതി
.....

കീലകവധം.

ഇരയിമ്മൻതമ്പി ആദ്യമായി രചിച്ച ആട്ടക്കഥ കീലക
വധമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഇതിലെ പട്ടക്കൂട്ടിൽ പലതും
സ്രീജനങ്ങൾ തിരുവാതിരക്കൂട്ടിക്ക് ഉപയോഗിച്ചവയുണ്ടു്.

സാദരം നീ ചൊന്നൊരു മൊഴിയിന്നു സാധുവല്ല കമതേ'
എന്ന വേകയിലെ പദവും,

‘മാനിനിമാർമെരുമിമണേ
മാനിനി നീ തൂണ വലനം’

എന്ന ഉശാനിപ്പദവും അവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രാധാന്യം വഹി
ക്കുന്നു.

കേരളാണീ നൃപനിയ്യക- വണീം നിശ്ചയ പുന-
രേണീവ് ചോലന നടുങ്ങി—മിഴിയിന്ന കലങ്ങി
വിവരത്തിൽ മുങ്ങി—ചാത്താതതിനൊന്നും—
മമ്മലീല പാത്താല ചാതതിലൽ കേട്ടനന്ദമി.

ഭാസ്യം സമസ്തകന്മാസ്യം—നിതദ്യ നിമ മോസ്യം
 നമിദ്യ പുനരേകം—വിമിതസ്മരയോഃ—
 വിമതപരിഭാഷാ,—ഋതസലിലനാശ്വരം
 നമനമലതപുഷ്തന മുട്ടമി—ഋത ശമിതശവേകം,
 ഗാത്രം വിചലിതമി—ശാത്രം കരന്തിപഥ—പാത്രം ധരി-
 ച്ചമിതമിതം—പരിഭാഷാ നാമ—പരിഭാഷി-
 നിത—മരിതപിപുപരമനിതരേതിമിത ചോകാദന
 മരിതനിത്യേന നിവശത കലർന്നു.
 ന്നസ്യ ശീലമവിശ്വസ്യ നാമവിശ്വസ്യ
 ചേതസി സമാനം—ശുഭിരാനിഭവതം—ശുഭാ-
 ഭവതം—സുതസുതനാം മഹിമൈകമിതിയാന
 കലനം—വിമിതപരിഭാഷാപരിഭാഷം.

ഇതു മനോഹരമായ ഒരു അധികാര ആട്ടക്കഥകൾ മുഴുവനും പരിശോധിച്ചാൽ കിട്ടുകയില്ല.

സോദരന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കാടനും മധുവും കൊണ്ടു വെന്ന് കൊടുപ്പാൻ രാജാവിനായ സുഭാഷ്വരൻ തന്നെ കേട്ട്, മാലിനി ഞെട്ടുന്നതും, വിപശതയിൽ മുഴുകുന്നതും, തടസ്സം വരാത്തപ്പോൾ പരുഷമോഴി കേട്ട് അടങ്ങുന്നതും, സമസ്തജന ഹാസ്യമായ തന്റെ ഭാസ്യം ഓർത്തു ലക്ഷിച്ചു മുഖം കാട്ടുന്നതും, ഋതസലിലത്തിലും നേത്രജലത്തിലും മുഴുകുന്നതും, വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളിൽ പാത്രവും വാരിച്ചുകൊണ്ട് അവിടെനിന്ന് നാലും നടന്നിട്ട് ഇടയ്ക്കു നില്ക്കുന്നതും, കവിൽ ജഗദീശ്വരനെ സ്തരിച്ചും വിശ്വസിച്ചും, സംഹരത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ മാൻപേട എന്നപോലെ കീലകന്റെ മണിഗൃഹത്തിൽ പ്രാവശിക്കുന്നതും മൊക്കെ നമുക്കു മിത്രത്തിലെന്നപോലെ വിശദമായി കാണാൻ കഴിയുന്നു. കവിയുടെ മിത്രനിർമ്മാണപാതയിൽ അത്യന്തതകാമായിരിക്കുന്നു. ഇതിലെ രേഖകളെല്ലാം അതിമനോഹരമാണ്.

‘കാമിനിമോദാശംപിൻ നിന്നര മോദകവചനം
 അമിനീകരന്തിതാ വിലസുന്നധികം.

കാമസിന്താപരമാരണാപാലേ

നല്ലേതേ മരവി കാമിനിമാരുടെ നളിനം

കരാഞ്ചലമേഖലി പദ്യം.

മല്ലിനാശംവലിതായീടുന്നത മനമോദരകാമം ചെറുപ്പം.

പഞ്ചസമീരണരായിടുന്നത മനമേൻ പരിപാലിച്ചിട്ടും

മലർക്കൽ തന്നെ ശബ്ദനിമിതം മരേപ്

ന മുഗ്ധമുദാമമിതം.

അനീകമോദമദനമോദം പരമം അന്നാതികം—കുടുംബമോദം;

മരുതന കുടുംബം—പ്രപഞ്ചം മഹിമം—കാമന നീരന വധിക്കും.

കീചകൻ തൽക്കാലം പിൻവാങ്ങിയെങ്കിലും തന്റെ സഹോദരിവഴികൾ അഭിഷ്ടസംഗ്രഹം വഴി നോക്കുന്നു. സുഭാഷിയുടെ സദാപദേശമോണം ഫലിക്കാതെ വന്നതിനാൽ, അവൾ,

‘മന്നാൽ അശ്വമേധാദാനമോദമേ യഗ്നാദിമോദം

നിന്നും ചുരുക്കിയതല്ലിടം മതിമുഖം’

എന്നു പറഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തി നമുക്കുണ്ടു. അനന്തരം ഒരു ദിവസം രാജാവിൻ അന്തരസേനിയെ ‘കാമനവും മധുവും കൊണ്ടു’ വരാണെന്ന ഭാഗ്യത്തിൽ കീചകനുമന്ത്രിയോട് നായയുണ്ടു. പാഞ്ചാലിയുടെ പോക്കിനെ വെളിമാണ ‘ക്ഷോ-
 ണീപ്രചനിയുടെ വാണീ ന്ദ്രേ’ എന്നുള്ള മേധകം അതി മനോഹരമായ ഒരു വാങ്മയവിപ്രമാണെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളല്ലോ. അന്തരസേനിയെ കണ്ടു ആ കുമാരി,

‘മന്ത്രമാനീന് മമ സദാ—കാമന—നന്ദനീനാൽ ശരീരമേന

മന്ത്രമാനീനായം മേന—മം—മമ മമഹിസാഞ്ചിതമേന’

എന്നീവിധമുള്ള ഭംഗിവാക്കുകളാൽ വശീകരിക്കാൻ നോക്കിട്ട് ഫലിക്കായ്യാൽ ബലാൽക്കാരം പ്രയോഗിക്കാൻ ഭാവികുന്നു. തത്സമയാ ‘യശായശാധിപാത്’തിയും ‘മേനാമനൈശാമഗർജ്ജി ത്നം ആയ ഒരു രാജസൻ പാണ്ഡവപക്ഷപാതിയും സർവ്വാക്ഷിയും ആയ ‘നിദാമഭിയിതി’യുടെ നിദേശമനുസരിച്ച് അവിടെ ആവിർഭവിച്ച് കീചകനെ ആക്രമിക്കുന്നു. കഥാഗതിക്ക് കോട്ടാ തട്ടാത്തതും അനവസരമല്ലാത്തതും, മൂലകഥയ്ക്കു വെളിയിൽ പോകാത്തതും ആൺ തമ്പി ഇവിടെ ഒരു ‘കുത്തിവേഷ’ത്തെ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

നായിക ഭീമന്റെ ഗാഢതു ചെന്നു വീണ്ടു സമുദാ പാശത്താൽ—‘മം’ മനോഹാരത്തിൽ വെളിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭീമൻ ഉപാസനയെ കീചകനെ വധിക്കാനായി പുറപ്പെട്ടതും ചെട്ടു. എന്നാൽ ഇരയിമ്മൻതമ്പി നായികയെ ‘കുത്തിപുത്രാദി പൂജ്ഞ’മായ രാജസഭയിലേക്കുണ്ട് നേരേ അയയ്ക്കുന്നത്. രാജാപാശന്റെ സ്വാലനുള്ള പാണ്ഡവപ്രതികരനാൽ,

‘താഴെപ്പറ്റുന്നതിന്നുതക്കവ ചെല്ല നഖിവാദോ സന്നദ്ധമാനേ
 രാജൻ മനസ്സുനിശ്ചയിച്ചതിനെ സമുദായർ ചിമിതുമായി സന്ദേശം
 വരേണമെന്നുശ്രീമാൻ’

എന്നു പറഞ്ഞു മിരട്ടിക്കുമ്പോൾ, എന്നാൽ ഈ വാക്കുകൾ, ആർക്കും നാംശരണം അറിയിച്ചിട്ടില്ലാതെ തന്നെ കീവകനെ വധിപ്പാൻ ഭീമൻ ഒരു പട്ടയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. നിസ്സാരമായ ഒരു ഭേദഗതിയാണു ചെയ്തിരിക്കുന്നതായിപ്പോ എത്ര ഔചിത്യപൂർവ്വമായിരിക്കണം!

പാഞ്ചാലി ചിന്നീട് ഭീമന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് സന്ദർശനം പറയുന്നു. അതു കേട്ട്,

‘ഉണ്ടൊരുപായമതിനുമെല്ലാം
 വണ്ടാർകഴലികളുണിമൗഛികരേ!
 സങ്കേതം കീവ നൃത്തനികേതം
 ശബ്ദതരമവനോടു വദ ഭയിരേ!’

എന്ന് ഭീമൻ ഉപദേശിച്ചതനുസരിച്ച്, ആ പാണ്ഡവയമ്മ പണി അക്കരെ തന്നെ ചെയ്യുന്നു. കീവകൻ നരേന്ദ്രനാഥൻ പ്രാപിക്കുന്നു. നേരത്തെ അവിടെ ചെന്നു കിടന്നിരുന്ന ഭീമൻ വാടി എണീല്ക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ കീവകൻ മുത്യാപരം പ്രാപിക്കുന്നു.

അടുത്ത ദിവസം നൃത്തശാലയിൽ മരിച്ചുകിടന്ന രാജസ്വാലനെ കണ്ടിട്ട് രാഗപാവശ്യൻ ‘മാതരോകദേവീസ്തുരാകലനാൽ’ ഭവിച്ചിട്ട് വിവരം ഉപകീവകന്മാരെ അറിയിക്കുന്നു. അവർ തന്റെ അഗ്രജപയത്തിൽ നേരത്തേയായ മാലിനിയെ ബന്ധിച്ചു കൊല്ലാൻ ഭാവിക്കുമ്പോ, അവളുടെ വിലാപം കേട്ടു വന്നപ്പോൾ ഭീമൻ അവരെ എല്ലാം നിഗ്രഹിക്കുന്നു. അന്നത്തരം,

‘താഴെപ്പറഞ്ഞാഴിയെന്ത ഗന്ധവർണ്ണൻ
 നേർന്നിഹ വിരവൊടു കീവകനിയന്നാ
 മീർത്തൊത്തൊടു ചെയ്യാനെന്നൊരു
 വാർത്ത പരത്തിട്ടുക പുലർക്കാലെ.’

എന്ന് അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് കഥ അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

കൊണ്ട് ഉദ്ധരിക്കാവുന്നതാണ്" ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രൗഢ നിരൂപകൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ രതികളായി നമ്മോടൊന്നിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ഒരു നായകൻ മറ്റു സാക്ഷാത്കാരികൾ എന്താണുള്ളതെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. ഈ വസ്തുക്കളുടെ ഏതൊരുപക്ഷവും മറ്റൊരുപക്ഷവും എന്നെങ്കിലും ഇല്ലാതാകുമോ? ഇങ്ങനെയുള്ള രംഗങ്ങൾ ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ അത് മനസ്സിലാക്കാം. പക്ഷേ രസികന്മാരായ നടന്മാർ ആടുന്നതിനും, സഞ്ചാരമായ കാണിക്കുകയോ കണ്ടു രസിക്കുന്നതിനും ശ്രംഗാരപദം ഭൂമിയെ തീരുന്ന എന്നാണു വാദിക്കുന്നത്.

കവിതാലവറയിൽനിന്നു കല്പമുദയം കാമധേനുവും കളഹംസവും കൈ നിബ്ബാസനം ചെയ്യേണ്ട കാലം ആയിരിക്കുന്നു എന്നാണ് മറ്റൊരു സന്ദർഭം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു കാണുന്നത്. കാലമാൻ കഴിയാത്ത വസ്തുക്കൾക്ക് എന്തിന് കവിതയിൽ പ്രവേശം നൽകുന്നു എന്ന് അപരം ചോദിക്കുന്നു. എന്നാൽ കാലമാൻ കഴിവില്ലാത്ത വസ്തുക്കളെ ഉത്ഭാവനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ശക്തി ഇല്ലാതിരിക്കുമോ, ആ ശക്തി ഉണ്ടായിരിക്കേതന്നെ അതിനെ പ്രയോഗിക്കാതിരിക്കുമോ ചെമ്പ് നഖവെങ്കിൽ ഇന്നത്തെ അജ്ഞാതമായ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളിൽ ഒന്നായി കാണുമായിരുന്നോ? പ്രത്യക്ഷമാണെന്നാണ് എല്ലാ ഭാവനകളുടെയും മൂലം. മനസ്സൻ പല മാതിരി പക്ഷികളെ കണ്ടുകാണുമല്ലോ. ചുവിയ്ക്കുമായി പറന്നു; എന്നാൽ നിന്നു കാക്കയല്ല തൂല്യം. മയിലിനു രൂപസമ്യക്തത്വം — പക്ഷേ പാക്കൻ വെട്ടു; പാക്കൻ ചർമ്മമാണെന്നു മാത്രം. അതുകൊണ്ട് ഭാവനാശക്തി വഴിയായ മനസ്സൻ പക്ഷിവർത്തിന്റെ ഗുണാംശങ്ങൾ എല്ലാം എടുത്ത് സ്വർണ്ണത്തിലും ഭൂമിയിലും കൈ മുരിക്കാൻ സാധ്യമുള്ള ഒരു ഹംസപക്ഷിയേയും അതിനു ചീവിക്കാൻ ഒരു മാനസ സമസ്തിനെയും സങ്കല്പിച്ചു. പക്ഷികൾ പാക്കുന്നതു കാലമാൻ കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണല്ലോ മനസ്സൻ വളരെ ശതവർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പുതന്നെ വിമാനങ്ങളെ സങ്കല്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതും. ഈമാതിരി സങ്കേതങ്ങൾ ദർശനങ്ങളാണെന്നു പറയാവുന്ന നല്ല നമ്മുടെ പലനവസ്തുക്കൾ ആഗ്രഹ്യമാണ് ഒരു കല്പന

വാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഏതാവിനോടുകുന്നിടത്തോളം അ
 ത്വഭയോധം രണ്ടോ മൂന്നോ വാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടുപോലും ജനി
 പിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അഥവാ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വസ്തുക്കളെ
 വർണ്ണിച്ചുപോകരുതെന്ന് ഒരു വകുപ്പ് സാഹിത്യശിക്ഷാനിയമ
 ത്തിൽ ചേർക്കാമെന്നു വട്ടാവും ഒരു ഗുണവും വരാറില്ലെന്നു
 ഉതിനെ ഈ നിരൂപകൻതന്നെ ഉദാഹരിച്ചു തന്നിട്ടുണ്ട്.
 അദ്ദേഹം സാഹിത്യപരിഷർമാസികയിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞി
 രിക്കുന്നു:—“ശിക്ഷപുസ്തകം ചിരിച്ചുവീണിൽ പല കുറിയും
 പത്തൊപ്പിട്ടും പേരറിയാത്ത കടന്നു പോയ എന്തെ ഗുണം
 മാത്രപരിചിതമായ ഒരു പുസ്തകത്തെ പരിചയപ്പെടുത്തിത്ത
 ന്നത് സദാഭിനയമായിരുന്നു.” നിത്യം ഇടപഴകാറുള്ള
 വസ്തുക്കളെപ്പോലും നിരീക്ഷണംചെയ്യുന്ന ശീലമില്ലാത്ത ഒരു
 കവിയ്ക്ക് തന്റെ ദീപിതദശയിൽ എത്ര വസ്തുക്കളെപ്പറ്റി
 പ്രത്യക്ഷത്താനും സമ്പാദിക്കാൻ കഴിയും? മലയില്ലാത്ത
 മീനിൽ പാർക്കുന്നവന് മലയുറ്റിനി മിണ്ടാൻ പാടില്ലെന്നു
 വന്നാൽ കരുമല്ലേ? “കവി പ്രകൃതിയുമായി അടുത്തു പരിചയി
 ക്കണം; പ്രകൃതിയുടെ അന്തരവാസിയാക്കിരിക്കണം. ഏകാന്ത
 സൗന്ദര്യം വാരിപ്പൊഴിയുന്ന പർവ്വതപ്രാന്തങ്ങളും സാഗരതീ
 രങ്ങളും കവി മാംസദൃഷ്ടികൊണ്ടുതന്നെ കാണണം.” ഈ
 അഭിപ്രായം അപ്പാടെ സ്വീകരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. കവി
 പ്രകൃതിനിരീക്ഷകനായിരിക്കണമെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.
 പക്ഷെ മാംസദൃഷ്ടികൊണ്ടു കാണാത്തതൊന്നും വർണ്ണിച്ചു
 കൂടെന്നു പറയുന്നത് അംഗീകാര്യമാണോ എന്നു സംശയ
 മാണു്. കാളിദാസമഹാകവി പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം ആസ്വദി
 ച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറയാൻ സാധിക്കുമോ? ആ കവിപുംഗ
 വന്റെ സൃഷ്ടികലാകൌശലത്തിന് മുഖാഭിഷിക്താദാഹരണ
 മായി വിളങ്ങുന്ന ശകുന്തളയെത്തന്നെ നോക്കുക. അവൾ
 പ്രകൃതിയിൽ വളന്ന്, പ്രകൃതിയോടു് ഇടപഴകി, പ്രകൃതിയു
 മായി താഴാത്തു പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. സഹകാരവുക്കുവും
 വനജ്യോത്സ്നയും മാർഗ്ഗപേടയും കൈ അനസൂയാപ്രിയംവ
 മമാരെപ്പോലെതന്നെ അവളുടെ നിത്യസഹചാരികളും സഹ
 ചാരിണികളുമാണു്. പ്രകൃതിയുടെ നാഡിയോടൊപ്പം അവ
 ളുടെ ഏകമനസ്സിലും ഇടിക്കുന്നു; പ്രകൃതിയുടെ അന്തരാ

തോവുമാരി അവളുടെ അന്തരാത്മാവ് നിരന്തരസംവാദം നടത്തുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ശകുന്തളയെ സൃഷ്ടിച്ച കാളി ഭാസനും കാമധേനുവിനേയും കല്പകന്തരുവിനേയും ഉപേക്ഷിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ.

കാമധേനുവിനേയും കല്പകന്തരുവിനേയും നാടുകടത്തണമെന്നു പറഞ്ഞ ഈ 'നോമ്പി ഗാന്' കാവ്യപ്രാഥമ്യത്തിന്റെ ബൃഹദാവിതന്നെ,

‘മലാളന്മാരപ്പിരിയിൽ മലപ്പുറം നാട് മുന്നായ്
മലാളന്മാരപ്പിരിയിൽ മലപ്പുറം നാട് മുന്നായ്
കാലാഹുതരുന്നകവല്ലികളിൽ കലപ്പു
നാലാളായിച്ച നരതോർകല നമ്മോടൊത്താൻ.’

എന്ന ശ്ലോകത്തെ വാഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നതാണ് അത്ഭുതം.

ഇത്തരം നിരൂപകന്മാരും കവികളും എന്തെങ്കിലും പാശ്ചാത്യകാളമുട്ടേ. പുനവും, ചെറുശ്ശേരിയും, എഴുത്തച്ഛനും, നമ്പ്യാരും ഭാരതം ഇന്ത്യയുടെ പിമ്പിച്ചു—ചത്തതിനൊപ്പമാണ് ജീവിക്കാൻ ചെയ്തത്—അവർ സർവ്വാർത്ഥരേഖണവർത്തിച്ചു. ഇന്നത്തെ ചാലാകവിമല്ലന്മാരുടെ കൃതികൾ പുരാണതത്വം നേപഷണവകുപ്പുകൾക്ക് ശവേഷണത്തിന് നിശ്ചയമാകുന്ന കാലത്തും അവിർ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ ചെയ്തും.

ഇതായിരുന്നതന്തിരുടെ കവിതാശക്തി അടുത്ത ശൃംഗാര പദത്തിൽ സാധിതരേഖ പ്രകാശിക്കുന്നു.

‘മനീഷയ്ക്കു പരമാർത്ഥം പുരുഷമെന്നും രാജാക്കന്മാർക്കും
ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കും സ്മാരകവുമായതെന്നും നിറയം
ആരാധനാപകർമ്മത്തിന് മുമ്പേയും വിഷ്ണുവിഭാഷമാനും
കാലോത്തരം കളഞ്ഞു: പാരിതി മരിച്ച പ്രാഥമികരേഖയെന്നല്ല’

ഏതായാണെന്ന് ഈ പാപ്പാട്ശ്ലോകത്തിൽ ശ്ലോകം കൊണ്ട് ആലംബനോദ്ദീപനവിഭാവങ്ങൾക്കു താഴെത്തും വെത്തിയിരിക്കുന്നു. അതിനെത്തുടർന്നു പദവും അതിസുന്ദരമായിട്ടുണ്ട്. വിശേഷിച്ചു,

‘കോകി നിൻമുമ്പം കണ്ടു വന്നെന്നു ചിന്തിച്ചു
മൃകാന്തം നിന്നൊരു ശക്തിച്ചിതാ

ഏകദേശാചനാകൊണ്ടു കോപമൊടു നിന്നെയും
ശോകമോടപരണ നോക്കുവ പതിയേയും.

എന്ന പരണം നടന്റെ അരിനയചാതുരിക്കു നികഷോപ
വചുമാതിരിക്കുന്നു. ഒരു സമയത്തുതന്നെ നടൻ തന്റെ ഒരു
കണ്ണ് നരികളോടു മറോക്കുണ്ണ് മറെറാരികളോടു പതിപ്പിക്കുന്ന
തിനോ-കൂടിതന്നെ, ആദ്യമെന്ന കണ്ണിൽ കോപവും മറോ
ക്കണ്ണിൽ ശോകവും പൂരിപ്പിക്കുന്നു. മാതിനാപുറമേ ചിന്ത,
രക്തം കോപം, വിനയശോകം മുഖമായി പൊട്ടുരണമുഖ
മില്ലാത്ത ദാപമുഖമെ ഡോഹിയാവ ഗ്രാഹമെന്തി. മറാനി
വരാത്ത വിധത്തിൽ മാറിമാറി തൂടുന്നഭിനയംകേൾക്കത്താവും
ഇരിക്കുന്നു. ഇനി കഥ തുടരാം.

പാണ്ഡവന്മാർ മാതൃപുരിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന
കാലത്തു് അവരെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ ഗ്രാമീപുക്കൊണ്ടു
വരാനായി ദുഷ്ടാധനൻ ദൂതന്മാരെ നിരന്തരംഗിച്ചിരുന്നു. ഒരു
ദിവസം അദ്ദേഹം 'പാണ്ഡവകണ്ഠസുരസിന്ധുജസിന്ധുരാജശ
ല്യാദി കല്യതാഞ്ചന്ധുജന'ങ്ങളാൽ പരീതനായി സ്വപ്നപുരിയിൽ
ഇരിക്കുമ്പോൾ, ആ ദൂതന്മാരിൽ ഒരുവൻ വന്ന് ഇങ്ങനെ അറി
യിക്കുന്നു:—

- 1. 'മയ മയ നാഗാ മയ' മഗ്നിയാത—മയ മയ ശാഗാകന
നരസിനയ മയമ—നാഗി നിർവശസാരാമനം. [മയ]
- 2. വാഴാം നിന്ദയ നിന്ദനം—രാജാക്കന്മാരുമേതം—മേരിനി—
[തനിമോരാ രേഗം—
തോമ നിന്ദ—മുഖനാഗനിമുഖനിന്ദ—മുള്ളിമാനമേ
മാമേരികുലമെ വാഗ്വാനം—കരുതുമേ—കരുതുമെനിന
സുരേന്ദ്രനൻ—പുഷ്പകൗമോദനമേതൻ—നരിപുരിമേ—
നരിമേതനമേതൻ—നരി പുന, നരി മാനമനം.
- 3. പാഞ്ചിദാപ കോതിവികാ നിന്ദ—തിരിച്ചു വാഗ്വാനം—
പാഞ്ചമേതനിൽ കേസപരമിരുന്നു—ഗുരുമേതൻ
പാഞ്ചമേതൻമേതൻ മേതനം—മേതൻ പരം—
മേതൻമേതൻമേതൻ—അവരെ നന്നായ്—
വിരമമേതൻമേതൻമേതൻ—മേതൻ മേതൻമേതൻമേതൻ
നിന്ദനമേതൻമേതൻമേതൻ—മേതൻമേതൻമേതൻമേതൻ
- 4. വിരമമേതൻമേതൻമേതൻ—വിരമമേതൻ—
മേതൻ മേതൻമേതൻ മേതൻ—അവികമേതൻ—
കുന്നമേതൻമേതൻമേതൻ—കിമകവിരമം—

അമ്മിലാഗുകിട്ടു—ഗന്ധർവന്മാരി-
 ചൊരത്തനവനെയും ഹനിച്ചുപോൽ അമ്മിലായതും ധരിച്ചുപോൽ
 പെരുത്ത രണകൂട്ടം വെട്ടിപ്പോൽ
 കത്തനവരെയും വധിച്ചുപോൽ.

ഈ പദം വളരെ പ്രസിദ്ധമാണ്. ഇതിലെ ഒരോ
 പദവും ഭൂതർ ആടിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അഭിമാനം,
 ശോചനം, ഗൗരവമുള്ളതായി ഒരോ ഭാവത്തോൾ ദയോധനൻ മാറി
 മാറി സ്തുതിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഭൂതന്റെ വാക്കുകളിൽ നിന്ന് ചാർത്താർ വ്യഭിചാരി
 പുരത്തിൽ നിന്നും വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കിട്ട് ദയോ-
 ധനൻ അവരുടെ അജ്ഞാതവാസ്തുതരംഗം വരുത്തുന്നതി-
 നുള്ള വഴി ആലോചിക്കുന്നു. ആലോചനയുടെ ഫലമായി,

‘എന്തെങ്കിലും ഗോപനമിന്—മനോഹരമായ ഹരിക്കണം
 സന്തതമായാൽ മനീഷനായി—ചിന്തിച്ചു കാണിയച്ചിട്ടും’

എന്ന് അയാൾ ഉറപ്പുന്നു. അനന്തരം ത്രിഗർഭപതിയെ
 വരുത്തി അയാളെ അതിലേയ്ക്കു ചുമതലപ്പെടുത്തിട്ട് ദയോ-
 ധനൻ ‘ആന തേർ തുൾഗാദി മേളരസന്യോടു സമേതനായി
 മഹറാജ വഴിക്കും പുറപ്പെടുന്നു.

വിരാടഗോധനം ഹരിക്കുവേ വന്നതിന്റെ രജാവിനെ
 ത്രിഗർഭൻ ബന്ധിക്കുന്നു. എന്നാൽ ‘പരിപനമിസിന്ധരഹരി’
 രാജ ഗന്ധവാമാരുജൻ വന്ന് അയാളെ തോല്പിച്ചു ബന്ധി-
 കയും വിരാടനെ മോചിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

‘ബദ്ധസ്സശമമാം യധിഷ്ഠിരോക്ത്യാ
 മദക്താ രക്തേന ഹതാ യഥാർത്ഥനാമാ.’

ഇങ്ങനെ ബദ്ധനായ്ക്കീൻ സശമമാവ് യധിഷ്ഠിരോക്തിയാ
 സരിച്ച് ബന്ധവിമുക്തനായ് ഭവിച്ചിട്ട് യഥാർത്ഥനാമാവായ്
 തിരിച്ചു പോകുന്നു.

ഈ സമയമൊക്കെ വിരാടപുത്രനായ ഉത്തരൻ എത്ര-
 ചെയ്യുന്നുവെന്നു നോക്കുക. അദ്ദേഹം ‘ഇദ്ധാത്തയസവന
 വ്രത’നായ് മാരുസംഗരാതിന കോപ്പു കൂട്ടുന്നു. അയാളുടെ
 പ്രേയസിമാർ,

‘ഹിര വിരട്ടെ കടര വിരട്ടെ ചാരുതമുണസംഗര പേ-
 മാർമാരവ്വ - നരഭീമനോ ഹരി രാജവ്വ—കടകുട--

‘കൃഷ്ണസാരമിടായ് മന്നം ജിണ്ണു വാങ്ങുവദാമത്തിൽ
ജിണ്ണുതന്നെ വെന്നതുപോലെ സംഗതം—രിപു-
ജിണ്ണു ഞാൻ ജയിച്ചു വരുവേൻ.’

എന്നുള്ള ഉത്തരന്റെ വാക്കുകൾ പാഞ്ചാലിക്കു നീക്കം ജനി-
പ്പിക്കയാൽ, അവൾ ചെന്ന് അർജ്ജുനനോട്,

‘വീര നീയെന്നപോലെ വൈരിസഖ്യം തന്നെ
പോരിൽ വെപ്പുമെന്നോരോ വീരവാദങ്ങൾ ചൊന്നാൻ’

എന്നിങ്ങനെ സങ്കടം പറയുന്നു. അർജ്ജുനനാകട്ടെ, സാരതാ-
വഹിപ്പാൻ ആഹ്വാനമുണ്ടെന്നും അതുകൊണ്ട് വിഷമിട്ടിട്ട്
ആവശ്യമില്ലെന്നും ഉത്തരനെ അറിയിക്കുന്നതിന് യാതൊ-
രേണിയെ ഉപദേശിക്കുന്നു. സാരതാ-വഹിപ്പാൻ വെന്ന
ആഹ്വാനമുണ്ടെന്നോക്കി ഉത്തരൻ വലിയ വീരനെന്ന ഭാവത്തിൽ
പറയുന്നു:—

‘നിനക്കു മറ്റൊരാൾക്കും മറ്റൊരു ആഹ്വാനമേ പോക്കു മാമകാധാരം
മാമകാധാരമേ മക സുതന്ത്രം ചെട്ടാവാൻ മിതി മോന്ന സവിശ്വ
ഭാരതീയൻ അന്നൊക്കട്ടെ’

അതു കേട്ട് ഉള്ളിൽ ചിരിച്ചുണ്ട്,

‘ആജിശീലമില്ലേതും വ്യാജമെന്നിങ്ങേ നഥ
വാഴി നെട്ടുപ്പാൻ നേരിൽ വീ ജവേന കേവലം’

എന്നിങ്ങനെ ആഹ്വാനമുണ്ടാവാൻ പറയുന്നു.

കൗരവസേനയെ കണ്ട മാതൃയിൽത്തന്നെ ഉത്തരന്റെ
ധൈര്യമെല്ലാം അസ്തമിക്കുന്നു.

‘നന്മയൊക്കെൻ—നന്മയെ—മയ്യക്കൊക്കെതിന്നു പരം നേനമുണ്ടിട്ടുൻ’

എന്ന് അയാൾ വിലപിക്കുന്നു. ആഹ്വാനമുണ്ടാകട്ടെ,

‘നാരിമാരുടെ സദസി വീരോപം ചൊന്ന
വീര വദ നിന്നതെന്തെ വീരതയെന്തു പോയി?’

എന്ന് അപ്പോഴൊക്കെ കളിയാക്കുന്നതിലും ഒടുവിൽ സാരതാ-
വഹിപ്പാൻ ആഹ്വാനമെന്ന നൽകിട്ട് യുദ്ധത്തിന്നു സ്വയം ഒരുങ്ങുന്നു.
പക്ഷേ ആലിലപോലെ വിറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അയാൾ
എങ്ങനെ സാരതാ-വഹിപ്പാൻ? അതു കണ്ടിട്ട് അർജ്ജുനൻ
‘രജീകാദരത്തിൽ നിഹിതമായിരുന്ന ശത്രുസാഖം ഏകത്തു-
ലരിച്ച ശത്രുക്കൾ അൻപതു വിവരം വരിച്ചിട്ട് അയാൾക്കു

യെട്ടാ അന്ദിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട് ആനമകേതുവായ ആനമേ
നേരനെ സ്തുതിക്കുന്നു. ഹനാമാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് അദ്ദേഹത്ത്
വിജയം ആശംസിക്കുന്നു.

‘തോൽക്കുപ്പാതക്കുമാലാർക്കുചമ്പനപ്പാൽ പുല്ലുമാലയാൽ
പുല്ലുമാലാ സ്വപനമുപേക്ഷിക്കുവാനിതിന്നുവേണ്ടി
അയ്യോ ഹനാമാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ചതിവിടാൻ
വേണ്ടാതെ ചതിവിടേണ്ടതില്ലാത്തതാണിത്.’

അർജ്ജുനന്റെ പോർവിളി കേട്ട് ദുര്യോധനൻ കണ്ണനെ
വിളിച്ചു,

‘കണ്ണകാൻ വീരമഹാബീരുനിനേ-
മണ്ണൊരു തീതമഹീമയമവുമിളകുന്നു
കന്തിസുതനിന്ന സമരേ വരുമിവടെ-
യെന്തിഹ വിശയമയ്യനാ’

എന്നു ചോദിക്കുന്നു. നിന്ദനാലു പറഞ്ഞതനെ ഇനി ജീവ
നോടു വെളുക്കുകയായിരിക്കുകയല്ലേന്ന് അയാൾ മറുപടി പറ
ഞ്ഞതു കേട്ട് ശുപർ അർജ്ജുനന്റെ പരാക്രമത്തെ വളർത്തിച്ചു
കേൾപ്പിച്ച ശേഷം,

‘അമരമുണ്ടാകാതെ നീയുടൻ ഹനാ സർവ്വദിനം സ-
ത്യം നിമിത്തം പ്രവേശിക്കുവാൻ ബാർ വൃക്കയെപ്പോലെ വേദിയം’

എന്നിങ്ങനെ കണ്ണനെ അധിക്ഷേപിക്കുന്നു. കണ്ണനാകട്ടെ,

‘കിരീടമെല്ലാ ഉപേക്ഷിച്ച് നിന്ദയെ മുക്തനാക്കിപ്പോകുന്നു’

എന്ന് അർത്ഥസിച്ചുകൊണ്ട് മാടി വിഴ്ന്നു. ദുര്യോധനൻ
ഇടയ്ക്കു വീണ് പോയതേയും സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നു. അതോ
പാത്രത്തിന്റെയും സ്വഭാവമെന്നയിൽ കവി പ്രത്യേകം
പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അവരുടെ വാക്കുകളിൽനിന്നും ചോദ്യക
ളിൽനിന്നും നമുക്കു ഗ്രഹിക്കാം.

യുദ്ധമാരംഭിക്കുന്നു. പാത്ഥൻ ‘ഭീഷ്മദ്രോണപ്രധാനമായ
സൈന്യത്തെ മോഹനാസ്രസ്താൽ മയക്കിച്ച് അവരുടെ വസ്ത്ര
പ്രയോജനപ്പെട്ടു അപഹരിക്കുന്നു. ദുര്യോധനാദികൾ ചെന്നിത്
തായിക്കുകയും അനന്തരം അർജ്ജുനൻ പൂർവ്വം ആയുധ
ങ്ങളെ ശരികോർത്തിട്ട് വെട്ടിച്ച് മാനുഷരാജസന്നിധിയിൽ
വെറുക്കു നിൽക്കുന്നു

ഇതിനിടയ്ക്ക് മാതൃസം കങ്കിറ ചുട്ടുകളിയിൽ ഏല്പുന്നു. അപ്പർ കളിയിൽ വ്യാപ്തമായിരിക്കാവുന്നതാണ് ഒരു ദൂതൻ പ്രവേശിച്ച്,

‘നിന്നുടെ നാമൻ വെന്ന് കൈരവന്മാരെ

വെന്ന് മോക്കളെ ചിടുകുപാലിന്ന വന്നുചേരത്’

എന്ന വിവരം അറിയിക്കുന്നത്. അതു കേട്ട് ‘ഉത്തരനല്ല ജയം—ക്ഷത്താദിം ബ്രഹ്മന്നു സതപരം വൈരിസഞ്ചയാ വെന്ന് നിന്നുതം’ എന്ന് കരുസന്യാസി പറഞ്ഞുപോകുന്നു. കപിതനായ രാജാവ് അക്ഷരകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനെ ഏറിയുന്നു. സന്യാസിക്ക് മുറിവു പാറുന്നു. ക്ഷതത്തിൽനിന്ന് രക്തം പ്രവഹിക്കുന്നതു കണ്ട് യാജ്ഞാസനി ആ രക്തത്തെ ഉത്തരീകത്തിലേക്കുറുന്നു. തത്സമയം ഉത്തരനും വന്നുചേരുന്നു.

‘ശ്രുതസതനൊരുവനഥ വന്നു—രിപു-

വക്രമശേഷമപി വെന്ന്

വിക്രമിതവൻ വിജയലക്ഷ്മിയോടു ചേർന്ന്

എന്നുള്ള ഉത്തരവാക്യം കേട്ട് രാജ്യൻ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്ക് തൃണിതനായി സ്വയം മുറിയിൽ കിടക്കുന്ന ധർമ്മപുത്രനെ കണ്ടിട്ട് ഭീമൻ,

‘ഏന്താനു കലഭീപി ഏന്തരോ ഭവാൻ

ക്ഷീണഭാവേന ശയിച്ചിടുന്നു?—അവ

വേണാൻ മുഖപരമം മൃതാശ്ശാശ്ചൈവപ്പാദം

കാണുന്നതിനെക്കൊണ്ടു കാണാം? കഥിക്കണം’

എന്നു ചോദിക്കുന്നു. ധർമ്മപുത്രൻ ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളെല്ലാം വിവരിച്ചു കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ, ഭീമൻ കോപപരവശനായിട്ട് ‘ഈ മാതൃനേയും ദുഷ്ടോധനാദികളേയും ഭക്ഷിക്ക അനുമതിക്ക അറിഞ്ഞിൽ കാലത്തുണ്ട് അയയ്ക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഗർജ്ജിക്കുന്നു. ധർമ്മപുത്രൻ പ്രിയോക്തികളാൽ അമ്പലന്റെ കോപത്തെ തെവിയും അടക്കുന്നു.

അജ്ഞാതവാസകാലം അവസാനിക്കുന്നു. ‘നിന്നീശ്വരസ്തുജലധി’കളായ ധർമ്മപുത്രാദികൾ സ്വസ്വപരൂപങ്ങൾ അവലംബിക്കുന്ന മാതൃൻ അവരെ വന്നു കണ്ട് ക്ഷമാനാലയം

ചെയ്യുന്നു. തന്റെ പുത്രിയെ അജ്ഞാതൻ കല്യാണം കഴിച്ചു കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തെയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അജ്ഞാതന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം മൂത്തതെയെ അഭിമതൃവിന കൊടുപ്പാൻ നിശ്ചയിക്കുന്നു. വിവാഹോത്സവം പൊകിച്ചുമായി നടക്കുന്നു. അന്നത്തരം തന്റെ നഷ്ടമായ രാജ്യം വീണ്ടെടുക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ധർമ്മപുത്രൻ ത്രിക്ലണ്ണനെ എന്നെ കണ്ട് വരികുന്നു.

‘പുണ്യമേ ദൈവത്തോടു ധർമ്മമാർജ്ജനം
പാത്തിടാനിനി വെണ്ടു മണ്ഡലത്തേ
പാത്തമെമിതു നീ പാലിച്ചിടും.’

എന്നുള്ള ശേഖരോത്തരത്തോടുകൂടി കഥയും അവസാനിക്കുന്നു.

ഭക്ഷയാഗം.

മന്ത്രംതിരുനാൾ തന്മൂരാന്റെ നിദേശാനുസരണം രവി അപ്പുട്ട ഒരു കഥയാണ് ഭക്ഷയാഗം. തന്മിയിടെ മറ്റു കഥകളേപ്പോലെ തന്നെ ഇതും വളരെ പ്രൗഢമായിരിക്കുന്നു. സാധുലാകവിത്താമണിയും ധർമ്മകർമ്മപരായണനും വേദശാസ്ത്രാദികോവിദനും ആന ഭക്ഷപ്രജാപതി ഒരു രാത്രി ‘സോമാഭിരാമദ്വതിമുഖലസിത’യും ‘താരാഹാരാതിമദ്വ’യും ‘കാമോല്ലാസാനുകൂല’യും ‘കവലയബഹളാഭോഭസൈരദ്വരാത്രി’യും ആയ തന്റെ പ്രേയസി അടുത്തു വരുന്നതു കണ്ടിട്ട് രാഗവും പ്രേമവും ആനന്ദവും കലർന്ന ഹൃദയത്തോടുകൂടി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:—

‘പുരേതർവരേണി ഞ്ഞ മേ വരേണീ—പുവണി ഖന്ദാദാണി
മരേന്ത സമയമേഹ ഘണീയം—കനിക്കാട്ടു വിലമ്പുന്നു മരേന്തയും
കന്യായും ശരീരമിം മുമ്പോരം—പേറ്റുകാളമടപങ്കാരം
തന്മേൽമാണമേ ഗാസവദീപം—തന്മേന്തിരംകൂതമാരാദാദം
പതിമതിയിറങ്ങും മേസമിറ ദന്തം—പേണിനടയോളാളു മകളീതേ
മനമേ ദുഃഖമിരുന്തം വിധി നന്തം—മതിയാക്കി ഒരു ശിശുവിധാരം.
കാമോല്പന്ന പാണന്ദുലപം—താൻ നിൻ മേ വരിക, സമീപ
സാരമാരം മേറ്റുവെടുമായി മനം—നാമകേശിൻ, അകിദമേ യിദന,’

ശ്വാസം മുട്ടിയാറും പ്രാസം മുട്ടിയുണ്ടാക്കിയെന്നത് ഉണ്ണാതിവരിയരെപ്പറ്റി പറയാറുണ്ട്. അത്യുപാസത്തിന് വേണ്ടി ചിലപ്പോൾ വ്യാകരണവിധികളെപ്പോലും ലംഘിക്കാൻ അദ്ദേഹം മടിച്ചിട്ടില്ല. തന്മിശ്ശാകന്റെ പ്രാസപ്രയോഗത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു ക്രമമുണ്ട്. എല്ലാവിധ പ്രാസങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ പലപ്പോഴും ഉണ്ട്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം വേണ്ടി ശ്ലോകിച്ചിട്ടില്ല.

ഒക്കൺ ഇപ്രകാരം പ്രേമസിന്ധാഭ്യുതി സുമൊതി വാഴുന്ന കാലത്ത് ഒരു ദിവസം ഏഴുപ്രായത്തിൽ മുമ്പായി യമനാസ്സാനാത്മം പുറപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ ആ നദിയിലെ അരവിന്ദ പത്രങ്ങളിലൊന്നിൽ 'ശരദീധകാതി കോപുന്ന്' ഒരു 'വരകാഞ്ചനം' കെട്ടിട്ട് കൈതുകപ്പം എടുക്കുന്നു.

'മണ്ണിത്തൊന്നും നെല്പിടുന്ന പാലം—കാളിപ്പിറയി സമ്പ്രദായം
 പട്ടാഭം നല്ലാത്തതല്ല മണ്ണാലല്ലാം
 വണ്ണിച്ചാന്നായല്ല കാണ്ഡമീശമ്പ്രദായം.
 അന്നേരലിലടി—മാനം—മെടീത്തു പരം—
 മാനംകൊല്ലുമാനസന്മാർ
 നാനാമതികൾ വന്നു—സ്നാനം ചെയ്തു ചെല്ലാം
 ഗുണപുഷ്പം തിരക്കനേരം വാഴുന്നതോ
 നല്ലതാളിപ്പുഷ്പമിരിക്കാൻ കാഴ്ചക്കാർ
 അലക്കുമിതാസ്ത്രങ്ങൾപോൽ വിളിപ്പിക്കുന്നു
 പുളിനങ്ങളിൽ നല്ല മരമംസരിക്ക കണ്ണ
 മതിയാല്ല മനോരമിൽ നല്ലതാളം പരിതാപം'

ഈ പദം 'കണ്ഡിനാസാതക' എന്ന നളവരിതപദത്തിന്റെ കനിഷ്ഠസമോദരിയാണ്.

ഒക്കൺ 'പരം പോക്കുന്ന മന്ദാകിനി'യിൽ മുകളി പരം പത്രസ്ഥമായ ആ ശോഖത്തെ കട്ടിൽ എടുത്ത മാത്രയിൽ അത് ഒരു കന്യകാരത്നമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു. 'ശൈരസ്യ പ്രണയിനി' തന്റെ മകളായി ജനിച്ചതായിരിക്കുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു അദ്ദേഹം ആ കന്യകയെ സ്വപത്നിയുടെ അമ്മതലത്തിൽ ചേർക്കുന്നു.

'വിധിതന്ന നിധിയാമീ നന്ദിനി—മേലിൽ
 വിവിധകാമം തരുവാൻ നന്ദിനി

വിധിവിധാസം നമുക്കു നന്നിനി—ഇവൾ

വിശുദ്ധി സർവ്വലോകാനിനി—ഹേ ദാതേ'

എന്നു ഭർത്തൃവക്ത്രം അഭിമുഖീകരിച്ച് മേജാപതി ആ ശിശുവിനെ വാസല്യപൂർവ്വം വളർത്തും. ശ്രമേണ അവൾ സകലകലാവിദാക്ഷണമൗഢിതീയനും. പുണ്യനാൽ അരമനയിലെ സുഖഭോഗങ്ങളൊന്നിലും അവാർത്ത താൽപര്യം ഗണിക്കാത്തവൾ. തപസ്സിനാലും അവാർത്ത ഭയങ്ങനും. അങ്ങനെ 'മാരാളകന്യാമിവ മാനസം പാതയായ' ഈ മാരാളകശിനി'യെ കണ്ട് 'സുരാള സാമോപ'യിതീന്തൻ ഒരു അസുരൻ അവളെ ഹരിപ്പാൻ നോക്കിയിട്ട്' തത്പാമന്താഗനിയിൽ ശലഭദശയെ പ്രാപിക്കണം.

അങ്ങനെ ഇരിക്കേ, ആ കന്യകയുടെ നിരീക്ഷണപരീക്ഷണാർത്ഥം ഒരു ദിവസം ശിവാൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തിൽ അവിടെ ചെന്നിട്ട്,

'ചൈതളിർ കോമളഗാത്രം ചെന്തൊലാ നി കൃതപാത്രം
എന്തുമാധമകുമാത്രം ഇണ്ടൽ കൊൾവാനുഹാരാത്രം'

എന്നു ചോദിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹിയാൻ തന്റെ വരനാജ്ഞാൻ വേണമിയാൻ താൻ താല്പര്യമെന്തെന്നതെന്ന് അവൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം ശിവനെ അധീക്ഷേപിക്കാൻ തുടങ്ങുകയും അതു കേട്ട്,

'ഈശ്വരദൂഷണാലാപം എന്തിനദ്വേഷം? ശാന്തം പാപം
ശാശ്വതധർമ്മവിലോപം സമ്പ്രതി വേണ്ടാ സല്ലാപം'

എന്നു തടഞ്ഞിട്ട് അവിടെ നിന്നു പൊയ്ക്കളയുവാൻ ഭാവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ ഭഗവാൻ തന്റെ സാക്ഷാത്കാരം അവലംബിച്ച് ഉദ്ദമാസം വ്രതിക്കൊണ്ടു പറയുന്നു:—

'പുനർഭഗവാനിഹ ശാശ്വതസ്മിൻ വിമുഖിതാഭയങ്ങളുപാകന്തിരേവ
സമാജം പാതിയാകേമേവ കലാപരിധിമന്ദമേവ ചൈവ ശിവിഭുനാശം
ഗതാൻ തേ ദാതേ ഹരിപ്പാനന്തിശുഭി സാധപ്രിയം കാമാനന്തേഭ്യം
കാതേന ഹാ ഹന്ത കോപം കളക മയി താപമിഹമമോം താതാനം.'

ദേവിയുടെ അപ്പോഴത്തെ ഭാവത്തെയും കല്യാണത്തിന്റെ ഭയക്കെട്ടേറ്റയും 'കേജാണീന്ദ്രപതിയുടെ വാണീം നിശ്ചയ'

എന്നതിനോട് കിടപിടിക്കത്തക്ക ഒരു ഭണ്ഡകത്തിൽ കവി വെണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘പ്രണാമമൊഴിയുടെ മേന്മയിന്നുപമം-

തോന്നെന്തിന്നുവരും തെളിഞ്ഞു—രാമിന്റെ പാപം—തെന്തൊരിക്കലും-

പ്രിയദാമിതപരിണയനാകെപ്പട്ട ചരിച്ചതിന

സുഗന്ധനിധി വിരചിക്കൊട്ടു നീക്കത്തു.

കുപ്യാണവായ്ക്കയ്യ മോറ്റൊന്നു തുരുത്തു കാണുമ്പോഴിങ്ങു മേമോന്നു

സുരതകിരം വന്നു—പുരമതിൽ നിരന്നു—

മനിക്കളമുദാസമമകിലവനപചരിച്ചു—പുനരധികസുഖമകിലതടിച്ചു

മുച്ചാതമോട്ടു താഴെ വിച്ചാലാഭിയേരും ചാപ്പാലാം മിഥി മുഴങ്ങി—

പ്രീതിയാട്ടു സംഗീ—രാമിന്റെ മൂക്കിൽ—തന്തു സുരയുവതിക്കു

വിരുന്നതരസമചിതമുണ്ടു സഭയതിൽ വിരളനി.

മരണിളക്കണമുദമരണ—ശമനിളക്കണമുദമരണവിട്ടു.

ചാണിചരിവേദമം—തന്തു ശുഭലഭം—തൃപ്തഗുണശുഭം—

മുത്തുപാടി കരിയെരും സമിയുടയ പരകഥാ മിതമോട്ടു

പിടിച്ചു വിധിപോലെ’

ഇത്രാദികൾ പുഷ്പവർഷം ചെയ്യുന്നു; അനന്തരം അവർ ഭഗവാനെ വന്ദിച്ചിട്ട് ഭക്ഷണെ പ്രശംസിക്കുന്നു. എന്നാൽ വിവാഹ കർമ്മത്തിനശേഷം ഭഗവാൻ താമ്രപോലും മോദിക്കാതെ മൗഢത്തുകളയുകയാൽ സതീദേവി ദീനഭീനം വിലപിക്കുന്നു. അതു കേട്ട് വാണീദേവി ശീർഷാണനാരിമാരോടുകൂടി ചേർന്ന്,

‘പരിണതയശേഷമേവം പരിതചിത യോഗ്യമല്ല

ഇന്ദുമുഖൻ നിന്നരികിൽ—ഇന്നു നാളെ വരുമല്ലോ’

എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു് സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നു.

ഭക്ഷനാകട്ടേ കോപചരവശനായിച്ചമയുന്നു. ദേവി വീണ്ടും തപോവനം പ്രാപിക്കുന്നു. തദവസരത്തിൽ ഭഗവാൻ ആവിർഭവിച്ചു് ദേവിനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് കൈലാസത്തിലേക്കു പൊയ്ക്കുളയുന്നു. അതു് ഭക്ഷന്റെ കോപത്തെ പൂർവാധികം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ദേവന്മാരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു്,

‘അറിയാതെ നെ പുത്രിനെ നല്കിയതന്മഹിതമായിതരോ

പരിപാകവുമഭിമാനവും ഭവേകുപദേവിയുമില്ലാത്ത

ദുഷ്ടന്റെ ശീലം (അറിയാതെ)

.....
.....

കിടശാരശേഖരപരിമാരകന്റായ ഒരു ഭക്തശിരോമണി കേൾക്കേ ശിവനെ ചാഴിക്കുന്നു. അതു കേട്ട് 'ജഗദ്രാജ'ണ മൂലണഭാവണരൂപണമോഷകഷായിതലോലന'നായി നന്നി തിരിച്ചുപോകുന്നു. ബ്രഹ്മാദികൾ പരിഭ്രമിക്കുന്നു.

അദ്യകാലം കഴിഞ്ഞു് ഭക്തന്മാരും ഒരു യാഗം തുടങ്ങുന്നു. ശിവനെ ഭജപ്പെട്ട് ദേവന്മാരായും അതിൽ സംബന്ധിക്കുന്നില്ല. നാരദവാഗ്ഗീയാദികളും നിസ്സഹകരണം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. അദ്വൈതത്തിന്റെ പിതാവായ ധർമ്മാചാര്യപോലും അതിൽ പങ്കു കൊള്ളുന്നില്ല. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ യോഗിമഹർഷി അവിടെ വന്നുചേരുന്നു. അദ്വൈതവും ശിവഭജനവും ആപൽക്കരമാണെന്നു ഉപദേശിച്ചു നോക്കുന്നു. പക്ഷേ ഫലിക്കുന്നില്ല.

തത്ത്വജ്ഞം കലഹത്തിന് പല്ലു വഴിയുണ്ടെന്നും എന്നു നോക്കി നടക്കുന്ന നാരദൻ കൈലാസത്തിൽ ചെന്ന് ഭക്തന്റെ യാഗാരംഭത്തെപ്പറ്റി അറിയിക്കുന്നു. ദേവി ഭാഷ്യായണി അതു കേട്ട്,

‘ഇന്നുമേ മനകൻ ചെയ്യുന്ന യാഗശോഭനമേ
ചെന്നുകണ്ടു വരുവാനെന്നിൽ നിൻതുപ വേണോ
എന്നൊരു സോദരിമാരെല്ലാവരുമവിടെ
വന്നീടുമവരെയും വദിവിൽ കണ്ടീടാമല്ലോ.
തത്ര ഞാൻ ഗമിച്ചപ്പോൾ താതന്മുള്ള വിദ്വേഷ-
മത്രയുംകന്നീടുമത്രമാത്രമല്ല,
എത്രയും പരിതോഷമെല്ലാമുണ്ടുവാകും
സത്രാപ്ത വഴിപോലെ സഫലമാർഭവിച്ചിടേ’

എന്ന ഭഗവാനോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു. പരമശിവൻ തടസ്സം പറഞ്ഞിട്ടും വകവെക്കാതെ ദേവി ഭക്തപുരിയിലേക്കു പുറപ്പെടുന്നു. ഭക്തനാകട്ടെ ദേവിയെ അധിഷ്ഠിക്കുകയും; എന്ന മാത്രമല്ല,

‘പ്രീതി നിന്നിലെനിക്കു നഹി—ഗത-
നിതിയാം തവ പതിയിൽ നിന്നൊരു
ദീതി തെല്ലമതില്ല നിന്നുടെ
നന്മന്നും ഞാനല്ല സമ്പ്രതി’

എന്ന് വചനമിതമായി പാകയും ചെയ്യുന്നു. ആ സന്ദർഭം,
'നാശമുന്തിയെ നിന്ദിച്ചെഴുതുകയും ചെയ്തിട്ടു തോന്നിയതുപോലെ
വിപുലാശ്വതിയോടൊന്നിമ തവ ദിഷ്ടദോഷവശേന വന്നിട്ടു'
എന്നു പറഞ്ഞ് തിരിച്ചു പോന്നിട്ട് ഓരോ ചിന്തയും ക്ഷമാ
പണപുറത്തും.

'താമസശീലനാമം ഭക്ഷണം കൊല്ലുവാണത്രേ

താമസിച്ചിട്ടൊപ്പം താതനവനല്ലിനിമേൽ'

എന്നു പ്രാർഥിക്കുന്നു. ഭഗവാൻ ദേവിയെ സമാശ്വസിപ്പിച്ച
ശേഷം, തന്റെ നിദ്രാലക്ഷണത്തിൽ നിന്ന് വിരട്ടേണ്ടതും
ഭദ്രകാളിയേയും അറിയിച്ചിട്ട് ഭക്ഷണവും മുക്കാനായി നിരോ
ധിക്കുന്നു. വിരട്ടേൻ അവിടെ വെന്ന് ഭക്ഷണൻ ശിരസ്സിനെ
തന്റെ വാളുകൊണ്ടു കൊണ്ടുതന്നിട്ട്, ഭക്ഷണാഗ്നിയിൽ
ഹോമിക്കുന്നു; അധാരത്തേയും ഭക്ഷിക്കുന്നു. തൽക്ഷണം ത്രി
പാദഭാഗം ദിവ്യവൃഷാധിപനായി അവന്റെ ആവിർഭ
വിക്കുന്നു. ദേവന്മാർ സ്തുതിവാക്യങ്ങളാൽ അദ്ദേഹത്തിനെ
പ്രീതിപ്പെടുത്തിച്ചിട്ട്.

'വിധിസുതന്റെ ജീവിതത്തെ വ'ശവാട്കളു മോളു മരുത്ത-

വിധിവിരോധമായു തീർത്തു കാത്തുകൊൾക കരുണയാ'

എന്നു പ്രാർഥിച്ചതനുസരിച്ച്, ഭഗവാൻ ഒരു മോഷ്ടശീലൻ
കളുത്തിൽ 'മരിച്ചിട്ട്' 'ഭക്ഷണ' ജീവിപ്പിക്കുന്നു. ഭക്ഷൻ
'വെട്ടുമ്പോൾ നരോന്മുതേ മയ സന്തതം ജഗദീശ' എന്നു സ്തുതി
ക്കുന്നു. ഈ സ്തുതിയാൽ സമ്പ്രീതനായ മോഷ്ടവഞ്ചൻ ഭക്ഷണ
ഔശിഷ്ടിച്ചിട്ട് കൈലാസം പ്രാപിക്കുന്നു. ഭക്ഷണം വിശത
ഹൃദയകുപ്പായായി സ്വപ്നത്തിൽ പ്രവേശനം വസിക്കുന്നു.

'അഗേന്ദ്രഭൂഷിതം ദേവ-

ചപി നാഗേന്ദ്രഭൂഷിതം

സർവ്വമഗ്നമതോപേതം

സർവ്വമഗ്നമദം ഭജേ'

ഈ സംക്ഷിപ്തവിവരണത്തിൽനിന്ന് ഇരയിമ്മൻതമ്പി
യുടെ കവിതയെപ്പറ്റി ഒരു സാമാന്യജ്ഞാനം വായനക്കാർക്ക്
പ്രാപ്യമാകുന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. അഭിനവം, നാഗരികം, സാഹിത്യം

എന്നീ മൂന്നുശാഖകളിലും ഈ ആട്ടക്കഥകൾ ഉച്ചാരണത്തിലുള്ളവയാണ്. വൃത്തപ്പട്ടണമായ സ്വരവ്യഞ്ജനങ്ങളുടെ സമീപിതമായ സമോച്ചനത്താലുണ്ടാകുന്ന മധുരമകൊണ്ടും, ശ്ലോകാക്ഷരങ്ങളുടെ ഏകതന്ത്രികളിൽ സ്പന്ദനമുണ്ടാകാൻ പറ്റാത്ത പക്ഷമായ ഭാവസന്നിവേശമാകൊണ്ടും അദ്വൈതത്തിന്റെ ശുഭതകൾ ലോകോത്തരമുണ്ടാകത്തക്കതരത്തിൽ വിളങ്ങുന്നു. സംഗീതാത്മകമായ സാഹിത്യവും സാഹിത്യഗുണവിശിഷ്ടമായ സംഗീതവും തമ്മിലുള്ള പാശങ്ങളിൽ ഇണങ്ങിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു. കഥകളി കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ,

‘ശോഭം വിളങ്ങുന്ന ശോഭയും സമഗ്രത നമുക്കുണ്ടാകുന്ന വാക്യശോഭയും
ശ്രദ്ധയ്ക്കു നന്നായ നാലുതര വിശുദ്ധ മാനസ കലിനകളും’

എന്നീ പന്ത്രണ്ടു കഥകളും ഉച്ഛ്വാസത്തോടെ നാലു ദിവസത്തെ കഥകളും ആണ് പ്രസിദ്ധം. ഇനി നമുക്ക് കരിമ്പന്റെ കൃതിയിലേക്കു കടക്കാം.

വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ.

വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ യഥാർത്ഥനാമം രവിവർമ്മ എന്നായിരുന്നു എന്ന് സ്വാധീകാര്യമാർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവിടുത്തെ പേര് രാജരാജവർമ്മ എന്നാണെന്ന് രാവണവിജയം ആട്ടക്കഥയുടെ അവതാരികയിൽ ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മും അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകാണുന്നു. ഈ അഭിപ്രായമായിരിക്കണം ശരിയെന്നു തോന്നുന്നു. അവിടുന്ന് മഹാപാണ്ഡിതനായിരുന്ന കിഴക്കാം ചേരി നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയും വിഷ്ണുമാരാധനാഭി ഉതികളുടെ ഗ്രന്ഥകർത്രിയും മഹാവിദ്വേഷിയും ആയിരുന്ന കിളിമാനൂർ ഉമാഭായിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും ഏകപുത്രനായി നവംബർ ജനിച്ചു. പിതാവായിരുന്ന നാരായണൻ നമ്പൂരിപ്പാടിനെ കവിതയെന്ന രാവണവിജയത്തിൽ ഇങ്ങനെ കീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘ശ്രീമദ് മാതന്തോൽക്കരപാലന യോഗ വാഴ്വരശ്രീഭക്തോ
പാലാ മദ്ഗുരുനാഥാകു ദിവ്യവാരാ നാരായണാശ്ചൈവനിശ-
ന്നാതോരാമകണ്ഠ വാഴ്വരപാലം നിരജ്ജകമുസാധേ-
നാതോവാസി കണ്ഠകാലാമകണ്ഠാസ്വിധി പ്രശോഭിതം’

ഈ പട്ടത്തിൽനിന്ന് കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ആദ്യത്തെ ഗുരു പിതാവു തന്നെ ആയിരുന്നു എന്നു തെളിയുന്നു. 'ചെറുണ്ണി' എന്നായിരുന്നു അവിടുത്തെ കാമനപ്പേര്. ചെറുപ്പത്തിലേ തന്നെ 'ചെറുണ്ണി'ത്തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ വേണ്ട വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

വിതതചടിവകേശം വ്യഗ്രമാനേനലേശം
കഠലശരവിനാശം കാളമേഘപ്രകാശം
വനലതപാദീശം രാജമണ്ണാം കാലചാശം
പ്രകാശിതപുരശ്ശോ ധാരാള പാപ്തീശം'

എന്ന പട്ടം പത്താമത്തെ വരസ്സിൽ അവിടുന്ന് രചിച്ചതാണത്രേ. ഈ പാലകൻ നിശിതമാർധ ധീഷണാശകതിയും അപ്രതിഫലമായ ഭാവപാവിവാസവും കണ്ഠ് അന്നത്തേ നീജസ്തായിരുന്ന റാണി പാപ്തീഭാവി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. ഇങ്ങനെ ആണ് അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാതിതിരുനാൾത്തമ്പുരാന്റെ സതീർപ്പു നാവാന്നുള്ള മഹാഭാഗ്യം ലഭിച്ചത്. വിദ്വാൻകലഭൂഷണമായിരുന്ന ആ തിരുമേനി രാജ്യഭാരമേറ്റെപ്പോൾ, അവിടുന്ന് രാജസദസ്സിലെ ഒരു അംഗമായിത്തീർന്നു. സ്വാതിതിരുനാൾത്തമ്പുരാന്റെയും ഈർച്ചമന്ത്രനവിയുടെയും നിരന്തരസാഹചര്യം അവിടുത്തെ കവിതാതന്മയിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കും വികാസത്തിനും മേന്മയുണ്ടായിത്തീർന്നു.

ഒരിക്കൽ സ്വാതിതിരുനാൾത്തമ്പുരാൻ ഈ കവിയാൽ അനുഗതനായി ആരാട്ടിന് എഴുന്നള്ളിയപ്പോൾ നിരത്തിന്റെ ഈവശത്തും ഉമ്മ മണിമേടകളിൽ സ്ത്രീജനങ്ങൾ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട്,

രാകാശശാങ്കകലിതായതമാലികേവ
സീമന്തിനീവദനപത്നകുതിരിമാവിഭാതി'

എന്നിങ്ങനെ ഒരു ശ്ലോകവും ചമച്ചിട്ട് അതിനെ പുരിച്ചിക്കാൻ കോയിത്തമ്പുരാനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. അവിടുന്ന് അതിനെ,

'കിഞ്ചാത്ര പങ്കജധിരാ മധുപാവലിവാ
ദൂരസമാപതതി കാമീജനാക്ഷിപത്നീ'

എന്നു പരിചിയിച്ചുവത്രേ. അതു കേട്ട് സമുദ്രനായ്ക്കീൻ മഹാമാജാവി കല്പിച്ച് 'വിചോദൻ' എന്ന സ്ഥാനം നല്കി.

ഇതുപോലെ മറ്റൊരു വസ്തുതയിൽ,

‘വിപ്ലവം വരുത്തുകയും സമത്വം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യണം’

പ്രകാശം സാക്ഷാത്കൃതം അറിവ് പ്രകാശം ആകുന്നു എന്നും

ആയുർവ്വേദ രാഷ്ട്രീയം: സാമ്പത്തികനയം, കണക്കുകൾ, വിദ്യാ-

சுருது: அந்த அந்தஸ்தைத் தவிர்த்துவிட்டு 'நாட்டினம்'.

എന്ന പ്രതിപരമനാഭപരമായും മഹാശാസ്ത്രപരമായും രണ്ടാമത്
 ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതയുടെ രചയിതാവായി, തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഒരു
 വിശദീകരണവും സമ്മാനിച്ചു.

പേരാരിക്കൽ താലൂക്കിലെഴുന്നള്ളത്തിനെക്കുറിച്ച് നാലു തവണയോളം ഒരു ഫോറം അവിടന്ന് എഴുതി. മഹാരാജാവ് അതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ച് ഇതുകൈകൾക്കും വളകൾ നല്കുകയും ഉപഹരിച്ചു. ആ ഫോറത്തെ തന്റെ മേലാക്കുന്നു.

യം ശംസ. മി. സഭാമതിപ്രണയിനം സഭ. ജനാസ്സഭാം
സ്വപഥാനാഭിന്നാഗതം ഹി പുരതോ യേനൈവ ഭോഗീശിതു
ഭാസ്വച്ഛുരഭ. മാ മിദിത്തി കലനാം ശ്രീവചിഭൂമീട്ടതാ
കൃഷ്ണനാരി മാ ജിജ്ഞാ വെകുശിതാ വിതുംഗമാമാശ്രിത.

ആകൃതിയും നിറവുകൊണ്ട് വിചാർകോമിത്തന്യ
രാനെ കരീന്ദൻ എന്നും ഗജേന്ദ്രൻ എന്നും കളിച്ചു വിളിച്ചുവ
ന്നതായി കൊട്ടാത്തതിൽ ശങ്കണ്ണി അമ്പർകൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.
ഒരിക്കൽ നമ്പിപ്പോറയുടെ ഏഷണിനിമിത്തം കരീന്ദൻറ
പേരിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു തിരുവുള്ളക്കേടുണ്ടായത്രേ. അദ്ദേഹ
ത്തിനെ വള്ളം കേററി വടക്കോട്ടുതപ്പാൻ കല്പനയും പുറപ്പെടു
ത്താതു പുറപ്പെടും മുമ്പ് ഈ കവി,

‘ഇടതാ മാർഗ്ഗമന്താ ശിവ ശിവ ചിരാദ്യുപ്യാമിതാ-

സംസ്ഥാനം ശക്തമാക്കാനുള്ള മറ്റ് സാധ്യതകൾ:

നായ ഭൂമിനാഥ പ്രവൃത്തികൊണ്ടുജലധ

കുടുംബ കാര്യം കലരിച്ചതും വലപ്രസരം!

എന്നൊരു ജ്യോതിഷം കൂറിച്ചു കൊടുത്തതല്ല. ഉദൻതന്നെ തിരു മനുസ്സുകൊണ്ട് തന്റെ ആഴമായ ചിന്തവിഷയം ചെയ്തു. റിന്നിന് പ്രായേണ അവിടുന്ന് തിരുവനന്തപുരത്തുതന്നെയാണ് കഴിച്ചുകൂട്ടിയതെന്നു കാണുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ ഭട്ടതിരി, കഴിക്കാട്ട് ഭട്ടതിരി മുതലായ പെരുമ്പോലിലാവാൻ കഴിയാതെ ഉത്തമമിത്രങ്ങളായിരുന്നു.

രാവണവിജയം ഒരു ദണ്ഡംതന്നെ കഥയാണെന്ന്. നടുവാ തടെ അഭിനയകൗശലം കാണണമെന്നതിൽ രാവണവിജയം പോലുള്ള കഥ തന്നെ ആകണം. 'കോകി നിന്ദയും കണ്ടു വളരുന്നെന്ന് വിവിച്ച്' എന്നതുപോലെ നടന്മാരെ വിശദിപ്പിക്കുന്ന ചില വരികൾ ഇതിലുണ്ട്.

‘പുണ്യജനാധിപതേ—കശലം പരി-
പൂർണ്ണജലധേ—നിരതം’
‘പുണ്യജനാധിപതേ—കശലം പരി-
പൂർണ്ണജലധേ—നിരതം’
‘പുണ്യജനാധിപതേ—കശലം പരി-
പൂർണ്ണജലധേ—നിരതം’

എന്ന വരികൾ ‘ഏകദോഷനകൊണ്ടു നിന്നൊരു ശോക മോദപരേണ നോക്കുന്നു പരിയേയം’ എന്ന ഉത്തരാസ്വയം വരത്തിലെ വരികളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ‘ജയ ജയ നാഗദേവന്’ എന്ന പട്ടണിന്റെ രീതിയിൽ,

‘പുണ്യജനാധിപതേ—കശലം പരി-
പൂർണ്ണജലധേ—നിരതം’

എന്നൊരു മനോഹരപദ്യം ഇതിൽ കാണാൻണ്ട്. നാദൻ ആ പട്ടണത്തെ ആദ്യേന്ദ്രൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുഖത്തു് പല പല സ്തോഭങ്ങൾ തുടർന്നു സ്മരിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

സംഗീതത്തിന്റെ നില നോക്കിയാലും രാവണവിജയം അസ്സനമാണ്. സംഗീതകലാകോവിദന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന സ്വാതിതിരുനാൾതമ്പുരാന്റെ സമുപ്തിന് അലങ്കാര ശ്രുതനായിരുന്ന ഈ കവിനാണ് സംഗീതത്തിൽ എങ്ങനെ പാടലം ഇല്ലാതിരിക്കും!

മാവണ്ണവിജയത്തിൽ കർമ്മകർമ്മ കവിതാനന്താശി
സ്ഥലകുലനസംയുക്തമായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. ശബ്ദാർത്ഥവൈ
വിശ്രയത്തിലും രസസ്ഫുർത്തിയിലും ഒരുപോലെ ഈ കവി
ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശക്തി, നിമിത്തം, അഭിപ്രായം, ലോകവ്യവ
ഹാരത്തോടും എന്നിങ്ങനെ ഒരു കവിതയ്ക്ക് അവശ്യം ഉണ്ടായി
രിക്കേണ്ട സകല സാമഗ്രികളും സമഗ്രമായതായിരുന്ന ഈ
മഹാകാവ്യം കൃതി പ്രൈവ്യാകാശികാൽ സംഗതിയില്ലല്ലോ.

കേരളത്തിൽ സമുദായ വിവിധത

ഇപ്പോൾ ൧൮൭൦ ഭരണ നിയമ സഭയിൽ

ഗിരീമാമലകാലധാരാ-

കലാനന്ദം ഗവൺമെന്റിലെ അധികാരികൾ

വിനായകസംപ്രതി അതിഭരണ മുന്നിലേക്ക്

വിനോദസംസ്കൃതി വിജയം ലഭിക്കട്ടെ!

സമീപത്തുനിന്നും സമീപത്തുനിന്നും

സമീപം സമീപനിതാ സുഹൃത്തും'

പ്രന്നിഷ്ഠനാ കോട്ടയം രാജാവിന്റെ രീതിയിലുള്ള യമകു-
ണിക്കളം.

‘ആരോഗ്യപി നിശാചരപ്രദശാസ്ത്രോപദേശ മന്ത്രിയെന്നാ-

പ്രാശാചന്ദ്ര, താദാഹ്വയാ ശക്തശരീരാഭ്യോക്താകശക്ത്യാ/വിശൽ

ശശുപാതയ്ക്ക് പ്രസിദ്ധവൈദ്യശാസ്ത്രജ്ഞനായി നൈശാധനം.

മുതലും, കാരണികാശരൂപരേഖയശോഭാശിഷ്ടതോജ്വലം

ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി

ကောသလဒါသနီကလေးက အသံထွက်လာသည်။

ജാതോദ്ധാഷവ്യാജഭാഷാ മഗനി ജന്മമയം സാപരൻ ചാപവല്യാ

രാജാ സാജാ.നാദാപ്രജമനുജപ്രജാം രാജതാഴ്തിം ജഗാമ'

എന്നിങ്ങനെയുള്ള പ്രാസങ്ങളും ഇതിലുണ്ടായിരും.

• ആനീചനീകര രാജാർ, വെല്ലുവിൻ:-

ലീലാങ്കുമാരി വരണം നിങ്ങളുടെയൊക്കെ

സംരംഭനവചനമുക്തിശ്ലീകസം പ്രണയ

2008 டிசம்பர் 15

ചെറിയൊരു കടലാസ്സുമാത്രമാണ്
 പുഴുനിന്നു രക്ഷപ്പെടാനായിട്ടുള്ളതെന്ന്
 ജലമധ്യത്തിലെ പക്ഷികളെപ്പോലെ
 കിടപ്പുമ്പോഴാണ് പുഴു പരിചയപ്പെടുന്നത്.
 മധ്യസ്ഥനായിത്തീർന്നപ്പോൾ
 പക്ഷികൾക്കിടയിൽനിന്നും
 പുഴുവിന്റെ കയ്യിൽനിന്നും
 പുഴുവിന്റെ കയ്യിൽനിന്നും
 പുഴുവിന്റെ കയ്യിൽനിന്നും
 പുഴുവിന്റെ കയ്യിൽനിന്നും

ഈ ശാസ്ത്രീ അനുമതിയോടെയും പട്ടാളം സേവനം
 വാങ്ങും.

കുറിപ്പ്:—പ്രാദേശികമായി കവി ഇഷ്ടഭാവത്തെയും ദേവധാ-
തുരപാതിഭവന നാരായണൻനമ്പൂരിപ്പാടിനേയും, 'ഇഷ്ടാഗ്നി-
തിനന്ദിനീ' എന്നു ചേർത്തുവെച്ചു. പ്രസാദപിതൃനോല്ലസന്-
ശ്ചാമന്ദാസാദാന'നായ ശിവനെയും, സ്വാതന്ത്ര്യരാജ്യേശ-
നായ ശ്രീപത്മനാഭനേയും, പിളിമാന്തർവാജ്യാശത്തിന്റെ
കുലദൈവമായ കിരാനയുടനേയും നമിച്ചിട്ടു്,

பொலி அல்ல தோள்கள் கையாண்ட பூதம் அதுவம்
பொலி மருதவி நினைவிலுள்ள கிண்களையி பாய்வினார்.
மீதம் மூலம் மூலம் மூலம் மூலம் மூலம் மூலம்
மூலம் மூலம் மூலம் மூலம் மூலம் மூலம்

ഇത്യാദി ചെറു മറ്റോക്കങ്ങളാൽ സ്വാതിതിനാൽ തമ്പുരാന്റെ
ബഹുമാനമായ പാണ്ഡിത്യത്തെ വാഴ്ത്തുന്നു. കവിയുടെ വിനയം
പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ആരംഭത്തിലും അവസാനത്തിലും ഇരോ
കൂടും താഴെ കാണുന്നു,

‘ശരീരകാരുണ്യവശംവദന
 പുനഃ മരണം വലു ചോലബുദ്ധ്യ
 വിനിശ്ചിതാത്മ്യതിജാനവന്തഃ
 വിപ്രശ്ചിതഃ സമ്പ്രതി നന്ദം കരുതന്തഃ’

40700,

“വിജ്ഞാനം വിവിധരൂപം ഭേദിക്കുക കഴിയാ/വി മേൽപ്രകാരം
 പ്രകൃതിയെ മറ്റു ഗുണങ്ങൾ സ്പർശിക്കുകയാകയാൽ പ്രകൃതി
 അജ്ഞാനമായിത്തീർന്നിട്ടുപ്രകാരം 10 വാക്യം മാത്രം—
 മറ്റു ഗുണങ്ങൾപോലുള്ളവ കൈക്കൽക്കൊണ്ടാക്കിത്തന്നിട്ടുള്ള
 ചെൽ

എന്നീ പദ്ധതികളിൽനിന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

മഹാപുരുഷാർക്കം കവിതയുടെ പ്രസ്താവനയ്ക്ക് ഉത്തരം
സ്വാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

‘നിത്യം ശ്രീനീലകണ്ഠാർച്ചനനിരതമിദം സിംഹവിദ്യാധരാണാം
 മുത്തംസീതരചാടാസു മയൂരമുതലിഃ ശ്രീനിവാസൈകധരാം
 അന്യന്തം ശംഖപദ്മഭിഭിരനവമിഭിരസ്തദാം സേവ്യമാനോ
 വിഷപദ്മസന്ദർശിതാസ്താ യിമം നഗരമിദം രാജരാജാ രാജഃ’

ഈ ശ്ലോകത്തിന് കണ്ഠപരമായ പ്രകൃതാത്മ്യത്തിലുപാദേ-
 ശ്രീപത്മനാഭപരമായും മഹാരാജപരമായും കവിപരമായും
 മൂന്നർത്ഥങ്ങളുണ്ടുണ്ട്.

കണ്ഠപരൻ ഇങ്ങനെ സ്വന്തഗതിയിൽ വസിക്കുന്ന കാല-
 ഈ ഒരു ചന്ദ്രികാശോഭിതമായ രാത്രി പത്മസമേതം ചൈത്ര-
 രഥം എന്ന തന്റെ ഉദ്യാനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു രമിക്കുന്നു.

ജാങ്ങനെ ഇരിക്കെ ഒരു ഭിവസം ‘മദ്യപ്രാജ്ഞശാലശംഭി-
 ധവളപ്രേരമ്പ്രഭാഭാസുരന്റാരു നാരദൻ ശാസ്തൃബ്രഹ്മര-
 യായ വീണയും കൈയിലേന്തിക്കൊണ്ടു് രാവണപീഡയാൽ
 കൈലാസാധമസമീപം താമസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കണ്ഠപരന്റെ
 അടുക്കൽ ചെന്നിട്ടു്,

‘മഹദ്യോനഃ കേവാലിനീധിഃ - ലുപ്തഭാരാഃ സമുത്തായ ധനശാലൻ
 .രംഭാമോഽ യഥി നേരമിദം ന ഏഭി പദി രേദിയോഽമിനേ രേമേവൻ’

എന്നുപദേശിച്ച് ഒരു ശബ്ദയുക്തം വഴിയുണ്ടാക്കുന്നു. എന്നിട്ടാ-
 ത്ത പൂണ്യജനാധിപൻ് സമജനിതാസുഹൃത്തായ രാവണ-
 നോടു് യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ കൌതുകം ജനിക്ക-
 ന്നില്ല. കവി ഇങ്ങനെ ധീരനെയിലും സഹോദരസ്നേഹനിധി-
 യായും സാത്വികമൂലസമ്പന്നനായും ഇരിക്കുന്ന കണ്ഠപരനെ
 ആദ്യമായി അവതരിപ്പിച്ച് കാണികളിൽ തദ്ഗതമായ അന-
 കമ്പയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നു. രാവണനോടു് യുദ്ധത്തിലുപ-
 പെടുന്നതിലുപകരം അദ്ദേഹം അവനെ ഭൃഷ്മത്തിൽ
 നിന്നു നിവർത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമോ എന്നു നോക്കുന്നതി-
 നായി ഒരു ദൂതനെ അയയ്ക്കുന്നു. രാക്ഷസശാപരൻ ‘പ്രാലയ-
 ഭാനകരലാളിത’മായ കേളീസൗധത്തിൽ ഇരുന്ന് സ്വഭവി-
 താരോടു കൂടി രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അനന്യരത്തിൽ ആ-
 ദ്ധനൻ വന്നുചേരുന്നു.

'നിശ്ചയ വചനം മേ നിരൂപമുണാകാര (നിശ്ചയ)
ശരയനീയ നാനാ വാലവേ ചുട്ടിനി
വിശ്വനമൊഴിപ്പുതും വിരവൊടിന കണ്ടാലും
പ്രാലേയമോത്തൻ പാലോലം കരാടനം
പാനംചെസ്തതിനിന്ന സാദരം
ബാലികയാകുമൊരു വിലാപകോരികളും
ലോലയാത് വസിപ്പുതുമാലോകയ രമണ.'

എന്നുള്ള മണ്ഡാദരീവാക്യം എന്തു ഭാവസൂചിതമായിരിക്കുന്നു എന്ന് നോക്കുക. കഥകളികളിലെ ഭവതിമാർക്ക് മന്ദ്രാനം ചുകാരവും ആമ്പലുകൊക്കെയല്ലാതെ മറ്റു സംഭാഷണവിഷയങ്ങളൊന്നുമില്ലേ! എന്നു ചൊരിക്കുന്നവർ ഈ മാതിരി പദങ്ങൾ വായിച്ചു നോക്കട്ടെ. വർണ്ണനാസാമഗ്രികൾക്കു ഇവയൊക്കെത്തന്നെ ആയിരുന്നാലും നവംഭാവങ്ങളായ ഉദ്യേഖങ്ങൾ ആണ് പ്രൗഢകവികളുടെ കൃതികളിൽ കാണുന്നത്. തന്ത്രീകളെന്നോന്നിതങ്ങളായ ഏഴു സ്വഭാവങ്ങളാണല്ലോ ഗായകനുള്ള കരുക്കൾ. എന്നാൽ അവയെക്കൊണ്ട് അയാൾ എന്തെല്ലാം രാഗങ്ങളേയും രാഗിണികളേയും സ്രഷ്ടിക്കുന്നു. ചില രാഗങ്ങളിൽ ഏഴു സ്വരങ്ങൾ തന്നെ ഇല്ല. മോഹനരാഗത്തിൽ ഷഡ്ജ, ജിഷമി, ഗാന്ധാരപഞ്ചമയൈവതങ്ങൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. എന്നിട്ടും ഓരോ ഗായകനും ആ രാഗത്തെ ഓരോവിധത്തിലാണല്ലോ ആലാപിക്കുന്നത്. അതുപോലെ തന്നെയാണ് കവികളുടെയും നില.

ധനദൂതൻ വന്ന്,

'പാരിതമഖിലവും പരമാകര നിർമ്മല
സരസനഖകൾ നീയെരിച്ചു—എന്നല്ല പര-
മാകരങ്ങളെ പരിശീലിച്ചു—ഇവയെല്ലാമോരോ
പരാദഭൂതിതോമമഖലിയി—നാരാണ ഗതിയാരേയ?—തവ
ചരതവരില്ലവരതാനമമോ—മുഹൂർത്തപാപം—അന്തരീനി മനതാപം'

എന്നുള്ള പ്രണയമന്ത്രണമായ കാവ്യാഭിനയോഗത്തെ അറിയിക്കുന്നു. വാണൻ അതു കേട്ടു് സദ്വൃദ്ധാർത്ഥപോലും മറന്ന് ആ ധനദൂതനെ ശമനമുതലരേഖദനാക്കിത്തീർത്തു.

‘ധനദങ്കിനരജീവിതമാണ ക്ഷണവിണ്യമനിരസിച്ചതും ഗമനായ ആ രാക്ഷസേശ്വരൻ നാണയരം നിജമാദരിത രൂക്ഷനിമിഷണന്മാരായ മന്ത്രിമാരോട് ധനഭാഗ്യാലമണത്തിന് വട്ടംകൂട്ടാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. അവരുടെ ഗർഭജനങ്ങൾ കേട്ടാൽ ‘കൊല്ലുന്ന രാജാവിന് തിരഞ്ഞ മന്ത്രി’ എന്ന പദമോഴിയുടെ സ്വാഭാസ്യം മനസ്സിലാവും. ആ മന്ത്രിമാരുടെ ഭരണപദങ്ങൾ എല്ലാം കേട്ടിട്ട് വിചിഷ്ണൻ പറയുന്നു:—

‘പ്രീതിവലനമുരചെയ്തതിനേഴിമ— പ്രവൃത്തിനാമി മദാ
 ദൂതനവന്ദയ വരമിളചെയ്തു ഭൂമിമുരവിനയം.
 യാതുകയമലയിതൻ മുരിച്ചൊരു രാക്ഷാഭണ രാജാവിന് ചെയ്തു
 യാതുമിഴവി മിതമുഴു പുകയൊടി മാനമായ കോമിന സത്യമി’

രാവണനാണോ അതു വകവെച്ചു നു.

‘ജാതാ ന തേ മനസി ലജ്ജാപി ഫാ റെത
 വാതുവട്ടുവലപലാതന്’

എന്ന് അനജനെ അധിക്ഷേപിച്ചിട്ട് കണ്ഠേശ്വരനായിലേക്ക് മകൻ പുറപ്പെട്ടാൻ നാറാൻ മന്ത്രിമാരോട് ആജ്ഞാപിക്കുന്നു.

‘തമ്പിൻ സമുദായയിനാ’ എന്നു മുൻപുവരിച്ച ശ്ലോകത്തിൽ വിചിഷ്ണനീരിനെ ‘ആമലകാ മധുരം’ എന്നു കവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതിന്റെ സമാന്യം തോരക. നെല്ലിനു വായിവിട്ടായ പെരുത്തുണ്ടാകുന്ന രസം കല്പ കലൻ പുട്ടിച്ചുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ പിന്നീട് മധുരമായി തോന്നാതിരിക്കുമില്ല. ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതായ രാവണൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ മധുരമായ ആ ഗീരിനെ പെരുത്തുണ്ടായ അഹ്വൃതനിമിത്തം അനാദരിച്ചു കളയുന്നു.

ഇപ്രകാരം മന്ത്രിമാരെ നെരത്ത പാഞ്ഞയച്ചിട്ട് രാവണൻ സമസ്തസൈന്യസമേതം അളകയിലേക്കു തിരിക്കുന്നു. ആദ്യമായി പ്രഹസ്തനാണ് യുദ്ധത്തിന് ചെയ്യുന്നത്; മാണിചൻ എന്ന കണ്ഠേശ്വരൻ അന്തഃപ്രാപത്തിടുന്നു. യുദ്ധം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കെ പെരുന്തും അടുക്കിക്കുന്നു.

ആ കലപവൃത്തത്തിന്റെ നിമ്നോന്നതങ്ങളായ തടങ്ങലിൽ രാത്രികാലത്തു സഞ്ചരിപ്പാൻ വിചിത്രമായതുകൊണ്ട്, രാവണസൈന്യം അവിടെത്തന്നെ കിടന്നു പാളയമടിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഭാവണനോ? മനോപരവശനായി ചിന്തിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ആണ് രണ്ടു എന്ന അപ്പോസ് നല്ല പ്രബോധനത്തിലേക്കു നടന്നു പോകുന്നതായി അവൻ കാണുന്നത്. രണ്ടുമൂടെ പോലു വെണ്ണിക്കുന്ന,

‘അതിമുഖം ദന്ത്രാമന്താർയാതിം സ്വന്തപുരശിഷിതാൽ
പ്രതിപദമാറി സ്ഥിരതപാസ്സപാനാൽ നിമഗ്നവി മുഖത്തിം;
സഭയാദോദ്യാതനപാനാം ദ്രശ്യം നവനീര
പ്രതിരചിനിമോളാൽവീനാം അഥാ ദശാനന്ദം’

എന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക. എത്ര മനോഹരമായ ചിത്രം!

പൊതുക്കുപ്പത്തുക കപ്പൽ വെച്ച്, തന്റെ കാൽപ്പിറമ്പൊലി നിശിത്താ രാജാ അടി വയ്ക്കുമ്പോൾ നിന്നുനിന്ന്, പ്രാപ്തമാക്കി വീടും വിട്ടുവിട്ട് അസ്ഥാനത്തിലും ചെങ്കിതമായ ശ്രീകൈ നയിച്ചു നയിച്ച് പുതുമേഖലകളിൽ കലർന്നു നീലനിമോളത്താൽ ശരീരം നെച്ച് അറാൾ സ്വകാമകന്റെ സമേത സ്ഥാനത്തേക്കു പോകുന്ന പോക്ക് നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമായി കാണാം.

ഇനിയത്തെ രംഗങ്ങൾ ആണ് ഈ കഥയിലെ ഏറ്റവും ഹൃദ്യമായ ഭാഗം. ഈ രാവണൻ അടക്കിയരാവണൻ എന്നാണ് സാധാരണ പേർ പറഞ്ഞുവരുന്നത്.

രാജാവിനാൽ ചിരഞ്ജീവൻ നായ-
മരകകിരീ ചരസി കാശി കളവാണി
നീലവർമ്മാദിന വിജയത്തിനേക്കിലും
മാലാർവ്വ ചരണൻ ചാർവരമംഗം
കാളിശീരാശിയിൽ ശാപനം ചെയ്തപ്പോൾ
പ്രാപ്തമാക്കിയവൻ ചരണി യുദ്ധപരമേശ്വരം
നാരികലാമരണഹിരമണിയായ നീ
തന്ത്രാമോല പുത്തൻ ആനയായ കരയായ?
ആരണ കേരപ്പുതിന പൊരിഹ കരയായം
പൊരിയെ പൊരിക നീ ഭാരതിയായ തിരയായ?
പ്രളയികിരംഗ്വരം പീതകുപ്പിരം
ഇക്കരമോഴി പൊരിയെക്കിരം സാധിക്കുകിരം
സമുദ്രം നാലാമം അനാദിനാലാ
പുഴകിരയിലിങ്ങെന്നെ സമതി വെളിന്നാദാ

ഇന്ത്യയിലെ പാതിനിയന്ത്രിതമായ ഒരു
 അർദ്ധരാജ്യമായി മാറിയതാണ്
 അതിന്റെ പ്രധാന കാരണം. ഇത്
 പലതരം ഭരണരീതികൾ ഉപയോഗിച്ച്

രാവണനെ അമ്പലംവെച്ചു നില്ക്കുന്ന സ്ഥാനിയിൽ വീരേന്ദ്രൻ തന്റെ കോട്ടം വരാതെയും എന്നാൽ ശ്രംഗാരേന്ദ്രൻ നല്ല പോലെ സ്മരിപ്പിച്ചും ബുദ്ധിമുട്ടിൽ മാത്രമേ ഈ രാഗം സഹിക്കുകയുണ്ടാകൂ അവിടെ എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

രണ്ടുദേയും അതിനെത്തുടർന്നുള്ള രാവണന്റെയും പാ
ങ്ങും അതിഭയോജനമായിട്ടുണ്ട്. ആ അപ്പുറസ്ത്രീ 'മാ മാ
സ് പ്രദേശത്തി' പിന്നെയും പിന്നെയും യാചിച്ചിട്ടും വശവയ്യോ
നെ രാവണൻ ബലാൽക്കാരം പ്രയോഗിച്ച് അവാളാഭൂമി
കീഴിക്കുന്നു.

ഇനി യുദ്ധരംഗമാണ്. രാവണകീചരന്ദാർ മാണിക്യനോട് എതിരിട്ട് പരാജിതരായ് ഭവിക്കുന്നു. അനന്തരം രാവണൻ തന്നെ യുദ്ധത്തിന് ഒരുങ്ങുന്നു. യുദ്ധോദ്യമെന്നായ രാവണനെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

“സംവത്സരാധികൃത സംകീർണ്ണമാസത്തുളളതാൽ ബാധിക്കപാലമാവാ
 ണെത്തുൾളളതുകൊണ്ടു തിരഞ്ഞെടുപ്പുവാങ്ങു മുഴുത്തുവാങ്ങും
 തുളളതാൽ അധികൃതന്മാനലപിരികളതന്നെയാലും സങ്കല്പനാശന
 നോഴും ഗൗരവമിടുന്നതാൽ അതപലമല്ലാത്തതിനാലും തക്ക സ്വ”

അങ്ങനെ ഇരിക്കുന്ന ഈ രാവണൻ യുദ്ധത്തിനായി അണയുന്നതു കണ്ട് ദൈവീരപലമായ യക്ഷസൈന്യം വിചരം കരേളത്തെ അറിയിക്കുന്നു.

[illegible]

അനന്തരം അളകാപുരിയ്ക്കു നേരിട്ട അവസ്ഥയെ 'ഏണാ
വെച്ചുവെച്ചിട്ടു വീണ്ടും വീണ്ടും സംയതി
തന്നു' എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു അദ്ധ്യായത്തിൽ മനോഹരം
മായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അനന്തരം രാവണൻ തന്റെ പുഷ്പകുവിമാനത്തിൽ കന്ദറി
ശങ്കരശൈലപർവ്വതിയെ കാണുവാനായി ആകാശമോഴ്ത്തുന്ന ശമി
ക്കരവ സിന്ധവധൂമനക്കൾക്ക് അകാശധത്തിലുള്ള നീലാംബു
ജാളിയിടുന്നവനാകുന്നു. നന്ദി രാവണനെ എത്തിയ്ക്കു പിൻ
വാങ്ങുന്നു; രാവണൻ കൈകൊടുത്തു എടുത്തുയർത്തുന്നു; തത്സ
മയം ശാശ്വതമായ ഗിരിസതാ സൗഭാഗിനി 'ഹരശോഭാം
ബുദ്ധി'യെ അപ്രതീക്ഷിതമായി ഗാഢസമാശ്ലേഷം ചെയ്യുന്നു.
അപ്പോൾ ശിവനാകട്ടെ പാദാഗ്രംകൊണ്ടു വ.പ.തത്തു
തെല്ലൊന്ന് അമർത്തും. രാവണന്റെ ഇരുപതു കൈകളും മല
യുടെ ഇടയിൽപ്പെട്ട് ചക്കിൽപ്പെട്ട കരിമ്പിൻതണ്ടുകളുടെ
അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നു. തത്സമയം അവന്റെ മല
തെല്ലൊന്നും ശമിക്കുന്നു. രാവണൻ നാലുകളിൽനിന്ന് സൂതി
ഗാനങ്ങൾ നിർത്തിക്കുന്നു. സംഗീതനായ ഭഗവാൻ 'തുഷ്ടോഹം
തവ സൂതിവചനാൽ' എന്നുള്ളിന്റെയ്ക്കിട്ട് എന്തു വരും വേണ
മെന്നു ചോദിക്കുന്നു. രാവണൻ അതു കേട്ട്,

‘ആയുധമൊന്നുമുണ്ടെന്നുമായി—പാ-

മായുരപി തവ പാദാബ്ജം

ആയതുപോലെ ഭജിപ്പിടവതി-

നാഞ്ചര കരുത്തു ലേശമധുനാ’

എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ശിവൻ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച്,

‘സജ്ജമാനരത കലയെന്നൊരു ചതു-

രജ്യബലേന നീ സാകം

തുജ്ജമോദമൊടു വാഴുക ലങ്കയിൽ

മജ്ജലമിനിയും വരുമിഹ മെല്ലേ’

എന്ന് ആശീർവ്വദിക്കുന്നു. ഇതാണ് കഥാസംക്ഷേപം.

സന്താനഗോപാലം തുളുൽ.

നമ്പ്യാരുടെ ശൈലി അവാസരിപ്പ് തുളുൽ എഴുതി വിജയം നേടിട്ടുള്ള അപ്പു ചും ചിലരിൽ ഓടായിരുന്നു ഈ പ്രൗഢകവി എന്ന് ആരും സാമതിക്കും. ഒരു ഫലിതരസം ഇതിൽ സ്വതന്ത്ര വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു.

൧. 'അന്തരിപ്പാട്ടുള്ള രാജാശങ്കരതിനാൽ
ഗന്ധമെന്നാലും ഗുഹിക്കാത്ത ചുരുക്കൻ
ഗുണം ചമപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നതു നല്ല
പന്തിയരക്കും തോന്നുന്നില്ലെങ്കിലോ.
കന്തിരിക്കും വിനാ കലം കഴിപ്പാൻ
കന്തപ്പയറു തുടന്നാൽ നക്ഷത്രമാ?'
... ..
... ..

൨. 'മണ്ണുത്തരക്കക്കയും പാറും മാനാക്കുമി-
ന്നാഭായിട്ടാതില്ലൊന്നിമുതിർന്നത
പണ്ടെന്നേവം പറഞ്ഞു ചിരിക്കുന്ന
പണ്ടെന്നും സാരിതൃസാരം ഗുഹിക്കുമോ?'

കവി ഒരു യോഗാസ്ഥി കനായിരുന്നില്ലെന്ന് ഇതിൽനിന്ന് നമുക്കു ഗ്രഹിക്കാം.

൩. 'ചങ്ങാലപ്പാമ്പൻ തന്തിക്കെഴുതപ്പോയ
കൊണ്ടൊരു ചോരിച്ചറിഞ്ഞിനി
കൊണ്ടു ഭരിച്ചു നട്ടക്കും ജനനവിൻറെ
കണ്ണും തുളച്ചുവൻ കര്മ്മമുൻ പണ്ടരുൻ'

ഇന്നത്തെ രീതിയിലുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ അന്നും ഉണ്ടായിരുന്നോ?

൪. 'തോപ്പനങ്ങ് ചെട്ടർ മധുരക്കറി വല്ല
വെട്ടുന്നരിശേ സന്ദം പോട്ടുകൊണ്ടുൻ
വീർപ്പു വിഭാതരൽ നല്ലതു കേരിക
പാൽപ്രമുഖൻ ചെല്ലത്തിടിയനാക്കണം.
വായ്പുള്ള മോഹം നിഖത്തുത്തു ചിന്നെയും
തൂർപ്പും വിളിച്ചു കഴിച്ചുതന്നി പോൽ.
സാപ്പാട്ടു വാണിപ്പു സാമ്പനം വാണിപ്പു
ലുപ്പാട്ടു വന്ദാപാദയന്നല്ല നാമ്പിയിൽ
രാപ്പാസാമ്പനം വാനം ശിങ്കുവാൻ
കീപ്പായ് വിധിച്ചുപാൽ നേരമെപ്പോഴും
നന്തപ്പിൻ മാർ കാക്കം നന്തിമാൻ കല്ലുകൊ-
ന്നപ്പിൻ ചെടിനാൽ വിഴുതുന്ന വാപാമോ?'

ഈ വിദ്വേഷകേസരി ഗൗരവനദരത്തിൽതന്നെ കാല
യജ്ഞം പ്രാപിച്ചുപോയത് കൊച്ചിയുടെ രാഗ്യഭോഷണമെന്ന
പറയേണ്ടു.

അരിപ്പാട്ടു വാരിയന്മാർ.

വളരെ പുരാതനകാലം മുമ്പേക്കു അരിപ്പാട്ടു വാരിയ
ന്മാർ വലിയ പാണ്ഡിത്യമാലയിലായിരുന്നതിന്നു പുറമേ നല്ല
ഭാഷാഭാഷാമാനികളും ആയിരുന്നു. ഇവരിൽ കൊച്ചുപിള്ള
വാരിയർ നല്ലൊരു ജനിയ്യ. അദ്ദേഹം വലിയ പാണ്ഡിത
നായിരുന്നതിന്നു പുറമേ, നല്ല ബ്രഹ്മരതിഷികനുമായിരുന്നു.
സ്വാതിതിരുന്നാൾ തദ്യുദയനായും ഉഗ്രാതിരുന്നാൾ തദ്യുദ
യനായും പള്ളിവാഴനയ്യായി നല്ലൊരു രാജാവിന് അദ്ദേഹം
നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇരുന്നൂറുവർഷത്തിന്റെ ഒരു
ഉത്തമമിത്രമായിരുന്നു. ഒൻപതു കൊല്ലത്തോളം വാരിയർ
തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചു. സ്വാതിതിരുന്നാൾ നാടുകീ
ടിയ വർഷത്തിൽതന്നെ അത്താഴത്ത് 1000-ൽ വാരിയന്മാ
രരിച്ചു. ഉൾശീസപയംവരം ആട്ടമുഖം കാളിദാസന്റെ വിശ്വ
ഭാവശീയത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടു
ള്ളതാണ്.

‘നൃപനുകലശലോരക്ഷിതപസോദരസ്യാഞ്ജല
പ്രശാന്തഗുണശോഭിനോ ഭുവനഹീപദത്താജ്ഞയാ
കൃതാം കിരപി കേനചിത്തപദിനമോചിതാമുച്ഛി-
സ്വയംവരകഥാം ബധാഃ ക്രവണഗോചരീകർത്താം’

എന്നിടത്തു ഇക്കഥ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ഭുവരാജാവിന്റെ
ആജ്ഞാനുസരണം രചിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് കവി തന്നെ പ്ര
സ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇക്കഥയ്ക്ക് ഇപ്പോൾ പ്രചാരമുള്ളതായിക്കാ
ണുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

‘രചനജനീഭാതം വെണ്മയിൽ ചിലിസി
പുണ്ഡികോ പുളയലതം മടി
വാർമുഖനയിൽ കളമേണിത്തു
ചരിമുഖനയിൽ ചെറു ചൊരിത്തു
പണ്ണിത്തനയിൽ കയ്യമേളി
കണ്ഡലാശാസ്ത്രം കാട്ടു വിളങ്ങി
ചെങ്കൽ താഴ്വരയിൽ പുറമേ
ചെങ്കൽ താഴ്വരയിൽ ചെങ്കൽ
ചെടി വരാമിത്തമണിവ താഴെ

ഇത്ര തിരുനാൾ
മാഹാത്മാവ് തിരുനാൾ കൊണ്ട്

ഉഗ്രതിരുനാൾ ശാന്തസ്ഥനായിത്തീർന്നു.

കഥകളിപ്രിയനായിരുന്ന ഈ മഹാദാഹവ് ദർശനം-ൽ പങ്കെടുത്തു. അവിടുത്തെ മാതാവായിരുന്ന ലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, തിരുമനസ്സിലേയ്ക്ക് ഒരു തിരുചെയ്യം നികയും മുമ്പേ നാടനീടി. മാതൃപാശ്വര്യമായ പാർത്ഥിവാണിയും പിതാവായ രാജരാജവർഗ്ഗക്കായിത്തമ്പുരാൻ ആത്മം അവിടുത്തെ വെളിച്ചിയ്ക്കു്. ഇപ്പോഴും വികിരസയിൽ അവിടുന്ന് അതിതിപ്പുന്നതായിരുന്നു. അവിടുത്തെ പശ്ചിമമായ നടുക്കിയ്ക്കു് റെരിപ്പാട്ട് കൊല്ലാപിള്ളവെട്ടുവാൻ. 1602-3-ാണ്ടു് സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ നാടനീടിമപ്പോൾ അവിടുന്ന് രാജ്യഭാരം ഏറ്റു. മൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു് തുലാപുഷ്യാമാസം 1602-ൽ ഹരിജനുർക്കുമാനവും നടത്തിയിട്ട് കലശലോടു ചെല്ലാമുൾ എന്ന പഥാനം കൊണ്ടുമാങ്ങി.

അവിടുന്ന് കഥകളിരാമൻ വേഷമാക്കവ പ്രാസാദിപ്പിച്ചുവന്നു. ഈ തിരുമനസ്സിലെ സേവകനും പാളിയറവിമാരിപ്പുകാരനും ആയിരുന്ന പുന്നയ്ക്കൽ ഇശ്വരപിള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധ നടനായിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിലെ കഥകളിനോടുകൂടി നട്ടു രസവാസനപോഷിപ്പിച്ച പേരായും അനേകം നടന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. വടവേണിനുംകുന്നാതരം നടന്മാരെ വരുത്തി ആടിച്ച് നല്ല നല്ല സമ്മാനങ്ങൾ നൽകുന്നതും നൽകുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അവിടുത്തെ ആയുധപ്രകാരമാണ് കോട്ടയ്ക്കുകയ്ക്ക് കേരളവിലാസം എന്നൊരു അച്ചുകൂടം ഡിമാർച്ച് അൻപത്തിനാലു ദിവസത്തെ കഠിനകർമ്മമുണ്ടായിട്ടു്. ആ പ്രസ്സിൽ നിന്ന് സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാൻറയും ഇരയിമ്മൻറയും മണിപ്രവാളപദങ്ങളും, എഴുത്തുപ്പുസ്, നമ്പ്യാർ ഇവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതായി. മലയാളക്കരയിൽ സ്വദേശികളുടെ വകയായുണ്ടായ ആദ്യത്തെ പ്രസ്സ് നാനായിരുന്ന എന്നു പറയാം.

ഉഗ്രതിരുനാൾതമ്പുരാൻ സിംഹാരുഢപദമായിട്ടു് എന്നൊരു ആട്ടക്കഥയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അവിടുത്തെക്ക് ആടാനുവശമായിരുന്നു ആ പദത്തിൽനിന്ന് ഒരു ദാനം ഉൾക്കൊ

സ്ത്രോത്രങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സീമന്തിനിധമിതം
ആട്ടക്കഥ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാകുന്നു. കവിത സാമാന്യം
നന്നെന്നിലും കഥയ്ക്കു വലിയ പ്രചാരമൊന്നുമില്ല. മാതൃകയ്ക്ക്
ഒരു പദം താഴെ വേർതിരുന്നു.

‘ചോലാനിലാകലിനകോമളാച്ഛി
ചാലാഗളഭസമയേ സമയേ നരേന്ദ്ര
ലീലാവിനോദാനികോ/ഛോലാല വാച
ചോലാജനം ലഭ്യ കദാചന ചോലാശാഗം’
‘മാനീനിമാർകവരമവിചാലികചാരം നിങ്ങൾ
മാനസമിന്നു കേൾപ്പിൻ മാമകദാഴികൾ
മാമതരമേന വന്നു മകന്ദകണകളെ
മാമനം ധാമി മൊത്തു മാർപോലേ തുക്കൻ’

കത്തുളപ്പൊതുവാൾ.

തുളിവചേതുർ അഞ്ചാടി കത്തുളപ്പൊതുവാൾ
ർവ്വപൽ ജനിതു. പട്ടു സാമാന്യം വൃത്തം. അഞ്ചി
മുന. മലയാ-ൽ തിരുവനന്തപുരം വാസ് മതം. ചാലാല
യവരാജാവിന്റെ ആളിതനായി താമസിച്ചു. അക്കാലം
തന്നെ ആ മഹാമാരാജൻ ഹിന്ദുസനാതോഹമനവും ചെയ്തു.
പാട്ടാദികൾക്കു തുളയ് നിർമ്മിച്ചതിന് മഹാമാരാജൻ വീര
മുഖല സ്ഥാനിച്ചു. മഹാമാരാജൻ നിരവനന്ത
പുരം വിട്ട് കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാനെ അഭ്യയിച്ച് അവിടെ
കരകാലം ചാർത്തു. അദ്ദേഹം സരസമുഖായ അനേകം ഹിന്ദു
സ്ത്രോകങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നു പുറമേ കൃഷ്ണാവതാരം,
കാളിയമർദ്ദനം, കാണ്ഡലം, കേശിദ്ധം എന്നു നാലു ആട്ടക്കഥ
കൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അറിയാം. അവയിൽ ഒന്നും അമൃ
ടിയിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വ്യാസാൽപത്തി തുളയിൽ,

‘അപായമമാവമുണ്ടകൾ തൊന്നാവി-
വരോദമെന്തിട്ടു മന്നം മണലിന്റെ
മുമ്പിൽ പരിഹരിപ്പിച്ചൊരു ഭേദിക-
ത്തമ്പുരാൻ നാരായണാഖ്യൻ യോഗൻ
ഗംഭീരമിത്തൻ ഉദ്യോഗമുഖ-
പ്രാദോദാഹൻ ശബ്ദശാസ്ത്രവിചക്ഷണൻ’

എന്നു് സ്വപ്നമവിനെ സ്മരിച്ചുകാണുന്നു.

ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ.

ഈ പണ്ഡിതസാമ്രാജ്യൻ നർത്ത-മാനസ് തുലാം
 ഹർ-ഘോരീയതി തിരുവിതാംകൂറിൽ ഇലത്തൂർ ഗ്രാമത്തിൽ
 ജനിച്ചു. പിതാവായ ശങ്കരനാരായണശാസ്ത്രികൾ ആദി
 ശാസ്ത്രികൾ എന്ന പേരിലാണ് പ്രസിദ്ധനായിത്തന്നത്. ഈ
 ബാലൻ കൃഷ്ണപുരം ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രികളുടെയും മറ്റും
 അടുത്ത കാവ്യനാടകകലാരാജാക്കന്മാർ പഠിപ്പിച്ച് ഉപരി
 വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി പന്തളം കൊട്ടാരത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു.
 അവിടെ വെച്ച് തന്റെ വ്യാകരണം എന്ന രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളിലും
 വിപുലമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. ശാസ്ത്രികളുടെ ഈ
 വായിത്തന്ന പന്തളംരാജാവ് മഹാപണ്ഡിതനായിത്തന്നു. പന്തളം
 ഉത്തര പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം അദ്ദേഹം മഹാമഹാ
 ത്തേജസ് മൂകാഭായിവിൽ പോയി ഭജനം ഇരുന്നു. അതിനുശേഷം
 ഒരു വിദേശസഞ്ചാരം നടത്തുകയും പല പുണ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ
 ദർശിക്കുകയും പേരോത്തരീശാസ്ത്രങ്ങൾ അദ്ധ്യസിക്കുകയും ചെയ്തിട്ട്
 അദ്ദേഹം ൧൦൧൪-മാനസ്സ് തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു
 ചേർന്നു. മഹാപണ്ഡിതമഹാരാജാവ് കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു
 ശമ്പളവും പാതിച്ചുകൊടുത്തു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം വിദ്യാർത്ഥി
 സദസ്സിലെ ഒരു അംഗമായി പരിശോഭിച്ചു. മുമ്പന്ന-ൽ
 ആയിട്ടുനിൽക്കുന്ന മഹാരാജാവ് സിംഹാസനാരോഹണം
 ചെയ്തപ്പോൾ, ശാസ്ത്രികളുടെ നിവ മന്ദലൂടി ഉയർന്നു. എന്നാൽ
 രാജാസന്തതിൽ മഹാരാജാവ് സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ
 യും അന്റയും ഭരണമന്ത്രി അരുൺചന്ദ്രപ്പുത്തരി ഒരു ശ്ലോകം
 ചമുട്ടാൻ വിദ്യാർത്ഥിസദസ്സിലെ അംഗങ്ങളോട് "ആവശ്യപ്പെട്ടു
 വരട്ടെ. രാജാപ്രീതിയ്ക്കുവേണ്ടി എന്തും ചെയ്യാൻ മനസ്സുള്ളവരാ
 നല്ലോ മിക്ക പണ്ഡിതന്മാരും. അവർ സ്വാതിതിരുനാൾ
 മഹാരാജാവിനെ താഴ്ന്നിടാതെ ശ്ലോകം നിർമ്മിച്ച് അഭിനവ
 വച്ചു. ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ മാത്രം മൗനമവലം
 ബിളുത്തുള്ളു. ശാസ്ത്രികളുടെ ശ്ലോകം എവിടെ? എന്നു
 കല്പിച്ചു. അന്തരത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകം രചിച്ച് സരസ്വതീദേവി
 യുടെ കാതന്യത്തെ വൃദിപരിപിക്കാൻ താൻ തയ്യാറിക്കല്പിച്ച്
 അദ്ദേഹം പറഞ്ഞപ്പോൾ, 'ശാസ്ത്രികൾ ഇന്നു വല്ല പുരുഷാ

ദൃഢം കഴിച്ചിട്ടുണ്ടോ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നതെന്ന് കല്പിച്ചു പോയിപ്പോകയും അതിന്, താൻ സേവിച്ചാലോ ഇല്ലെങ്കിലും അതിന്റെ വിഷയം തിരുമനസ്സിലെ മുഖത്താണ്. പ്രത്യക്ഷമായി വിചിത്രമാണെന്നും ആ സാമീപ്യവുമായ് മറപടി പറഞ്ഞുവെന്നും, കോപാകലനായ മഹാഭാരതത്തിന് തിരുവുള്ള കൈയടിക്കുമ്പോൾ 'വിസ്തീർണ്ണാ ധൃതിവീ ജനാശ്വ ബഹവഃ കിം കിം ന നാഭാവ്യതേ' എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ശാസ്ത്രീകൾ ഇറങ്ങിപ്പോയെന്നും മഹാകവി ഉള്ളൂർ പാലേശ്വരൻ നമ്പർകൾ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ശാസ്ത്രീകൾ ശക്തിപുരകനായിരുന്നു. കള്ളു കെട്ടിയിട്ടുണ്ടോ എന്നായിരുന്നു മഹാഭാരതം കല്പിച്ചു പോയിപ്പോയത്. അതിന് ശരിയായ മറപടി ശാസ്ത്രീകൾ നൽകുകയും ചെയ്തു. ഈ കഥ എങ്ങനെ വിശ്വസിക്കാം? എങ്ങനെ സമ്മതിക്കാം? ശാസ്ത്രീകൾ അതിശയനായി അറിയിക്കും. മുമ്പായി പറയുന്നതിൽ തൽപരനായിരുന്നില്ലെന്നും വരാം. എന്നാൽ സകലകലാവല്ലഭനും ക്ഷാത്രത്തോടുകൂടിയും ആയിരുന്ന ആ തിരുമനസ്സിന്റെ മുഖിൽ വച്ച് ഇതു ധിക്കാരമായി സാസാരിച്ചു എന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ്. അങ്ങനെ സംസാരിച്ചത് വാസ്തവമാണെങ്കിൽ അത് ക്ഷാത്രമായിരുന്നില്ലെന്നു പറയുകയോ നിവൃത്തിയുമില്ല. അതിനും പുറമെ വായിമാത്രത്തിന്റെ കീഴ്ത്തിയ ഭാരതചണ്ഡരോടുകൂടെ പരത്തിയ സ്വമാന്യയുടെ ഭരണരീതിയോട് തന്റെ രീതിയെ താരതമ്യം ചെയ്താൽ മാതൃലഭകനായ ആ തിരുമനസ്സിന്റെ ആവശ്യപ്പെട്ടു എന്നു പറയുന്നത് ആരു വിശ്വസിക്കും? ഇതെല്ലാം ആരുടേതോ മനോധർമ്മമാണ്; രാജാക്കന്മാർ രണ്ടാളെന്നപ്രധാനമാണല്ലോ. അവർക്ക് കോപം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ; എന്നാൽ ആയിരം തിരുന്നാൾതന്നുമാണല്ലോയെന്നു ചില മഹാഭാരതത്തിന്റെ സമക്ഷം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പാകെ പോകും തിരുമനസ്സിന്റെ ഒരു കവി,—അയാൾ എത്ര മഹാനായിരുന്നാലും—ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുവെങ്കിൽ നിലമറന്നുള്ള ഒരു പ്രവൃത്തിയാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് പ്രസ്താവിക്കാതിരിക്കാനും തരമില്ല. എന്നാൽ മഹാകവി തന്നെ മഹാഭാരതം എത്ര പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു “സർവ്വതന്ത്ര

സ്വതന്ത്രനായ ശാസ്ത്രികൾ ആ തിരുമേനിയുടെ പേരിൽ— എന്തെല്ലാം കുറ്റങ്ങളും കുറ്റവകുളം ഉണ്ടായിരുന്നാലും അവിടുന്ന് സമുദയശിരോമണിയും പണ്ഡിതനും ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല—അസാമാന്യഭക്തിയും ആദരവും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ കാണുന്നു." ആയില്യംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ സാഹിത്യത്തിലും സംഗീതത്തിലും ഒരുപോലെ നിലുണന്നായിരുന്നു എന്നുള്ളത് പ്രസിദ്ധമാണ്. സംഗീതപ്രയോഗത്തിൽ അവിടുന്ന് സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാനെപ്പോലും അതിശയിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ആ വഴിക്കല്ല വഞ്ചിനിവാസികൾ തിരുമേനിയെ അറിയുന്നത്. അവിടുത്തെ ഭരണവൈശിഷ്ട്യത്താലാണ് തിരുവിതാംകൂർ 'മാതൃകാരാജ്യം' എന്ന അവസ്ഥയിലേക്കു കാലുനീയത്. അവിടുത്തെ കാവകുളം കുറ്റങ്ങളും കണ്ടുപിടിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട കാര്യങ്ങളൊന്നും നമുക്കില്ല; രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾക്ക് തീരെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. രാജ്യശക്തിമത്തൊരു പേരിൽ സ്വജീവിതാന്തരം അല്ലാത്ത മറ്റൊരു ഭാവനയുടെ രാസസൃഷ്ടിയെത്തന്നെ ചിത്രീകരിച്ചു കൊണ്ടു് പരിഹാസ്യമാണ്.

രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾക്ക് എന്തൊ കാരണവശാൽ കരകാലം കൊട്ടാരത്തിൽ പുറംശം ലഭിക്കാതെയായി എന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടുള്ള തിരുവള്ളക്കേട് തിരുമനസ്സിലേക്ക് ദൃഢസിദ്ധ ഗായകനും അവിടുത്തെ പ്രീതിഭാജനവുമായിരുന്ന രാഘവനോടും മറ്റു പലരോടും കാരോ കാരണാശാൽ ഉണ്ടാവുകയോ അതൊക്കെ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്രകയ്യും ചെയ്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ അവസരത്തിൽ ശാസ്ത്രികൾ എഴുതിയതാണത്രേ,

മിത്തദ്രവിത്തദ്രമെന്ദ്രാ വാദകോ-
പാസനാവാസനായനപാദമഭൃശം
സാധുതാ സാധുതാ സാധുതാ സാധുതാ
കിത്തയാ ചിത്തയാ ചിത്തയാമളിഖം

എന്ന പ്രസിദ്ധ ശ്ലോകം.

എന്തായിരുന്നാലും ശാസ്ത്രികളുടെ ഈ വിപ്രവാസം അദ്ദേഹത്തിന്റെയും മഹാരാജാവിന്റെയും ശാസ്ത്രീയപ്രശസ്തിക്കു

കാരണമായ് ഭവിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആ ദേശത്താൽ ഈ വിപര്യയ്ക്കു കാരണമായ മന്ദമായ ഭിക്ഷകളിൽ വെച്ച് ഭാരതവംശത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധ വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ ഞ്ഞുവെക്കും പൂജിക്കും പാത്രീഭവിച്ചു. അതോടുകൂടി വഞ്ചി രാജ്യത്തിന്റെയും പുകൾ പതിവുപോയി. ആയില്യം തിരുനാൾ മഹാരാജാവ് കാശിയെപ്പോയി എഴുന്നള്ളിയ കാലത്തു് അവിടെത്തെ വിദഗ്ദ്ധന്മാരേപ്പോലും ഇലത്തൂർ രാജസഭാമിശാസ്ത്രീകളുടെ പ്രോണരായ് തിരുമനസ്സിനെ അഭിഷേകം മംഗളപത്രിക നൽകുകയും ചെയ്തെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. തിരുമനസ്സിലെ അപാരമായ പാണ്ഡിത്യത്തേയും ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനത്തേയും പറ്റി അദ്ദേഹപണ്ഡിതന്മാർ് അളവറ ചെയ്തമാനം തോന്നി. അതിലേക്കും ശാസ്ത്രീകൾ വീണ്ടും തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു.

ശാസ്ത്രീകൾക്ക് തിരുവിതാംകൂറിൽ അനേകം പ്രശസ്ത ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. യാതൊരു മഹാശാലിന്റെ നൂതന മാതൃത്താൽ വഞ്ചിനിവാസികളുടെ ഹൃദയകുടലത്തുൾ ഭക്തി അർപ്പിച്ചതായിത്തീർന്നു—ശരീരങ്ങൾ കോരമയിക്കൊള്ളുന്നു—ആ രാജ്യമായിട്ടുള്ള ശ്രീമദ്വേദാന്തം പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഉപാധമാനവും ഈ മഹാശാലിന്റെ അറ്റകുലം വഹിക്കുകയായിട്ടുണ്ട്. കേരളകാളിമാസത്തെ അപരനാമത്തായ് വിഖ്യാതനായിരിക്കുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർവ്വായ ആനകാൽ ശാങ്കുപ്പിള്ള, വലിയ താമരക്കുന്നേണം യോഗിയെന്നും ഉള്ള നിലയിൽ വിശ്വവിശ്വതനായ് തീർന്നിട്ടുള്ള കക്കാശൻപിള്ളച്ചട്ടാമ്പി എന്നിവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ അവരുടെ കൃതികൾ തന്നെ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

‘അഗാധധീരനാഹുര ശ്രീരാജസഭാമിശാസ്ത്രീണാ
 അമിതക്ഷമജ്ഞാദ്വേദമിനോൽകേരളാത്മികം
 ബ്രഹ്മവിദ്യാപദേഷ്ടാരാ സപന്യ സാഹിത്യഭേദികം
 കേരളപുനീതമാനം ബഹുമാനപര്യുതം’

എന്ന് വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും,

മാർദ്ദം, പാതളപുരിമാർദ്ദം, കൈവല്യപുരിപരിണയം, ഗുണനാനാവലി, രാജരാജം, ഭഞ്ജനതത്വദീപിക, ദോഷാപ്തപ്രാസശതകം, ദോഷീയസ്തമകാവലി, വിസ്തൃതപ്രാസശതകം, ശിവാപ്തപ്രാസശതകം, ത്രീകുണ്ഡലസംഗ്രഹം, ത്രിപുണ്യസർവ്വഭാഷികേശം, ത്രിരാമാത്രരത്നാശ്വതം, മധുപദനാഷ്ടകം, കലിനാശനരത്നാശ്വതം, നന്ദനരത്നാഷ്ടകം, ത്രിലളിതപ്രാതഃസ്മരണശ്ലോകം മുതലായി നിരവധി പ്രൗഢകൃതികൾ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹവും ഉത്തരതിരനാൾ തമ്പരന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് ജലസാരസുരവധം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥ നിർമ്മിക്കുകയായി. അതിനെ ആ മഹാകവിയുടെ പെരുനാൾ എന്റെ പെരുന്തമസ്സേവിതരം ആയിരുന്ന എഴുത്ത്. രാമസ്വാമിനാഥർ അവർകൾ എം. എസ്. എൽ. ടി. അച്ചടിച്ച പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയായിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും ത്രിരാമവിലാസം വക ധർമ്മദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ 'ബ്രഹ്മതീ ത്രിനിവാസമുക്താർ ശാസ്ത്രികൾ' എന്ന ആളിന്റെ കൃതിയായി അതിനെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത് വിചിത്രമായിരിക്കുന്നു. ശാസ്ത്രികളുടെ കൃതികളിൽ 'ഗോമതീദാസൻ' എന്ന മുദ്ര സാധാരണ കാണാം. ഈ കഥയെ ആയില്യാതിരനാൾ തമ്പരൻ ഗവമാത്രാപത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ജലസാരസുരവധത്തിലെ ദ്വേഷകൾക്കും പക്ഷേക്കും വളരെ മനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു.

വന്ദനശ്ലോകം:—

നമഃ ത്രിരാമൻമേകാവില്ലാസനാഭാസി ദമോദരകാശീരമോലം
 അപരാമോഹതിഗ്വാതത്തിൽ സർവ്വഭിന്നപ്രയാലാപനാലാ
 നീലാലാരവസരിപ്പിട്ടു മുരളീനരണി മകരമേരയല്ലീ
 അനലമോലാം ത്രിരാമസ്വാമിനേ മേവതി മൂർത്തി ഗോമതി വര.

ശ്രംഗാരപ്പദം:—

സമാസി നാമോധവീകുന്ദമേസരം സന്തോഷ
 സുരഭിപഞ്ചനേ വരേ ഏദയനഭന നഭരേ
 കരളിതേ സന്തരൻ സുരവിപാസിപ്പിടേ നമഃ
 വില്ലാസപ്രതാപകളാലേ സൗസമേയ സംഭ്രമനം
 സുരഭിമേരേ കമ്പാലം മേ നന്ദോദ്ധാതനമിം.

അ. ഖ. കുഴപ്പമില്ലാത്ത ചുമത്തി ചന്തക്കല്ലെടുത്തെന്നു

[illegible]

2. കൃത്യപുതുപ്പാക്കലുകൾക്കായി അധികൃതൻ നൽകേണ്ട തുകയുടെ അധികമൊന്നും കൈമാറ്റിപ്പോയപ്പോഴാണ് സുരക്ഷാക്കിടങ്ങ്.

൩. ഭരണകീഴ്ത്തലാളന്മാർക്ക് പട്ടണത്തിൽനിന്നും ഭരണത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ പ്രയത്നം ചെയ്യണമെന്നും, പ്രയത്നം ചെയ്യുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ അതിൽനിന്നും പാഠം പഠിക്കണമെന്നും.

കുമാരനാശിതരണവൃദ്ധാ ഭാഗ്യദൈവ വക്താവതി പത്യാ
 ഭാഗ്യതാമരദേവി പുനഃ പ്രാമനീകീകര്യപരമഭക്തയാ.

അന്യർക്കായി സംഭാവന ചെയ്തവർക്കായി പ്രത്യേക
 വർഷിക പുരസ്കാരം നൽകുന്നതിനുള്ള തീരുമാനം
 അംഗീകരിച്ചു. അതേ സമയം അദ്ധ്യക്ഷൻ
 സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽനിന്നും വിവിധ സർവ്വകലാശാലകളിൽനിന്നും

627

[illegible]

7. നിലവിലുള്ളതിൽ ചേർക്കേണ്ടതും - എൻ - നിയമസഭയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവർക്ക് അഭിനയിക്കുന്ന ദൈവ പങ്കാളികൾക്ക് അവർക്ക് നിയമപരമായതും.

மேலதிக சுவாசிய நோயாளிகள்—புதிதாய்—மேலதிகமாக நோயாளிகள்
புதிதியாக நோயாளிகள்—மேலதிகமாக நோயாளிகள்—மேலதிகமாக நோயாளிகள்

1. **അഭിമാനം** - അഭിമാനം എന്നത് സ്വയം അഭിമാനം എന്നാണ് അർത്ഥം. അത് സ്വയം അഭിമാനം എന്നാണ് അർത്ഥം. അത് സ്വയം അഭിമാനം എന്നാണ് അർത്ഥം.

உத்தரவிட்டிருக்கிறார்கள். ஆகவே, அந்த உத்தரவுக்கு நான் எந்தவிதமான கவனத்தையும் செலுத்தவில்லை. ஆகவே, அந்த உத்தரவுக்கு நான் எந்தவிதமான கவனத்தையும் செலுத்தவில்லை.

ശ്രീധരൻ ചാമ്പരം—നന്ദാലിയിലെ പത്തുതല
 വള്ളിയിൽനിന്നു വരുന്ന ധാരാളമായ ചെറിയ നാരായണ.

കേരളഭാഷ ഇക്കവിത നല്ലപോലെ സ്വാധീനമെടുത്തു എന്ന് ഇക്കവിത വിളിച്ചു പറയുന്നു. ശാസ്ത്രികളുടെ ഗാഢമായ സംസാരശൈലിയായ അനുപ്രാസശൈലിയും അവർക്കു പ്പുറപ്പെട്ടിരിക്കുകയും ആത്മാവുൾക്കൊള്ളുന്ന. അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു രണ്ടു വിനോദശ്ലോകങ്ങൾ ഇതിന്റെ ഉദാഹരണം.

അദ്ധ്യക്ഷൻ: വാണവനിത്യം ഇവന്നാരിൽക്കാഹരൻ
 ഉപയോഗം കൂടുതലായിട്ട് വേണ്ടി അനുവദിക്കുക.

ഇത് മലയാളമാണെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ഒരു സാക്ഷ്യം പ്രോകമാണ്.

കരുവിശ്വരോമ തപഃ കാക്കായതവിശ്വാമന
മയിലക്ഷ്മീം കൃപാസിന്ധോ രാജാളിവദനാമക.

ഇത് കരുവി, കാക്ക, മയിൽ, രാജാളി എന്നു നാലു പക്ഷി
കളുടെ പേരുകൾ ചേർത്താണ് രാജാക്കിട്ടുള്ള. ഒരു സംസ്കൃതപദ്യ
മാകുന്നു.

ആദേവ ദിവാൻ ശ്രീയം രാധാ ബഹിഷ്കാരം മോ/നതാം
ശിരസ്ഥദാമിതശ്രീകപടഃ സർവധികാരവാൻ.

എന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിൽ ദിവാൻ, പേഷ്വാൻ, ശിരസ്ഥാൻ,
സർവധികാരി—ഈ ഉദ്യോഗങ്ങളുടെ പേരു ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ഈ ആട്ടക്കഥകൾക്കു പുറമെ, പ്രൗഢരൂപവിഭാഗമായി
രുന്ന മടവുർ കാളത്തോളം പ്രാമാണ്യമേറിയ ആട്ടക്കഥയും,
പത്തുതൂത്ത് വിഭാഗത്തവുമാണ് ഭൂതനാഥമാനവം ആട്ടക്ക
ഥയും, പാണിയുർ കറുപ്പിന്റെ ദേവയാനിസ്വയംവരവും, തിരു
വട്ടാരം നീലകണ്ഠൻതമ്പിയുടെ പാർവ്വതീസ്വയംവരം ആട്ട
ക്കഥയും, കടത്തനാട്ടു ശങ്കരവാല്യരുടെ ദേവയാനിസ്വയംവ
രവും, തിരുവട്ടാരം വാസുദേവൻപാററിയുടെ ജലന്ധരാസു
രവധവും, തിരുവട്ടാരം ശങ്കരനാരായണൻപാററിയുടെ
പാർവ്വതീസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥയും ഇക്കാലത്തുതന്നെ ഉത്ഭവിച്ചവ
യാകുന്നു.

അധുനാതനകാലത്തിന് അടുത്തു പല ആട്ടക്കഥകൾ
ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽവെച്ച് ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധിയും
പ്രചാരവും ഉള്ള കഥ ഓട്ടോധനവധം ആണ്.

വയനൂര മൂസ്സ്.

വയനൂര തിരുവിതാംകൂറിൽ കോട്ടയം താലൂക്കിലാണ്.
അടുത്തുവെട്ടുമാർ എന്ന പ്രസിദ്ധരായ കട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സ്,
പുലാമത്തോൾ മൂസ്സ്, മീട്ടമൺ മൂസ്സ്, (കോട്ടയം ജില്ല) ഇള
യമത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സ്, തിറ്റിവാലേക്കൂർ തൈക്കാട്ടു മൂസ്സ്,
വെള്ളാട്ടു മൂസ്സ്, ആലത്തൂർ തമ്പി, കാരന്താൾ നമ്പി എന്നീ
ഏകദേശം 15-ഓളം പുലാമത്തോൾ ഇല്ലത്തിൽപ്പെന്നതാണ് വയ
നൂര. ഓട്ടോധനവധകർത്താവുതന്നെ കഥാരംഭത്തിൽ,

'മേലേയ്ക്കും തുളിക്കുഴപ്പുണ്ണാടകകാരന്മാരുടെവെട്ടുവെവിട്ടാ
 വെട്ടുവെട്ടുകൾക്കുവേണ്ടി വെട്ടുകൊടുത്തുപ്രസൽപമെന്തെന്നോ
 നിന്നെപ്പോലെയൊരാൾക്കും ഇതേരഹസ്യം അറിയാതെപ്പോയതായാ
 സന്തോഷം വന്നുവെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്താൽ നീ നീ'

എന്നിങ്ങനെ പുരാമത്തോൾ തുട്രധനപതിരിമാനെയും അന്ന
 തരം ശാസ്താവിനേയും നമിച്ചിട്ട്,

'മേലേയ്ക്കു പുലരും നിന്നെ പന്തസംഭാരമായി പ്രിയശ്ലോക
 നാമസ്വപ്തിയോ വെട്ടുകൂട്ടി പ്രാപ്തം നാം മനമേ
 യസ്സാസ്താമസശാസ്താമസനി ഹിദി: ശ്ലോകമേന്താമസം
 സ്തംഭമേന്താമസം പാൽമേന്തം സന്തം പുനതം മേന്തം'

എന്ന് തന്റെ ചിതാവാച്ച ആത്മനാരായണൻമുസ്സിനേയും
 നൃതിച്ചിട്ടിറങ്ങേറ്റോ.

ഈ ആട്ടിമേയുടെ കർമ്മാവാച്ച വെട്ടുകൂട്ടുത്തും ഒരു
 പ്രൗഢവിദ്വാനായെന്നു എന്ന് പ്രസ്തുത കഥയിൽനിന്ന്
 നമുക്ക് ഉൾനീക്കാം. അട്ടമത്തിന്റെ ചികിത്സാക്കൈപുണ്യവും
 സുപ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. മന്ത്ര-മാമന്ത്ര നാടനീക്കയ തമ്പുരാന്റെ
 ചികിത്സയ്ക്കായി ഭവവാചയ ഈ കവിതയെ വെട്ടുകൂട്ടിൽ
 നിന്നും വെട്ടുകൂട്ടിയതെന്നു അട്ടമത്തിന്റെ ചികിത്സാക്കൈ
 പുണ്യത്തിന് മതിയായ തെളിവാണ്ല്ലോ.

സംസ്കൃതത്തിൽ അട്ടമം നക്ഷത്രവൃത്താവലി, ചിത്രപ്ര
 ബന്ധം, ശ്ലോകസന്ദേശം എന്നീ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥ
 കളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മേന്താധനവയത്തിന് അതിമാന്യമായ
 ഒരു സ്ഥാനമാണുള്ളത്. കഥ നിശ്ചയിക്കാൻ കൂടിയിരിക്കുന്ന
 സദസ്സിൽ ആരെയും മേന്താധനവയത്തിന്റെ പേരു പറഞ്ഞു
 പോയാൽ പിന്നെ അക്കഥയേ ആകാൻ സാധിക്കൂ എന്ന്
 ഇപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്. അത്രയ്ക്ക് മന്ത്രസിദ്ധിയുള്ള ഒരു
 കഥമാണിത്. കവിതയും അതിസുന്ദരമായിരിക്കുന്നു.

'പ്രാചയനവിവരണം—നാമേ

പ്രാചയനകസന്ദേശം

മാതൃകയുടേവരുന്ന ബാലവികാരിവകയവരണം

മാതൃകയകിരുകിരുകസമുദായം

'പ്രേമനാഥസുതനാണു പൂ സമരത്തിന്നെന്ത കഥയും തരം-
 പാപപാഹിതസുതനായഖിലനാഥനെന്നൊ വിശേഷം
 കൃത്യം തന്നെ പരാമനരമം ഭവകുടാരകേര നിരക്കാവ
 താനെങ്കൽകലോത്തമത്രുവസനികൾ സഖരി പൂകിനാർ.
 കീടാനനതമിഷു നാണനമതിക ഫൽഗുവധരാലം
 കിമമേഖ ധൂതി ധാരപുത്രനേ ധാരനം മരകതിനൊറ
 വ്യാജാതാസി സുഭാമിയം സമാധാനമേ നിമിഷീഷ്യം
 കാമമുണ്ണ ഏമി മാതേ നമിന പൂജ്യം സുഭാമിയം
 പൂവമാവി നിജ പാപമനാദി പാപമുപാസം ചില ഭവകുടാരം
 താവരേവ രണമുളിയിൽ സ്ഥലമുളിനിന്ത ബുദ്ധ കരമുളിയിൽ
 ദേവരാജനാമിദേവീപുത്ര സദേവരാവസനമെന്നായ
 സാധാരായനനായി നന്നെ ദിവി പാവി നർ നന്നിട്ടുതന്നി.
 ഏലിക്കൾ ഭവമുമാവ പാപകാടി നൂപത വിളിക്കയും
 മേപ്പു മൽഗുനര ലോപകേ ഹന്തമേവനമേലീ കണ്ണ
 നപാട്ടുമാർന്നും കണ്ടുമാർന്നിമാർ പൂവപരേവരാജനാ
 കൃത്യം-മ കപാസി പാപമേവന കലരി മലാർക്കയും
 പാപകം ഗുഹാലം നന്മു സുതനാമേവ പാപമേവാനിത
 ഗീതയാകയാത സുധാം പൂജ്യമേവനമിട്ടുതന്നെ മേവനാർ.
 നന്മു പലാടി ജയനാപരേവ കന്തീരേവനമേവനമിട്ടുതന്ന
 പാപമേവന മന്ത നാമർ വിജയിരീനാധായന മേവനാർ.'

കഥകളി പരിഷ്കരണം.

ഗതാനഗതികതപാകൊണ്ട് കഥകളിക്ക് പല നൂതന കളം സംഭവിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്. ഈ നൂതനകളെ പരിഹരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രയത്നിച്ചത് ചെപ്പുവിദ്യേഷ അഥവാ തുടകലരാവലം എന്ന ആട്ടക്കഥയുടെ കർതാവായ വസ്ത്രീസ് മാപ്പിള അവർകളായിരുന്നു. വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തായിരുന്നു ഈ കഥയുടെ ആവിർഭാവം. അദ്ദേഹം അതിന്റെ അവതാരികയിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ ആരംഭിക്കുകയാണ്. ഒന്നാമതായി സ്ഥലകാലവിഷയൈക്യത്തിൽ കുറി വ്രത വയ്ക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. കഥകളിയിൽ ഭവന നാടകങ്ങളിൽ കാണുമ്പോലെ സ്ഥലകാലൈക്യം വരുത്താൻ വിഷമമാണെന്നിലും ഒരു ക്ഷേപകാമ്പരിധിക്കുള്ളിൽ കഥ നിർത്താൻ ആക്ഷം സാധിക്കും; വിഷയൈക്യം അഥവാ ഘടനൈക്യം നാടകങ്ങളിലെന്നപോലെ കഥകളിയിലും അത്യ

അപേക്ഷിതവുമാകുന്നു. നാടകീയകഥയുടെ ഗതിയെ നദി പ്രവാഹത്തോടു ഉപമിക്കാം. നദി ഒരു സ്ഥാനത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ട് ഏതേണ പരിവേഷം പ്രാപിക്കുന്നു. ഭിന്നഭിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഉപനദികളാണു് അതിന്നോ പോഷിപ്പിക്കുന്നതു്; എന്നാൽ അറയെല്ലാം അതിന്നോടു ചേർന്നു സംതൃപ്തം പ്രാപിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അല്പമായി ആരംഭിച്ചു് ഇടയ്ക്കു് വിസ്തൃതമാകുന്നിരുന്ന നദി കടിയഗതിയായി ബഹുദൂരം ഒഴുകിട്ട് പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തു് ചെന്നുചേരുന്നു. അതു പോലെ നാടകീയകഥയുടെ വികാസം അവസാനരംഭമുടനീളം സമീപിക്കുമായ സമാപനം കൊണ്ടാണു് നാടകകാരന്മാർ സാധിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ട് അവരുടെ രചനാധാരവും പ്രകാശിക്കുന്നതും. പ്രധാന വടനയ്ക്കു് സാധകമായോ ബാധകമായോ ഇരിക്കാത്ത അവസരരംഭനകളെ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടുവന്നു വെച്ചാൽ, കഥയുടെ ഏകാഗ്രത നശിച്ചു പോകുന്നു. അവസരരംഭനകളുടെ എല്ലാം ഏകലക്ഷ്യം പ്രധാനരംഭനയുടെ ദോഷം തന്നെ ആയിരിക്കണം. എത്ര അവസരരംഭനയെ എടുത്തു കളഞ്ഞാൽ കഥാഗതിയ്ക്കു് യാതൊരു കോട്ടവും സംഭവിക്കുന്നില്ലെന്നോ ആ ഘടന കഥയുടെ ഏകാഗ്രതയ്ക്കും തദ്വാരാ മനോഹാരിതയ്ക്കും ബാധകമായിരിക്കുന്നു. കഥകളികർത്താക്കന്മാരിൽ പലരും ഈ സംഗതിയിൽ ശ്രദ്ധ വെച്ചുകാണുന്നില്ല. വേദവൈവിധ്യത്തിന്നു വേണ്ടി, ഏകാഗ്രതയെ വിട്ടുവിട്ടു് കത്തിയും താടിയും യോജിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ കഥയ്ക്കു് ക്ഷതം പാറിച്ചുപോകുന്നു. അസാധ്യ സംഗതി നടന്നതായി കാണിക്കുകയും യുക്തി മതിയാകാത്ത ഭിക്ഷകളിൽ ഈശ്വരശക്തി പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു് ആശാസ്ത്രമല്ലെന്നാണു് മി. വർഗീസ് മാപ്പിളയുടെ മറ്റൊരു നിരീക്ഷണം. ഇതു് സ്വീകാര്യമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പാശ്ചാത്യ നാടകങ്ങളിൽപോലും ഇത്തരം ഘടനകൾ കാണാമെന്നു്. ഈശ്വരശക്തിസംവദനമാണു്. -കേവലം വിനോദനമല്ല- കഥകളികളുടെ ഏകലക്ഷ്യം. ആ അംശം എടുത്തുകുളഞ്ഞാൽ ചിന്ന ചിതകളായി കാണാൻ ആരും ഉണ്ടായിരിക്കുമില്ല. ഈശ്വരശക്തിസംവദനമല്ലെന്നുള്ളതും അതുതന്നെയാണെന്നു് ഇല്ലതന്നെ. ഈ പ്രശ്നത്തിനെയും അതുതന്നെയുമാണല്ലോ.

ഇങ്ങനെ കൈയാളെന്നിലും, സംഭാവ്യത എന്ന വിഷയത്തിൽ കഴിയുന്നത്ര ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാകുന്നു.

മൂന്നാമതായി അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ചരിച്ചുരം ഭാഷാവിഷയകമാണ്. കോട്ടയത്തുതമ്പുരാന്റെ രീതി അനുസരിച്ച് ഗ്ലോക്കങ്ങൾ ഏറ്റവും സംസ്കൃതത്തിലാക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നാണ് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. ഒരു വിരോധവുമില്ല. ഈ ഗ്ലോക്കങ്ങൾ കഥയിൽ സർവ്വപ്രാധാന്യം വാറിക്കുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി പലരും ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. ആധുനിക നാടകങ്ങളിൽ ഓരോ രംഗത്തിന്റേയും പ്രാരംഭത്തിൽ ഏകാകന്റെ നിഷ്പ്രഭമായ സ്ഥലകാലാഭിവിവരണവും മറ്റും ചേർന്നു കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെയാരു വിവരണമാണ് ഈ ഗ്ലോക്കങ്ങളിൽ നന്നും നമുക്കു ലഭിക്കുന്നത്. അവയെ മലയാളത്തിലാക്കുന്നത് എല്ലാവർക്കും പ്രയാജനകരമായിരിക്കുമെന്ന നിസ്തർക്കം പറയാം.

കവിതയും നാടകത്തിന്റെ രംഗംതന്നെയാണ്. കവിതയോ? അത് മനഃശ്ചലചിത്രത്തിന്റെ ചിത്രണമായിരിക്കുന്നതിനാൽ പാത്രങ്ങളുടെ ചരിത്രചിത്രണത്തിൽ ഓരോ കവിയും മനഃപൂർവ്വം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നാടകങ്ങളിൽ അന്തർയുദ്ധം സംഭവിച്ചിട്ടു കാണുന്നത് ഈ രംഗവും മനസ്സിലാക്കിട്ടാണ്. ഒരു മനഃശ്ചലന്റെ ജീവിതവും സമുദയത്തിൽ കൂടി പോകുന്നതായി നാം കാണുന്നില്ലല്ലോ. സകലസുഖഭോഗങ്ങളിലും മുഴുകിയിരിക്കുന്ന ഒരുവൻ പെട്ടെന്ന് അത്ഭുതനാശം സംഭവിച്ച് കൂലിപേല ചെയ്ക്കാ ഇന്നോ ജീവിക്കേണ്ടതായ് വന്നേയ്ക്കാം. വിവേകശാലിയായ ഒരുവൻപോലും പെട്ടെന്നു കോപത്തിന്നു വശംവദനായി വല്ല കടംകൈയും പ്രവർത്തിച്ചിട്ട് ജയിൽവാസം അനുഭവിക്കുക എന്നുള്ളതും ലോകത്തിൽ അസാധാര്യമായിട്ടുള്ളതല്ല. മനഃശ്ചലകൃതികളുടെ ജീവിതത്തിൽ ഓരോന്നും ഓരോ നാടകംതന്നെയാണ്. 'All the world is a stage' എന്ന് ഷേക്സ്പിയർ മഹാകവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് എത്രയോ പരമാർത്ഥം! അതുകൊണ്ട് നാടകം പണ്ടത്തെ ഏകപ്രഭവിന്റെ ധ്വനിക്കുറിച്ചുപോലിടുന്നതാണ്. അത് മനഃശ്ചലജീവിതത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയല്ല.

മല മന്ദാശ്വർ അയ്യപ്പൻ ജീവിതഗതിയെ ബാധിക്കുന്ന വിവിധ പ്രതിബദ്ധങ്ങളെയെല്ലാം അകറ്റി സുഖമായി ജീവിക്കുന്നതായി കാണാം. അങ്ങനെ ഉള്ള ഒരു ചരിത്രത്തെ നായകന്റെ ജീവിതത്തെ അധികരിച്ച് ചിത്രണം ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, അതു കോമരസി അഥവാ സുഖനന്ദനസായിയായി; അതല്ല വിചാരിതശക്തികളുടെ ഖാലിയെ തടയാൻ കഴിവില്ലാതെ നായകന്റെ ജീവിതം പുഞ്ചമമായി അനുസരിക്കണമെന്നതിൽ, അത്തരം നാടകം പാശ്ചാത്യ അഥവാ പശ്ചാത്യവസാധിക്കാത്തതായിത്തീരുന്നു. പുരുഷപ്രാണാത്മാവ് സുഖപ്രദങ്ങളുടെ പ്രതിബദ്ധങ്ങളും ശക്തികളും ഒരുവന്റെ ചരിത്രത്തോടോ ചോരിതവക്തവ്യത്തോടോ ഉണ്ടാകുന്ന സംബന്ധത്തിൽനിന്നാണ് നാടകങ്ങളുടെ ഉൽപത്തി എന്ന പ്രസിദ്ധ നാട്യകാരനായ ഡി. എൽ. നായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാകുന്നു.

കവിതപത്തിന്റെ സാമ്രാജ്യം സൗന്ദര്യമാണ്. അതിനാൽ കന്യാശിതവക്തവ്യങ്ങളെ ലോകനീയങ്ങളായി ചിത്രീകരിച്ചു കാണിക്കുന്ന ആദ്യകഥകൾ ആദ്യങ്ങളാകുന്നു. ശ്രംഗാരാദി രസങ്ങൾ ബീഭത്സങ്ങളാക്കാനെ തുടങ്ങിയെന്നത് കഥാകൃത്തിന്റെ ധർമ്മമാണ്. കഴിഞ്ഞുനിടത്താളം സംഭോഗശ്രംഗാരത്തിലേക്കും വിചലാഭം ഘടിപ്പിക്കുന്നതായാൽ അതു പ്രശംസാർത്ഥമായ ഒരു പരിഷ്കാരമായിരിക്കും. മിശ്ര കഥകളിലേയും ശ്രംഗാരവും ചോരിതവിളിയും ഒക്കെ ഇതുപോലവസ്ഥകളായിരിക്കുന്നു. പുസ്തകവിവാഹമിതങ്ങളായ ആശയങ്ങളും ഉദ്ദേശങ്ങളും അല്ലാതെ മിക്ക കൃതികളിലും ഒന്നും കാണാനില്ലെന്നും പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

അസാധാരണപ്പെടുത്താൻ കഥകളിലുള്ള വേറൊരു ഘട്ടവും. കാലം പോയ പോലെ നോക്കിയാൽ ഇന്നത്തെ ആളുകളിൽ പലർക്കും വിനോദത്തിന് അവസരംപാലും ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നു പറയാം. ഒരു രാത്രി മുഴുവനും കഥകളി കണ്ടിട്ട് പിറേറടിവസം കിടന്നുറങ്ങുന്നതിന് ഇപ്പോൾ ആരെ സമ്മതിക്കും? അതിനാൽ രണ്ടു മൂന്നു മണിക്കൂർകൊണ്ട് കളിക്കാൻ കഴിയത്തക്കവണ്ണം ഘടനകൾ എല്ലാം ചുറ്റിച്ചു കഥകൾ രചിക്കുന്നത് വളരെ ഉപകാരപ്രദമായിരിക്കും.

വേഷാധിധാനത്തിലും മില പരിഷ്കാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതു കൊള്ളാം. പ്രധാനമായി സ്പ്രിപ്പാർട്ടുകാരെ വേഷം അല്ലാതെ ബീഭത്സമായിരിക്കുന്നു. വേഷവിഷയകമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ പലതും നോക്കേണ്ടതെന്ന് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. വലിയ വൃത്യാസങ്ങൾ ഇനി വരുത്താൻ കഴിയുമോ എന്നു സംശയവുമാകുന്നു. തിരനോട്ടവും മറ്റും വ്യത്യസ്തമായ സമയവ്യയമാണെന്ന് മി: വസ്റ്റീസ് പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. ഈ അഭിപ്രായം അംഗീകാര്യമായി എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. പ്രസിദ്ധ നടന്മാരിൽ ചിലർ 'തിരനോട്ട'ത്തിൽ അസാധാരണമായ പാടവും പ്രകാശിപ്പിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പരിഷ്കൃതങ്ങളായ രാഗോപകരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതും കൊള്ളാം. എന്നാൽ നാടകങ്ങൾക്കു മേൽ സിന്ധകൾ ഒരുക്കുന്നതു പരിഹാസ്യമാണ്. വനങ്ങളും മറ്റും നടന്മാർ തന്നെ അഭിനയംകൊണ്ടു ശലംകൊണ്ട് നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമാക്കിത്തന്നുകൊള്ളാം.

ചെണ്ട വളരെ കണ്ണാരുവായിരിക്കുന്നു എന്നു മില രസികന്മാർ പറയുന്നു. അത് ഉപേക്ഷിച്ചാൽ ചിലന്നു ആട്ടവും വേണ്ടെന്നുവെച്ചുതാണ് നല്ലത്. നല്ല ചെണ്ടക്കാരാണെങ്കിൽ സംഗീതത്തെ കൊല്ലാതെ തന്നെ കൊട്ടാൻ കഴിയും. മൂളംഗത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും അതുതന്നെ ആണല്ലോ. മില മൂളംഗക്കാർ പാട്ടിനെ കൊല്ലത്തക്കവണ്ണം കൊട്ടിത്തകയ്ക്കുന്നു; മറ്റു ചിലർ ഗാനത്തിനിണങ്ങത്തക്കവണ്ണം സൗസമായി വായിക്കുന്നു. ചെണ്ടയും അതുപോലെ 'വായിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ഒരു രണ്ടു പേരുടെ പ്രയോജനത്തിൽ നിന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

പ്രസിദ്ധ നടന്മാർ.

'ആട്ടങ്ങളാടി നടക്കുന്നിതാ മില പ്രഭാഷണം പന്നംമോരി' മെപ്പസ് കണ്ണൻനമ്പ്യാർ ആട്ടക്കാരെപ്പറ്റി പൊതുവേ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ കൈ കഠിനമായിപ്പോയെന്നു പ്രസ്താവിക്കാതെ താമിപ്പു. ഒരു ആട്ടക്കാരന് പഴയ കാലത്തു ലഭിച്ചുവന്ന ആദായം നോക്കിയാൽ വളരെ തുച്ഛമായിരുന്നു. ഒരു ചുട്ടുകാലാലു ലഭിച്ചുവന്ന പ്രതിഫലം പലതും അല്ലെന്നു കിട്ടാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരു നല്ല നടനാവുന്നതിനുള്ള പ്രയാസമോ?

കുഞ്ഞമ്മമ്മി എന്ന പ്രസിദ്ധ നടൻ പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം കച്ച കെട്ടി അഭ്യസിച്ചതിന്റെ ശേഷമാണത്രേ അമ്മമ്മമ്മം കഴിച്ചത്. ഇതുകൊണ്ടു വല്ലതും ആയോ? നല്ല ബുദ്ധിമാനായ ഒരുവൻ സർവ്വകലാശാലാബിരുദം സമ്പാദിക്കാൻ വേണ്ടി വരുന്ന കാലം മുഴുവനും ഓപ്പിറ്റം തിരുമ്മും കേൾ ആയിട്ടു കഴിച്ചാലും ഒരു നല്ല നടനാവാൻ കഴിയുന്നില്ല. രസവാസന ഈശ്വരഭക്തന്മാർ ലഭിക്കേണ്ടതുമാണ്. അതു പോകട്ടെ. നല്ല രസവാസനയും മെന്റ് സ്വാധീനവും മറ്റുക്കെന്തും ഒക്കെ ഉണ്ടാക്കിത്തന്നാൽ പോരാ,

‘നഗരീതിസാലാപരവേഷാകലിത-
നഗരീനിവാസാഭിഷാം—ഇഹ-
ന ഗരീയസി പ്രീതിരസ്മാകമേഷാ’

എന്നിങ്ങനെയുള്ള കവിനവദങ്ങളെ ആകയും.

‘നഗരീതരസാ രമിനാ-

മചമർത്വാ കീർത്തിമാഹൃ തരസാ രമിനാ’

ഇത്തരത്തിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങളുടെ അർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുകയും വേണം. നല്ല പാണ്ഡിത്യമില്ലാത്തവർ ആട്ടക്കാരായ് വന്നിട്ടു കാൽമില്ലെന്നു വിചാരിച്ചതെന്നയാതിരിക്കണം കവികൾ ഈ കഥകൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. അഥവാ അപ്പം ഒന്നു തെറ്റി ആടിപ്പോയാൽ, കണ്ണുതട്ടാൻ രക്താധിതന്മാർ ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കേവലം വിദ്യാർത്ഥി ആയിരുന്ന കാലത്ത് ഒരുദിവസം തിരുവനന്തപുരത്തു വെച്ച് അംബരീഷചരിതം കഥ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, അംബരീഷന്റെ റാർട്ട് കെട്ടിയിരുന്ന വൃദ്ധപണനായ കൊച്ചുവൃദ്ധപ്പന്തകർ കനകമുഖി അധിരാംഗിമാരെ എന്നതിനു പകരം കനകമുഖി അധിരാംഗിമാരെ എന്ന കൈകാണിച്ചുപോയി. ഹിറോദിവസം പാരം തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് തുടങ്ങിയ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ ചോദിച്ചു:— “ഇന്നലെ പന്തകർ ശരിയായിട്ടാണോ ആടിയത്?” അതിന് ആ കൊച്ചുതിരുമേനി ‘അധിരാംഗിമാരെ’ എന്നതിനു പകരം ‘അധിരാംഗിമാരെ’ എന്നാണു കാണിച്ചത് എന്നു മറുപടിയും പറഞ്ഞു. ഇങ്ങനെയുള്ള ചില്ലറ സ്ഖലിതങ്ങൾ

പോലും കാണാപിടിക്കാൻ കെല്ലുണ്ടായിരുന്ന സദസ്യന്മാരും അലം കൃതമായ രംഗങ്ങളിൽ ആണ് കഥകളി പണ്ടൊക്കെ അഭിനയിച്ചു വന്നത്. ഇത്തരക്കെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ കഥകളിക്കാർ കേവലം ഐക്യമോഹിച്ചല്ല ആട്ടത്തിന് വേണം കെട്ടാറുണ്ടായിരുന്നതെന്ന് സമർത്ഥമായിക്കാണാം. പിന്നെ എന്താണ് പ്രയോജനം?

‘പ്രയോജനമധിശ്യ ന മന്ദോപി പ്രാപ്തതേ’

എന്നാണ് ഏറ്റവും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. വാസ്തവത്തിൽ ഈ കലാപാസകന്മാർ ‘നാട്യം ഭിന്നതരമർത്ഥനന്യ ചാഹ്വയാഹ്വയകം സമാധായനം’ എന്ന കാളിദാസവാക്യത്തെ സ്മരണപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ സമാധായനമാണ് വിചിന്തിച്ചുവന്നത്. രാജാക്കന്മാരും മറ്റും പ്രദക്ഷിണങ്ങളോടും സ്ത്രീബാഹുമാനങ്ങളോ മറ്റുമായി വന്ന അവർ ലഭിച്ച പ്രതിഫലം ഒന്നാലോചിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ഇവർ ധന്യന്മാരാണ്. രാജാക്കന്മാരും പ്രജാപാലകാണിച്ചുവന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും മറ്റും നാട്യം നാട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ? അവരുടെ ചേരകൾ മഹിമയിൽ പോലും കാണാതിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക്, നാട്യംപുറത്തുനിന്നും ഉള്ളവർക്കുപോലും ഇതും സ്മരിച്ചുവരുന്ന ഈ ആട്ടക്കാർ ‘പാരിത്രവരിത്രന്മാരല്ലേ’ എങ്ങനെ പറയാം? ഇക്കാലത്തും ഈശ്വരദീക്ഷാവിചിത്രമായതുകൊണ്ട് ചേർ കഥാകളാടിയതൽ ശോകമുറ്റംപോലുള്ളവർ മറന്നിട്ടില്ലല്ലോ.

അഭിനയനാമം അഭിപ്രായനാമം ആയുള്ള നടന്മാർ മാത്രമാണ് പഴയകാലത്ത് കഥകളിയിലെ ആദ്യവസാനവേഷക്കാരായിരുന്നിട്ടുള്ളത്. അതാണ് കഥകളിയുടെ വിലയ്ക്കും നിവർക്കും പ്രധാനമെന്നു. നിവാരകവശവശം കഥയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു കൈതിരിയും ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കാം.

ഇക്കഥ അങ്ങേനോരും കഴിഞ്ഞുവന്ന കേട്ട് കോഴിക്കോട്ടു സാമൂതിരി അതു മുഴുവനും തോന്നിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സംഭവക്കാരെ വരുത്തി ആടിച്ചുനോക്കി. ഉൾശിരയുടെ ആദ്യത്തെ പട്ടത്തിൽ ഒരു ഖണ്ഡം ആടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തന്മൂലം പള്ളിയിൽ വാതിലടച്ച് പള്ളിക്കുറുപ്പിന് ഏഴന്നുള്ളി. പിന്നെ വേറെയൊരു കഥകളിനാമം വന്നപ്പോഴാണ് ആടിച്ചുനോക്കി. അന്നത്തെ

സ്ഥിതിയും അതുതന്നെ. ഇങ്ങനെ പലവട്ടമായപ്പോൾ തെക്കൻകോട്ടയ്ക്കു തമ്പുരാൻ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞ് ഒരു സംഘടനയെ വരുത്തിട്ട് 'നിങ്ങൾ കോട്ടിക്കോട്ടസാമൂതിരി കോവിലകത്തു ചെല്ലണം. നിവാരകവലം ആടാൻ കല്പിക്കാം. നിങ്ങൾ ആരംഭിച്ചുകൊള്ളണം. ഉൾശിര്യയുടെ പേരും ഞാൻ കെട്ടിക്കൊള്ളാം. റാജ്യം അമ്മക്കാട്ടു ഭരണഭാരം മിഖിലപ്പാകരുത്' എന്നു മാറ്റംകെട്ടി അയച്ചു. ധർമ്മാർത്ഥം ആടാതി. ഉൾശിര്യയുടെ ആട്ടം ആരംഭിച്ചു. അന്ന് നാമുതിരിച്ചാൽ പതിവിനെ ലംഘിച്ച് ആട്ടം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉൾശിര്യയുടെ ആട്ടം തീർന്നപ്പോൾ നാമുതിരിച്ചാൽ ആ രാജ്യം കെട്ടിയ ആളിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അദ്ദേഹം അവിടെ ചെന്ന മാറ്റത്തിൽ നാമുതിരി എത്തിയപ്പോൾ 'കോട്ടയ്ക്കുനിന്നല്ലേ' എന്ന് ചോദിച്ചു. 'അതേ' എന്നു മറുപടി കേട്ടു പ്രസന്നനായിട്ട് 'ഉൾശിര്യയുടെ പദം ശരിയായി ആടിക്കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്ന് ഞാൻ വളരെക്കാലമായി ആശിച്ചിരുന്നു. ഇന്ന് ഫലിച്ചു' എന്നു പറയുകയും കോട്ടയം രാജാവിനെ വേണ്ടപോലെ ഉപയരിക്കയും ചെയ്തുവത്രേ. രാജാക്കന്മാർപോലും കച്ച കെട്ടി അദ്വൈതം നടത്തിവന്നുവെന്നു ജ്ഞാതിന് ഇതൊരു തെളിവാണ്. റാജക്കാട്ട് രാജവംശ്യനായ റിട്ടിയാൻ കൊണ്ടിറയ്ക്കുവാൻ കഥകളി ശാസ്ത്രീയമായി അദ്വൈതം റിട്ടിയെന്നുവെന്ന് മറ്റു പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ.

സ്രീകൾപോലും കഥകളിയിൽ പേഷം കെട്ടാറുണ്ടായിരുന്നു. ഉത്രതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ കാലത്തിൽ ശേഷം ഏകദേശം റ്റമ്പ-മാണുപയം തിരുവനന്തപുരം കൊട്ടാരംവക കഥകളിയോഗത്തിൽ സ്രീകൾ ഭാഗഭാക്കുകയായിരുന്നു. അവരിൽ മിലർ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. ഭഗവതിയമ്മ, കാതപ്പാലുനിനാമ്മ എന്ന രണ്ടു സ്രീകളെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ കാക്കുന്നുണ്ട്.

ഉത്രതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ കഥകളിയോഗം അന്ന് കേരളമൊട്ടുക്ക് പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. അതിന്റെ ശേഷം വരിച്ചിരുന്നത് വിളായിക്കോട്ടനമ്പൂരി എന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. കടമാക്കുന്നതായ ആ നമ്പൂരിക്ക് തിരുമനസ്സു

കൊണ്ട് ശ്രീകണ്ഠേശ്വരത്തിന് സമീപം ഒരു മറവും പണിയിച്ചു കൊടുക്കുമ്പോൾ, ആ യോഗത്തിൽ ആളെടുക്കുന്ന രീതി വളരെ രസകരമായിരുന്നു. ആരംഭവും അതിലേക്ക് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ നായാളെ ചട്ടികത്തി തിരുമയിൽ ഹാജരാക്കണമെന്നായിരുന്നു വ്യവസ്ഥ. നല്ല വേഷമേച്ചപ്പോഴാണ് തിരുമനസ്സിലേക്കു തൃപ്പി വന്നാലേ നായാളെ യോഗത്തിൽ ചേർക്കുമായിരുന്നുള്ളൂ.

ഇപ്രകാരം തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട നടന്മാരുടെ നട്ടനായകം തിരുമനസ്സിലെ സേവകനായ ഈശ്വരപിള്ളവിചാരിപ്പുകാരായിരുന്നു. മറ്റുള്ള പ്രാണികൾ പുത്തൻ കൊച്ചു കൃഷ്ണപിള്ള, പഴയ കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള, പഴയങ്ങാടി നാണുപിള്ള അഥവാ മേയായി നാണുപിള്ള, നളചണ്ണി, ഇട്ടിച്ചേന്നപ്പണിക്കർ, കൊച്ചുപ്പുപ്പണിക്കർ, ചരിതപ്പണിക്കർ, ഭീമൻ പരുപ്പിള്ള മുതലായവരായിരുന്നു.

ഈശ്വരപിള്ള ശരിയായ വിധത്തിൽ കച്ചകെട്ടി അദ്ദേഹം സിദ്ധതിനു പുറമേ അമ്മത്തർ പരമേശ്വരചാക്യാരുടെ അടുത്തുനിന്ന് അഭിനയവിദ്യയുടെ മർമ്മങ്ങളും ഗ്രാരിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനായി കോട്ടയ്ക്കുകയ്ക്ക് ഒരു പുരയിടം വാങ്ങിച്ച് ഒരു പുരയും വെട്ടിപ്പു കൊടുത്തു. അതാണ് പ്രസിദ്ധമായ പുനയ്ക്കൽവീട്.

ഈശ്വരപിള്ളയുടെ കൈലാസോപദേശണം, വന്നവർക്കു മുതലായവ സ്തുത്യർഹമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിനയപാതയിലെ കാഴ്ചകളായ ഒരു സംഭവം പറയാം. തിരുമനസ്സിലെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം തന്റെ മകളെ മേയന്തി നാണുപിള്ളയ്ക്ക് സംബന്ധമെഴുതി കൊടുത്തു. ഈ വിവാഹം വിളങ്ങിയായ ഗൌരവമുള്ളതായി തീരെ രസിച്ചില്ല. വിവാഹമോചനത്തിന് പല വഴിയും വിചാരിപ്പുകാർ ആലോചിച്ചുനോക്കി. അങ്ങനെ ഇവിടെ ഒരു ദിവസം കൊട്ടാരത്തിൽ ദക്ഷയാഗം കഥ ആടേണ്ടതാണെന്നു വിചാരിപ്പുകാർക്കെട്ടു,

‘അറിയാതെ മമ പുത്രിയെ നൽകിയ-
തന്നെതിരമായിത്തോ’

എന്ന ഭാഗത്തെ സ്വാനഭൂതി കലർത്തി വിസ്തരിച്ച് ആടി. തിരുമനസ്സിലേക്ക് കാൽ മനസ്സിലായി. അടുത്ത ദിവസം തമ്പുരാൻ നാണപിള്ളയെ വിളിച്ച് 'നാണ സംബന്ധമായ്ക്കൂ' ഇനി ഗൌരിക്കുട്ടിയുടെ വീട്ടിൽ പോകേണം' എന്നു കല്പിക്കയും ചെയ്തു.

'ഈ പരപിള്ളയെന്ന വിളിക്കൊണ്ടിടം വിചാരിപ്പുകാർ' അക്കാലത്തെ നടന്മാരിൽ പെട്ട് അഗ്രഗണ്യൻതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നളവര, സുന്ദരവ്യാധനങ്ങൾ വളരെ കേൾവിപ്പെട്ടിരുന്നു. പക്ഷെ അതിനാലായി നാണപിള്ളയുടെ മേൽ യിരയിരുന്ന പ്രസിദ്ധം നളമണ്ണി എന്ന രോഗകൊണ്ടു തന്നെ നളർ മകളാൻ അദ്ദേഹത്തിനൊഴുകിയിരുന്ന സാമത്വം നശിക്കാം. എന്നാൽ ഏതു വേഷത്തിലും വിശേഷിച്ച്, കത്തി, വെള്ള ഇവയിൽ അദ്ദേഹം അതിശയേന ശോഭിച്ചിരുന്നു.

ഈശ്വരപിള്ളയെ രെങ്കൽ തോട്ടിച്ച് ഒരു വിദ്വാനാണ് പപ്പപിള്ള. ഒരുദിവസം പപ്പപിള്ള വന്നിരിക്കുന്നതായി വിചാരിപ്പുകാർ തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. അവിടുത്തെ ആഴ്ച അറമ്പരിച്ച് പപ്പപിള്ളയെ വരുത്തി. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ കഥയും വേഷവും നിശ്ചയിച്ചു. നിവാരകവല വയത്തിലെ അയ്യന്നൻ വിചാരിപ്പുകാരും, ഇന്ദ്രൻ പപ്പപിള്ളയും ആകട്ടെ എന്നായിരുന്നു കല്പന. പക്ഷേ ബുദ്ധിമാനായ പപ്പപിള്ളയ്ക്ക് കാൽ മനസ്സിലായി. ഇവർ ആടാൻ ഒന്നുമില്ലല്ലോ. അവിടുത്തെ വാത്സല്യപാത്രമായ 'ഈച്ച'നെ കവിഞ്ഞു ആരും വരുത്തുന്നതായിരുന്നു തിരുമനസ്സിലെ ആശയം.

പപ്പപിള്ള ഇന്ദ്രന്റെ വേഷം കെട്ടി രംഗത്തിൽ വന്നു. അയ്യന്നൻ പ്രവേശിച്ചു. മകനല്ലേ—അതും ചികകാലമായി കാണാൻ മോഹിച്ചിരുന്ന മകനല്ലേ വന്നത്? വാത്സല്യ നിർഭരമായ ഒരു നോട്ടം. മുടി മുതൽ അടിവരെയും അടി മുതൽ മുടിവരെയും ഒന്നു രണ്ടു പ്രാവശ്യം നോക്കുന്നു. അനന്തരം എണ്ണിററു് രാകിയപ്പോൾ പപ്പനെ ആദ്യേണിച്ച് മടിയിൽ വിളിച്ചിരുന്നതായ കഥപ്രമുഖൻ. വിലക്കുറ്റം മുറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. "അമ്മോ, ഏതു നാലായി നിന്നെക്കാണാൻ ഞാൻ

ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ എന്റെ നേത്രങ്ങൾ സഫലമായി. ഇനി ഇവിടെയുള്ള വിശേഷങ്ങൾ കാണിച്ചുതരാം. വെട്ട് എന്ന പദത്തെ സ്വർഗ്ഗത്തിന് ആരാദിക്കുന്നു. ചാവടി വിശ്വരൂപകാർ വായം ചൊത്തി നിസ് വല്ലാതെ വിഷമിക്കുന്നു. മണിയൂർ ഒരു രണ്ടു പഴിയുന്നു. ഈ വെട്ടത്തിലാണ് 'മതിച്ചുതരികളായം' എന്നു ചെല്ലുന്ന വരുന്നത്. അങ്ങനെ വിചാരിപ്പുകാർ രക്ഷപ്പെടുന്നു.

അടുത്ത ചിമ്പസം 'അവനൊരു പ്രിയാഭിരാമൻ' എന്ന് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കെട്ടിച്ചു. 'അദ്വൈതമാണ്' ആട്ടക്കാടൻ എന്ന് ഈശ്വരപിള്ള അറിയിക്കുന്നത് പറ്റുപിള്ളയ്ക്ക് അവിടുന്ന് തക്ക സമ്മാനങ്ങൾ കെട്ടിച്ചു കൊടുത്തുവത്രേ.

നളനാണിയ്ക്ക് എട്ടാ ദോഷങ്ങളും കെട്ടാൻ കഴിയുമായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നളൻ ആണ് പ്രസിദ്ധമായിരുന്നത്. നളചരിതത്തിലെ നളൻ ആടി ഫലിപ്പിക്കാൻ വളരെ വിഷമമാണ്.

‘ജാനേ പുഷ്പം തേതതപം ചമന്ന

പ്രാഗത്ഭ്യം നന്നേ’ എന്ന പദം ആദ്യം എന്ന് വിചാരിക്കുക. ഇവിടെ 'താനേതൊരുത്തനെന്നു ചിന്തയ്ക്ക്' ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങളിൽ ശാന്തദാവവും, 'മുഖപ്രഭോ' എന്നിടയ്ക്ക് ഹാസ്യവും, 'ചരിപ്പതിനിന്നിവനാഗതനായി' എന്നിടയ്ക്ക് കോപവും 'രതിപ്രഭേ' എന്ന ഭിത്തിൽ ശ്രംഗാരവും അഭിനയിക്കണം. ഇതുപോലുള്ള വെട്ടങ്ങൾ പലതുമുണ്ട്.

കുറച്ചി കൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്ക് ഇക്കാലത്തെ പ്രസിദ്ധ നടനായിട്ട് ഓളായിരുന്നു. എന്നാൽ കാലക്രമവ്യയത്തിലെ അമുക്തനാണ് പ്രസിദ്ധി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വലജ്ഞാപാദിനയത്തെപ്പറ്റി പഴയവർ ഇന്നും വാക്കീപ്പറയുന്നു. ചേർത്തലരാമപ്പണിക്കർ രാവണപ്പണിക്കരെന്നാണ് വിളിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്. ഇത്ര രംഗശ്രീയും വേഷമേച്ചുവുമാണ് ഉള്ള ഒരുവൻ 'നവരോ ന ഭവിഷ്യതി' എന്നതെന്ന പറയാം. സാക്ഷാൽ രാവണന്റെ അടുത്താൾ പോലും അദ്വൈതത്തിന്റെ അടുത്താൾ

ത്തോട്ട് കിടയാക്കുമായിരുന്നില്ലത്രേ. രാമപ്പണിക്കർ വളരെ ശിഷ്യസമ്പത്തുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ നാമദർശനമായിട്ടുള്ള പേര് പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യെഴുത്തുകൾ സാക്ഷാൽ കോമരൻ വെട്ടിച്ചു തല താഴ്ത്തിപ്പോകുമായിരുന്നുത്രേ. അതുപോലെ തന്നെ ഖഗവധത്തിലെ ആശാരി, ദുർജ്ജായനാഥത്തിലെ ഭീമൻ മുതലായവരും അതിപ്രസിദ്ധമാണ്.

ഇവരെല്ലാം വഞ്ചിനാട്ടുകാരാണ്. തെക്കും വടക്കും തെരംപാലേ പ്രസിദ്ധമായ മില നാടമാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്. അവരിൽ തകുടി കേശവക്കുറുപ്പ്, കണ്ടത്തപ്പണി, രാമനാരിയർ, പപ്പുപിള്ള ആശാൻ ഇവരായിരുന്നു പ്രധാനികൾ. രാമവായിയരുടെ ഹനുമാൻ, വൃദ്ധഗ്രാമിണൻ, മറാസാവ് ഇവ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവർ. ഭാഗ്യഹീനരാണെന്ന് ഒരു നമ്പൂറു പ്രസ്താവിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പപ്പുപിള്ളയുടെ മൃഗാദിപദങ്ങളും ആവാമാതിരുന്ന എങ്കിലും കരിപ്പു എന്നായിരുന്നു പ്രസിദ്ധി. തകുടി കേശവക്കുറുപ്പിന്റെ നടനവൈഭവത്തെപ്പറ്റി ഒരു കവി,

മാടക്കുതിരിൽ രക്താമൃതവാഹിനി
പ്രോട്ട് പ്രതാപനാനാടുകൾക്കുലാപം
തൃികേശവേന്ദ്രമുഖിമാക്കി മാരുതകാണാം
പ്രീതി തന്നോന്യനപദം ത്രിശൈലകലദ്യം

എന്ന വാക്യത്തിൽനിന്ന് നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാം.

ഇനി തനിവടക്കൻകഥകളിക്കാരിൽ മിലപ്പെറ്ററി പ്രസ്താവിക്കാം. കപ്പിളിങ്ങാടന്റെ ശിഷ്യശൃംഗത്തിൽപ്പെട്ട കൈൻ നമ്പ്യാരും, കണ്ടതിക്കിട്ടമേനോനും കടത്തനാട്ടു രാജാവിന്റെ കഥകളിയോഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. അവരുടെ ഗുരുവായിരുന്ന കൃഷ്ണപ്പണിൻ വളരെ പ്രസിദ്ധനായിരുന്നുത്രേ. നമ്പ്യാരും-ൽ വാഴ്ത്തുകയായി കൊച്ചി വീരകേശവമ്മനമ്പ്യാരൻ അവരെ കൊച്ചിയിൽ വരുത്തിയിട്ട് അവിടെത്തെ കഥകളിയോഗം പരിഷ്കരിച്ചു. കൈൻനമ്പ്യാരുടെ ഹനുമാനും മേനോന്റെ ഭീമനും വിശുദ്ധങ്ങളായിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ ചെമ്മാട്ടു നാണുപ്പണിൻ, അമ്പാട്ടു ശങ്കരമേനവൻ, ഇപ്പാൾ മേനോൻ ഇവരും പ്രസിദ്ധന്മാരായിരുന്നു. കണ്ടുകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ അഗ്തിനാലം (നിവാതകവലത്തിലെ), ഹനുമാനും

(കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിലെ), ശങ്കരമേനോന്റെ കീലകൻ നിസ്തലങ്ങളായിരുന്നത്രേ. ഇദ്ദാർ മേനോൻ പച്ചവേഷത്തിലും ശൃംഗാരത്തിലും ആയിരുന്നു അതിശയിച്ചത്. സദ്ഭ്രാഹ്മണത്തിലെ അജ്ഞാനൻ കെട്ടുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിനോടു കിടപിടിക്കാൻ ആരും അശാപത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലത്രേ.

ഇവരുടെ ഒക്കെ കാലശേഷവും തെക്കും വടക്കും നടന്മാർ പലരും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആയില്യംതിരുനാൾ തന്റുമാന്റേയും വിശാഖംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേയും കാലത്ത് തിരുവനന്തപുരത്തെ കളിയോഗം പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടു. പല്ലവിളവിലാരി പ്ലകാർ കൊല്ലം രാമൻപിള്ള എന്ന പ്രസിദ്ധ നടനെ വരുത്തി കഥകളിആശാനായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹമാണ് തിരുവല്ലാ കണ്ണുപിള്ള മുതലായ നല്ല നടന്മാരെ തിരുവനന്തപുരത്തു വരുത്തിയത്. സ്രീകളെ കഥകളിയ്ക്ക് അഭ്യസിപ്പിച്ചതും അദ്ദേഹമായിരുന്നു. തിരുവല്ലാ കണ്ണുപിള്ളയുടേയും തകഴി പാച്ചുപിള്ളയുടേയും ലളിതവേഷം അതിമനോഹരമായിരുന്നു. തകഴി വലിയ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള എന്ന പ്രസിദ്ധനടന്റെ ഭാഗിനേയനായ കൊച്ചുനീലകണ്ഠപ്പിള്ളയെ ഇവിടെ വരുത്തിയതും പ്രസ്തുത രാമൻപിള്ളയായിരുന്നു. ഏതു വേഷത്തിലും കൊച്ചുനീലകണ്ഠപ്പിള്ള അഭിനീതനായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം കഥകളിയോഗത്തിൽ വളരെക്കാലം ആശാനായിരുന്ന ശേഷമാണ് ആ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള മരിച്ചത്. പിന്നീടായിരുന്നു ആററുങ്ങൾ മാതൃപിള്ള ആ സ്ഥാനത്തു നിയമിക്കപ്പെട്ടത്. മാതൃൻ കണ്ണുപിള്ളപ്പണിക്കരെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവർ തെക്കും വടക്കും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതുപോലെ തന്നെ ഹന്തമാൻ കിട്ടപിള്ള, ഭീമൻ പരമുപിള്ള, കണ്ണമംഗലം ശങ്കരപ്പിള്ള, കരിപ്പഴ വേലുപ്പിള്ള, പണ്ഡിതവരേണ്യനായ ജി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള എം. ഐ. അവർകളുടെ പിതാവും മഹാവിപ്രാണമായിരുന്ന കട്ടപ്പിഷാരടി (രാഘവപ്പിഷാരടി) ഇവരും സുപ്രസിദ്ധ നടന്മാരായിരുന്നു. ഇപ്പോഴും നല്ല നടന്മാരില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. കീരിക്കാട്ടു വേലുപ്പിള്ള മിക്കവാറും കളി നിർത്തിയെന്നു തോന്നുന്നു. ചെങ്ങന്നൂർ രാമൻപിള്ളയും കണ്ടൻപണിക്കരും മാങ്കുളം പോററിയും നല്ല മനോധർമ്മത്തോടുകൂടി ആദ്യം. തോട്ടൻ പോററിയും തകഴി കണ്ണുക്കുറുപ്പും അഖില കേരളപ്രശസ്തി പെററ വലിയ നടന്മാരുമാണല്ലോ.

ഈ അവസരത്തിൽ പാട്ടുകാരെപ്പറ്റിയും രണ്ടു വാക്കു പറയാതിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. കഥകളിയിൽ പാട്ടുകാർക്ക് വലുതായ ഒരു സ്ഥാനമാണ് കല്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. മിക്ക പാട്ടുകാരും അപശ്ചരിയായിട്ടും പദങ്ങളെ ഒടിച്ചു മടക്കിയും തരംപോലെ അക്ഷരങ്ങളെ വിഴുങ്ങിയും പാടാറുള്ളതുകൊണ്ട് അവരെപ്പറ്റി വളരെപ്പേരും ആളുകൾക്കുണ്ട്. എന്നാൽ അത് കഥകളിപ്പാട്ടുകളുടെ ഭോഷമല്ല. ത്യാഗരാജകൃതികളും മറ്റും പാടി കേൾക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന രസം നല്ല ഗായകന്മാർ പാടിയാൽ കഥകളിപ്പാട്ടിൽനിന്നും ഉണ്ടാകാം. അപ്പക്കുട്ടൻഭാഗവതർ, ഫരിഫരഭാഗവതർ, നെമ്മാറ മാധവമേനോൻ എന്നിങ്ങനെ പഴേകാലത്തും, കേരളമേനോൻ, മാവേലിക്കര മുണ്ണിത്താൻ തുടങ്ങിയവർ ഇന്നും പ്രസിദ്ധരായിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കഥകളിയുടെ വിജയത്തിന് ഭാഗവതന്മാരുടെ സഹായം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. പാട്ടിന് പൊന്നാനി, ശങ്കിടി എന്നു രണ്ടുപേർ ആവശ്യമുള്ളതിൽ, പൊന്നാനിയുടെ ചുമതല ബഹുമുഖമാകുന്നു. അയാൾ ഒന്നും പാട്ടുകാരനായിരുന്നാൽ പോര. നല്ല അഭിനയയുക്തിയും, മുദ്രക്കൈകളെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനവും, ശ്ലോകങ്ങളുടെയും പദങ്ങളുടെയും അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള വൈദഗ്ദ്ധിയും അയാൾക്ക് അവശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. രംഗവും നേപഥ്യവും സംബന്ധിച്ച ചുമതലകൾ വഹിക്കുക, അരങ്ങു മുഷിപ്പിക്കാതെ യഥാകാലം നടന്മാരെ രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുക, നടന് വല്ല സ്ഖലിതവും നേരിട്ടാൽ ചെവിയിൽ മന്ത്രിച്ച് അയാളെക്കൊണ്ട് യഥാവിധി ആടിപ്പിക്കുക മുതലായവ പൊന്നാനിയുടെ കർതവ്യമാണ്. ചിലപ്പോഴൊക്കെ അയാളുടെ ചേതലക്കോൽ ആട്ടിക്കാരന്റെ പുറത്തായിരിക്കും പതിക്കുന്നത്. എല്ലാറ്റിനും പുറമേ പാട്ടു മോശമായാൽ കളിയും നന്നാകയില്ലല്ലോ.

ചെണ്ടക്കാരെ ഒരുമാതിരി ശല്യമായിട്ടാണ് ഇന്ന് പലരും കരുതിവരുന്നത്. 'ചെണ്ടയില്ലെങ്കിൽ ചാടാൻ കഴികയില്ലായിരിക്കാം. അങ്ങനെയൊന്നെങ്കിൽ ചാടേണ്ടെന്നു വയ്ക്കുകയാണ് ഭേദം' എന്നൊരു വിമർശകൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ചെണ്ട കൂടാതെ ആട്ടം നടത്താവുന്നതല്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് ഈ അഭിപ്രായം ആദരണീയമേ അല്ല. എന്നാൽ

ചെണ്ടയെ എന്തിന് ഭക്ഷിക്കുന്നു? ചില മുദംഗക്കാർ മുദംഗം വായിക്കുന്നതിന് പകരം കൊട്ടിത്തകർത്ത് സംഗീതത്തെ കൊല്ലാറില്ലയോ? അത് മുദംഗത്തിന്റെ സ്തുതയായാണോ? പാലക്കാട്ട് മണിയെപ്പോലുള്ളവർ മുദംഗം വായിക്കുന്നത് കേൾപ്പാൻ എത്ര സൗമ്യമായിരിക്കണം! അതുപോലെ ചെണ്ടയും വായിപ്പാൻ കഴിയുമെന്ന് മുണ്ടപ്പള്ളി കൃഷ്ണമാരാരുടേയും അറിപ്പാട്ട് മാധവപ്പണിക്കരുടേയും വായനകേട്ടിട്ടുള്ളവർ സൗമ്യതയോടെ ചെണ്ടകൊട്ടാൻ കണ്ണുശുദ്ധമായിരിക്കുന്നത്; ചെണ്ട വായന നേരേ മറിച്ച് വളരെ ഹൃദ്യമായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് വല്ല പരിഷ്കാരവും ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ആ വഴിക്കായിരിക്കണം. ലാസ്യതാത്സ്യവർഗ്ഗപരമായ രണ്ടുവിധ നൃത്തങ്ങളും കഥകളിയിൽ ഉള്ളതുകൊണ്ട് ചെണ്ട അപരിത്യാജമാണ്. ആട്ടത്തിന് ചെണ്ട, മദ്യം ഇവ പ്രയോഗിക്കുന്നവരുടെ സാമർത്ഥ്യം പ്രകാശിപ്പിക്കാനായ് മാത്രം “മഞ്ജുതര” എന്നൊരു ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കഥകളിയിൽ നൃത്തവും അപരിത്യാജമാണ്. യൂറോപ്പിലെ ‘Ballet Dance’ നോട്ട് കീടപിടക്കുന്ന ഒരു നൃത്തവിശേഷമാണ് നാം കഥകളിയിൽ കാണുന്നതെന്ന് ഒരു ആന്ദ്രേലിയൻ നൃത്തവിദഗ്ദ്ധൻ പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഗോപിനാഥൻ, മാധവമേനോൻ തുടങ്ങിയവരും, തോട്ടൻപോറിയുടെ ശിഷ്യന്മാരും മറ്റും വഴിക്ക് ഈ നൃത്തം വിശ്വവിഖ്യാതമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കഥകളിയെ കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിച്ച് അഭിവൃദ്ധമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വടക്ക് മഹാകവി വള്ളത്തോളും, തെക്ക് വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി അവർകളും ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ തമ്പിഅവർകളെ ഹതവിധി അപഹരിച്ചുകളഞ്ഞു. അതിനോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരം കഥകളിക്ലബിന്റെ കഥയും അവസാനിച്ചു. വള്ളത്തോളിന്റെ ‘കലാമണ്ഡലം’ ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നു കാണുന്നത് കേരളീയർക്ക് അത്യന്തം ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമായിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം വിജയോന്മുഖമാക്കുവാൻ ഈശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കട്ടെ!

